

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	udgivne af Otto Borchsenius og Frederik Winkel Horn.
Titel Title:	<u>Hovedværker i den danske Literatur</u>
Bindbetegnelse Volume Statement:	Vol. 2
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : Gyldendal, 1883
Fysiske størrelse Physical extent:	2 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

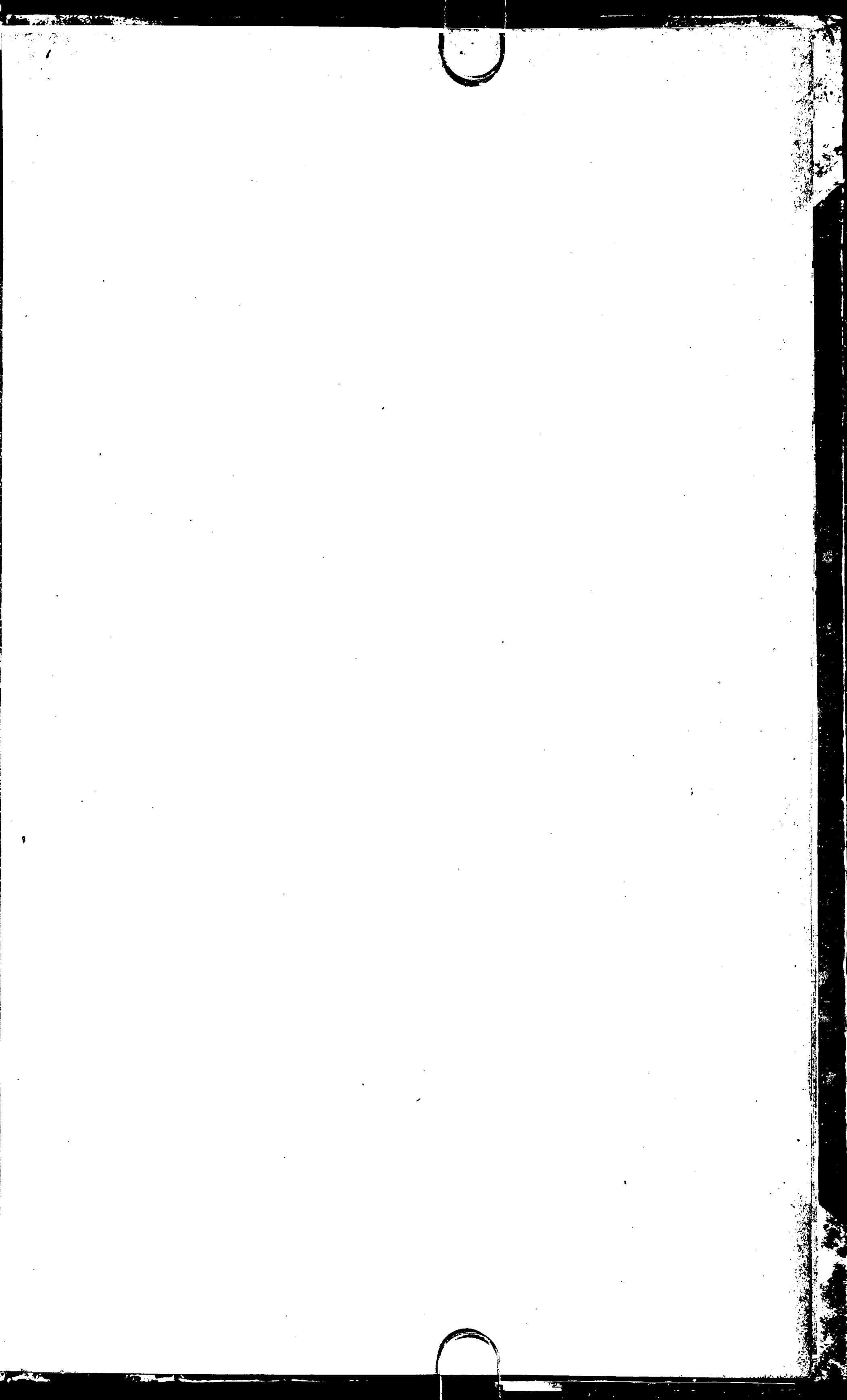

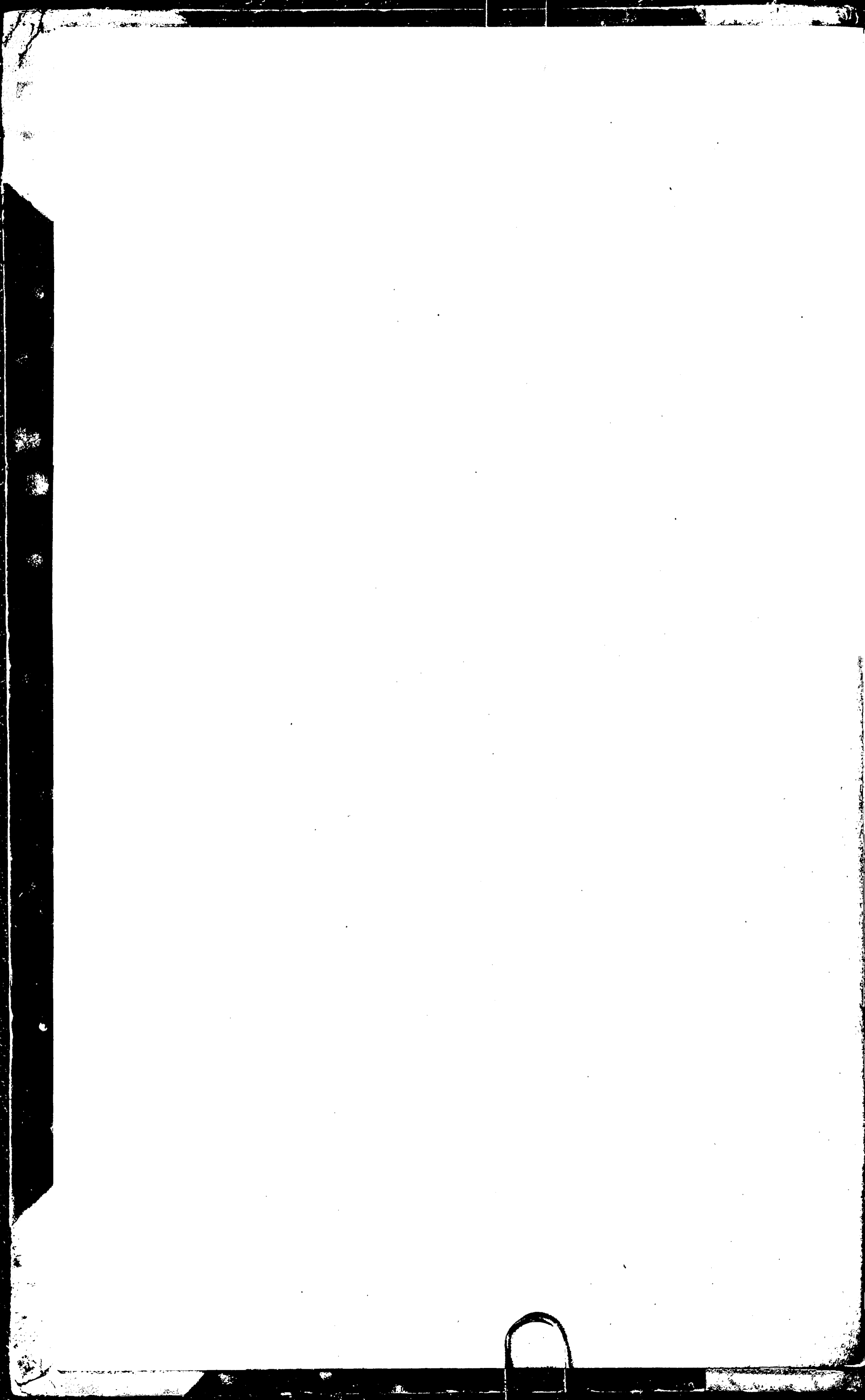
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 52 8°

1 1 52 0 8 00710 6

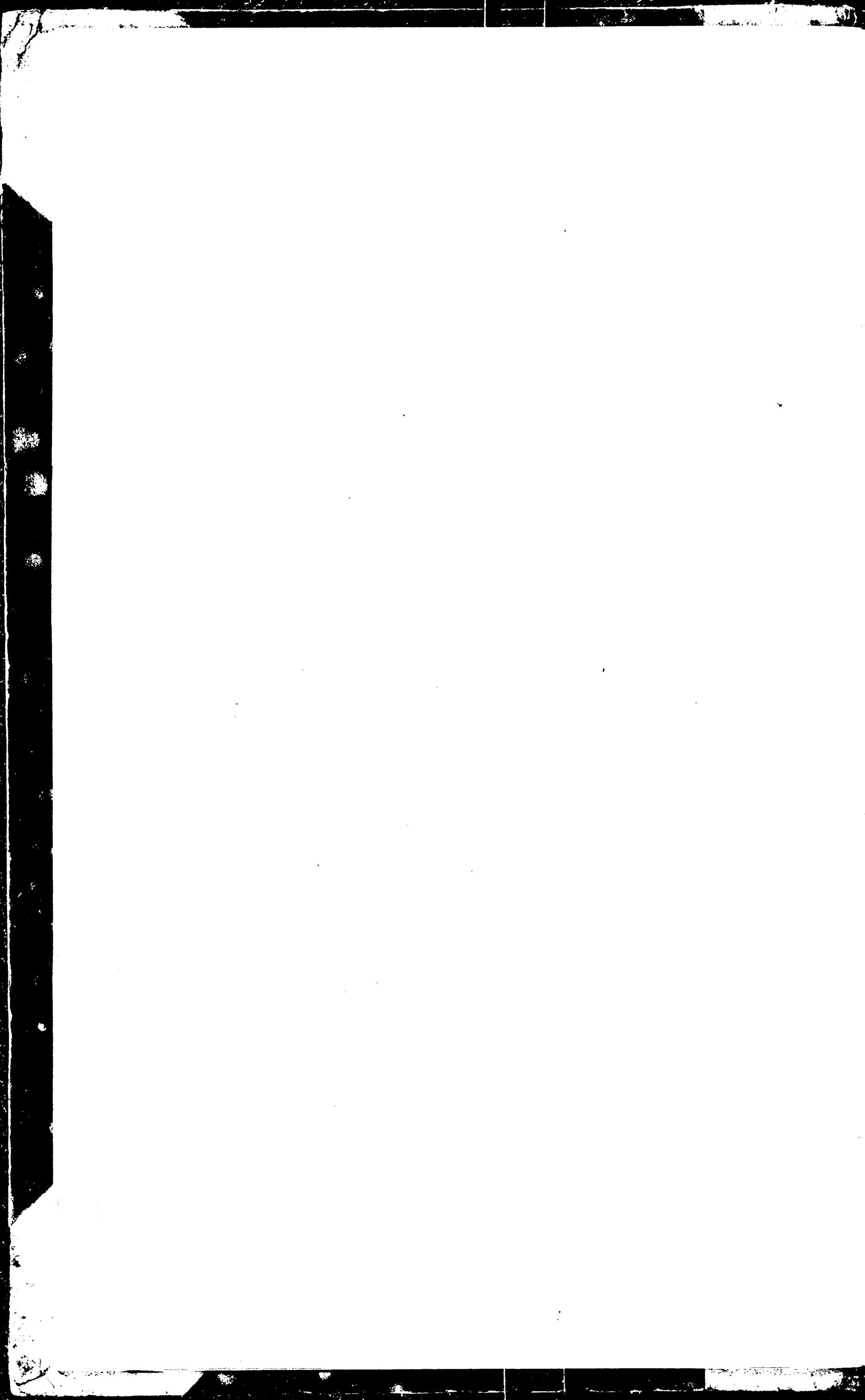

HOVEDVÆRKER

I

DEN DANSKE LITERATUR.

HOVEDVÆRKER

I

DEN DANSKE LITERATUR.

UDGIVNE AF

OTTO BORCHSENIUS OG FREDERIK WINKEL HORN.

ANDET BIND.

KJØBENHAVN.

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN).

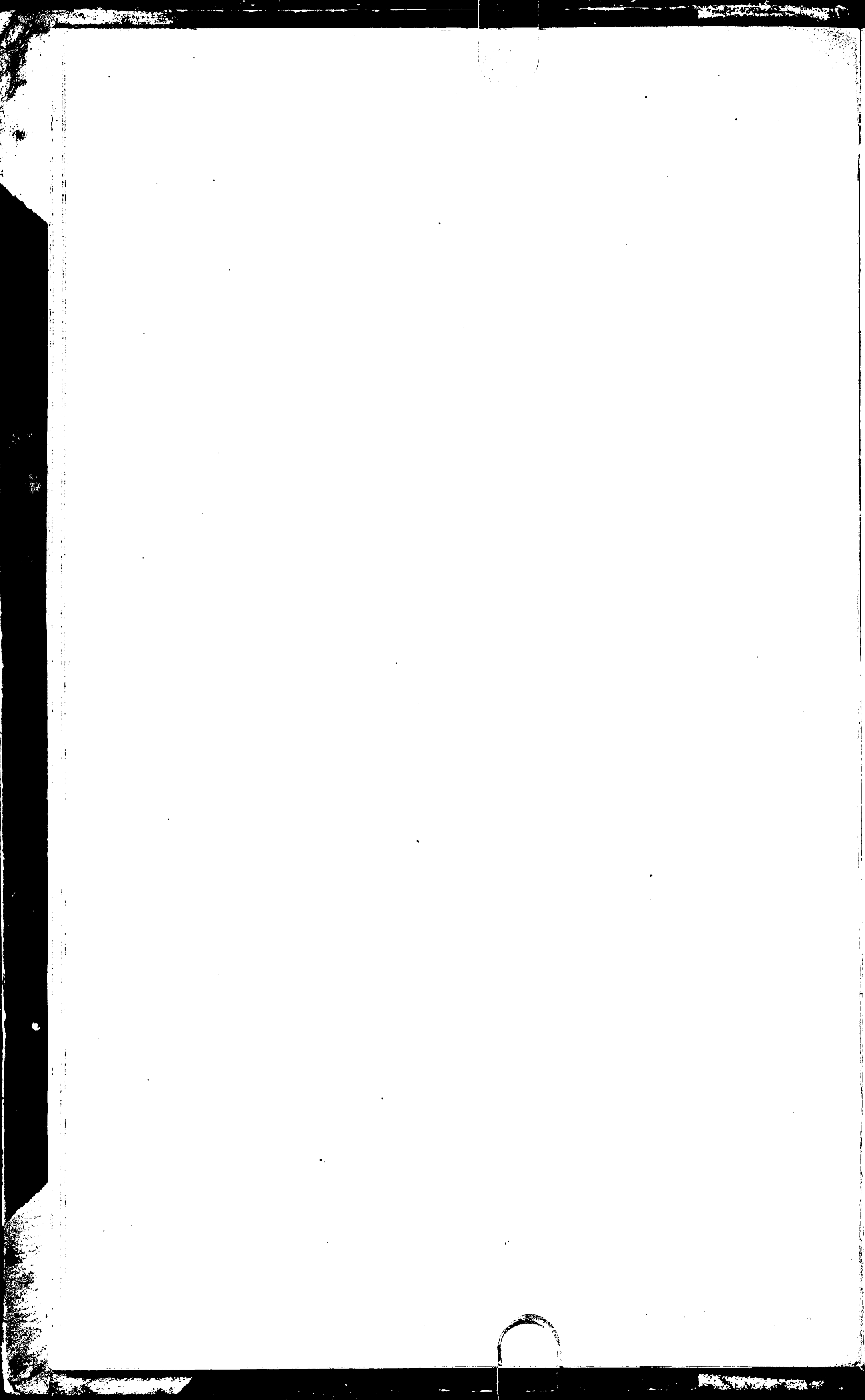
TRYKT HOS J. JØRGENSEN & CO.

1883.

INDHOLD AF ANDET BIND.

	Side
<i>Johannes Carsten Hauch:</i>	
Tiberius, Roms tredje Cæsar. Tragødie.....	I.
<i>Johan Ludvig Heiberg:</i>	
Aprilsnarrene eller Intrigen i Skolen. Vaudeville.....	72.
(Poul Martin Møller: Hans og Trine.....	118).
En Sjæl efter Døden. Apokalyptisk Komædie.....	120.
<i>Thomasine Christine Gyllembourg:</i>	
En Hverdagshistorie.....	156.
<i>Henrik Hertz:</i>	
Amors Genistreger. Lystspil i rimede Vers.....	185.
<i>Christian Winther:</i>	
Ringens Indskrift.....	243.
<i>Hans Christian Andersen:</i>	
Snedronningen. Et Æventyr i syv Historier.....	258.
<i>Frederik Paludan-Müller:</i>	
Abels Død.....	281.
Den ottende Kunst.....	296.
<i>Carl Ploug:</i>	
Et Kys.....	301.
<i>Jens Christian Hostrup:</i>	
Gjenboerne. Sangspil.....	307.
<i>Meir Goldschmidt:</i>	
Slaget ved Marengo.....	381.
Den flyvende Post.....	386.
Mendel Hertz.....	405.

JOHANNES CARSTEN HAUCH.

(1790—1872.)

Tiberius,

Roms tredje Cæsar.

En Tragødie.

(1828.)

Personerne.

Tiberius Nero, Roms Cæsar.

Germanicus, hans Brodersøn og adopterede Søn.

Cajus med Tilnavn Caligula eller Halvstøvle, Germanicus' Søn.

Julia, Augusti Datter, Tibers Hustru.

Ælius Sejanus, Tibers fortrolige, Livvagtens General.

Macro, Kvæstor hos Germanicus, siden Livvagtens General.

Crementius Cordus,

Manus Lepidus,

Titus Sabinus,

Asinius Gallus,

Memmius Regulus,

Staterius,

Pomponius,

Latiaris,

Rufus,

Capito,

Cnejus Piso,

Plancina, Pisos Hustru.

Trasyl, en Stjernetyder.

Catualda, en German i romersk Tjeneste.

Senatorer. Soldater. Folk. Præster etc.

} Senatorer.

Scenen i første Handling ved Rhinen i Ubiernes Land, siden mest i Rom og paa Capræa. Tiden omtrent tredive til fyrretyve Aar efter Kristi Fødsel.

Hovedværker i den danske Literatur. II.

Første Handling.

Egn ved Rhinen. Germanicus' Lejr.
Germanicus med Følge. Sejan.

Sejan. Jeg hilser dig, Germanicus, vor Stolthed!

Germanicus. Sejan, god Morgen! Sig, hvad bringer du?

Sejan. Tiberius ej ønsker Vidner, Prins,
naar han vil tale med sin Søn.

Germanicus. Saa gaar! (Følget gaar.)

Germanicus. Hvad bringer du?

Sejan. Beundring kun og Ros,
Triumfens Hæderstegn; ej kan han længer
undvære dig; han ofrer heller Haabet
om flere Sejre, ny betvungne Lande,
for dig en Time før at trykke til
sit Bryst.

Germanicus. Han vil mig trykke til sit Bryst?

Sejan. Han glemte aldrig end sin Faders Ord:
Forsvar dit Rige, dog udvid det ej —
det har Augustus sagt, min Prins.

Germanicus. Ja, saa!
Saa er han ej tilfreds da med min Sejr?

Sejan. Han taler kun, han drømmer kun om dig;
du hentet har de slagtes blege Ben,
de tabte Faner fra Germania,
du skuet har det fjærne Cimperland
og plantet Romas Ørn ved Oceanet;
hvor kan han andet da end elske dig?

Germanicus. Hvad mener han?

Sejan. Forvovenhed, han mener,
er ikke Heltemod; selv sejred han
i mangel Kamp, dog mer ved Klogskab end
ved Sværd, saa slog han Svever og Sigambrer
og tvang Marbodius; hvi skal vi ofre
det ædle Romerblod, naar vi kan vende
vor Fjendes Glavind mod hans egen Indvold?

Germanicus. Saa er han utilfreds?

Sejan. Han elsker dig;
dit Billed staar ved Scipios og Cæsars;
Triumfen venter dig — dog ønsker han
en Mand, der gjør sin Pligt og intet mer.

Germanicus. Kan nogen gjøre mer?

Sejan. Vor Cæsars Syn er svagt; ham blænder den for stærke Glans.

Germanicus. Hvi slører du dit Ord i Lignelser? Tal ærligt, uden Omsvøb.

Sejan. Herre, ja! jeg tale vil som Ven, ej som Gesandt. Betragt vor Tid, og bær din Tapperhed tilbageholden som et Sværd i Skeden! Hvad i en Fristat rostes — nu fornærmer. Tiber det krænker, og med Ret, mig synes, nu at fordunkles af en Undersaat. Hvo Magten har, har dog en uvis Magt, naar Folket — jeg om Mulighed kun taler, jeg siger ej, at det er sket — naar Folket en anden mere værdig tror.

Germanicus. Maaske har du ej Uret.

Sejan. Tit jeg saa', og hvo har ej det set, som havde Øjet aabent: naar en sig trængte frem og talte højt, ja undertiden selv med sjælden Kraft — han ventede Løn, den Daare — Kulde var hans Løn, et stolt, et bortvendt Øjekast. En anden, der, beskeden, af den højst indskrænkte Sjæl ej nogen Gnist udkasted, der, som en Maane kun, med Vexel og med Skjælven i sit Aasyn, skued til sin Herskersol og fik sit Lys af den, han fandt den sikre Vej til Glans og Hæder.

Germanicus. Nu, sligt forstaar du bedre vel end jeg.

Sejan. Maaske har Venskab ledt mig vild, min Prins; thi udtalt, i Barmen sluttet ind, kan disse Tanker føre til din Lykke; et ubetænksomt Ord kan føre dig til Døden.

Germanicus. For mig behøver ej Sejan at frygte.

Sejan. Ja, har du Kraft, saa brug den som en Gave ej af Naturen, men af Cæsar; thi, saa sælsom er vor Tid: Talent og Kraft er højst nødvendig, og dog hades de; ej uden Tapperhed kan vi bestaa, dog er den tapre mistænkt; Rigdom ønskes, og dog er Rigdom Vejen til Fordærv.

Germanicus. Er hid du sendt Germanicus at lede paa Vildspor i den dunkle Slangegang, som nu man giver Navn af Statskløgt?

Sejan. Herre! Tiber har ej befalet mig min Tale;

jeg véd, det farligt er at røbe, hvad
en mægtig ønsker skjult — dog har mig Venskab
forledt.

Germanicus. Hør mig, jeg kjender dette Venskab.
Han kalder mig til Rom — jeg kjender, har
alt længe gennemskuet eders Plan —
du med forstilt Fortrolighed skal nu
mig lokke — den du spare kan.

Sejan. Min Prins,
du er ej billig; jeg har givet i
din Haand mit Liv; thi hvert af mine Ord,
i Cæsars Øre hældt, til Gift forvandles,
ej skadelig for ham, men kun for mig;
fortjener denne Aabenhed ej Tiltro?

Germanicus. Jeg skal til Rom?

Sejan. Oprigtig talt, Tiber
kan ej dig ønske her, hvor Oprør løfter
i hvert et Telt sit frække Hoved op.

Germanicus. Og naar jeg er i Rom — hvad saa?

Sejan. Da skjænker
et bedre Land han til Belønning dig.

Germanicus. Hvor ligger dette Land?

Sejan. Mod Opgang.
Germanicus. Nej,
mod Nedgang.

Sejan. Kan Mistro fæste Rod
i sligt et ædelt Heltebryst?

Germanicus. Tror du,
jeg har en Høvdings Blik?

Sejan. Det tror jeg vist.

Germanicus. Saa kan du vanskelig bedrage mig.

Sejan. Og vil jeg det, min Prins!

Germanicus. Hør mig, Sejan!
Jeg agter Kejseren. Jeg ønsker ej
at vække Borgerkrig paa ny. Jeg stred
for ham, og nu jeg viger for hans Mistro.
Jeg vil forlade Hæren, der mig elsker;
dog véd jeg, hvad ved saadant Skridt jeg vover,
derfor jeg fordre maa et Land til Gjengjæld,
der ligger fjærnt fra Rom, dertil en Hær
med uindskrænket Magt, der sikrer mig
mod Vold og Overlast.

Sejan. Og vi, min Herre!
Hvad sikrer os mod Vold og Overlast?

Germanicus. Mit Ord. (Gaar.)

Sejan *(alene)*. Gift trives bedre hist i Asien
end her i Nord. Velan, saa rejs! (Gaar.)

Telte.

Soldater.

Første Soldat. Jeg undres ofte, naar jeg ser, at vi
saa let de krigerske Germaner tvinge.
Mod have de, som vi, og flere Kræfter;
i Enekamp, vi kan ej nægte det,
modstaar ej tvende Romere én German;
de ere fler end vi, og dog —

Anden Soldat. Og dog
du har en Bøffel set med stærke Horn,
der sank for Hundens hvasse Tand.

Tredje Soldat. Vil du
da Romas Krieger ligne ved en Hund?

Anden Soldat. Du har det skuet selv paa Kampens Dag:
det første Anfald er forfærdeligt;
dog vi forskanses bag det stærke Skjoldtag,
mens andre sværme rundt paa Fløjene.
Barbaren stormer vildt, ubændigt frem,
men uden Overlæg og uden Enhed,
han løber lige til med lukte Øjne;
naar han er mat, begynder ret først Kampen;
vi Tiden nytte, slutte rent ham ind
fra hver en Kant; han sig forbløder, som
den plumpe Hvalfisk, der sin Vrede med
sit Blod udspytter i de kolde Bølger,
mens i hans Ryg ham sidder fast Harpunen.
Bandt selv de sig med Kjæder sammen som
de vilde Cimbrer, Styrken maa dog synke
for Plan og Klogskab.

Tredje Soldat. Ret! saa drev vi Bjørnen
mod Nord og jog den frygtelige Løve
til Elefanten ned i Sydens Ørk.

Anden Soldat. Ja, ja, den første Cæsar det forstod;
han slog Ariovist, hvis Øje var
saa hvast, dybt sunken i sin Øjehule,
at det forfærded alle — dog han flygted,
thi Cæsars Heltesværd var mere hvast;
det banded Vej for os; saa snild og dristig
som denne Cæsar findes ingen mer.

Tredje Soldat. Hvad siger du da om Germanicus?

Anden Soldat. Germanicus er alt for skjøn; gid kun
ét hæsligt Træk forstyrred i hans Aasyn

den alt for stærke Harmoni. Saa var
 ej Cæsar — hvad han kunde, vilde han;
 urokket holdt i Hjærtet han sin Plan,
 var smidig som et Rør dog i sit Ydre.
 Han trængte strax i alles Planer ind,
 dog ingen gjennemskued ham. Alt, hvad
 han vilde, naaede han, han sejled som
 et kløgtig bygget Skib for mange Vinde,
 og var det Modvind rent, laverte han,
 og blev den alt for stærk, han kasted Anker
 og naaede dog sit høje Maal til sidst,
 med List og Aabenhed, forvoven og
 forsigtig. Tungen brugte han saa godt
 fast som sit Sværd; han agted aldrig
 et Middel lavt, der førte til hans Maal.
 Hvor blev han tit behandlet ej i Rom,
 hvor stolt ej af den rige Crassus, den
 forfæng'lige Pompejus — lige godt,
 én Gang tilbagestødt, han kom igjen,
 kom ufortrøden tredje, fjerde Gang
 og naaede dog sit Maal, der atter ham
 som Middel kun til andre Planer tjente.

Tredje Soldat. Men vor Germanicus ham viger ej.

Anden Soldat. Hans Lige skal du søge vidt, min Søn,
 i Verdens Aarbog. Ja, i Kampen mod
 en ubekjendt, en frygtelig Natur,
 som i sin Baad paa Nilen, klynget
 med Vellyst til Ægypterindens Barm;
 i Sne og Regn, af Hunger mattet ud,
 paa Marschen med de trætte Legioner,
 paa Hynder henstrakt ved Lucullus' Taffel,
 han tabte aldrig dog sin Plan af Sigte.
 Hans Ydre bøjed sig, hans Sjæl var fast,
 han skifted Midler tit, dog aldrig Maal,
 han Hændelsen benytted, som den kom,
 han Verden tog, som den sig gav, og tvang
 det lette Øjeblik for sig at trælle.

Tredje Soldat. Og dog Germanicus er mer end Cæsar;
 hvor stolt og ædel, kraftig, klog i Felten!
 Hvad hin begyndte, har vor Fører fuldendt.
 To Gange Cæsar over Rhinen gik,
 men veg igjen; Germanicus staar fast.
 I Gallien sejred Cæsar; vi betvang
 de vilde Folkeslag, der styrte sig,
 Uroxen lig, med Brøl fra Skoven ud
 og vende Panden trodsende mod Døden.

Anden Soldat. Nu, ej saa heftig, jeg ham røver ikke
 hans Ros.

Tredje Soldat. Nej, dertil er din Arm for svag!
 Hvo hævned Varus, førte Romas Ørne
 tilbage? Hvo begrov de slagtes Ben?
 Hvo lærte Herman vel sin Sejr at glemme?
 Hvo tvang Oceanus, der uregerlig
 med frossent Skjæg ved Verdens Ende sidder,
 at bøje sukkende sin hvide Nakke
 og bære, som en Slave, Romas Flaader?

Første Soldat. Han er retfærdig, tapper, skøn og ædel;
 en Helt som ham har knap det gamle Rom.

Anden Soldat. Det er hans største Skade just.

(Lidt efter lidt samle sig flere Soldater omkring dem, der tale.)

Tredje Soldat. Hvorledes?

Anden Soldat. Det gamle Rom var højst forskjelligt fra
 det ny. Tror du, den gamle Cato
 og Regulus kom højt i Naade hos
 vor Cæsar, hvis af Graven de opstod?

Første Soldat. Til Hofmænd havde de for stive Nakker.

Anden Soldat. Tror du, de gamle Senatorer vare
 saa redbon til alt, og sagde nej og ja
 i samme Stund, og kjendte Vejret af
 et Blik og drejed Kappen efter Vinden?

Tredje Soldat. Vender og alle Kappen efter Vinden,
 saa gjør Germanicus det aldrig.

Anden Soldat. Nu,
 saa maa han tænde selv sin Ild i Stormen,
 hvis ej det sker, da fryser han ihjel.

Første Soldat. Ha, frygter du for Prinsens Liv, Atejus?

Anden Soldat. Sejanus er en kløgtig Mand, og Piso har
 et Sværd, der hænger løst i Skeden.

Første Soldat. Har han ej os og Folkets Kjærlighed?
 Hvad kan ham møde?

Anden Soldat. Var han Cæsar, intet.
 Dog meget — alt maaske — da han kun er
 Germanicus.

Tredje Soldat. Hvi er han ikke Cæsar?
 Hvi ej August? Han er det mere værd
 end Rænkesmedden hist i Rom.

En fjerde Soldat. Og er
 han selv, hans Hustru ej af Cæsars Slægt?
 Hvad skal vi med Tiber! Han stammer fra
 de stolte Claudier, der Folket hade.

Femte Soldat. Tiber blev hævet kun ved Kvindeliste.

Sjette Soldat. Germanicus vi give vil sin Ret.

Flere mellem hverandre. Germanicus, hver Krigers
Fader, han,
som Rom har reddet, skal og Rom beherske.

Første Soldat. Han kjender, elsker, strider med os, drikker
med os af samme Bæger; han vil ej
os nægte, lig den gjerrige Tiber,
de Penge, som August os loved i
sit Testament.

Tredje Soldat. Vi grundet denne Trone,
vi Cæsar hæved og Octavian,
vi bortgav Verdens Kredts til hvem vi vilde;
Anton' med Sylla, Marius og Cinna,
hvo gav dem Magten vel, mon ikke vi?

Første Soldat. De skjønnet og derpaa; den store Cæsar
blev ikke vred, da vi sang Spotteviser
ved hans Triumf; Augustus gav os Land
og Penge; men hvad har Tiber os givet!

Tredje Soldat. Vor Fører skal beherske Verdens Kredts,
saa er det Skik og Ret fra gammel Tid.

Anden Soldat. Saa lad ej Ilden kølnes, gaar til Rom,
og lader Sværdet tale før jer Tunge.

Første Soldat. Der er Germanicus.

Tredje Soldat. Ham følger Piso.

En af Hoben. Der bringe de et Lig, et hæsligt Varsell!

Et Ligfølge. Germanicus. Sejan. Piso. De forrige.

Flere Stemmer. Germanicus skal være Verdens Hersker!

Andre. Vi vil til Cæsar dig og ingen anden —

Tredje Soldat. Rejs bort, Sejan, og sig Tiberius,
at Kvinder ej skal vælge Romas Cæsar.

Sejan. Hvad! Taaler i din Lejr du saadant Sprog?

Germanicus. Ej mine Brødre saa! — Nej, nej! For slig
en Kjærlighed kan jeg jer ikke takke;
den er min Fjende, der slig Tale fører;
forglemmer I jer saa, da maa jeg rejse.
Ja, jeg det ser, det er den høje Tid,
ej vil beherske jeg en oprørsk Hær.
Se denne døde — jeg ham følger; thi
han var en kjæk Soldat. — Dog har til Død
jeg selv ham dømt; thi han den femte Legion
forledte mig at give Navn af Cæsar.

Anden Soldat. Saa lønner du en Ven! Vogt dig, at ikke

Tiberius, for hvem du ofrer os,
en Gang dig takker paa sin egen Vis.

Germanicus. Og maa jeg ikke straffe denne Frækhed?
Skal Hæren slæbe mig med Overmod,
som en utæmmet Hest den svage Rytter?
Er Krigstugt ej nødvendig? Har du ej
om Manlius hørt, der slog sin egen Søn?

Sejan. Tiberius ej ønsker, at man nu
om saadant minde skal; thi nu vi har
en anden Tid, den fordrer andre Sæder.

Germanicus. Ha, du kan tale ved et Hof, Sejan;
at tale med en romersk Krieger, det
forstaar Germanicus.

(En Soldat nærmer sig den døde og hvisker ham i Øret.)

Germanicus. Hvad gjør du der?

Soldaten. Jeg beder ham at melde til August,
naar han ham møder hist i Orcus, at
vi ej har set en As endnu
af hans Legat.

Piso (gjennemborer ham). Gaa du og meld det selv!

Soldaterne (mellem hverandre). Forræderi! Riv ham i Stykker!
— Hvad,

beskytter du vor Fjende! — Leger man
paa saadan Maade med Soldatens Liv!
Forsvar ham ej, thi han skal dø.

Germanicus. Nej, nej!

Hvis I har elsket mig —

Almindeligt Skrig. Slaa ham ihjel!

Germanicus. Saa myrd først mig, oprøreriske Hær,
der leger med din Ed! Hvo svigte vil
sin Kejser, bør sin Fører myrde — det
for eder passer vel — saa kom! Til ham
gaar Vejen over eders Førers Lig.

(De staa tvivlrådige; paa et Vink af Germanicus føres Piso bort.)

En Centurio (kommer). Hvad, tvivler I endnu? Til Vaaben,
Brødre!

Den hele Rhin-Egn er i Oprør nu;
Germanicus er udraabt alt til Kejser.
Det er bekjendt, at kun Sejan er kommen
at lokke ham til Rom; i Prinsens Sted
er Piso sendt. Skal vi det taale? Hvad!
Skal Cnejus Piso føre denne Hær?

Germanicus. Han skal det ej; jeg taler selv med Cæsar;
han skal det ej; jeg rejser selv til Rom.

Mange Stemmer. Ja, rejs til Rom! Vi alle følge dig.

Orcus, Underverdenen. en As, en lille Kobbermønt. Centurio, Høvedsmand for en mindre Afdeling.

Andre. Til Rom, til Rom.

Andre. Germanicus August!

Andre. Vor Cæsar!

Germanicus (drager sit Sværd). Heller Død, end eders Cæsar!

En Krieger. Ha ha! Man hører vel, han er en Ven af Seneca, der drejer Antitheser; han leger Catos Leg.

En anden. Ej Cato passer i denne Tid, en Cæsar er nødvendig.

En tredje. Hvis, Cato, du vil dræbe dig, da tag mit Glavind, det er mere skarpt end dit.

Germanicus. I Sandhed! — Saa behandler I, saa vildt, saa tøjleløst, hvem I til Cæsar vælger! Jeg eders Cæsar! Nej, kun eders Træl! En Spillebold for eders frække Luner. Har ej Augustus selv udvalgt Tiber? Hvis jeg besudled nu med slig en Daad et ubesmített Navn, hvad sikrer mig, at vægelsindet I paa Børnevis ej sønderbryder i den næste Stund det Legetøj, som I tilforn har elsket?

Mange Stemmer. Nej, nej, vi er dig tro!

Andre. Ja, tro til Døden!

Germanicus. Kan Troløshed saa frækt om Troskab tale? Du gamle Graaskjæg! Har du ej set nok af Borgerblod! Har Marius og Sylla, har Cæsar og Pompejus og Anton ej skrevet det med blodig vilde Træk, at intet Land er saa ulykkeligt som det, der strider mod sig selv! Har I ej Fædre, Brødre, Hustruer i Rom? Skal Søn mod Fader stride! Er ej hine en Gissel for jer Lydighed? — Og gik I nu til Rom og fandt de elskte dræbt — ja dræbt, jeg siger — thi den strænge Nemesis har aldrig skjænket bort til denne Dag sin Ret. O ve, hvad er da vor Triumf! Jeg, som min Fader myrded, fører jer til Brodermord, min Vogn gaar over Børns og Fædres knuste Lig. — O, Jupiter! O, Stator! Hvad Triumf er det! Skal jeg dig ofre nu med blodbestænkte Hænder! Skal Hjulet i min Vogn, lig Tullias, henrulle grusomt paa den dodes Legem! Betragt, jeg beder dig! — Hvo er det, tror du,

Antitheser, sindrige Modsætninger. Stator, Opholderen, Tilnavn til Jupiter. Tullia, Tarquinius Superbus' Hustru.

hvis Blod nu risler i de dybe Vognspor?
 Det er din Faders, du ulykkelige!
 De vrede Lares vende Blikket bort,
 og fæle Jærtegn ses paa Kapitol;
 en Ulv med Hyl har trængt sig ind i Staden.
 O, Rovbegjærlighed, o, Mord! i Skarer
 de ville komme snart! En Slange har
 i Bugter slynget sig om Jovis Hoved;
 men mere fæl end Slangegift er Død
 af Broderhaand. Minervas Billed har
 svedt Blod og skjælv; vel maa Visdom skjælv
 og græde Blod, naar Raseri har Tømmen.
 En gul og plettet Ugle fløjet er
 i Staden ind, den skumle Nattens Fugl,
 ved lyse Dag; thi Dag er vorden Nat,
 og Galenskab sig krør med Navn af Visdom,
 og Slangegift besmitter Guder selv,
 naar Fadmord bli'r regnet for en Dyd.

Anden Kriger. Jeg tænkte nok, naar han til Orde kom,
 var det forbi. Hvi gik vi ikke strax!

Germanicus. Nej, jeg det ser — jeg læser Anger i
 jert sunkne Blik. I er ej grumme, nej!
 Capitolinus Tak! — Du vender ikke
 dit Aasyn bort, forlader ej din Borg,
 skjønt store Skridt er set paa Kapitol,
 som søgte Guden nu en anden Bolig.
 I Krigen frygtelig, i Freden mild,
 saa er det Pligt for dem, der styre Verden. (Gaar.)

Første Kriger. Har Snak om Kvinder nu forvirret jer!

Anden Kriger. Er du en kraftig Mand, dertil en Kriger,
 du finder Kvinder nok i alle Lande.

Tredje Kriger. Vi vil en anden Cæsar.

Første Kriger. Ja, og en Denar
 om Dagen hver. To Asses er for lidt
 for Liv og Lemmer.

Fjerde Kriger. Ja, vi lønnes vil
 som Cæsars Livvagt.

Femte Kriger. Selv vi være vil
 hans Livvagt.

Tredje Kriger. Selv vi vælge vil vor Cæsar!

Første Kriger. Og vi vil ej den gjerrige Tiber!

Flere. Io Germanicus, vor Helt, vor Cæsar!

(Tummelen tiltager igjen, og de ile mod Germanicus' Telt.)

Lares, Husguder. Jovis, Ejeform af Jupiter. Capitolinus, Jupiter.
 Denar, en Sølv mønt (= 10 Asses.) Io, hil.

Nat.

Germanicus. Sejanus. Piso.
Soldater ved Teltene i Baggrunden.

Sejan. Nu er det Tid! Benyt det Øjeblik,
det eneste, der gives dig!

Piso. Hvis du
ej rejser nu, da storme de paa ny,
og alt er tabt.

Germanicus. Tillad mig end et Blik
paa disse Steder. Se, der sidde de
om Ilden rundt og stole trygt paa mig;
de tro ej, deres Fader vil bortrejse
foruden Ord og Haandtryk.

Sejan. Skynd dig bort!

Kor af Krigere i det fjærne.

Fletter i Haaret
de hellige Kranse,
stiller i Rækker
de glinsende Skjolde!

Germanicus. Maa jeg da bort, Tiber! — Er det din Tak!
Her er mit Fædreland! Der sidde de,
de trofaste Brødre, der mig aldrig svigted;
jeg føler det, jeg ser dem ej igjen.

Kor.

Her, hvor i Maanskin,
med flagrende Lokker,
den nordiske Jomfru
synger en Hjærtet
bedaarende Sang, vil vi hvile.

Germanicus. Du grønne Rhenus, der din klare Bølge
blander med Maynens dunkelgule Vande,
du saa' min Sejr, du ser mig aldrig mer.

Catualda (kommer). Ha, du vil fly, Germanicus!

Germanicus. Catualda,
er her din Post?

Catualda. Og er det din? Du skal,
du skal ej rejse, nej!

Germanicus. Gaa til dit Telt!

Catualda. Saa vil du som en Flygtning nu forlade
den Hær, der elsker dig, det Land, som du
dit hele Liv har kæmpet for!

Sejan. Ha, ti!

Catualda. Jeg selv er en German, han har mig frelst
i Slaget, saa vil jeg ham atter frelse;

det ligger ej i vor Natur, Sejan,
at lønne Venskab med Bedrag.

Sejan. Af Sted!

Catualda. Gaa ej til det troløse Rom! Hvis dig
Tiber forfølger, bliv hos mig i Tyskland!
Her er et trofast Haandtryk mer end Ed
og Kys og Favntag i det falske Rom;
her Venskab bor og Kjærlighed; her staa
vi trofast Haand i Haand, og naar vi dø,
da søger selv det brystne Blik den elskte.

Germanicus. Jeg tilstaar det, jeg elsker dette Land.
Her gik jeg tit med Agrippina, hvor
sig Floden styrter i en Tragt bag Bjærget,
hvor Bølgen ved den mørkegrønne Strand
med Susen drejer sig i lette Hvirvler.
Jeg hørte Hyrdepigens Sang paa Klippen;
de stille Toner trængte til mit Hjærte.

Catualda. O, du er ikke skabt til Romer! kom!
Vel sandt, vor Himmel gløder ej lig Sydens,
den tolker dunkelblaa kun Hjærtets Længsel;
men dog en Genius i Skyggen vanker,
og ærligt Venskab rækker der dig Haanden.

Germanicus. Du drømmer, Catualda! Gaa! Hvor kan
Germanicus sit Rom forlade!

Catualda (raaber). Hjælp!
Jer Fører flyer. Til Hjælp!

Piso (drager en Dolk). Forræder, dø!

Germanicus. Stands, Piso! Ved dit Liv! Og du — er det
dit Venskab! Er det Skik hos jer med Skam
at købe Vennens Liv? Jeg skal mit Land,
jeg skal min Kejser svigte, siger du,
og dog du kalder dig min Ven! Vanær
ej dette Land, hvorfra du stammer!
Du praler af din Troskab, kalder falsk
mit Land — og raader dog til slig en Daad!
Gaa, Yngling, til dit Hjem og sig, en Romer
har lært dig Troskab.

Catualda. Handl da, som du maa. (Han gaar).

(Man hører Soldaternes Sang.)

Aldrig, vor Fader,
skal du os forlade. (De gaa.)

Agrippina, Germanicus' Hustru, Caligulas Moder.

Anden Handling.

Rom.

Senatet.

De fleste Senatorer ere komne.

Første Senator. Sig, har I Cæsars Ord til Rectus hørt?

Anden Senator. Nej, gode Cæpio!

Tredje Senator. Fortæl, hvad har vor Cæsar sagt?

Første Senator. I trende Aar har Rectus ved Nilens Flod sig suget, som en Igle, mæt i Ægyptens Blod; han lagde nylig for Cæsars Fod en uvurderlig Skat, da sagde Cæsar: klippes skal min Hjord, men ingenlunde flaas.

Anden Senator. Har I ej hørt? Et Bønskrift kom fra Rhodus. Cæsars Navn var ikke nævnt deri — da syntes han at vredes, kaldte flux Gesandterne tilbage; angst de ventede Overmods fortjente Straf — dog venlig sagde Cæsar: skal jeg jer hjælpe, da maa ej I glemme, hvordan jeg hedder.

Tredje Senator. En herlig Spøg! Saa gik det nys en Filosof fra Rhodus, ham søgte Cæsar op i fordums Tid, da han paa Rhodus var, for ham at høre. Dog stolt lod hin ham svare: kom igjen om otte Dage! — Stille gik Tiber. Men nys kom hin til Rom at hilse Cæsar, dog Cæsar lod ham sige: Kom igjen om otte Aar! Det var hans hele Straf.

Første Senator. Han maadeholden er.

Tredje Senator. Og tarvelig; naar andre komme stolt i Purpurklæder, da kommer han i dunkelfarvet Kappe, som var han simpel Borger.

Capito. Husker I, da vi November, hvori han er født, benævned med hans Navn, da svared han: hvor vil I finde vel en Maaned for den trettende Cæsar.

Tredje Senator. Et herligt Indfald!

Manus Lepidus. Hvor vel erindres ej det Indfald, der fra Cæsar kommer! Hundred bedre Ting jer siger Manus alle Dage — dog de huskes ej saa godt.

Capito. Saa sig et Indfald,
o, Manus! der er bedre.

Manus. Nej, en Spaadom,
o, Capito! Nu intet Vid — alt Vid
er Cæsars Ejendom! En Statsforbryder,
hvo fusker i hans Haandværk!

Capito. Nu, saa sig
din Spaadom!

Manus. Cæsars Indfald er saa skarpe,
at de vil ramme dig —

Capito. Hvor dybt?

Manus. I Hjærtet,
du blege Capito! Dog, du vil trænge dig
i Cæsars Planer ind, din Død er vis,
du dømmes bør som Majestætsforbryder.

Capito. Betæm din frække Tunge!

Manus. Ha, der staar
du som en Støtte bleg, af Lynet oplyst.
Du styrter, naar din Guddoms Lynblink falder,
det er min Spaadom. Husk paa den, jeg beder,
naar Karon ryster dig paa Styxes Bølger,
og naar du nærmer dig den dunkle Pluto.

Capito. Et farligt Galskab!

Manus. Underverd'nens Gud
er vittigst, thi han stopper Munden paa
hver den, der tvivler; stedse han beholder
det sidste Ord. — Ser du, der kommer han.

Konsulerne med Fasces, siden Tiber med Sejan. Livvagten bliver tilbage i Templets
Porticus.

Første Senator. Se, Cæsar kommer uden Følge; kun
en Liktør skrider foran ham.

Manus. Hvo er
de Mænd med Sværd og Spyd i Buegangen?

(Alle vende sig fra ham.)

Anden Senator. Se, Cæsar rejser sig! — Han hilser ydmygt
vor Konsul, som var han Senator blot.

Tiber (hvviser til Sejan). Bemærk hver Mine nu, hvert Blik, Sejan!
Hvert undertvunget Træk med Læben! — Ja,
et afbrudt Suk er nok! — Min Tale skal
af Sjælens Dyb fremlokke skjulte Tanker.

(Senatorerne sætte sig, Tiber bliver staaende paa en lavere Plads mellem begge
Konsuler; Bifaldsraab; han vinker Stilhed og begynder.)

Et sørgeligt, besværligt Slaveri
blev mig til Del.

Fasces, Konsulernes Værdighedstegn, Risknipper med Øxer i; de bares af
Liktorerne. Porticus, Buegang.

Første Senator. Du større, end August!

En anden. Vor Imperator!

Flere. Fædrelandets Fader!

Tiber. Ej vil jeg kaldes Fædrelandets Fader,
ej Imperator, før jeg det fortjener.

Capito (rejser sig). Og har du ej fortjent det! Har du ikke
de Ørne vundet atter, som tilforn
i Partherland af Crassus tabtes! Har
du ej de stærke Alpefolk, der Død
foragte, tvungen hist i Rhætien!
Har ikke du Illyrien betvungen,
og endt den værste Krig, den farligste,
der efter Hannibal har Roma truet!
Har du ej dèr sat Dæmning for
Arminius, der stolt af Varus' Fald
os trued med Fordærv og Undergang!
Blev du ej kaldt uovervindelig?
Har ej August dig nævnt den tapreste,
har ej han sagt, at du vort Roma frelste?
Ni Gange nævntes Imperator du
af Hæren, hvi skal Raadet ej den følge!
— Hvi skal vi staa tilbage! — Hvi skal andre
dig vise mer Taknemlighed end vil

Tiber. Tilgiv, at jeg modsiger dig — det er
kun som Senator — Fyrsten er jer Tjener.
En ædel Cæsar er kun Folkets Tjener,
saa er min Tro; og ej den angrer mig,
thi jeg har milde Herrer. — Dog, tilgiv —
der er en anden taprere end jeg —

Sabinus (udbryder). Germanicus.

Tiber (med et hurtigt Blik paa ham). Du har det gættet, ja!
Min elskte Søn hjemvender nu med Sejr,
han hævned Varus, trængte frem til Albis
og skibed kjæk i Nordens Ocean,
han front begrov de slagne Heltes Ben.
Hvordan vil I modtage ham?

Mange Stemmer. Ha, Held,
Triumf og Takkefest til Cæsars Søn!

Tiber. Vel sandt, hans Sejre glimre mer end nytte,
vel sandt, han Skibbrud led i Oceanet,
vel sandt, en Imperator, en Augur
bør ej besmitte sig med Lig — saa vil
Sibyllas Bog. — Dog skyldes ham Triumf.

Cordus. Ej sømmed sig de dødes Ben at ofre
til Vind og Ulve.

Tiber. Vel bemærket! — Skjønt,

Albis, Elben. Augur, Præst. Sibylla, Spaakvinden, der til Tarquinius
Superbus solgte de Spaadomsbøger, der senere raadspurgtes, naar Staten var i Fare.

som sagt, hans Sejre glimre mer end nytte,
skjønt det var bedre vist det plumpe Vildskab
at knuse ved sig selv, ved egen Tvedragt,
som jeg med Held har prøvet med Segest
og med Marbodius, og skjønt jeg selv
ej derfor ønsker Imperator-Navn,
saa skyldes dog Germanicus Triumph.

Cordus. Hvi har du ham tilbagekaldt, Tiber?

Tiber. Fordi min Alder trænger til hans Hjælp;
i Østen ulmer Oprør, Rigets Vægt
er alt for svar for mine Skuldre. Ja,
jeg gammel er og ønsker Ro; derfor
har jeg en Plan, som jeg har grublet over
i mangt et Aar, og som jeg nu vil tilstaa:
jeg har mit Rige delt i trende Dele,
den ene kan jeg styre selv, de andre
maa Raadet give den, det finder værdigst.

Almindeligt Raab. O, høje, store Cæsar, du alene,
du værdig er, og ingen — ingen anden.

Tiber. Men jeg behøver Ro.

Flere Stemmer. Forlad os ikke!

Tiber. Jeg Olding er.

Flere Stemmer. I Kraft er du en Yngling.

Tiber. Jeg tæller næsten tresindstyve Aar.

Flere Stemmer. Hvo er saa klog som du!

Tiber. Men jeg er svag.

Flere Stemmer. Din Sjæl er stærk.

Tiber. Men Haanden vakler.

Asinius Gallus (utaalmodig). Nu,
saa del dit Land, da du det ønsker selv.

Tiber (efter en kort Tavshed). Er dette muligt!

A. Gallus. Vælg!

Tiber. Vælg heller du!

Den, der har Riget delt, Asinius,
vil sikkert ej den bedste Del dig nægte.

Manus (til Asinius). Med Ret, Asinius, dit Navn du bærer.

(Gjør en Bevægelse for at antyde Æseløren.)

Asinius (fatter sig). Tilgiv min Dristighed, o høje Cæsar!
Jeg talte saa kun for at vise dig,
hvor svær, ja fast umulig er slig Deling.

Tiber (venlig). Jeg takker dig, min Gallus; i en Fristat
maa Talen være fri, ej sandt?

Med Ret, Asinius, dit Navn du bærer, Asinus betyder Asen, Æsel.

Almindeligt Raab. Udelt
vi vil adlyde Cæsar, ingen anden!

Tiber. Nu, vi skal tale mer derom. — Som sagt,
jeg trænger højt til Ro; dog sig nu først,
hvordan I hædre vil Germanicus.

(Senatet voterer.)

En Konsul (som har samlet Stemmerne). En Arcus triumphalis stilles
skal

med Prinsens Billed ved Saturni Tempel;
de østlige Provinser gives ham
med Ret at sætte Konger af og ind,
at føre Krig og slutte Fred, som han
det gavnligst finder.

Tiber (afsides). Vorder ikke han,
da vorder snart Tiberius en Skygge.

(Han hilser ydmygt Konsulerne og gaar, fulgt af Sejan; Senatet adskilles.)

Manus. En herlig Sfinx! En Sfinx, der skjuler Kloen,
et Dyr, der tygger langsomt, har August
alt sagt, et Dyr, der har et dobbelt Ansigt.

Første Senator. Hvad siger du?

Manus. Hvad du knap tænke tør.

Første Senator. Du taler om et dobbelt Ansigt, Ven.
Véd du, at Jani Billed nys er styrtet
i Støvet ned?

Manus. Og véd du Grunden?

Første Senator. Nej.

Manus. Se, Janus mærket har, at Cæsar er
en bedre Janus end han selv; Tiber,
som han, et dobbelt Ansigt har; naar et
mod Livet peger, skeler et mod Død.

Første Senator. Jeg ej forstaar dig.

Manus. Godt for dig, om du
en Janus var; hvis Cæsar tog dit Hoved,
da havde du et andet dog tilbage.

Cordus (nærmer sig). Alt andet kan begribes. Ét kun er
mig ubegribeligt.

Manus. At Lepidus
kan bruge saa sin Tunge uden at
forstumme dog i Død, er det ej saa?

Cordus. Nej, Lepidus!

Manus. Ser du, den, som saa vildt
og overgivent taler, lægger sjældent
ret dybe Planer, se, det véd Tiber;
August har ytret: Lepidus er klog,

voterer, stemmer. Arcus triumphalis, Triumfbue.

men, ligegyldig, vil han aldrig handle;
 det samme tror vel og Tiberius.
 Desuden giver jo min Dristighed
 et Skin af Mildhed til Tiber, og Skinnet
 den søger mest, der mangler Sagen selv.

Cordus. Ret, Lepidus! Nu jeg begriber dig. — (De gaa.)

Tibers Palads.

Tiber. Sejan.

Tiber. Er Julia i Sikkerhed?

Sejan. Hun er;
 hun aldrig mer skal ængste dig.

Tiber. Jeg fatter.

Sejan. Dog maa jeg selv dig plage nu.

Tiber. Hvormed?

Sejan. Med en forvoven Bøn.

Tiber. Saa tal!

Sejan. Min Sjæl

er viet dig, mit Hoved og min Arm;
 dit Ord er Ledestjærnen for min Daad,
 dit Vink behersker mine Tanker, som
 den hele Verdens; hvo gav ej for dig
 med Glæde hen sit Liv?

Tiber. Sejan, du véd,
 jeg lider Smiger ej; hvo smigrer, vil
 bedrage. Sig din Bøn, dog kort!

Sejan. Skjænk mig
 Livilla, Drusus' Enke, til min Hustru.

Tiber. Du véd, Sejan, at du kun Ridder er.

Sejan. Mæcenat selv var ikke mer, min Hersker!
 og blev dog hædret højlig af August.

Tiber. Sejan, vi tale skal derom — mit Venskab
 har højt dig hævet alt af Ridderstand.
 Den stolte Agrippina vredes vil,
 dertil Plancina — dog forstaar du vel
 den Kunst dem at berolige! — Sejan!
 Du véd ej, hvad jeg har for dig bestemt,
 ved hvilke Baand jeg vil dig binde til
 min Trone. Men, Sejan! — Germanicus!
 det er den værste Hindring — nu, vær mig
 kun tro, Sejan! — Vær tro, og du skal se.

Sejan. Mit Liv er ofret dig.

Tiber. Vel, min Sejan!
 Jeg tror paa dig — jeg maa dog tro paa én

i dette Liv — saa vil jeg tro paa dig.
Jeg alt dig aabenbare vil. — Du er
den eneste — for dig jeg intet skjuler.

Sejan. Min Cæsar, tal!

Tiber. Du véd, Germanicus
er ej den eneste, der ængster mig;
nej, mange findes, der min Indvold gnave.
Jeg læser i hvert Blik tilbagetrængt
Forræderi — og hvis de kunde, tror du,
jeg sikker var?

Sejan. Man maa dem forekomme.

Tiber. Ja ret, min Ælius! Dog Straf, min Ven,
selv hvis den er retfærdig, vækker Mismod;
hver frygter for sig selv, og let man tror,
at den, der kan, og vil misbruge Magten.

Sejan. Derfor, min Fyrste, lad Senatet straffe;
Regenten træde kan tilbage, dog
hans Vilje sker.

Tiber. Ja vel, lad Raadet dømmel!
Man lærer altid noget. Heftige
ved Modstand glemme de sig let, og Cæsar
ser dem i Hjærtet mere dybt, end selv
de tro.

Sejan. Du taler vist.

Tiber. Ej sandt, Sejan!
man siger, jeg er grusom?

Sejan. Cæsar —

Tiber. Ja,
jeg véd, man siger saa. O, Ælius!
Jeg tvinges jo til Grusomhed; thi se,
det er det græsselige — mine Fjender,
det er naturligt, at de hade mig —
dog mine Venner — ej om dig jeg taler —
tror du, en Ven er ej en Fjende skjult,
mer farlig bag den falske Maske? O,
du vise Thales! Ret! Betragt din Ven
som den, der vorde skal din Fremtids Fjende.
Af Livet øste du dit Tankesprog,
ej af en mat Moral, som Stoas vise
forkynder, uden selv at følge. Ja,
— jeg taler ej om dig, du er mig tro —
dog nødes jeg at tage Spise, Drik
af Haanden paa min Ven — hvert Øjeblik
kan han jo dræbe mig. — O vel!

Sejan. Tiber!

Thales, en græsk Filosof, en af de syv vise. Stoas vise, Stoikerne.

Tiber. Sejan, hvad du har hørt, har jeg tilforn knap sagt mig selv. Du ser min Fare nu; hos ingen fandt jeg Troskab — dig undtagen. — De andre pølse paa min Død. Dog, Mord vil vække Mismod, Oprør; leve de, da myrde de mig selv. Ved Jupiter! mit Hjærte sig oprører, naar jeg skal befale sligt — dog tvinges jeg. Ja selv til dig jeg nævner nødig — hvad du vel forstaar. — Derfor, naar du i Raadet hører Forvisning mig votere til Cythera, min Ælius, da véd du Meningen.

— En Storm paa Vejen — Hændelsen, — du fatter, — jeg véd, du kløgtig er. Jeg aldrig vilde som Ven dig agte, hvis dit Hoved ikke var rigt paa Midler til at naa sit Maal. Cytheras Ø er et Elysium — forstaar du? Og naar jeg for Frihed stemmer, da er det Frihed fra vort Legems Baand — fra dette Fængsel, som os Plato lærer. Det er dig nok, min Ven! Jeg lægger i din Haand min Sikkerhed, handl, som du vil, dog tal blot ej derom! — Min Sjæl er syg alt ved den blotte Tanke.

Sejan. Vel! Sejan forstaar et halvsagt Ord.

Tiber. Jeg har ej Lyst at myrde. Hvis du andre Midler véd, saa brug dem! Vellyst svækker Sjælen; Rom har skjønne Kvinder, drag dem i vort Forbund! Mod Kvinden er tit Manden svag — og Elskov kan lokke Tanker frem, der ellers skjules; et svagt, et ubevogtet Øjeblik ved Elskerindens Barm — brug det! — Og giv, er nogen ej at tro, ham i Sardinien en Post; dèr kæmpe giftbefængte Vinde for os. Hvo frygter Kuld, til Rhætien, hvem Heden svækker, skal til Afrika; — thi jeg vil undgaa Skinnet.

Sejan. Jeg det fatter —

Tiber. Det mindste Ord maa du berette mig; hvad hemmeligt i Sovekamret hviskes — hav Slaver i din Sold! Et simpelt Ord, en liden Plante skjuler ofte Gift.

Sejan. Ja vel.

Tiber. Og hør, giv Agt paa disse Mænd,

Elysium, de salige Aanders Opholdssted.

der skriver op hver Handling, lure paa
mit Skridt og udsaa Gift i Folkets Sjæle,
udklække Meninger, der, længe skjult,
fremavle Vilje, Lyst. O Daare, hvo
foragter dem — thi Tanken avler Daad;
er da ej farlig den, der styrer Tanken?
Hver Filosof, hver Digter, hver Skribent
er Cæsars Fjende.

Sejan. Du har Ret, min Hersker.

Tiber. Sejan, foragt ej Underverdnens Guder!
Man siger jo, der gives Ord og Blik,
der dræbe mere sikkert end et Glavind;
sligt Ord, det kan ej vejes op med Guld.
Udforsk Osiris' Præster! Træd i Forbund
med Maanen og den blege Hekate!
Foragt ej Underverdnens Jupiter!
Han virker meget. Offere ved Midnat
af sorte Kvæg og Billeder af Vox,
Forbandelser og hemmelige Tegn,
nedgravne Knogler selv af Mennesker
har mangan ubemærkt til Hades ført.
— Sejan, jeg hader plumpe Mord! — Hvis du
ved Guders Hjælp kan virke, samt med Ord,
da brug ej Vaaben!

Sejan. Vel!

Tiber. Og skulde — skjønt
det er mit Hjærte højst imod — Diana
Triformis æske Blod — ved Jupiter!
det er mig højst forhadet — dog mangan Gang
er Mennesker af Pontifex jo ofret
paa Forum for at frelse Rom — nok sagt:
et halvt udviklet, et uskyldigt Barn
behager, siger man, Proserpina,
og meget skues i den dunkle Indvold;
thi som et uudviklet Blad i Knoppen,
saa slumrer Tidens uopløste Gaade
i Barnets Bryst; og naar de Ledemod,
der skjult er vant at virke i det indre,
med Skjælven træde frem for Dagens Lys,
da træder Underverdnens skjulte Skat
og den umodne Fremtid i et Billed,
og Skæbnens Gaade for den vises Blik.

Sejan. Sligt Middel nu imod Germanicus —

Tiber. Ja ret!

Sejan. Du vier ham til Frihed?

Tiber. Tys!

Diana Triformis, den trefoldige Diana (Diana, Luna og Hekate).
Pontifex, Overpræst. Forum, Torvet i Rom.

Sejan. Ham Piso hader.

Tiber. Piso er Præfekt
i Syrien.

Sejan. Germanicus bortrejser
til Orient.

Tiber. Saa vil mit Riges Sikkerhed.

Sejan. Germanicus er fri.

Tiber. Sejan, du er
mit andet Jeg. Mit Væsen i din Sjæl
sit Gjenskin fandt. For første Gang Tiber
med Ro dog sover denne Nat.

Sejan. Sov kun,
sov kun, Tiber! For dig Sejanus vaager. (Gaar.)

Tiber *(alene)*. Sov kun, Tiber! — Hvad Tanke hæver sig
dybt i mit Bryst? — Mit Hjærte skjælver. Har
mig Stjærnerne bedraget! Har mit Hjærtes
Troskyldighed forført mig! — Ha, han skal
aldrig Livilla ægte — nej! — Med Haab
jeg smigrer ham — og bruger ham — til sidst,
hvo véd! — Sejan, Sejan! Det farligt er
for dybt at skue i sin Herres Bryst. (Gaar.)

Forsal i Tiberii Palads.

Manus Lepidus. Cajus Caligula.

Manus. Velkommen, Cajus, jeg dig hilser, du,
der stammer fra en Helt, saa frygtsom kjæk,
saa ubarmhjærtig stor, saa dydig grum,
saa højst fordærvende uegennyttig,
at han en Verden knuser ved sin Dyd.

Cajus. Hvad mener du?

Manus. Tror han, at man ved Fromhed
alene vinder Sejr! Hvor kan Geni,
Enfoldighed og Kløgt dog saa forenes!
Er det da ærligt sig at styrte selv
med Hustru, Fædreland i Undergang!
Hvor vover han saa tit at sejre, naar
han ikke sætter Kronen paa sin Sejr!
Hver Sejer gnaver paa hans Livstraad, Cajus!
saa dum er ingen Bjørn i Nordens Skove,
som slig en Heros; Bjørnen mærker dog
hvortil den Tænder fik og Muskelkraft
og Klo; men ikke véd Germanicus,
hvortil han fik en Hær, en ædel Fødsel
og Folkets Kjærlighed. For ham bli'r Sejren
til Gift — den er beredet alt — og han

Heros, Halvgud.

med Heltero — sligt kalder Manus Dumhed —
den griber og forgifter med sig selv
sit hele Land.

Cajus. Har du ej hørt, hvor skjønt
Tiberius har talt i vort Senat?

Manus. Ser du, hvor bladet, glansfuldt Sølvet her
i Stenen blinker?

Cajus. Det er jo kun Glimmer.

Manus. Ja, det er Kattesølv, som Cæsars Tale.

Cajus. Tag dig i Agt! Thi Cæsar er en Gud.

Manus. Du Anlæg har til slig en Gud at vorde,
min gode Halvstøvle.

Cajus. Tal ej om sligt!
Véd du, der kommen er fra Indien
tre store Tigre?

Manus. Virkelig!

Cajus. Dertil
en Mængde Løver; mer jeg elsker dog
den skønne Tiger, mørke Striber bølge
sig om den gule Krop, og den er lang
og lav paa Ben — kun Hov'det stikker sælsomt
og hæsligt af imod det skønne Legem.
Snart gaar den sagte, snart den springer
i Buret, trækker Kloen ind og ud
og brøler vildt, naar Natten nærmer sig,
og slaar sin Tand, begjærlig efter Rov,
i Buret, saa det skjælver.

Manus. Cajus!
du føler Sympathi med Tigeren,
ej sandt?

Cajus. Og Senatorer fægte vil
paa Skuepladsen med de vilde Bjørne.

Manus. Ja ja, de vorde Bestier til Hobe.

Cajus. Ej Pigens Kys er halvt saa vellystigt
som saadan Kamp. O, havde de ét Hjærte,
ét Stik var nok, og et uhyre Dødssuk.
Det hele Skuespil saa sammentrængt
paa Spidsen af en Lanse. — Tænk!

Manus. Ho, ho!
Du Anlæg har, min Kartaginienser.

Cajus. Hvi kalder du mig saa?

Manus. Fordi du har
Talent at drive Handlen i det store.

Cajus. Har du mig kjøre set?

Manus. Nej, nej! Min Spøg
foraar mig fast; ulykkelige Rom!

Cajus. Har du da set min Hest, min Incitatus?

Manus. Jeg vil den gjøre min Opvartning, Cajus,
saa snart du Cæsar bli'r. Ulykkelige Rom!

Cajus. Ser du, hvor højt jeg springe kan.

Manus. O, Cato!

Cajus. Og hvor jeg danser, se! (Han gjør Kaprioler.)

Manus. Du havde danst
af Raadet dig, hvis Rom var endnu Rom,
du har min Stemme med Tiber til Konsul.

Cajus. Hvi saa?

Manus. Hvo Konsul vorder med Tiber,
ej lever længe. Det af Venskab er,
o Cajus — Kjærlighed til dig og til
dit Navn — Lev vell! Jeg søge vil din Fader.
Det bedre var for dig at vorde Konsul. (De gaa.)

Gjæstebud hos Tiber.

Tiber. Germanicus. Sejan. Flere Senatorer, mellem hvilke Cordus,
Sabinus, Piso og Asinius Gallus.

Tiber. Det smerter mig, Germanicus, saa snart
at tabe dig — dog maa det ske, min Søn.
Hinsides Havet ulmer Oprør; her
mig ængster Clemens, den forvovne Træl.
Han har en vældig Hær. — Nu Libos Opstand!
og — hemmelige Fjender i mit Raad,
og Hærens Vildhed, der kun ønsker Penge,
der tvinger mig til at betyngte Folket.
O, jeg er højst ulykkelig, min Søn,
jeg ejer intet, kun din Troskab ene.

Germanicus. Jeg drage skal mod Østen, naar du vil,
og dog — jeg tilstaar det — det er en Svaghed.

(betragter ham nøje.)

Men en Gang kom en Præst i Kolofon,
af Nymferne begejstret, mig i Møde;
hans Lavrbærkrans hang skjævt fra Issen ned;
han kom, som dreven i Afsindighed
igjennem Skoven af de vrede Nymfer;
højt Aaren i hans Pande svulmed; kun
hans Blik var koldt og viste tydeligt,
at Synet vendte sig mod Sjælen indad;
han spaaede mig min Død i hine Lande.

Tiber (med et halvt Smil). Germanicus, du stærke Helt, hvem ikke

de vilde Kelters Tryllesange standsed,
sig, frygter du nu en beruset Præst?

Germanicus. Tilgiv, min Cæsar —

Tiber. Vel, saa bliv du her
og styr Italien! Saa vil jeg selv. — Vel sandt,
jeg taaler ikke Søen mer, mit Bryst
er meget svagt; jeg taaler ej at se
de skumbekranste, hylende Tritoner,
mit Hjærte skjælver paa det vilde Hav;
Neptunus er mig ikke god, og ej
den vandblaa Galathea mig tilsmiler.
Dog lige godt — jeg vil dog rejse.

Germanicus. Nej,
forsigtig vel, dog ikke frygtsom gjør
hint Varsel mig, jeg rejser selv.

Tiber. Nej, nej!
Thi hvis jeg dør — hvad skader det! Dog du
er Rigets Haab —

Germanicus. Jeg rejser denne Nat.

Tiber. Nu, hvis du virkelig det vil, saa rejs!
thi knap min Arm kan dæmpe sligt et Oprør.
— Og hvis jeg dør, Germanicus! — her er
mit Testament — du er min Eftermand. —
Tænk paa Tiber! Beskyt min stakkels Søn,
naar du behersker Verden. Lad din Cajus
dog blive her! Saa har jeg ikke tabt
dig ganske. — Rejs i Aften end! dig Piso
ledsage skal og lyde som mig selv.

Germanicus. Og hvis jeg dør, beskyt da blot min Hustru!

Tiber. Er hun min Datter ej! Lev vel! Sov vell!

(Han omfavner ham, Germanicus gaar.)

Tiber (til Piso). Min Søn har frygtelige Drømme, Piso;
hvo ham forskaffer Ro, skal højest staa
i Cæsars Gunst.

Sejan. Har du begrebet det?

Piso. Hvo ham forskaffer Ro —

Sejan. Forstaa mit Blik,
og svar mig med dit Sværd, saa siger Cæsar.

Piso. Er det hans Vilje?

Sejan. Kom! jeg kjender Cæsar.

Piso. Germanicus skal dø!

Sejan. Naar det er sket,
da vorder Piso Asiens Behersker.
Lev vel og hils Plancina fra Sejan! (Piso gaar.)

Tiber (til Cordus). Ej sandt, jeg bliver kaldet gjerrig?

Cordus. Cæsar —

Tiber. Du er Historieskriver, Cordus, derfor er mig din Mening vigtig — jeg det véd, man kalder gjerrig mig.

Cordus. Har du en ren Samvittighed, kan du foragte Rygter.

Tiber. Ja vel! thi Sparsomhed er højst nødvendig. Hvor er en Fyrste ej ulykkelig! Hvor Folket hersker, giver alle gjærne, enhver sit Bidrag mindre eller mer; men hvo opofrer sig for Cæsar! O! en Kejser tror man rig blot ved sit Navn — enhver begjærer frækt — og ingen giver, Opofrelse, det tænker ingen paa, og al Begejstring er hos os forsvunden.

Cordus. Og hvorfor skal man nu begejstres?

Tiber. Nu?

— maaske for Cordus, naar han vorder Konsul i det befriede Rom.

(Vender sig fra ham og taler længe med Sabinus, til sidst siger han)

Jeg har dig kjær,
du er en Ven af min Germanicus;
jeg takker dig derfor. Du har et Hjærte,
Sabinus! — Det er sjældent nu. — Lev vel!

Sabinus (med Taarer i Øjnene). Nej, han er ej saa slet, som vi har troet.

Cordus (mørk). Agt ej paa Skinnet, gamle Mand! Vi to vil ikke leve længe mer.

(Alle gaa, Sejan bringer Tiberius et Papir, han læser deri.)

Tiber. Bliv, Gallus!
Du Venskabsbægret tømte ved mit Bord,
saa vær fortrolig! Sig mig, hvem i Rom
man holder for Agrippas Morder.

Asinius Gallus. Rygtet er uvist, Cæsar.

Tiber. Og jeg er uvis, Gallus; tror du Augustus?

Gallus. Det er muligt.

Tiber. August ham haded.

Gallus. Jeg det véd.

Tiber. Maaske

har Livia —

Gallus. Din høje Moder, nej, det er utroligt.

Tiber. Livia er klog.

Gallus. Ja, meget klog.

Tiber. Og fin.

Gallus. Ja vel!

Tiber. Og listig.

Gallus. Dog hvordan skulde hun? — nej, nej!

Tiber. O, Gallus,
du kjender Verden ej. Jeg vil betro dig —
jeg selv mistænker Livia.

Gallus. Umuligt!

Tiber. Du ynder Livia?

Gallus. Hvi holder du
saa fast min højre Haand?

Tiber. Det er af Venskab. —
Hvad tror du da? Har da Centurionen
af egen Hævn ham dræbt?

Gallus. Det tror jeg ikke.

Tiber. Hvad tror du da! — Jeg læser i din Sjæl,
du tror, jeg myrdet har min Stifsøn selv.
Du er min Fjende, Gallus! — Du har i
Senatet haanet mig — har ægtet min
forskudte Hustru. Stedse dit Hjærte svulmed
ved Tanken om dit Slægtskab med August. —
Sejanus!

Sejanus (kommer). Død?

Tiber (kold). Senatet har ham dømt.

Gallus. O, falsk som en Hyæne! Dræb mig snart,
saa ser jeg dog ej mer dit falske Aasyn.

Tiber. Saa gode Venner er vi ej endnu.
I Fængsel under Jorden dybt, forstaar du.
Han skal ej skue Dagen mer. (Gaar.)

Sejan. Kom, Ven!
Den Mand, til hvem vor Cæsar taler saa,
han sige kan Farvel til Sol og Maane. (Gallus føres bort.)

Tredje Handling.

Senatet.

Tiber staar opret paa sin Plads mellem Konsulerne.

Jeg har ej fordret dette Rige — I
det véd — I har mig tvunget mod min Vilje;
men er det Alvor, skal endnu jeg herske,
saa sørg dog for, at ikke jeg forhaanes.

Første Senator. Enhver, som dig fornærmer, straffes skal
paa Fædres Vis.

Anden Senator. Hvo Statens Majestæt
fornærmed, pisket blev til Døde jo
af Pontifex i Republikens Tid.

Tiber. Jeg fordrer ikke sligt; dog Sikkerhed
for Liv og Velfærd, den jeg fordre maa.

Første Senator. Sig det, o Cæsar, hvo dig har fornærmet!

Tiber (tager en Liste frem). — Det smerter mig — thi lang er
denne Liste,
og midt blandt eder ser jeg Avindsmænd.
— Skal Cæsar atter dø for Morderhaand!
Troløse Raad! skal her paa disse Bænke
blandt eder mine Fjender søge Tilflugt!
og spejde ud hvert Sted, hvor jeg kan saares,
og myrde mig med Øjet, før end det
forræderiske Glavind træffer mig?

Flere. Nævn, Cæsar, deres Navn!

Andre. Et Ord er nok!

Andre. Et Ord fra dig skal vie dem til Døden.

Tiber. Jeg ønsker ikke sligt! Jeg vil det ikke!
Stræng Undersøgelse jeg vil og Retfærd.
Hvad hver af jer kan fordre, fordrer jeg,
et ubesmittet Navn. Hvo dette mig
vil røve, røver mer mig end mit Rige.

Første Senator. Hvo vover sligt?

Tiber. Thi Liv og Rige har
jeg kun til Laan en kort og stakket Tid,
men Navn og Rygte, det er alt, hvad Parcen,
den avindsyge, tilstaar efter Døden!

Flere. O, Fyrste, tal!

Tiber. Hvad er af Cæsar nu,
hvad af August tilbage! — I Olymp
dør er de Guder — dog paa Jord er kun
en Askekrukke, brændte Ben og Mindet,
om hvad de var — om dine Dyder, Cæsar,

Parcen, Skæbnegudinden.

om dine, du forgudede August!
 Hvordan I Fjender tvang og Venner lønned,
 hvordan beskedent I jer Styrke brugte,
 hvordan August nedlagde selv sin Magt,
 og tog den atter kun, da I ham tvang!
 Paa samme Maade handled ogsaa jeg,
 det vil, det tør, det kan I ikke nægte.

Skrig af mange Stemmer. Nej, vi det nægter ej.

Andre. Vor Cæsar level!

Tiber *(græder)*. Hvi kaldes Brutus nu en Fadermorder!
 Han tog kun Cæsars Liv; dog hvad er mer
 end Liv, den evig friske Lavrbærkrans,
 den han ham røved ej.

Flere Stemmer. Vor store Kejser,
 vor Fyrste græder!

Tiber. Hvad har jeg dig gjort,
 Sabinus? hvi vil du bagvaske mig?
 Hvi vil du sige, jeg har dræbt Agrippa?

Flere Stemmer. Til Død, Sabinus!

Tiber *(aftørrer sine Taarer)*. Lad ham sig forsvare!
 Hvi siger du, at jeg har dræbt min Hustru?
 Hvi kalder du mig en Tyran, et Afskum,
 en Skjændsel for vor Slægt? Hvi kalder du
 forstilt mig, siger, jeg en Hykler er, at jeg
 har Lucius og Cajus myrdet og
 nedstyrtet i Fordærv Augusti Hus?

Sabinus. Det har jeg aldrig sagt!

Tiber. Jeg sværger, han
 har sagt det, vover du Tiber at gjøre
 til Løgner! Latiaris tal!

Latiaris. Jeg vidste,
 han var en Ven af Agrippina, derfor
 jeg taled efter Munden ham; men han
 ej troede mig, og dog til sidst jeg vandt ham.
 Da klaged han, dog først med dunkle Vink,
 derefter aabenbart; til sidst han førte
 mig til sit Sovekammer; der han græd
 og talte haarde Ord imod vor Cæsar
 og ønskede, at Germanicus var Kejser.
 Rufus og Cato havde jeg tilforn
 paa Loftet skjult; der hørte de hvert Ord,
 med Øret til en Sprække klemt i Taget.

Rufus. Vi har det hørt, han kaldte dig Tyran.

Cato. Vi har det hørt, han ønskede højt din Død.

Cordus. Nedstammer du fra Marcus Cato, du?

Tiber. Ti stille, Cordus! Du staar og paa Listen.
Dog først et Ord om Scaurus! Rufus, tal!

Rufus. Et Sørgespil han skriver, kaldet Atrevs,
dèr stikler han paa Cæsar aabenbart.

Manus. Hvi stikler han paa Cæsar! Lever Cæsar
i Fjendskab med sin Slægt?

Tiber. Ha, Manus!
Dog, du har Ret, ugrundet er hans Klage.

Manus. Ja, Rufus straffes bør som den, der vil
bagvaske Cæsar.

Flere Senatorer. Drag ham strax til Ansvar!

Tiber (pludselig heftig). Saa er da Lov og Sikkerhed forbi,
og Staten hælder mod sin Undergang!

Vil I forfærde dem, der vaage for
mit Vel, selv om for vidt de gik! Er Omhu
for Cæsars Liv Forbrydelse! (Til Staterius.)

Tal du!

Staterius. Cordus har skrevet en Historie,
dèr roser Brutus han og Cassius;
han kalder Cassius den sidste Romer.

Cordus. Har jeg ej Cæsar ogsaa rost?

Staterius. Dog karrigt,
med sparsom Haand.

Cordus. Hvi dadler I mit Ord,
naar mine Handlinger ej dadles kan?
Er Cassius og Brutus længst ej døde?
Har ikke Livius Pompejus rost,
og var dog yndet af August, din Fader?
Har Cicero ej Marcus Cato højt
berømt? Og Cæsar taalte det. Har ikke
Corvinus rost sin Fører Cassius?
Men Visdom taaler sligt, og ægte Storhed
forglemmer det; saa følg Exemplet du!
Hvis ej — og hænger Død mig over Hov'det,
da skal ej fattes dem, der finde vil
en Plads for mig ved Cajus Cassius' Side.

Staterius. Du Cæsars Statue foragter; thi
du har den solgt.

Cordus. Har jeg den solgt, nu vel,
saa vinder jo den Mand, der købte den.

Manus. Man sælger jo den store Jupiters
og Junos Statuer, hvi ikke Cæsars?

Tiber. Han har ej Uret.

Staterius. Du har Gift i Huset,
i Barmen skjuler du en sleben Dolk.

Cordus. Har jeg Forgift og Dolk, da er de højst nødvendige nu for hver, der elsker Frihed, og der forstaar at dø.

Staterius. Hvad Baand i Verden er der paa den, der tilstaar sligt?

Rufus. Hvad er vel helligt den, der agter ej sit Liv?

En Senator (hemmelig til en anden). Se, Cæsars Læbe blev saa hvid som Sne.

Tiber. Jeg stemmer ej, det er min egen Sag.

En af Konsulerne (samler Stemmerne, derpaa siger han) Sabinus er fordømt til Død at lide,

Cordus forvises skal til Gyarus;
hans Skrift skal brændes offentlig paa Torvet.

Tiber. Ja, Skriftet bør tilintetgjøres, og Sabinus dør med Ret. Dog Cordus selv til Gyarus! Betænk, det er en gyselig, en nøgen Klippe, hvor selv Vandet mangler. Nej, send ham til Cythera! Der han i Orangelunde møde kan i Maanskin maaske sin elskte Cassius's Skygge. Den Straf er ikke grusom, synes mig?

Capito (rejser sig). Tilgiv mig, store Cæsar! Dog du har end ej betaget Raadet Magt at dømme. Saa stor, saa skjændig Ondskab bør dog straffes; man bærer Gift og Dolk i vort Senat, man Kejseren foragter i hans Billed, man roser højt en Daad, et Fadermord, der virker Rædsel end, naar kun det nævnes. Forlad mig, Cæsar! du kan ham tilgive, men os det anstaar ej; Forbrydelser mod Staten, mod vor Kejsers Majestæt, fortjene Straf.

Tiber (afsides). O, hvilke villige Trælle!

Manus. O Capito, vor Tids Hortensius, du vorder Konsul snart.

Tiber. De andre her har alle mig fornærmet — dog jeg dem befri for Straf. Sejanus, tag du Listen!

(Sejanus tager og læser den.)

Capito. O, Cæsar —

Tiber (med forstilt Vrede). Hørte du det ej, jeg dem befri.

Capito. Selv om du vredes, maa jeg tale; skal Libo Drusus heller ikke straffes,

som spørger Drømmetydere og Mager,
 hvor længe Cæsars Liv skal vare?

Manus. Libo
 kan ikke straffes mer, thi han i Morges
 har dræbt sig selv.

Tiber. Har han! Det gjør mig ondt;
 hans Død har forekommet Cæsars Mildhed.

En af Konsulerne. Hispania det Fortrin søger, dig
 og Livia et Tempel at opbygge.

Tiber. Jeg ynder ikke sligt.

Capito. Om ej for dig,
 for Kejserinden dog, Augusti Hustru,
 den største Cæsars Moder. Manges Liv
 hun redded, manges Borger opdrog hun;
 hun Statens Moder er.

Tiber. Hun er, som jeg,
 et Menneske. Vi ønsker ikke Templer.
 Et roligt Sind jeg ønsker, Mod i Farer,
 et Minde stort og mine Fædre værdigt,
 det være skal mit Tempel i jert Bryst;
 det bedre er end Sten, der kun foragtes,
 naar man i Templet skuer Dødningkulen,
 naar Tidens Dom forvandler sig til Had.

(Idet han gaar, til Sejan.)

O, hvilke villige Trælle! — dog, Sejan!
 Jeg kommer ej i Raadet mer; hvo véd,
 om ikke fler, lig Cordus, bære skjult
 en sleben Dolk.

Sejan. Du frygter —

Tiber. Ej for Cordus,
 hvis du forstaar din Pligt. — Selv Capito
 mishager mig, han ynder Livia
 og tror at gætte Tanken i mit Blik.

Sejan. Cythera?

Tiber. Tys! — Sejan, her er en Kunstner,
 han har fuldbragt et fast utroligt Værk,
 han hævet har, ved Trolddom uden Tvivl,
 det store sunkne Tempel hist paa Forum
 og stillet det paa ny i Ligevægt;
 tror du, hvo mægter sligt, ej mer formaar?

Sejan. Jeg undres ved din Frygt — en Arkitekt,
 en simpel Kunstner mod Tiber.

Tiber. Jeg vil
 ej nogen Arkimedes i mit Land;
 kan han ved sine Helvedkunster ej

udhule Dybet under mine Fødder,
 kan han i Jorden ikke, som en Muldvarp,
 grave sig Vej til mit Palads, for mig
 at myrde paa mit Leje, naar jeg hviler?
 Hvor kan jeg sove rolig, naar paa Jord
 der lever slig en Mand!

Sejan. Nu vel — Cythera!

Tiber. Opfindsomhed behøves ej, men Troskab. (Tiberius gaar.)

(Senatet skilles ad.)

Tibers Palads.

Tiber. Manus.

Manus. Jeg siger dig, du er for fornem til
 en Gud.

Tiber. Hvordan vil du forklare det?

Manus. Den ældste Gud er jo en lav Plebejer,
 han kjender jo sin egen Fader ej,
 han har jo ingen, altsaa ingen Aner,
 han aldrig kunde sidde selv i Raadet,
 langt mindre være Cæsar.

Tiber. Manus, jeg
 misunder dig din Munterhed.

Manus. Hvad nu?
 Skal til Cythera jeg?

Tiber. Og hvi ej til
 Cythera, du besynderlige Manus!
 Cythera køles jo af friske Kilder,
 der voxer Myrter vildt paa Klippen rundt,
 der dufter Blomster i den varme Luft,
 og Fuglen i Orangeskove kvidrer.
 Ja Mennesker, som Fugle, sidde højt
 paa Skovens Gren og synge muntre Sange.

Manus. Ja, det er et Elysium.

Tiber. Og det
 begunstiges af Ceres.

Manus. Ceres bor
 i Hades, siges Samothraces Præster,
 hun deler Tronen med Persephone.

Tiber. Hvad mener du?

Manus. Cythera frugtbar er,
 dog skiller os et stormfuldt Hav der fra;
 fast hvert et Skib forgaar, der sejler did.

Tiber. Jeg læser i din Sjæl din Mistillid, dog dertil er jeg vant. Alt, hvad Tiber sig foretager, slet fortolkes.

Manus. Cæsar!
Jeg fundet har en udsøgt Smiger, som jeg vil Senatet foreslaa: Et Tempel til Ære for Tiber, Befrieren, vor Æskulap.

Tiber. Hvorfor just Æskulap?

Manus. Du meget har med ham til fælles. Først du skallet er som han, dertil du læger vor syge Stat med Vand og Staal og har, lig Æskulaps Disciple, fast bestandig Befrielse paa Læben — dog, hvad du i Hjærtet har, det véd Sejanus bedst.

Tiber. Ja, ja, jeg frygter det, jeg tror det selv: Sejan misbruger tit min Tillid; dog, Sejan skal vogte sig! Men du, dit Vid, dit lunefulde Væsen huer mig. Din Tunge jeg tilgiver, thi jeg véd, din Sjæl er uden Svig. Jeg ængstes nok ved disse dybt nedslagne Øjelaag, der som et Forhæng sænkes, at man ikke skal skimte den forræderiske Sjæl. Men du er kjæk, dit Øje funkler dristigt, du muntred mig i mangan sorgfuld Stund; dit Lune straaled i mit mørke Liv som Solen gjennem Taager paa en Regndag; derfor jeg elsker dig, du være skal omkring mig steds.

Manus. Den alt for varme Føbus betyder Regn.

Tiber. Nej, nej! Du gjør mig Uret; Tiber er og et Menneske. Min Stilling mig ofte tvang til, hvad jeg ønsked usket. Ak, ofte laa jeg søvnløs paa mit Leje, og Maanen saa' paa mig og Nattens Stjærner; jeg bad til Jupiter, o send mig dog en Ven; men han ham ikke sendte. Nej, hans Stjærner gled i deres vante Baner, og Maanen gik saa ligegyldig, som den plejer, naar den ser paa Verdens Nød; thi Zevs har ej Medlidenhed, han er saa kold som Skyen i hans Vinterluft.

Manus (alvorlig). Ja, det er sandt, Tiber, du staar alene, som paa en skallet, isbedækket Klint, og du er højst ulykkelig!

Tiber. Ved dette Bryst
har aldrig slaaet et menneskeligt Hjærte,
da maa vel lægge sig af Is en Skorpe
om Mandens Barm.

Manus. Tiber, er det dit Alvor?
End er det Tid maaske, Germanicus
er ikke død endnu, mistro ham ej!
Paa ham du bygge kan med sikker Tillid,
og han har vist dig Ærlighed, han har
opofret Helteros og Ungdoms Planer
og Hærens, Folkets Haab for dig.

Tiber. Han har
for meget ofret; jeg beundrer ham,
men elske — nej!

Manus. For sidste Gang, Tiber,
dig rækker Skæbnen Haanden til Forsoning.
En Guddom taler gennem mig: Vend om!
Den Vej, du gaar, maa føre til Fordærv.
Naturen gav dig Kraft og sjælden Indsigt,
misbrug dem ej! Misbrug dem ej, Tiber!
Hav Tillid og Medlidenhed! Lær selv
at elske, da du finde vil et Hjærte.
Germanicus er ærlig, vil dit Vel;
ræk ham din Haand, og lær af ham,
i ærlig Kraft bestaar den sande Klogskab,
den sejrer dog til sidst og naar sit Maal,
mens Listen spinder paa sin egen Ligsærk.

Tiber. Den sejrer dog til sidst og naar sit Maal!
Véd du, hvor Maalet staar?

Manus. O ve, hvert Ord
er spildt!

Tiber. Hvis nu Tiberius var Maalet?

Manus. Ja, Maalet for din egen Pil. Du er
din egen Fjende, dig kan ingen redde.

Tiber. Tiber var aldrig utaknemmelig,
jeg har hans Cajus valgt til Efterfølger.

Manus. O, din Taknemlighed er mere grusom
end al din List; sig, kjender du da Cajus?

Tiber. Jeg kjender ham.

Manus. Og dog?

Tiber (mørk). Ja, de skal se,
Tiber var ej saa slem; man ønske skal
min Tid igjen. En værre følger mig.
Jeg fører Svøben, holder Tømmen strængt,
men dog jeg holder den; mig frygter selv.

Barbaren, Fred er nu i Verdens Rige,
og Romernavnet agtes. Dog, man vil
en Dreng, der giver alle Lyster Tøjlen,
ham skal man faa.

Manus. Tilgiv, jeg var en Daare! (Gaar.)

Tiber (kalder). Sejan. (Sejan træder ind.)
Se til, at Manus ikke flygter;
han elsker højt Germanicus.

Sejan. Nu, ham
vil han ej frelse længer.

Tiber. Hvorfor ej?

Sejan. Plancina skriver mig, Germanicus
er syg.

Tiber. Er han alt syg?

Sejan. Ja, syg til Døden.

Tiber. Jeg vil ej derom høre. Ved dit Liv
tal ej derom! Det gjør mig ondt, Sejan,
hvis han er syg; thi han er Cæsars Søn,
husk vel paa det, Sejan!

Sejan (med Bestyrtelse). Min høje Hersker!

Tiber. Jeg intet vide vil! Har ham Plancina
med hemmelige Kunster skadet, skal
hun straffes.

Sejan. Har du ikke selv befalet —

Tiber. Jeg intet har befalet! Har hun Brev
fra mig? har hun et Ord, en Linie? Hvad?
Har hun Bevis? Hun intet kan bevise!
Ve hende, hvis hun vover kun et Ord.

Sejan. Tiber!

Tiber. Nu, nu, jeg mener ikke dig;
du er mig tro, det véd jeg jo, Sejan.
Dog raader jeg som Ven, forlad Plancina!
Livilla er jo Prinsens Søster, maa
hans Morder hade — tænk derpaa —, og vogt
paa denne Lepidus; han farlig er,
hans Øje, som en Dolk, i Hjærtet trænger.

Sejan. Cythera?

Tiber. Nej, thi hans forvovne Tunge
forlyster mig; hans Aabenhed mig nytter
og morer tit — og dog jeg hader den;
men aabenbart hans Frækhed viser mig,
at Død han foretrækker for mit Selskab;
thi skal han ikke dø; bevogt ham vel!

Sejan (af sides). Ja, jeg maa se mig for, jeg tror dig ikke; jeg hørte vel, hvad du til Manus talte.

(Højt.) Stol kun paa mig. (Gaar.)

Tiber (alene). Nej, heller ej paa dig! Jeg vil paa ingen stole. — Han for meget véd, han har for dybt i Hjærtet set mig, denne Sejan! — Jeg frygter ham, jeg hader ham. — Hvor kan jeg stole paa en saadan Skurk, der ligegyldig myrder paa mit Vink, der blander Gift. — Hu, jeg vil bort her fra, jeg vælge vil en Klippe, rundt af Hav omskyllet — ja jeg vil! — jeg saa' en slig i Taager nær Surrent, en ensom Ø, med skarpe Sider hugget af mod Kanten, den har den glatte Vandgud aldrig dannet; Kykloperne har smeddet den som Jærn med skarpe Hammerslag; Vulkan har den med dristig Haand af Havet løftet op. Den trætte Maage finder knap en Plads paa bratte Fjældklint for at hvile sig, naar den paa hvide Vinger flyr for Stormen og drejer sig i Kreds med hæse Skrig og søger op paa Land. Ej nogen Havn den har, og intet Skib kan lande der. Med Fare sejler selv imellem Skjær, skjult under Vand, den lette Fiskerbaad. Et mindre Fjæld der er, opbygget af den sønderrevne Lava, adskilt fra det større; der kan tvende Mænd sig mod en Hær forsvare. Did jeg vil. Hver Adgang jeg spærre vil og slaa min Lid til Stenen, den kan ej være falsk; thi den er død. Det er en Tilflugt dog, den eneste, for den, der gennemskuer Mennesket.

Antiochia.

Dianas Tempel.

Germanicus. Macro. Folk.

En af Folket. Hvor han er vorden bleg.

En anden. Hans Aasyn er forandret ganske.

Den første. Tys! vær rolig nu!

Germanicus. Fremsæt hver Klage kort og klart, o Macro! og udelad hvert unødvendigt Ord.

Macro. En Kvinde greben er i Utroskab.

Germanicus. Har frit hun valgt sin Husbønd!

Macro. Nej!

Germanicus. Da skal
hun ham forlade, giftes med sin Elsker;
dog vorder anden Gang hun utro, skal
hun lide Lovens Straf.

Macro. En Herre har
sin Slave pisket ved Augusti Støtte.

Germanicus. Nu vel!

Macro. Sligt straffes efter Vedtægt nu
med Død.

Germanicus. Har denne Slave Pisk fortjent?

Macro. Sin Herres Hustru har han fræk forført.

Germanicus. Saa før ham atter til Augusti Støtte
og pisk ham dobbelt. Glædes vil August,
naar ved hans Støtte Retfærd vorder hævdet.

Macro. En Guldsmed har vor Kejsers Billed omstøbt.

Germanicus. Var dette Billed da et sjældent Kunstværk?

Macro. Nej tvært imod, det var højst maadeligt.

Germanicus. Nu vel, saa har han kun tilintetgjort
et Billed, der var Kejseren uværdigt,
og deri har han handlet meget vel.

Macro. Vi nylig fængslet har en Filosof,
en Mand, der kalder sig en Kyniker.
I smudsig Lediggang han staar paa Torvet,
iført en Kappe, der hans Nøgenhed
kun skjuler halvt; han bjæffer som en Hund
misundelig mod hver, der har det bedre;
han kalder Cæsar offentlig Tyran.

Germanicus. Er Cæsar ej Tyran, da vorder han
det ej ved Ord; — for Ord skal ingen straffes;
dog før ham hid.

(En ubekjendt bringes ind i en forreven Kappe.)

Germanicus. Hvo er du, sig!

Den ubekjendte. En Mand,
der elsker Frihed.

Germanicus. Du har talt mod Cæsar?

Den ubekjendte. Jeg har.

Germanicus. Hvorfor?

Den ubekjendte. Fordi jeg husker end
det gamle Rom.

Germanicus. Ja, du har Ret! Ser du?
Her er et Stykke Bly, forvandl mig det
til Guld!

Den ubekjendte. Det kan jeg ej.

Germanicus. Men jeg det vil,
jeg vil, at dette Bly skal vorde Guld.

Den ubekjendte. Hvad ej kan ske, det kan kun Afsind
ville.

Germanicus. Ja, du har Ret, det kan kun Afsind ville;
hvad er forsvundet, vender ej tilbage.
Vil I det gamle Rom, da tving jer Fejghed,
og vorder Romere, som før I var!
Hvis I det ikke kan, da herske Cæsar!

Den ubekjendte. At Jupiter tilbedes paa vor Jord,
er billigt; thi hans Kraft har Jorden skabt.
Dog hvad har Cæsar skabt? Hvi bygges Templer
nu til Octavius? Er han en Gud?
Saa har en giftig Figen dræbt jer Gud.
Hvor er han? Har en rovbegjærlig Orm
ham spist? Har Maddiker jer Gud forstyrret?
Skal i Skarnbassens Bug jeg søge ham,
og i den sorte Flues, der af Aadsler
sig nærer? Er den giftigsvulne Svamp,
der voxer paa det grønne Lig, jer Gud?
Staar han i Sumpen hist, forvandlet til
et Siv? Er han opløst i Vand, i Luft?
Er han til Aske vorden eller til
en fed og fugtig Jordklump? I har Ret,
bring Myrrha hid og Røgelse! Thi slet
jer Guddom lugter.

Germanicus. Ven! Én maa dog herske.
Tak Zevs, at ingen værre hersker nu,
end jeg. Se der! (Vil give ham Penge.)

Nu spis og drik, køb dig
en bedre Kappe, det vil muntre Sindet.

Den ubekjendte. Kast hen et Ben til Hunden, at den tier.
Behold din Skat! Jeg vil den ej! (Kaster Pengene.)

Germanicus. Nu vel,
hvis du vil spille nu Diogenes,
for mig du sikker er; dog vogt dig, Ven!
Bjæf ej saa højt, at man i Rom dig hører! (Den ubekjendte gaar.)

Germanicus (læner sig til Macros Skulder). Ak, Macro, jeg er syg.

(En stor Mængde Folk bringer Plancina og Piso.)

Folket. Til Døden Piso

Germanicus. Hvad har jer Piso gjort?

Folket. Til Døden Piso!

Forræderi!

Germanicus. Hvad er der sket?

En Præst (blandt Mængden). Han kom i Templet, medens Folket bad for dig, da Ofret stod ved Alteret bekranset, og Præsten knæled for Apollos Guddom og strøede Salt paa Offerdyrets Tinding: da styrted Piso ind og trued os, imens hans Slaver Ofret greb, til Folket i Harm dem alle slog og fængsled ham.

En anden. Man skuet har Plancina bleg ved Midnat at grave Dødningben i Jorden, at besværges Maanen, naar den dunkel svulmer i Sky, som en uhyre rødlig Giftsvamp. Da ryster hun sit Haar, Medea lig; med blege Miner fletter hun en Krans af døsig Valmu, sanker Dødens Urter og skriver hemmelige Tegn paa Bly. Se her en skreven Tavle funden ved dit Hus, hvori dit Hoved vies med Forbandelser til Trivia.

Germanicus (efter en kort Tavshed). Lad mig alene med Plancina! (Folket viger til Side.)

Germanicus. Er det sandt?

Plancina. Hvad skal den Frækhed sige! Bringer man Augustas Yndling nu som Fange hid!

Germanicus. Staar du mig efter Livet?

Plancina. Du er ej min Dommer.

Germanicus. Kjender denne Tavle du?

Plancina. Og hvis jeg kjendte den?

Germanicus. Om sligt er muligt, jeg ikke véd; din onde Vilje dog har du bevist. Jeg véd, du kjender nøje Marcina, der i Rom bereder Gift; thi byder jeg, rejs bort paa Stand! Jeg vil ej se dig mer.

Plancina. Jeg véd en Tid, da ej ugjærne mig dog saa' Germanicus.

Germanicus. Du har de Offerdyr fra Altret revet, der for min Frelse bragtes?

Plancina. Ja, jeg har, thi ej jeg ønsker, at min Fjende lever.

Germanicus. Hvor har du pludselig forandret Sprog, saa venlig før! Og nu — hvad er min Brøde?

Plancina. Plancina var din Brud, du mig forlod og valgte dig den blege Agrippina.

Trivia, Hekate. Augusta, Titel for de kvindelige Medlemmer af Kejsers Familie; her Kejsersinden, Augustus' Hustru.

Germanicus. Fordi dit stolte Letsind mig oprørte.

Plancina. Og Agrippina, har hun ej for mig, saa god som hun i Byrd, sin Dør tillukket?
Hun trende Gange viste mig tilbage,
hun offentlig har vist mig sin Foragt.

Germanicus. Fordi hun elsker ej letfærdigt Selskab.

Plancina. Germanicus!

Germanicus. Fordi Sejani Frille er intet Selskab for min Agrippina.

Plancina. Den Tid skal komme, da hun trygle skal forgjæves om et Blik fra hin Sejan.

Germanicus. Plancina, aldrig!

Plancina. Jeg foragter dig, jeg trættes ikke med en Skygge.

Germanicus. Ha! er det sandt, har du forgiftet mig?

Plancina. Ustraffet skal man ej Plancina haane, en Romerinde taaler ej Foragt; med mig du vorden var Italiens Hersker, nu, uden mig, du vorder Plutos Træl, og Agrippina førte dig til Orcus.

Germanicus. Ha, skjændige! dig Nemesis vil ramme. Dog ingen Hævn besmitte skal min Død. (Kalder Macro.)
Lad hende fly! Med mig er det forbi. (Hun føres bort.)
Sæt mig i Døren af det aabne Tempel, lad Føbi Straale træffe nu min Isse!
Paa Nattens Færd forstod jeg mig kun lidt, saa vil jeg dø i Dagen, som jeg leved.

Macro. Du burde have vidst, hvad her dig ventede, du burde have kjendt din bitre Fjende.

Germanicus. Jeg burde det — og dog, saa er det bedre. Jeg skyldfri gaar af Livet ud; her er den lykkeligste den, som falder. Ja, jeg ærlig levet har, saa vil jeg dø; men mig skal ej mit Fædreland forglemme; selv ubekjendte skal min Død begræde, og Romas Piger synge skal hver Vaar, bekranst med Blomster, Sange til min Hæder og ofre til min Skygge. — Ak!

Macro. Du blegner.

Germanicus. Giv mig det Sværd, hvormed jeg Herman slog,

jeg komme vil til Hades som en Helt.

(Rejser sig og støtter sig paa Sværdet.)

En Helt, en Cæsar, staaende bør dø.
 Lev vel, mit Folk! Lev vel, min Agrippina!
 Jeg bortdrømt har paa Jord min Morgendrøm;
 nu gaar jeg hen, hvor Middagssolen straalere.
 Vi atter Brudetakten tænde paa
 de saliges Ø! Mit Øje brister — nej!
 det vorder lyst — ét smerter mig — o Cajus!
 — Man ofre skal til Dionysos, der
 i Orcus bor — Begejstringens og Dødens
 og Drømmens Gud. — Jeg gjør en dristig Rejse.
 O, stakkels Rom! — Nej, han er ej min Søn. (Dør.)

Macro. Far hen, højhjærtede Natur! O, Troskab!
 med dig man sejrer ej imod Tiber.
 Saa vær da du mit Skjold, du skumle List!
 Jeg sværger —

Den ubekjendte (nærmer sig atter). Vent! Jeg sværger med!

Macro. Ha, hvo

er du?

Den ubekjendte. En Mand, bestemt til Undergang,
 et Offer til Neptun, som han foragtede;
 thi Bølgen, mæt af Blod, blev vammel ved
 de mange Lig og kasted mig paa Land.

Macro. Ha, Cordus!

Cordus. Du din Herre hævne vil;
 ham Nemesis har slagen, thi han ej
 forstod sit Kald; jeg hævne vil mit Land.

Macro. Saa sværg ved dette Heltesværd!

Cordus. Jeg sværger:
 hvert Aandedræt jeg helliger min Hævn.
 Og skal jeg vente ti og tyve Aar,
 og skal jeg grave mig en Vej i Jord
 til hans Palads, jeg skal dog træffe ham.

Macro. Og jeg vil bruge nu Sejani Kunst
 imod ham selv. Jeg vil ej ofre Livet,
 som denne Helt; men begge vil jeg træffe.

Cordus. Ha, jeg foragter dette Liv. — Og dog,
 hvad den formaar, der staar paa Livets Grænse
 og vil sin Vilje, det jeg vise skal.

Macro. Jeg sværger paa den faldne Heros' Sværd!

Cordus. Jeg sværger ved det sunkne Romas Færd!

Macro. Mig intet Middel være skal for slet.

Cordus. Jeg fanger Lumskhed i sit eget Net. (Gaa.)

Nemesis. Jeg er den Aand, der knytter Traaden i det store Verdensdrama, Skæbnen er min Datter, Adrasteia kaldes jeg i Himlen, men paa Jorden Nemesis, i Underverdens Dyb Proserpina, og Skjalden nævner mig Melpomene. Den blanke Fosforus opstiger af mit Skjød, og Hesper synker i min Arm, naar Livet daler mod sin Undergang. Den sorte Nat og Morgenrøden i mit Aasyn vexler, jeg hver Handlings Frø modtager i mit Skjød og modner det; jeg langsom gaar, dog sikker er min Fod. En Vægtstang blinker i min Haand, dens Arme gaar over Jordens Poler vidt; til den befæste tvende Skaaler sig, naar en mod Himlen stiger, synker en til Orcus. Medusas Hoved sidder i mit Skjold; til mig man ofrer ej; thi ingen Bøn og intet Offer kan formilde mig. Jeg Marius og Sylla slog, jeg fanged Pompejus i Forfæng'lighedens Net; og Cæsar ved Pompeji Støtte sank. Anton, den svage, fandt i Vellyst Død; Octavius, den rænkefulde, til en snedig Kvinde tabte Verdens Kreds; og hun betaltes af sin falske Søn. Ti Aar han dvæler paa Capræas Ø, han kastet har hver Tømme nu, hver Dag han ofrer til sin Vellyst og sin Frygt. Italien sukker i en Tigers Svælg. Da vender sig hans eget Sværd imod Tyrannens Indvold; utro er Sejan, og Macro venter paa sit Rov, mens Cordus udhuler langsomt Dybet til sin Hævn. Saa spinder jeg i Tidens Gang mit Net, og ingen Handling visner uden Frugt, jeg modner hvert et Frø ved Maaneglans. Saa højt er ingen stegen, og saa dybt skal ingen synke som det stolte Rom.

Fjerde Handling.

Capræa.

Tibers Palads.

Macro træder ind.

Tiber (som det synes, uden at bemærke ham).
Sabinus var dog lykkelig. Man siger,
da han til Tibren slæbtes, sprang hans Hund
i Floden med; den delte Fængsel, Straf
og Død med ham — men jeg er Romas Kejser,
og har dog ej en Hund, der er mig tro.

Macro. Min Cæsar!

Tiber (bliver ved). Jupiter, Befrier, send
mig dog en Mand, paa hvem jeg stole tør!
Jeg vil ham hæve, ja, han være skal
i Magt lig Cæsar selv.

Macro. Tiber!

Tiber. Ha, Macro!

Macro. Du har mig kaldet.

Tiber. Ja. O, Jupiter!
Er denne den, du sender? Macro, hør!
du kjender jo Sejan?

Macro. Hvo kjender ikke
Sejan!

Tiber. Du elsker ham?

Macro (mørk). Til Døden ja!
Min Elskov vilde sønderrive ham,
hvis det var tilladt.

Tiber. Tys! Jeg elsker ham —
(Han gaar hen til Døren for at se, om ingen luror, derpaa vender han tilbage.)
som du — en Daggert i hans Bryst! — Nok sagt.
Har du mig fattet, Macro?

Macro. Ganske, Cæsar.

Tiber. Jeg valgte dig til Prokonsul i Spanien,
Sejan din Rejse hindred.

Macro. Jeg det véd.

Tiber. O, han har mig forført! Hør mig! — jeg véd,
at Folket hader mig — men var ej han,
da var Tiber ej vorden, hvad han er.

Macro. Hvad ønsker du?

Tiber. Jeg er ej sikker her;
han har en Spejder skjult i hver en Krog.
O ve! Jeg staar omgivet rundt af Fjender;
thi mine Slaver selv forraade mig;
hvert Ord, jeg taler, ja hvert Suk i Natten,
hvert ufrivilligt Udbrud selv i Drømme,
berettes ham.

Macro. Er du ej Cæsar?

Tiber. Nej,
Sejan er Cæsar; jeg er kun en Fange
paa Capris Ø.

Macro. Har du ej selv ham hævet?

Tiber. Jo, alt for højt! Den Ild, jeg tændte for
at varme mig, nu brænder Huset op,
jeg kan ej slukke den.

Macro. Tal uden Billed!

Tiber. Med Svig han vunden har min egen Livvagt,
han gi'er den Penge, hver Centurio
han udnævnt har; han fængsler selv Senatet
paa tusend Veje mellem Haab og Frygt,
han vender mod mig selv min egen Magt.

Macro. Germanias Hær Cæcina følger og
Catualda; af Germanicus de lærte Troskab.

Tiber. Jeg har ej anden Hjælp! Jeg véd, Cæcina
Sejanus hader — jeg fandt Lejlighed
at skrive — uformærkt han Mand for Mand
har trende Legioner ført til Rom.

Macro. Saa er du reddet.

Tiber. Macro, jeg dig takker;
dit Ord er mig et Varsel fra Olymp,
du dele skal min Magt. Men du er Kriger,
forstaar du dig paa denne skjulte List,
der, frygtelig og fin, bag Fredens Maske
sin Fjende slaar?

Macro. List bruges og i Krigen.

Tiber. Véd jeg det ej! Har jeg ej kæmpet selv!
Ni Gange nævntes Imperator jeg;
dog tvang i Fred jeg Verden mere sikkert,
end ved mit Sværd.

Macro. Din Visdom er bekjendt.

Tiber. August min Lærer var — og Livia;
dog Tiden mest, Forvisning, Uheld, Flugt,

da først begreb jeg Verdens Gang, hvordan man tvinger den. Ja, Macro, jeg er svag og hælder mod min Grav; dog ligger der en Verden ved min Fod, med den kan jeg en trofast Ven belønne.

Macro. Sig dit Ønske!

Tiber. Rejs til Rom!

Macro. I Morgen er jeg der.

Tiber. Jeg vælger dig til Fører ved min Livvagt, man skal dig følge som mig selv. Et Vink fra dig er Død. Tal med Cæcina! Dog forsigtig vær og smigr' Sejanus først! Tal hemmelig med hver Senator! Jeg dig Breve give skal; vær klog, min Ven! Han Fjender har, dem maa du søge, Macro; læg Mærke til, hvo kommer i hans Hus, hvo frygter for hans Blik, hvo bli'er ham tro, og hvo tilbagetræder; søg de sidste! Vind dem og aabenbar for dem min Vilje! — Naar nu du ser, at mange vige bort og dreje Hovedet væk for ham at undgaa, — da smigr' ham dobbelt! Tryk hans Haand; lov ham mit Rige, hvis du vil! Tag ham til Side! Hvisk ham i Øret, at jeg hader Cajus — og deri siger du den rene Sandhed —, lad falde Vink, til han af Hovmod svulmer og brister i sin egen Opblæsthed, lig Sumpens Frø, og støder dem til Side, der kunde redde ham. Men nærer han i Brystet Mistro — grib med Kjækhed da en heldig Stund! Omgiv med Vagt Kasernen, skyd Skylden for hver Misbrug paa Sejan! Sig Folket, han har dræbt Germanicus! — det har han uden Tvivl — og naar du da har undergravet Jorden, hvor han staar, saa kald Senatet sammen! — Dette Brev skal da ham fælde.

Macro. Jeg det fatter, Cæsar.

Tiber. End ét! Plancina er hos mig; hun fulgte af Frygt min Moder Livia. Dog jeg har hende fængslet; tal med hende, du! For mig det passer ej, er sikkert ej. Hun Brev har fra Sejan til Piso; slikt paa Folket virker.

Macro. Godt, jeg iler flux.

Tiber. Naar nu det lykkes, da bemærk, hvo sørger,
og hvo der jubler højest, mistænk begge!
Det sidste Falskhed er, et Skjul for ond
Samvittighed, det første aabenbart
Forræderi.

Macro. Jeg det forstaar.

Tiber (kalder, Drabanter komme). Man strax
skal føre Macro til Surrent. (Til Macro.)
Sig dem,
jeg kan ej komme, jeg er syg; de skal
Sejanus følge som mig selv. Lev vell!

(Macro gaar.)

Rom.

Sejans Palads.

Slaver komme ind.

Første Slave. Bring Bænke, flere Bænke!

Anden Slave. Hvad, er der
ej Bænke nok?

Første Slave. Hvad Bænke nok! I vort
Palads er aldrig Bænke nok! Ser du,
den største Bænk er falden sammen; thi
den var for fuld, saa Konsul, Prætor og
Senat paa Gulvet ligger.

Anden Slave. Nu, det er
ej første Gang.

Første Slave. Men nu de ædru er.

Sejan. Staterius.

Sejan. Hvad gjør I der?

Første Slave. Vi hente Stole, Herre;
thi Bænken i din Forsal brast.

Sejan. Hvorledes!

Første Slave. Den var for fuld, Sejan! Senatet bli'er
for fedt.

Sejan. Gaa kun! Hvo ej kan finde Plads,
kan staa. (Slaverne gaa.)

Staterius. Det Varsel ikke huer mig.

Sejan. Dig huer ej at se Senat og Konsul
i Støvet ved min Dør?

Staterius. Jeg saa' i Aftes en dunkel Røg at hæve sig i Luften omkring dit Billed, saa det halv forsvandt i Taager; som en Skygge bleg det stod, et Gjenfærd fra det dunkle Tartarus; i Luften Ravne fløj med hæse Skrig om Mamertinerfængslet; dine Slaver paa Trappen snubled, hvor de dræbtes Lig med Jærnhager slæbes hen til Tibren.

Sejan. Du Syner ser, Staterius.

Staterius. Maaske; dog ét er vist: man taler om et Brev til Piso, skrevet med din egen Haand, Afskrifter, siger man, gaa hemmeligt omkring.

Sejan. Vær du kun rolig!

Staterius. Folket er forbitret. Man i Klynger samles, taler sagte, til pludseligt man hører Vredesskrig, dog dæmpes det igjen — det er ej blot et Opløb, nej, det er en anlagt Plan.

Sejan. Og hvis det var! Vogt dig, Tiber!

Staterius. En Del af vore Spejdere har os forladt; de ere vundne, synes det, af andre.

Sejan. Gaa strax! Lad de prætoriske Kohorter paa Pladsen samles ved Apollos Tempel. (Staterius gaar.)

Sejan (alene). Tiber, jeg kjender dig — og tror dig ej. — Hans Breve klinge sært, snart skriver han, at han er Graven nær, og snart, at han vil komme hid. — Ha, jeg vil ofre til min egen Lykke — til min Statue. — Var det ej bedre dog at handle strax? Da var jeg Cæsar. — Dog, det farligt er; Capræa har ej Havn, umuligt kan en Flaade lande der. Hvis han til Rom kun gik, da var han min. Men nu — let er en øjebliklig Kamp; dog, varer den, da maa jeg frygte for, at Heden kølnes, — man er nu vant dertil at lyde ham. — Han har mig svoret i sit sidste Brev at vælge mig til Eftermand. Maaske hans Frygt — thi Eden bryder han, hvis han det kan, det véd jeg nok. — Var jeg blot valgt,

da var han let at skaffe bort; thi Folket er af Tyrannen længst alt kjed. — Nu vell! Jeg vente vil, han maa dog snart nu dø, jeg end har Tid, og Magten er mig vis. (Gaar.)

Plads ved Palatinerbjærgen uden for Apollos Tempel.

Macro med Soldater.

Fordeler eder i de næste Huse, saa ingen ser jer. Dog paa første Vink, naar I mig ser i Templets Porticus, da iler til og spærrer hver en Adgang. (De adspredte sig.)

Lidt efter lidt komme flere Senatorer og gaa ind i Templet. Omsider kommer Sejanus; Macro træder ham i Møde.

Macro. Vor Cæsars Ven!

Sejan. Sig, Macro, hvi har Cæsar ej skrevet?

Macro. Han vil overraske dig.

Sejan. Hvordan?

Macro. Før af Senatet jeg gaar bort, er Ælius Tribun. Her har jeg hans Befaling.

Sejan (oprømt). Altsaa Kejseren er vel? Derfor jeg spørger kun; hans Sundhed er det, der ængster mig, hans Godhed er mig vis.

Macro. Syg, Ælius! Hans Svaghed tager til hver Dag, han lever ej til Aarets Ende. Han tænker stærkt alt paa sin Efterfølger — hvo, tror du, dertil vel bestemt?

Sejan. Nu, hvo vel anden end vor Cajus!

Macro. Mellem os, han ynder ikke Cajus. Cæsar vil en Mand, som prøvet er, der ham forstaar, der kan fuldende, hvad han har begyndt. Og denne Cajus, Agrippinas Søn! Du véd, hvor højt Tiber den stolte hader. Nej, nej, Sejan! du kjender Cæsar bedre.

Sejan (idet han gaar ind i Templet). Naar Ælius er Kejser, vorder
Macro
Livvagtens General!

Macro. Tak, Ælius!

Sejan (vender tilbage). Jeg har en Datter; hvo der hjælper mig, o Macro! vorder Cæsars Svingersøn. (Gaar ind.)

Catualda (kommer). Vi fanget har Staterius, der sendtes at samle Livvagtens Kohorter.

Macro. Vel!

Et Ord, Catualda. (Taler hemmeligt med ham, endelig siger han højt.) Husk Germanicus! (Catualda gaar.)

Konsulen Regulus med Liktorer.

Macro (tager ham til Side). Der har du Brevet. Folket er alt stemt. Sejan er mer forhadet, end vi har troet, man venter kun et Vink. Prætorium omringes af Cæcina; Prætorgarden skal intet vide, før det er forbi. Soldaterne er skjult i flere Huse, de komme, naar jeg vinker med min Arm. (Regulus gaar ind.)

Cajus kommer.

Macro. Et Ord, min gode Cajus!

(Taler sagte med ham, til sidst siger han.)

Husk, det er din egen Fordel, Cajus. Falder Cæsar før hin Sejan, da er Sejanus Cæsar. (Cajus gaar ind.)

Macro (taler hemmeligt med flere Senatorer og siger til sidst). Værer forsigtige! thi ingen véd, hvad der kan ske; og slap han ud, og fandt han Vejen til sin Livvagt: alt var tabt. (De gaa alle ind.)

Apollos Tempel.

I Nischerne Scipios og Metellus' Buster. Apollos kolossale Billede af Bronze i Baggrunden.

En stor Del af Senatet er forsamlet.

Første Senator. Véd I, Sejan er vorden nu Tribun?

Anden Senator. Det undrer mig; det hed jo dog, at Cæsar ej var ham mer saa gunstig.

Første Senator. Mer end før; man siger højt, Sejan skal vorde Cæsar.

Anden Senator. Tiber er syg.

Fjerde Senator. Det uvist er; snart han os skriver, han er syg, er Døden nær, snart atter, han er frisk og komme vil til Rom; man véd ej ret, hvad man skal tro.

Tredje Senator. Ja, klog er Cæsar, ej hans Mening falder i hver Mands Øje.

Anden Senator. For ham at forstaa, man maa saa kløgtig være som han selv, og hvo er Cæsars Lige!

Fjerde Senator. Dog maaske Sejan!

Første Senator. Ja, ja, Sejan! Han gjælder mere nu end Kejseren.

Anden Senator. Tag dig i Agt!

Tredje Senator. Nu kan man tale frit, Tiber er syg til Døden, den Sag er vis. Det Macro siger selv, Sejanus er bestemt til Efterfølger.

Tredje Senator. Og hvo er mere værdig vel! Hvo kjender vel bedre Statens Tarv! Han er jo Cæsar, kun Navnet mangler; Cæsar er en Flygtning paa Capris Ø.

Første Senator. Nu, jeg vil ikke smigre, thi jeg forstaaer det ej; dog sandt det er, Sejan har været mig en Gud, og saadan jeg ærer ham; han har betalt min Gjæld, han gav mig Lybiens Prokonsulat. Tilgiver mig! (Tørrer sine Øjne.) Jeg aldrig uden Taarer kan tænke paa det ædle, store Hjærte.

Anden Senator. Og mig gav han i Tibur jo et Landsted.

Tredje Senator. Min Datter gav han en anstændig Medgift.

Femte Senator (afsides). Som Løn for skjulte Tjenester maaske.

Første Senator. O, hvo er her, som ej Sejanus takker for al sin Lykke!

Tredje Senator. Jupiter os gav det nøgne Liv, Sejanus Livets Velstand.

Første Senator. Bør man ham da ej som en Guddom dyrke?

Pomponius, en Ven af Sejan, kommer.

Anden Senator. Der er Pomponius, hans Ven!

Første Senator. Sæt dig hos mig, Pomponius!

Anden Senator. Hos mig!

Tredje Senator. Hos mig! Pomponius, du gode!

Fjerde Senator. O, hvor er Pomponius elskværdig!

Tredje Senator. Og hvor skjønt véd han at tale! Svada bygged sig en Bolig paa hans Læber.

Femte Senator *(af sides)*. Næppe taler i Raadet han et Ord.

Anden Senator. Pomponius, jeg noget har at sige dig. *(Alle trænge sig om Pomponius.)*

Første Senator. Jeg giver min Stemme for et Billed til Pomponius.

Tredje Senator. Jeg véd, du ynder Tusculum, jeg har et Landsted der paa Bjærget, det er dit.

Fjerde Senator. Pomponius min Stemme har til Konsul.

Første Senator. Og min!

Anden Senator. Og min!

Tredje Senator. Og min!

Femte Senator. Forstaar sig, vor Pomponius maa vælges strax til Konsul.

M. Regulus og flere Senatorer tillige med Sejan, der have dvælet lidt i Tempets Forsal, træde ind. Alle rejse sig.

Første Senator. Vær hilset, vor Sejan!

Anden Senator. Saa kjæk, saa ædel, saa yndet af vor Cæsar!

Tredje Senator. Saa opmærksom paa Statens Vel.

Første Senator. Saa venligt straalende! Man siger Sol formørket var; man har af Luna det forklart — jeg mener nej; thi Sol er blegnet af Misundelse, fordi Sejanus straaler mer end han.

Regulus. Fordi Sejanus straaler mer end han! Det tilstaar jeg, en fin og kløgtig Vending.

Macro. Det er en udsøgt Kompliment, jeg den bemærke vil, berette den til Cæsar; det er ham kjært, at hans Sejan man hædrer; du vente kan hans Bifald, Cæpio.

Første Senator. Jeg foreslaar Sejan til Princeps i Senatet.

Svada, Veltalenheden. Princeps, Formand.

Anden Senator. Ja, hans Billed stilles bør af Guld i Raadets Midte.

Tredje Senator. Ja, og blandt Armeens Faner.

Fjerde Senator. Ja, han hedde bør Cæsars Kollega, Fædrelandets Fader!

Første Senator. Et Tempel bygges bør til vor Sejan, en egen Præst bør dyrke der hans Billed.

Tredje Senator. Hvo sværger falsk ved vor Sejan, bør straffes, som hvo fornærmer fræk Augusti Guddom.

Første Senator. For Ælius forpligter jeg mit Hoved, som det i gammel Tid var Brug i Rom; thi hvis han dør, da vil jeg dø med ham.

Anden Senator. Og saa gjør jeg.

Tredje Senator. Og jeg.

Flere. Saa gjør vi alle.

Macro (afsides). O, Decius, du, som dit Liv har ofret for Romas Held og Fremtid, kunde du nu skue denne Slægt!

(Højt.) Vor Cæsar vil paaskjønne deres Troskab, som den vise. (Vinker til Regulus.)

Regulus (rejser sig og læser). »Tiber Senatet hilser! Ængstelig
»jeg lever, Frygt omspænder denne Barm
»og avler svare Tanker Nat og Dag,
»ja naar jeg sover, træde mig Empuser
»og Billeder fra Hekate for Lejet.
»Man har fortryllet mig, man har besvoret
»den blege Maane med Medeas Kunster.
»Man efterstræber eders Kejsers Liv.
»Jeg véd det vel. Jeg kjender mine Fjender;
»for mig er ingen Sikkerhed; jeg gjærne
»til eder kom, men vover ej, thi næppe
»jeg sikker er —«

(Regulus holder inde og giver Agt paa Senatet, Sejanus vorder urolig og rejser sig, Macro hvisker hemmelig til ham.)

Første Senator. Til os han gjærne kom; saa er han ikke syg!

Anden Senator. Hvorfor ej sikker? Hvad truer da vor Kejser?

Flere. Stille, tys!

Regulus (læser). »Jeg hører, Agrippina lever end. —
»Troløse Raad, har Agrippina ikke
»beskyldt Tiberius for Gift at blande!

»Og dog mig skriver nu min Ven Sejan,
»at Folket hendes Billede forguder.«

(Regulus standser, Sejan bliver igjen rolig og sætter sig.)

Første Senator. Vi Cæsar maa berolige, en Livvagt
han vælge blandt os selv; mod Agrippina
man Klagen bør forny.

Flere. Ja, det bør ske.

Regulus (læser). »Ja, jeg det tilstaar, selv med min Sejan
»er jeg ej ret tilfreds, skjønt jeg ham elsker;
»hans Hovmod dog jeg ikke billiger;
»han slog min Søn, min Drusus, i sit Aasyn
»med knyttet Næve, saa at Blodet sprang —«

(Sejan rejser sig, Macro taler igjen ivrig med ham; enkelte Senatorer forlade
den Bænk, hvorpaa Sejanus sidder.)

Regulus (læser). »Men dog min Drusus uregerlig var,
»og ej jeg glemmer hist ved Terracina,
»da Stene styrted ned i Fundis Grotte,
»da stemmede Sejan med Knæ og Haand
»mod Klippen sig og holdt den fast
»med Kæmpekraft — saa frelste han mit Liv.

Mange Stemmer. Sejanus Held!

(Sejan sætter sig rolig ned.)

Regulus (læser). »Thi kan han stole paa,
»selv om jeg af og til maa dadle ham,
»at han dog er mig kjær; thi han har frelst
»mit Liv, jeg véd det. — Dog, det maatte han,
»for ej at knuses selv. — Han blander Gift;
»han har forledt mig til saa mangt et Mord,
»som nu mig angrer; han har Gallus dræbt,
»dertil, hvis man skal Rygtet tro, Agrippa.
»Jeg siger ikke, det er vist, dog skal
»det undersøges, skjønt jeg elsker ham.
— »Man ofrer til ham jo, som til en Gud?
»Tiber forlanger ikke sligt, han er
»kun Cæsar — men Sejanus er en Gud.«

(Sejan bliver meget urolig og synes at ville gaa bort af Senatet, Macro iler til Udgangen,
Soldater vise sig i Porticus, flere Senatorer forlade deres Pladser ved Sejans Side.)

Regulus (læser). »Dog er han flittig, klog — skjønt denne
Klogskab

»befordrer mer hans eget Vel end Cæsars.
»Dog har han trolig udført, hvad jeg bød,
»han Hærens Krigstugt har forbedret, samlet
»min Livvagt til et helt, saa let den nu
»kan sammenkaldes til vort Forsvar. — Dog
»kan let til Oprør ogsaa nu den lokkes.
»— Slig Nyhed farlig er — endskjønt jeg elsker
»Sejan. — Man gyldne Stole sætter ham

»nu i Theatret, ja hans Fødselsdag
 »er jo en Folkefest. Jeg véd det godt,
 »man kalder Kejsers ham, Tiber en Fange
 »paa Capris Ø.«

Sejan (springer op). Bedragen og forraadt!

(Alle Senatorerne forlade deres Pladser ved Siden af Sejan, saa at den Bænk, han sidder paa, bliver ganske tom.)

Regulus (læser). »Sejan har dræbt Germanicus, han har
 »mit Hus besmittet, ja Livilla,
 »min Drusus' Hustru, har han vovet fræk
 »til Utugt at forføre, saa, til Tak
 »for al min Naade, har han mig beskæmmet;
 »hans Hovmod, Vellyst er jo grænseløs.
 »Han spejder ud hver Handling i mit Hus.
 »— Han staar mig efter Livet — derfor er det,
 »at ej jeg komme tør til Rom. — Dog vil
 »jeg ej fordømme ham, hans eget Liv
 »og Raadet dømme ham!«

(Sejan bliver siddende som bedøvet, forladt af alle Senatorer.)

Regulus. Staa op, Sejan!

(Sejanus svarer ikke.)

Regulus. Sejanus, rejs dig!

Sejan. Mig du kalder?

(Han omgives af Vagt.)

Første Senator. Ha, hvor har du misbrugt ej vor Kejsers Godhed!

Anden Senator. Forført hans Svigerdatter!

Tredje Senator. Dræbt hans Stifsøn!

Fjerde Senator. Dertil hans Søn! O, skjændige Sejan!

Første Senator. Ha, hvilket Raseri har dig betaget!
 Hvor kunde du dog ofre til dit Billed
 og tro, det var en Gud! Det er jo Vanvid.
 Du satte da dit Billed over dig
 og var en Offerpræst kun til din Skygge.

Tredje Senator. Har du ej skjændet hver Senators Hus,
 og drevet Kjøbmandskab med Kvinders Uskyld!

Første Senator. Hvi hyller du dit Aasyn ind, lad se
 for sidste Gang de højst forhadte Træk!

Anden Senator. Ha, styrt i Støv hans Billed!

Tredje Senator. Brænd hans Hus.

Fjerde Senator. Kast ham i Lænker!

Første Senator. Vis ham Bødlens Hager!

Anden Senator. Til Tiberen!

Tredje Senator. Nej, til Tarpejas Klippe.

Sejan (der har staaet længe ubevægelig, blotter sit Ansigt og siger).
O ve, jeg har fortjent min Skæbne, ja
jeg lider for, hvad jeg har svart forbrudt.
Min største Synd var den, at kunne styrte
Tyrannen hist — og ej at vove det.

(Første Senator slaar ham.)

Slaar du mit Aasyn blodigt, Cæpio!
— Og var det ikke dig — jeg kjender dig —
der ofred til min Statue som til
en Gud — og bøjed Knæ for mig — og aldrig
du mangled ved mit Gjestebud og glædtes,
naar du kun rørte Sømmen af min Kjortel.
— Ja, bring mig kun til Død! Jeg føler det,
mig Hovmod har forført. Dog skaan, o Macro!
de Venner, som mig fulgte! Skaaner dog
min Slægt og mit ulykkelige Barn!

En Senator. Er hun en Jomfru, kan hun ikke dræbes.

Macro. Ja, du har Ret, Tiber vil intet gjøre
mod Romas Lov.

Første Senator. Dog kan den Hindring hæves.

Sejan. Blev sligt et Ord til nogen Fader sagt,
saa længe Mennesker paa Jorden bygged!
— Hvad har da syndet hun — et stakkels Barn
paa elleve Aar — kan hun dertil, at hendes Fader
saa højt sig hæved og saa dybt nedsank!
Nej, hold mig ej saa fast! Jeg eder ej
undløber. Jeg det ser, de Krigere dèr
jeg kjender ej; min Magt er brudt; det er
min Livvagt ej! Dèr var bekjendt
mig hvert et Ansigt. Alle var mig tro.
O, havde mig hans List besnæret ej,
og havde han sit Brev saa kunstigt ikke
med Haab og Ros og afbrudt Dadel blandet,
jeg var bortilet flux, mig havde fulgt
Italiens Hær, den frygtelige Livvagt,
og jeg var Herre nu, Tiber i Støvet.

Regulus. Før ham nu bort! Giv ham i Bødlens Haand!

Sejan. Er dette Skik, uværdige Senat!
Kan uden Dom en romersk Borger fældes!
— Ej alle har jeg her fornærmet. Nej!

jeg mange ser, som jeg har hævet højt
 og skjænket Rigdom. Ja, den tredje Del
 af eder takker mig for Magt og Velstand.
 Er der ej én, der vil forsvare mig!
 Ej du — ej du, der daglig spiste ved
 mit Bord? — O Zevs, hvor vel fortjener I
 en saadan Herre. Slaver, I, som slikke
 den Haand, der myrder jer. Ja, var I ej
 saa fejge, var han ej saa grusom! Hvis
 I alt ej taalte, voved han ej alt.
 Men Kjækhed selv forfejler nu sit Maal
 og vender heller Sværdet mod sin Barm
 end mod sin bitre Fjende.

Første Senator. Stands hans Frækhed!

Sejan (ser sig om). Du, Scipio, og du, Metellus! Har
 I derfor ødslet Romerfolkets Blod,
 at en Hyæne, skjult i Hulen hist,
 at disse fejge Ræve skulle fraadse
 paa Verdens Aadsel! O, Germanicus,
 du hævnet er! Du havde bragt en Gnist
 af Romeraand tilbage. Ve, jeg har
 min Sjæl belæstet med den svare Synd;
 saa vidt har mig hans Blik, hans Haandtryk bragt.
 For hvem har jeg dig myrdet! O, min Straf
 er vel fortjent.

Regulus. Nu, Cajus, gør din Pligt!

Sejan (knæler for Apollos Billedstøtte).
 Apollo, du, der skaber Nat til Dag,
 du Kunstens Gud, der træffer med din Pil
 den dunkle Python, der i Dybet yngler,
 du klare Sol, der springer frem af Mørket!
 skjænk mig en Daad endnu, en eneste,
 der kan forsone Heltens Skygge.

Cajus. Kom,
 Sejan! Som Pontifex jeg dig erklærer
 uværdig til en Plads i Gudens Tempel.

Sejan (ser paa ham). Den sidste Levning af det ædle Blod!
 O, Nemesis!

Cajus. Af Sted!

Sejan (afsides til Cajus). Cajus, et Ord!
 Tror du, du længe lever efter mig?

Han har ej Ro, jeg kjender ham, du staar
ham alt for nær, han vil dig myrde snart.
Saa forekom ham du! Tag denne Ring,
og il med den til Prætorgarden! Sig,
Sejan er skjændig dræbt! Du finder der
trofaste Venner. Jeg nedlægger Rom
og Frugten af min Stræben i din Haand. (Føres bort.)

Regulus. Du, Cæpio, dit skjøne Sprog om Solen
er Aarsag, at du ej ser Solen mer.
I alle, som har smigret for Sejan,
Tiber og Macro kjender jer.

Almindeligt Raab. Ha, leve
Tiber og Macro! — Statuer til Macro!
(Senatet adskilles.)

Femte Handling.

Aften.

En Klippespids paa Capræa.

Tiber. Trasyl.

Tiber. Saa mener du, at Macro er mig tro?

Trasyl. Jeg tvivler ej; dog hvis du vil, endnu
en Gang beregner jeg hans Horoskop.

Tiber. Ser du det bratte Fjæld?

Trasyl. Ja, lig et Spejl.

Tiber. Og hist Surrentums Forbjærg, lig en Mur?

Trasyl. Og mellem begge flyder langsomt Havet.

Tiber. Hvo styrter did, han svømmer vanskelig
vel til Surrent.

Trasyl. Mit Hoved svimler, thi
sig Fjældet sænker lodret, Blodet isner
blot ved at se der ned. De magre Straa,
adskilte hist og her, udstrække sig
med blege Miner efter Vand forgjæves.

Tiber. Forgjæves ej, thi uformodet styrter
fra skjulte Kilder tit en rødlig Strøm.

Trasyl. Og Spidser sidde rundt i Rad paa Klippen.

Tiber. Som Tænder sidde de i Tigrens Mund,
de gribe hver, som styrtes ned i Dybet.

Trasyl. Og Myrter springe af den sorte Sten.

Tiber. Dem flette Nymferne til Bryllupskranse,
naar Liget favnes af Forraadnelsen.

Trasyl. I Havet sidde Skjær, som skarpe Sværd.

Tiber. Ja, just som Sværd! de sønderrive den,
der ikke ganske fandt sin Død paa Klippen.

Trasyl. Det er ej godt at dvæle her; thi Dybet
forvirrer Sjælen, lokker den med Svimmel
og sær Afsindighed just til den Daad,
den frygter allermest.

Tiber. Kast dog en Sten
der ned og lyt; thi se den kan du ikke,
den svinder bort for Øjet, før den naar
til Klippens Fod; dog høre kan du den.
Saa tæl Sekunderne, til Plasket melder,
at Stenen banker paa Neptuni Port.

Trasyl (kaster en Sten ned). Jeg talte tyve.

Tiber. Tæl endnu en Gang!

Trasyl (kaster atter en Sten i Afgrunden). Jeg talte tredive.

Tiber. Ret! Ser du, hvor grøn
Havbunden er? Der voxer Tang og Søgræs
og trykker i den bløde Favn dit Lig,
hvis ned du synker.

Trasyl. Stærkt mit Hjærte skjælver.

Tiber. Hvor vilde det ej skjælve da, hvis nu
i Sandhed du fra Klippen styrted!

Trasyl. Styrted!

Tiber. Nu, styrted eller styrtet blev — du véd,
en venlig Haand kan undertiden hjælpe.

Trasyl. Tiber!

Tiber (venlig). Tilgiv, det var en Spøg. Dog hør,
nu har du sagt mig meget om Sejanus,
om Macros Liv, om Cajus og om mig;
kan og du se, naar Død og Fare truer
dig selv?

Trasyl. Mig selv?

Tiber. Ja, Ven!

Trasyl (rolig). Og hvorfor ikke?
naar jeg kan Sol og Stjærner se, naar jeg
mit Horoskop kan drage.

Tiber. Drag det nu.

Trasyl (drager flere Linier, iagttager Solens Stilling og betragter Himlen nøje;
endelig siger han).

Jeg véd, hvor hver en Stjerne nu skal staa,
uagtet det er Dag. Det Sommer er,
og Solen daler alt bag Horisonten.
Den mægtige Løve følger efter snart,
den høje Jomfru midt paa Himlen svæver.
— Der funkler Lyren, jeg kan skimte den,
den blanke Stjerne, der en Trekant danner
med Akvila og med den gyldne Svane.
Mod Norden midt i Mælkevejen staaer
Kassiopeja's brudte Tegn; ved Siden
Persevs; om Horisonten svømmer bleg
den store Vandsnog; Dragen snor sig om
den nære Pol og bøjer Hovedet ned
imod den klare Stjerne hist i Lyren.
— Nu staaer i Jomfruen den røde Mars.
— Det er mit eget Tegn.

(Holder inde og sønderriver pludselig sine Klæder.)

Mig Døden truer
i dette Øjeblik — ja, Døden, hvor
jeg mindst den ventede — fra en troløs Ven.

Tiber (omfavner ham). Da du har gættet den, er Faren svunden;
jeg takker dig, Trasyl — beundre maa
jeg denne dybe Kunst, der alt opdager.
Vi tales videre ved — jeg meget har
at sige dig; thi mange Fjender har
Tiber, og mange pønse paa min Død.
Trasyl, du har en Kejsers Venskab. Vær
mig tro, min Ven! Og tænk paa Macro! Drag
hans Horoskop og sig mig, hvad i Hjærtet
ham bor. Jeg frygter Svig af denne Macro;
thi, min Trasyl, paa Jord er ingen Troskab;
men du er ikke jordisk. Du slaar Lid
kun til den evig tro, den faste Himmel;
og jeg vil tro paa dig. Lev vel, Trasyl.

(Omfavner ham atter og gaar.)

Trasyl. Du tror at skue dybt i Hjærtet, du!
— Bedragne Daare! — Troløs tror du Verden,
fordi dit eget Hjærte mangler Tro;
du mener grandt at kjende Mennesket
og kjender kun din egen slette Sjæl.
Hvo kan paa dig vel stole! Mere falsk

er denne Klippe ved din Troløshed
 end Havets Skum. Ha, bort paa Stand! Til Cajus,
 til Macro, til Sejan! De skal dig kjende;
 hvis de forene sig, da har Trasyl
 af et Uhyres Svælg udrevet Verden.

En Fisker (træder ham i Møde). Jeg fører dig til Bajæ.

Trasyl. Ha, du har
 beluret mig?

Fiskeren. Frygt ej for mig!

Trasyl. Hvo er du?

Fiskeren. Jeg er ej den, jeg synes. Ved Gaëta
 du finder Macro. Sig ham, Cordus venter.
 Nu Havnen er fuldendt, og store Skibe
 kan nærme sig til Land. Et Baal ved Dag
 og Fakkelskin ved Nat skal lede jer,
 paa Capris østre Kant, til Havnens Indgang. (De gaa.)

Capræa. Tidlig Morgen.

En Klippe, hvorfra man skuer over Havet.

Tiber. En Officer.

Officeren. Man skuer Fakkelskin paa Kysten rundt.

Tiber. Det er det Tegn, som Macro loved. Vel,
 saa er hans Daad fuldbragt.

Officeren. En Fisker
 har skuet Skibe ved Misenums Forbjærg.

Tiber. Hvad, Skibe, siger du! Kald hid Trasyl!

Officeren. Trasyl er flygtet.

Tiber. Flygtet! Ha, det Tegn
 er ikke godt. Giv Agt! Send Bud til Rom,
 hent Cajus hid! Jeg burde ham ej sendt
 til Rom. Giv Agt paa hine Skibe! Spejd
 fra Bjærgets Top! Hvi dvæler du? Af Sted! (Officeren gaar.)

Tiber (alene). Trasyllus flygtet! Ha, jeg frygter Svig!
 Sejanus dræbt! Det trøster mig — jeg vil
 hver Stjærnetyder af mit Land udjage.
 — O Priamus, der skued Trojas Brand,
 der saa' dit Folk, din Slægt med dig hensynke,
 du lykkelig! Skal jeg gaa til Grunde,
 lad denne Verden styrte med mig selv!

Julia kommer.

Tiber (forfærdet). Ha, hvor fra kommer du?

Julia. Fra Underverd'nen.

Tiber. Hvad, Julia! Bedrager mig mit Øre,
thi Øjet svigter mig, naar Solen stærkt
paa Klippen glimter -- dog det er -- ved Styx!
Er du da ikke død!

Julia. Nej, kun begravet.

Tiber. Og har du ej fortjent det! Har du ej
beskæmmet mig! Har du ej, Cæsars Hustru,
Augusti Datter, sværmet Natten bort
og valgt dig Elskere blandt Folket! Ja,
har du ej drevet mig til Rhodus i
mit Hjertes Bitterhed! Har ej August,
din Fader selv din Straf befalet!

Julia. Jo,
forført af dig og Livia; valgte jeg
en Elsker mig -- var ej jeg Romerinde?
Og du -- har du en Dag, en Time, ja
et Øjeblik mig skjænket, da jeg ikke
forbanded dette Ægteskab!

Tiber. Hvo har
befriet dig?

Julia. Nemesis! thi alle Baand,
som Mennesket forbinder, har du brudt.
Ak, hvo var lykkelig, som Julia!
Augusti Datter og Agrippas Hustru;
hvor hen jeg gik, der skued Romas Kvinder
misundeligt til mig; hver Ynglings Barm
steg mere højt, naar Julia sig nærmed;
den unge Kriger styrted dristig sig
i Døden for et Blik af mig; min Fader
mig elsked, delte Verden med Agrippa;
med hulde Børn begaved mig Lucina:
da fik du mig i Vold, og alt forsvandt.
Din Moder smigred mig -- hun har mig selv
til mangt et uforsigtigt Skridt forledt --
hun laante mig sit eget Kammer til
en Sammenkomst; saa traadte falsk hun med
August og dig i Kamret ind. O vel!
Fra den Tid har jeg ikke set min Fader;
forgjæves Romerfolket bad for mig,
jeg smægted ensom paa en Ø i Havet.

Tiber. Troløse! Vel har du fortjent din Straf.

Julia. O, lykkelig var end min Lod, til du,
du græsselige, Cæsar blev. Du mig
indsluttet under Jordan dybt; ja selv

Lucina, Fødsels gudinden, Juno.

du Næring nægted mig. Med Hunger har
 du kvælt mig nu i tyve Aar; jeg saa'
 ej Dagens Lys, ej Nattens Stjærner mer,
 knap hørte jeg en menneskelig Røst.
 Ej én Slavinde havde Julia,
 der hersked over tusende tilforn.
 Jeg hørte kun, naar du et Mord begik
 paa mine elskede; du Cajus myrded,
 saa Lucius, saa faldt min Fader selv.
 O, du har stjaalet mig mit hele Liv,
 jeg i mit Fængsel laa, som i en Grav.

Tiber. Du er saa gammel vorden, Julia;
 hvor er dog nu de skjønne Træk, der før
 opflammed hver en Mand? Hvad vilde nu
 Ovid, din Digter sige, der i Tomi
 har længst begrædt, at han har lyttet til
 Sirenens Røst? Har ingen Elegi
 han sendt dig? Har da Sneen ganske kølet
 i Skjaldens Bryst den frække Flamme?

Julia. Ak,
 hvad jeg forbrød, det har jeg bødet for.
 Men Adrasteia hader dette Hus,
 den strænge Jomfrus Pil forfølger det.
 Ej om Oedip og Agamemnon mer
 og om Orestes' Hævn man tale skal,
 Tiber har udslukt Mindet om Ægisth.
 Har ej din egen Søn, din Drusus, dig
 paa Dødslejet forbandet som sin Morder!
 Hvad har du vundet nu ved al din List!
 Du staar forladt, og Folket hader dig.
 Hvor er den Romer vel, der ej med Lyst
 sit Glavind farved med dit Hjertes Blod,
 og rev det af din Barm, hvis han det fandt.
 — Jeg søgte det forgjæves.

Tiber. Ej, hvor nyttigt
 at være hos en Digter Bolerske!
 Hvad Æren taber, vinder Tungen atter,
 du vandt og tabte meget hos Ovid.

Julia. Hvor kan en Mand omskifte dog Natur
 saa græsselig! Hvis vi det ikke saa',
 vi vilde tro det Fabel, Virkning kun
 af Afsind. Du dog er afsindig ej,
 du er kun alt for klog. Du Skinnet har
 af hver en Dyd; beskeden synes du,
 din Selvbeherskelse er sjælden;
 dit Øje trænger dybt i Mandens Hjærte;
 du maadeholden synes, tapper selv:

dog alt er Skin, og disse smalle Læber
indslutte som i Fængsel hver en Tanke,
der kunde røbe, hvad dit Indre skjuler.

Tiber. Naar vore Fjenders Dadel vorder Ros,
det Tegn er ikke slet.

Julia. Hvad du har drevet
paa Capri her, Tiber, det kjende faa.
Dog ofte Skrig har trængt sig i mit Fængsel
af de ulykkelige, du fra Klippen styrted
i dette Svælg, hvor Svimmel og hvor Dødsfrygt
dem lader føle Døden dobbelt, før
den kommer. Paa den sorte Klippe her,
hvor Søens Brusen overdøver Skriget
og skjuler dine Gjerninger — hvad du
har drevet her, det dækkes nu med Nat;
men dog skal Efterslægten tale tit
derom, en Fabel skal det synes for
en mildere, en mindre grusom Slægt.
Men jeg, jeg staar paa denne Klippe nu;
for mig er Sandhed, hvad de andre skue
kun som et Æventyr. O, hvad har jeg
forbrudt, min Fader, at du gav mig hen
til Rov for dette Vilddyr! (Hun synker død ned.)

Tiber (kalder, Drabanter komme). Bort med hende!
Afsindig var hun. Hun er død — af Sted! (Alene.)
Hvor gaar det til? Jeg troede ganske vist,
at hun var død — jeg vil det straffe strængt,
thi man har mig bedraget — eller var
hun sendt af Hekate! Var det et Varsel
fra Underverdnens store Jupiter?

En Drabant (kommer). Man ser ved Bajæ, ved Misenums
Forbjærg
en Mængde Folk.

Tiber. Har alt sig til Fordærv
da sammensvoret! Gaa og forsk og skaf
mig Vished! Ofr' til Guderne! Betragt,
hvad Tegn os Ofret giver. Hurtig, bort! (Drabanten gaar.)

Tiber (knæler). Du Underverdnens Jupiter, Serapis!
du, som fra Pontus rejste til Ægypten!
og Ceres, du, der hersker med din Datter
og Dionysos i det stille Hades!
du Isis, der i Klippehulen staar,
og af hvis Pande Slangen stirrer frem
med kloge Blik, du, der tilbedes af
det linnedbærende Ægyptens Præster!
Cybele du, Efesiske Diana,
du ubekjendte Kraft, der alt frembringer!

Pontus, det sorte Hav.

og hvilken anden Guddom, der forglemt
ved hemmelige Ofringer kan vindes —

En anden Drabant (kommer). Man hører Jubelskrig fra
Massas Strand.

Tiber. Ha, ved dit Liv, skaf Vished mig! Af Sted!

(Drabanten gaar.)

O, jeg har ikke Samling — dog jeg maa!
— O hjælper mig, I Guder! Hjælp mig du,
o Mithra, som man lærte mig at hædre
paa Rhodus hisset, du, som skaffer Ro
i Liv og Død! Jeg henter hid dit Billed,
du puniske Saturn, der strækker ud
din Kobberarm begjærlig efter Blod
af dine Børn, jeg skjænker dig de Ofre,
du higer efter. — (Springer op.)

O, hvo formilder disse Klippehjerter,
de strænge Guder! Nej, jeg har ej Nøglen
til Haabets Dør, jeg kjender ej det Ord,
der maner Frelsen selv af Gravens Nat.
Trasyl, Trasyl, hvi har du mig forladt?

Fiskeren træder pludselig frem for ham.

Tiber (springer hen og griber ham i Brystet).

Forræder, vil du myrde Cæsar! Hvad?

Fiskeren (vikler sig løs). Ej! Er det Takken for min Gang! Jeg
fandt

en Sti i Klippen, som ej Vagten kjender;
jeg redded nys din Hustru af sit Fængsel
og viste hende Vej til dit Palads.
To Triglier, en Havkrebs bringer jeg;
jeg fanged dem i Morges.

Tiber. Vagt! Forvovne!
Man skal ham gribe, ridse ham
hans Ansigt med hans Havkrebs, til hans Kjød
er skrabet bort, og Benet sidder bart
og farvet af det røde Blod tilbage;
saa skal han styrtes ned af Klippen. Vagt!

Fiskeren (rolig). Det er for sent, Tiber! Din Vagt ej længer
dig hører. (Skrig og Tummel i det fjærne.)

Tiber. Er Tiber forraadt! Hvor er
min Vagt?

Fiskeren. Ser du de hvide Sejl? Nu kan
de nærme sig Capræa.

Tiber. Ha, ved Zevs!
Ved Øen lande store Skibe!

Fiskeren. Tiden
er kommen nu. Jeg fandt en Havn,

Triglier, Muller, en smuk rødlig Havfisk.

som jeg udvidet har ved Macros Bistand.
Der er en Arkitekt, en sjælden Kunstner,
som blev bestemt af dig til Undergang.
Ham rev jeg ud paa Vejen til Cythera
af Dødens Favn, han ogsaa har mig hjulpen.

Tiber. Ha, er det saa, er Macro falsk!

Fiskeren. Hver Dag
du mætted dig i Grusomhed og Vellyst;
hver Nat jeg lagde Stykker til min Hævn.
Erkjend din Fjende Cordus!

Tiber. Macro troløs!
Paa Jorden lever end en Mand som Cordus!
Da er alt Haab om Redning slukt.

Cordus. Jeg kunde
dig dræbe nu; det er ej mer fornødent.

Tiber. Du blege Lava, sønderknus mit Hoved!
Hvor kan du staa saa rolig! Styr,
begrav i Havet dig, du sorte Fjæld!
Jeg hører Skrig af mine Fjender. O!
Ej er Forræderi sket før i Dag. (Larmen tiltager.)

Cordus. Til Tibren slæbes nu i Rom dit Billed,
og dine Hoffolk flokkes hist om Cajus!
Mit Blik er skarpt, jeg skuer ham. Se der!
nu springer han paa Land, ham følger Macro.

Tiber (paa Knæ). Ha, tag min Sjæl, du mørke, stærke Tyfon,
men giv mig Livet, kun et Aar, en Maaned,
en Dag! Jeg vil ej dø. Jeg ofred alt
for dette Liv, og har dog ikke nydt
et roligt Øjeblik.

Cordus. Nu komme de.

Flere Stemmer (med højt Skrig i Nærheden). Hvor er han! Styr
ham fra den høje Klint!

Tiber. Tag, Tartarus, min Sjæl, forlæng mig Livet!
(Styrter til Jorden.)

Manus (kommer). Nu Verden vexler, døde gaa igjen!
Dog værre vorder det, jeg følge vil
den gamle.

Cordus (styrter i hans Arme). Manus, glæd dig! Vi har sejret.
Ser du? der ligger han. Nu har og Cordus
en Plads i Verdens Aarvog.

Manus. Du dit Med
forfejlet har. En slettere ham følger;
det gaar mod Undergang. Lev vell! Jeg vil
ej se den Tid, som kommer; Manus alt
har drukket Gift.

Cordus (uden at høre ham). Se, Fraaden frygteligt
staar om hans Mund, ham søger Tartarus;
Aleкто løfter op sit sorte Hoved,
hun kniber ham med stærke Tænger! Hør!
han skriger! — Ha, nu er han død!

Manus. Gjør, hvad
dig synes bedst, og vent ej Løn derfor
i denne Verden. Her det bli'r ej bedre. (De gaa.)

Tiber (vaagner af sin Bedøvelse). Er jeg alt død! — Er jeg i
Tartarus!

— Nej, end jeg er paa Jord. O ve, o ve!
Jeg hører det forfærdelige Skrig.

— Man mig forbander. — Hvad! — Der sank med Bragen
en Sten fra Fjældet, — jeg den ikke ser;
dog gætter jeg, det er min Støtte.

— Nu alle Guder vil min Undergang,
og Føbus funkler rød med Vredesblik,
og Vindene i Luften føre Krig;
med Susen flyver Boreas forbi,
med Hvinen aabner sig jo hist en Dør,
det er Augusti tomme Mausoleum,
der gaber graadig som et Rovdyrs Svælg
og vifter i mit Ansigt Dødens Aande.
Skal jeg der ind! — Nej, jeg vil ej der ind.
Lad af fra mig! — Jeg hører stærke Stemmer
i Skoven hist, og alle Fjælde klinge.
Mig synes, Aander højt i Luften stride,
med Skrigen kæmpe de; er det et Tegn,
at Døden nærmer sig? — Hvor vil det gaa
vel hist! — Jeg haaber, Orcus er en Drøm,
jeg haaber, Sjælen raadner med mit Legem,
jeg haaber, Minos er alt længst en Benrad,
og Nemesis et Hjærnespind, et Indfald,
udklækket kun af en afsindig Digter. (Gaar.)

Tibers Palads paa Capræa.

Cajus paa et ophøjet Sæde. Macro. Cordus. Trasyl.
Flere Senatorer. Drabanter. Folk.

Mange Stemmer. Held Cæsar! Held vor Cajus, Roms
Befrier!

Macro. Hvor er Tiber?

Cordus. Ham Skrækken alt har dræbt.

Mange Stemmer. Forbandelse hans Navn!

Andre. Nedstyrt af Klippen
hans Lig!

Alekto, en af Furierne. Mausoleum, Gravmæle. Minos, en af de tre
Dommere i Underverdenen.

Andre. Udslet ham af Cæsars Tal!

Cajus. Jeg siger nej!

Flere Stemmer. O, hvilken Mildhed, Cæsar!

Cajus. Han skal udslettes.

Mange Stemmer. Ret!

Cajus. Hans Lig af Klippen nedstyrtet skal.

Mange Stemmer. Du er retfærdig, Cæsar!

Cajus. Han skal det ej. Vil I behandle saa en Cæsar! Nej, han føres skal til Rom, hans Lig skal hvile ved Augusti Side; thi var han stræng, hvo vil foragte ham? Og var han slet, hvi har da Raadet rost ham? Var han forkastelig, hvi har I fulgt ham? Skal jeg min natlige Veltalenheds, min Tunges skarpe Sværd mod eder svinge! Ha, vogt jer vel! Husk, at den unge Løve kan ogsaa bide.

Mange Stemmer. Leve — leve Cajus.

Cajus. Vogt jer! — Der er en Danser hist i Rom, ham vil jeg gjøre større selv end Macro.

Cordus. O, Manus, ret! Her bli'r det aldrig bedre. (Gaar.)

Tiber kommer. Cajus skriger og løber ned af Tronen.

Macro. Ha, hvilken Skygge staar paa Gulvet der!

Tiber. O, Macro, har jeg det af dig fortjent, forlader ogsaa du den Sol, der daler?

(Almindelig Forfærdelse og Tavshed.)

Tiber. O ve! Mit Billed styrtet om i Grus! En anden kaldes Cæsar, mens jeg lever!

Catualdas Røst (udenfor). Germanicus, indvi mig til din Hævner!

Tiber. Skal jeg da levende begraves? Holder min Ligfest I, før end jeg skuet har den gamle Charons Baad.

Flere Stemmer (udenfor). Hvor er han? dræb ham!

Tiber. Er jeg ej Cæsar! Vil I trodse mig! Er end mit Legem svagt, min Sjæl er stærk! Ser I, Tiber staar kraftig end i Hallen.

En af Folket. Han staar der i den lange Purpurtoga, bleg som et Lig, der kommer frem af Graven.

Tiber. Jeg sværger, jeg er ikke syg! (Afsides.) O, jeg er mat til Døden. (Højt.) End jeg føler Kraft i disse gamle Muskler. Ha, vend om! mig Jupiter har givet dette Rige; jeg er hans Billed her paa denne Jord, det staar jo skrevet i Senatets Aarbog.

Cajus (styrter for hans Fod). Tilgiv, o Cæsar!

Enkelte Stemmer. Held Tiber!

Mange. Ja, Held

vor store Cæsar!

Macro (drager sit Sværd). Er I rasende! Vil I jer ofre til den visse Død?

(Han holdes tilbages. Catualda kommer og trænger sig hen til Tiber.)

Catualda. Nej, han skal dø!

(Saarer Tiber dødeligt, dog bliver denne endnu staaende et Øjeblik.)

Tiber. O, vel!

Cajus (saarer ham bag fra). O, store Cæsar! — Ha, kvæler ham! — Ret saa! — Nu er han død.

(Tiber synker ned og dør.)

Cajus. Ha, nu er Cajus Cæsar! Tavshed, Venner! Tiber er død af Afmagt.

Almindeligt Raab. Leve Cajus!

Vild Egn mellem Klipperne.

Cordus (alene). Vent lidt af Verden, mindre vil den give. Den lille Myg, der synker hist fra Luften i Dødens Favn med sønderrevne Vinger, skal lære mig med Tavshed at fuldende; det bedre den forstaar end Stoas vise.

En Stemme. Cordus!

Cordus. Hvo kalder!

Stemmen. Cordus!

Cordus. Sker end Jærtegn?

Hvo kalder mig!

Stemmen. Den store Pan er død.

Cordus. Se, Bjærgene skjælver, Skovens faste Stammer bevæge sig som Skjæg paa Mandens Hage, og Røg opstiger bag det sorte Fjæld. Bevæger Jorden nu sin Mund? O, Tellus, vil du opsluge disse Slægter, eller har du et vægtigt Ord, en Hemlighed, der trykker paa dit stærke Bryst, og vil betro den til et trofast Barn, saa tal!

Tellus, Jorden.

Stemmen. Den store Pan er død.

Cordus. Ha, hvilken Røst!

Den store Pan er død; hvad er vel Pan?
Det er Naturen selv, er den nu død?

En stor kvindelig Skikkelse (staar for ham).

Den gamle Pan er død, den gamle Verden,
det store Liv, der sig bevæged i
den gamle Tid. Den mægtige Natur
har sluttet nu sit Løb, de ældre Guder
forlade nu Olymp, og Nymferne
med længselfulde Blik betragte Skoven
for sidste Gang; i Kilden hæver ej
Najaden mer den sivbekranste Nakke.
Den gamle Flodgud ryster bleg til Afsked
det krøllet grønne Skjæg i Bølgen ud.
Ej frække Satyr lurker mer bag Busken;
af Træet stiger Faunen ned og flyer;
den skjøne Luna kjører mer ej stille
paa Fjældets Top og fører Nymferne
paa Jagt og bader sig i køle Kilder.
Paa Idas Spids, omringet af en Krans
af dunkle Tordenskyer, ligger Lig
den store Jupiter, og Pallas slagen
ved Gudens Side. Afsind sejrer nu;
det store Urværk peger nu paa Død,
og Blodskam hersker med Caligula.
En anden rasende hans Fodspor følger
og jubler i sit gyldne Hus, i Drukkenskab,
og bringer Fakler selv til Verdens Brand!
Den herlig skjøne Fabeltid forsvandt,
og Livet vorder mørkt og mindre frit;
dog hæver sig i Asien et Lys,
der trænger taageblandet frem mod Nord,
det peger paa et fjærnt og fremmed Land,
hvor alt gjenvinde skal sin gamle Glans.
— Men dertil løber Vejen gennem Graven. (Hun forsvinder.)

Cordus. Lev vel, mit Fædreland! Jeg ofre vil
for sidste Gang til Føbus, der opstiger.
Saa vil jeg sidde, som en Skygge fra
den gamle Tid, og male den; den ny
jeg kjender ej og tror ej stort derpaa.

JOHAN LUDVIG HEIBERG.

(1791—1860.)

Aprilsnarrene eller Intrigen i Skolen.

Vaudeville.

(1826.)

Personerne.

Enkefru Bittermandel, Bestyrerinde af et Pige-Institut.	Simon, en tysk Avanturier.
Constance, hendes Broderdatter.	Vinke, Frisør.
Zierlich, Lærer i Institutet.	Fugtel, Barbersvend.
Frøken Trumfmeier, Lærerinde i Institutet.	Hans Mortensen, en Skoledreng.
Madam Rar, Frugt- og Vildthandlerske.	En Madame.
Trine, hendes Datter, Elev i Institutet.	En Karl.
Sigfrid Møller, Snedker.	En Kjældersvend.
Tennemann, en svensk Dansemester.	En Tjenestepige.
	Kor af Dreng og Piger med deres Familier.

Handlingen foregaar i Kjøbenhavn.

Skuepladsen forestiller Skolestuen. Til højre for Tilskuerne Indgang til Fru Bittermandels Kabinet, til venstre til Constances. I Forgrunden til højre et Klaver, til venstre et Bord med et Tæppe over, hvorpaa staar et Skrivertøj. I Baggrunden en Dør, som fører ud til Forstuen. Paa venstre Side af samme et stort Skab. Midt i Stuen et Bord med Kaffetøj paa.

Første Scene.

Fru Bittermandel. Constance. Trine.

Tjenestefolkene ere beskjæftigede med at bære Skolebænkene ud af Døren i Baggrunden.

Fruen (til Tjenestefolkene). Saaledes! Her ud med dem alle sammen!

Constance. Tante, hvorfor skal Bænkene ud af Stuen?

Fruen. Jo; thi her skal de fremmede forsamle sig, fordi dette Værelse er nærmest ved Forstuen. I den store Sal skal Bænkene stilles op i Rækker, for at de fremmede kan sidde paa dem og høre paa Koncerten. Naar den er ude, saa gaa

de fremmede her ind, og vente saa længe, til vi har faaet dækket Bord, og dertil bruge vi ogsaa Bænkene.

Trine (med Latter). Skal de fremmede da sidde til Bords paa Skolebænkene, Fru Bittermandel?

Fruen. Ti stille, Næsvis! Det blive de vel nødte til. Her komme jo over 60 Personer. Hvor fra skulde jeg faa Stole til alle dem?

Constance. Nej, det forstaar sig.

Fruen. Og naar vi saa har spist, saa gaa de fremmede igjen her ind og vente, til vi har faaet taget af Bordet. Saa flytte vi Bænkene her ind igjen, for at vi kan faa Plads til at danse i Salen.

Trine. O, det er dejligt, det er dejligt! Hvor jeg glæder mig til i Aften! Hør, jeg vilde ønske, at det hver Dag var Fru Bittermandels Geburtsdag.

Fruen. Ja, det tror jeg nok, for at Jomfruen hver Dag kunde blive fri for at læse og for at sy.

Trine. Og komme til at danse.

Fruen. Ja vist, med Hans Mortensen, den liderlige Dreng. Men det skal Hun ikke spidse sin Næse paa, han kommer ikke her i Aften.

Trine. Jeg bryder mig saamænd ikke saa meget om ham; der kommer nok andre, som engagere mig.

Fruen. Ti stille, Jomfru Næsvis, jeg vil slet ikke høre Hendes Ræsonnement. Hun er den impertinenteste Tøs i hele Institutet. Der gaar ingen Dag, at jeg jo fortryder over ti Gange, at jeg har taget hende i Kost.

Trine. Naar Fru Bittermandel bare vil sige det til min Moder, saa tager hun mig vist gjerne igjen ud af Skolen.

Fruen. Vil Hun strax tie stille og gaa sin Vej! Ud af Stuen med Hende! Hvad har Hun desuden her at bestille? Hun staar os overalt i Vejen.

Constance. Gaa ind paa mit Værelse, Trine; jeg kommer strax efter. (Trine gaar ind i Kabinettet til venstre.)

(Tjenestefolkene ere imidlertid gaaet ud med de sidste Bænke.)

Fruen. Naa, nu tror jeg, de ere færdige med Flytningen. Nu faar jeg gaa ind i Salen og lade Bænkene stille op. Ja, man har nok at tage Vare paa i Dag. Bliv her saa længe, Constance, og pas paa Døren. (Gaar ind ad Døren til højre.)

Anden Scene.

Constance alene.

Constance. Hvilken Tummel, hvilken Uro i Huset! Jeg kan ikke begribe, hvorledes min Tante kan have Lyst til at celebrere sin Fødselsdag paa denne Maade. Men hun siger, det

er saaledes Brug i de andre Instituter. Saa faar hun følge Strømmen. Det er over alt et uroligt Liv her i Huset. I Sorø levede jeg saa stille, saa uforstyrret, bestandig i de samme Beskjæftigelser, saa tilfreds med mig selv og med Verden. Nu, hvorfor vil jeg klage? Jeg faar jo vel sagtens Lov at rejse hjem igjen, naar jeg beder meget om det. Og dog — dog forlader jeg Kjøbenhavn saa nødig. Men jeg vil slaa de Tanker af Hovedet. Hvad vilde jeg ogsaa her inde, jeg stakkels fader- og moderløse Barn! More mig hos min Tante, som er min nærmeste paarørende, og tage Del i Hovedstadens Fornøjelser. Ak, Gud hjælpe mig! Daglig Summen og Brummen af de læsende Børn, Skjænd og Graad, Støj og Spektakel, det er omtrent al den Fornøjelse, jeg har haft. Nej, da lover jeg mit stille, venlige Sorø. Der har jeg det dog bedre hos min gode Kusine. Hvor glad skulde jeg ikke vende tilbage, dersom blot . . . men jeg har jo foresat mig ikke at tænke derpaa. Sigfrid tænker vist ikke paa mig, hvorfor skulde jeg da tænke paa ham?

Tredje Scene.

Constance. Zierlich kommer ubemærkt ind ad Døren i Baggrunden og bliver staaende og lytter til den følgende Sang. Han har en stor Buket i den ene Haand, og en lille i den anden.

Constance (uden at se Zierlich).

Egen Melodi (af Borchorst).

O fly for Amors Snare,
betragt ej Gudens Glans!
Hver Straale bringer Fare,
forvirrer strax din Sans.
O vogt dig, vogt dig, Pige,
vær for hans Straaler blind,
thi gennem Øjet snige
de sig i Hjærtet ind.

O fly for Amors Snare,
hør ej hans Smiger-Ord!
Hvert af dem bringer Fare,
hvis deres Lyd du tror.
O vogt dig, vogt dig, Pige,
for dem dit Øre luk,
thi gennem Øret snige
sig Løfte, Bøn og Suk.

Zierlich (nærmende sig). Paa den Maade, min smukke Jomfru, maatte man jo ønske, man var baade blind og døv.

Constance. Min Gud! De her?

Zierlich. Men naar man er saa lykkelig at se Dem og høre Dem synge (kysser paa Fingeren), saa ønsker man vist ingen af Delene, men lader det heller komme an paa en Trøje Dus, ha ha ha!

Constance. Altid saa galant!

Zierlich. Men sig mig, uden Fortrydelse, hvor har De lært den Vise? Næppe i Sorø?

Constance. Hvorfor ikke det?

Trøje Dus, Forvanskning af det franske *trois et deux*, 3 og 2 i Tærningsspil; paa en Trøje Dus = paa et Lykketræf.

Zierlich. O ja, Sorø er visselig ikke tabt bag af en Vogn, de har saamænd ogsaa Poeter der ude.

Constance. Det skulde jeg mene.

Zierlich. Men, allerkjæreste Constance, jeg staar her og skjæmter, og glemmer aldeles, hvad jeg havde at sige Dem. Knap havde Solen hævet sig i Morges over den østlige Horisont, før jeg allerede stod med Hat paa Hovedet, Støvler paa Benene, Spaserestok i Haanden, og vandrede ud af Porten, trods det slette Føre, spejdende efter Floras Gaver, for deraf at ofre en pligtskyldig Tribut til hende, som er Festens Dronning. Her har jeg den, og venter kun en passende Anledning til at anbringe den. Denne derimod, mindre i Omfang, men ikke i Skjønhed, beder jeg Dem, kjæreste Constance, ikke at forsmaa. I ethvert Offer bør De have Deres Andel.

Constance. Jeg beder Dem, Hr. Zierlich, det er jo ikke min Fødselsdag.

Zierlich. Hver Dag man skuer Dem, er Aandens og Hjærtets Fødselsdag. Begge føle sig, ved Synet af Dem, gjenfødte til et nyt Liv.

Constance (tager Buketten). Nu vel, det er første April i Dag. Jeg vil betragte disse Blomster som en venlig Foraars-hilsen og skrive alle Deres smukke Komplimenter paa den første Aprils Regning.

Zierlich. Nej, det maa De tilforladelig ikke. Vel er jeg en Skjelmsmester, ha ha ha! Men ihvad for skjøne Tanker min Muse indgiver mig ved Synet af Dem, det er vist ikke min Hensigt at narre Dem April.

Constance (forskrækket). Hvad ser jeg! En Mimosa!

Zierlich. Hvad er det, Jomfru?

Constance. Det er fra ham!

Zierlich. Fra hvem?

Constance (fattende sig). Jeg mener, de Blomster ere nok fra Gartner Ørgaard paa Kalkbrænderisvejen.

Zierlich (forundret). Hvoraf véd De det?

Constance. Jo, for han har saadanne smukke Mimoser.

Zierlich. Moser?

Constance. Mimoser. Saaledes hedder denne Plante.

Zierlich. Den der? Jeg troede, det var et simpelt Græs.

Constance. O ingenlunde! Ser De, naar jeg rører den med min Finger, saa trækker den sine Blade sammen. Det er en Blomst, som har Følelse.

De har saamænd ogsaa Poeter der ude, i Sorø boede den Gang Ingemann og Wilster; paa en Bondegaard i Nærheden af Sorø boede Bredahl.

Zierlich. Ja saa? Og derover blev De saa forskrækket?

Constance. O nej! det var ikke Skræk, det var Glæde. Det er min Yndlingsblomst, skal De vide.

Zierlich. Naa, den førende Blomst er Deres Yndling? Ha ha ha!

Constance. Undskyld, jeg gaar et Øjeblik ind i mit Kammer, for at sætte de smukke Blomster i Vand.

(Gaar ind ad Døren til venstre.)

Fjerde Scene.

Zierlich alene.

Zierlich. Hm! Jeg er bange, jeg har ladet mig narre, og det saa tidlig paa Dagen. Det var dumt af mig at købe disse Blomster hos Gartner Ørgaard, thi han er en god Ven af denne hersens unge Snedker (han spytter), fy for en Ulykke, denne Sigfrid Møller, som Constance havde et godt Øje til i Vinter. Han skulde dog vel aldrig have spillet mig et Puds? Om der var et Brev i Buketten? O, jeg kreperer af Ærgrelse! Forsigtig, lille Zierlich, forsigtig! Jeg vil aabenbare min Mistanke for Fru Bittermandel. (Gaar ind i Værelset til højre.)

Femte Scene.

Trine iler ud af Kabinettet, fulgt af Constance, som har et Brev i Haanden.

Constance. For Himlens Skyld, Trine! det er dog vel ikke dit Alvor!

Trine. Hvorfor ikke det? Hvorfor skulde jeg ikke fortælle Fru Bittermandel, hvad jeg har set med egne Øjne? At du har faaet en Buket, og at der inden i den var et Brev, og oven i Kjøbet et Brev fra Sigfrid Møller.

Constance. Trine, du er en afskyelig Pige! — Trine, dersom du gjør det, saa gjør du mig ulykkelig.

Trine. Ja, det er en anden Sag, det skulde du have sagt strax, og ikke begyndt med at skjælde mig ud. Hvorfor har du heller ikke mindste Fortrolighed til mig? Du behandler mig som et Barn og tror, du kan bilde mig alt muligt dumt Tøj ind, men jeg er klogere, end du tænker.

Constance (omfavner hende). Min gode Trine, jeg har gjort dig Uret.

Trine. Ja, det kalder jeg at tale fornuftigt. Nu skal du ogsaa være min egen gode Constance, og hellere lader jeg mig hugge en Finger af Haanden, end jeg forraader dig. Men ikke sandt, nu faar jeg dog at høre, hvad der staar i Brevet?

Constance. Jo, jeg skal ingen Hemmeligheder have for dig.

Trine. O, saadant et Kjærlighedsbrev maa dog være vel-signet at læse! (Constance vil aabne det.) Men er du forrykt? Er det nu Tid at læse det? Fru Bittermandel løber i ét væk ud og ind; vi har intet Øjeblik for os selv.

Constance. Du har Ret. (Putter det ind paa Brystet.) Men jeg kan ikke noksom forundre mig over dig! Du lille Pige har langt mere Klogskab i saadanne Ting end jeg.

Trine. Lille Pige? Og saadanne Ting? Jeg er over tolv Aar. Og hvad saadanne Ting angaar, saa har man Anelser.

Constance. Anelser? Ja, du har Ret, det er ogsaa et Slags Erfaring.

Trine.

Mel. Ich kenn' ein Mädchen zart und fein.

Der er i Himlen en Dreng saa
smuk,

tro du mig!
Han hører alle Smaapigers Suk,
tro du mig!
Han fører dem
til Himlen hjem.

Naar Midnat hviler paa Mark
og Eng,

tro du mig!
saa staar han venlig ved Barnets
Seng,

tro du mig!
I Favn saa tæt
han tager det.

Og flyver med det til Himlen
blaa,

tro du mig!
højt over alle de Stjærner smaa,
tro du mig!
Der er en Sal
saa høj og sval.

Og tænk kun ikke, vi lege der!
tro du mig!

Fornuftigt taler han med enhver,
tro du mig!
Hvad her er glemt,
hist læres nemt.

Jeg gaar i Skole saa mangt et
Aar,

tro du mig!
Fast intet dog jeg at vide faar,
tro du mig!
Det lidt, jeg kan,
mig lærte han.

Constance.

Ja, Trine, det er en anden Sag,
tro du mig!
Gaar du i Skole ved Nat og Dag,
tro du mig!
du bliver dog
til sidst for klog.

Sjette Scene.

De forrige. Fru Bittermandel med Buketten i Haanden. Zierlich.

Zierlich (afsides til Fruen). Som sagt, Frue, jeg kan ikke sige det med Vished, men det forekommer mig mistænkeligt.

Fruen. Vær De kun rolig. Har hun faaet et Brev, saa skal hun ikke saa let komme til at læse det. Jeg skal ikke tabe hende af Sigte, og vil nok til sidst opdage Sandheden.

Zierlich (til Constance). Har Jomfruen allerede saa hurtig faaet Blomsterne sat i Vand?

Constance. O ja, der hører ikke saa lang Tid til.

Trine. O, jeg takker Dem ret, Hr. Zierlich, for de dejlige Blomster!

Zierlich. Hvad for Blomster?

Trine. Dem, De har givet Constance.

Zierlich. Takker du for dem?

Trine. Ja, saamænd gjør jeg saa. Jeg véd jo nok, at de ikke ere til mig, men jeg kan jo dog lugte til dem; thi de staa i hendes og mit fælles Værelse. O, det aner mig, at jeg faar næsten lige saa megen Fornøjelse af dem som hun!

Zierlich. Giver du dig af med Anelser?

Trine. Ak ja! Det er en Børnesygdom, som først gaar over med Alderen.

Zierlich (afsides til Fruen). Jeg tror næsten, den lille Hex er med i Fortroligheden.

Fruen (til Trine). Jeg har sagt dig, at du skal passe dig selv. Naar ingen taler til dig, saa har du intet at ræsonnere. Du er, som sagt, den impertinenteste Tøs i hele Institutet, og jeg vilde ønske, jeg var vel af med dig! (Det banker paa Døren i Baggrunden.) Kom ind!

Syvende Scene.

De forrige. En Karl.

Karlen. Med Forlov!

Trine. O, det er min Moders Gaardskarl! (Løber hen til ham.)

Karlen. Jeg skulde hilse saa flittig fra Madam Rar og gratulere Fruen med en Kurv, som staa her ude.

Fruen. Jeg takker mangfoldig. Hvad er der i den?

Karlen. Et Dyr, fire Harer, tredive Dusin Østers, en Skjæppe Æbler og fem Pund Vindruer.

Fruen. O, hvilken udmærket Artighed!

Karlen. Og saa skulde jeg hilse og sige, at Madamen skulde strax have den Ære at komme selv hen og gratulere Fruen.

Fruen. O, Trine, min gode Pige! kom, lad mig kysse dig. Gud véd, jeg holder af dig, som du var mit eget Barn. Jeg vilde ikke miste dig for alt i Verden.

Karlen. Hvor maa jeg losse Kurven?

Fruen. O, lille Ven, han kunde maaske lade den staa der ude i Forstuen, saa skal jeg sende den hen, naar vi har faaet Tid at tømme den.

Karlen. Ja ret gjerne. Adjøs.

Fruen. Nej, bi lidt og faa Drikkepenge. Ak, nu har jeg vist ingen Penge hos mig! Gode Hr. Zierlich, De vilde vel ikke gjøre mig den Tjeneste at laane mig en Rigsdaler?

Zierlich. Jo, med største Fornøjelse. (Søger i Lommen.) Men det gjør mig hjærtelig ondt, jeg har des værre slet ingen Penge

hos mig, jeg har sandelig givet alle dem ud, jeg havde i Lommen i Morges.

Fruen. Constance, har du en Rigsdaler hos dig?

Constance. Jeg, Tante? Ikke en eneste Skilling.

Fruen. Men det er sandt, Trine er jo altid ved Muffen.

Trine. O ja, jeg har endnu af de Penge, min Moder gav mig forleden. Vil Fru Bittermandel, at jeg skal hente en Rigsdaler?

Fruen. Ja, min egen lille Trine! vær saa god. Du skal faa den igjen tillige med de fem, som du laante mig i Gaar, og de syv Rigsdaler og to Mark, som jeg fik i forrige Uge. Det gjør tilsammen tretten Rigsdaler, to Mark. Og det Silketørklæde, som du laante mig forleden, skal du ogsaa nok faa erstattet. Og ligeledes de fem Lommetørklæder . . .

Trine (som hvert Øjeblik har villet gaa). Godt, godt, godt, Fru Bittermandel! Det har slet ingen Hast. (Løber ind i Kabinettet.)

Fruen (til Zierlich). Naa, Gud ske Lov! Naar Nøden er størst, saa er Hjælpen nærmest. Jeg var saa bange for, at denne Present ikke skulde komme.

Zierlich. Dens Udeblivelse vilde have sat os i stor Forlegenhed i Aften.

Ottende Scene.

De forrige. Frøken Trumfmeier, med Støvler paa Benene og meget opstænket, hopper ind ad Døren i Baggrunden.

Frøkenen. Filipine, Hr. Zierlich! (Til Fruen.) Al mulig Held og Lykke

Zierlich. Hille mænd, der blev jeg narret!

Frøkenen. Ja, det er ogsaa første April (Til Fruen.) . . . i det ny Aar, som De i Dag gaar ind i!

Trine (kommer). Vær saa artig, Fru Bittermandel!

Fruen. Tak, Barn! Tak! (Til Karlen.) Der, lille Ven, der har Han en Rigsdaler i Drikkepenge. Hils og tak Madam Rar ret meget.

Karlen. Jeg siger saa mange Tak. (Gaar.)

Niende Scene.

De forrige undtagen Karlen.

Frøkenen. Jeg gratulerer dobbelt, thi jeg ser, De har i dette Øjeblik faaet en god og højst nødvendig Present.

Fruen. Ja, fra den gode Madam Rar.

Frøkenen. Hvad sender hun Dem?

Fruen. Dyr, Harer, Østers, Æbler, Vindruer.

Frøkenen. Kort sagt, al den Høflighed, man kan vente af en Frugt- og Vildthandlerske. O, lad os gaa ud og se det!

Fruen. Nej, lad os nu først i Ro og Mag drikke en Kop Geburtsdags-Kaffe. Man har næppe et Øjeblik frit.

Frøkenen. Ja, det var ikke saa galt. En Kop Kaffe skal smage mig. Jeg har saadan trasket om i Dag. (De sætte sig om Kaffe-bordet.) I Dag har man dog lidt Ro her i Huset for de velsignede Børn. Men de mange Timer i Byen! Ja det er rigtig nok forskrækkeligt! (Fruen har imidlertid skjænket Kaffe.) Nej, men jeg maa rigtig se, hvad der er i Kurven. (springer op.)

Fruen. Nej, bliv nu, Deres Kaffe bliver jo kold.

Frøkenen (sætter sig). Ja, det er ogsaa sandt. (Til Zierlich.) Glem ikke Filipinen!

Zierlich. Nej, det skal jeg ikke.

Frøkenen. De tror ikke, hvor mange Steder jeg har været i Dag.

Fruen. Just derfor skulde De nu lade falde lidt Ro paa Dem.

Frøkenen. Det er mig umuligt, jeg er i en evig Bevægelse.

Fruen (byder hende Tobak). Befaler De?

Frøkenen. Ja mange Tak, en Pris i Næsen er ikke ilde. (Nyser.)

Zierlich. Gud velsigne Dem!

Fruen. Gud velsigne Dem!

Constance. Gud velsigne Dem!

Trine. Gud velsigne Dem!

Frøkenen. Jeg takker. (Til Fruen.) Men det er sandt, maa jeg spørge Dem om noget? (springer op.)

Fruen (kommer hen til hende). Nu da?

Frøkenen. Har De faaet det, De véd nok?

Fruen. Hvilket?

Frøkenen. Presenten fra Børnene?

Fruen. Nej.

Frøkenen. Ja, saa faar De den nok i Aften. Vi have taget det Shawl, som De selv søgte ud, det til 70 Rigsdaler. Alle de smaa have skillinget sammen.

Fruen. Tak skal De have for Deres Bistand. Ja, jeg var meget uvis, om jeg skulde vælge Shawlet eller Tøj til Gardiner, men et Shawl er dog saadant et godt Stykke.

Frøkenen. Ja, det synes jeg rigtig ogsaa. Men lad de andre nu ikke mærke noget. (De sætte sig igjen ved Bordet.) Det er

sandt, Trine! du spiste jo i Onsdags hjemme hos din Moder, jeg har rent glemt at spørge dig, hvad I fik til Middag.

Trine. Sagosuppe og Frikadeller.

Frøkenen. Var der Vin i Sagosuppen?

Trine. Ja, jeg tror det nok.

Frøkenen. Fik I ikke noget til Frikadellerne?

Trine. Jo, botfelske Roer.

Frøkenen. Hvad passerte ellers den Dag? Kom der ingen om Eftermiddagen?

Trine. Ingen andre end Slagtermester Langben.

Frøkenen. Hvad gjorde han?

Trine. Han sad og talte med Moder.

Frøkenen. Hvad talte de om?

Trine. Det kan jeg ikke huske længer.

Frøkenen (afsides til Zierlich). Han har et godt Øje til Madam Rar. Jeg tænker, der bliver endnu et Par af de to. (Højt.) Nej, for at komme tilbage til det, jeg vilde sige Dem, nu skal De bare høre alle de Steder, jeg har været i Dag.

Mel. af Lulu: Kloden maatte styrte sammen.

Frøkenen.

Først til Gammelmønt jeg ilte,
gav en Time der i Fransk;
saa til Østervold jeg pilte,
hvor jeg retter Stil i Dansk.
Saa i Hestemøllestræde
Time gav jeg i Musik,
og til Kristianshavn med Glæde
over Langebro jeg gik.
Gives der en bedre Vej?

De andre.

Nej, nej, nej, nej, nej, nej, nej!
Nej fra Hestemøllestræde
Langebro De kortest gik.

Frøkenen.

Derpaa fór jeg til Kastellet,
hvor jeg lærer én at sy,
men forsømte Nørrefællend,
hvor jeg Time har paa ny.
Saa gik jeg til Grønnegade,
gav en Time der i Sang;
der fra hid jeg monne vade
gjennem Peder Madsens Gang.
Gives der en bedre Vej?

De andre.

Nej, nej, nej, nej, nej, nej, nej!
Kom De hid fra Grønnegade,
gik De bedst Per Madsens Gang.

Zierlich. Enhver anden end Per Madsens vilde have været Per Gantes Vej, ha, ha, ha! Jeg beundrer Dem, Frøken Trumfmeier, jeg beundrer Dem. Klokken er næppe et, og saa meget har De allerede udrettet.

Frøkenen. Men De maa ogsaa vide, at jeg begyndte min Kurs i Morges Klokken 7. O for alt det nyt, jeg har hørt og fornummet i Dag.

Fruen. Hvad da?

Zierlich. Hvad da?

Frøkenen. Tænk bare, at Kancelliraad Terp i Gothersgaden gifter sig.

Fruen. Hvad for noget?

Zierlich. Er det muligt?

Frøkenen. Ja, det maa De nok sige. Og kan De nu gætte med hvem? Ja, det er utroligt! Med den ældste Datter af Madam Lam paa Vesterbro.

Fruen. Ih Snak! det er jo smaa Børn!

Frøkenen. Sagde jeg det ikke nok? Den ældste gaar endnu til Præsten, hun skal først konfirmeres paa Søndag otte Dage. Men ikke des mindre skal hun have været forlovet med Kancelliraaden i tre Maaneder. Jeg hørte det paa Kristianshavn; det er utroligt, hvad Folk der ere vel underrettede. De véd, hvad som foregaar her i Byen, meget bedre end vi selv. Ja, der er saamænd dem, der paastaa, at Brylluppet er berammet saa tidlig af visse Grunde, som De nok selv kan gætte. Men jeg finder det dog rimeligere, hvad jeg hørte i et andet Hus paa Kristianshavn, at Fru Strøm, som aldrig før har kunnet taale at tænke med mindste Tanke paa, at Kancelliraaden skulde kunne faa i Sinde at gifte sig, nu ikke blot har tilladt dette Parti, men maaske endogsaa selv stiftet det, fordi hun tænkte, at da han dog vist en Gang gik hen og giftede sig, Knald og Fald over Hals og Hoved, saa var det bedst, om hun sørgede for, at han fik saadan en dum Gaas, som denne Pige skal være, for saa kan hun haabe, at han snart bliver kjed af sin Kone, og saa falder han tilbage til Fruen som hendes gamle Ejendom.

Fruen. Ja, det er ganske rimeligt.

Frøkenen. Og især naar De betænker, at Madam Lam er i de allersletteste Omstændigheder, saa hun maa takke Gud for at faa sin Datter anbragt paa hvilken som helst Maade.

Zierlich. Skulde det være sandt?

Frøkenen. Men det er saa bekjendt som Strikstrømper. Hun sidder i Gjæld op over Ørene. Hun skylder til Bager, til Urtekræmmer, til Slagter, til Spækhøker; hun har ikke engang betalt sin Husleje for sidste Halvaar. Tænk en Gang, hvad jeg hørte forleden hos Madam Vinter paa Kristianshavn, som bor skraas over for Vor Frelsers Kirke, at Jomfru Kleinkopf og Fuldmægtig Stengaard besøgte Madam Lam en Onsdag Aften i forrige Maaned, og saa vilde hun byde dem Tevand og sendte Bud hen i Urteboden for at købe et halvt Pund Puddersukker, men saa fik hun til Svar af Urtekræmmeren, at hun maatte først betale, hvad hun skyldte; før kunde han ikke betro hende mer. Der er mange Dage, hun har ikke en Rigsdaler i Huset.

Trine. Men kan det ikke undertiden hænde meget skikkelige Folk?

Frøkenen. Nu snakker den Gaas med!

(Det banker paa Døren i Baggrunden.)

Fruen. Kom ind!

Frøkenen. Ak, det er da fortrædeligt! Man har heller aldrig et Øjeblik Ro til at tale sammen.

Tiende Scene.

De forrige. Tennemann, Simon, Vinke og Fugtel.

Zierlich. Hr. Tennemann!

Fruen. Hr. Simon!

Zierlich. Hr. Vinke!

Frøkenen. Hr. Fugtel!

Fruen. Velkommen, mine Herrer!

Tennemann, Simon, Vinke, Fugtel

(stille sig op i en Række og synge.)

Kvartkordium.

Mel. De første Prygl, vi i Skolen fik.

Den Dag, vi hilse med festligst Lov,
er denne, som aabner Aprilen.
Violen den dufter nu bag sin Skov;
med vældige Haand, efter lange Hvilen,
nu griber Sol efter Tordenkilen
med Smilen.

Der staar en Plante bag Skovens Tjørn,
den knejser som Ceder og Sandel,
saalunde du knejser bag Skolens Børn,
du ranke, du søde Fru Bittermandel!
Thi Mennesket virker ved egen Handel
og Vandel.

Fruen. O Himmell! jeg er rørt til Taarer. Lad mig takke Dem paa det hjærteligst! Hvem har digtet de dejlige Ord?

Zierlich (trækker et Papir op af Lommen). Maa jeg overrække Fruen et Exemplar?

Fruen. De altsaa? O det burde jeg have gættet. De danner Dem i Digtekunsten efter de bedste Mønstere.

Fugtel. Jeg maa gjøre Fruen opmærksom paa, at det, vi havde den Ære at synge, kaldes en Kvartkordium.

Simon. Ja rigtig! den Art von Musik er nu meget mer i Mode als die andere Duetter. Jeg mødte just diesen Morgen po Gaden min gode Ven, sin Excellenz Geheimerath von Stein, og han sagde til mich: Nu, min gode Hr. Simon, hvor skal De hen so tidlig? Vil De inte go lidt hjem med mich und drikke en Glas El og rige en Pibe Tobak? Men jeg svarte ham: Nej, det kan jeg min Seel ikke, Deres Excellenz; thi jeg skal just hen

og gere Preve po en Duet, som jeg skal singe med tre andre gode Venner, og som kaldes en . . . hvad var det nu?

Fugtel. En Kvarktorkium.

Simon. Richtig! en Kvarke . . . na, gleichviel! — Hvorpo sin Excellentz svarte: Ja, den Hr. Simon véd so Skam nok, hvad han ger; han har altid den nieste Smag.

(Det banker paa Døren i Baggrunden.)

Fruen. Kom ind!

Ellevte Scene.

De forrige. En Kjældersvend.

Svenden. Jeg skal hilse saa flittig fra Vinhandler Wassermann, og bede Fruen ikke forsmaa til sin Geburtsdag to Ankere god Medoc.

Fruen (afsides). Min Gud! hvorledes gaar det til? (Til Svenden.) Hvem er den gode Mand?

Svenden. Vinhandler Wassermann paa Kristianshavn.

Fruen. Naa saaledes. (Afsides.) Skam faa jeg, om jeg kan begribe det. (Til Svenden.) Jeg beder hilse og takke saa meget. — Lille Trine, vil du laane mig en Rigsdaler endnu, saa gjør det i alt 14 Rdlr. 2 Mk.

Trine. Gjerne, Fru Bittermandel. (Gaar ind i Kabinettet.)

Svenden. Men saa skulde jeg spørge Fruen, om De havde en Kurv at give mig med til at tage Flaskerne i, thi Hr. Wassermann havde i Dag slet ingen Vinkurve til overs.

Fruen. Naa, det var jo godt, at jeg beholdt Madam Rars Kurv, saa kan jeg tømme den og hente Vinflaskerne i den. Og vil De saa bede Hr. Wassermann, om han vil gjøre mig den Ære at komme her i Aften med Kone og Børn, til Tevand, Koncert, Fesperkost, Bal og Souper, Bouillon om Natten og Kaffe om Morgen.

Svenden. Jeg takker paa Herrens og Madamens Vegne, men hvad Madamen angaar, saa er hun død for over tre Aar siden.

Fruen. O, det gjør mig hjærtelig ondt! Men Børn har han dog?

Svenden. Ja, elleve Piger og sexten Dreng.

Tennemann (til Frøkenen). Gu bevas! Det var faslig många Barn. (Til Svenden.) Har han dem alle med én Hustru?

Svenden. Nej, han har været gift tre Gange.

Fruen. Naa, saa haaber jeg se dem alle syv og tyve.

Simon. Den Vin er min Seel demmelig dir betalt.

Fruen. O, det er jo Børn. De faa bare lidt Smørrebrød og Hindbær-Eddike.

Trine (som imidlertid er kommen tilbage). Vær saa god, Fru Bittermandel.

Fruen (til Svenden). Der, min Ven, har Han Drikkepenge; saa stoler jeg paa, at Han besøger Vinen ordentlig her hen.

Svenden. Det skal jeg nok, Frue, og maa jeg saa bede om Kurven.

Fruen. Ja, det er sandt, nu skal jeg gaa og tømme den.

Zierlich. Nej, dyrebare Frue, berøv ikke Selskabet Deres saa meget attraaede Nærværelse. Jeg gaar at tømme Kurven. Undskyld blot, at jeg i Deres Overværelse trækker min Kjole af og lægger den ind i Skabet saa længe.

Fruen. Tag Dem i Agt, kast den ikke oven paa Wiener-Tærten, som staar der.

Zierlich (idet han lægger Kjolen ind i Skabet). Gud forbarme sig, hvilken dejlig Tærte! (De gaa alle hen og se den.)

Frøkenen. Det er et Mesterstykke!

Fugtel. Et Kunstværk!

Simon. Hvor har De faaet den fra?

Fruen. Fra Konditor Papageno, hvis Datter gaar her i Skolen.

Zierlich (til Svenden). Kom saa! (Gaar med Svenden.)

Tolvte Scene.

De forrige, undtagen Zierlich og Kjældersvenden.

Fruen. Dersom jeg dog vidste, hvorledes jeg kommer til den Ære, at Vinhandler Wassermann sender mig en Present?

Frøkenen. Ih, det er jo let at begribe! Manden har jo elleve Døtre, han vil formodentlig sætte nogle af dem i Skole her.

Fruen. Det kan være. Men siden jeg nu har den Lykke at se Dem samlede her, mine Herrer, saa sig mig, om jeg ogsaa tør regne paa, at De alle holde Ord i Aften. De synger dog Deres Arie, Hr. Simon, den om de to Tanter?

Simon. Na, den italienske, nu véd jeg, hvad De mener. (Han synger paa Mel. af *Di tanti palpiti, di tante pene*) »din Tante Tæl til ti, din Tante Lene!« — Ja, min Seel, skal jeg singe den.

Fruen (til Fugtel). Og De?

Fugtel. Jeg udfører min Fløjte-Koncert i ethvert Tilfælde. Men jeg har tillige det bedste Haab om at faa den lille Kink med, De véd nok, en Søn af Vaagekonen paa almindelig Hospital. Det er et ualmindeligt Talent. Naar De faar ham at høre ved Guitaren, naar han synger: Gid du var min og det Smilendes Haab og Luk op for den lille Person, saa

Luk op for den lille Person, Forvanskning af: Luk op for den lille Pedro.

skal De forundre Dem; han synger nogle allerkjæreste Arier. Og saa bringer jeg to af mine Kolleger med, to Studiosusser Kirurgiae, hvoraf den ene spiller Violin, og den anden Kontrabas.

Fruen. Og saa spiller De for os ved Ballet, ikke sandt?

Fugtel. Vi skiftes, Frue, vi skiftes, for at vi alle kan faa danset. De skal ikke komme i Forlegenhed. Hvad Kink angaar, han danser ikke, han spiller med Fornøjelse hele Natten sin Violin.

Fruen. Nej, det er jo Synd for det stakkels Menneske, han maa til sidst falde i Søvn derover.

Simon. Ej was! Han er jo en Søn af en Vaagekone, so maa han min Seel kunne staa sig.

Fruen. Ja, det siger De nu for Spøg.

Simon. Nej, min Seel, om ich ger. Véd De ikke nok, at alting er arvelig. En Søn af en Bonde bestemmer sig gemenlig til Ackerbrug og bliver Bonde; en Søn af en Greve bliver gemenlig en Greve, og en Søn af en Vaagekone er gemenlig meget fix og aarvaagen.

Tennemann. For øvrigt skal jeg arrangera den hele Balen, og sjelf spela Violen, om det skulde gjøres behov.

Vinke. Hvad mig angaar, saa tør jeg ikke paatage mig andet end at bringe Damernes Koiffure i Orden, i Fald nogen skulde behøve min Tjeneste. Jeg skal bringe nogle Flasker Ole Kolonne med.

Fugtel. Og jeg skal i Morgen tidlig barbere alle Herrerne, inden de gaa her fra.

Fruen. Er det ikke, som jeg siger? Med saadanne Venner har man ingen Nød.

Trettende Scene.

De forrige. Zierlich kommer hurtig ind og tager sin Kjole ud af Skabet og trækker den paa.

Zierlich. Gesvindt, lad mig faa min Kjole! Madam Rar er ved Døren, jeg saa' hende gaa over Gaarden.

Fruen. Hvor har De tømt Kurven?

Zierlich. I Forstuen, for Hastværks Skyld. Jeg har væltet det hele Overflødigheds-Horn ud paa Gulvet; der fra kan vi let faa transporteret det hen i Køkkenet.

Fjortende Scene.

De forrige. Madam Rar.

Madam Rar. God Dag, gode Frue, god Dag! og tusend Lykønskninger til Deres gode Geburtsdag.

Fruen. Jeg er ganske skamfuld over alle de gode Sager, De har sendt mig.

Madam Rar. O Bagatel! det er ikke værdt at tale om. —
God Dag, Trine!

Trine. God Dag, lille Moder!

Madam Rar. Nu, hvorledes skikker Trine sig, min gode
Fru Bittermandel?

Fruen. Vel nok, Madam Rar, det er saamænd den flittigste
og artigste Elev, vi har her i Institutet. Med hende vil De nok
blive fornøjet, hun gjør en ypperlig Fremgang.

Madam Rar. Ja Gud give det! det er saamænd en svær
Byrde at opdrage saadant et Pigebarn, og et stort Ansvar for
Gud og Mennesker.

Frøkenen. Vi ere meget vel tilfredse med hende.

Zierlich. Udmærket godt med Kryds.

Tennemann. Ja Kors! Mamsellen er mycket bra i sine
Ting.

Madam Rar. Jeg takker Gud daglig paa mine Knæ, fordi
jeg har faaet hende paa et godt Sted og vel ud af Huset. Jeg
har saa meget at tage Vare paa hjemme i min Butik, at jeg
umulig kunde holde Øje med hende. Der er nu denne for-
bandede Dreng, denne hersens Hans Mortensen, som vil lege
Kjæreste med hende, og render efter hende alle Vegne. Jeg
beder Dem frem for alt, Frue, at passe vel paa, at han ikke
kommer her.

Fruen. Gud bevares!

Frøkenen. Nej, det kan De være rolig for.

Madam Rar. Ja, for De kan tro, det er en intrigant Kra-
bat. Han praktiserer sig ind alle Vegne. Om det saa var i
Morges, saa kom han saamænd og snusede omkring i Butikken,
og gjorde sig saa vigtig, som om han havde Statssager at fore-
bringe, men det var ikke andet end et Paaskud for at se, om
Trine ikke skulde være der. Men De kan tro, jeg fejede ham
ogsaa af Sted, saa han fik Ben at gaa paa. Og saa stjal han
mig oven i Kjøbet en halv Snes Borsdorffer-Æbler.

Fruen. Jeg lover Dem højt og helligt, at han skal aldrig
sætte sine Ben mere her. Han har saamænd ikke været her
siden Jul.

Madam Rar. Ja, min gode Frue, jeg stoler paa Deres
Løfte, for jeg vil slet ikke, at Trine skal have nogen Kommers
med den forbandede Dreng. Men lad os nu ikke mere tale om
det. (De sætte sig om Kaffeboardet.) Trine har gjort prægtige Fremskridt
i Syning. Det var en kostelig Skjærm, som hun forægte mig
til min Geburtsdag.

Frøkenen. Ja, De maa ogsaa vide, det var et Examens-
Stykke.

Madam Rar. Men uden Fortrydelse, -hvoraf kom det, at jeg maatte betale fem Rigsdaler for den, da hun dog selv havde syet den? Det er saamænd ikke for de snavs Penge, jeg spørger derom . . .

Frøkenen. O de fem Rigsdaler! Nu véd jeg, hvad De mener. Det skal jeg strax forklare Dem! Ser De, til Examens-tiden har enhver saa meget at tage Vare paa, at ingen kan faa gjort med egen Haand blot Halvparten af sit Arbejde. Det er Skik og Brug at lade fattige Piger i Byen sy Examens-Arbejderne færdige, og saa giver man saadan én en Rigsdalers Penge derfor.

Madam Rar. Fem Rigsdalers Penge vil De nok sige.

Frøkenen. Jeg beder om Forladelse, jeg fortalte mig.

Madam Rar. Ja Gud bevares! Det var saamænd ikke derfor, jeg spurgte derom. De Penge ere meget vel anvendte. Men siden jeg nu en Gang er her, kunde jeg ikke faa at høre en lille Prøve paa Trines Fremgang i sine Videnskaber? Jeg ser, at her er baade Lærer og Lærerinde til Stede.

Zierlich. Madam! De har at befale. Lad os begynde med Geografien. Sig mig, lille Trine, hvor ligger Amsterdam?

Trine. Det er Hovedstaden i Engelland.

Zierlich. Stop!

Madam Rar. Nej, det er min Tro ikke saa. Saa ulærd jeg er, saa véd jeg dog, at Amsterdam ligger i Holland, for der fra faar man dejlige hollandske Østers.

Zierlich. Ja, hun vidste det meget godt; hun fortalte sig kun. Men De ser dog, hun kom det temmelig nær; thi Holland er nær ved Engelland, og desuden ende begge disse Landes Navne paa Stavelsen Land. Nu skal De se. (Til Trine.) Siden du nævnede Hovedstaden i Engelland, hvad hedder den da? Nu? — Lon — Lon — Lond —

Trine. London.

Zierlich. Meget rigtig. Hvor mange Indbyggere har London?

Trine. Over fire Tusende.

Zierlich. Ja, det er vist.

Madam Rar. Ja, det er det min Tro ogsaa, for der skal endnu være flere Mennesker i den ene By end i Kjøbenhavn og Kristianshavn tilsammen. -- Men lærer hun ogsaa sin Religion?

Zierlich. Tilvisse. Lad høre, Trine: Mod hvem har Mennesket Pligter?

Trine. Mennesket har Pligter, først imod sig selv. . . . for det andet . . . for det andet . . .

Zierlich. Ja, lad os kun blive staaende ved det første. Hvilke ere Menneskets Pligter imod sig selv?

Trine. At spise, drikke, klæde sig, erhverve Formue, holde sig renlig og overhovedet gjøre alt, hvad som tjener til Selvfølgeligelsen.

Madam Rar. Det kunde hun min Tro perfekt. Men hvordan gaar det med Sprogene?

Frøkenen. Trine, læs et Stykke Fransk for din Moder. Tag Hallagers Læsebog.

Trine (tager Bogen). Hvor skal jeg læse?

Frøkenen. Slaa op paa første, bedste Sted. Dér!

Trine (læser). »*Laissez la vanité.*« — *Laissez* —

Frøkenen. *Laissez?* lad fa — lad fa —

Trine. Lad fare.

Frøkenen. Rigtig. Videre.

Trine. *La vanité* —

Frøkenen. Nu, hvad er *vanité?* *Van—i—té?*

Trine. Lad fare at komme Vand i Te. (Læser.) »*Donnez moi une marque.*« — — Giv mig en Mark.

Madam Rar. Det gaar saamænd rask.

Frøkenen. Det er nok. Nu skal De høre, hun taler ogsaa Sproget. (Til Trine.) *Marchez vous quelquefois dehors et promenez?* *Allons, courage, ma petit mademoiselle!*

Trine. *Oui comça.*

Frøkenen. *Combien êtes vous âgé?*

Trine. *Oui comça.*

Frøkenen. *Il est bien-tôt été. Voulez vous prendre avec l'institut au jardin des bêtes?*

Trine. *Oui comça.*

Madam Rar. Det gaar som en Kjæp i et Hjul. Vel svarer hun ikke meget . . .

Fruen. Men det lidt, hun siger, er vel anbragt.

Zierlich. Man maa netop forstaa et Sprog grundigt for at kunne udtrykke sig deri med den fornødne Korthed.

Tennemann. Mamsellen har en ofantlig vakker Akcent uti Fransyskan.

Zierlich. Det tyske gaar lige saa godt. (Til Trine.) Wann sollen Sie zu Konfirmation stehen?

Trine. Sechzig Jahr.

Madam Rar. Ja, det kan jeg forstaa. Hun siger, naar hun

bliver sexten Aar. Ja, det er nu alt sammen meget godt; de Sprog kan komme hende til Nytte, naar hun skal handle og kjøbslaa med fremmede i Butikken. Men der er endnu en vigtig Ting til overs, og det er Regning; ja, det er saamænd det allervigtigste for en Pige i hendes Stilling. Staar hun sig godt i Regning?

Zierlich. Det forstaar hun fra Grunden af. Trine, hvad er *Regula de Tri*?

Trine. Det er saadant noget som: naar et Pund Kirsebær koster to Mark og otte Skilling, hvad koster saa en Parket-Billet?

Madam Rar. Aa Snak, Barn, der er jo ikke Komedier i Kirsebærtiden.

Zierlich. Ja, jeg skal have den Ære at sige Dem, hun mener en Parket-Billet til Morskabs-Theatret paa Vesterbro.

Madam Rar. Ja det er en anden Sag. Kan hun da regne det Stykke ud?

Zierlich. Det er rigtignok noget vidtløftigt.

Madam Rar. Ja, jeg forlanger det ikke. Men jeg gad nok høre hendes Fremgang i Musik.

Frøkenen (sætter sig ved Klavret). Kom, Trine, syng din Arie. (Synger.) »In diesen heiligen Hallen.« — Naa, kom nu.

Trine. Nej, jeg er saa forkølet; jeg er ganske hæs.

Madam Rar. Et lille Stykke.

Frøkenen. Det gaar nok. (Præluderer.) Naa, hvor bliver du af?

Trine. Jeg kan virkelig ikke.

Frøkenen. Aa Snak, det gaar nok.

Trine (gaar bort fra Klaveret, og vender sig til de andre.)

Mel. An dem schönsten Frühlingsmorgen.

Nej, det maa De mig forlade,
jeg i Dag ej synge kan,
ej en eneste Roulade
jeg at gjøre var i Stand.
Hvis jeg skal, Mama,
faar jeg tralle da:
La la la la la la la.

(Frøkenen rejser sig fra Klaveret.)

Ja, for Snue, jeg Dem sværger,
kan jeg knap en Node se.

Selv den lette Fidelberger
vil ej gaa.

Frøkenen (korrigerende).
»Fidèle berger.«

Trine.

Hvis jeg skal, Mama,
faar jeg tralle da:
La la la la la la la.

Madam Rar. Ja ja, naar hun ikke kan synge, saa vil vi ikke heller plage hende.

Morskabs-Theatret paa Vesterbro, Cassotis og Pricernes bekjendte Theater, hvor der om Sommeren opførtes Pantomimer o. desl. Fidelberger = *Fidèle berger*, (Den tro Hyrde).

Tennemann (tager sin Violin op af Lommen). Men sedan Mamsellen ikke er enrhumerat paa Føtterne, saa kan hun låta se sine Progresser uti Dans. *Allons, à votre place.* (Til Madam Rar.) Dette her er en *Pas de deux*, som jeg har komponerat for Frøknerna Gyldenasparges, Døttrar af Excellencen Greve Gyldenasparges, som er gift med en Dotter af Baron Silverkartoffel. Det er en stor Seigneur uti Sverige. Jeg har i många Aar varit Dansmestare hos hans Famille. *Attendez;* Mamsellen vil nu dansa Solo, men det er dog en *Pas de deux*; jeg vil sjelf figurera deri, før at gi' Madamen en Idé om Ensemblen. (Til Trine.) *Eh bien, commencez.*

(Under denne Replik flyttes Kaffebordet hen i Baggrunden paa højre Side af Døren. Alle sætte sig ned i en Række paa venstre Side. Tennemann spiller, Trine danser under følgende Sang. Han figurerer med hende, og gnider af og til paa Violinen.)

Mel. af Cendrillon: *A quoi bon la richesse.*

En avant deux, en arrière!

Ut til bens! Hufvud rak!

Saa! det er en annan Sak!

Var lite mer *légère!*

Queue de chat! Nu giv mig

Handen,

først den ena, saa den anden.

Animer sin Mouvemang!

Ja, hun har et stort Talang.

Staa! Staa!

Nu dansar jag ena, Mamsellen
ser derpaa.

Saa vakker en Solo vist aldrig
før man saa'.

Kor.

Saa prægtig en Solo vist aldrig før man saa'.

Tennemann.

Hvad er detta? ta mig tusen!

Ut til bens, har jeg sagt!

Vil Mamsellen give Agt!

Vred bli'r jeg i Kabusen.

Hun maa tro, hun tør ej fjase.

Runda Armar! *Avec grâce!*

Hufvud rak! Hold Takt! *ça ça!*

Saa! nu gaar det mycket bra.

Staa! Staa!

Nu dansa vi sammen; hur
vakkert er ej det!

Saa hvar *à sa place*, og til
sidst en Pirouette!

Kor.

Vist aldrig vi skued saa stolt en Pirouette!

Madam Rar. Naa, det maa man sige, om hun aldrig havde lært andet, saa har hun lært Dansen til Gavns.

Tennemann. Nær Madam er *satisfaite*, saa er jeg mycket flatteret derøver.

Madam Rar. Ak, jeg kan næsten ikke bare mig for at græde af Glæde over min Datters store Fremskridt i sine Videnskaber. Ja, saadant et Barn er lykkeligt, dersom hun bare skjønnede derpaa.

Fruen. Der bliver ingen Umage sparet med hende.

Frøkenen. Nej det véd Gud!

Zierlich. Vi gjøre alt for at danne hende til et værdigt kvindeligt Medlem af Samfundet.

Madam Rar. Ja, hun er i gode Hænder, og De kan stole paa min Erkjendtlighed.

Femtende Scene.

De forrige. En Tjenestepige.

Pigen. Her er Bud fra Vinhandler Wassermann med Flaskerne.

Fruen. Hvor er de?

Pigen. Svenden og to Karle staa her udenfor med dem; han spørger, hvor han skal sætte dem.

Zierlich. Lad dem kun blive i Kurven. Jeg skal nok selv besørge dem paa deres Plads. Sig til Svenden, at han ikke behøver at opholde sig. (Pigen gaar.)

Madam Rar. Naa, jeg vil ikke opholde Dem længere. De har nok at bestille. Jeg kommer igjen i Aften. Hvad Tid er det?

Fruen. Selskabet samles Klokken fem.

Madam Rar. Meget vel. Farvel, farvel! Dersom det var muligt, jeg kunde faa min Kurv tilbage i Eftermiddag, saa var det mig kjært.

Fruen. Den skal blive Dem tilsendt om lidt.

Madam Rar. Det haster ikke. (Til Frøkenen.) Naa, hvordan blev det med Presenten?

Frøkenen. Vi tog det Shawl til halvfjerds. Børnene bringe det med i Aften.

Madam Rar. Ja, det var ogsaa det rigtigste. Nu farvel!
(Gaar.)

Fugtel. Jeg maa ogsaa anbefale mig indtil videre. Jeg har endnu nogle Kunder at barbære.

Simon. Jeg tænker, vi gaa alle sammen. Det er jo Tid at spise til Middag.

Fruen. Vil De spise til Middag?

Simon. Ja, det forstaar sig.

Fruen. Det gjør vi ikke. Vi har drukket Kaffe. Nu gjemme vi vor Appetit til den gode Souper i Nat Klokken 2.

Simon. Nej, jeg bedækker mig, so længe kan jeg ikke gaa med en sulten Mave.

Vinke. Naa, kom nu!

(Tennemann, Simon, Vinke og Fugtel gaar.)

Fruen (til Zierlich). De bliver dog?

Zierlich. Ja, min bedste Frue, jeg bliver for at gaa Dem til Haande.

Frøkenen. Farvel saa længe! Jeg skal endnu informere i Miss Lumpkins Institut, og derefter har jeg et Ærende i Nær-

heden af Sølvgadens Kaserne, og det er tilforladelig sandt, jeg skal ogsaa op i Industrien, men jeg er her igjen inden Klokken fem. Jeg spiser heller ikke til Middag. (Gaar.)

Zierlich. Hvad mener De, Frue, var det ikke bedst at sætte Kurven for det første her ind i Stuen? Saa kan vi her fra transportere Vinflaskerne ind i Salen, eftersom vi bruge dem.

Fruen. Jo, det var nok det bedste.

Zierlich. Nu, saa vil jeg selv besørge den her ind.

Fruen. Nej, det er jo en Skam.

Zierlich. O ingenlunde. Tillad blot, at jeg trækker min Kjole af. (Trækker den af og lægger den ind i Skabet.)

Fruen. Og naar De er færdig med det, saa kunde De nok komme ind til mig, for at følge mig i et Par Ærender ud i Byen. Jeg har endnu nogle Smaating at købe ind til i Aften.

Zierlich. Med allerstørste Fornøjelse. (Gaar.)

Fruen. Trine! kan du endnu laane mig to Rigsdaler?

Trine. Jeg har endnu en Femdaler-Seddel, den er til Fru Bittermandels Tjeneste.

Fruen. Nu, saa meget des bedre, min lille Trine, saa skal du have nitten Rigsdaler, to Mark i alt. (Trine gaar.) Pas saa paa Døren, Constance, mens jeg er ude. (Raaber ud af Døren i Baggrunden.) Kom saa ind og tag Kaffetøjet ud, og sæt alting i Orden. (Til Constance.) Og lad saa Kurven med Vinflaskerne tømme, og naar den er tom, saa lad én gaa hen med den til Madam Rar.

Trine (kommer). Vær saa god, Fru Bittermandel!

Fruen. Tak, mit Barn! (Gaar ind i Kabinettet til højre.)

(Tjenestefolkene komme ind og rydde op. Zierlich kommer med Kurven, som bæres af et Par Karle, og lader den sætte foran Klaveret. Karlene gaa.)

Zierlich. Man skal ikke sige om mig, at jeg er storagtig. Gud véd, jeg slider i Dag som en Hest. Men blot ikke mine gode Klæder tage Skade, saa er det lige meget. (Gaar hen og tager Kjolen ud af Skabet og tager den paa, og gaar ind i Kabinettet til højre. Tjenestefolkene ere imidlertid blevne færdige og gaa.)

Sextende Scene.

Constance. Trine.

Constance. O Trine, jeg er færdig at gaa fra Forstanden! Hvilken forfærdelig Formiddag!

Trine. Ja, du har noget at tale om, men hvad skal jeg sige, som saadan har maattet holde her og ladet mig examinere i alle Videnskaber og Kunster?

Constance. O intet andet end det! Men jeg, som endnu ikke har kunnet komme til at læse mit Brev! (Tager det frem.)

Trine. Du arme Stakkell! Ja du er rigtignok at beklage. — Men ere vi nu ogsaa sikre!

Constance. Jeg kan ikke vente længere.

Trine. Skynd dig da, inden Fru Bittermandel faar taget sit Tøj paa.

Mel. af Figaros Giftermaal: *Su varia: Che soave zefiretto.*

<p>Trine. Lad høre!</p> <p>Constance (læser). »Lad din Yndlingsblomst dig minde« —</p> <p>Trine. Din Yndlingsblomst dig minde!</p> <p>Constance. »Om den Ven, der har dig kjær!«</p> <p>Trine. Om den Ven, der har dig kjær!</p> <p>Constance. »Blomster spire, Blomster svinde« —</p>	<p>Trine. Hvordan lød det?</p> <p>Constance. »Blomster spire, Blomster svinde« —</p> <p>Trine. Blomster spire, Blomster svinde!</p> <p>Constance. »Han dog er dig stedse nær.«</p> <p>Trine. Han dog er dig stedse nær!</p> <p>Begge. Han dog er dig stedse nær!</p>
--	--

Constance. Vil du læse det, Trine?

Trine (læser). »Lad din Yndlingsblomst dig minde« —

Constance (læser). »Om den Ven, der har dig kjær!« —

Trine. »Blomster spire, Blomster svinde« —

Constance. »Han dog er dig stedse nær.«

Begge. Han dog er $\left. \begin{array}{l} \text{dig} \\ \text{mig} \end{array} \right\}$ stedse nær.

Syttende Scene.

De forrige. Fru Bittermandel.

Fruen. O Gud hjælpe mig! Der staar hun min Sjæl og læser Brevet. — Constance, hvad er det for et Brev?

Constance. O det er ingen Ting.

Fruen. Ingen Ting? Det er et Brev, siger jeg.

Constance. Nej saamænd er det ikke. Er det vel et Brev, Trine?

Trine. Nej sandelig er det ikke.

Fruen. Ja, I to ere i Ledtog med hinanden. Men jeg siger, det er et Brev, og jeg véd ogsaa, fra hvem det er.

Constance. De tager fejl, Tante!

Fruen. Nej saamænd gjør jeg ikke. Giv mig det strax.

Constance. O Gud! (Giver hende det.)

Fruen. Naa, nu skal vi da se. Hvor har jeg dog mine Briller? (Lægger Brevet hen paa Bordet og søger i sin Sypose.) Det er sandt, de ligge i mit Chatol. (Vil gaa.) Nej men jeg er ikke gal at lade jer to blive her alene. Vær saa god og følg med mig, ellers lægge I kun Raad op om, hvorledes I skulle bedrage mig.

Constance. Hvor kan dog Tante tro . . .

Trine. Hvor kan dog Fru Bittermandel sætte sig saadant noget i Hovedet?

Fruen. Ingen Snak! Vil I følge med. (Hun driver dem hen ved Døren til højre.) Det er sandt! Brevet! — Ja, det kan blive liggende. (De gaa.)

Attende Scene.

Sigfrid Møller springer ud af Kurven.

Sigfrid. Det var godt, det gik saadan. (Snapper Brevet til sig.) Har jeg ikke noget at lægge i Steden for? (Søger i alle Lommer.) Et ligegyldigt Brev? Nej! — Det er da fordømt! — (Trækker et Papir op af Lommen.) Dette her? Nej, det kan jeg ikke skille mig ved, dette er et alt for kostbart Dokument, som vel en Gang i Tiden skal komme mig til Nytte. (Trækker et andet Papir op af Lommen.) Dette da? — en Skrædderregning? — ja, den vil jeg lægge paa Bordet. — Ha! — jeg hører dem allerede komme.

(Springer igjen ind i Kurven.)

Nittende Scene.

Sigfrid skjult. Fru Bittermandel med Briller paa Næsen. Constance.
Trine. Zierlich.

Fruen. Naa, nu skal vi da se.

Zierlich. Min bedste Constance, det er jo grueligt, hvad jeg maa høre om Dem. De tager imod hemmelige Breve? (Han vil tage Papiret.)

Constance (stiller sig i Vejen for ham og Fruen). O skaan mig, jeg beder Dem! Jeg vil tilstaa alt. Det er et Brev, et Vers.

Fruen. Et Brev! Sagde jeg det ikke nok?

Zierlich. Og oveni Kjøbet paa Vers! Nej, det er grueligt!

Fruen. Bekjend strax, fra hvem det er.

Constance. O Gud! fra —

Zierlich. Fra Snedkeren, jeg véd det! Og jeg, som har været til Nar og bragt Dem det i Buketten! Ja jeg skal tilforladelig ikke tiere være Deres Nar, det kan De tro.

Constance. O jeg beder Dem saa meget, De maa ikke læse det!

Fruen. Jo min Sjæl vil jeg læse det; tro mig nu, jeg bandede.

Zierlich. Her hjælper ingen Snak. (Griber Papiret.)

Samme Melodi.

Fruen.
Lad høre!

Zierlich (læser).
»For en Vest at repareres« —

Fruen.
En Vest at repareres!

Zierlich.
»Fire Mark betalt til Tak« —

Fruen.
Fire Mark betalt til Tak?

Zierlich.
»Hvorfor skyldigst her kvit-
teres.«

Fruen. Constance. Trine.
Hvad er dette?

Zierlich.
»Hvorfor skyldigst her kvit-
teres!«

Fruen.
Hvorfor skyldigst her kvitteres!

Zierlich.
Hvad er det for tosset Snak?

Fruen.
Hvad er det for tosset Snak?

Begge.
Jeg forstaar ej denne Snak.

Zierlich. Vil De læse det, Frue?

Fruen (læser). »For en Vest at repareres« —

Zierlich (læser). »Fire Mark betalt til Tak« —

Fruen. »Hvorfor skyldigst her kvitteres.«

Zierlich. Hvad er det for tosset Snak?

Alle fire. Hvad er det for tosset Snak!

Fruen. Men hvad vil det dog sige? Det er jo ikke andet end en Skrædderregning.

Constance. Ja Tante, jeg har jo aldrig sagt andet.

Fruen. Du tilstod jo, at det var et Brev.

Zierlich. Et Vers!

Trine. Véd Fru Bittermandel ikke, at Skrædderregninger kaldes Kjærlighedsbreve og Nytaarsvers?

Fruen. Ti stille! Der er ingen, som taler til dig.

Zierlich. Men uden Fortrydelse, min smukke Jomfru, hvor har De faaet den Regning fra?

Trine. En af Rullepølserne til Festen i Aften var indsvøbt deri, og saa tog jeg den for at have noget at læse.

Zierlich. Ih din Strik! naar du vilde læse, kunde du da ikke finde en Aand og Hjærte mere forædlende Lektüre end denne?

Fruen. Ja, vi har gjort Constance Uret for denne Gang. Men vær nu god igjen, min Pige, og pas vel paa Huset, og glem ikke at tømme Kurven og lade den bringe hen til Madam

Rar. Jeg vil dog tage Nøglen af Døren. (Lukker Døren til højre af og tager Nøglen i Syposen.) Kom, Hr. Zierlich! (Fruen og Zierlich gaa ud ad Døren i Baggrunden.)

Tyvende Scene.

Constance. Trine. Sigfrid i Kurven.

Constance. Men jeg kan ikke komme mig igjen af min Forundring. Hvordan er dog dette gaaet til?

Trine. Jeg tror, her maa være en Nissebuk i Stuen, men den er i det mindste af en god Sort.

Constance. Brevet maa dog ligge her et Sted. (De søge.) Det værste er, at jeg nu ikke rigtig kan huske det Vers, som stod der i. Hjælp mig, Trine, at huske paa det.

Trine. »Lad din Yndlingsblomst dig minde.« Det var det første.

Constance. »Om den Ven, der har dig kjær.« Det var det andet.

Trine. »Blomster spire, Blomster svinde.« Det var det tredje.

Constance. Men nu det fjerde?

Trine. Hvordan var nu det fjerde?

Sigfrid (springer ud af Kurven). »Han dog er dig stedse nær.« —

Constance og Trine. Ah, ah!

Sigfrid. Bliv ikke bange, jeg er ingen Nissebuk, men i dette Øjeblik den lykkeligste Elsker, der nogen Sinde har gaaet i en Snedkers Lignelse.

Trine. Naa, det maa jeg sige! Det har jeg endnu aldrig oplevet i mine Romaner, at Elskeren er kommen i en Kurv. Men hvordan gaar det til? (Ser ned i Kurven.) Hvor er Vinflaskerne?

Sigfrid. O, dem kan De søge længe efter! Det var en List, jeg tillod mig, at sende en god Ven her op som Kjældersvend for paa denne Maade at komme ind i dette tillukkede Kloster. Jeg saa' just ved en Hændelse Madam Rars Kurv blive baaren her hen, og sagde til mig selv: Naa, denne Kurv er da som gjort til at være Kjærligheds Postvogn. Jeg kunde nok tænke, at her i Dag var oprørt Vand, og deri er jo godt at fiske.

Trine. Men faar Fru Bittermandel da ingen Vin?

Sigfrid. Af mig ikke.

Trine. Men af Hr. Vinhandler Wassermann?

Sigfrid. Jeg kjender ingen Vinhandler i hele Byen, der hedder saadan.

Trine. Naa, det vil give en artig Konfusion i Aften.

Constance. Hvilken forvoven Spøg!

Sigfrid. Kun hvo som vover, vinder.

Trine. Og saa har oven i Kjøbet Rivalen bragt Elskerinden baade Deres Brev og Dem selv. O, det er fortræffeligt! Ja han faar rigtignok en dejlig lang Næse!

Constance. Og jeg, som troede, du rent havde glemt mig.

Sigfrid. Glemme dig, min Constance! Nej, det gjør jeg aldrig!

Constance. Jeg havde rigtignok ikke glemt dig. Men det er heller ikke for intet, jeg hedder Constance.

Sigfrid. Ja, men jeg hedder Sigfrid, det betyder Sejr og Fred. Jeg skal besejre alle Hindringer og slutte en fordelagtig Fred med mine Modstandere.

Constance. Gid det var saa vel! Men hvorfor har jeg ikke set dig i saa lang Tid?

Sigfrid. Hvorledes skulde jeg vel være kommen her ind? Min Rival, som Trine kalder ham, passer jo paa som en Smed. Hvis ikke denne overordentlige Lejlighed havde tilbudt sig . . .

Trine. Ja, den var rigtignok overordentlig.

Sigfrid. Men lad os ikke mere tænke paa den forbandede Blæksmører, den Stileretter, den Glosebog, den evige Grinebider, — den Poet. Nej, en Snedker, det er dog en ganske anderledes Karl. En Snedker er just en Mand for en smuk og elskværdig Pige.

Constance. Synes dig det?

Sigfrid. Hør efter, saa skal du høre, jeg har Ret.

Mel. af Dragedukken: I Haven gik Signe, en Rose at faa.

Naar Snedkeren fører til Hjemmet sin Brud,
ej finder hun nøgne de Vægge.
Med Sofa, med Skab har han smykket dem ud,
stolt stande de Møbler i Række.

Der sidde de to saa bekvemt vel et Aar
og se paa de Vægge saa smukke.
Men kommer saa Storken med blomstrende Vaar,
han laver en nydelig Vugge.

Constance.

Men kaldes hans elskede bort fra hans Barm,
da høvler han stille de Brædder,
og bygger en Celle saa tæt og saa varm,
og med sine Taarer den væder.

Sigfrid.

Dog heller han sparer det Arbejd, den Graad,
ved Lystighed Griller fortrænges.

Constance.

Men sorgfuld hun græder sig Kinden saa vaad,
naar skilt fra den elskte hun længes.

Sigfrid.

Ja Skilsmissen staar som en frygtelig Magt.

Constance.

Den Livet og Glæden betvinger.

Begge.

Men Elskov og Mod, med hinanden i Pagt,
skal laane dem frelsende Vinger.

Constance. Stille! Jeg synes, jeg hørte nogen gaa med
Forstuedøren.

Trine (løber hen ved Døren og lytter, og kommer tilbage). Der er en
der ude.

Constance. Gud! hvad skal vi gjøre!

Sigfrid. Jeg springer i Kurven.

Constance. Nej, nej! det gaar ikke an. Du bliver op-
daget. Kom her ind saa længe. (Gaar ind med ham i sit Kabinet.)

En og tyvende Scene.

Trine. Hans Mortensen med Bøger i en Rem, og spisende paa et Æble.

Trine. Aa! er det intet andet end dig?

Hans. Intet andet? Jeg synes, det er nok, det.

Trine. Du kommer til Ulejlighed.

Hans. Til Ulejlighed? Se, se! Det har man, fordi man
sværmer for saadan en tosset Tøs, og udfinder de allerkløgtigste
Planer for at faa hende at se. Naar man saa har overvundet
alle Hindringer, saa faar man en Modtagelse som en Hund i et
Spil Kegler.

Trine. Naa, hvad kløgtige Planer har du da udfundet?

Hans. Dèr! Vil du have et Æble? Jeg vil dog ikke spise
uden at byde dig.

Trine. Ja, det er meget smukt, at du byder mig de
Æbler, som du har stjaalet fra min Moder.

Hans. Stjaalet! Hvem tør sige, at jeg har stjaalet!

Trine. Det siger min Moder.

Hans. Godt! Hun skal lære at kjende mig. Hvo som an-
griber min Ære, over ham kræver jeg Hævn. Det skal koste
hende hendes tre Mark.

Trine. Hvordan det, lille Hans?

Hans. Ja se, det vidste jeg nok, nu er hun god igjen. — Jo, det skal jeg sige dig, lille Trine. Siden din Moder siger, at jeg stjæler, saa skal jeg nu ogsaa virkelig stjæle fra hende, til tre Marks Beløb.

Trine. Men saa er du jo en Tyv.

Hans. En Hjærtetyv, lille Trine!

Trine. En Æbletyv, lille Hans!

Hans. Nej en Hjærtetyv, lille Trine, i Fald jeg stjæler dig fra hende.

Trine. Naa? Er det til tre Marks Beløb?

Hans. Aa Snak, Trine! Du er over tre Tusend Mark Banko værd.

Trine. Du taxerer rask. — Men hvad var det, du vilde fortælle om de Planer, dit kløgtige Hoved har udklækket?

Hans. Det kan du spørge om? Synes du ikke, at det er kløgtigt nok af mig at liste mig ind til dig den samme Dag, da din Moder har forbudt mig at se dig, og da Lærer og Lærerinde, Tjenestefolk og hvad alt det Kram hedder, passe paa Dørene for at forhindre mig Entréen?

Trine. Hvordan har du da baaret dig ad dermed, min Søn?

Hans. Det skal jeg sige dig. Jeg passede paa, da Fru Bittermandel og Hr. Zierlich gik ud, og saa stillede jeg mig lige under Køkkenvinduet, og saa tog jeg et af disse Æbler — ja nu siger du vist igjen, at jeg har stjaalet dem, men det er den skjændigste Usandhed.

Trine. Godt, Hans! Mit Hjærte er overbevist om din Uskyldighed.

Hans. O fortryllende Svar! (Kysser hendes Haand.) Og saa slog jeg Æblet ind ad Vinduesruden, saa den klingrede i tusende Stykker, og vips løb jeg ind ad næste Port, ind i Naboens Gaard, hvor jeg skjulte mig i et stort Sukkerfad. Nu kom alle farende ud paa Gaden, for at se, hvad det kunde være, og mens de alle løb ned ad Gaden, for at faa fat paa Kanaljen, saa smuttede jeg ind ad Gadedøren, som de havde ladet staa aaben paa vid Gab.

Trine. Fy! det er jo Drengestreger.

Hans. Hvad var det, du sagde der? — Lad mig ikke høre det Ord en Gang endnu. Du snakker, som du har Forstand til. — Se, her bringer jeg dig en Bog, en Rejsebeskrivelse. Din Moder skjændte paa mig i Morges, fordi jeg altid laaner dig Romaner. Hun sagde, det var bedre, jeg bragte dig Rejsebeskrivelser, for at du kunde lære noget nyttigt, som ikke for-dærvede din Moralitet. Se, her er en, vil du se? den hedder: »Rejse igjennem Ulykkens Huler og Elendighedens Boliger«.

Trine. Tak skal du have.

Hans. Du kan aldrig tro, hvad jeg har narret mange Mennesker April i Dag.

Trine. Har du det, Hans? Lad mig høre noget derom.

Mel. af Die Wiener in Berlin: War's vielleicht um eins.

Trine.

Sig mig, hvem der var
allerførst din Nar.

Hans.

Peter Mule var
allerførst min Nar.

Trine.

Det var en ypperlig Plan!
Men lad mig høre hvordan.
Hansemand, fortæl.

Hans.

Hør da!

Trine.
Nu vel?

Hans.

Han sov i Skolen i Krog,
tavs snapped jeg bort hans Bog,
og vips nu løb han hjem igjen
for at hente den.

Begge.

Han sov i Skolen i Krog,
tavs snapped } jeg } bort hans
 } Hans } Bog,
og vips nu løb han hjem igjen
for at hente den.

Trine.

O for vist!
Ret en artig List!
Ha ha ha ha ha!
Ja min Hans
er en Gale-Frands!
Ha ha ha ha ha!

Hans.

Ha ha ha
ha ha ha
ha ha ha
ha ha ha
ha ha ha
ha ha ha!

Trine.

Sig mig, hvem du har
dernæst haft til Nar.

Hans.

Ham, som retter Stil,
narred jeg April.

Trine.

Det var en ypperlig Plan!
Men lad mig høre hvordan.
Hansemand, fortæl.

Hans.

Hør da!

Trine.
Nu vel?

Hans.

Jeg sagde: Mikkel Skersant
kysser Malene galant.
Vips ud i Køknet fór han nu,
thi han er jaloux.

Begge.

{ Jeg } sagde Mikkel Skersant
{ Han } kysser Malene galant.
Vips ud i Køknet fór han nu,
thi han er jaloux.

Trine.

O for vist
o. s. v.

Hans.

Ha ha ha!
o. s. v.

Trine.

Sig mig, hvem der var
tredje Gang din Nar?

Hans.

Tredje Gang til Nar
fik jeg Madam Rar.

Trine.

Det var en skammelig Plan!
Jeg vil ej høre hvordan.
Hans, er du da gal?

Hans.

Hør dog!

Trine.
Saa tall!

Hans.

Hun mig befalte paa ny
evig min Trinemor fly,
Vips jeg til dig her ind mig stjal!
Hans er ej saa gal.

Begge.

Hun { mig }
 ham } befalte paa ny
 evig { min }
 sin } Trinemor fly.
 vips { jeg } til { dig } her ind { mig }
 han } mig } sig } stjal;
 Hans er ej saa gal!

Trine.

O for vist
 en uskyldig List!
 Ha ha ha ha ha!
 Ja min Hans
 er en Gale-Frands!
 Ha ha ha ha ha!

Hans.

Ha ha ha
 ha ha ha
 ha ha ha
 ha ha ha
 ha ha ha
 ha ha ha!

Hans. Aa, jeg har narret mange flere endnu, men det vilde blive for vidtløftigt at fortælle.

Trine. Men er du da ikke selv bleven Aprilsnar?

Hans. Jo pyt!

Trine. Ja, ja, min Dreng, det kan forestaa dig endnu.

To og tyvende Scene.

De forrige. Constance.

Constance. Men hvad er dog paa Færde her? — Trine, hvad tænker du paa? Hans Mortensen her! Har du glemt din Moders og min Tantes strænge Befalinger? Hvordan vil det gaa, i Fald de faa at vide, at han har været her?

Trine. Nej, nu har jeg hørt det med! Du vil ordentlig ræsonnere, du vil moralisere for andre, du, som selv i dette Øjeblik . . .

Constance. Ti stille! Jeg har ikke et Ord at sige.

Trine. Lad dine Øjne falde paa den Kurv, dèr staar, og gaa i dig selv.

Constance. Det er nok, Trine! Gjør, hvad du vil, men bær dig forsigtig ad. (Afsides, idet hun gaar tilbage i Kabinettet.) Det er ret en slem Dreng.

Tre og tyvende Scene.

Hans. Trine.

Trine. Nu har jeg aldrig set saa galt!

Hans. Hvad er det, Trine?

Trine. Tænk dig, at hun vil give sig til at moralisere

over, at du er hos mig, hun, som selv i dette Øjeblik har sin Kjæreste, Sigfrid Møller, inde hos sig paa sit Værelse, ham, der lige saa lidet tør komme her i Huset som du.

Hans. Hvad siger du, Trine! O, det er dejlige Spænd! Saa ere vi nu to hemmelige Par.

Trine. Naar hun kan have sin Kjæreste hos sig, hvorfor skulde jeg da ikke kunne have min hos mig?

Hans. Ih det er ligefrem!

Trine. O, det er en ypperlig Historie! Hør en Gang, men du maa for alting ikke fortælle det igjen . . .

Hans. Jeg er tavs som en Mur.

Trine. Hr. Zierlich, som selv er forlibt i Constance, bragte hende i Formiddags en Buket, og der i laa et Brev fra Sigfrid Møller. Siden kom denne Kurv her op, og Fru Bittermandel troede, det var en Present fra en Vinhandler, som slet ikke er til; saa besørgede Hr. Zierlich Kurven selv her ind, og hvem laa i Kurven? Sigfrid Møller.

Hans. Evig forsoren! Nej, det er fortræffeligt! Dette Paa-fund er næsten lige saa godt som mit at slaa Ruden ind.

Trine. Det skulde jeg mene.

Hans. Vel at forstaa, Trine! Var hans finere udtænkt, romantiskere end mit, saa viser mit derimod større Kraft og Mod. (I en læsende Tone.) Jo større Kraft, des mindre List. De modigste og ædleste Dyr ere de mindst listige.

Trine. Ja, du er et godt Dyr, men trods al din Kraft og alt dit Mod, saa maa du nu gaa, inden Fru Bittermandel kommer hjem.

Hans. Jo paa det Lag! Nej, nu vil jeg just blive. Saa længe Snedkeren ikke gaar, saa gaar jeg saagu heller ikke.

Trine. Betænk, hvad du siger! Hvad kommer Snedkeren os ved?

Hans. Mer, end du tror. Hvis der skulde trække et Uvejr af Skjænd op, saa slaar Tordenen ned paa de højeste Steder; vi smaa gaa nok fri i den almindelige Hurlumhej. Hvad er Højhed? Et Maal for det højeres Vrede. — O, der kan aldrig gives et belejliger Øjeblik til at gjøre Gavtyvestreger!

Trine. Min Ven! hvis ingen anden Betænkning kan dæmpe dit flammende Mod, saa lad i det mindste mit Rygte være dig helligt!

Hans. Søde Trine! Dit Rygte har ingen ømmere Ven end Hans Mortensen.

Trine. Slip mig, Forræder! Falskhed er dit Ord. Du skaaner ikke mit Rygte. Nu husker jeg først paa, at jeg har en Høne at plukke med dig.

Hans. Naa da?

Trine. Du gaar og braller ud i hele Byen det Forhold, hvori du staar til mig. Det er ikke længere nogen Hemmelighed. Jeg er blameret i Verdens Øjne. Jeg er en ulykkelig Pige, maaske for min Livstid. O, I Mænd, I Mænd kunne aldrig bevare nogen Hemmelighed! Kun Kvindens Barm er tro og tavs som Graven.

Hans. Naa Herre Gud, jeg har maaske fortalt det til et Par af mine Skolekammerater. Naar jeg ikke maatte tale om det, hvad Glæde havde jeg saa deraf?

Trine. Men der er Maade med alting. Du har snakket saa meget derom, at vi begge ere blevne til en Fabel over Byen. Ja, jeg vil ikke skjule det længere for dig. Hør, hvor vidt Følgerne af din Ubesindighed have bragt os: der er udkommen en Paskvil over os.

Hans. En Paskvil!

Trine. »Hans og Trine, en Scene i Rosenborg Have.« Den staar i en Nytaarsgave for i Aar.

Hans. Naa, saa lover jeg dig da: jeg skal rigtignok smøre den Karl . . .

Trine. Hør ud, det er endnu ikke det værste. Men forleden har de opført den Scene paa et Deklamatorium, og de to, som spillede os, skal have lignet os saa livagtig, at enhver kunde tage og føle paa, at det skulde være os. Tænk bare, at han, som forestilte dig, er en gammel Karl, der hedder Rosenkilde; han havde majet sig saadan ud, at han saa' ud som en Skoledreng. Fatter du den hele grænseløse Ulykke af at blive indført paa Theatret, saaledes som man staar og gaar i det hæderlige Hverdagsliv?

Hans. Da maa jeg sige, det er skammeligt, at Aktøerne skal have Lov til at gaa og kopiere en respektabel Skolediscipel.

Trine. Herre Jemini! Jeg hører nogen gaa med Forstuedøren. (Hans løber hen og slaar Døren i Laas.) Hvad gjør du?

Hans. Jeg slog Døren i Laas. Lad mig nu se, at jeg faar mig vel skjult.

Zierlich (udenfor). Luk op!

Trine. Hvad skal vi dog hitte paa?

Hans. Jeg skjuler mig i Kurven.

Trine. Nej, gjør ikke det. Heller i Skabet.

Hans. Som du vil. (Trine aabner Skabsdøren.)

Zierlich. Luk dog op, Trine, du er jo der inde.

Trine. Jeg søger om Nøglen.

Hans. Farvel, min Trine, farvel! (Omfavner hende.) Faren truer os, en Tordensky hænger os over Hovedet. For din Skyld kaster jeg mig i Armene paa denne bælgmørke Nat. (Vil gaa ind i Skabet, men standser.) Evig forsoren! Hvilken dejlig Wiener-Tærte!

Trine. Skynd dig, skynd dig!

Hans. Vi ses igjen! (Omfavner hende, og gaar ind i Skabet. Trine lukker Skabsdøren til.)

Zierlich. Men Trine, hvor længe skal jeg staa her?

Trine. Nu kommer jeg. (Hun aabner Døren for Zierlich.)

Fire og tyvende Scene.

Hans i Skabet. Trine. Zierlich.

Zierlich. Hvad er paa Færde her? Hvorfor havde du lukket Døren i Laas?

Trine. Fordi jeg var alene.

Zierlich. Hvem talte du da med?

Trine. Jeg har ikke talt med nogen.

Zierlich. Jeg har jo tydelig hørt det. Og nu? — Nu hører jeg nogen tale der inde i Kabinettet. Hvem er der inde?

Trine. Der er ingen anden end Constance.

Zierlich. Hvem taler hun da med?

Trine. Det véd jeg ikke.

Zierlich (lægger Øret til Døren). Det er Snedkeren, Trine!

Trine. Nej, ham er det nu bestemt ikke.

Zierlich. Hør, du er en Løgnerske, en Bedragerske. Du er i Ledtog med hende for at narre os alle til Hobe. Du har lukket Snedkeren ind, derfor var Døren i Laas.

Trine. Det er saamænd slet ikke sandt.

Zierlich. Hør! dersom du ikke bekjender paa Øjeblikket, saa tager jeg dig og bærer dig op paa Loftet og lukker dig inde, til Fru Bittermandel er kommen hjem.

Trine. Aa, det lader De nok være.

Zierlich. Naa, saa skal du da se . . . (Vil gribe hende, hun retirerer hen i Baggrunden.)

Hans (træder ud af Skabet, spisende paa et stort Stykke af Tærten). Hvad behager? Vil De bortføre Trine?

Zierlich. Hvad ser jeg!

Hans. De har fornærmet Trine; jeg kræver Dem til Ansvar for Deres ærerørige Talemaader. Min Trines Ære er min. De kalder hende en Løgnerske, en Bedragerske, men hun er ingen af Delene. De selv derimod er en dobbelt Aprilsnar; thi

det er Dem, som har bragt Constance ikke blot Brevet fra Snedkeren, men Snedkeren selv, som laa der i Kurven, hvori De troskyldig mente, at der var Vinflasker.

Zierlich. Hvad maa jeg høre! Er det sandt? (Løber hen til Kurven og ser ned i den.)

Trine. Ja, siden Hans har fortalt det, saa kan det ikke nytte at skjule det længere.

Zierlich. Hør, Børn, jeg tilgiver jer to, jeg skal lægge et godt Ord ind for jer hos Fru Bittermandel, men saa maa I heller ikke røbe mig. Har Snedkeren narret mig, skal jeg nu narre ham igjen. Jeg skal dryppe ham i hans eget Fedt. Han skal ikke være ene Hane i Kurven. Jeg lægger mig selv i den for at være Vidne til hans Samtale med Constance og for at overrumple og beskæmme dem begge to. Men Fru Bittermandel og Børnene i Skolen maa ikke vide noget om denne min Nedladdenhed i Kurven. Min Gravitet som Lærer vilde lide derunder. Kan jeg stole paa, at I vil tie dermed?

Trine. Det skal vi.

Hans. Det er soret!

Trine. Men paa det Vilkaar, De sagde.

Zierlich. Forstaar sig. (Aabner Kurven.) Jeg vil dog først trække min Kjole af, for ikke at smudske den. (Trækker Kjolen af og lægger den ind i Skabet.) Saa!

(Gaar hen ved Kurven, Hans og Trine hjælpe ham ind i den.)

Fem og tyvende Scene.

De forrige. Frøken Trumfmeier i Baldragt.

Frøkenen (ubemærket af de andre). Hvad mon det skal sige? Hr. Zierlich staaende i Vinkurven!

Zierlich. Her er rigtignok overordentlig smudsigt paa Bunden. Jeg er bange, mine gode Benklæder tage Skade.

Trine. Maaske vi kunde brede noget under.

Zierlich. Nej, lad os ikke spille Tiden, jeg sætter mig paa mine Hænder. (Sætter sig ned.)

Frøkenen. Nu har jeg set det med!

Zierlich. Luk saa Laaget til, I to!

Frøkenen. Jeg maa sandelig skjule mig og lure paa, hvad dette skal blive til. (Springer ind i Skabet og titter ud af Døren paa Klem.)

(Hans og Trine lukke Laaget paa Kurven.)

Sex og tyvende Scene.

De forrige. Constance. Strax efter: Sigfrid.

Constance (med et hvidt Forklæde i Haanden, bliver staaende i Døren og ser ud i Stuen). Nej, her er ingen uden Børnene; kom nu gesvindt.

Sigfrid (kommer). Skal jeg da nu gaa min Vej?

Constance. Det er den højeste Tid.

Sigfrid. Det er Skade, Hr. Zierlich ikke er her, saa kunde han besørge mig ud i Kurven, ligesom han besørgede mig ind.

Constance. Spot ikke! Han kan let komme, før end vi ønske det, han er vist ikke langt her fra.

Trine. Nej, det tør jeg nok love for.

Constance. Du kan ikke komme her fra paa en nemmere Maade end den, jeg har sagt dig. Du bærer denne Kurv ud af Huset; min Tante har befalet mig at lade den bringe til Madam Rar. Det vil ingen Opsigt gjøre hos Tjenestefolkene, naar de se dig gaa ud her fra i dette Ærende. Se, her er et Forklæde, det tager du paa for at ligne en Bodsvend.

Sigfrid. Men det maa dog være paafaldende for Tjenestefolkene at se mig gaa ud af Huset, naar de ikke har set mig gaa ind.

Constance. Det siger intet, de vil tænke, at du er gaaet her ind i et Øjeblik, da de ikke passede paa Døren. Jeg skal selv følge med og betrygge din Vandring lige til Gadedøren.

Sigfrid. Nu vel, det er ikke værdt at betænke sig længe. Bind mig da dette Skjærf om Livet; det er et Elskovspant, som jeg beholder, til vi ses igjen. (Hun binder ham Forklædet om, han gaar hen til Kurven.) Hør, véd du hvad? Jeg tager Kurven paa Nakken, jeg ser, der er Remme i den, den er jo desuden tom.

Constance. Gjør, som du vil, men skynd dig bare at komme bort.

Sigfrid. Du holder slet ikke af mig, du længes bare efter, at jeg skal gaa min Vej.

Constance. Hvor kan du sige det? Men her er intet Øjeblik at spille.

Sigfrid. Og saa giver du mig oven i Kjøbet en Kurv med til Afsked, det er et slemt Tegn.

Constance. Nej, jeg giver dig ingen Kurv, det er jo din egen Postvogn.

Sigfrid. Ja, det er da endelig ogsaa sandt. Naa, Courage! Lige saa godt springe som krybe i det. (Løfter paa Kurven, men slipper den igjen.) Hille en Ulykke, hvor den er svær! Jeg troede, den var tom, siden jeg selv laa i den.

Constance. Bi lidt, lad os se, hvad det er.

Trine. O, det er intet andet end en lille Møllesten, som min Moder har kjøbt af Værten her i Huset, til sin ny Mølle paa Farimagsvejen, og den har nu Værten lagt i Kurven, for at hun kunde faa den tilbragt med det samme.

Sigfrid. Naa, i Guds Navn da! Det er rigtignok forbandet haardt at gaa og slæbe sig ihjel paa en Møllesten. — Hør, véd du hvad, Constance, lad os tage Stenen ud, og læg du dig selv i Kurven, saa bærer jeg dig hemmelig bort, og saa lade vi os vie af en Præst.

Constance. Aa, du er ikke rigtig klog! For Guds Skyld, gaa din Vej og nøl ikke længere.

Sigfrid. Der har vi det, det er, som jeg siger, du holder slet ikke af mig; dersom du havde Kjærlighed, saa havde du ogsaa Mod.

Constance. O, spøg nu ikke til urette Tid!

Sigfrid. Det er mit ramme Alvor.

Constance. Farvel, jeg gaar min Vej.

Sigfrid. Naa, saa giv mig da et Kys til Afsked.

Constance. Stille! Sig ikke saadant noget, naar Børnene høre derpaa.

Sigfrid. Tomme Udflugter! Du holder ikke af mig, det er Tingen! Og her skal jeg gaa som en Nar og slæbe mig for-dærvet paa den forbandede Møllesten.

Constance. Dersom du har mindste Godhed for mig, saa gaa, medens det endnu er Tid.

Sigfrid. Vil du da kysse mig?

Constance. Hør, nu bliver jeg vred, jeg har én Gang sagt nej, jeg lader mig ikke tvinge.

Sigfrid. Farvel! (Stikker Armene gennem Remmene paa Kurven, og tager den paa Nakken.)

Constance. Farvel, Sigfrid!

Sigfrid (paa Vejen til at gaa). Du ser mig aldrig mer!

Constance. Hvad siger du?

Sigfrid. Saadan, som du her ser mig, gaar jeg lige ud paa Langebro og springer i Vandet; min Møllesten skal nok trække mig til Bunds.

Constance. For Himlens Skyld!

Zierlich (stikker Hovedet ud mellem Laaget og Kurven, men kan ikke faa Laaget højere op formedelst Remmene, som gaa over det). Hej, hej! Gevalt!

Sigfrid. Hvad er det?

Constance. Hr. Zierlich!

Sigfrid. Zierlich, hvor er han?

Zierlich. Bag ved Dem, gode Hr. Møller!

Sigfrid. Bag ved mig? (Drejer sig flere Gange rundt.) Jeg ser intet.

Constance, Trine, Hans (med Skoggerlatter). I Kurven!

Sigfrid. Hvorledes? Det er Dem, som er Møllestenen?

Zierlich. Lad mig bare komme ud, inden De springer i Vandet.

Sigfrid. Nej, har jeg Dem én Gang fat, saa skal De saamænd ikke slippe. Naar jeg tager mig selv af Dage, saa vil jeg i det mindste have den Trøst, at min Rival følger med.

Zierlich. O, jeg skal aldrig rivalisere med Dem!

Sigfrid. Ja, det er en anden Sag. Vil De afstaa fra alle Pretentioner paa Constance?

Zierlich. Ja, ja, ja i Pokkers Skind og Ben!

Sigfrid (idet han sætter Kurven ned). Godt! saa er De reddet. Ser De, jeg var saa vis paa, at De vilde finde Dem i Billighed, at jeg allerede for længe siden har opsat Deres Løfte skriftlig, for at præsentere Dem det ved en eller anden passende Anledning. Her er det. (Tager et Papir frem.) Vil De behage at underskrive.

Zierlich. Ja, lad mig bare komme ud, jeg kan jo dog ikke skrive i Kurven.

Sigfrid. Aa, De kan nok faa en Haand ud af Aabningen. Dyp en Pen, lille Trine.

Zierlich. Jeg skriger paa Hjælp.

Sigfrid. Gesvindt, bind Kurven til, og lad os kaste den ud fra Loftslugen.

Zierlich. Nej, giv mig Pennen.

Trine (bringer ham en Pen). Vær saa god.

Zierlich (skriver). Saa! maa jeg nu komme ud?

Sigfrid (tager Papiret). Med Fornøjelse. (Aabner Kurven, Zierlich kryber ud.) Naa, saa tænker jeg, vi vil begge blive i Live og lade de Sterbens-Griller fare.

Zierlich. O, hvor jeg er bleven tiltrukket! Mine gode Benklæder, mit gode Kalvekryds, hvor det ser ud!

Sigfrid. Ja, det er egentlig det værste af det hele; thi Pigen havde De dog aldrig faaet.

Hans. Jeg gratulerer, Hr. Zierlich!

Zierlich. Hvortil?

Hans. Til at De tredje Gang er bleven Aprilsnar.

(Man hører nogen tale i Forstuen.)

Constance. Der er nogen! Sigfrid, gaa ind i mit Kammer.

Trine. Skjul dig, Hans!

Zierlich. Min Kjole!

(Constance og Sigfrid gaa ind i Kabinettet. Hans og Zierlich løbe hen til Skabet, Frøkenen slaar Skabsdøren i.)

Hans. Det er lukket.

Zierlich. Min Kjole! (Hans springer i Kurven.) Hvor skal jeg hen? (Vil løbe ind ad Døren til højre.) Den er ogsaa lukket. (Banker paa Døren til venstre.) Lad mig komme ind. (Løber hen til Kurven.) Gaa ud, Dreng, lad mig komme i Kurven.

Hans (rejser sig). Nej, saa Skam om jeg gjør, enhver er sig selv nærmest; jeg synes, at De kan have faaet nok af den Fornøjelse. (Sætter sig ned, og slaar Laaget til.)

Zierlich. Jeg faar krybe under Bordet. (Kryber under Bordet paa venstre Side i Forgrunden.)

Trine. Da vil jeg saamænd ikke blive her alene og tage imod alle Skjændene. (Aabner Laaget paa Kurven.) Hans, er der ikke Plads til mig i Kurven?

Hans. Jo, Trine, for dig viger jeg gjerne Pladsen. (Springer ud og lader Trine krybe i Kurven, selv lægger han sig under Klaveret og støtter sig med Ryggen mod Kurven og falder i Søvn om lidt).

Syv og tyvende Scene.

Zierlich, Frøken Trumfmeier, Hans og Trine, alle skjulte.
Fru Bittermandel og en Tjenestepige træde ind ad Døren i Baggrunden.

Fruen. Gud hjælpe mig! hvordan hænger det sammen?

Pigen (grædende). Her maa have været en Tyv og stjaalet baade Dyr og Harer og Østers og Æbler og Vindruer og hele Klatten ud af Forstuen.

Fruen. Men hvorfor har I uforskammede Tøser ikke passet bedre paa?

Pigen. Ak, Fruen kan tro, det er et helt Komplot! Der kom en Sten igjennem Vinduet, og saa fór vi alle sammen ud paa Gaden for at gribe ham, som havde kastet den, og i den Tid maa Tyven have set sit Snit.

Fruen. Jeg ulykkelige Menneske! Og mine fremmede, som jeg kan vente hvert Øjeblik! Men hvor er da Constance? Hvor er Trine? Er Hr. Zierlich endnu ikke kommen, og har ingen set Frøken Trumfmeier? (Pigen gaar grædende bort.) Ja naar Katten er ude, spille Musene paa Bordet.

Otte og tyvende Scene.

De forrige undtagen Pigen. Fugtel, Tennemann, Simon og Vinke komme, den ene efter den anden.

Fugtel. Ak, gode Frue! der er indtruffet slemme Forhindringer. Jeg har faaet Ordre af Hr. Kirurgussen at tage om en Time ud til Brøndshøj, for at aarelade en Barselkone og sætte en Pige en Igle. Jeg kan ikke spille i Aften. Kink har ogsaa faaet Forfald. Hans Moder er bleven syg, og nu maa han vaage i Nat i hendes Sted paa almindelig Hospital. Og af

de to Studiosusser Kirurgjæ har han, som spiller Violin, ogsaa Forhindring. Han spillede i Gaar i en Koncert i Fru Planes Institut, og der kom en drukken Dilettant hen til ham og slog ham paa Snuden, hvorpaa han slog igjen og kom i saadant Slagsmaal, at han i Dag maa holde Sengen. Men den anden, som spiller Kontrabas, har sagt, at han skulde have den Ære at komme.

Fruen. Aa, han kan gaa Fanden i Vold med alle de andre! Hvad kan Kontrabassen hjælpe mig, naar de andre Instrumenter blive borte? Saa gaar da ogsaa min Koncert i Skudder-mudder!

Tennemann (kommer haltende ind, med indbunden Arm og en Krykkestok). Kors! hvad før Olycka! Min Fru, inte kan jag føre Balen op i Aften. Vil Ni se, hur jag er miserabel. Der kom en Vagn og kjørte paa mig og rev mig om.

Fruen. O det er lige meget, her bliver dog intet Bal i Aften.

Simon (kommer syngende). »Din Tante Tæl til ti, din Tante Lene.« Ja, det skal min Seel nok gaa. Jeg har evet mig den ganske Dag.

Fruen. Fejler De da ikke ogsaa noget?

Simon. Nej, jeg er min Seel saa frisk som en Fisk.

Vinke (kommer løbende). Her bringer jeg Ole Kolonne.

Fruen. I kan for min Skyld gjerne gaa hen og hænge jer alle sammen; thi her bliver hverken Bal eller Koncert eller Souper.

De andre. Hvorledes?

Vinke. Og de fremmede komme allerede op ad Trappen.

Fruen. O Gud hjælpe mig! De fremmede!

Tennemann. Damerne staa her utanför og drage Støvlerne af og tage Balskor paa.

Simon. Ja, jeg gik min Seel en ganske Menge Damen, Herren og Kinder forbi. (Tummel udenfor.)

Fugtel. Der ere de.

Fruen. Naa, nu gjælder det at holde Ørene stive.

Ni og tyvende Scene.

De forrige. Kor af Piger og Drenge med deres Forældre og paarørende, alle i Baldragt. Madam Rar meget pyntet. En Madame.

Mel. Pavsevalsens.

Kor.

God Aften, god Aften! nu har De os da.

Fruen.

Velkommen hertil! (Afsides.) Gid de vel var her fra!

Kor.

Vi takke Dem skyldigst for Invitation.

Fruen.

Jeg ber, ingen Aarsag! (Afsides.) O, min Konfusion!

Kor.

Hør!

Nu vi gratulere den Frue saa bold.

Fruen.

Jeg takker Dem. (Afsides.) Gid de var Fanden i Vold!

Kor.

Gid mangan en Dag De som denne maa ha'!

Fruen.

Jeg takker ærbødigst! (Afsides.) Gud fri mig derfra!

Hør!

Jeg haaber, at ej De min Ringhed forsmaar.

Kor.

Vist ikke! Vi tage, hvad Huset formaar.

Fruen.

Det bliver kun tarveligt, det maa De tro.

Kor.

Det siger De stedse; vi kjende Dem jo!

Hør!

gjør ej Komplimenter, vi lide det ej,
det sømmer sig ikke for Fruen, o nej!
Vi véd dog, vi faa her i Aften lidt Mad,
De plejer at rutte med Krus og med Fad.

Hør!

Naar Tonerne kalde til Dansen os op,
saa glædes vi alle med Sjæl og med Krop.

En Madame (med en lille Pige ved Haanden). Ak, min gode Fru Bittermandel! Der paaligger mig en højst sørgelig Pligt at opfylde. Som Moder til dette klodsede Barn er jeg nødt til at være, ikke blot hendes, men alle Børnenes Talsmand i et overmaade ubehageligt Anliggende.

Fruen. Hvad mener De, gode Madam? Tal De kun uden Forbeholdenhed. I Dag er jeg forberedt paa al Slags Konfusion og Malheur.

Madamen. Malheur! Ja det er det rette Ord, saadan Malheur kan ikke komme uden fra Fanden selv, som er det ondes Fader.

Fruen. Ja, det har De saa vist Ret i.

Madamen. Saa Fruen véd, hvad det er?

Fruen. Jeg véd, hvad Malheur jeg selv har haft i Dag, og hvorfor jeg er nødt til at gjøre Selskabet en Undskyldning.

Madamen. Det træffer sig besynderligt, thi Selskabet, i det mindste Ungdommen deraf, har en Undskyldning at gjøre Dem.

Fruen. O, jeg beder Dem, De har saamænd intet at undskylde.

Madamen. Jo, saamænd har vi saa.

Fruen. Nej, saamænd har De ikke.

Madamen. Jo, gu har vi saa, vil De nu bare høre. Vi havde kjøbt et Shawl til 70 Rdlr. . . .

Fruen. Ja, det véd jeg.

Madamen. Véd De det?

Fruen. Ak nej, jeg fortalte mig, jeg vilde sige, det er ikke noget, som behøver at undskyldes. Et Shawl til 70 Rdlr. er mer end godt nok til mig, jeg forlanger intet dyrere, jeg er ikke saa stor paa det.

Madamen. Ak ja, Frue, men De faar det ikke.

Fruen. Ikke det?

Madamen. Nej, hør bare. Børnene trak Lod om, hvem af dem der skulde overrække Dem Shawlet tillige med et af Hr. Zierlich forfærdiget Digt i denne Anledning. Loddet traf min kejtede Karoline, og tænk en Gang, saa kaster den tossede Tøs (hun brister i Graad) baade Shawl og Digt i Rendestenen. Dit vanartige Barn! (Barnet græder.)

Fruen. Naa, paa den Maade ere vi da kvit; thi jeg maa til Gjengjæld sige Dem, at vor hele Aftensmad er bleven stjaalen, og at næsten alle mine Dilettanter have faaet Forfald, saa vi faa hverken Mad eller Koncert eller Bal.

Alle. Aa!

Børnene. Sikke noget! (De græde.)

Fruen. Saa, græd ikke, I Guds Unger, græd ikke! Nu skal I faa Kage. (Vil aabne Skabsdøren.) Den er slaaet i Laas. Hvis jeg nu ingen Nøgle har, saa kan jeg ikke en Gang skaffe jer Kage. (Søger.) Alting er lige som forhexet i Dag. — Her er den, nu skal I se Løjer. (Aabner Skabet, Frøken Trumfmeier træder ud, holdende Tørklædet for Ansigtet.) Hvad ser jeg!

Børnene. Frøken Trumfmeier!

Fruen. Hvad gjør De der inde?

Frøkenen. O, jeg er saa undselig. Jeg vil sige Dem Sandheden, mit Skobaand var gaaet op, og saa gik jeg ind i Skabet for at binde det, og saa kom der en og slog Døren i. Af Skamfuldhed turde jeg ikke raabe paa Hjælp.

Børnene. Kage, Fru Bittermandel!

Fruen. Nu skal I faa den, I smaa Lam! (Gaar ind i Skabet og faar Zierlichs Kjole i Haanden.) Men hvad er det?

Børnene. Hr. Zierlichs Søndagskjole!

Madam Rar. Hvad gjorde De med den, min bedste Frøken?

Frøkenen. O, jeg har slet ikke set den!

Madamen. Det er meget ubehageligt for Dem, saaledes at findes indelukket med en Mandfolkekjole.

Fruen. I skal ikke tale derom, Børn!

Frøkenen. Jeg forgaar af Blusel.

Simon. Ej was! Den Kjole kan min Seel ikke skade Deres gode Renommé.

Børnene. Kage, Fru Bittermandel!

Fruen. Naa, nu skal jeg hente den. (Gaar ind i Skabet, og kommer ud med Fadet, som er næsten tomt.) Hvad ser jeg! Ogsaa dette! Herre Gud, Frøken! hvorfor har De spist den Kage?

Frøkenen (brister i Graad). Jeg skulde have spist Kagen! Hvor kan De sige mig saadant noget i mit aabne Ansigt! Jeg har ikke set den, ikke tænkt paa den. Jeg véd ikke, hvem der har været i Færd med den.

Fruen. Nej, saadan Konfusion har jeg aldrig set Mage til. Der, Børn, har I Resten. (Børnene spise Kagen.) Men hvor er Constance? Hvor er Hr. Zierlich? Hvor er Trine? Der maa jo dog nogen af dem vide Besked. (Raaber ved Kabinetsdøren.) Constance, er du dér? — Hvor Pokker kan hun være? Jeg vil hente min Hovednøgle.

Tredivte Scene.

De forrige. Constance. Strax efter Sigfrid.

Constance. Jeg vil spare Dem Ulejligheden, Tante.

Fruen. Hvad for noget! Hvorfor lukket indel! (Vil gaa ind i Kabinettet, men standses i Døren af Sigfrid.) Ah! (Hun er nær ved at falde i Besvimelse, Sigfrid griber hende og fører hende hen til en Stol.) Dette Slag var det værste.

Madamen. Min gode Fru Bittermandel, dette er et saare slet Exempel for Børnene. Er der ikke bedre Orden i Deres Institut?

Fruen. Ak, min bedste Madam! Jeg véd hverken ud eller ind. (Til Constance.) Din uforskammede Tøs! Jeg har jo forbudet dig at se denne forbandede Snedker. Du véd, jeg har bestemt dig for Hr. Zierlich, og saa . . .

Sigfrid. Hr. Zierlich har givet sit Samtykke. Vil De behage at læse. (Giver hende Papiret.) Der kan altsaa intet være i Vejen

for Constances og min Forbindelse. Jeg er Snedker og sidder i en god Næring.

Fruen. Men jeg begriber ikke . . . Dersom blot Hr. Zierlich var til Stede.

Frøkenen. O, ham kan De snart faa i Tale. Han ligger under Bordet.

Børnene. Under Bordet! (De løfte Bordtæppet op.) Hr. Zierlich under Bordet! (Zierlich kryber ud, Børnene huje og klappe i Hænderne.)

Madamen. Min gode Fru Bittermandel! Jeg maa tilstaa, det gaar besynderligt til i Deres Institut. Læreren under Bordet og i Skjorteærmer!

Zierlich. Lad mig faa min Kjole! (Trækker den paa. Børnene le.)

Fruen. Det bliver min Død!

Madam Rar. Naa, trøst Dem, vi faa vel Sammenhængen at vide.

Fruen. Hr. Zierlich, erkjender De dette Dokuments Gyldighed?

Zierlich (med lang Trækken paa Ordene). Hm, ja . . .

Sigfrid (afsides til Zierlich). Dersom De ikke strax siger ja, saa fortæller jeg Deres Æventyr i hele Skolens Nærværelse. Saa bliver De til Nar for Børnene, til Foragt for Forældrene, og Deres hele Løbebane er lukket for Dem.

Zierlich. Ja, Frue, jeg vedkjender mig Dokumentet.

Sigfrid. Nu, saa er der da intet i Vejen.

Simon. Hør, Frue, De kan unter diese Umstænde min Seel ikke gere noget bedre end at gifte de to med hinanden. Han var jo indelukt med hende po hendes Kammer.

Fruen. Saa gifter jer da, og jo før jo heller, for at jeg kan blive den Møje kvit at passe paa saadant et Pigebarn.

Simon. Her er min Seel passeret artige Ting i Dag. Jeg denker, vi vil nu alle sætte os ned, og lade enhver plædere sin Sag, for at vi kan here, hvordan det er tilgaaet. Men jeg vil sige Dem noget, Frue! Lad De ferst sætte en Par Flasker Vin for os po Bordet.

Fruen. Med Fornøjelse; men jeg er saa mat, at jeg knap kan rejse mig. Hvem vil tage et Par Flasker henne i Kurven?

Madam Rar. Det vil jeg gjøre, min gode Frue! (Aabner Laaget paa Kurven.) Nej, hvad er det?

Fruen. Er maaske Vinen ogsaa stjaalen?

Madam Rar. Trine ligger og sover i Kurven.

(Adskillige løbe der hen og se ned i Kurven.)

Fruen. Hvad for noget!

Madam Rar (raaber). Trine da! — Hun sover som en Sten. Vil De bare se! (Madam Rar og de omstaaende trække Kurven ud paa Gulvet, og vende den halv om, saa at man ser Trine ligge i den. Ved denne Bevægelse falder Hans baglængs om, og de vaagne begge to op.)

Trine. Hvad var det?

Hans. Hvad var det?

Madam Rar. Nej, nu gaar det for vidt. (Synker ned paa en Stol.)

Fruen. Aa, Gud hjælpe mig! (Trine, som halv er trillet ud af Kurven, rejser sig og staar ud; Hans rejser sig ligeledes.)

Madam Rar. Nej, nu bliver det alt for galt, Fru Bittermandel! De har med Haand og Mund lovet mig, at Hans Mortensen aldrig mer skulde komme her, og nu ligger han der og sover ved Siden af min Trine.

Fruen. Det sidste var det værste.

Tennemann. Kors bevars! Dette her er mycket oanstændigt.

Trine (gnidende sine Øjne). O, det er da forskrækkeligt! Er det allerede højlys Dag! Vi have sovet fra hele Ballet.

Madam Rar. Jeg tager Trine ud af Institutet.

Madamen. Og jeg Karoline.

Forældrene (imellem hverandre). Og jeg Marie, Lise, Sofie, Kristiane, Rikke.

Sigfrid. O nej, for al Ting! forhast Dem ikke, ihvad De saa gjør! Om der ogsaa — hvad jeg ikke tvivler paa — findes mangt et Institut, hvori der hersker en strængere Orden end i dette, saa maa De dog betænke, at ogsaa her var det kun tilfældige Aarsager, som frembragte den hele Konfusion, og frem for alt ikke glemme, at den første April tillader en munter og lystig Spøg, hvis Hensigt ingenlunde var at saare nogen enkelt. De har set, mine Herrer og Damer, hvad Huset formaar. Jeg raader Dem til at gaa hjem, spise til Aften, sove og i Morgen betænke, hvad De vil foretage med Deres Børn. Imidlertid har Fru Bittermandel den Ære at indbyde Dem til mit Bryllup, hvis Datum nærmere skal blive Dem tilkjendegivet. Vi vil da stræbe ved god Beværtning, Koncert og Bal at oprette, hvad som i Dag er blevet forsømt.

Madamen. Til den Tid kan Shawlet blive vasket og tørret.

Zierlich. Mit Digt ikke at forglemme.

Alle. Godt! Det er et Ord.

Slutnings-Sang.

Mel. Du Puys Fastelavnsvise: Sorgen og Glæden følges ad.

Sigfrid.
Skæbnen har haft os lidt til Nar.
Gik det ej her, som tit det
plejer?

Hvo kun sit Maal for Øje har,
stadig, men blind derom sig
drejer.

Livet selv, under Graad og Smil,
ligner en flygtig, kort April.

Kor.

Livet etc.

Constance.

Her i vor Skole prøved vi,
hvad man i Livets Skole vover.
Meget man opnaa kan der i,
sjælden dog det, som Skolen
lover.

Kort er Livet, men Kunsten
lang,

Livet er selv en Skolegang.

Kor.

Kort etc.

Zierlich.

Amor i Dag sit Abespil
driver med mig, det kan jeg
tænke.

Men jeg paa ham mig hævne vil,
tager en rig og gammel Enke.
Der behøver man ej hans Pil,
narrer ham selv til sidst April.

Kor.

Der etc.

Frøkenen.

Da jeg var Barn, jeg ønskede tit:
Gid jeg var stor og fri for
Skolen!

Skolen jeg blev dog aldrig kvit;
lidet kun hjalp mig Silkekjolen.

Rundt man trasker den Dag
saa lang;

hele det Liv er Skolegang.

Kor.

Rundt etc.

Fruen.

Dem, hvis Geburtsdag Skuddag
var,
tit jeg beklaget har, de Stakler!
slem er den Dag i Februar,
tænder kun faa Geburtsdags-
fakler.

Værre rammer dog Skæbnens
Pil

alle, som fødtes i April.

Kor.

Værre etc.

Hans.

Mangen en Lærdom gaar kaput;
o! men dog ej den Aands-
bespisning,
som jeg i Fruens Institut
fik ved den indbyrdes Under-
visning.

Bli'er man gammel og stor og
lang,
glemmes dog ej den Skolegang.

Kor.

Bli'er etc.

Trine (til Publikum).

Livet er kort, og Kunsten lang.
Men naar man er i Barndoms
Dage,

kan det ved flittig Skolegang
lykkes, en Gang Dem at behage.
Hvis mig lønner et Bifaldssmil,
narredes jeg dog ej April.

Kor.

Hvis etc.

Ideen til »Aprilsnarrene« fik Heiberg fra Poul Møllers omstaaende Dialog »Hans og Trine«, der opførtes ved en Aftenunderholdning i Febr. 1826 til Fordel for Skuespiller Frydendahl, og hvortil der sigtes S. 104. Hans og Trine udførtes af den 40aarige Christen Niemann Rosenkilde og den 13aarige Johanne Luise Pätges, senere Fru Heiberg, hvilke ogsaa spillede de to Børneroller i Heibergs Stykke.

Hans og Trine

af

Poul Martin Møller.

(Af: Scener i Rosenborg Slotshave.)

Hans.

Skjønne Sol for alle Sole!
 lille Trine! søde Glut!
 I er kommet snart fra Skole
 i Fru Planes Institut.

Trine.

Hun har Gigt i Hals og Hoved,
 derfor fik vi Lov i Dag.

Hans.

O, saa være Himlen lovet!
 vi kan tales ved i Mag.
 Nys jeg er fra Reitzel kommen,
 og en nysselig Roman
 har jeg her i Trøjelommen,
 som vi sammen læse kan.
 Den er om to unge Hjerter,
 som man skiller ad ved List:
 efter mange bitre Smerter
 blive de dog gift til sidst.

Trine.

O, unævnelige Glæde!
 Søde Hansemand, betænk,
 hvor vi skal tilsammen græde;
 sæt dig ned paa denne Bænk.

Hans.

Hvilket Levned dog mig venter,
 naar jeg bliver rigtig stor,
 og som Brud til Kirken henter
 dig, min rare Trinemor!

Trine.

Da du ikke bærer Trøje,
 skal som Karl for Altret staa,
 for din Haand i min at føje
 med to Allunshandsker paa.

Hans.

Vi vil da med Topper age.

Trine.

Jeg vil gaa med ægte Shawl.

Hans.

Ferier alle Livets Dage!

Trine.

Hver en Nat Musik og Bal!
 Jeg med tapre Officerer
 fører op hver anden Dans.

Hans.

Barstens ikke du fixerer
 din ulykkelige Hans.
 Hvor i Gaar mit Hjærte brændtes!
 Du med voxne Piger gik,
 ved din Ven du ikke kjendtes,
 gav ham ej engang et Nik.
 Da forlod mig mine Kræfter,
 jeg som død i Skolen sad,
 til i Aftes sad jeg efter,
 og fik ingen Middagsmad.
 Hver en Lærer gav mig Sexer,
 kun til Trine stod min Hu;
 jeg fik Bank for mine Lexer,
 saa jeg føler det endnu.
 Trine saa' mig — træf mig, Flamme! —
 Ej engang det mindste Nik!

Trine.

Men jeg maatte mig jo skamme,
 som et Ærkesvin du gik:
 i din Trøje var en Flænge,
 ingen Puld var i din Hat;
 thi du slaas med slemme Dreng
 som en vilter Abekat.

Hans.

Trine! vilde du mig favne,
 hvis jeg som en Nidding stod,
 hørte tavs paa Øgenavne,
 og det hævned ej med Blod?
 Jeg blev kaldt Hans Pandekage.
 Hvilken ærerørig Snak!
 Aldrig jeg i mine Dage
 saadant i min Lomme stak.

Trine.

Stedse jeg forgjæves retter
 paa din megen Uforstand.
 Vist en Pind jeg for det sætter,
 om du blive skal min Mand.
 Du har mange slemme Laster,
 ej den allermindste Pli,
 dine Penge bort du kaster
 til unyttigt Slikkeri.

Mig du intet vil forære,
 ej engang en Appelsin!
 Den maa mer opmærksom være,
 som har Lyst at kaldes min.
 Mange Piger paa min Alder
 kan med voxne Herrer gaa,
 som sig deres Kjærest kalder,
 og af hvem de Ringe faa;
 Løjtenanter og Studenter
 og deslige Folk af Stand,
 mens jeg Tosse gaar og venter
 paa en snavset Buxemand.
 Tit de kjøre dem i Kane,
 naar de gaa fra Institut.

Hans.
 Smukt du lærer hos Fru Plane;
 du, som var saa rar en Glut!

Trine.
 Hans kan se sig om en anden;
 thi med os er det forbi.

Hans.
 O, jeg skyder mig for Panden!
 Ha, uhørt Bedrageri!

Trine.
 Nu farvel, Hans Pandekage!

Hans.
 O, farvel, du sorte Sjæl!
 (Trine gaar.)

Hans (alene).

Sonetto.

Min Trine troløs, hvilke Helvedpiner!
 Du mest usalige blandt Byens Dreng!
 Ukonfirmert saagar du dig maa hænge,
 der findes ej i Verden mange Triner.

Naa, det skal saamænd vare meget længe,
 før jeg igjen skal tro paa Pigeminer;
 o, havde dog jeg Gjæk paa Appelsiner
 spanderet de tre, fire Skillings Penge!

Troløs! og det for et Par revne Buxer?!
 Nej, aldrig i mit Liv jeg hørte Magen,
 jeg aldrig læste saadant i Romanen.

Og derfor fik jeg Plads blandt Skolens Fuxer,
 fordi jeg stedse henrykt sad hos Flanen
 og læste skjøne Bøger fra Stadthagen.

Stadthagen, Ejeren af et Lejebibliothek.

En Sjæl efter Døden.
 En apokalyptisk Komedie.
 (1840.)

Første Akt.

Kor af de efterlevende.

En værdig Mand er død! I kraftig Alder
 han gik fra Børn og Hustru Kjødets Gang.
 Vor tunge Taare paa hans Aske falder,
 imens vi synger en firstemmig Sang.
 En trofast Ægtemand, en kjærlig Fader,
 en ærlig Ven, en Borger som kun faa,
 er tabt for os og Landet; han forlader
 vor Tornesti for til sin Fred at gaa.
 Nu har han Himlens Salighed i Eje,
 det siger Præsten, og det er bekjendt.
 Fred med hans Støv! Vi bringe skal til Veje
 ved Subskription et kostbart Monument.

Sjælen. Hvad plager dog mig Stakkel
 for Lirumlarum! Fanden til Spektakel!
 Hej, Kone! hejda, Mille!
 Sig Børnene, de smukt skal være stille;
 og er det Liremanden,
 saa bed ham om at spille
 i Gaarden hos en anden,
 der ej er syg og daarlig
 som jeg, og søvnbegjærlig og alvorlig. —
 Men hillemænd! jeg ser, jeg ikke ligger
 i min Mahogniseng, men som en Tigger
 paa Jorden, paa den bare!
 Hvorledes kan min Kone sligt forsvare? —
 Lad se, om jeg kan rejse mig . . . Med Møje
 det lykkedes! — Men hvad har jeg for Øje?
 Af Undren fast forgaar jeg!
 Paa Kirkegaarden staar jeg,
 og ved et pragtfuldt Monument! . . . Bevares!
 Paa denne Luxus kunde meget spares.
 Hvad staar derpaa? Lad se! . . . »Herunder hviler« . . .
 Men er det muligt? Jeg mit Navn jo læser!
 Hvad er det for Fadæser?
 Mens Øjet op jeg spiler,
 jeg til den sikre Mening har mig stavet,
 at det er mig, som ligger her begravet! . . .

Apokalyptisk Komedie, en Komedie, i hvilken Skuepladsen er henlagt til Livet efter Døden.

Saa maa jeg være død! . . . Hvad skal man sige!
 Den Vej skal jeg og alle mine Lige.
 Men jeg vil ikke mere,
 da Tingen ej kan ændres, ræsonnere,
 men se at liste mig til Himmerige.
 Jeg ser det alt der henne,
 jeg fejler ikke, det er let at kjende;
 og som jeg ser og mærker,
 der staar en Portner ved dets Udenværker;
 til ham jeg kan mig med et Spørgsmaal vende,
 at ikke jeg forgjæves ind skal rende. —
 Hej, Faer! vil Han mig sige,
 om ikke dette Slot er Himmerige.

Sankt Peder. Min Ven! tal med Respekt; jeg er Sankt
 Peder.

Sjælen. Ak! ydmygst om Forladelse jeg beder;
 for første Gang jeg er paa disse Steder;
 jeg har mig hid begivet
 som fremmed, var her aldrig før i Livet;
 og lettelig da hænder,
 man Stedets Mandskab ej saa nøje kjender.
 Men at jeg traf paa Jer, den Sag er vigtig,
 thi Vejen, som jeg tog, var altsaa rigtig:
 jeg skal til Himlen. Luk mig ind, Hr. Peder,
 med Nøglen, som jeg ser, I har hos Eder.

Sankt Peder. Først lad mig se Beviset
 for, at du virkelig skal ind i Paradiset.

Sjælen. Det er jo klart som Dagen:
 jeg er jo død.

Sankt Peder. Det ser jeg nok, men Sagen
 ej dermed afgjort er.

Sjælen. Man er forvisset
 hos os, at den, som dør, skal leve hisset.

Sankt Peder. Vel sandt, men andre Steder
 der gives, end det Sted, du nu betræder.
 Hvorledes kan du være da saa sikker
 paa, at det just er her?

Sjælen. Naar man sig skikker,
 som det sig bør, mod sig og sine Lige,
 saa véd jeg, man har Ret til Himmerige.

Sankt Peder. Har du det gjort?

Sjælen. Jeg er, saa vidt jeg
 skjønner,

nok værdig til, at Herren mig belønner.
 Jeg har mig ærlig næret,
 jeg aldrig har min Næstes Gods begjæret,
 gav Hvermand sit, erhverved ufortrøden,

har ingen Gjæld mig efterladt ved Døden,
 men tvært imod Formue,
 saaledes, at min Frue,
 naar hun vil leve tarveligt som Enke,
 — og det jeg tiltror Konen —
 har ingen Trang til Hjælp, og kan Pensionen
 til de forarmede Finanser skjænke.

Sankt Peder. Alt saare godt! Dog mere der behøves.

Sjælen. Hvad da?

Sankt Peder. Du først maa prøves.

Sjælen. Ak Herre Gud! Skal jeg nu prøves mere?

Sankt Peder. Vær uden Frygt! Det gaar kun dig som
 flere.

Sjælen. Men er jeg da paa Jorden
 ej noksom prøvet vorden?
 Hos os man tror: hver Gang et Dødsfald hænder,
 er Pinens Tid forbi, og Prøven ender.

Sankt Peder. Man her i, som i andet
 stor Fordom har, det har jeg ofte sandet.
 Kun saare faa kan lige
 fra Verdens Vej gaa ind i Himmerige;
 de allerfleste, før her ind de drage,
 et Værk maa overtage,
 hvorved de sig i Fromhed kunne styrke
 og vise, hvilken Gud det er, de dyrke.
 Den ene faar det ene,
 den anden andet Hverv, alt som vi mene,
 han til at prøves trænger.
 Altsaa, for ej at spilde Tiden længer,
 giv Agt, saa skal du høre,
 hvad Arbejd dig nu paalagt er at gjøre.
 Du skal til Palæstina dig forføje;
 (den lange Vej dig koster liden Møje,
 thi lettet efter Døden
 dig Foden blev, gak derfor ufortrøden).
 Fra Nazareth din Vandring skal begynde,
 hvor Englen monne Frelseren forkynde.
 Der fra du dig til Bethlehem begiver,
 hans Fødeby, og følger nu med Iver
 hvert Spor, som, mens han leved
 blandt Mennesker, af ham betraadt er blevet,
 alt i den samme Orden,

de forarmede Finanser, Christian VIII stræbte strax ved sin Tronbestigelse at bringe større Orden i Landets Finanser (»Nu ville vi alle spare, hvor spares kan,« sagde han til en Deputation), og der fremkom endogsaa senere Forslag i Aviserne om ved en Nationalsubskription at betale Statsgjælden.

hvor han selv betraadte det paa Jorden,
alt som til Herrens Glorie
det skildres i den hellige Historie;
og paa hvert Sted du nøje,
hvad der sig tildrog, have maa for Øje.
Du med din Frelser til Ægypten drage,
du vende til Jerusalem tilbage,
til Templet, hvor han ofrer Turtelduer,
og hvor du Simeon og Anna skuer.
Fra Nazareth, som du paa ny besøgte,
du snart igjen ledsage
til Templet ham tilbage,
hvor han begynder alt sit Kald at røgte.
Til Jordan du ham følge,
og tænke paa hans Daab i Flodens Bølge;
til Ørknen du dig driste,
hvor Djævelen ham forgjæves maatte friste;
og naar saa i Capernaum han fæster
sin Bo, du følger ham og der ham gjæster,
ledsager ham i hele Galilæa,
Samaria, Judæa,
paa Markens Veje, som paa Havets Vover,
til Bjærget, hvor han præker, og hen over
den Sø Tiberias til Gergesener,
saa og til Cana, Nain, Bethania,
Sichem, Genesareth og Cæsaria,
hvor mig med Himlens Nøgler han forlener.
Paa Toget til Jerusalem du følge
langs Jordans Bred. Du staar ved Stadens Grænser,
naar Jericho, naar Betfage sig dølger.
Træd ind i Templets Hal, som Herren rensar,
og gak hver Aften over Kedrons Bølger
til Oliebærget, hvor du overnatter.
Paladset, som af Caiphas beboedes,
du søger, og forfølger Sporet atter,
som leder til Pilatus fra Herodes.
Gak saa til Golgatha, betragt bedrøvet
det store Gravsted, som har Gud dig røvet;
men se ham saa tilbagevendt til Livet,
naar du til Emaus dig har begivet.
Vend om igjen til Staden, for at høre
hans Ord, naar han, til Trods for lukte Døre,
paa ny sig aabenbarer;
og lad dig saa til Galilæa føre,
for ham at se, naar han til Himlen farer. —
Og dermed nok! Har denne Vej du vandret,
da er dit Sind i meget vist forandret,
da har du styrket dig i fromme Tanker.
Kom saa kun hid! Naar du paa Porten banker,
jeg kommer ud, og venter,

at intet mer vil hindre,
at jeg til Himmerigets Fryd dig henter.

Sjælen. Ak! kan jeg ikke gjøre det med mindre?

Sankt Peder. Umuligt!

Sjælen. Jeg er træt i Fod og Tanke,
og glæded mig til Hvile,
men skal nu atter ile,
skal fra det ene til det andet vanke.
Dog, hvis det ej kan anderledes være,
i Fald jeg end skal rejse for at lære
— og selv jeg Rejser ynder,
ved dem sig ofte danner en Begynder —,
da send mig i det mindste til en Stjerne,
en anden Klode hisset i det fjærne,
paa det jeg maa erfare,
om hist og er af Mennesker en Skare.
Hvad heller, hvis jeg skal nødvendig blive
paa samme Klode, hvor jeg var i Live,
saa lad mig (o jeg beder!)
helst rejse til Amerika, Hr. Peder!
Jeg altid længtes efter
at se det Land, som har saa store Kræfter,
det Land, hvor man paa Friheds Jordbund triner
og alt udrette kan med Dampmaskiner.
Kort før jeg døde, havde jeg i Sinde
til sidst mig at forbinde
med Stolemager Dessau, for at drage
med ham der hen; dog blev jeg holdt tilbage
fra dette Vovestykke,
og sagtens til min Lykke.
Men nu — thi Rejsen mig bestandig frister —
nu, da jeg ingen Grund har til at frygte
for Skibets Læk og Plyndring af Carlister,
nu var det godt, om Stedet jeg besøgte.
O lad der hen mig drage!
Jeg mere dannet komme skal tilbage,
saa man mig vist i Himlen op vil tage.

Sankt Peder. Jeg kan dig ikke føje,
du maa dig efter Himlens Vilje bøje,
og alt, hvad jeg befalte, følge nøje.

Sjælen. Men bliv ej vred, Hr. Peder,
I nævnte mig en mægtig Hoben Steder;

Stolemager Dessau, det var formodentlig den Gang endnu sjældent, at en Haandværker rejste til Amerika. Carlister, Tilhængere af Don Carlos, der fra 1834—39 havde ført en blodig Kamp om Spaniens Trone med sin Broderdatter og dennes Moder.

jeg næppe dem beholder
i min Erindring, hvilket let forvolder,
at et og andet glemmes,
som ej saa rigtigt nemmes,
at meget overspringes,
og intet ordentligt tilendebringes.
Hvor let kan det sig hænde,
at jeg begynder der, hvor jeg skal ende?

Sankt Peder. Da véd jeg dog, at du den Vej maa kjende,
hvis Gang jeg har beskrevet?

Sjælen. Jeg kjender den, men ikke just saa nøje.

Sankt Peder. Saa har du ej i Tanken gennemlevet
din Frelsers Liv, hans Vandring haft for Øje
i Rummet og i Tiden?

Sjælen. Det er saa længe siden
at jeg blev konfirmeret,
og jeg har ej min Lærdom repeteret
i moden Manddoms-Alder.
Desuden maa jeg sige: tyndt det falder
hos os med Undervisning
i Kristendom. Man aandelig Bespisning
nu faar i det reale,
som os alene redder
fra alt det meget øvrige, fatale.
Hr. Peder! hør, jeg vædder,
den bedste Konfirmand kan ej fuldføre
det Værk, som I forlanger, jeg skal gjøre.

Sankt Peder. Saa staar det daarligt til, det kan jeg høre.

Sjælen. Men er det da saa vigtigt,
om man i sligt just husker alt saa rigtigt?
om hvert et Navn man mindes,
og til en kronologisk Orden bindes?
Detailen og det mindre
— saa synes mig — kan glemmes efterhaanden,
naar blot man kan erindre
det større, mens man holder sig til Aanden.

Sankt Peder. Vel muligt, lad saa være!
Sig da, hvad Aanden er i Kristi Lære.

Sjælen. Det kan jeg just saa lige
Jer ej, Hr. Peder, sige,
thi Aanden lader ej i Ord sig fange.

Sankt Peder. Og dog var Ordet Gud.

Sjælen. Ak! tusend Gange

jeg om Undskyldning beder;
 jeg husked ikke mine Bibelsteder.
 Men sagtens allegorisk
 det Sted forklares maa. Det er notorisk,
 at Aanden blot kan føles, men ej siges,
 thi Aand og Bogstav uophørlig kriges.

Sankt Peder. Det sker hos jer, des værre,
 men ej i Paradiset hos vor Herre.
 Jo mer sig Aanden klarer,
 des mindre vistnok den paa Ordet sparer.
 Hvo ej med Ord kan sige
 sin Tanke, kommer ej i Himmerige.

Sjælen. Det var da sært! Hvem kunde sligt vel gætte?

Sankt Peder. Imidlertid, for Sagen dig at lette:
 du véd dog Kristi Bud til alle Sjæle?

Sjælen. Jeg véd, Hr. Peder, man bør ikke stjæle.

Sankt Peder. Et Bud af Loven du paa Læben fører,
 men Evangeliet jeg ikke hører.

Sjælen. Ih nu! jeg véd for Resten,
 man Pligter har mod Gud, sig selv og Næsten.

Sankt Peder. Men du tilsidesatte
 din Pligt mod Gud; du vil ham ikke fatte.

Sjælen. Han er ufattelig; saadan man lærer
 enhver, som Videnskab om ham begjærer.

Sankt Peder. Hvad vil du da hos os? Sig, hvorfor sparer
 du dig da Vejen ikke
 til Gud, naar han dog ej sig aabenbarer?

Sjælen. - Det er just heri, Sagens Knuder stikke.
 Paa Jorden kun i Blinde
 vi gaa, men hist, i Himmelen der inde
 begynder vor Begriben;
 saadan hos os man hjælper sig af Kniben.
 Maaske og paa en anden Verdensklode
 vi blive mere kloge, mere gode,
 og fatte Gud ad Aare.

Sankt Peder. Hvorfor ej i Amerika, du Daare? —
 Har end i Jordelivet
 du Kejseren, hvad der ham tilkom, givet,
 du har dog Gud formenet
 din Skat af det, som han dig har forlenet.
 Gak bort fra disse Steder!
 En Sjæl som du ej Himmerig betræder.

Sjælen. Og jeg, som troede, jeg bestod med Hæder,
 skal gaa rejekt?

Sankt Peder. Vær rolig!
dit Sind dig fører til en anden Bolig.

Sjælen. Gud hjælpe mig for den!

Sankt Peder. Du skal ej frygte.

Du finder, hvad du søgte,
naar denne Vej du følger,
som fører til en Skov ved Strandens Bølger;
der bo de gode, som før Kristi Tider
i Verden leved, Hedningskarer fromme;
til dem du vist kan komme,
saa tænker jeg, og faa en Plads omsider.
Vel finder du hos dem ej Saligheden,
men dog et jordisk Eden,
hvor kølig Søluft gennem Skoven vifter,
hvor Sol og Maane ses bag Skyens Rifter,
hvor Løvets Buegange
gjenlyde højt af skønne græske Sange,
hvor man til glade Fester
forsamler sig, mens for de muntre Gjæster,
som sig med Vinløv kranse,
ved Strængespil de lette Piger danse.

Sjælen. Fortræffeligt, Hr. Peder!
For den Anvisning ret jeg takker Eder.
Jeg har ej vidst, at her var slige Steder;
jeg ellers ikke havde Jer besværet,
og ikke til Ulejlighed Jer været,
thi bedre synes mig — det maa jeg sige —
det Sted, som I beskrev, end Himmerige.

Sankt Peder. Hver taler, som han føler,
forskjellig er jo Smagen.
Men skynd dig nu, thi Dagen
alt hælder, og det hjælper ej, du nøler.

Sjælen. Ja, I har Ret; jeg vil mig
paa Vejen strax begive.
Men I, som her kom til mig,
og monne mig mit Paradis beskrive,
se, ædle Mand, se Taaren i mit Øje,
mit rørte Hjertes varme Tak du tagel
Farvel; nu vil jeg mig af Sted forføje.

Sankt Peder. Farvel, min Ven! Gid Lykken dig ledsage!

Anden Akt.

Aristofanes.
Det er lystigt nok at staa
ved Elysium som Vægter,
og bese de mange Slægter,

som ad Landevejen gaa;
mangen kristelig Fornægter
kommer hid og banker paa.
Hver af os har her sin Uge,

hvori han maa gjøre Vagt;
Turen er til mig; min Magt
jeg med Fynd og Klem skal

bruge,
skal nok tage mig i Agt,
før jeg aabner Lem og Luge.
Og i Dag en Rektor alt
har jeg haft den Fryd at drille;
alle Filologer ville
hid til os, og for Gevalt
have noget at bestille
med at grave attisk Salt.
Men jeg skal dem expedere
til et Sted, hvor de kan staa
paa det tørre, naar de maa
mine Skyer kommentere. —
Men der ser jeg en at gaa
hen ad Vejen og spasere.
Hvis ej Synet mig bedrog,
vistnok her hen styrer Manden.
Ja, der er han. Som den anden
er han sagtens Filolog. —
Hejda, Landsmand!

Sjælen.

Saa for Fanden!
Eders Brøl med Skræk betog
mig paa disse tavse Steder.

Aristofanes.

Sig, hvad søger du?

Sjælen.

Min Ven!

Til en rolig Havn jeg hen
mig begiver, og hos Eder
haaber jeg at finde den.
Hid jeg sendes af Sankt Peder;
han har vist mig til et Sted,
hvor de gode Hedningsjæle,
som ej lyve, som ej stjæle,
bo saa godt ved Søens Bred
og ved glade Fester dvæle,
hvor man kan i salig Fred
synge, drikke, sig bekranse,
more sig saa godt, man vil,
mens til muntert Strængespil

mange vakre Piger danse;
kort, er Stedet bare til,
har det, saa vidt jeg kan sanse,
megen Lighed med vor Jord,
dog af Plager sagtens færre.

Aristofanes.

Kan du Græsk?

Sjælen.

Nej, strænge Herre!

Aristofanes.

Men Latin da?

Sjælen.

Knap et Ord.

Aristofanes.

Det er godt.

Sjælen.

Ak nej, des værre!

Aristofanes.

Som jeg siger.

Sjælen.

Hvad? I tror?...

Aristofanes.

Jeg er meget glad ved dette,
thi saa véd jeg heraf strax,
at der ej paa din Syntax
er uendeligt at rette,
ej Udtalen af den Slags,
som vi kalde her den slette.
Uden alt grammatisk Spind,
uden Vaner maa du være;
saadan er det godt, min kjære,
thi naar først du kommer ind,
kan du paa vort Sprog at lære
siden altid lægge Vind.

Sjælen.

Gud ske Lov! Det var jo
prægtigt!

Saa luk op, jeg er parat.

Aristofanes.

Giv lidt Tid, vær moderat!

Attisk Salt, aandrig Tale og Vid. Udtrykket er hentet fra de attiske eller atheniensiske Forfatters monsterværdige Skrivemaade. Mine Skyer, »Skyerne« er Titlen paa en af Aristofanes' Komedier, hvilke alle paa Grund af de talrige Hentydninger til stedlige og personlige Forhold ere vanskelige at tilegne sig uden Oplysninger og Forklaringer. Syntax, Læren om Ordenes og Sætningernes rigtige Forbindelse.

Sjælen.
Undskyld, men jeg længes
mægtigt.

Aristofanes.
Dette Hastværk, Hr. Krabat,
forekommer mig fordægtigt.
Giv dig Tid, og tal. Velan,
lad mig høre dine Grunde,
hvorfor du til os vil stunde;
thi at ikke Græsk du kan,
er en Grund, som ingenlunde
kan forslaa, min gode Mand!

Sjælen.
Ak! I gjør mig hel urolig!
nys I sagde, godt det var.

Aristofanes.
Ja, saafremt du ellers har
anden Adkomst til vor Bolig.
Er dig Oldtids Tanke klar?
Er med Hellas du fortrolig?

Sjælen.
Herre! jeg har ej studert,
jeg blev, som saa mangen anden,
strax bestemt for Handels-
standen.

Aristofanes.
Meget pudsigt og forkert
svarer du.

Sjælen.
Jeg tror, at Manden
blot vil have mig fixert.

Aristofanes.
Hvorfor tror du her at passe?
Klassisk Kunst du søger da,
klassisk Visdom?

Sjælen.
Klassisk? Ja,
jeg har gaaet i Handelsklasse.

Aristofanes.
Det gjør intet til og fra.
Nævn kun i den hele Masse,
knyttet til Athen og Rom,
ét, som fængsler dine Tanker,
ét, hvorfor dit Hjærte banker,
for hvis Skyld til os du kom.

Hovedværker i den danske Literatur. II.

Sjælen.
Atter en Examen vanker
her ved denne Helligdom.

Aristofanes.
Er det maaske Længsel efter
alle hine store Mænd,
som dig drager til os hen?
Sig, hvorved din Tanke hæfter,
om Homer tiltrækker den
med de mageløse Kræfter,
eller Platos Aand dig har
draget efter ham i Døden?

Sjælen.
Saadan er det. Ufortrøden
i Historien jeg var
og har altid skummet Fløden
af Begivenhedens Kar.
Og endskjønt jeg lytter heller
til det nyt, som min Avis
mig fra London og Paris
paa den sidste Postdag melder,
sætter jeg dog ogsaa Pris
paa, hvad Oldtid os fortæller.
Jeg har intet imod den,
uden det, den er saa gammel;
derved blev den mig lidt vammel;
men jeg agter den igjen,
naar jeg husker, den en Skammel
var for os med sine Mænd.
Dem at se jeg har i Sinde;
og især jeg gjerne fik
mig af Sokrates et Blik.

Aristofanes.
Sokrates? Han er her inde.

Sjælen.
Ham jeg kjender paa en Prik!
Han gaar aldrig mig af Minde,
stakkels Mand! Han Giften
drak,
som en Flok Athenienser,
Skurkepak, som Lov ej ænsrer,
tylded i ham.

Aristofanes.
Mange Tak,
at du ej din Dom begrænser,
kalder mine Landsmænd Pak!

Sjælen.
Nu... jeg troede...

Aristofanes.
Hvad?

Sjælen.
Jeg mindes,
at der var en Gjøgler med,
som ham gjorde stor Fortræd,
og sig lod af Pøblen vindes;
Aristofanes han hed.
Men bestukken af en Kvindes
Dejlighed, han snart blev from.

Aristofanes.
Er det muligt? Hvad er dette?
Hvo har kunnet dig berette
saadan en løgnagtig Dom?

Sjælen.
Saadan lyder just den rette
Kundskab, hvortil sidst vi kom.

Aristofanes.
Tal da! Lad mig høre mere
om, hvad Gjøgleren har gjort!

Sjælen.
I er alt for god, men stort
vil det ej interessere.

Aristofanes.
Jo til visse! Far kun fort!

Sjælen.
Jeg vil nødig Jer genere,
men saafremt I vil...

Aristofanes.
Velan!

Sjælen.
Nu, saa lyder jeg paa Pletten. —
Vid, Begyndelsen til Trætten
denne var: Den onde Mand
skrev Artikler i Raketten
imod Sokrates...

Aristofanes.
Hvordan?

Sjælen.

Undskyld, om jeg gjør Fadæser,
men jeg mener kun et Blad,
som er fuldt af ondt og Had,
og som altid giver Næser;
hvad det kaldes i Jer Stad,
véd jeg ikke, thi jeg læser
ikke Græsk. Nu da, som sagt,
denne kaade Ven af Latter
ser just Sokrateses Datter,
og forknyt ved Elskovs Magt
gaar han til den gamle Fatter,
som han har i Bladet bragt,
og ham siger: »Du betænke,
Avind har kun ført min Pen;
men jeg agter dig igjen,
og du Agtelse mig skjænke;
jeg forsørge skal som Ven
dine Børn som og din Enke.
Du er stor, og jeg er stor,
vi kan begge være store,
du kan gavne, jeg kan more;
jeg erkjender dig og tror,
at du vil til Gjengjæld spore,
at i mig Geni der bor.«
Kort og godt, i et Par Timer
var det hele bragt i Stand;
til sit Bryst den store Mand
trykker kjærligt ham, som rimer,
og som selv er stor som han.

Aristofanes.
Ha, ved Styxl jeg tror, du primer!
Handled jeg paa saadan Vis?

Sjælen.
I?

Aristofanes.
Just jeg, med hvem du taler,
og hvis Billed saa du maler,
at du værdig blev til Ris!

Kundskab, hvortil sidst vi kom, Oehlenschlägers Tragedie »Sokrates«, der udkom i 1835 og samme Aar opførtes paa det kgl. Theater, blev modtaget temmelig koldt, og i Særdeleshed dadledes Digteren for sin Skildring af Aristofanes, der i Stykket bl. a. selv kalder Brugen af Navnet Sokrates i »Skyerne« for en Ungdomsubesindighed. Oehlenschläger siger i sine »Erindringer«, at han vilde fremstille »en Fjendtlighed og en Forsoning mellem det ethiske og æsthetiske Princip i Sokrates og Aristofanes«. Raketten, et Vittigheds-Smudsblad fra Trediverne, udgivet af »Tremarksmanden« Mathias Winther. Styx, en Flod i Underverdenen.

Sjælen.

Herregud! I selv jo haler
ud mig paa saa glat en Is.
Men jeg har just Eders Billed
saadan set i Kjøbenhavn
paa en Orlogs-Digter-Stavn,
den Gang Sokrates blev spillet.

Aristofanes.

Tys... du nævner der et Navn,
for min Tanke sælsomt stillet.
Jeg har hørt om denne By,
hvor en Kunstner har tilbage
kaldet Hellas' gyldne Dage,
for dets Hæder at forny,
hvor en Digter uden Mage
snart i Storm og Tordensky
Nordens Guders Vogn tør kjøre,
snart, med sagte Vind i Sejl
gyngende paa Bækkens Spejl,
Strængelegen blidt kan røre, —
stor i Fortrin, stor i Fejl.
Sig mig altsaa, lad mig høre,
er du fra hin Stad i Nord,
hvor Antikens ædle Stamme,
plejet ved Geniets Flamme,
i barbarisk Jordbund gror,
og hvor stolte Værker bramme
med et Navn, som kom fra Thor?

Sjælen.

Jeg din Mening, skjønt for-
blummet,
fatter, og har Ja til Svar.

Aristofanes.

Altsaa nu Antiken har,
da den længe var forstummet,
al sin Fylde, dyb og klar,
i dit Folks Begejstring rummet,

og du selv nu kommer hen,
greben af det Ord, den taler,
for at se dens Idealer?
Er det saadan? Sig, min Ven!

Sjælen.

Jeg har givet sex Rigsdaler
til Museet.

Aristofanes.

Hillemænd!

Sjælen.

Det var sagtens ej saa farligt,
mangen en dog mindre gav.

Aristofanes.

Flyt nu kun din Vandringsstav
andre Steder hen, thi klarligt
ser jeg, at du ej har Krav
paa vor Bolig.

Sjælen.

Uforsvarligt
handles med mig! Sig, hvor hen
skal jeg mig da nu begive?

Aristofanes.

Lad mig høre, hvad i Live
du har virket med din Pen
eller Tunge. Kan du skrive,
kan du tale for os Mænd?

Sjælen.

Om jeg kan? Ved mangt et
Gilde,
i en Kreds dog fremfor alt,
Trykkefriheds-Selskab kaldt,
sprudlede min Tales Kilde;
og i Folkebladet alt

En Digter uden Mage er naturligvis Oehlenschläger, ligesom der strax efter selvfølgelig sigtes til Thorvaldsen. Museet, da Thorvaldsen havde bestemt sig til at skjænke sin Fødeby Kjøbenhavn alle de ham tilhørende Kunstgjenstande, saa vel hans egne Værker som hans rige Samlinger, paa den Betingelse, at alt skulde bevares samlet »som et eneste og særskilt Museum«, udstedte (i Januar 1837) 17 bekendte Mænd en Opfordring til Almenheden om at oprette et Thorvaldsens Museum, men Bidragene indkom just ikke i alt for rigeligt Maal. »Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug«, der fra Midten af Trediverne spillede en betydningsfuld Rolle, havde til Formaal ved Hjælp af Pressen at virke til Folkeoplysning. Selskabet, i hvis Skrift-Komité bl. a. sad Schouw, Clausen, Sibbern, H. C. Ørsted, Drewsen, Hvidt og Høyen, virkede dels ved Udgivelsen af Ugebladet »Dansk Folkeblad«, hvis første Numer udkom i Maj 1835, og dels ved en Række af Folkeskrifter, der i store Oplag spredtes over hele Landet.

anonymt jeg skrev; — dog ilde var, om røbet blev mit Spil; Redaktøren kun og Eder har jeg det betroet. Jeg beder,	at I nu mig sige vil, hvor jeg mig et Sted bereder. <p style="text-align: right;">Aristofanes.</p> Sjæl, gaa du ad Helved til!
--	--

Tredje Akt.

Sjælen. Det er en gammel Sandhed, ofte prøvet
 i Livets byrdefulde Hurlumhej,
 at Supplikanten faar sin Taalmod øvet,
 naar han begiver sig paa Naadens Vej.
 Det hjælper ikke, paa sin Ret han pukker,
 nej, trygles maa der, krybes, gjøres Cour,
 indtil man Døren for hans Næse lukker
 og siger: »Denne Gang var ej din Tur.«
 Paa Jorden i det mindste dog man skjænker,
 naar Afslag gives os, et høfligt Svar;
 men her en Grobian endogsaa krænker
 al høflig Form, og holder Folk for Nar.
 Han simpel er, hans Ord det selv forraade,
 han siger, man kan gaa ad Helved til;
 hos os er sligt en Pøbel-Talemaade,
 som ingen dannet sig tillade vil.
 Jeg mærker nok, Kulturen er tilbage
 her i den anden Verden fremfor hist;
 jeg frygter, at man her om Aar og Dage
 gaar Krebsgang i sin Dannelse til sidst.
 Man hylder her en tom Idealisme,
 og det reale knap man kjender til.
 Gud véd, om ej tillige Nepotisme
 hos Embedsmanden driver smudsigt Spil,
 om ej, for Salighed at faa til Aanden,
 man maa bestikke med en god Ducør,
 og hvis man intet give vil paa Haanden,
 det nytter ej til noget, at man dør.
 Men efter de betydelige Summer,
 som knap til god Begravelse forslaa,
 det dybt maa fylde Borgeren med Kummer,
 om han i Himlen mer betale maa.
 Dog har jeg læst, den Gang jeg var i Live,
 at, for at naa sin Plads, naar man var død,
 man maatte Penge til en Baadsmand give
 og fore et Slags Toldbodhund med Brød.
 Der gives Misbrug her, som alle Vegne,

Nepotisme, Frændehjælp, Fættergunst. En Baadsmand, Karon, Færgemanden, der satte Sjælene over Styx. En Slags Toldbodhund, Helvedhunden Kerberos.

det har jeg lært, og det er mig til Gavn.
Men sagtens er her andre Himmelegne;
jeg tænker nok, jeg finde skal min Havn.

Ser jeg ret? Nu belønnes jeg stort!
Hvilken ganske fortræffelig Port!
I dens Form hvilken skjøn Symmetri!
Der er Smag, der er Kunstsans deri!
Hvilken Vej! Den saa bred er som tre!
Ganske vist en mac'adamsk Chaussé!
Hvor man mageligt vandrer derpaa! ...
Ind ad Porten jeg vover at gaa, —
hvis kun her ingen Portner igjen,
lig en Hund fra sit Hus, farer hen,
viser Tænder og gør sit »Gaa væk!« ...
— Nej, det gik; uden Grund var min Skræk;
her er ingen, som spørger om Pas,
uden Tvivl man til alle har Plads;
det er smukt! Man er her liberal. —
Men endnu jeg den skønne Portal,
før jeg videre gaar, maa bese,
thi en Indskrift den bærer maaske,
som mig nævner det Sted, hvor jeg kom.
Nu velan! jeg da blot vender om,
i et Spring jeg der udenfor staar ...

Mefistofeles. Man kun ind her, men ud ikke gaar.

Sjælen. Servitør!

Mefistofeles. Vær saa artig, min Ven,
at gaa, hvor det behager dig, hen
i det hele vidtløftige Land;
du maa tage din Plads, hvor du kan.
Denne Port bliver ej lukket til,
her kan komme saa mange, som vil.

Sjælen. Nu, saa bliver jeg her ej til Nar;
jeg et Sted dog erhvervet mig har.

Mefistofeles. Og et Sted, hvor den høflige Vært
til at tjene sin Gjæst er alert,
og til hver, som vil vise sin Hæl,
siger venligt: Bliv her, kjære Sjæl!

Sjælen. I er gjæstfri, saa synes det, her?

Mefistofeles. Vi er rørende stemt mod enhver.

Sjælen. Og her spørges om Forkundskab ej?

Mefistofeles. Nej, enhver kan betræde vor Vej.

En mac'adamsk Chaussé, en af sønderslagne Sten og Skjærver anlagt Landevej, opkaldt efter Amerikaneren Mac' Adam, der døde i 1836. Mefistofeles eller Mefisto, den onde Aand, Djævelen. alert, flink, villig, livlig.

Sjælen. Ej med Prøver man frister vort Sind?

Mefistofeles. Nej, enhver løber lige her ind.

Sjælen. Det er ypperligt, ganske charmant!

Mefistofeles. Det er mageligt nok, ikke sandt?
 Vær du glad, om du intet forstaar,
 af hvad Verden har kjendt før i Gaar,
 thi da passer du godt mellem os,
 hvor man byder Betingelsen Trods.
 Her forkaster man alt, som har Grund,
 her er Flader, men aldrig en Bund;
 her er alt selvstændigt og frit,
 ingen Forskjel paa Kul eller Kridt,
 her er Frihed og Lighed parat,
 her er alt en begyndende Stat,
 som, hvor meget den skynder sig fort,
 kommer ej fra Begyndelsen bort,
 thi det enkelte, korte Moment,
 for at være til Gavns præsent,
 fra det forrige skiller sig brat,
 lig den første Lysning fra Nat,
 og begynder sit Evigheds A,
 som dog ej noget B kommer fra.

Sjælen. Jeg forstaar dig ej ganske.

Mefistofeles. Lad gaa!

Du har godt af at høre derpaa.
 Her er alt kun sig selv og diskret,
 og i alt dog kun Kontinuitet;
 her er Næring af Ørkenens Brød,
 her er alting saa jævnt som en Grød,
 og dog kantet og stivnet dernæst,
 som en stakaandet, haard Anapæst.

Sjælen. Anapæst? hvad er det?

Mefistofeles. Kjære Ven,
 det er det, du nu taler igjen.

Sjælen. Det er stygt! ...

Jeg ændre vil min Tale.

Mefistofeles. Ja gør det, du har at befale.

Sjælen. Hvad du har sagt mig, er jo godt;
 dog er der ét, et eneste blot,
 som synes mig underligt at være:
 hvorfor er det forbudt at gaa ud?

præsent, nærværende. diskret, særskilt. Kontinuitet, Vedvarende, uafbrudt Sammenhæng. Anapæst, en Versfod bestaaende af to tonløse og én betonet Stavelse.

Mefistofeles. Det skal jeg sige dig, min kjære:
 det er nu saadant et gammelt Bud,
 hvis Nødvendighed er som Dagen klar.
 Det ligger i, hvad jeg sagt dig har,
 at her er Begyndelsens evige Land,
 som ingen Baggrund fordrage kan.
 Derfor ej nogen tilbage skrider.
 Thi Begyndelsen har jo ingen Bag;
 man maa blive her til evige Tider.

Sjælen. Ja saa! det er en anden Sag.

Mefistofeles. I Fald du forstod Filosofi,
 jeg skulde Sagen dig let forklare:
 Vort Rige er det umiddelbare,
 som ingen Evighed kan befri,
 fordi der er ingen Grund deri,
 fordi, da det intet *Prius* har,
 det evig kun bliver, hvad det var ...
 Med opspilt Øje du mig betragter,
 og gør til min Tale sære Fagter ...
 Min Ven, du skal ikke gruble derpaa,
 det er noget, som ingen dog kan forstaa.
 Kun lad mig sige dig til din Trøst:
 næsten alle blive her med Lyst,
 næsten ingen, som først har været her inde,
 at forlade Stedet har faaet i Sinde.

Sjælen. Til Gunst for Stedet det taler meget,
 min Forventning er alt betydelig steget.
 Behag at sige mig, kjære Mand,
 paa hvad Maade man lever i dette Land.
 Hvad har man egentlig at bestille?
 Kan man paa Børsen og i Klubben gaa,
 kan man spise, drikke, sin L'Hombre spille,
 og kan man Aviser at læse faa?
 Har Stedet ingen Mærkværdigheder,
 som af den rejsende bør beses?
 Er her ogsaa Theater? ... Undskyld, jeg beder,
 mine mange Spørgsmaal!

Mefistofeles. Og var det en Snes,
 jeg skulde besvare dem akkurat.
 Man lever egentlig i vor Stat
 paa samme Vis, som hos jer der nede;
 man finder igjen sin gamle Rede,
 og var man med Hverdagslivet tilfreds,
 man bliver det atter i denne Kreds,
 thi her er som hos jer.

Prius, det foregaaende, det første.

Sjælen. Min bedste Herre,
 vel glæder det mig, her er ikke værre,
 men egentlig havde jeg Næsen spidset
 paa at faa det lidt bedre her end hisset.
 Man siger hos os, at til bedre Kaar
 vi skal forfremmes, naar Livet ender.

Mefistofeles. Man siger saa meget! Du selv nu staar
 ved det Maal, hvor man Sandhed til sidst erkjender;
 du dømme nu selv, men rimelig vær.
 Du bør ikke vente for meget her,
 thi kommer du med for stor Forventning,
 saa bringer dit Haab kun slet Forrentning,
 men stemmer du lidt din Fordring ned,
 saa vil du finde dig vel derved.
 Du her kan spise din bedste Ret,
 og spise dig i den ganske mæt,
 men at her den just er bedre lavet,
 end du fik den, inden du blev begravet,
 jeg ikke bestemt dig love kan,
 det er ogsaa for meget forlangt, kjære Mand!
 Du faar den Vin, som du gjerne drak,
 du faar din forrige Røgtobak,
 men at Varen er bedre her end paa Jord,
 det maa jeg sige, jeg ikke tror. —
 Vistnok er her Børs og Klubber i Mængde,
 og Aviser af hver en Brede og Længde;
 Kjøbenhavnsposten ligger og paa vort Bord,
 men du fejler, om her du den bedre tror,
 det er ganske den samme som hist paa Jord,
 den taler ganske paa samme Vis.
 Du her og finder din Adresavis,
 dog først for nylig man her den fik;
 tilforn, jeg véd ej, hvordan det gik,
 men paa Vejen hertil den blev til intet,
 og dens Indholds Flæsk, behørigen tintet
 med Asylprospekter
 og Vandprojekter
 i Bedemandsstil af Kontorets Vægter,
 undervejs var slettet aldeles ud,
 og den kom som en rent ulæselig Klud.
 Men nu, da Papiret er mere fast,
 og Trykkersværten er uden Last,
 og især, da Sibbern skriver deri,

»Kjøbenhavnsposten«, »Adresseavisen« og »Dagen« hørte til Datidens Presse, den første paa Liberalismens, de to sidste paa Konservatismens Side. Kontorets Vægter, »Adresseavisens« Redaktør, J. Jetsmark. Sibbern, allerede fra Begyndelsen af Trediverne havde F. C. Sibbern, Professor i Filosofi ved Universitetet, taget livlig Del i den politiske Diskussion, snart med selvstændige Skrifter, snart med Artikler i Datidens oven nævnte Dagspresse. I 1840 havde Heiberg allerede i en Avisartikel bestridt Sibberns Opfattelse af Hegels Statslære.

er der god Forslag i dens Maskepi.
 Desuden holde vi Sibbern her,
 vi besidde hans Bøger, en og hver,
 hans Kjærlighed mellem Mand og Kvinde,
 hans Værker om Hegels Filosofi,
 hans Kontemplation og Ironi;
 kort sagt, det hele fandtes her inde,
 ved Adresavisen det blev komplet.

Sjælen. Det kalder jeg Orden, det er net.
 Men »Dagen« mangler vel?

Mefistofeles. Ingenlunde;
 den holde vi med, og af trede Grunde:
 for det første som Mønster paa slet Redaktion,
 for det andet af Godhed for Rostocks Person,
 som den nidske Skæbne, kun lidet blid,
 nu har i syv Redaktørers Tid
 forfulgt som et mærkeligt Exemplar
 af Syndebuk, der ej Mage har.
 Og endelig for det tredje, min Ven,
 til Ære for Sibbern holdes den,
 fordi den har Bidrag af hans Elev,
 som af Mesteren overhalet blev
 i Filosofi og Politik,
 i Theologi og Æsthetik,
 og dyppet i selvbehagelig Salvelse,
 som smøres tykt over Tankernes Halvelse.

Sjælen. Men sig mig, er ej Den frisindede her?
 thi fremfor alle var den mig kjær.
 Den gaar saa fortrinligt i det smaa,
 og holder saa godt sig fra det store,
 fra det, som ej alle strax kan forstaa.

Mefistofeles. Ja, i hver en Lyd, som den lader gaa,
 er slet ingen Reflexion at spore:
 saa er den tillige saa dejlig bar
 paa Kundskab om alt, hvad som er og var.

Sjælen. Jeg sætter den højt over Fædrelandet,
 som ofte bliver mig saa forbandet

Sibberns »Om Elskov eller Kjærlighed mellem Mand og Kvinde« udkom 1819. »Dagen«, der tryktes og forlagdes af Brødrene Rostock, havde fra 1835 til 1840 ikke mindre end syv Gange skiftet Redaktør. hans Elev, en af »Dagens« Medarbejdere, H. J. Trojel. »Den frisindede«, et politisk-literært liberalt Ugeblad, som Claudius Rosenhoff udgav fra 1834 i en lang Række af Aar. »Fædrelandet«, grundlagt 1834 som Ugeblad af C. N. David og Joh. Hage, fra Decbr. 1839 Dagblad under Ledelse af David, Giödwad, Orla Lehmann, Balthazar Christensen og Wessely. I 1840 afløste Monrad David, og i det næste Aar blev Carl Ploug ansvarlig Redaktør.

aristokratisk i lærd Forstand,
 at ingen Djævel det læse kan.
 Jeg Sandheden den Erklæring skylder,
 at Rosenhoff jeg for alle hylder,
 thi ved ham jeg blev, hvad jeg blive kan,
 og dernæst ved Siesby, den brave Mand.

Mefistofeles. Min gode Ven, du kan være rolig,
 thi du finder her i din nye Bolig,
 saa vist som jeg staar her hos dig og taler,
 Flertallet af de danske Journaler,
 fast hver Avis, hvert politisk Blad,
 lærde Tidsskrifter, Morskabslekture
 enten med frisk eller opkogt Mad,
 enten af originale Fyre
 eller af et Oversætter-Uhyre.
 Men hør nu noget interessant,
 et Punkt, hvori du ved Flytning vandt:
 Du véd jo nok, at i mangel Gade,
 som ligger paa Strøget, man faar sine Blade
 vel hele Timer før andre Steder;
 nu vel, paa det Sted, du i Dag betræder,
 man skyder en saa mærkelig Fart,
 for at fange det nye ret hurtigt og snart,
 at man anticiperer det kommende Bud,
 og faar sine Blade længe forud,
 saa man her dem læser en Tid lang, før
 Manuskriptet er færdigt og Skriften tør.

Sjælen. Det gefaller mig godt.

Mefistofeles. Jeg selv det lider,
 det er ej uvigtigt i vore Tider.
 Hvad Nyhedsposten derved maa vinde,
 du selv ved Eftertanke vil finde,
 som og, at vi her os tage det let
 med Bladenes Postforsendelses-Ret. —
 Men vi tale for meget om Journaler,
 og mod min Villie jeg forhaler
 Svarene, som jeg give kan,
 paa hvad du for Resten spurgte. Velan,
 her er ogsaa Theater; og det er det bedste,
 man slipper for at høre, man ser sig mæt:
 der spille kun Danserinder og Heste,
 det kommer af det, der er Hofparket.
 Man viser ogsaa dresserte Lopper,
 men uden Lænke, som Dyret stopper.

Sjælen. Saa man giver ej rigtige Skuespil?

Siesby, Gottlieb S., oprindelig Skomagemester, liberal Journalist og Forfatter i Trediveerne og Fyrreerne.

Mefistofeles. Jo, en Gang imellem, naar Folk det vil. Men det samme Princip dog stedse gjælder: i Skuespillet man hører ej heller, thi uagtet der tales af alle Kræfter, saa er der dog intet at høre efter.

Sjælen. Hvad spilles i Aften?

Mefistofeles. Det er Mulatten og Maurerpigen.

Sjælen. Hvordan? dem begge?

Mefistofeles. Ja, sagtens gaar det lidt ud paa Natten, men siden kan man sig ogsaa lægge med desto bedre Samvittighed.

Sjælen. I Sandhed, jeg glædes ved den Besked, thi heraf slutte jeg tør omtrent, at Andersen her nu bliver erkjendt.

Mefistofeles. Hvorfor ikke her som andre Steder? Alt længe skinner hans Berømmelses Maane over hele det store Kongerige Skaane, og i Tyskland nyder han alt en Hæder, som neden for Hundsrück mon begynde og ender oven for Swinemünde. I Konstantinopel han snart vil trykke midt i Seraillet et Mesterstykke; da staar han i Literaturens Hegn som det orientalske Spørgsmaals Tegn, og mens Stor-Evnuken hans Isse kroner, og dybt af Inferiørerne knæles, læser han Mulatten for Sultans Koner, og Maurerpigen for dem, som skal kvæles.

Sjælen. Jeg ser, man ham kjender her; og hvordan man end bedømmer den sjældne Mand, det alt vil glæde ham, kjendt at være, og sandelig, det er og en Ære, I er saa dannede, literære.

Mefistofeles. Det er intet Under; du vilde røres, om du vidste, hvad her for Dannelsen gjøres. Her er et stort Universitet, hvor man bliver til Livet forberedt

»Mulatten«, et romantisk Drama, og »Maurerpigen«, en Tragedie, begge af H. C. Andersen, udkom og opførtes i 1840. »Andersen her nu bliver erkjendt«, i Trediverne havde Andersen nu og da en Del literær Modgang og klagede hyppig derover. Allerede i 1833 havde han foretaget en større Udenlandsrejse og var om Efteraaret 1840 atter fløjet af Sted til Rom, Athen og Konstantinopel, en Rejse, der senere blev skildret i »En Digtets Bazar«. Evnuk, egentlig en Sengevogter; Kvindernes Opsynsmand i Haremet. »orientalske Spørgsmaal«, det staaende politiske Spørgsmaal om det tyrkiske Riges Fremtids-skæbne. Inferiørerne, underordnede, undergivne.

ved at lære det, som er bestemt
til just i Livet at vorde glemt,
og hvor der sørges for alle Klasser,
saa hver kan finde det Sted, han passer,
thi af hovedløse man gjør Pedeller,
Direktion af aandløse.

Sjælen. Fanden heller!

Mefistofeles. Her findes og lærde Societeter,
hvor Jens og Mads og Poul og Peter,
naar han ikke længer kan producere,
sig lader paa Livstid balsamere,
og her er Livstiden evig lang.

Sjælen. Til intet af dette jeg føler Trang;
det interesserer mig mere for Tiden,
hvad der gjøres for den reale Viden.
Er her nu for Exempel et Sted,
hvor man kan sætte sin Søn i Skole?

Mefistofeles. Mangfoldige; derpaa kan du stole.
Og Bøger her er i Overflødighed,
vort Bibliothek er uhyre stort,
her kommer fast alt, som paa hvidt har sort;
dog de bedste Bøger, det maa jeg sige,
til Bibliotheket i Himmerige
forsendes og gaa forbi vor Næse;
men lige meget, vi Mængden faa;
her er ej heller Tid til at læse
for den, som vil Øjeblikket forstaa.
De bedste Poeter, for Exempel,
de gaa til Himlen og faa et Stempel, —
at sige: de Værker, de have skrevet,
thi Poeten selv, som han gik og leved,
han faar gemenlig hos os sin Plads.

Sjælen. Ih nu! det kommer mig vel til Pas,
thi jeg bekymrer mig ikke stort
om Værket, som en Poet har gjort,
men tit jeg føler mit Hjærte brænde
af Begjærlighed efter ham selv at kjende,
at vide, hvordan han spiser og drikker,
hvordan han nyser, hvordan han hikker,
kort sagt, at kjende ham ret privat.

Mefistofeles. Nu vel, den Lykke dig er parat.
Og jeg fortænker dig ej deri,
at du søger Personen, gaar Værket forbi,
thi paa de fleste Poeter man mærker,
at de er bedre end deres Værker.

Pedeller, Pedel af pes, en Fod, Tjener og Bud ved et Universitet eller en Skole. I en Anordning for Kjøbenhavns Universitet skal have staaet, at til Pedeller burde vælges »Studenter uden Hoved«.

Men anderledes det sig forholder
 med de faa, som spille de store Roller,
 som øse dybt af Musernes Elv:
 deres Værker er bedre end de selv;
 de gode Værker tager vor Herre,
 Personen sender han os des værre.
 Kun naar Poeten saaledes bliver,
 at i evige Værker sig selv han giver,
 saa Værk og Person i Samklang staa,
 han selv i Himmelen ind tør gaa, —
 om for Resten det hændes nogen Sinde,
 jeg skal ikke det sige, jeg var aldrig der inde.

Sjælen. Men er det billigt? Er det retfærdigt?

Mefistofeles. Min gode Ven, det er Forsynet værdigt
 at lede det slette til idel godt,
 og jeg vil sige dig, hvis du blot
 mig ej beskylder for fræk Kynisme,
 at det er Forsynets Jesuitisme
 at bruge det slette Middel til godt.
 Hvad skal man forstaa ved den store Mand,
 det være Poeter, hvorom man taler,
 Filosofer, Ministere, Generaler,
 et cetera, hvad man nævne kan?
 Jeg tror, at den store Mand er han,
 som blev et Redskab i Herrens Hænder;
 men den Ild, som i hans Begejstring brænder,
 er ej hans egen; kun inspirert
 han lyder en Magt, han ikke kjender;
 og derfor, naar han har fremmet Maalet
 som Middel, bliver han selv kassert;
 men hans Virkning kaster man ej paa Baalet,
 den bliver i Himlen registrert.
 Og heri maa jeg vor Herre berømme,
 thi kommer hans Aand i et usselt Kar,
 hvi skulde han Karret ikke tømme,
 naar til hans Plan det ham nyttet har?
 Og heri vil alle som jeg nok dømme:
 af Person er Geniet gemenlig Nar,
 forfængeligt, svagt, sig selv en Gud,
 til det gode sædvanlig ej kapabelt,
 og, sletter man Inspirationen ud,
 som Menneske sjælden respektabelt.
 Og sandelig — dog, det er sælsomt, kjære,
 at det just er mig, som forkynder den Lære —
 kun det gode skjænker Personlighed,
 men Geniets øvrige hele Sfære,
 hvad en Kunstner skaber, en Tænker véd,
 det skønne, det sande, hvad man det kalder,

er fremmed Stræben, hvorved man falder
i Pantheisme til Halsen ned.

Den eneste Trøst for de arme Stakler,
for hvilke man Livet her forkvakler,
idet de skilles fra deres Værker,
deres Hjertes eneste Mindesmærker,
er, som de sige, den visse Haaben,
at for dem en Udgang til sidst er aaben,
naar, efter Personens Lutring i Flammer,
hans Værk sig ej mer ved Mesteren skammer.

Jeg tilstaar, jeg kan ikke forstaa,
hvorledes nogen kan haabe derpaa;
saa meget er vist, det er Hjærnespind,
i Fald man vil ud, hvor man kom ind,
thi som jeg sagde dig, Porten her
er rigtignok Indgang for enhver,
men Ud- og Tilbagegang for ingen.

Og gaar man de Folk med Spørgsmaal paa Klingen,
saa væve de om en anden Vej, —
men hvor? og hvilken? ja, det er Tingen;
jeg tror, selv Fanden kjender den ej. —
Der kommer en Digter! . . . han os ikke saa'; . . .
han gjør Mine til at synge; hør nu efter,
hvad hans Sang bekjender. Jeg tør bande paa,
at i ét og alt den mit Ord bekræfter.

Digteren.

Hvis jeg var god, jeg digted slet,
men jeg er slet, og digter godt,
den Lod har mig min Musa givet;
hun vil, at jeg især af det
skal røres, som i stort og smaat
mig selv just manglet har i Livet.

Om ej mig selv jeg havde lukt
fra Godhed og fra Fromhed ud,
da toned ej mit Kvad af Længsel,
da sang jeg ikke nær saa smukt
om Sjælens Higen efter Gud,
med Røst som Fuglens i dens Fængsel.

Om ej min Vantro var saa stærk,
at den mig rev fra Kirkens Bryst
og kastede mig ud fra Reden,
da gjenlød ej mit Digterværk
af Længselstonen i min Røst,
af Sukket efter Menigheden.

Pantheisme, Troen paa, at det hele Verdensalt er Guddommen. Digteren, om denne Figur har Heiberg selv udtalt sig paa følgende Maade: Naar man bemærker en stærk Modsætning mellem en Digters reale og hans digteriske Tilværelse, maa man ikke være for hurtig til at beskyldte Digteren for Affektation eller Hykleri, »thi ofte kan Differensen være en saadan, som, naar den kommer til hans Bevidsthed, fremkalder Savnet af den manglende Enhed samt Længselen efter den, og saaledes selv bliver hans inspirerende Muse.« (Pros. Skrifter IV, S. 464—66.)

Var ej mit Hjærte koldt og haardt,
 saa lukket til, at mangel Gang
 jeg dybt bedrøvede de fromme,
 da gav jeg Følelsen jo bort,
 som nu, bevaret for min Sang,
 skal til forstærket Udbrud komme.

Den Mening er vist uden Grund,
 at hist i Herrens Paradis
 et Kor af salige man hører;
 nej, Saligheden har ej Mund;
 i Tanken blot, paa stille Vis,
 den i sin egen Kreds sig rører.

Men han, som udenfor maa staa,
 med Anelser om Himlens Fryd,
 kun han om Paradis kan sjunge;
 hvad ej han har, men ser kun paa,
 det tolker han ved Strængens Lyd,
 og Savnet bæver paa hans Tunge.

For Engle digtes ikke let,
 men for de faldne Slægter blot
 med selvforskyldte Savn i Livet;
 og var jeg god, jeg digted slet,
 men jeg er slet, og digter godt,
 den Lod har mig min Musa givet.

Mefistofeles. Nu gik han sin Vej; ja lad ham gaa,
 det Vaas er ej værdt at høre paa.

At han selv er slet, er det visse i Sagen,
 men om Digtet er godt, kommer an paa Smagen.

Nu, tror han, vil Digtet til Paradis gaa,
 uagtet han udenfor selv maa staa.

Ja, han selv har Lyst at komme der ind,
 men han véd det ej i sit dumme Sind;
 der gaar igjennem hans hele Sang
 efter Saligheden en Længselsklang,
 paa samme Tid som han selv bekjender,
 at kun uden for den hans Gnist sig tænder.

Det kalder jeg mærkelig Inkonsekvens.

Sjælen. Det taler ej for hans Intelligens.

Mefistofeles. Det hører nu med til det taabelige,
 til gammel Fordom, at ville hige

saa ubændig stærkt efter Himmerige;
 man har det jo meget bedre her.

Jeg priser lykkelig dig og hver,
 som Skæbnen ikke præget har
 med Stemplet af Geni og Nar,
 thi om eder man haaber, om ikke véd,
 at I blive her kan i Evighed;
 og her er det bedre, det skal du kjende,
 end hvor man sidder med blottet Ende

paa en Sky, saa vaad og saa kold som Vand,
og blæser Trompet, det bedste man kan.

Sjælen. Jeg finder, at du har ganske Ret,
jeg har store Tanker om denne Plet.
Men sig mig, om jeg da her vil møde
mine gamle Venner, som alt er døde.

Mefistofeles. Ja, det kan du ganske stole paa,
og de levende vil du med Tiden faa.

Sjælen. Det glæder mig meget! Men tror du, min Kone
vil ogsaa komme til denne Sone?
Vel skjændtes vi tit og mangan Gang,
naar vi gjorde hinanden Tiden lang,
dog savner jeg nødig Millemor, —
at sige, naar hendes Tid er omme,
det har ingen Hast. Hvad tror du?

Mefistofeles. Jeg tror,
at jeg tør love dig, hun skal komme.

Sjælen. Og mine Børn da?

Mefistofeles. Det véd man ikke,
det kommer an paa, hvordan de sig skikke.

Sjælen. Saa gid de maa sig værdige gjøre,
til det samme lykkelige Liv at føre!

Mefistofeles. Dit Ønske kan let opfyldes maaske. —
Af hvad jeg har sagt dig, du nu vil se,
at du faar her det samme Liv omtrent,
som det, der fra Jorden dig er bekjendt.
Da jeg afskyr at lyve, hader at prale,
saa har du erfaret af min Tale,
at du faar det ej bedre her end hist,
men heller ej værre; det er altid noget,
ej sandt, min gode?

Sjælen. Jo, ganske vist!
Jeg tit har tænkt, naar mit Liv blev broget:
hvem véd, hvordan det i Døden gaar!
Man véd, hvad man har, men ej, hvad man faar.

Mefistofeles. Du ser, du vidste dog, hvad du fik.

Sjælen. Ja, det er mærkeligt! paa en Prik!

Mefistofeles. For Resten maa jeg endnu dig sige,
hvad af min Beskrivelse kjendes kan,
at her er Kjedsommeligheds Rige,
man gaber meget i dette Land.

Sjælen. Saa man kjeder sig her? Men det er slemt!

Mefistofeles. Nej tvært imod, det er højst bekvemt.
I Paradiset, saa vidt jeg kan spore,
skal man just heller ikke sig more.

Men Rigdom af Morskab have vi,
 dog skjuler sig Kjedsomheden deri;
 og naar du vil betænke det blot,
 saa vil du finde det saare godt.
 Jeg nægter ikke, hos jer hist neden
 den kunde mistes foruden Tab;
 men her, hvor man udfylder Evigheden,
 hvad kaster man vel i sligt et Gab?
 Og selv hos jer enhver jo véd,
 at intet er sundt som Kjedsomhed;
 den er maaske den eneste Føde,
 hvori ingen forspiste sig, saa han døde;
 det er tvært imod den, som Livet forlænger,
 og det er kun Tid, hvortil Livet trænger,
 saa, hvis I kun havde Kjedsomhed brav,
 paa Jorden den alt jer Evighed gav.

Sjælen. Nu vel, jeg er vant til mig at kjede.

Mefistofeles. Saa er du som skabt for denne Plads.
 I det hele vil alt, hvad du lærte der nede,
 meget komme dig her til Pas.

Sjælen. Det tænkte jeg nok; man siger med rette:
 det jordiske Liv er en Skole for dette.

Mefistofeles. Forstaar sig, det er Forberedelsen hist,
 der aabner jer Adgang her til sidst.

Sjælen. Men ét endnu: maa jeg spørge dig om,
 hvad Stedet kaldes, hvortil jeg kom.

Mefistofeles. Paa dit Spørgsmaal kan jeg dig lettelig svare,
 men hvad nytter det dig et Navn at erfare?
 Et Navn er en Lyd, paa Mening tom.

Sjælen. Det er dog naturligt, man vide vil,
 hvad Stedet hedder, man kommer til.

Mefistofeles. Men jeg frygter, det bliver dig ej til Gavn,
 om du strax erfarede Stedets Navn.
 Se først at blive hos os lidt hjemme;
 jeg er bange for, Navnet vil dig skræmme.

Sjælen. Du skræmmer mig alt! Hvad kan det være?
 Nu maa du det endelig sige.

Mefistofeles. Kjære,
 jeg skal det sige, men vær nu Mand!
 Helvede kaldes dette Land.

Sjælen. Helvede!

Mefistofeles. Sa' jeg det ikke nok?
 Du staar jo forvandlet til en Blok!
 Der ser man, hvad Fordom virke kan,
 endog paa en ellers oplyst Mand.

Sjælen. Men Gud bevares! Hvordan gaar det til?
 I Helved jeg ikke være vil;
 jeg vist af Vanvare kom der hen.
 Jeg har altid været en skikkelig Mand,
 og agtet som Borger i mit Land.

Mefistofeles. Just derfor kommer du der, min Ven!

Sjælen. Skal man da straffes for sine Dyder?

Mefistofeles. Du straffes ikke.

Sjælen. Det er jo bekjendt,
 at i Helvede bliver man stegt og brændt.

Mefistofeles. Det er Kællingesnak, som intet betyder;
 man vrøvler hos jer om de tusend Ting,
 hvoraf ingen kjender det rette Sving.
 Vel sandt, her findes adskillige Gryder
 for dem, som leved med store Lyder;
 for Mordere, Tyve, samt andre Skjælmer
 der brænder en Ild, som aldrig helmer.
 Men Pluraliteten er de honnette,
 og de behandles honnet med rette.
 Saaledes gaar det nu dig og dine;
 for jer beredes der ingen Pine;
 I finde, som sagt, det samme Liv,
 den samme Travlhed og Tidsfordriv,
 som forhen i det jordiske Rige;
 det kommer deraf, maa jeg dig sige,
 at du, min Ven, og dine Lige
 alt, mens I leved, i Helvede vare;
 og deraf kan du dig selv forklare,
 at eders Tilstand forandres ej,
 men er samme Virken ad samme Vej.

Sjælen. Var jeg i Helved?

Mefistofeles. Som næsten alle;
 kun plejer man ej saadan at kalde
 det fede, flegmatiske Liv paa Jord,
 hvori man paa det reale tror,
 og faar ej det mindste Glimt at se
 af den magre Benrad, man kalder Idé.
 Men det er netop det bedste Levned,
 hvori man det magre stolt foragter,
 og spiser sig mæt, som en tyk Forpagter,
 i Realitet, til man er revnet.
 Og er man nu let at ærgre tillige,
 og Verdens Gang giver vrantne Tanker,
 saa man skjændes med Konen og Barnet banker,
 og smisker til sin Tjenestepige,
 og tages af hende ved Næsen fat,
 mens man skjuler for Konen dit og dat,
 da er man i Fuldendelsen moden,

og Helvedet bliver som hint paa Kloden;
 du fatter da nu i din Lykkes Havn,
 at du ikke bør skræmmes ved et Navn.
 Du finder jo kun det gamle, vante,
 og sagtens var du den største Fjante,
 om ej du villig gik paa din Sti.

Sjælen. Nu vel, jeg vil se at finde mig deri.

Mefistofeles. Og for at bevise til Tydelighed,
 at Helved sig strækker over Jorden ned,
 saa lad os gjøre til Jorden en Tur;
 deraf du ser, til vort Rige den hører,
 thi uden for denne Boligs Mur,
 har jeg sagt dig alt, at ingen dig fører.

Sjælen. Skal jeg nu tilbage til Jorden igjen?

Mefistofeles. For et Øjeblik vil vi gaa der hen,
 at sige, hvis du har Lyst, min Ven.
 En Skuespiller i Dag vi vente,
 som Døden just er i Færd med at hente.
 Ved vort Theater han savnedes længe;
 de sige, de højlig til ham trænge,
 og at mangt et Stykke kan ikke gaa,
 før end de ham engageret faa.
 Da nu selv du nylig døde der hjemme,
 saa tænker jeg, det dig muntre kan
 at se en anden i samme Klemme.

Sjælen. Ja, mange Tak skal du have.

Mefistofeles. Velan,
 jeg breder ud min sorte Kappe,
 som Doktor Faust har sejlet paa;
 igjennem Luften gaa vi rappe,
 og flux vi skal paa Jorden staa.

Fjerde Akt.

Skuespilleren. Det banker paa Døren. Kom ind!

Døden. God Dag!

Skuespilleren. Hvem er De? Hvad vil De? Hvad er til
 Behag? . . .

Ih fy for Pokker! den stygge Maske!

Døden. Du tager fejl! du stakkels Aske!
 Jeg har saamænd ikke Kostume paa.

Skuespilleren. Hvad vil du da?

Døden. Det er let at forstaa,
 jeg kommer her ind for dig at hente.

Skuespilleren. Saa beklager jeg dig, thi du kommer til
at vente,

du maa vide, min Sygdom er ikke sand;
du kjender vel ikke til vort Theater,
du blev nok narret af de røde Plakater.

Døden. Det faar ikke hjælpe, min gode Mand!
selv de sunde jo Døden hente kan,
og dig har den just i Dag fundet værdig,
derfor maa jeg bede dig: gjør dig færdig.

Skuespilleren. Ih nu! jeg har ikke saa meget derimod;
jeg haaber, Direktionen vil være saa god,
med en Sørgefest at hædre mit Minde,
og om min Buste lade Kranse vinde,
og at mange vil ærgre sig, naar de se
mit Portræt ophænges i vor Foyer.
Tro ikke, dit Aasyn mig Skræk forvolder;
jeg er vant til at dø: I Helteroller
over hundrede Gange døde jeg alt;
men det forstaar sig, naar Tæppet faldt,
jeg rejste mig atter, og Haandtryk og Tak
belønnet mig for den Hals, jeg brak.
Jeg rigtignok gjerne vide vil,
om det her paa samme Maade gaar til,
om samme Belønning os bliver givet,
naar Tæppet falder for Jordelivet.

Døden. Derom jeg ikke kan sige stort;
med Dommen jeg intet har at bestille,
jeg bringer de døde til Himlens Port,
der plejer man Buk fra Faar at skille,
og de, som ikke for gode tages,
maa drage til Helved, hvor aldrig de vrages.
Du maa vide, jeg er kun et simpelt Bud
i det store Kollegium hos Gud;
men tit kan et Bud, som tjente med Iver,
vide, hvad Resolutionen bliver.
Maaske jeg kan sige dig, hvor du skal bo;
det kommer jo meget an paa din Tro.

Skuespilleren. Min Tro er af højst forskjellig Art:
snart paa Kristus jeg troede, paa Jupiter snart,
og snart ved Mahomed's Maane jeg svor,
snart dyrked jeg Brama, snart Odin og Thor.
Men derfor vil Fanden mig ikke spise,
thi jeg har lært af Nathan den vise,
at man kan i hver en Religion
dannes til en agtværdig Person.

Døden. O ja! jeg tænker, hvis du er god,
kan du gjerne være ved frejdigt Mod.

»Nathan den vise«, Drama af G. E. Lessing (1779), oversat paa Dansk af K. L. Rahbek 1799.

Skuespilleren. Men det er Knuden! Jeg véd ikke ret, om jeg bør kaldes god eller slet. Det gjør mig lidt underlig til Mode, at, skjønt jeg begejstres for det gode, er min Begejstring, saa vidt jeg tror, for det onde dog ikke mindre stor. Paa den ene Aften jeg lover for vist, at Dyden skal evig sejre til sidst; jeg tordner med min brølende Stemme mod Verdens Tyranner, som Pligten glemme, mod lumske Munke, mod Præsidenter, som snyde den fattige for hans Renter, jeg falder paa Knæ med en Bøn til Gud, og ser imidlertid saa rørende ud, — men den næste Aften jeg gaar omkring med skulende Blik og gjør fæle Ting, jeg piner og plager skikkelige Folk, jeg myrder dem baade med Gift og Dolk, jeg maner Helvedes Aander frem, og glæder mig ret til at omgaas dem, og føler mig stolt og en rigtig Ka'l, idet jeg trodser den evige Kval.

Døden. Jeg kan tænke, du taler om dine Roller, men derpaa kommer det her ej an; kun det, som du selv for Sandhed holder, til Gud eller Djævlén dig føre kan.

Skuespilleren. Min bedste Død! hvor kan du tro, at man ved Theatret har Tid og Ro til selv at tænke, til selv at mene? Man siger, hvad Digteren har befalt, (hvis man lærer sin Rolle, notabene), men véd ej, om det er sandt eller galt.

Døden. Men hvad ej man ser af de enkelte Dele, det ser man lettelig af det hele. En Digter lader til Orde komme gode som onde, frække som fromme; men den Mening, han selv om begge har, af hele Værket maa blive klar.

Skuespilleren. Min bedste Død! hvor kan du dog tro, at man ved Theatret har Tid og Ro til at sætte sig ind i det hele Værk? Den Fordring er sandelig alt for stærk. Det er sjældent, man rigtig kjender sit eget; at kjende de andres er alt for meget. Desuden vil du for det meste se, at Poeten har ingen bestemt Idé; de fleste véd ikke selv, hvad de vil; de erfare det først, naar de se vort Spil.

Døden. Det gjælder vel om de slette, men ej om de gode?

Skuespilleren. Men det er de slette, jeg holder mig til; ved de andre føler jeg mig fremmed til Mode, men af de daarlige just jeg holder, thi af dem faar man netop de bedste Roller.

Døden. Ja, naar man er en daarlig Skuespiller.

Skuespilleren. Jeg beder dig, skaan mig for alle Piller! Min Kunst har for længe siden mig adlet, jeg har Hævd paa aldrig at blive dadlet. For de andre kan en Visker være fornøden, men jeg er uforbederlig, det er bekjendt. Jeg hader Recensenter som Døden, og hader ogsaa Døden som Recensent.

Døden. Jeg recenserer dig ikke, min Bro'r, jeg fik kun en Skrupel ved dine Ord.

Skuespilleren. Og hvilken Skrupel?

Døden. Jeg tænkte paa, du vil sagtens nødig til Helvede gaa; men efter hvad du har ytret her, ligger den Tanke mig temmelig nær, at du er som Kunstner et daarligt Subjekt, men i saa Fald gaar du i Himlen rejekt, thi enhver, som røgter sit jordiske Kald paa daarlig Maade, staar hist for Fald. Jeg selv har ofte Sankt Peder hørt, naar de døde jeg har til Himmerig ført, at sige til en og anden: »Gaa bort! »Du gjorde dit Fag, dit Embede Tort, »var daarlig Poet, var daarlig Drejer, »var daarlig Minister eller Skorstensfejer,« eller hvad det nu var. Og gav han til Svar: »Jeg véd, at min Vilje dog ærlig var, »og at Fejlen kun i min Evne stak,« gjensvarede Petrus! »Det er tosset Snak! »Med den gode Vilje man finder en Plads, »hvor man Gud, sig selv og Verden er til Pas, »men Forfængeligheden maa tit forskyldte, »at man ikke kommer paa sin rette Hylde.« Saaledes talte han, den Guds Mand.

Skuespilleren. Men det er jo forskrækkeligt! Sig, hvordan skal jeg da gjøre, for mig at fri? Vel tvivler jeg ikke paa mit Geni, thi jeg bliver beklappet hver evige Dag . . . men sæt, man i Himlen har en anden Smag?

Døden. Derfor jeg netop spurgte dig om, til hvad Mening du selv i Livet kom, thi hvis du blot er et Instrument,

hvorpaa snart en Fuser og snart en Mester
sin Vise spiller ved alskens Fester,
da er det med din Salighed slet bevendt.

Skuespilleren. Nej, hvad det betræffer, har det ingen Nød.
Jeg var ej som et Instrument passiv,
jeg gav min Spiller aktive Stød.
Jeg kan sværge dig til: i mit hele Liv
blev aldrig noget Skuespil prøvet,
hvorpaa jeg som Kritikus ej mig øved,
og viste de andre paa en Prik,
at det var usselt, at det var daarligt,
og især den Rolle, som selv jeg fik,
jeg gennemheggede ret alvorligt.
Men Stridighed var dog ej min Sag,
thi naar Stykket vandt Publikums Behag,
og jeg selv til Applaus i Rollen kom,
forandrede jeg ret gjerne min Dom.

Døden. Jeg er bange for, det vil ikke forslaa
til at lade dig ind i Himlen gaa;
jeg vil derfor bede dig tænke paa,
om du ej, foruden din Kunstnersfære,
i en anden Kreds har virket med Ære.
Var der intet, som lokkede dig til Hæder,
undtagen at staa paa de vante Bræder?

Skuespilleren. Jeg har Færdighed i at kabalere,
jeg føler Evne til at regere,
jeg finder Lydighed trivielt;
jeg ofrede gjerne Kunstnerkronen,
i Fald jeg som Medlem af Direktionen
kunde raade for Kunstens Ve og Vel.

Døden. Jo mere jeg hører, jo mere du snakker,
des mere jeg frygter, at Petrus vil
betragte dig som en daarlig Makker,
og sende dig glat ad Helvede til.

Skuespilleren. Saa er jo den gamle Mening sand,
at Skuespilleren ikke kan
i Himlen komme, men bliver sendt
til Helvedes Ild og evig brændt?
Er det Retfærdighed? svar!

Døden. Ih nu!
I Fald den hele Stand er som du,
har Sagen jo nogen Rimelighed.
Men saadan er det dog ikke. Jeg véd,
at Scenens i Sandhed glimrende Navne
faa Tilladelse til i Himlen at havne.
Jeg bragte dog nogle til Himlens Port,
til hvilke Sankt Peder sagde: »Kom ind!

»Her samler sig alt, som er ædelt og stort,
 »men ingen Forfængelighed og Vind.« —
 Men, som sagt, jeg forstaar mig kun lidt derpaa;
 du vil snart erfare det. Kom, lad os gaa!
 Bed dit Fadervor, forinden du dør.

Skuespilleren. Det kan jeg ikke, jeg har ingen Sufflør.

Døden. Du klingende Bjælde, du lydende Malm,
 bered dig paa Helvedes hede Kvalm!

Femte Akt.

Mefistofeles. Se saa: Nu er vi her tilbage.
 Paa min Befordring tror jeg vist,
 at du vil ikke kunne klage.

Sjælen. Men sig mig en Gang: Jeg hørte hist
 en Ytring, som gjorde mig angst og bange.

Mefistofeles. Hvad var det for en? Jeg hørte saa mange.

Sjælen. Et Skrækkebilled mig Døden malte,
 da om Helvedes hede Kvalm han talte.
 Jeg tænkte som saa: det bliver ej Spøg,
 thi hvis der er Ild, hvor der er Røg,
 saa findes den og, hvor der er Hede;
 saa brænder det i Grunden der nede,
 og en Gang, naar Flammen en Udgang faar,
 fortærer den os med Hud og Haar.

Mefistofeles. Hvad er det nu værdt at bryde sig om,
 hvad Døden siger? Han aldrig kom
 her inden for Porten, han ikke véd
 om vor Indretning mindste Besked;
 paa Jorden han lærte den dumme Snak,
 som lugter af borgerlig Te og Tobak.
 Nej, stol paa mit Ord som paa et Faktum,
 jeg bryder aldrig det givne Paktum;
 vær du kun rolig, det har ingen Nød. —
 Men da Forord ingen Trætte brød,
 lad mig sige dig ét, som jeg glemte nys:
 du faar nu Kost og Logis og Lys
 og Brændsel og Vask og alskens Journaler
 og Plads i Theatret en Gang om Ugen
 og andet, hvorpaa man er forslugen,
 og for det hele du intet betaler.
 Til Erstatning derfor man kun begjærer,
 at du skal Arbejd gjøre paa Tur.

Sjælen. Hvordan? Med Arbejd man os besværer?

Mefistofeles. O! Møjen skal ej dig blive sur;
den gode Borger desuden tærer
ej som en Klinte paa Statens Korn,
han forsmaar Overflødighedens Horn,
han vil ikke fødes og klædes frit
og gaa gratis paa Komedie tit,
men han ofrer sit Arbejd og sin Sved
for at bøde paa Statens Elendighed.

Sjælen. Jeg giver dig Ret, thi, som jeg tror,
det stod i Kjøbenhavnsposten for i Fjor.

Mefistofeles. Det gjorde det vistnok, og det staar
endog i den for næste Aar.

Sjælen. Nu vel, jeg er villig; saa lad mig høre,
hvad det er for Arbejd, som jeg skal gjøre.
Her er vel almindelig Værnepligt
og nogen Brandskat?

Mefistofeles. Nej, intet sligt;
men vor Stat har et eneste fælles Méd,
som skal naas ved alles Arbejdsomhed;
jeg tvivler ej paa, at hørt du har
om Danaidernes store Kar;
det er et Vaskerkar, frygtelig stort,
som i Verdens første Tider blev gjort;
men den Bødker har været en rigtig Hund,
thi han maged, at Karret blev uden Bund.
Nu er vor hele Stræben, med Vand
at fylde det til den øverste Rand:
men en Gang har et kløgtigt Hoved beregnet,
at kun ved uendelig manges Flid
kan det fyldes i en uendelig Tid.
Dermed er vort hele Formaal betegnet,
og derfor maa hver Kvind eller Mand
paa Omgang hælde der i sin Spand.

Sjælen. Det er Sjoer-Arbejd.

Mefistofeles. Hvor vil du hen!
Jeg vil slet ikke tale, min kjære Ven,
om de halv hundred Prinsessehænder
(endog multiplicerte med to,
for at tale korrekt), som vort Arbejd hylde,
og i Aartusender Karret fylde;
men du vil finde her Professorer,
Magistre, Licentiater, Doktores,
i hvert et Fag de fleste Skribenter,
Poeter i Tusendtal, Recensenter
og Belletrister, en Masse Studenter,
som endog har ført op ved fine Baller

Danaiderne. Af Kong Danaus' 50 Døtre havde de 49 dræbt deres Mænd
og bleve derfor dømt til i Underverdenen evig at øse Vand i et bundløst Kar.

og spilt Komedie taalelig godt,
 kort sagt, Personer af hver en Alder,
 hver Stand, hvert Kjøen, og dertil blot
 hvad pæne Folk man sædvanlig kalder.
 Det er et Selskab, der sandelig ham,
 der slutter sig til det, ej gjør Skam.
 Og tyst! . . . hør efter! . . . du hører en Sang,
 som lyder højt over Stad og Vang.
 Det er fra Stedet, hvor Karret staar,
 at Lyden hen til dit Øre naar;
 Danaider det er, som hisset synge,
 til dem sig slutter den øvrige Klynge.
 Du mærker, dem Arbejdet ej gjør ondt,
 da ved Sang de forrette deres Dont.

Kor af Danaider.

Evig Hast!
 Ingen Rast!
 Hurtig, hurtig, Møer og
 Svende!
 Aldrig faar vort Arbejd Ende,
 Tidens Hjul staar aldrig fast.
 Tiden gaar,
 tusend Aar
 ud i bundløs Afgrund ile,
 her er ingen Ro og Hvile,
 mens den store Klokke slaar.
 Stræb og taal!
 Intet Maal
 opnaas kan i Evigheden.

Vent ej Nydelsen og Freden,
 vent ej Lønnens fyldte Skaal.
 Haab ej sligt!
 Stolt og rigt
 er dit Værk fra Formens Side,
 naar du kun til evig Tide
 uden Nytte gjør din Pligt.
 Ingen Grund!
 Ingen Bund!
 Hid med Spanden, hid med
 Øsen!
 Travlhed, Travlhed er vort
 Løsen
 indtil Verdens sidste Stund.

Sjælen. Hvad jeg hørte, har alt forandret min Tanke,
 jeg føler mit Hjærte højere banke;
 det vil mig meget interessere,
 til det fælles Maal at konkurrere.
 Jeg agter desuden Foreningsaanden,
 ved den, saa tror jeg, er Staten stærk,
 og det er herligt at række Haanden
 til sligt uendeligt Kæmpeværk.

Mefistofeles. Velan min Ven, saa siger jeg Top.
 Og gaa nu kun ad Gaden op,
 saa vil sig de mange Gjenstande vise,
 som nylig du hørte mig at prise.
 En liden Stund maa du ene dvæle,
 jeg kan ikke saa godt blive her længer,
 jeg maa hen og hilse paa andre Sjæle,
 hvis tætte Flok sig mod Porten trænger.
 Jeg har saa travlt med saa mange Ting.

Farvel! nu gaa kun og se dig omkring;
jeg haaber, dig alt skal være til Pas.

Sjælen. Hvor heldigt, at jeg endelig fandt min Plads!

Kor af de efterlevende.

Ved denne Borgerfest, hvorved saa mangen
højt hædret Mand blev omtalt ved en Skaal,
ej glemme vi den Ven, som forudgangen
os vinker til sig fra sin Banes Maal.
Nu er han salig i sin Himmels Glæde,
han skuer ned fra Frihedslandet hist,
og skjænker os, som her ved Glasset græde,
den blide Trøst: vi samles nok til sidst.

THOMASINE CHRISTINE GYLLEMBOURG.

(1773—1856.)

En Hverdagshistorie.

(1828.)

For nogle Aar siden rejste jeg i et offentligt Ærende i Udlandet, og paa Hjemvejen erholdt jeg Tilladelse til at opholde mig en Tid lang i det meklenborgske for et privat, mig vigtigt Anliggendes Skyld. Mit egentlige Standkvarter var ikke meget langt fra Dobberan, paa en Herregaard, hvis yndige, smilende Beliggenhed kontrasterede besynderligt med de Menneskers Tone, som opholdt sig der. — En saadan Stivhed og Etikette, en saadan Mangel paa al Lethed i Omgang og Samtale kan man vanskeligt forestille sig i vort gode Kjøbenhavn, hvor der intet Spor mere findes af den Adelsstolthed og Stivhed, som udmærker det nordlige Tyskland, især ved de smaa Hoffer. — Og her kan jeg ikke undlade at berøre, at man befinder sig som ved et Trylleslag hensat i en anden Verden, naar man efter et Ophold, af den Natur som mit oven nævnte, kommer til Slesvig, og her ser det elskværdigste Fyrstepar, omgivet af sine skønne, opblomstrende Børn, og nu i deres huslige Liv finder den Simpelhed i Sæder, de patriarkalske Dyder, som man i sin frihedselskende Ungdom sværmede for som et Ideal. Dog her er ikke Stedet til at indlade mig i dette Æmne, uden for saa vidt som disse Tanker have indgrebet i min Skæbne.

Jeg vender da tilbage til min meklenborgske Herregaard, og maa bekjende, at hvad der fortrinligen mishagede mig, var den Maade, hvorpaa de derværende unge Damer ligesom søgte at efterabe den mindre elskværdige Side hos Englænderinderne, der gjør deres Omgang saa besværlig, at man f. Ex. næppe tør hilse sine kvindelige Bekjendte paa offentlig Gade, uden at staa Fare for at blive anset for ubeskeden og paatrængende. Ved ingen Lejlighed er denne Stivhed saa paafaldende som ved et Bal. Det traf sig just, at jeg flere Gange var til Stede ved slige Forlystelser, og naar jeg da sad stille og saa' paa de dansende, paa den forunderlige Kontrast mellem deres alvorlige,

Det elskværdigste Fyrstepar, Landgreve Carl af Hessen (1768—1836) Statholder i Slesvig og hans Hustru Louise († 1831 paa Gottorp), en Datter af Frederik den femte, residerede i mange Aar paa Slottet i Slesvig og have efterladt sig et smukt Minde som et ualmindelig afholdt Fyrstepar.

ja højtidelige Mine og den Hurtighed, hvormed de bevægede dem i en munter Dans, syntes jeg, at man kunde baade le og græde ved dette Syn. Det har — efter mine Tanker — altid noget vist unaturligt, saaledes at se voxne Mennesker, ja mangen Gang ældre, korpulente Personer springe og svinge sig som Børn, medens Sveden i store Perler hagler ned ad det blodrøde Ansigt, og Øjnene staa stive i det spændte Fysionomi. Dersom dette nu ikke sker med kjendelig Lystighed og Lune, saa finder jeg, at det er et bedrøveligt og latterligt Syn. Man vil vistnok antage, at den, der sidder stille og gjør slige Anmærkninger, maa være i ondt Lune. Det var jeg ogsaa, det vil jeg frit bekjende. Jeg kjedede mig usigelig i denne Kreds, og følte mig som i Paradis, da Selskabet paa Herregaarden blev forøget med en ung Landsmandinde, der just kom dertil i et Besøg og snart skulde rejse hjem igjen til Kjøbenhavn. Nu fik Baller og Selskaber Interesse for mig. Hendes anstændige Frihed i Omgang, den Aabenhjærtighed, hvormed hun behandlede mig, den ungdommelige Munterhed, hvormed hun dansede med mig, virkede saa opmuntrende paa mit hele Væsen, at Jette H. forekom mig som sendt til min Trøst af en god Fe. Maaske var det heller ikke hendes mindste Fortjeneste, at hun var overmaade smuk, og skinnede derved som en Sol mellem de andre Damer; thi Skjønhed er temmelig sjælden i det nordlige Tyskland. — Ved alle disse sammenstødende Omstændigheder var det naturligt, at jeg maatte føle mig særdeles tiltrukken af denne Pige, om hvem jeg for Resten kun vidste, at hun var smuk, talte godmodigt med mig, og var en Datter af en Mand, der var mig bekjendt som agtværdig og udmærket i sit Fag. — Hun var kommen dertil med en ældre kjøbenhavnsk Dame. Det var i Badetiden, da Dobberan er rig paa Forlystelser og paa fremmede. En Aften havde vi i Selskab med hinanden bivaanet et Bal der. Ved en Misforstaaelse udeblev den Vogn, som fra vort fælles Opholdssted skulde afhente os, og da det var et meget smukt Vejr, ønskede Damerne at tilbagelægge den temmelig lange Vej til Fods, ledsagede af mig og en anden ung Mand. Det blev min forønskede Lod at følge Jette. Vi vandrede nu ved den dejlige Strandbred, Maanen spejlede sig i den klare Sø, paa hvis Flade mange Baade glede hen, medens Aarslagene løde i den stille Nat, afbrudte af Tonerne af en fjærn Musik. Det var en varm, dejlig Sommernat. Alting forekom mig saa skjønt; allerskjønnest den Pige, hvis bløde Arm hvilede i min, og — jeg véd ikke, hvorledes ét Ord tog et andet, men vi kom hjem som trolovede.

Da jeg blev alene, forundrede jeg mig rigtignok over den Ubesindighed, hvormed jeg havde gjort dette vigtige Skridt; det syntes mig, at jeg havde drømt det hele. — Næste Dag, da jeg besøgte de danske Damer paa deres Værelser, forestillede min Brud mig ganske ligefrem for sin Ledsagerinde som sin forlovede, sagde du til mig, og var imod mig, som om vi allerede i flere Aar gennem mange Prøvelser havde lært at kjende og elske hinanden. Dersom dette nu end havde noget stødende

for min Følelse, blev jeg paa den anden Side behagelig overrasket ved efterhaanden at opdage min Jettes mange Talenter, hvorpaa jeg aldrig havde tænkt. Hun spillede med stor Færdighed paa Pianoforte, sang ret kunstmæssigt og var en stor Mesterinde i de nu brugelige Haandarbejder. — Vi skreve begge til hendes Forældre i Kjøbenhavn, og jeg anholdt formelig om Datterens Haand og gjorde Regnskab for min økonomiske Forfatning, der tillod mig at forsørge en Familie.

Med næste Dampskib skulde Jette rejse. Vi ønskede og haabede, med samme Lejlighed at faa et Par samtykkende Linier fra hendes Forældre. Imidlertid spaserede vi daglig alene, og med sin aabenhjærtige Snaksomhed fortalte Jette mig om sit Hjem og sine Forhold. Sin Fader lod hun ikke til at elske synderlig højt, Moderens Kjæledægge syntes hun derimod at være. — »Gud ske Lov!« sagde hun en Gang, »at mine stakkels Forældre nu kan have den Glæde at se mig forlovet med dig, da det kun er et halvt Aar siden, de havde saa stor Sorg af min svenske Søster.« — »Din svenske Søster!« udbrød jeg; »hvem er det? Jeg troede, du havde ingen Søkende?« — »Det er ogsaa kun min Halvsøster,« sagde hun med en ligegyldig Mine; »det er en Datter af min Faders første Kone, der døde, da dette Barn blev født.« — »Men hvorfor kalder du hende svensk? Og hvad Sorg har hun gjort sine Forældre?« — »Det skal jeg alt sammen fortælle dig: Vi kalde hende den svenske Søster, fordi hun, siden hun var ti Aar, har været i Sverrig hos sin Morbroder. Han er nu død for tre Maaneder siden. Det var en formuende Mand, der i alting var græsselig fornem. Han havde rejst den hele Verden rundt, og var saa klog, at han kunde høre Græs gro, som man siger. En Gang kom han til Kjøbenhavn, og da Fader var gift igjen for længe siden, tog han sin lille Søsterdatter med sig til Stockholm og gjorde saadan en Afgud af hende, at da hun blev voxen, havde han hverken Rist eller Ro, før end han fik hende forlovet med sin eneste Søn, der var et Par Aar ældre end hun. Det kan nu være hen imod to Aar siden, da vare de alle tre i Besøg hos os i Kjøbenhavn, og det var en Glæde og en Herlighed; og Henning F. (saa hedder Sønnen) er da — det kan du tro — det dejligste og artigste Menneske, der kan være i Verden, og det sagde ogsaa alle. Og det hed sig, at han var forfærdelig forelsket i min Søster, skjønt Gud véd, der kunde intet Menneske mærke paa de to, at de vare Kjærester; de hverken sagde du til hinanden, eller kom hinanden nær. Det højeste, jeg véd, han fordristede sig til, var at kysse hendes Haand. Og paa hende kan nu ingen blive klog i noget Stykke; hun er saa stiv og saa fornem; det siger ogsaa Moder. — Men saa rejste de da hver sine Veje; han rejste udenlands, og hun rejste hjem til Stockholm med sin Morbroder. Men saa for et halvt Aar siden kom der et Brev fra ham, at han var kommen til at forelske sig dødelig i en udenlandsk Pige, og hun i ham; at han vilde sige min Søster det rent ud og give sin Skæbne i hendes Hænder, thi hvis hun forlangte det, vilde han komme igjen og holde sit Ord som en

brav Mand. — Men Gud bevare os! Dertil er hun alt for stolt, hun gav ham strax hans Frihed, og forligte ham endogsaa med Faderen, der var grumme vred paa ham, saa han fik da sin franske eller italienske, hvad hun var, og Maja blev siddende.« — »Maja!« udbrød jeg, »det er et kjønt Navn.« — »Det hedder hun efter sin Moder, der ogsaa var svensk, og det skal mange hedde derovre. Men tænk nu en Gang! Faderen han tog sig det saa nær med Sønnens Opførsel, at man siger, det var en Pind til hans Ligkiste, og det har nu Maja paa sin Samvittighed, det sagde Moder.« — »Der i,« afbrød jeg hende, »har Moder stor Uret, efter min Mening. Det var fornuftigt og godt, hvad din Søster gjorde. — Du synes ikke at elske hende? Hvorfor ikke?« — »Ak!« svarede hun, »det er vistnok en hjærtensgod Pige, men hun er, som sagt, saa stiv og saa fremmed og fornem, at det er ubehageligt at omgaas hende.« — »Er hun smuk?« — »Nej, slet ikke smuk. Hun har heller ingen Talenter, som er værdt at tale om. Moder siger, hun er bedst til at gjøre Honneurs ved et Bord, thi det ophøjede Morbroderen hende altid for, at hun holdt hans Hus saa smukt og behageligt. — Nu er han da død, og Sønnen, hendes forrige Kjæreste, han vilde endelig dele Arven med hende, som med en Søster, men det tog hun da heller ikke imod, hun beholdt kun, hvad Morbroderen havde foræret hende, og det var ikke nogen Herregaard. Det var tosset af hende, sagde Moder; det var det mindste, han kunde gjøre, som havde forspildt hendes Lykke. Men Fader holdt med Maja i det som i alting. En Tante, hun har derovre, er taget i Huset til hende, thi hun kan ikke forlade alting i den unge F's. Fraværelse, før end en gammel Fuldmægtig, eller hvad han er, er kommen til Stockholm og har taget det under sin Varetægt; men saa snart han kommer et andet Steds fra, hvor han er, og hun har bragt alting i Rigtighed, saa kommer hun da hjem til os, og det er det værste, thi Fader er rent som forgabet i hende, og Moder har allerede haft mange Ubehageligheder for hendes Skyld, og faar vel flere.« —

Denne Fortælling syntes mig en Ubehagelighed, jeg havde for hendes Skyld, thi mine nye Forhold begyndte at ængste mig. Fader og Moder uenige, og ventelig uretfærdige, hver mod sit Barn; denne svenske Søster, der ogsaa skulde blive min, stiv, kold og fornem, formodentlig afbleget af Sorg, med den syge Emfindtlighed, som i Almindelighed klæber ved de Fruentimmer, hvis Fordringer til Livet ere blevne skuffede. Det var ikke trøstelige Udsigter. Jeg besluttede i Stilhed at paa-skynde mit Giftermaal, og indrette mit Hus saaledes, at jeg for min Person ikke skulde blive forstyrret af Misklangen i min nye Families Forhold.

Med næste Dampskib kom det forønskede Brev med Samtykket til Jettes og min Forbindelse; dog svarede det kun halvt til mine Ønsker, thi fra Faderen var intet Ord. Men Moderen forsikrede om hans Bifald, og hendes Brev var desto forbindtligere, alt for forbindtligt imod mig, saa jeg blev skamfuld derover, medens det tillige priste den Lyksalighed, der efter hendes

Overbevisning vilde blive mig til Del i Forening med hendes Datter, der vist vilde blive et Mønster paa en Kone.

Jette rejste nu, og i min Ensomhed begyndte jeg at anstille Betragtninger over mig selv og min Fremtid. Pigen er smuk og god og elsker mig, tænkte jeg; hvad vil jeg mer? — Jeg kunde for Resten ikke noksom forundre mig over hendes besynderlige Opdragelse, der, idet den havde givet hende saa mange Talenter, dog havde gjort sig skyldig i saa megen Forømmelse. Saaledes kunde jeg aldrig læse noget Brev fra hende uden en stor Ærgrelse; saa maadelig en Haand, saa daarlig Orthografi, og især saa tomt, saa intetsigende Indhold passede sig kun slet for en Pige, paa hvis Dannelse der var anvendt saa meget. Det interessanteste, hun fortalte mig i disse Breve (som jeg hver Uge regelmæssig modtog), var den Omstændighed, at min Hund var hos hende. Dette overmaade smukke Dyr, som jeg kun en kort Tid havde været i Besiddelse af, var et Arve-gods efter min nylig afdøde Broder, og mig derved meget kjær. Den havde været med mig i Baaden, da jeg fulgte Jette om Bord paa Dampskibet, og i den Travlhed og Trængsel, der herskede, blev den borte for mig, og var, som jeg nu erfarede, bleven tilbage paa Skibet. Jeg svarede hende, at det glædede mig, at min Hund var lykkeligere end jeg, og at denne Fido (som den hed) var et levende Billede paa min Troskab, der fulgte hende overalt.

Med det sidste Dampskib, som afgik i samme Efteraar, agtede jeg at rejse til Kjøbenhavn. Samme Morgen blev jeg behagelig overrasket ved at se min gamle Ven, Anton B., træde ind til mig. Han fortalte mig, hvad jeg ikke vidste, at han havde faaet et meget godt Embede i Fyn, og var paa Vejen til at rejse der over. — »Paa Vejen?« udbrød jeg; »fra Kjøbenhavn til Fyn? Gaar den over Dobberan?« — »Ja,« svarede han, »hvad vil du sige, naar jeg fortæller dig, at jeg er kommen her, blot for at have en eneste Samtale med dig, thi i Eftermiddag rejser jeg til Lands her fra; jeg har allerede gjort Parti med en Ven, som skal samme Vej. Gud være lovet, at jeg ikke har forfejlet dig! Det var mig umuligt at komme før eller at oppebie dig i Kjøbenhavn, især da jeg ikke vidste, at du kom der før end til Foraaret.« — »Kjære Ven!« sagde jeg, »du spænder min Forventning. Hvilket vigtigt Anliggende, som jeg ...« »Det vigtigste i mit Liv,« afbrød han mig, »det, hvortil jeg har sat mit hele Hjærte, min hele Sjælero, og hvori jeg tænker aldrig at kunne finde en bedre *Ministre plénipotentiaire* end dig.« — »Sig frem, kjære Ven! sig frem! jeg gaar i Ilden for din Ro og Lykke.« — »Du begriber vel allerede,« sagde han, idet han saa' ud ad Vinduet for at skjule sin Forlegenhed, »du begriber vel allerede, at det er en Kjærlighedshistorie, hvori jeg ønsker at indvi dig. — Du lykkelige Menneske! du kommer til dagligen at se og leve i nære Familieforhold med den Pige, jeg tilbeder — tilbeder, det er det rette Ord. Du er jo forlovet med Jette H.? Det er hendes Søster, Maja, som jeg mener.« —

Ministre plénipotentiaire, befuldmægtiget Sendemand.

»Hvorledes!« raabte jeg forundret: »Maja H., som hverken er smuk eller — som jeg formoder — synderlig ung? Den af sin forlovede forladede Pige?« — »Hvo tør sige sligt?« udbrød han heftigt, men formildedes efterhaanden ved hvert Ord, som fulgte: »Ikke ung! Hun er næppe to Aar ældre end Jette, som er atten Aar. Hr. H., der saa meget begræd sin første Kone, var dog, inden et Par Aar vare forløbne, paa ny Fader og Ægtemand, — jeg tror rigtignok, han var det første før end det sidste. Ikke smuk! siger du? — Se hende selv! smuk er for lidt sagt; intet Ord udtrykker, hvad hun er. Forladt af sin forlovede? — den dumme Dreng, som lod en saadan Perle glide sig af Haanden! — Men just dette gjorde hende dobbelt herlig i mine Øjne. — Thi hun elskede ham dog vist, skjønt jeg ofte tænkte, hun behandlede ham mere som en Broder end som en Elsker. Men sæt ogsaa, at hun ikke var forelsket i ham, hvor mange vare dog i Stand til at handle, som hun gjorde? — Jeg havde længe elsket hende. Jeg troede, jeg var død af Glæde, da jeg erfarede, hun var fri.« — »Men hvor har du lært hende at kjende?« spurgte jeg. — »I Stockholm! det forstaar sig. Lever ikke min Moder alt i flere Aar i Stockholm? Jeg har i tre Aar opholdt mig der den halve Tid af Aaret. Der kom jeg jævnligt i hendes afdøde Morbroders Hus. Det var et Hus! Og det var en Mand! Ingen af Delene venter jeg mere at træffe.« — »Men,« sagde jeg, »tilgiv mig min Oprigtighed; en saadan Pige, der har haft en Kjæreste, vilde dog aldrig blive mit Valg.« — »I Danmark kan du have et Slags Ret i, hvad du siger, men ikke i Sverrig, i det mindste ikke i en Mands Hus, som den, hvorom vi her tale. Han bevarede endnu de forfinede og dannede Sæder fra Kong Gustav den tredjes Tid. Om de alle Vegne endnu herske i denne Henseende, véd jeg ikke, thi dette var det eneste svenske Hus, hvori jeg omgikkes paa en fortrolig Fod. Men saa meget er jeg vis paa, at Maja og hendes forlovede vist aldrig en Gang have kysset hinanden, uden maaske da de vexlede Ringe, og muligvis til Afsked, da han rejste. Nej, de svenske Sæder ere i saa Henseende strænge og forstaa ikke Spøg, hvad Døtrene angaar.« — »Men sig mig,« gjentog jeg, »har du tilstaaet hende din Kjærlighed?« — »O Gud, nej! Jeg har næppe vovet fjærnt at give hende den at forstaa. Om hun forstod mig, véd jeg ikke.« — »Hvad vil du da, jeg skal gjøre?« — »Vaage over min Skat, holde Øje med alt, hvad der angaar hende, og give mig Efterretning derom, og — hvis du er min Ven, og vil vise mig den største Velgjerning, som jeg nogen Sinde kan modtage af et Menneske, saa stræb at nærme dig hende, udsøg et belejligt Øjeblik, nævn mig for hende, og hører hun mit Navn med mindste Interesse, da overræk hende dette Brev (han tog det ud af sin Brevtaske og trykkede mig det med Heftighed i Haanden), som jeg har skrevet af mit Hjertes Fylde. Det er det samme, om det bliver aldrig saa gammelt, inden det kommer i hendes Haand. Mine Følelser ville ikke være forandrede, om det saa maatte vente til min sidste Dag.«

Jeg lovede af et oprigtigt Hjærte alt, hvad Anton ønskede af mig, og vi skiltes ad for at rejse, hver sin Vej. Da jeg gik op og ned ad Dækket paa Dampskibet i mine ensomme Betragtninger, kunde jeg ikke undlade at sammenligne Antons Følelser for Maja med mine for hendes Søster. — Forunderlig, sagde jeg til mig selv, er denne Følelse, vi kalde Kjærlighed. Den synes, ligesom Palmen, kun at kunne voxe, naar den bliver nedtrykt i sin Barndom. Jeg har ogsaa læst et Sted, at Kjærlighedens Træ maa vandes med Taarer, ligesom Frihedens med Blod. — Lykkelig er dog den, der bærer en saadan alt opfyldende Følelse i sit Hjærte; naar kun et Haab, det være aldrig saa lille — ikke større end Antons —, besjæler ham, saa er denne lille Gnist af Haab lige saa lyksaliggjørende, som nogen Vished kan være. — Dog, Ægteskab kan vel være lykkeligt uden Lidenskab; ja allerlykkeligst uden denne. — Under slige Tanker naaede jeg Kjøbenhavns Toldbod og steg i Land, glad og let til Mode.

Et gammelt Mundheld siger: Kongens Tjeneste gaar for Guds Tjeneste. Jeg fandt det pligtmæssigt at anvende denne Leveregel paa den blinde Guds Tjeneste, som man er alt for tilbøjelig til at lade gaa for alting. Jeg besørgede derfor adskillige nødvendige Forretninger, inden jeg, lige i Middagstimen, betraadte mine tilkommende Svigerforældres Hus. Man var uvidende om min Ankomst. Jeg blev lukket ind i en smukt møbleret Sal, hvor det første, der mødte mine Øjne, var min Fido, der laa paa en sirlig Pude i en Krog af Salen. Fornøjet fløj jeg hen imod den, og uden at gjøre mig videre Tanker om dens Ubevægelighed, bukkede jeg mig ned til den, for at klappe den. Man tænke sig min Overraskelse — jeg kan gjerne sige: min Skræk! — Den var død! udstoppet var min skønne, livfulde Hund. Iskoldt var dens blanke Legeme, med døde Glasøjne stirrede den fælt paa mig. — Jeg stod, som jeg selv var død og udstoppet, da Døren gik op, og Jette med et Glædeskrig fløj mig om Halsen og derpaa løb mod den halvaabne Dør og raabte: »Moder, Moder, her er min Kjæreste!« — En endnu meget smuk og elegant klædt Kone traadte ind og hilsede mig med et hjærteligt Favntag, som om jeg havde været hendes egen Søn. Man førte mig nu ind i Dagligstuen, men først kunde jeg dog ikke undlade at vende endnu en Gang mit Ansigt mod den udstoppede Hund; Jette førte mig hen til den og sagde: »Jeg har grædt mange Taarer over din Hunds Død, men jeg har ikke villet skrive dig til derom, fordi jeg paa denne Maade vilde overraske dig. Er den ikke fortræffelig udstoppet? Ser den ikke ud, som den var levende?« — »Jo alt for meget,« svarede jeg, med Møje skjulende det forstemte Lune, hvori denne vel mente, men slet betænkte Overraskelse havde sat mig. Ved min Indtrædelse i Dagligstuen blev min Misfornøjelse endnu forhøjet ved det for mig besværlige Selskab, jeg der forefandt af fire fremmede Damer af forskjellig Alder og Udseende, der alle bleve mig forestillede som forenede med Huset i Venskab eller Slægtskab. De vare alle, saa vel som Husets egne Fruentimmer, ivrigt beskæftigede med Skræddersyning. Borde, Sofa, alle

Stole laa saa fulde af færdige og ufærdige Klæder og Sytøj, at Jette og et Par af Damerne havde nok at gjøre med at skaffe mig en Stol at sidde paa. Efter et kort Ophold vilde jeg gaa, men man forlangte saa eftertrykkelig, at jeg skulde blive og spise der til Middag, at jeg indvilgede der i, saa meget mere, som jeg ønskede at gjøre min tilkommende Svigerfaders nærmere Bekjendtskab. Jeg havde ofte set ham, men vi havde dog aldrig nærmet os til hinanden. Strax efter kom han hjem, hilsede mig alvorligt og høfligt med faa, men indholdsrige Ord og begyndte derpaa en stille, ligegyldig Samtale. Med stor Møje og Anstrængelse blev der ryddet af Bordet, og dette blev endelig dækket under paafaldende Mangel paa Sirlighed og Orden, der, ligesom det meget slette og knappe Maaltid, var forunderlig afstikkende mod de elegant møblerede, skjønt uordentlige Værelser og de pyntelige, modernt klædte Damer, som ved Bordet næsten strede om ét og samme Glas, for graadig at udstikke den ene halve Pot Øl efter den anden. Paa denne Lidelse gjorde Hr. H. en ædelmodig Ende ved at forlange Vin og Vinglas for at drikke paa min Velkomst. Efter en overmaade lang Pavse bragtes ogsaa dette til Veje, og min tilkommende Svigerfader udbragte min Skaal paa en for mig saa behagelig Maade, at jeg ikke blot glemte alle de forudgangne smaa Ubehageligheder, men endogsaa med den bedste Mine slugte en Kop saakaldet Kaffe, som Jette bragte mig af sin egen Tillavning, men som jeg under andre Omstændigheder gjerne havde bortbyttet for den værste Mixtur. Da Hr. H. nu gjorde Mine til at gaa bort, greb jeg med Glæde Lejligheden, for at følge ham; men Moder og Datter bestormede mig saaledes med Bønner om at skjænke dem denne første Aften, jeg kunde tilbringe med dem, at jeg taalmodig lagde min Hat fra mig og tog Plads hos Damerne, der allerede for længe siden igjen sad ved deres Sytøj. Hr. H. var borte, en meget hendøende Samtale begyndte. Man spurgte mig om min Rejse, om fremmede Stæder. Jeg bestræbte mig forgjæves for at være saa underholdende, som jeg formaaede, men hver Gang, jeg begyndte at komme lidt i Aande, blev jeg afbrudt af Damerne, der efter et hurtigt »Om Forladelse«, henkastet til mig, meddelede hinanden vigtige og uopsættelige Anmærkninger om deres fælles Arbejde. »For Guds Skyld, Louise! du vender dette Ærme forkert!« — »Nej, vist gjør jeg ikke! Se kun, det er ligesom det andet.« — »Ja, saa er det andet ogsaa forkert.« — Nu begyndte en lang Diskussion herom. — Saa lød det fra en anden Side: »Fru H., jeg har ingen Bændler mere.« — Eller: »Jette, giv mig en ny Synaal,« o. s. v. Derpaa vendte man sig til mig: »Jeg beder Dem tusende Gange om Forladelse, at vi maatte afbryde Dem midt i en Mening. Det var om Landlivet i England, vi taledes; det er saa behageligt, sagde De?« — og saaledes gik det i et Par Timers Tid, til jeg med inderlig Fornøjelse saa Temaskinen bæres ind; thi uagtet jeg ikke er nogen Elsker af Tevand, saa fandt jeg dog et inderligt Behag i Maskinens Piben og Snurren, der forekom mig som en langt fornuftigere Tale end den, vi nylig havde ført.

Nu er da Aftenen snart forbi, tænkte jeg, men — hvad gjør Fruen? Næppe har Jette rejst sig, for at skjænke Te, før end hendes grusomme Moder siger: »Hør, Jette, til Belønning for vor Flittighed i Dag, saa forlyst os med først at spille den Sonate, jeg holder saa meget af.« — »O ja, søde Jette!« lød det nu fra alle Kanter. Jette satte sig til Pianofortet og spillede et Uhyre af en Sonate; i det mindste forekom den mig som det længste Musikstykke, jeg i min Livstid havde hørt. Jeg bandede i mit Hjærte den berømte Komponist. Temaskinen faldt ogsaa i Søvn derover, og efter mange frugtesløse Forsøg paa at bringe den igjen i Live begyndte man endelig at nyde den lunkne, tynde Te, som blev bragt de flittige Damer til deres Arbejdsbord, som de ikke vilde forlade. Da dette nu var overstaaet, og Damerne havde med mange Besværligheder faaet deres Arbejdsredskaber samlede, og hver sit indpakket, var det næsten en Time over Midnat. Nu opstod der en stor Hvisken mellem Veninderne og Husets Damer; hvorpaa Jette udbrød: »Det skal ikke bekymre Dem! Min Kjæreste er en galant Kavalier. Han vil med Glæde følge Dem alle sammen hjem.« — Jeg var umaadelig søvnig, endnu træt af Rejsen, og i al Fald var Glæden det ringeste ved denne Sag; imidlertid da ingen anden Udvej var, gjorde jeg saa god Mine som muligt og fulgte disse fire Damer til alle Byens fire Hjørner, saa jeg først kom hjem Kl. 3 om Morgenen. I hvor godt Humør jeg var, vil jeg lade enhver bedømme.

Saaledes gik, paa lidt Forandring nær, hver Dag i min Bruds Hjem. Altid den samme Uorden og Uro, den uophørlige Syning paa Klæder, Kraver, Kapper, o. s. v., som om intet andet i Verden var til end Pynt og Moder; altid det samme Gnieri i alt andet. Kun i dette Stykke, og i hvad der ellers gav en forfængelig Glans, var man ikke nøjeregnende med Udgifterne; kun dette alene, fandt man, var Penge og Møje værd. — Hr. H. var, som jeg snart bemærkede, en Mand, der aldrig spildte unyttige Ord, aldrig blev hidsig, men, naar han en Gang havde en bestemt Vilje, forstod at sætte den igjennem. Jeg tog mig imidlertid vel i Agt for ikke at tilbringe flere Timer der i Huset, end den nødvendige Høflighed og Opmærksomhed strængt udkrævede. Jeg var i nogen Tid, som en, der Dagen i Forvejen har været til et Drikkegilde, saa tom og forvirret i Hovedet, at ingen fornuftig Tanke kunde finde Plads der. Jeg havde mange Forretninger; jeg fordybede mig i dem og undflyede at tænke paa mine egne Anliggender.

En Maanedes Tid efter min Hjemkomst, da jeg en Middag var indbudet til at spise hos H's, havde jeg forskaffet mig nogle Komodiebilletter, som jeg haabede vilde fornøje Husets Damer og desuden lette mig den Lidelse, evig at være i Selskab med de mig udstaaelige Veninder, som aldrig manglede der. — Men syntes det altid der i Huset, som om en Nisse drev sit ondskabsfulde Spil, saa var det den Dag nu rent en Tyge Brahes Dag. Uagtet man vidste, at vi skulde i Tide i Skuespillet, for at faa en god Plads, kom vi dog ikke til Bords før end Klokken fem,

og da havde Kokkepige og Kat saaledes sammensværget sig, at den halve Mad var røget, den halve stjaalen, saa at vi bogstavelig rejste os fra Bordet uden at have nydt det allerringeste, uden et Glas Vin. Dette behagelige Gilde blev endnu forhøjet derved, at Hr. H. var forstemt og mod al Sædvane geraadede i en heftig Ordstrid med sin Frue om to Værelser, som han havde lejet i den øvre Etage til at modtage sin ældste Datter, som han ventede til Foraaret. — »Hun skal have det, som hun er vant til,« sagde han, »og hun skal føre Husvæsenet; jeg er kjed af dette Levned.« I samme Øjeblik formildende sin Tone, tilføjede han: »Det er Tid, Moder, at du faar mere Ro og Frihed. Forstaa mig ret! Jeg mener ikke, at du er en gammel Kone; tvært imod! Du er endnu ung og smuk, i mine Øjne, men da nu vore Pigebørn ere voxne, saa tilkomme de huslige Forretninger dem. Jette skal sy paa sit Udstyr. Maja skal styre Husvæsenet. Hun forstaaer at indrette et Hus, som det bør være, det har hun lært hos sin Morbroder, han forstod at leve, og han forstod at spare paa den rette Maade.« — Med en Vemodighed, jeg aldrig før havde bemærket hos ham, tog han sit Glas, og som han vilde drikke den afdødes Minni, svingede han det, og idet han tilføjede: »Og hvad forstod han ikke?« satte han Glasset til Læberne og sagde: »Gud glæde ham i sit Paradis!« og tømte Glasset med Taarer i Øjnene. Fruen tav lidt, derpaa sagde hun: »Ja, lad kun Maja føre Husholdningen; hun har ingen Talenter, der kan adsprede hende, saaledes som Jette har.« — »O hvad! Talenter!« sagde Hr. H., »jeg blæser ad de Talenter, der ikke gjøre Livet behageligere, men kun ere at betragte som Skueretter uden Liv og Næring. Har Maja ikke Talenter? — Hun synger jo, iblandt andet, som en Sirene.« — »Som en Sirene, Fader?« udbrød Jette leende. »Kan Blomster synges? Det har jeg aldrig hørt før.« — »Ja, der have vi strax en Prøve paa Jettes gode Opdragelse,« raabte Faderen. »Jeg skulde ikke sige hende det i hendes forlovedes Nærværelse, men den tykke Uvidenhed, hvori vore unge talentfulde Piger nu om Stunder opvoxe, er mageløs. De kunne ikke forstaa et Digt, ikke et Maleri; de lære i Skolen Geografi, Historie, Sprog og Gud véd hvad, men de kjende hverken Himmel eller Jord, Bibelhistorie eller Mythologi; de pjaatte Fransk og Tysk og forstaa ikke en Bog i disse Sprog. Kan du huske, hvorledes du ophøjede Jettes Forstand og gode Hjærte over den Bevægelse, hun havde víst paa Udstillingen ved at se den dejlige Gruppe af Thorvaldsen, der forestiller Ganymedes og Jupiters Ørn? Hun sagde, det maatte være den unge Napoleon; hendes Veninder vare af samme Mening, og de græd alle sammen af inderlig Rørelse.« — Fruen var vred og vilde til at svare, da i det samme den sørgelige Efterretning indløb, at der intet var at faa fra den nærmeste Restavration, hvor fra man havde villet hente Erstatning for Middagsmadens Tab; og i det samme gik Døren op, et Postbud kom ind, og med de Ord: »Velsmagende Maaltid!« — der under disse Omstændigheder næsten klang som en Sarkasme — leverede han et Brev til Hr. H. Da denne i Hast

havde gennemløbet dette, opklaredes hans Ansigt. »Det er fra Maja,« sagde han; »hun kommer bestemt til Foraaret.« Derpaa rejste han sig fra Bordet, vi andre fulgte hans Exempel. Han nærmede sig til sin Kone, sagde nogle venlige Ord, som til Undskyldning, kyssede Jette, og da det var allerede langt over Komeditid, men Damerne dog vilde gaa der hen, fulgte baade han og jeg dem og skaffede dem med megen Møje en Plads til at se, hvad der endnu var tilbage af Skuespillet, hvorpaa jeg efter hans Indbydelse fulgte ham til en Restavration, hvor vi lode os give et eget Værelse. Ved dette lille Maaltid var Hr. H. den elskværdigste Vært, oprømt og lunefuld, som jeg aldrig tilforn havde set ham. Til sidst lod han os give en Flaske Champagne, og da vi paa begge Sider bleve oplivede og aabenhjærtige, sagde han: »Jeg har endnu ikke gjort Dem min Undskyldning for den Mangel paa Høflighed, jeg viste, ved ikke at svare paa Deres Brev, hvori De begjærede min Datter. Min Kone vilde strax svare, og jeg véd ikke selv, hvad der afholdt mig. Jeg bekjender det for Dem, jeg føler, jeg har Uret mod dette Barn. Min Kjærlighed til min første Kone og den Datter, som ligner hende — thi en Ungdoms Overilelse gjorde mig anden Gang til Mand og Fader —, havde gjort mig ligegyldig og forsømmelig i Henseende til min yngste Datters Opdragelse. Men Naturen og Skæbnen have været bedre end jeg. Jette er en god Pige, og ved Siden af en Mand som Dem vil hun blive en brav Kone, det haaber jeg. — Siden jeg har lært Dem nøjere at kjende, bliver De mig med hver Dag kjærere. Jeg føler, at jeg vil elske Dem som en Søn, og haaber, at De er udset til at gjøre min Uret god igjen. Ogsaa er det mig en stor Trøst at tænke, at naar Døden en Gang kalder mig, lever der i Dem en Broder og en Beskytter af min Maja, min stakkels Pige, forladt af den Mand, hun elskede fra Barndommen, og berøvet sin faderlige Ven, der elskede hende saa højt.« — Han fór med Haanden over Panden, saa' paa Uret, sprang op og sagde: »Det er paa Tiden, at vi hente vore Damer fra Komedien.« —

Jeg syntes, at denne Samtale virkede beroligende paa mig. Jeg fandt mere og mere i min tilkommende Svigerfader en Ven og et kjært Selskab, der forsødede mig mangen næsten uudholdelig Time i hans Hus. Ogsaa Fruen, med alle sine Svagheder, var altid blid og godmodig imod mig. Jettes Væsen blev mig rigtignok med hver Dag mere ubehageligt; men paa den anden Side gav hun mig saa mange Prøver paa sit gode Hjærte, paa den Hengivenhed, hvormed hun stræbte ligesom at gætte mine Ønsker, at den Tanke, at bryde et Forhold, der kun var Frugten af en tusende Gange angret Overilelse, ikke for Alvor kunde opkomme hos mig. — Adskillige Omstændigheder i mine udvortes Forhold lettede mit Ønske at opsætte min Ægte-Forening, som jeg inden min Hjemkomst havde det Forsæt at paa-skynde. Jeg forsøgte at nytte denne Tid til at bibringe min forlovede lidt mere Smag og sand Dannelselse. Men disse Forsøg strandede alle paa Husets Uro, de mange Veninder, den utidige Flittighed, der egentlig kun bestod i et Slags Stundesløshed, og

flere deslige den huslige Lyksaligheds Skjær og Klipper. Med spændt Forventning saa' jeg den Tid i Møde, der skulde bringe den Søster, der med saa forskjellige Farver var afmalet for mig. I én Ting stemte disse Billeder imidlertid overens: Hun var ulykkelig, naturligvis sørgmodig, og trængte til sine nærmestes Opmuntring og Overbærelse. Allerede denne Tanke var mig trykkende, thi jeg var forstemt og trængte selv til den Trøst og Skaansel, som jeg i lykkeligere Dage altid fandt det glædeligt at kunne yde en bedrøvet. Ogsaa var det vist og sandt, at Hr. H's Hus ikke kunde taale mindste Tilvæxt af Pligter, Besværligheder eller huslige Ubehageligheder. — Saaledes hengik imidlertid den lange Vinter. Foraaret kom: Violer, Lærker, Svaler, Maj og Maja.

I nogle Dage havde jeg været paa Landet. Jeg kom om Aftenen tilbage til Byen, og efter Pligt og Skyldighed op til min forlovede. Efter de første Hilsener raabte Jette: »Den svenske Søster er kommen. Kom og lad mig præsentere dig for hende.« — Hun trak mig med sig op ad Trappen og aabnede Døren til et Værelse, hvor — jeg véd ikke at forklare det, men det syntes mig, at allerede Luften var anderledes at indaande. Den forekom mig som gennemtrængt af Vaarens Dunster. Her var saa sirligt, saa roligt og stille, som om dette lille Værelse var et Tempel. Et Fruentimmer sad ved et Bord med en Skjærm for Lyset og skrev, som det syntes, ganske fordybet i sig selv. Jette havde lukket Døren meget sagte op og stak Hovedet ind tillige med mig. Endelig raabte hun: »Maja! her er jeg med min Kjærestel!« — Den skrivende Dame sprang hurtigt op og kom os i Møde. — Dette var da Maja! — Hvor forskjellig fra min Forestilling om hende! Det var en lille Pige, yderst fin og let af Bygning, hvis ungdommelige, barnlige, muntre Udseende syntes ganske at tyde paa det Navn, hun bar efter den Nymfe, som fødte den let flyvende, hurtige, veltalende Gud, der i Livet og Døden jævner Menneskenes Skæbne, og efter den smilende Foraarsmaaned, som er hende helliget. Jeg gjorde Undskyldning for at have forstyrret hende i at skrive. Hun svarede med en Stemme, hvis Velklang gik mig ind i Sjælen, med den sonore Akcent af vore Naboers skjønne Sprog, endnu forskjønned ved en Blanding af den danske Udtale: »Kors! Posten gaar først i Morgen, saa kan jeg skrive hjem. — Hjem? Det var ikke vel sagt! Nej! her er mit Hjem hos mine egne.« Og med disse Ord tog hun Jettes Haand, trykkede den venligt og fulgte ned med os. — Den hele Aften kunde jeg ikke vende mine Øjne fra dette nye Syn. — Jeg tænkte paa Antons Ytring: »Se hende selv! Intet Ord udtrykker, hvad hun er.« Thi det, som udgjorde hendes Skjønhed, det, som intet Ord kunde udtale, var et besynderligt Udtryk i hendes Fysionomi og hele Væsen: noget saa sjælfudt, som paa én Gang udtrykte Forstand og Fromhed, dyb Alvor og Blidhed. Hun var rigtig nok ingen regelmæssig Skjønhed, men intet finere, yndigere

den let flyvende, hurtige, veltalende Gud, Hermes (Merkur). sonor, klangfuld.

kunde findes, intet, som mere lignede en nys udsprungne Blomst. Hendes himmelblaa Øjne vare ikke store eller ved første Øjekast skjøne. Men mødte man disse Øjne, var det, som om man saa' et Glimt af en højere Natur. Den særdeles lille Mund var udmærket smuk, omsvævet af de yndigste Træk, og viste to dejlige Perlerader. Den ædle, snehvide Pande forhøjedes af de stærkt glinsende, lysebrune Haar; og aldrig saa' jeg før en saadan Skjønhed i Farver, saadanne Liljer og blege Roser som dem, der blomstrede paa hendes Ansigt og Hals, og som skinnede paa det høje, skjønt hvælvede Bryst. Dersom Syden udklækker de herligste Farver paa de Blomster, der spire paa Marken, saa har Norden det Fortrin, at den skjænker sine Døtre en Blomsterskønhed, hvormed de sydlige skjøne i det mindste kun sjælden glimre. — Og — kort sagt, jeg følte, at jeg tabte mig ganske i at se og høre denne Pige, og gik hjem i en salig Rus, for hvis egentlige Natur jeg ugjærne gjorde mig Regnskab.

Fra nu af fik Hr. H's Hus efterhaanden et ganske forandret Udseende. En forhen ukjendt Rolighed, Orden og Sirlighed, en fornuftig Økonomi, lige langt fra Ødselhed og Gnieri, udbredte sig der og fortrængte de modsatte Yderligheder. Fruen, Jette og Veninderne dreve deres gamle Væsen uforstyrret i den forrige Dagligstue; undertiden tog endogsaa Maja ivrig Del i deres Sysler, og da fik Arbejde og Samtale et andet og nyt Liv; men til bestemte Timer samledes man i Salen, hvor hen Maja, efter sin Faders Ønske, havde flyttet sit Pianoforte, og over dette hængt den meget omtalte Morbroders Billede — et herligt, mandigt Ansigt! — Hr. H. tilbragte nu stedse Aftenen hjemme, og bragte undertiden en eller anden Bekjendt med sig, hvilket han aldrig tilforn havde gjort. Moder, Døtre og Veninder, alle samlede sig omsider, og ingen Dissonans lød mere saa skærende som fordem. — Hvad som imidlertid mest behagede mig, var den Maade, hvorpaa alle disse Forandringer bleve iværksatte. Ingen maa tænke, at Majas Stifmoder mistede sin Anseelse i Huset. Nej, tvært imod! Maja henvendte sig stedse til hende med mild, datterlig Ærbødighed; det lod for enhver, som om hun kun udrettede sin Moders Befalinger, og denne syntes meget tilfreds.

Efter Hr. H's Begjæring maatte Maja hver Aften spille og synge for ham. Hvilken Stemme! hvilken Sang! hvilket Spil! Hun sang aldrig andet end Romancer og smaa Sange, hvortil hun akkompagnerede sig selv paa Pianofortet. — I ældre fransk Poesi støder man ofte paa den Talemaade: »*marier sa voix au son de la lyre.*» — Nu først var Meningen heraf mig klar, thi Maja forstod saaledes at lempe Instrumentet efter sin Sang, at det lød, som om den inderligste Forening sammenbandt dem. Det samme kunde anvendes paa Text og Melodi, naar ellers Digter og Komponist nogenledes havde gjort deres Skyldighed. Jette spillede meget sværere Sager og havde langt større Færdighed end Maja. Men denne spillede og sang fra Bladet de Romancer, som bleve hende forelagte, medens Jette i lange Maaneder indstuderede sine Sonater, hvoraf fulgte, at Majas Sange altid havde Nyhedens Interesse, medens Jettes Sonater

og Arier vare forslidte og forhadte, inden man fik dem rigtig at høre. Alt dette vidste Maja at jævne, og fremhævede altid Søsterens Talent, ikke som noget, hun ansaa for Pligt, men som noget, der lod til at skjænke hende en virkelig Nydelse. I alle Ting var hun naturlig og sand og vidste altid at træffe det rette:

»mit festem Schritte wandelt sie
die schmale Mittelbahn des Schicklichen,
unwissend, dass sie Anbetung erzwungen,
wo sie vom eignen Beifall nie geträumt.«

(Don Carlos, 2 Akt, 15 Scene.)

Jeg var ingen uerfaren Yngling, mine Følelser for denne Pige vare mig selv vel bekendte, men hvad der var mig ubekjendt, var Lidenskabens rædsomme Magt. Jeg havde endnu aldrig mødt noget Fruentimmer, der svarede til mit Ideal af kvindelig Elskværdighed, og troede ikke, at noget saadant gaves i Verden. Jeg vidste ikke, hvad det vilde sige: at elske i Aand og Sandhed. Jeg havde altid følt en hemmelig Foragt for dem, som ikke havde mandig Kraft til at modstaa Lidenskabernes Vanvid. Nu faldt det mig heller ikke ind at ane, at det skulde komme saa vidt med mig selv. Her i bestyrkedes jeg ved den besynderlige Modsigelse i mit eget Indre, at det undertiden var mig en Trøst at dadle Maja i mine Tanker, og at jeg ofte kom til at tænke paa Jettes Ytring om hende, at hun var stiv og fornem, at ingen kunde blive klog paa hende. Hvor urimeligt det synes, saa er det vist, at intet Menneske kunde være mere ligefrem, utvungen og langt fra alle fornemme Luner, men at hin Ytring desuagtet ikke var uden al Grund, thi hvor vel Maja med største Frihed og Aabenhjærtighed omgikkes enhver og aldrig lagde Dølgmaal paa sin Mening, saa var der dog i hendes hele Væsen noget saa tilbageholdent, hun iagttog en saa grundfast Tavshed om sine nærmeste Forhold og sit eget Hjertes Anliggender, at det virkelig var umuligt at blive klog paa hende. — En Ting beskjæftigede mig meget, det Spørgsmaal nemlig, om hun havde elsket eller endnu elskede sin fordums Brudgom, om hun sørgede over hans Tab. En Gang troede jeg at være nær ved at finde Nøglen til denne Gaade, thi jeg var en Dag Vidne til en Samtale desangaaende. Hendes Forældre bebrejdede hende nemlig, at hun endnu korresponderede med et Menneske, der saaledes havde fornærmet hende. »Fornærmet mig!« udbrød hun; »nej, æret mig har han! Han vilde ikke bedrage mig, ikke modtage af mig den Troskab, han ikke kunde gjengjælde. Derfor skal jeg ære og takke ham, saa længe jeg lever.« — »Nej,« raabte Jette, »dersom du havde elsket ham, som jeg elsker min Kjæreste (og i det samme kyssede hun mig), saa havde du ikke kunnet slippe ham saa let.« — Maja slog Øjnene ned, og svarede kjendelig forvirret: »Jo højere jeg havde elsket ham, jo mere maatte jeg jo frygte for at gjøre ham ulykkelig.« — Fruen tog Ordet og sagde: »Hvorfor skulde du gjøre ham ulykkelig? Han var offentlig forlovet med dig, du burde holdt ham til at opfylde sit Ord, opfyldt dine Pligter imod ham, søgt at gjenvinde hans Hjærte, og han var nok

bleven en god Mand, det havde ingen Nød.« — »Gjenvinde hans Hjærte! Opfyldte mine Pligter! Ak Gud! Alt dette synes mig umuligt under saadanne Omstændigheder. Vi skulde lovet at dele ondt og godt. Hvad vil det sige? Onde og gode Kaar? Dem ere jo Mand og Hustru nødte til at dele. Men ondt og godt i en højere Forstand: sørgmodige Timer, smaa, ubetydelige Glæder og Ønsker; overbære med hinandens Svagheder, sammenmelte i samme Tro paa alt godt og skjønt; kun det, synes mig, er Ægteskab; kan det være til uden Kjærlighed!« — Med ét udbrød hun i Taarer, kyssede Fruens Haand og sagde med sød, sagte Stemme: »Tilgiv mig, at jeg taler saa heftigt; jeg kan ikke taale, at mine nærmeste tale ukjærligt om Henning F. og miskjende ham.« Hun elsker ham, sagde jeg ved mig selv og følte alt Blodet stige op i mine Kinder ved denne Tanke. Hr. H. sad hos Maja, han bøjede sig ned til hende, og sagde: »Jeg kan ikke tænke paa dette Menneske uden Forbitrelse. Se, Maja! Jeg er endnu ingen gammel Mand, men ser du disse graa Haar, som true med at kvæle de brune? For dem takker jeg ham.« — Med usigelig Ynde slyngede Maja sine Arme om Faderens Hals, vædede de graa Haar med sine Taarer og sagde: »O, Fader! for min Skyld?« — »Nej, mit Barn! Det er ikke din Skyld! Du har handlet skjønt og godt.« — »Nej, kjære Fader! det har jeg ikke, jeg havde intet Valg.« — »Han har dog bedrøvet dig, min Pigel! Vær oprigtig!« — Maja smilede: »Ja, jeg vil ikke lyve. Det bedrøvede mig i det første Øjeblik, men til min Skam vil jeg bekjende, at jeg snart indsaa, hvor megen Del min saarede Forfængelighed havde i min Sorg. Det var ogsaa kun et Øjeblik; og tro mig, jeg føler nu til fulde, at alt dette var til mit bedste, og takker Gud derfor.« — Hun elsker ham ikke, tænkte jeg nu. Da hun siden forlod Værelset, sagde hendes Fader bedrøvet: »Hvor hun forsvarer ham, stakkels Barn! Jeg véd godt, hun elsker ham endnu!« — og jeg gik hjem i dybe Tanker, ikke klogere, end jeg var kommen, og denne Samtale var et Thema, som jeg i Aar og Dag uophørlig varierede i mit Sind.

Af denne Scene vil man se, hvor fortroligt man omgikkes mig i min tilkommende Svigerfaders Hus. Ogsaa Maja behandlede mig med udmærket Opmærksomhed, men tillige med den hende ejendommelige Tilbageholdenhed, som jeg, med al min Vrede paa den, maatte tilstaa gjorde hende endnu elskværdigere. En Omstændighed, som jeg ikke kan kalde uventet, viste mig snart de Lænkens Magt, hvori jeg havde hildet mig.

Jeg havde ikke glemt mit Løfte til Anton B., men jeg havde stedse haft tusende Paaskud til at opsætte at udføre mit Forsæt, iblandt andet den store Vanskelighed at faa en Samtale under fire Øjne med Maja. Jeg havde imidlertid flere Gange nævnet ham for hende, og hun havde vist megen Interesse for ham og ytret, at hun med Taknemmelighed erindrede den Deltagelse og Hjælpsomhed, han havde vist hende i hendes Morbroders Sygdom og ved hans Død. — En Gang, da jeg vidste, at Jette og hendes Moder næste Dag skulde tage Del i en Skov-

tur, men at Maja vilde blive hjemme for at være hos sin Fader, der, ligesom jeg, havde undskyldt sig med Forretninger, tænkte jeg, at nu havde jeg den bedste Lejlighed til at udføre det mig paalagte Ærende. — Den Forvirring, hvori jeg geraadede ved den blotte Tanke om, at min Mission kunde lykkes, var saa skrækkelig, at ingen Minister, hvis Liv og Velfærd staar paa Spil, kan skjælte mere for at mislykkes i den, der er ham betroet. Jo mere jeg tænkte derpaa, jo rimeligere syntes det mig, at Antons heftige Kjærlighed maatte røre hende, ja det forekom mig endogsaa hel sandsynligt, at hun allerede elskede ham. Jeg kaldte det unaturligt og uretfærdigt at fordre af mig selv, at jeg skulde arbejde paa det, der vilde bringe mig til Fortvivlelse. — Nu følte jeg først, hvor vidt det var kommet med mig. Jeg indsaa alt det ulyksalige i mit Forhold til disse to Søstre. Min Stilling var paa den senere Tid bleven mig rent utaalelig. Den Gratie, som fremlyste af alle Majas Ord og Foretagender, var saa afstikkende mod den Udelikatesse og Smagløshed, som udmærkede Jettes, at den Tanke, at jeg hele mit øvrige Liv skulde være Vidne til, ja til Dels Gjenstanden for disse, var mig højst modbydelig. Jeg havde al min Fatning nødvendig, naar hun, som des værre ofte var Tilfældet, vilde, jeg skulde sidde med hendes Haand i min, næsten hele Timer; ja naar hun endogsaa uden Omstændigheder satte sig paa mit Skjød og slyngede sin Arm om min Hals. Slige Kjærtegn i tredje Mands Paasyn forekomme mig altid upassende. Over al Beskrivelse pinlige vare de mig under disse Omstændigheder og i Majas Nærværelse. Denne sidste syntes ogsaa overmaade undselig og forlegen derved og søgte altid at forlade Værelset. Den tossede Rolle, jeg i slige Øjeblikke spillede, bragte mig til Fortvivlelse, og naar jeg i en saadan Stemning uvenligt trak mig tilbage, saa' Jette paa mig med et Par Øjne, hvoraf der lyste saa megen Forundring og Bedrøvelse over min Adfærd, at jeg maatte føle den største Medlidenhed med denne stakkels Pige, som Natur og Opdragelse havde nægtet den Gratie, der af alting mest behagede mig, og hvis største Ulykke var at være falden i mine Hænder. — Der var intet Paaskud mere til at opsætte vor Forbindelse. Uden egentlig at have forlangt eller faaet mit Samtykke havde man bestemt vort Bryllup til Begyndelsen af næste Vinter. — Hver Dag saa' jeg Fruentimmerne arbejde paa det forhadte Udstyr, som man stedse viste mig og plagede mig med. Mangan Gang maatte jeg endogsaa se Maja tage Del i disse Tilberedelser. — Ingen, som ikke har været i en lignende Tilstand, kan forestille sig min Forlegenhed og min Raadvildhed. — Alle disse Lidelser fremstillede sig levende for mig, og efter at jeg en hel Nat igjennem havde bestaaet en frygtelig Kamp med mig selv, fandt jeg først Hvile i den Tanke, at jeg paa ny vilde rejse bort og rive mig paa nogen Tid løs fra alt, hvad som omgav mig. En Lejlighed dertil var just i dette Øjeblik for Haanden. Denne vilde jeg af alle Kræfter bestræbe mig for at gribe, og da jeg var saa lykkelig at være yndet af mine foresatte, haabede jeg at naa mit Ønske. — Jeg besluttede nu samvittighedsfuldt

at udføre min Vens Ærende og derpaa at fjærne mig saa snart som muligt, overladende den truende Fremtid til de raadende Stjærner.

Da jeg næste Dag kom ind til Maja, sad hun ene ved sit Arbejde. Den umiskjendelige Fornøjelse, hun viste ved at se mig, havde nær kuldkastet alle mine gode Forsætter. Med saa stor Forlegenhed, med saa bankende Hjærte, som om jeg talte for mig selv, kom jeg endelig frem med mit Anliggende. Maja, der med spændt Forventning havde fæstet sine Øjne paa mig, slog dem til Jorden, da hun endelig begreb min Tales Indhold, og rødmede saaledes, at ikke blot hendes Ansigt blev overgydt med et Purpurskjær, men ogsaa den dejlige Hals, ja Bryst og Arme, som vare bedækkede af den klare, hvide Kjole, skinnede med en Aftenglans igjennem det tynde Tøj. — Jeg kunde høre mit Hjærte slaa. Efter et Øjeblik Tavshed svarede hun alvorligt: »Det gjør mig meget ondt! Jeg har aldrig drømt om at være elsket af Hr. B., og jeg kan ikke elske ham.« — Jeg havde taget hans Brev frem og rakte hende det; hun gjorde ingen Bevægelse til at modtage det. — »Vil De dog ikke i det mindste læse hans Brev, som han har skrevet til Dem af sit Hjærtes Fylde, saa vare hans egne Ord.« — Hun gjorde en Bevægelse som til at udstrække Haanden, men pludselig betænkende sig, sagde hun: »Nej! jeg kan ikke læse dette Brev. Han har skrevet det, siger De, af sit Hjærtes Fylde; det vilde han vist ikke gjort, om han ganske havde kjendt mine Følelser. Nej, han skal ikke udøse sit Hjærte for en, der ikke kan optage hans Ord med samme Sindelag, hvormed de ere skrevne. Jeg beder Dem, sig ham dette, og sig ham, at han i dette mit Afslag at modtage hans Brev maa se et Bevis paa min Agtelse og paa mit Venskab.« — Den Finhed, som laa i disse Ord, den yndige Værdighed, hvormed de bleve fremførte, den Glæde, jeg følte ved at erfare, at hun ikke elskede Anton, alt dette henrev mig saaledes, at jeg var nær ved at kaste mig for hendes Fødder, da lykkeligvis hendes Fader i det samme kom hjem. Maja var overmaade forstemt, som jeg aldrig før havde set hende. Hr. H. bad hende efter Sædvane om at synge og spille. Hun undskyldte sig og leverede mig en Bog, hvori hun bad mig at læse for hendes Fader og hende. Hun saa' ikke op fra sit Arbejde og talte meget lidt den øvrige Del af Aftenen. — Den næste Dag vare disse Skyer forsvundne fra hendes himmelklare Aasyn, men det forekom mig i lang Tid, som om hun steds undveg mig. Det smertede mig, og jeg kunde ikke afholde mig fra at fordoble min Opmærksomhed for hende i en saadan Grad, at hendes Stifmoder syntes at fatte Mistanke til mig og lod mig føle den med megen Bitterhed. Jette derimod var ubekymret; det kom slet ikke i hendes Tanker, at hendes offentlig trolovede Brudgom kunde have nogen anden Følelse eller Vilje end den, der var hende behagelig — en Mening, der var dobbelt forunderlig i en Familie, hvor et Exempel paa det modsatte var ganske nyt og friskt. »Det véd jeg,« sagde hun ofte, »min Kjæreste og jeg, vi elske, ved Gud! hinanden, og det til Gavns.«

Den stakkels Anton, som jeg med Posten havde maattet oversende sin Kurv, skrev strax tilbage, og mod min Forventning med temmelig Rolighed. »Hvor kunde jeg vente,« skrev han, »at en saadan Engel skulde kunne elske mig? Det har jeg egentlig aldrig vovet at haabe. Jeg ønsker blot, at hun vil taale min Kjærlighed, tillade mig at leve for at virke til hendes Lykke og Tilfredshed. Jeg vil finde mig i ethvert Offer; jeg vil ære og anse hende som en Søster, blot hun vil skjænke mig sin Haand, bære mit Navn, lyksaliggjøre mig ved sin Nærhed og tillade mig at haabe, med Tiden at kunne vinde hendes Hengivenhed. Dette Haab kan jeg ikke slippe. Jeg har ingen anden Tanke. — Det eneste, som kunde gjøre Ende paa disse Forhaabninger, var Vished om, at hun elskede en anden. — Det falder mig undertiden ind, at om jeg var vis paa dette, og alt Haab var ude, saa vilde jeg faa Ro.«

Da Anton ønskede, at jeg skulde meddele Maja disse hans Ytringer, gik jeg, — Venskab tilgive mig det! — med langt lettere Hjærte end sidst, men søgte i flere Dage forgjæves Lejlighed til at tale ene med hende. Endelig fandt jeg et Øjeblik, hvori jeg leverede hende dette Brev, og med faa Ord bad hende læse det. Allerede næste Aften leverede hun mig det ligeledes ubemærket tilbage tillige med et lille forseglet Brev fra hende med Udskrift til Anton. Det besynderlige Indtryk, som dette gjorde paa mig, kan jeg ikke beskrive. Et Brev fra Maja! i mine Hænder! Jeg betragtede den smukke Haandskrift, det lille røde Segl. Jeg syntes, jeg misundte Anton, at hans Navn var skreven af hendes Haand, at hun henvendte sine søde Ord til ham. Det kostede mig næsten Overvindelse at skille mig ved dette Brev og bringe det, indlagt i nogle Ord fra mig, hen paa Posthuset. Det faldt mig aldrig ind, at jeg om faa Dage skulde se det igjen. Den næste Post bragte mig nemlig et Svar fra Anton, der begyndte med disse Ord: »Læs indlagte Brev« . . . Jeg gjenkjendte strax Majas Haand, og lod mig det ikke sige to Gange. Jeg greb det begjærligt og læste følgende:

»Deres Ven har meddelt mig Deres sidste Brev til ham, og jeg har læst det, med megen Taknemmelighed for Deres Godhed, med Forundring over Deres Følelser for en saa ubetydelig Pige, og med Smerte over ikke at kunne gjengjælde den Hengivenhed, De ytrer for mig. At jeg, for at berolige Dem, gjerne vilde gjøre ethvert tilladeligt Offer, derpaa vil jeg strax give Dem et Bevis ved at gjøre Dem en Tilstaaelse, som virkelig koster mig Overvindelse. De siger, at dersom De var vis paa, at jeg elskede en anden, da tror De, at De vilde faa Ro. — Velan! jeg elsker virkelig en anden, men Omstændighederne ved denne Kjærlighed ere saadanne, at den aldrig kan blive andet, end hvad den er: en stille Følelse, der blot lever i mit eget Hjærte og ikke har mindste Indflydelse paa noget andet Væsen. Men da jeg fast har besluttet aldrig at ægte en Mand, jeg ikke elsker, saa følger heraf, at De heller aldrig skal se mig i en andens Arme, og jeg forsikrer Dem, at den Kjærlighed, hvormed De har bæret mig, er i enhver Henseende langt

mindre ulykkelig end den, jeg her betror Dem. — Saa meget har jeg allerede erfaret i Modgangens Skole, at jeg véd, hvorledes man kan gjøre dens Byrde taalelig, og jeg haaber derfor, at denne heller ikke skal fordærve mit Liv. Idet jeg siger dette, er det mig en stor Trøst at tænke: at hvad der er muligt for en stakkels Pige, maa være let for en Mand som Dem.» —

Min første Følelse ved at læse disse Linier var en saa rasede Skinsyge paa den ubekjendte lykkelige, hvis Billede levede i Majas stille Hjærte, at jeg som en afsindig fór op og ned ad Gulvet, overladende mig til den Helvedkval, som fortæredede mit Indre. — Endelig tog jeg Antons Brev, som jeg endnu ikke havde læst. Han forbandede sin Kjærlighed, alle Fruentimmer og især sin Medbejler, om hvem han sagde: »at Jorden var for lille til paa én Gang at rumme ham og denne hans bitre Fjende.« Hans Raseri gød Vand i mit Blod. Jeg skammede mig over min egen Heftighed, ved at se hans. I det første Øjeblik Smerte havde han med sit sædvanlige Ilsind skrevet dette Brev, og, hvad som var værre, uden videre Betænkning sendt mig Majas, hvis Indhold han ikke havde Ret til at betro noget Menneske. Jeg maatte næsten le ad det grove Selvbedrag, der havde forledet ham til at søge Fred i en Oplysning, der saaledes bragte ham i Harnisk. — Jeg læste atter Majas Brev. Saa ganske skildrede disse simple Ord denne elskværdige Pige. Hvilken ædel Karakter udtalte sig ikke i hver Linie! Hvilken Finhed og Værdighed, hvilken forstandig Bestræbelse efter paa én Gang at trøste en ulykkelig Elsker, og tillige betage ham alt Haab! — Alle mine Sorger forsvandt i den rene Nydelse af at beundre den elskede, i salig Glæde over hendes Fuldkommenhed.

Jeg blev udreven af disse Betragtninger ved et Bud, som bragte mig den længe attraaede Befaling til ufortøvet at rejse i det Ærende, som jeg havde søgt om Tilladelse til at udføre. — Denne Ordre forekom mig som et Himmelbrev. Den opsatte mit Bryllup, rev mig for en Tid lang ud af mine trykkende Forhold og gav mig Frihed til at tænke mig om og stræbe at gjenvinde min Sindsro. — Hvad vil jeg her? sagde jeg ved mig selv. Maja elsker en anden, og jeg bør kun være hendes Ven og Broder. Jeg vil bestræbe mig for at anse hende for et overjordisk Væsen, en Engel, som ikke maa være Gjenstand for en jordisk Kjærlighed. Ak! et saadant Væsen er hun jo virkelig. Ære og beskytte hende vil jeg, paaskjønne, at dette kan blive min Lod, og at denne Lykke og hendes Faders Venskab kan give mig Erstatning for det tornefulde i min Forbindelse med denne Familie.

Jeg vil ikke omtale de Scener af Graad og Omfavnelser, Kramper og Besvimelser, som min uventede Afrejse foraarsagede Jette, hendes Moder og endogsaa de ofte omtalte Veninder. Ved min brave Svigerfaders Hjælp rev jeg mig løs fra alt dette, omfavnede ham hjærteligt, trykkede et varmt Kys paa den ganske tavse Majas Haand og fjærnede mig hurtigt fra hende

og min Fødeby, omtrent paa samme Aarstid, som jeg i Fjor var kommen tilbage tilbage til den.

Min Rejse og mine Foretagender vare yderst heldige. Jeg bestræbte mig af al Formue efter at gjenvinde min aandelige Frihed. Jeg udrettede med største Iver, hvad jeg havde paataget mig, overlod mig til min Kjærlighed for Kunst og Videnskab, tog Del i alle Slags Adspredelser og Forlystelser. Kort sagt, al den Modgift for Lidenskab, som jeg nogen Sinde havde forestilt mig virksom, brugte jeg ærligt; men naar jeg undertiden mente at være paa Helbredelsens Vej, indtraf der altid en eller anden ringe Ting, der bragte mig ganske tilbage i den Kreds, jeg havde forladt, som f. Ex. en Ytring i et Brev fra Hjemmet, en Melodi hørt tilforn under andre Omstændigheder, en Lighed, ofte meget fjærn, med det Billede, som syntes mig det yndigste, en Drøm, eller Gud véd, hvad alle de smaa Elskovsguder hedde, som Amor udsender for at holde Vagt om hans Slave og forhindre dennes Undvigelse.

Efter otte Maaneders Forløb vare mine Forretninger til Ende, og jeg kunde ikke opsætte at rejse hjem. Jeg kom hjem — jeg tror uforandret, og fandt alting uforandret. Det var i alle Maader, som om jeg slet ikke havde været borte.

Faa Dage efter min Hjemkomst var det min Fødselsdag. Saa mange Erindringer fra min Barndom og Ungdom klæbede ved denne Dag i Aaret. — Jeg var forunderlig til Mode, og især var Erindringen om min afdøde Broder ret bleven levende hos mig. For at forebygge alle mig ubehagelige Ophævelser havde jeg ikke nævnet for min nye Familie, at det var min Fødselsdag. Dog syntes mig, at jeg havde en vis barnagtig Lyst til at gjøre mig den behagelig, uden at jeg dog vidste, hvorledes det kunde ske. Om Aftenen, da jeg sad i min sædvanlige Kreds, hørte jeg Maja spille og synge i Salen, hvor hendes Fader sad hos hende. — Det var første Gang siden min Hjemkomst, at jeg hørte disse søde Toner. Jeg søgte strax en Anledning til at forlade det Værelse, hvori jeg var med Fruen, Jette og Veninderne, der denne Aften vare meget talrige og havde særdeles travlt. Jeg satte mig ubemærket ved Pianofortet, og overlod mig ganske til den længe savnede Nydelse, uforstyrret at se og høre den hulde Gjenstand for alle mine Ønsker. — Det forekom mig, som om hun var bleven blegere og endnu finere end tilforn; som om et lille melankolsk Træk, der ofte svævede om hendes Mund, var mere kjendeligt. Jeg havde mange Gange tænkt, at naar hun sang, udtalte og udtrykte hun et Sværmeri, en Rigdom af Kjærlighed, som ellers aldrig var at bemærke hos hende, saa at min Nydelse ved hendes Sange til Dels bestod i den Illusion, hvori jeg blev hensat ved Digterens elskovsfulde Ord paa hendes Læber. Jeg syntes ofte, de henvendte sig til mig, ledsagede af hendes skjøne Toner.

Det var en smuk Sommeraften. Solen gik ned lige for Vinduet og kastede sine rødlige Straaler paa den Skikkelse, der for mig var den skjønneste i Verden. Nogle af disse Straaler faldt ogsaa paa min Fido (som stedse laa paa samme Sted,

hvor jeg først fandt den), og de oplyste paa en græsselig Maade dens døde Glasøjne. De besynderligste Tanker opstode hos mig. Min Troskab mod Jette lignede jeg en Gang ved denne Hund. Disse Ord syntes mig profetiske. Da levede den. Nu laa den der ubevægelig, paa en sirlig Pude, og stirrede paa mig, som et Billede paa den Troskab, der ikke havde Liv og Sjæl, og hvortil jeg daarligen havde forpligtet mig. — Maja sang just Claras Romance i første Akt af Ludlams Hule. Dette Musikstykke har altid forekommet mig som et Mønster paa en Romance. Det romantiske, det sværmeriske deri havde stedse grebet mig paa en særegen Maade. Ogsaa Ordene gjorde i Aften et dybt Indtryk paa mig. — Saaledes var jeg selv kommen tilbage med revne Sejl for at opsøge Kjærlighedens Ø. Da Sangen var til Ende, sagde jeg: »De udelader noget, tror jeg. Der staar jo i denne Romance: »Dog vil ej Hjærtet slippe med Ankeret sit Haab.« — Maja bladede i Noderne. »Det staar ikke her,« sagde hun: »saa maa der være et Vers udeladt.« — »Det er meget slemt af den, som har gjort det,« svarede jeg, »thi det er en meget smuk Tanke.« — Maja svarede intet, men sang nogle andre Ting. Hr. H. havde imidlertid forladt Værelset. Vi vare ene. Hun gjorde Mine til at rejse sig. Jeg greb hendes Haand, takkede for hendes Sang, og henreven af min Stemning gjentog jeg uvilkaarligt, halv sagte, idet jeg trykkede denne Haand til mine Læber: »Dog vil ej Hjærtet slippe med Ankeret sit Haab.« Maja rødmede og sagde, som i Spøg: »Det maa Hjærtet dog have gjort, thi her er hverken Anker eller Haab.« — Næppe vare disse Ord udtalte, før end den sørgelige Betydning, der laa i dem, greb os begge. Vi saa' paa hinanden og tav. Maja blev siddende, lod den højre Haand løbe over Tasterne paa Klaveret og gjentog ubevidst i svage Toner Efterspillet af hin skønne Romance. »Kjære Maja!« sagde jeg med bevæget Stemme, »det var ilde-spaaende Ord, De dør sagde til mig, og det paa min Fødselsdag! — Ja, det er virkelig sandt! det er min Fødselsdag!« — »Og det har De fortiet for os!« udbrød hun. — »Tal ikke derom,« svarede jeg: »Ingen uden De skal vide det. Ser De! Jeg har hverken Fader eller Moder, min Broder har jeg ogsaa mistet. De ere alle borte, som gjorde mig denne Dag kjær. Jeg er ikke i Lune til at tale om den til nogen. De har helligholdt den med Deres skønne Sange, Aftenen har jeg nydt herligt. Jeg kunde næsten ønske, at jeg havde helligholdt denne Dag for sidste Gang.« — Til min Forbavselse brast Maja i Graad. Hun lagde den højre Arm paa en Kant af Instrumentet, skjulte sit Ansigt med den og græd stille. — Jeg greb hendes venstre Haand, trykkede den til mit Bryst, til mine Læber, til mine taarefulde Øjne. Om hendes Haandled bar hun et Armbaand med en Jærnlaas, hvori der var afbildet en Amor. Ganske smeltet af hendes Taarer, bøjede jeg mine Knæ uvilkaarligt for hende. »O, Maja!« sagde jeg, »tilbedeligste af alle Piger! Giv

»Ludlams Hule«, Syngespil af Oehlenschläger (opført 1816), Musikken af Weyse.

mig dette Armbaand til en Gave paa min Fødselsdag. Det skal følge mig i Liv og i Død. Giv mig dette Billede af den lille Gud, der saa grumt har leget med mit stakkels Hjærte! Giv mig det til Erindring om denne uforglemmelige Time!» — Maja rejste sit Hoved, aftørrede sine Taarer, saa' paa mig med milde, alvorlige Blikke og sagde: »Nej, ikke dette Billede, et bedre Tegn skal være Dem en Erindring om Deres Søster Maja;« og idet hun løste et lidet, med Rubiner indfattet Kors af sin Ørenring, tog hun min Haand, lagde det deri og sagde: »Dette Tegn er det Anker, som Hjærtet ej skal slippe;« hvorpaa hun rejste sig og forlod Værelset. Jeg blev ene tilbage. Jeg kyssede det lille Kors, stak det til mig og, ikke i Stand til at blande mig i det øvrige Selskab, gik jeg et Øjeblik ind til det, gjorde en kort Undskyldning og ilede hjem, salig beruset, rystet til det inderste af mit Væsen og ikke i Stand til anden Tanke end den: »Maja elsker mig! Det er mig, som hun elsker! Lad nu komme, hvad der vil! Intet kan mere nedtrykke eller ydmyge mig!«

Den næste Morgen kom Hr. H. op til mig for med kjærlig Bekymring at spørge til mit Befindende, da jeg Aftenen i Forvejen havde foregivet en pludselig Upasselighed som Grund til min hurtige Bortgang. — »Jeg savnede Dem ret,« sagde han, »da jeg kom ned til de andre, og de stakkels Pigebørn sad saa stille og forlode, thi jeg var i meget slet Humør. Jeg har ellers en god Vane til at forstille mig i saa Henseende, men i Aftes vilde det ikke lykkes.« — »Er der hændet Dem noget ubehageligt, kjære Fader? (saaledes havde jeg længe kaldt ham, mere af inderlig Hengivenhed og efter Døtrenes Exempel end i Betragtning af vort tilkommende Forhold). — »Nej,« svarede han, »der er intet hændet mig, min Sorg er blot Frygt for, at det værste vil hælde mig. — Ja, det værste for mig! det at se min Maja sænkes ned i sin Moders tidlige Grav.« En Gysen gjennemfór mig. Han vedblev: »I Aftes var hun igjen saa bleg; hun lignede saa ganske min yndige Hustru i hendes sidste Dage. — De maa selv finde hende forandret. Det er tydeligt, at hun sørger, at en hemmelig Orm fortærer min lille Rose. Afvigte Vinter, da De var fraværende, da skulde De set, hvor ofte hun søgte Lejlighed til at sidde ved Klaveret i Skumringen, til det var ganske mørkt, og naar vi da fik Lys ind, kunde enhver se, hun havde grædt. — Nej, Gud forlade Henning F.! jeg ønsker ham intet ondt, men han har forgiftet hendes skjønne Ungdom.« — Min Forvirring og Smerte ved disse Ord, som jeg troede bedre at forstaa end han selv, betog mig i første Øjeblik Mælet, og inden jeg kunde fatte mig, bleve vi afbrudte.

Da jeg var bleven ene, syntes det mig klart, hvad Vej jeg nu havde at tage: Maja elskede mig! Kjærlighed til mig var den Orm, som fortærede den Rose, hvortil hendes ædle Faders Skæbne var bunden. Her var intet Valg, tænkte jeg; al Betænkelighed maatte vige for den eneste Nødvendighed: at redde den elskede. Min Beslutning var tagen. Jeg vilde gjøre hendes og Jettes Fader til mit Hjærtes fortrolige; ingen ædlere Ven

kunde jeg ønske mig, ingen, der bedre forstod og formaade at hjælpe mig. — Paa den Tid af Eftermiddagen, som han plejede at tilbringe i sit eget Værelse, gik jeg i dette Forsæt til hans Hus. Jeg bankede paa hans Dør; den var lukket. Jeg gik nu ind i Salen, hvor jeg til min Forundring fandt Jette ganske alene siddende i en Krog. »Moder er ude; Maja ligeledes,« sagde hun med en Stemme, hvori Graaden var kjendelig. Jeg saa' paa hende, hun var ganske forgrædt. Paa min Forespørgsel fremførte hun følgende Ord, afbrudte af heftig Graad og Hulken: »Moder har tit og mange Gange sagt til mig, at du elskede mig ikke rigtigt; men jeg har aldrig villet tro det, da du for Gud og alle Mennesker er min Kjæreste, og jeg ikke kan tro noget ondt om dig. Men i Nat har jeg drømt saa livagtig, som det virkelig var sket, at Fader kom og bragte mig et Brev fra dig, hvori der stod . . . af samme Indhold som Hennings Brev til Maja, da han brød med hende. — Jeg har grædt den hele Nat i Søvn, og dersom den Drøm gik i Opfyldelse, og du kunde være saa haard imod mig, saa vilde jeg da bede Gud at lade mig stakkels Pige dø, thi jeg skjøttede ikke mere om at være i denne onde Verden.« — Hvorledes jeg blev til Mode ved denne Tiltale, er umuligt at beskrive. Uden at sige et Ord tog jeg Jettes Haand, kyssede den og ilede ud af Huset. Jeg gik med saa hurtige Skridt, som om jeg vilde undfly den følgende Nemesis. Jeg vidste ikke, hvor hen, og kom først til mig selv, da jeg befandt mig langt uden for Byen. Jeg gik omkring lige til efter Midnat, sønderreven af tusende smertelige Følelser, blandt hvilke den smerteligste var bitter Misfornøjelse med mig selv. — En Omstændighed var imidlertid indtruffen, og en ny Smerte, som jeg var langt fra at ane, ventede mig.

Næste Morgen kom Hr. H. igjen til mig. Hans Ansigt var som forklaret. »Kjære Ven!« sagde han, »De tog i Gaar saa hjærtelig Del i min Bekymring; i Dag maa De dele min Glæde. Hvorfor var De ikke hos os i Aftes og var Vidne til vor Overraskelse? Som vi sidde i vore stille Tanker, flyver Døren op, og et Menneske kommer farende ind; han iler hen til mig, næsten kvæler mig med sit Favntag og kaster sig for Majas Fødder med en Strøm af Taarer og usammenhængende Ord. De har vist alt gættet, at det var Henning F. Tænk Dem vor Forundring. Han er ikke gift! Der er kommen en Kurre paa Traaden mellem ham og hans Kjæreste paa Religionens Vegne, thi hun er katholsk. — Maja vidste nok af hans Breve, at der var noget saadant i Vejen, men hun er alt for tro og tavs til at lade nogen ane, hvad han betroede hende. Hun havde imidlertid længe ikke hørt fra ham, tænkte, alting var jævnet, og drømte mindst om hans Komme.« — »Hvad vil han da nu?« spurgte jeg, næppe i Stand til at fremføre disse Ord. — »Hvad han vil? Naturligvis vil han, som enhver anden Synder, have Tilgivelse og Naade. — Og i Sandhed! Han er en angerfuld Synder. Hans fordums Kjærlighed til min Datter synes opvaagnet med dobbelt Heflighed.« — »Og Maja?« — Næppe havde jeg Mod til at gjøre dette Spørgsmaal. — »Ja,

Maja forundrede mig rigtigt nok,« svarede han. »Hun blev overmaade glad ved at se ham igjen, men ellers tog hun just ikke imod ham med saa stor Henrykkelse som den forlorne Søns Fader i Evangeliet. Og da Henning, som er heftig og uden al Forstillelse, strax trængte ind paa hende, at hun skulde love ham at forny deres fordums Forbindelse, svarede hun alvorligt: Ikke saaledes, Henning! At slige Løfter ikke ere Spøg, det have vi begge erfaret. I Morgen tales vi ved under fire Øjne. — Da han saa' bedrøvet paa hende, rakte hun ham Haanden og sagde: Kom til mig i Morgen tidlig, gode Henning! kjære Ven, og Broder! Vi have meget at tale om. Der er hændet meget, siden vi saas. Og hermed tog Samtalen en anden Vending. De kom til at tale om hans salig Fader og græd begge.« Hr. H. tog sit Ur op: »I denne Time er han hos hende, og det maatte gaa til med Fandens Kunster, skulde saa smuk og elskværdig en Mand ikke forstaa at vinde en Pige, som i Grunden elsker ham og har sørget saa meget for hans Skyld. — Men Gud bevares! hvad fattes Dem, bedste Ven? De bliver jo saa bleg som et Lig.« — Hvad jeg svarede, véd jeg ikke. Kun saa meget véd jeg af Resten af Samtalen, at jeg maatte love at komme til Middag og ogsaa indfandt mig.

Nu stod han da for mig, denne forhadte Medbejler. — Hvor han var smuk! — Hvilket Udtryk af Kraft og Godmodighed! hvor aabenhjærtig! hvor varm og hjærtelig! — Det var mig umuligt at hade ham; min Skinsyge blev maaske stærkere, jo mere jeg lagde Mærke til hans Fortrin, men de hadelige, onde Følelser forsvandt ved den Modtagelse, han viste mig, den oprigtige, ligefremme og dog fine Maade, hvorpaa han omgikkes mig og alle. Heller ikke gav Maja mig Anledning til Skinsyge. Der var i hendes Øjekast, i hendes Tone imod mig noget — jeg véd ikke at forklare det — noget saa sødt, undseligt, — noget, kort sagt, som nærede mine stolte Tanker fra forleden Aften. Henning derimod omgikkes hun, som om hun var hans Søster. Hun var mindre tilbageholden mod ham end mod nogen anden Mand, og dog var der intet erotisk — om jeg saa maa udtrykke mig — i hendes hele Væsen imod ham. De sagde ogsaa du til hinanden, og da Jette bemærkede: at det havde de jo ikke gjort tilforn, svarede Maja: »Jo, som Børn vare vi Dus. Efter flere Aars Fraværelse, da vi saas igjen som voxne, sagde vi ikke mere du til hinanden. Men i vor sidste Adskillelse have vi igjen fornyet vort Barndoms gode Forhold.« —

Jeg kunde ikke nægte for mig selv, at vor Kreds betydelig havde vundet ved Hennings Nærværelse. — Jo oftere jeg saa' ham, jo mere forundrede jeg mig over det originale i hans Karakter, der paa én Gang syntes at udmærke sig ved en høj Æresfølelse, en bestemt Retskaffenhed og en stor Letsindighed, et mandigt Mod og en næsten kvindelig Blødhed. Hans Skjønhed og fine Sæder gjorde ham til en Yndling af det smukke Kjønn, og det lod, som om det var ham umuligt at modstaa nogen Fristelse, som mødte ham fra denne Kant. — Den Opmærksomhed og Artighed, som han viste Fru H. og Jette, ind-

toge disse aldeles for ham, saa Jette daglig udbrød i de Ord: »Gud! hvor Henning er sød!« — I vor daglige Kreds generte han sig ikke med sin Bejlen til Maja; nej, han lagde endogsaa Beslag paa vor Mellemlhandling for at naa sit Maal, medens Maja bestandig gik af Vejen for Samtaler af denne Natur.

En Aften, da vi alle fortrolige sade om Bordet, kom Henning til at sige: »Det hele Aar, da jeg stod Vagt ved en Klostermur.« — Da Jette ytrede, at han aldrig havde fortalt os den rette Sammenhæng med hans afbrudte Giftermaal, svarede han utvungen: »Det er snart fortalt. — Min Beatrice og jeg vare virkelig forlovede, og vort Bryllup bestemt. Vi elskede hinanden til Raseri, og ingen af os tænkte paa, at der var noget, som kunde adskille os, da vi havde hendes Forældres Samtykke, og Majas Ædelmodighed havde forskaffet mig min Faders. — Hendes Fader var en Franskmand, han havde ikke haft noget imod, at jeg var Protestant. Hans Forretninger skulde om kort Tid føre ham til Paris, dèr skulde jeg ægte Beatrice. Men hendes Moder var fraværende, hun var en Romerinde, og da hun fra sin Fødeby kom hjem til Florents, hvor vi alle vare, og hun erfarede, at jeg var, hvad hun kaldte en Kætter, oprørte hun Himmel og Jord, og med sin Skriftefaders Hjælp gjorde hun Datteren Helvede saa hedt, at da der intet Haab mere var om at omvende mig, rejste hun hemmelig bort med Moderen; og da hendes Fader og jeg rejste efter dem, fandt vi min arme Beatrice som Novice i et Kloster ikke langt fra Rom. Jeg var som en afsindig. I et helt Aar har jeg tilbragt det meste af Natten ved denne Klostermur, uden anden Trøst end den at høre paa en fattig Munks gudelige Formaninger. Ved Penge og Løfter havde jeg formaaet denne Broder, som gik ud og ind i Klosteret, til at bringe nogle faa Ord fra mig i Beatrices Hænder. Jeg fik ikke mindste Svar derpaa, før end hun, efter et helt langt Aars Forløb, ved denne Klosterbroder sendte mig et lille Brev, hvori hun underrettede mig om, at hun næste Dag tog Sløret. Hun sagde mig et sønderrivende Farvel, og — tænk dig min Smerte, kjære Maja! — hun skrev, at hun ved Bod og ved at vie sit Liv til Himlen vilde afsone mine Synder og stræbe at tilkæmpe mig den Salighed, hvori hun haabede, vi skulde mødes. — Tænk dig blot! — for mine Synder, sit hele Liv indesluttet til Bod og Bedring! Den skønne Pige, som selv ingen Synder havde at afsone!« — Ved disse Ord trillede Taarerne ned ad hans Kinder. Maja tog hans Haand og saa' ham ind i Øjnene. »Ser du, min kjære Henning! Din Beatrice, hende er det, som du endnu elsker, ikke mig, og deri har du Ret.« — »Nej, min Maja!« sagde Henning smilende: »Ingen er for mig, hvad du er; du har alt som en lille Pige taget dig Skylden paa for mine Synder, du har som voxen hemmelig solgt af dine Smykker for at betale min Gjæld, da jeg havde spilt Farao og ikke turde sige det til Fader. — Du har — og denne sidste Velgjerning kan kun Gud betale dig — du har tilgivet, at jeg kunde forlade dig, du har forsonet mig med min Fader. Hvad skulde der blevet af mig, om han var

død uden at tilgive mig? Hans sidste Ord til mig, da jeg rejste, vare: Om jeg maa dø, medens du er borte, saa lev du for at gjøre min Maja lykkelig! — Jeg er saa bange nok — (her nærmede han sig hemmelighedsfuld til Maja): Gamle Bergstrøm skriver til mig, at han ofte om Natten hører noget gaa, livagtig som med Faders Gang og med hans Støvler, som knirke, fra hans Værelser til dine, og ofte i Drømme synes mig . . .« Hr. H. afbrød ham leende: »Naa! der har vi den svenske Overtrol!« — Jette drejede Samtalen, idet hun spurgte Henning, hvorfor han ikke, for at redde sin elskede, hellere havde antaget den katholske Religion? — »Afsværge mit Lands Tro!« raabte Henning forundret. »Og om jeg kunde været saa umandig, hvorledes skulde jeg da kunnet begaa mig i mit Regiment mellem mine Kammerater?«

I et saadant fortroligt og dog spændt Forhold havde vi en Tid lang levet. Mer end hundrede Gange havde jeg i Sinde at aabne mit Hjærte for Majas Fader, men et Blik paa Jette, en, som mig syntes, alt for kjærlig Ytring til Henning af Maja, denne unge Mands Fortrin, alt dette kastede mig i min gamle Raadvildhed og Uvirksomhed, hvorover jeg mangen Gang fortvivlede og foragtede mig selv.

Midt i alt dette blev jeg overrasket ved Anton B's Komme. Han var som ude af sig selv. — »Nej,« raabte han i vor første Samtale: »Lad Maja vælge, hvem hun vil, men ikke denne flove Dreng, som én Gang har kastet et saadant Klenodie fra sig; og det vil han gjøre ved enhver Lejlighed. Nej, denne lille Helgen skal ikke falde i en Libertins urene Haand. Derfor er jeg kommen her. Det skal ikke ske, før end de have lukket mine Øjne.« — Saaledes vedblev han, og først efter at have udøst sin Vrede over mig, der nægtede at indføre ham i Hr. H's Hus, naar han ikke var fornuftig, blev han efterhaanden roligere, og vi aftalte, at jeg den næste Dag skulde bringe ham der hen. Jeg blev derfor yderst forundret, da jeg om Aftenen traadte ind i Fru H's Sal, og det første, mine Øjne faldt paa, var Anton B., som sad hos Maja ved Tebordet, næsten vendte Ryggen til Henning, som var hans Sidemand, og saa' ud, som om han havde Feber. — Han havde ikke kunnet oppebi den næste Dag, men havde introduceret sig selv, som en gammel Bekjendt af Maja og hendes Onkel.

Gode Exempler anprises ved hver Lejlighed. Jeg tror, de slette ere endnu virksomme til Næstens Forbedring. Den raa Heftighed, hvori Anton gjorde sig skyldig, var den bedste Advarsel for mig, naar min Skinsyge undertiden vilde gjøre mig uretfærdig og i ondt Lune. Anton, som havde Aand nok til at indse sin elskedes Fortrin, Hjærte nok til at elske, havde ikke Selvbeherskelse, ikke Dannelsen nok til at omgaas en saa farlig Medbejler som Henning; og denne, som var ung og heftig, havde paa sin Side ikke mindste Medlidenhed med en ulykkelig Elsker, thi som saadan viste Anton sig strax mod sin Vilje. — Det var virkelig latterligt at se den Maade, hvorpaa de hilsede

hinanden, naar de traf sammen, den Mine og de Manerer, hvor- med de gave Plads for hinanden, naar den ene stod den anden i Vejen. — I alle slige Ting havde Henning det bedste Spil, da hans Skjønhed og Anstand hjalp ham; medens derimod den stakkels Anton gjorde en latterlig Figur med sin indædte Vrede, der bestandig truede med at bryde løs. En ulyksalig Morali- seren overfaldt ham som en Krampesygdum, en bestandig Stik- len paa frivole Forbindelser, Letsindighed og deslige. Henning paa sin Side tog Anledning til at forbande de tamme Bjørne, de paatrængende, dem, som ubudne blande sig i andres Sager o. s. v. Maja fjærnede sig ved slige Scener, Jette derimod syntes at finde en inderlig Opmuntring og Glæde ved at beskue Hen- nings selskabelige Overlegenhed baade i ondt og godt. De to Medbejlere vare i deres gjensidige Forbitrelse ganske som en ulmende Ild, der kun behøver mindste Pust for at bryde løs.

En Aften, da jeg troede, alle Fruentimmerne vare ude, vilde jeg gaa til Hr. H. for at holde ham med Selskab. — Folkene sagde, at Frøken Maja var bleven hjemme hos Herren, og at de andre Herrer vare ogsaa der oppe. Længe før jeg kom Dø- ren nær, hørte jeg en stor Alarm indenfor, og da jeg traadte ind, saa' jeg Maja sidde bleg og skjælvende, og hendes Fader, ligeledes ganske forfærdet, forgjæves bestræbende sig for at stifte Fred mellem Henning og Anton, der som to rasende stode mod hinanden. De syntes midt i en heftig Ordstrid. »Ingen har mindre Ret her end De selv, min Herre!« raabte Anton, »De, som troløs og grusom har forladt og fornærmet denne Engel.« — »Og dog, min Herre,« raabte Henning, »dog staaer jeg færdig til med Liv og Blod at forsvare hende mod Deres Paatrængenhed og forfægte min Ret til hende med min sidste Blodsdraabe.« — »De Ord ere velkomne,« udbrød Anton. »De er Militær, jeg har ogsaa vist, at jeg kan føre Vaaben. — Be- hag at nævne Vaabnene og Tid og Sted. Jeg er færdig.« — »Det er jeg med,« sagde Henning: »Tiden kan være strax, Stedet kan De bestemme. Vi tage vore Tjenere med, andre Vidner behøves ikke. Pistolerne skal afgjøre, hvilken af os to der ikke ser den næste Morgen.« — Maja fór op, slog begge Armene om Henning, og sagde med skjælvende Stemme: »Hen- ning, er dette din Kjærlighed? dette din Tak for min søster- lige Troskab?« — Hans Raseri syntes i samme Øjeblik stillet, han førte hende til hendes Stol, hun kunde næppe holde sig oprejst; han faldt paa Knæ for hende og sagde: »Søde Maja! Sig et Ord! Sig, at du tilgiver mig! at du vil blive min! og al- ting skal være glemt. Jeg rækker denne Herre min Haand til Forlig.« — »Ogsaa jeg, min Frøken!« sagde Anton, »ogsaa jeg vil række Haanden til Forlig, dersom De erklærer Deres troløse Elsker for nærmere til Deres Haand og Hjærte end den Mand, der i flere Aar aldrig har haft anden Tanke end Dem, som al- drig glemmer Dem, hvis første og sidste Kjærlighed De er.« — Maja skjulede sit Ansigt i sine Hænder. Hendes Fader tog hende i sine Arme, løftede hende op af Stolen og trykkede hende til sit Bryst; hendes Hoved sank ned paa hans Skulder.

»Min Maja!« sagde han, »min Yndling! al min Glæde i Livet! Hør din stakkels Faders Stemme. Kan du se disse ellers brave Mænd for din Skyld at dræbe hinanden? Vil du give dig selv og dine til Pris for Verdens Dom? Ræk en af dem din Haand. Og staar det i Vejen for Henning, at han en Gang var ubestændig, saa lad mig gaa i Forbøn for din Ungdomsven, som elsker dig! Se!« tilføjede han, idet han pegede paa Maleriet over Klaveret, »hans Fader ser paa dig og beder for ham.« Med en Martyrs Aasyn, med Blikke, som man med rette kunde kalde døende, løftede Maja sine Øjne op til sin Morbroders Billede, vendte sit Ansigt med ubeskrivelig Bedrøvelse til sin Fader og gjorde en Bevægelse som for at række Haanden mod Henning. — Nu kunde jeg ikke længere udholde det. — Jeg fór hen imellem dem, rev Maja af hendes Faders Arme, greb hende i mine og raabte med en Kraft, som forbavsede dem alle: »Nej, aldrig! aldrig skal denne Haand bortgives ved Tvang! Tilbage, I rasende! Jeg har ogsaa en Arm til at forsvare denne Pige og et Hjærte, hvorigjennem Vejen skal gaa til hendes.« — Maja støttede sig til mig, hun saa' op paa mig med et Udtryk, som intet Ord kan beskrive; og som om hele Jorden forsvandt for os, omfavnede vi hinanden, og vore Sjæle og Læber sammensmeltede i et eneste, saligt Kys. — Maja rev sig løs af mine Arme og ilede ud af Værelset. Vi andre stode tavse og saa' paa hverandre. Forvirret greb jeg min Hat og gik. De andre stode som Støtter. Da jeg var kommen ud paa Gaden, mærkede jeg først, at Anton havde fulgt mig. Vi gik ved Siden af hinanden uden at tale et eneste Ord. Først da vi vare ved min Gadedør, sagde han med næsten taarekvalt Stemme: »Jeg ser nok, hvordan det hænger sammen. Jeg kan ikke beklage mig over dig. Du har tjent min Kjærlighed, uagtet du selv... Farvel, stakkels Menneske! — Jeg rejser hjem endnu i Nat; du skal snart høre fra mig.« Med disse Ord trykkede han min Haand og fjærnede sig med hurtige Skridt.

Jeg vil gaa til Maja og udfolde mit Hjærte for hende med klare og tydelige Ord; hun skal afsige min Dom. Med disse Tanker ilede jeg næste Morgen til Maja, til den Tid, jeg vidste, hun plejede at være ene, og mod Sædvane gik jeg lige op til hendes egne Værelser. En Pige kom mig i Møde med sagte Trin og hviskede, at Frøken Maja havde været syg i Aftes og sov endnu, da Herren havde forbudt at vække hende; Fruen og Frøken Jette vare heller ikke opstaaet endnu. — Jeg skyndte mig bort, og uduelig til enhver Forretning drev jeg omkring den lange Formiddag. Da jeg kom hjem i mit Logis, sagde man mig, at Hr. H. havde været der og spurgt efter mig, og desuden en ung Herre, som jeg af Beskrivelsen sluttede ikke kunde være nogen anden end Henning. Jeg gik tilbage til Hr. H's Hus. Man sagde mig, at Fruen og Frøken Jette toge mod ingen; de vare oppe hos Frøken Maja, der var falden i Besvimelse og var meget syg.

I største Urolighed forlod jeg Huset. — Faa Skridt der fra kom Henning aandeløs løbende efter mig, greb mig i Armen og

sagde: »Tillad, at jeg gaar hjem med Dem, jeg har et Par vigtige Ord at tale med Dem.« — »Gjærne, min Herre!« svarede jeg hastig, ventende mig en Udfordring. Saa snart vi vare inden for min Dør, kastede Henning Hatten langt fra sig, faldt mig om Halsen, kyssede mig og udbrød med hjærtelig Glæde: »Nu, kjære Broder! Nu glæd dig (jeg maa sige du til dig, thi nu ere vi Brødre), alting er godt! Du er fri, jeg er Jettes Brudgom.« — Med største Forbavselse saa' jeg paa ham. Han vedblev: »Hvor jeg har været blind! Ja, jeg bliver et Mønster paa en Ægteemand! Da jeg i Aftes saa pludselig fik Øjnene op, tog jeg strax min Beslutning. Jeg betroede mig til min Onkel, Hr. H. Han forlangte ikke bedre. Han omfavnede mig, og sagde: Nu erkjender jeg i dig din ædle Faders Søn. — I Morges gik jeg til min Tante og Jette. Jeg fortalte dem rent ud den forrige Aftens Tildragelse, og, jeg véd ikke — jeg belagde mine Ord saa vel, at Jette og jeg besluttede at trøste hinanden, og hun — som mig synes, med stor Glæde — omfavnede mig som sin Brudgom. Se her! hendes Fader skulde levere dig dette Brev — men Maja besvimede, da jeg maaske alt for stormende kom farende med denne Nyhed, og da hendes Fader nødig vilde forlade hende, tog jeg Brevet for at bringe det i hans Sted. — Jeg beder for Resten tusende Gange om Forladelse, fordi jeg bringer en Kurv. Jeg haaber, du modtager den og bærer den med Gratie.«

Hermed leverede han mig et Brev fra Jette, hvori hun op hævede vor Forbindelse, ønskende mig for Resten alt Held og Lykke. Min Overraskelse og Glæde var saa stor, at jeg skjælvende næppe kunde holde Brevet og maatte sætte mig ned. — »Saa! nu besvimer han med!« raabte Henning. I det samme traadte Hr. H. ind. Han omfavnede mig inderligt. »Min Fader!« sagde jeg, »er det muligt? Vil De virkelig give mig Deres Maja? Og du, Henning! Ven! Velgjører! hvorledes skal jeg takke dig? — Men har du ikke af Ædelmodighed gjort dig selv og Jette ulykkelige?« — »Ulykkelige?« raabte han; »da maatte jeg være en jammerlig Karl, om jeg var ulykkelig over at ægte saadan en smuk og god Pige; og skulde Jette blive ulykkelig? Nej, meget lykkelig skal hun blive. Jeg skal bære min lille Hustru paa mine Hænder. Og Majal min englelige Søster! Kunde jeg gjøre mindre for hende? Lev du, for at gjøre min Maja lykkelig! det var min Faders sidste Ord til mig.« — »Kommer, mine kjære Sønner!« sagde Hr. H., »de vente os hjemme.«

Da vi vare traadte ind i den Sal, der saa ofte havde samlet os, gik Hr. H. et Øjeblik bort og kom derpaa tilbage med begge sine Døtre, én ved hver Haand. Maja var bleg og bar en hvid Kjole, Jette blussede og bar en rød. »Her,« sagde han, »bringer jeg den røde og hvide Rose. De skulle ikke længere opvække Strid mellem deres Riddere.«

HENRIK HERTZ.

(1798—1870.)

Amors Genistreger.

Lystspil i rimede Vers i to Akter.

(1830.)

Personerne.

Obersten.

Henriette, } hans Døtre.
Lotte, }

Robert, Oberstens Huslærer.

Brienne, Løjtnant.

Henning Verner, *Candidatus juris*.

En Tjener.

Scenen er i et Hotel i Kjøbenhavn.

Første Akt.

(En Sal med en Hovedindgang i Baggrunden; til venstre en Dør til Oberstens indre Værelser; til højre Indgang til Roberts Kabinet.)

Første Scene.

Robert (kommer ud fra sit Kabinet). Det er et Fortrin, Byen har for Landet:

dens Nætter kan, om Sommeren især,
i Længde næsten komme Dagen nær,
at slutte sig fra Søvn en til det andet.
Se, nu er Klokken otte; Folk, der bo
hos os paa Landet, tør for Alvor tro,
at det er højt paa Dagen; men her inde
man mener, Dagen først maa Kræfter vinde,
maa voxe, Timerne multipliceres,
før Majestæten rigtigt respekteres.

For Resten, skjønt jeg tit har gaaet og grundet
og spekuleret paa, hvi næsten alt
paa Landet imod Staden synes galt,
og om ej galt, dog lurvet og fatalt,
en grundig Aarsag har jeg ikke fundet.
Det ligger ej hos Menneskerne: disse

er her som dèr i Grunden Snavs til visse.
 At Landsbyfolk er redelige, mer
 end Byens Folk, i daglig Færd og Vandel,
 det tror jeg ikke, før end jeg det ser;
 hver snyder, hvor han orker, ved sin Handel.
 Men Maaden er forskjellig, den Manér,
 hvorpaa man snyder, det er hele Sagen.
 At prelles fint, er ordentligt Plæsér;
 man føler Tabet, men til sidst man ler.
 Men, naar man ubehændigt bli'er bedragen,
 man ærgrer sig, man synes, det er dumt,
 at blive snydt saa aabenbart, saa plumpt.

Jeg lider godt et lille pænt Bedrag,
 der lægges an med Vittighed og Smag,
 af samme Grund som Sidehib og Skoser,
 hvis Braad i Viddets Honning svøbtes ind,
 behage mig, endskjønt de traf mit Skind.
 En Vittighed, der siges af Matroser
 i Forbigaaende, som paa en Slump,
 den ler jeg ad, lad være, den er plump.
 Jeg altsaa Maaden, ikke Tingen roser.
 Hvert Snyderi forfølger jeg med Had;
 men tilstaar, smukke Folk i denne Stad
 i deres Kunst er sande Virtuoser.

(Idet han vil gaa ind i Sideværelserne til venstre, bankes der sagte paa Hoveddøren.)

Jeg synes, at man banked paa —

(Verner stikker Hovedet ind ad Døren.)

Et Hoved! —

Anden Scene.

Robert. Verner (træder forsigtig ind, ser sig omkring og bliver Robert vár.)

Verner. Hr. Robert! Dem! Nu, Herren være lovet!

Robert. Ej, ej! Hr. Verner! hvad vil De hos os?

Verner. Tys! kommer ingen? Frøkenerne —

Robert. Sove.

Verner. Og Obersten?

Robert. Er ude.

Verner. Tør jeg vove —

Robert. Jeg véd ej, hvad De vil.

Verner. Jeg vil til Trods
 for sund Fornuft og Sindighed forsøge
 at gjøre lidt Bekjendtskab med de smaa
 Gudsengle, eders Oberst passer paa —

Robert. Vogt Dem! Med Obersten er ej at spøge!

Verner. Ej hvad! En god Dag giver jeg den gamle,
 og med Plæsér jeg drejer ham en Knap.

Men Døtrene! For Pokker, hvo kan hamle med Kvindfolk op i List? (Monologisk.)

Om jeg nu slap i Fælden kun for dèr at blive hængende, og uopfordret gjorde mig til Nar? Fy! Skal man røve, naar man ej er trængende? Kan jeg ej nøjes godt, med hvad jeg har, mit muntre Sind, min Frihed? Bør jeg ikke fly disse Mildheds Øjne, disse Læber, ak! ved hvis Purpurkalk en Honning klæber, som Adams Sønner ej ustraffet drikke. Hvad er min Hensigt? — Handle for min Ven? For hans Skyld gjøre mig bekjendt med Bruden? O Skalkeskjull! Det frelser ikke den, der selv kun er til Spot for Elskovsguden. — Hvad vil jeg da? Hvo har mig bedt desuden? Jeg er en Gjæk! en Nar! en topmaalt Nar! — Hvad mener De, Hr. Robert! Trøst mig! Svar!

Robert. Jeg synes selv, De har en Rem af Huden.

Verner. Ja, De har Ret! De spotter mig med Grund.

Robert. Hvor kan jeg trøste Dem? Hvor kan jeg svare, naar jeg er ubekjendt med Deres Fare?

Verner. Velan! Men lov mig først med Haand og Mund en ubetinget Tavshed mod enhver, ja mod Dem selv, hvis det nødvendigt er.

Robert. Imod mig selv? Den Fordring falder sær. Naar jeg er ene med mig selv, min Fa'er, jeg lider nok en lille lun Passiar.

Verner (leende). Haha! jeg véd, De ynder Monologer.

Robert. Det gjør jeg: med sig selv man enes bedst.

Verner. Jeg har dog hos en gammel Avtor læst, ens Tanker var de værste Demagoger.

Robert. Naar Tanken med Fornuften udgjør ét, har jeg endnu ej nogen Fare set.

(Med noget Eftertryk.)

Men indgik Tankens Letsind Alliance med Sanserne, med et ustyrligt Blod, saa kom Fornuften snart af sin Balance. — Men vil De ej fortælle — vær saa god!

Verner (eftertæksom). De tror, naar Tanken indgaar Alliance —

Robert. Ja vist! med Sanserne, med hidsigt Blod.

Verner. Saa kommer, tror De, jeg —

Robert. Saa kommer — hvem? Ja, vil De referere det til Dem!

Verner. Saa kommer Henning snart af sin Balance — er det ej Deres Mening?

Robert. Jo, som sagt, med de Præmisses.

Verner (for dybet i sine Tanker). Tog jeg mig i Agt ved hvert et Skridt, jeg gjorde, spurgte varsom: »Er her og sikkert? Tør jeg ogsaa tro den Hvilebænk, der byder mig sin Ro? Er Græsset ej for vaadt for mine Sko?« da vilde sagtens Hvilen falde sparsom. Men hvad! Til Gjengjæld fandt jeg vel et Sted, der gav min Træthed Hvilens trygge Fred. — Men Glæden, denne flygtige Gudinde, og Lykken, Guders Held og stjaalne Vink, og Læbens Smil og Øjets skjælmske Blink, der alle, før de rigtigt ses, forsvinde — tillade de, vi tøve, passe paa, om ogsaa Tiden er der, det at naa, hvis Existence ved Minuttet hæfter? Hvad er det, Guden sender os? Et Held, der, for at ejes, kræver vore Kræfter. Hvorledes kan det gribes af min Sjæl? Ej ved at tøve, det jeg føler vel. Naar Lejlighedens Gunst jeg véd at nytte, det bliver mit; hvis ej, en andens Bytte. (Oprømt.) Ja, saadan er det! Ret saa, Henning Verner! du fødtes under lykkelige Stjærner. Af Glæde over mit Ræsonnement jeg faldt mig selv om Halsen, gik det an.

Robert (spottende). Prøv kun derpaa! Hvem véd, kanske De kan.

Verner. Ja, spot mig kun! Nu staar min Vilje fast.

Robert. Og Deres Hensigt er?

Verner. Saa hør i Hast den Plan, min Hjærnes Dristighed har lagt. De kjender sagtens Grunden, der har bragt Hr. Obersten med Døtrene her til.

Robert. Jo, Tak! Om denne Sag vi daglig skjændes.

Verner. Nu vel! Saa véd De da, den gamle vil, paa Grund af en Forening med Briennes Stiffader, og til alles Fryd og Gammen sin Datter med Brienne klappe sammen. — Om Pigen vil, det véd jeg ej; Brienne, min Ven, min Stuekammerat, er stik mod denne Plan. Han vil, han kan ej tjene til Instrument for andres Politik. I flere Maaneder han alt har frygtet for denne Sammenkomst. Uagtet Rygtet

berømmer meget eders Obersts Datter,
som Filosof han siger, at han skatter
sin Frihed over alt —

Robert. Ja, vel! Jeg fatter.
Han gider ikke ejet, hvad han har.
Men De kan hilse ham, han er en Nar,
en filosofisk Nar, der ej fortjener
en Pige — De kan tro mig —, der forener
med Skjønhed Dyd, Blufærdighed og Ynde.
Hils ham —

Verner. Med ham er intet at begynde.
Hvor har jeg ikke præket! Hvad ej alt,
for at bevæge Mennesket, fortalt,
hvad jeg igjennem Dem og andre vidste
om disse Pigers Skjønhed, Dyd, Forstand,
Elskværdighed — ja, alt, hvad siges kan,
jeg nævned, uden at det kunde friste
hans Utilbøjelighed. Halvt for Spøg
jeg loved ham at gjøre et Forsøg,
at snige mig her ind, at se paa Pigen,
at forberede Sagen, være Stigen,
hvorpaa han siden kunde sikkert staa,
og, naar det kneb, i Tide retirere —
forgjæves! Han vil intet høre mere!

Robert. Hvorledes? De, Hr. Verner, tænkte paa
at snige Dem her ind og at probere —

Verner. Ja, hvorfor ej? Jeg tænker, det skal gaa.
Det er endnu min Hensigt at forsøge.

Robert. Det gaar ej an; De kommer her til kort.
Med disse Piger la'r sig ikke spøge.
Hvis De vil lyde mig — forføj Dem bort!
Jeg spaar Dem, at De knap er kommen, før end
man ganske høfligt vil Dem vise Døren.

Verner. Ja, hvis jeg kom som Henning Verner, er
jeg bange for, min Skæbne vel blev denne.
Men det er heller ej min Hensigt her:
jeg kommer glat væk til dem som Brienne.

Robert (forundret). Som — som Brienne?

Verner. Kjende de da ham?
Saa lidet, som han kjender dem til Dato.

Robert. Men, hvis De bliver røbet, hvilken Skam
for Dem, Familien —

Verner. Min strænge Cato!
Naar hvert et »hvis« og »dersom« ret betragtes,
det skjuler Fejghed, der med Grund foragtes.

Robert. En net Filosofi! — Men Herre Gud!

Cato, en for sine strænge Sæder bekjendt Romer.

Brienne vrager sin bestemte Brud;
 hvad vil De da? Har han maaske fortrudt?

Verner. Nej, ingenlunde! men — jeg selv er skudt.

Robert. Hvad? og har aldrig hende set?

Verner. Des værre;
 kanske jeg saa var mine Tankers Herre.

Robert. Nej, det gaar alt for vidt!

Verner. O, hør mig ud!
 Alt længe har min Vens bestemte Brud,
 som han vil fly for, opfyldt mine Tanker.
 I Gaar i Skumringen, da hendes Billed
 med tusend Ynder for min Sjæl sig stilled,
 med ét jeg hører, man paa Døren banker.
 Det var et Bud fra Obersten, der vel
 har tænkt, jeg var Brienne —

Robert. Ja, hvad andet?

Verner. Hans Herre, sa'e han, kommen var fra Landet
 den samme Dag; han nævned et Hotel . . .
 han lagde til, man var saa fri at vente,
 at jeg i Formiddag saa' op til Dem.
 — Hint Bud en lynsnar Tanke hos mig tændte.
 Min Ven er bortrejst, kommer næppe hjem
 i disse Dage — vi er ikke kjendte
 hos Oberstens — hvad, om jeg tog hans Navn,
 hans Uniform — jeg bor et Skridt her fra,
 er næsten fremmed her i Kjøbenhavn —
 og meldte mig som Brudgom —

Robert. Ja, hvad da?

Verner. Nu, i det mindste saa' jeg da min skjøne.
 Kanske jeg blev kurert.

Robert. Og hvis nu ej?

Verner. Sig, hvad De vil! Jeg ser ej anden Vej.
 Jeg haaber, Himlen vil min Kjækhed lønne.

Robert. Den hele Plan er ikke værd en Bønne.

Verner. Naar De kun ikke røber mig. Jeg maa
 betro mig til Dem.

Robert. Maa De? Jeg begriber:
 De er kun aabenhjærtig, naar det kniber.

Verner. Vær tavs! og De skal se, at det vil gaa.

Robert. Vil De da meldes strax?

Verner. Ih nej, bevares!
 Jeg maa først hjem og klædes paa. Jeg kom
 i Hast her ind kun for at se mig om.

Hvor i Hotellet bor De? Hvor forvares
det favre Barn —

Robert. Nu, det kan snart erfares;
her bo vi, hvor De staar.

Verner. Hvad her? For Fanden!
Paa første Sal? Jeg troede paa den anden.
Saa maa jeg gaa; hvor kan jeg blive da —

Robert. Ja, se kun til, De kommer snart her fra.

Verner. Saa røb mig ej! De var jo min Docent
til Filosofikum i Algebra.

De ynded mig som Rus og halv Student
og flikked paa mig dèr, hvor jeg var tyndest.

Lad kun en Del af hine Tidens Yndest
begunstige min Plan, og De skal se!

Sig ikke, taabelig er min Idé!

Tro ikke, det er Letsind, at jeg spøger!

Ved Dag, ved Nat, ved mine Yndlingsbøger
beskjæftiger kun hun min Fantasi.

Jeg former hendes Billed, lægger i
den ubekjendte Piges Træk en Ynde,
hvor alle Dele Gratien forkynde.

Se hende maa jeg, gaa det, som det vil!

Jeg véd, jeg vover her et et dristigt Spil —

Robert. Ja, det véd Gud!

Verner. Men vil jeg vinde hende,
jeg maa et sligt Klenodie fortjene.

Og nu lev vel! Og staa mig bi som Ven!

Vær tavs! Og naar De ser mig her igjen,
saa husk, at det er mig, der er Brienne!

Tredje Scene.

Robert (ser efter ham og ryster paa Hovedet).

Jeg tror, jeg bliver aldrig klog derpaa,
om Folk, der tale, staa og gaa som Mængden,

manerligt, kun lidt kjedeligt i Længden,

men vil man blot paa visse Strænge slaa,

paa én Gang gaa vidunderligt i Staa

og laborere stærkt i deres Tale —

om disse, siger jeg, er topmaalt gale,

og kun ved Vanen eller af Instinkt

kan snakke med, i Reglen ganske flinkt,

hvad eller, om, i Hovedsagen kloge,

de kun en Tid gebærde sig som Fjoge.

— Der er nu denne Verner —

(Ser sig lurende omkring.) Skal jeg tro,
at han en Skrue mangler eller to?

Det lader saa, at slutte fra Gebærden.

Men sæt, han kommer vel der fra? Hvad saa?

laborere, arbejde, bevæge sig med Besvær.

Saa siger jeg, saa siger hele Verden,
 at han er klog; vi bande vil derpaa.
 — Hm! Solon har jo sagt, vor Lykkes Stjerne,
 før den i Døden slukkes, maa belés.
 Men nu Forstanden — kunde man ej gjærne
 med Føje paastaa, først af Enden ses,
 om Folk har manglet, eller haft en Hjærne?
 Aa jo! aa jo! — — Men, hvad jeg vilde sagt,
 hvad Planen angaar, Verner dèr har lagt,
 jeg ellers gjærne kunde staa ham bi.
 Kanske min Frøken derved slipper fri
 for denne Løjtnant — nu, den Sag er mulig;
 og Verner, regnet fra, at han er gal,
 er ellers klog — jeg mener brav og duelig.
 Og Frøkenen er jo hans Ideal.
 — Han kræver Tavshed af mig; men min Pligt
 kan næppe taale, jeg fortier sligt;
 og paa den anden Side, naar jeg svigter
 hans Tillid til mig, handler jeg jo slet.
 Fordømt! At balancere mellem Pligter,
 den Æggedans er Pokker ikke let.
 Jeg maa vel gribe til mit Symbolum:
 Hold dig til Middelvejen! *medium*
beati tenuere. Det vil sige — — (Ler.)
 Ja, hvor er Middelvejen her saa lige?
 at tie eller tale; den Manøver
 at gaa i Midten, man forgjæves prøver.
 — Stop! Her, hvor Interessen er saa delt,
 her kan man tie halvt og tie helt.
 Skal Frøken Jette tage sig i Vare,
 saa maa jeg hende alting aabenbare;
 det ligger jo i Tingenes Natur.
 For Obersten jeg tier som en Mur;
 lad ham kun gætte sig til Hurlumhejen!
 — Paa den Manér med taalelig Figur
 jeg gaar jo meget rigtigt Middelvejen.

(Gaar mod Udgangen, men møder Obersten.)

Fjerde Scene.

Obersten. Robert.

Obersten. Naa, har vor Løjtnant ikke været her?

Robert. Alt nu? Jeg tænker, det for tidligt er.

Obersten. For tidligt? Naar man er forelsket, ung —

Robert. Ung er han, men forelsket —

Obersten. En Soldat
 til Amouretter altid er parat.
 Civil-Etaten er i sligt for tung,
 for ubehændig, treven; men en Krieger
 er Fyr og Flamme foran unge Piger.

medium beati tenuere, lykkelige de, som følge Middelvejen.

Robert. Og Frøkenen —:

Obersten. Lad hende se Krabaten!

Robert (spydig). Jeg frygter, hun er af Civil-Etaten, for tung, for ubehændig, treven —

Obersten. Pahl!
De tror nok, Kjærlighed er Algebra, hvor ej et lille Plus kan tages fra —

Robert. Ja, hvis her var et Plus, Hr. Oberst! Men her er et Minus, Pokkeren kan flytte.

Obersten. Sig, hvad De vil! det kan Dem intet nytte. Jeg véd, De mener det; De er min Ven, mig og mit Hus hengiven — Gud bevares! — men De er . . . lidt for meget . . . Matematiker.

Robert. For megen Ærel! Jeg er kun Sokratiker, en praktisk Filosof —

Obersten. Det vil erfares, om Deres Praxis holder Stik mod min. En Fæstning aldrig kan saa stærkt forsvares, den viger jo for Mod og Disciplin. En Officer, naar han prøber Stormen, erobrer Pigen alt ved — Uniformen!

Robert. Des værre, De har Ret: man kan bestikke et uerfarent Pigebarn med lidt. En Uniform, en Fjerbusk virker tit som Trolddom over Folk, det nægtes ikke. Men sæt, Brienne duer ikke; vilde saa De, Hr. Oberst, Deres Datter stille til Skive for en pyntet Fusentast, kun for at De kan føje —

Obersten. Hvad?

Robert. En Grille.

Obersten. De bliver bitter.

Robert. Skal et Træf, et Kast med Tærninger da Pigens Vel forspilde? Nej, hun er alt for god dertil, fortjener et bedre Held end blindt at kastes til en Mand, som ingen af os hidtil kjender. Betænk, Hr. Oberst, nøje, hvad De vill! Jeg véd, De tvinger ikke; men paa Bunden af Overtalelsen er Tvang i Grunden. — Bliv ikke vred, for hvad jeg her har sagt; Hengivenhed for Oberstens Familie hvert Ord, hver Sætning i min Mund har lagt. De har jo Lov at følge Deres Vilje. Jeg véd, De kræver Sandheds Røst af Vennen;

om jeg har Uret, gi'r sig nok i Enden.
— Jeg anbefaler mig! (Vil gaa.)

Obersten (kalder ham efter nogen Tøven tilbage). Hr. Robert! vent!
De gjør mig Uret. Havde jeg fortjent
Bebrejdelser, kanske jeg vilde vredes.
Men den Bevidsthed, at jeg ene ledes
af Omsorg for min Datter, er min Trøst.
Hvor kan De tro, at i min Alders Høst
jeg skulde selv tilintetgjøre Møjen,
mig mine Børns Opdragelse har gjort?
De tror, Brienne duer ikke stort,
han er en Modens Springfyr og forfløjen;
jeg véd, han er en ferm, en brav Husar,
der ikke gaar og skaber sig i Trøjen,
men passer Tjenesten med Lyst, min Fa'er!
— Det er min Yndlingsplan, men ingen Grille,
at se ham som min Svigersøn en Gang,
en Plan, hvorfra jeg nødig mig vil skille.
Og derfor har jeg raadet Jette; Tvang
jeg hverken kan, ej heller vil benytte.
I Fald jeg gaar for vidt — man kan ej hytte
sig altid — kan De vare mig i Tide;
giv mig et Tegn, et Vink, et Ryk til Side,
og Deres Vink skal ikke være spildt.
— Og saa er den Ting glemt. — Jeg har bestilt
den unge Mand at komme til Hotellet
i Formiddag — i Fald han bliver meldet —
tys! Mine Børn! . . .

Femte Scene.

De forrige. Henriette. Lotte.

Jette. God Morgen, kjære Fa'er!

Lotte. God Morgen!

Obersten. Tak! — Naa, Godtfolk, har I sovet
jer rigtig ud i Nat!

Lotte. Jo Tak, jeg har;
men Jette —

Jette. Lotte, husk, hvad du har lovet!

Obersten. Hvad Jette? svar!

Lotte. Har intet Øje lukket.

Jette. Du skal ej tro det; jeg har sovet godt.

Lotte. Nej, Jette, jeg har hørt, hvordan du sukked
og laa og talte med dig selv saa smaat.

Du gjorde mig jo bange — hahaha!

Jeg troede først, du var en Smule fra — (peger paa Panden.)

Obersten. Hvad er nu det for Narrestreger, Jette! Hvorfor har du ej sovet? Barn, du skal! Naar man er ung, er Sønnen vor Vasal; den kommer til vor Seng, naar vi er trætte. Des værre, siden er det ej saa vel: forgjæves maa vi tit om Sønnen tigge.

Jette. Ak, kjære Fa'er, jeg er ej vant at ligge i dette store, støjende Hotel. Jeg tror, det kommer deraf. Hele Tiden man slog med Dørene, man ringed paa; jeg hørte Folk paa Gangen komme, gaa, bestille Heste, Kjøretøj og siden i Skjænderi med Værtens tage bort. Saa blev her roligt, og jeg blunded kort. Men snart et Selskab talte højt paa Gaden, og snart en Vægters melankolske Raab tilintetgjorde timevis mit Haab. Det kunde rigtig Sønnen fra mig skræmme. — Nej, Fa'er! der er uroligt her i Staden. Hvor anderledes er det ikke hjemme! Den fri Natur har stille Nætter, gaar til Hvile, naar vi andre gaa at sove. Naar Nattergalen ømt i Busken slaar, da kaldes Sønnen ned til Mark og Skove. Ja, tro mig, ogsaa Skyen ret godt véd, at det er Sovetid; den glider ned til Horisonten, søger sig et Leje. Og alle Vinde, der om Dagen pleje at vugge sig paa Lindetræets Blad, ved Aftentide sildigt skilles ad. Paa Engen hvile tavst de hvidgraa Taager; hver Skabning søger sig et Sovested og frygter ej, at timevis dens Fred forstyrres skal af den, hvis Øje vaager.

Lotte. Min Søster Jette taler som en Bibel.

Obersten. Barn, du er alt for følsom, for sensibel!

(Afsides til Robert.)

Jeg lider ej den Sværmen hos min Datter.

Robert (sagte). Han lider ikke, hvad han ikke fatter.

Obersten. Det duer ikke! Hun er alt for blød; hun bliver en Fantast!

Robert. Har ingen Nød! kun Hjærtet sværmer, ikke hendes Hjerne. Naar man er ung som hun, vil Sjælen gjerne sin Næring hente fra Naturens Skjød, betragte nær dens hemmelige Kjærne. Med Planter, Fuglerøst, med Blomsters Duft, med Solens Straaler og med Foraarsluft,

lig en Polyp med tusend Arme drager
Naturen os —

Obersten (konfus). Polyp? Hva — hvad behager?

Robert (afsides). Aa Herre Gud! (Højt.)

Jeg siger, Frøken Jette

har altid forekommet mig solid
og tænksom —

Obersten. Gud bevare's!

Robert. Hendes Vid
og sunde Hoved vil med Tiden slette
hvert Spor, hvert Stænk af Sværmeriet ud.

Obersten. Ja vist, aa ja! (Til Jette.)

Hør, arn, du véd, vi vente

den unge Hr. Brienne snart —

Jette (afsides). O, Gud!

Obersten. I blive hurtig, tænker jeg, bekjendte.
Men husk saa paa, han er en Mand af Velten,
der ikke blot til Punkt og Prikke véd
med Exercitien, med sin Pligt i Felten,
men og med fin Galanteri Besked.
Saa maa du være høflig mod ham, mild,
galant og artig, snakke med ham, bede
ham sidde ned. Du kan med Finhed lede
Samtalens Gang paa eders Forhold til
hinanden —

Robert (rømmer sig). Hm!

Obersten (ser paa ham og rømmer sig). Hm! kjære, véd du hvad —
du véd nok selv, hvordan man bær sig ad.
Tal, hvad du vil: om Vejret, Vagtparaden,
om der er helles noget nyt i Staden —

Jette (beklemmt). Ja, kjære Fa'er!

Obersten. Men du maa pynte dig.

Jette. Ak, jeg har ingen Lyst at pynte mig.

Obersten (noget heftig). Du skal! Nu er jeg kjed deraf. Din
Fader

vil sikkert ikke raade, hvad der skader.
Du skal, du bør dig føje som en god
og eftergiven Datter —

(Robert trækker ham i Kjolen. Obersten ser paa ham og nikker.)

— lad kun være!

naar det generer dig, saa har du Ret.
Kanske det ej behøves — paa min Ære,
du er jo meget ordentlig og net.
Det er jo ikke Møjen værdt at flikke
paa Stadsen alt for meget.

Lotte. Lille Fa'er!
skal jeg da pynte mig?

Obersten. Behøves ikke.

Lotte. Aa, det er hurtig gjort.

Obersten. Du er en Nar,
som ingen spørger om.

Lotte. Papa kanske,
men derfor kan det hænde sig, at andre —

Obersten (ser paa Uret). Naa, mine Børn, jeg maa nok til at
vandre;
jeg har Forretninger. Lad mig nu se,
naar Fyren kommer, medens jeg er ude,
at I gjør alt, som jeg har sagt.

Lotte. Skal ske.

Obersten. Især jeg vil min Jette derom be'.
Tro mig: en Mand, hvem alle Folk forgude,
ung, rig, en saadan Mand fortjente vel,
min Jette delte med ham Livets Held.
Tvang, véd du, er imod mit Naturel. (Ser paa Robert.)
Jeg overtaler heller ikke — ja,
forstaa mig ret: jeg raader ikke fra;
nej, Gud bevares, Barn, jeg raader til.
Jeg ønsker, at min egen Jette vil
betænke, det er hendes Faders Trøst
og bedste Haab, at skabe Held og Lyst
for eder begge ved en slig Forening,
og at jeg handler i den bedste Mening.
Jeg holder for, du burde — (Til Robert.)
Sa'e De noget?

Robert. Jeg? Nej . . .

Lotte. Han vil ej rigtigt ud med Sproget.
Jeg tror, Hr. Robert kunde, naar han vilde,
bevise ved en grundig Parlaments-
Beretning og en kort og tør Sentens,
at Søster Jette gjorde klogest i
at sige ja og føje sig, fordi
uheldigvis et Nej er nu — for silde.

Obersten. Én Gang for alle, lad os slippe fri
for dine Paafund —

Robert. Bryd Dem ej om dette;
det hele var kun Spøg og Ironi.

Obersten. Hvad? — Naa, De mener . . .! — Altsaa, lille Jette,
du føjer jo din Fader?

Jette. Ja, Papa!

Robert (afsides). Jeg var tilfreds, at han var vel her fra.
Et Vink jeg gav dem, hvis jeg bare turde.

Obersten (til Robert). De bliver jo, i Fald han —

Robert. Gaa De kun!

Jeg bliver her endnu en lille Stund.

Obersten. Naa, det var godt! — God Morgen, Børn!

(Spøgende.) Jeg burde

for Resten ikke gaa fra Hus og Hjem,
naar mine Børn hver Stund paa Dagen venter
en Officer fra Amors Regimenter,
men blive her for at beskytte dem.

Lotte. Har Amor Regimenter?

Obersten. Om han har?

Husarer, Barn! (Til Robert.)

Er det Virgil, der siger . . .

Robert (tør). Ovid har sagt, hver Elsker er en Kriger,
men ikke, at hver Elsker er Husar.

Obersten. Og at Rekrutterne han ta'er med Magt
til Regimenterne —?

Robert. Kan gjerne være!
Forlibte Folk er ellers volontære.

Obersten. Der kan I høre! Tager jer i Agt!
hvis Amor sender jer en Substitut,
der hverver en af eder til Rekrut,
er Skylden ikke min: mod denne Fare
kan ingen Oberst sine Børn forsvare.
— Naa, Børn, Adjø! (Han gaar leende bort.)

Sjette Scene.

Henriette. Lotte. Robert.

Robert (ser efter ham, gjentagende afsides hans Slutnings-Replik).

. . . »Ej sine Børn forsvare!« —

Ja, kjendte han saa sandt den hele Fare,
der truer Datteren, han blev, jeg tænker,
og satte først en Pind for Amors Rænker.

Lotte. Hr. Robert!

Robert. Frøken!

Lotte. De er mig den rette!

Robert. Hvorledes mener De?

Lotte. Jeg stolte paa,
De vilde tage Dem i Dag af Jette.
Jo pyt!

Robert. Det er endnu min Hensigt.

volontære, frivillige. Substitut, Stedfortræder.

Lotte. Saa?

Det var just ikke meget godt at mærke.

Robert. Nu, at det mærkes, er ej heller godt.

Lotte. Men, naar De tier, strander vort Komplot.

Robert. Min Iver jeg umuligt kan forstærke.

Jeg véd, hvad jeg har talt om denne Sag.

Og tør i Grunden næppe mer forsøge.

Men — Hr. Brienne kommer ej i Dag.

Jette. Han kommer ikke?

Lotte. Aa, De vil nok spøge!

Robert. Nej, tilforladeligt! Han er paa Landet; om nogle Dage først han ventes hjem.

Lotte. Her var jo Bud, han kom.

Robert. Han kom? Ja, hvem?

Lotte. Ih nu, Brienne.

Robert. De bedrager Dem.

Her under, Frøken, stikker noget andet.

Jette. Men sig os dog!

Robert. Ser De, en ung Student — Jurist —, der bor paa Kammer med Brienne, er stærkt til Sinds at gi'e sig ud for denne.

Jette. Hvad hører jeg!

Lotte. Nu har jeg Mage kjendt!

Jette. Men tal, hvad har bevæget ham . . .

Robert. Han siger, han er forlibt i Dem.

Jette. I mig? Min Gud!

Véd han da ej, jeg er Briennes Brud?

Robert. Tror De, at han af den Grund Pladsen viger? Jo mere vanskeligt, des mere Glorie!

Lotte. Men det er jo en nydelig Historie! Hvad hedder han? Hvor skriver han sig fra?

Robert. Han hedder Henning Verner, er . . .

Lotte. Alvorligt?

Er det hans Fa'er, der kommer til Papa?

Robert. Han kommer gjerne til os én Gang aarligt.

Jette. Men dennes Søn er hæderlig bekjendt.

Robert. Han er en meget duelig Student, brav, redelig og dygtig i sit Fag.

Hvad Hjærtet angaar, kan jeg frit kavere, at det er rent. Det er en anden Sag,

han er fantastisk; men at kokettere med Følelser, det hedder jo Kultur.

Lotte. Jeg gad dog rigtigt vide, hvad Figuren den unge Herre gjør ved sin Visite.

Robert. Ja, Knægten mangler ikke Konduite.

Jette. Men, kjære Robert, naar De kjender ham, saa er det Deres Skyldighed at raade —

Robert. Nej, bedste Frøken! det kan lidet baade: man har kun Utak derfor, Spot og Skam. Lad ham kun brænde sig, lad ham kun komme! Han vil fortryde det, før Dag er omme.

Lotte. Men sæt — man er jo ikke Sten og Stok —, at vi . . . (Standser.)

Robert. At De?

Lotte. Nu, De forstaar mig nok.

Robert. Ih nej!

Lotte. . . . Vi blev forelsket i Studenten —

Robert. Saa maa De finde Dem i Deres Skæbne.

Lotte. Jeg spørger ej for min Skyld; jeg kan væbne mit Hjærte mod Kupidos List. Men hun, min stakkels Søster Jette —

Robert (afsides). Bi du kun! (Højt og langsomt.) Ja, naar De frygter, kan vi jo forhindre hans Ankomst . . .

Lotte (hurtigt). Gud bevare's! Intet mindre! Han kommer snarere, som han var kaldt; et Medlem bliver han af vor Forening.

Robert. Jeg fatter ikke ganske Deres Mening.

Lotte (demonstrerende). Ser De, det er i Grunden rigtig galt, at Fader idelig har plaget Jette med denne Løjtnant, at hun skal, hun maa, at Pligten kræver — jo, det er det rette! Det er jo højst naturligt, man maa faa, jeg kunde fristes til at sige, Lede for en, der, længe før end vi ham saa', blot ved sit Navn har opfyldt os med Kjede. Men derimod for Verner var hun fri; hans Navn har ikke, ved at repeteres, tilintetgjort den Sjæle-Sympathi, hvoraf dog Kjærlighed skal inspireres. Det var forunderligt, om ej hun vilde entreere med ham —

Jette. Lotte, ti dog stille!

Robert. Med Verner! Naa! — Nu først jeg fatter Meningen.
Det kalder De et Medlem af Foreningen!
— Men nu Brienne, Frøken?

Lotte. Lad mig se!
Min Søster har kun mod ham, hun skal ha'e ham.
Men jeg skal ikke — saa kan jeg jo ta'e ham.

Robert. Tillader De, jeg smiler —

Jette. Jeg maa le,
Hr. Robert, at De gider staa og høre
det taabelige Tøj.

Robert. Enhver Idé,
min Frøken, kræver et opmærksomt Øre.
Maaske den kan til noget gavnligt føre,
men som vi først paa Bunden af den se.
Hvad Deres Søsters Mening angaar, tænker
for saa vidt ogsaa jeg, at Verner vist
kan more, men ej skade ved sin List.
Frygt ikke, han vil bruge lave Rænker;
al Lumpenhed er fremmed for hans Sjæl.
Hvem véd? Maaske hans Komme bringer Held.

Jette. Jeg frygter kun —

Lotte (til Robert). Aa, lad os slippe fri
for Deres og min Søsters Undersøgelser.
Jeg ynder Verner; han er et Geni;
han maa, han skal, jeg haaber, staa os bi —
I andre kommer ingen Vej, fordi
— tilgiv — I ser i alting lutter Spøgelse!

Jette. Du overgivne Pige! Munden løber
i Baglaas paa dig; slaa dig dog til Ro!

Robert (afsides). Hun lader Kuglerne, som Verner støber. (Højt.)
I øvrigt haaber jeg, De ikke røber,
at jeg har sagt Dem —

Lotte. Ih, hvor kan De tro!
Vi tie nok; husk paa, at vi er to;
hvis ikke jeg kan tie, kan min Søster.

Robert (leende). Nej, Frøken, nej! De er en daarlig Trøster!
— Men nu maa jeg forlade Dem. — Lad Knægten,
den unge Verner, føle hele Vægten
af Deres Railleri og Skjæmt og Spot;
han har fortjent at straffes for sin Dristighed.

Lotte. Ja, straffes skal han; o, jeg ønsker blot
at vise ham min Overmagt i Listighed.

Robert. Men, Frøken, vogt Dem dog for Amors Garn!

Lotte. For Amor? Aa, jeg er jo intet Barn!

Robert. Ja, det er netop det, jeg tænker paa;
han bryder sig Skam ikke om de smaa.
— God Morgen, mine Frøkener! (Gaar ud ad Hoveddøren.)

Syvende Scene.

Jette. Lotte. Siden en Tjener.

Lotte. Hør, Jette!
tror du, at jeg har noget Anlæg til
at blive blot en taalelig Kokette?

Jette (spøgende). Aa jo! kanske, naar du alvorligt vil.

Lotte (leende). Ja, paa min Vilje kan jeg ikke klage.

Jette. Men hvorfor spørger du?

Lotte. Mit Forsæt er,
at pine, plage Verner, men især,
at . . .

Jette. At . . .? Hvad er dit Forsæt?

Lotte. At behage.

Jette. Du er en Nar.

Lotte. Men du maa staa mig bi.

Jette. Jeg duer ikke til Koketteri.

Lotte. Aa, véd du hvad! I Fald du vil probere —

Jette. Nej, Lotte, nej! Man har mig ofte sagt,
det er en farlig Spøg at kokettere;
ustraffet haaner ingen Amors Magt.

(En Tjener melder Løjtnant Brienne.)

Lotte (med et Udraab). Brienne! — Jette, det er Verner!

Jette. Kjære,
husk Tjeneren! Du maa forsigtig være.

Lotte. Ah, du har Ret!

Jette. Hvad gjør vi nu?

Lotte. Vi kan
umuligt andet . . .

Jette. Det gaar aldrig an!

Lotte. Jo vist, her er jo intet at befrygte.

Jette. Nej, intet uden —

Lotte. Uden hvad?

Jette. Vort Rygte.

Lotte. Hvor kan du tro det? Verner er honnet;
Hr. Robert kjender ham —

Jette (tvivlrædig). Jeg véd ej ret . . .

Lotte. Ind maa han; ikke, Jette?

(Til Tjeneren.) Bed ham være
velkommen! (Højt til Søsteren.)

Strax, du sa'e jo; ikke sandt?

Jette (forvirret). Ja vist!

Lotte. Hvad, om lidt mere Tid vi vandt?
(Til Tjeneren.) Hør, bed ham vente her; vi har den Ære
paa Øjeblikket. (Tjeneren gaar.)

Kom nu ind med, Jette;
lidt maa vi ordne paa vort Toilette.

Jette. O, det er ej nødvendigt!

Lotte. Ih Passiar!
Kom nu! Husk paa, hvad du har lovet Fa'er.

Jette (ler). Men jeg begriber ej, hvorfor du har
saa travlt, hvorfor vi endelig skal pyntes.

Lotte. Vi Kvindfolk, tror jeg, er af et Metal,
der, for at gaa og gjælde, først maa møntes.
Pynt hører paa en Maade til vort Kald.
Kanske man fordem ene saa' paa Kjærnen;
nu se de fleste først paa Kjærrens Skal.
Man ser paa Hatten, før man ser paa Hjærnen,
man ser paa Brystet for at se paa Stjærnen,
man ser paa Daarligheder uden Tal,
hvoraf Moralen er: Vi bør og skal
gaa ind og pyntes lidt!

(Trækker Jette ind med sig i Værelserne til venstre.)

Ottende Scene.

Løjtnant Brienne, civilklædt, kommer ind.

Her er jeg da!

Slukøret, sandt at sige, og lidt flov,
omtrent som Bamsen hist, der laa og sov
paa Isen, medens Stormen rev den fra,
og fejede Patronen mod dens Vilje
til ubekjendte Lande. — Aa ja ja!
Hvad Bamsen! Den! Var jeg en Bjørn endda,
jeg brød mig fejl om Oberstens Familie.
— Nu straffes jeg, fordi jeg før har sovet.
Men Mod! Jeg er da, Herren være lovet,
paa Rejseruten, som min Stifpapa
har blæst mig ind paa, kommen blandt honnette
og kristne Folk, man tale kan til Rette,
hvad eller, naar det kniber, løbe fra. (Sætter sig.)
Det er dog sælsomt! Naar endnu jeg mindes,
for sex Aar siden, da jeg henrykt stod
paa Stenten, hvor min Faders Gods forbindes
med Oberstens, og saa' med fyrigt Blod

og ung Begjær hans Døtre sidde stille
 langt fra mig i et Lysthus! Tit jeg vilde
 gaa ned til dem, men mangled altid Mod.
 Men Fantasien malte mig de søde,
 halvvoxne Piger med en Kolorit,
 der kunde paa det virkelige bøde.
 Hvad gav jeg ikke den Gang for et Møde
 som dette! — Sælsomt! Hvad der nu er mit,
 det vil jeg egensindig fra mig støde.
 — Hm! Ingen bra' Karl glædes ved et Held,
 der villigt, naar han griber som i Blinde
 og uden Møje, bliver hans; med Skjel
 vi agte højest, hvad vi først maa vinde.
 — Hvis dette Giftermaal er mig imod,
 er det et Under? Jeg har læst et Brev,
 som nylig Obersten min Stiffa'er skrev.
 Her i med rene, klare Ord der stod,
 den lille Frøken elsker mig, hun haaber
 at blive saa lykkelig — (Springer op.)

O, de Taaber!

Fy, hun maa være giftesyg! Hun kjender
 mig ej, og griber til med begge Hænder!
 Nej, nej, min Frøken! Var De end saa smuk
 som Bathseba, da Israels Konge saa'
 i Badet hendes Skjønhed med et Suk,
 fra Dem, jeg lover, skal jeg urørt gaa!
 Hvis Skjønhed gjorde det —

Niende Scene.

Løjtnant Brienne. Jette og Lotte (med noget forandret Paaklædning).

Lotte. Min Herre!

Brienne (forvirret). Ah!

Jeg beder om Forladelse —

Jette. Des værre,
 vi har nok gjort Dem Tiden lang, min Herre!

Brienne (mens man tager Sæde). Jeg be'r! — (Afsides.)

Ja, hun er smuk som Bathseba!
 Men hvem er ældst af dem?

Lotte. Jeg har den Ære
 at forestille Dem min Søster Jette
 med samt mig selv —

Brienne (afsides). Aha, jeg kunde gætte! (Højt.)
 Tillader De, at jeg tør præsentere
 for Dem mig selv, en ubekjendt Person,
 kun anbefalet ved —

Lotte (afbrydende ham). — Sin Karrière.
 De er jo Løjtnant; ikke?

Brienne. Ved Husarerne.

Lotte. Ja saa!

Brienne. De tænkte —?

Lotte (ironisk). At De var Dragon.
Her er i Byen mange Regimenter,
Artilleri og Jægere — (Med Eftertryk.)
Studenter —

Brienne. Ja, det er sandt.

Lotte (afsides). Det er en hul Patron!
Han lader, som han ikke mærker Snarerne. (Højt.)
Man har os sagt, De har studert en Gang.

Brienne. For megen Ære! Ungdom føler Trang
til Kundskab —

Lotte. Nej, De skal jo være stærk
i Græsk, Latin . . .

Brienne. Aa nej! Et enkelt Værk
man kan sig stave til . . .

Lotte (afsides). Den Lux, men bi! (Højt.)
Men er det sandt, De er bevandret i
Lovkyndighed, i Jura . . .?

Brienne (leende). O, jeg be'er!
De har for gode Tanker, som jeg ser,
om Deres Tjeners Duelighed —

Lotte (afsides til Jette). Nej!
med ham, jeg tror, man kommer ingen Vej.
Prøv nu, om du kan.

Brienne (til Jette). Frøkenen besøger,
saa vidt jeg véd, kun sjælden Kjøbenhavn.

Jette. Jeg holder mest af Landet.

Brienne. O, De spøger!
Ved tusend Midler vækker og forøger
en Hovedstad de unge Damers Savn.
Ved Baller, Assembléer, ved Koncerter,
ved det selskabelige Livs Behag
den fængsler stærkt de kvindelige Hjærter.

Jette. Den fængsler og — bedøver. Selvbedrag
og Tomhed følger oven paa dens Glæder.
Nej, denne Tummel i de store Stæder
er mig imod; mit Hjærte hænger ved
en uforstyrret, landlig Ensomhed.
Dèr finder jeg igjen mig selv; dèr byder
en Morgentime mig en Ro, en Fred,
man her med Letsind og med Haan forskyder.

Studenter, Studenterne udgjorde den Gang et militært Korps («Kongens Livkorps»).

Brienne. Jeg maa beundre Frøkenen: saa smuk, saa ung, og aldrig længes efter Livet i Hovedstaden med et lille Suk.

Et saadant Sind blev mig vist ikke givet.

Jeg føler mig i Ensomhed for ung;
mig synes min Erfarings-Skat for lille,
til at den kunde, som jeg ønsker, stille
tilfreds min Fantasi. Den er dog tung,
den slemme Vintertid paa Landet.

Jette. Nej —
i Fald den er, hos os det mærkes ej.

Lotte (der har ytret nogen Utaalmodighed). Men, apropos, min Herre!
Vi har hørt,

De var paa Landet.

Brienne. Rigtig. Jeg er kjørt i Dag her til. Men inden jeg kom hjem, erfór jeg, der har været Bud fra Dem — det var hos Værtens her. Jeg holdt det for min Pligt, at lade strax mig melde.

Lotte (afsides). Lutter Digt! (Højt.)
Men, naar De kom i Dag, hvorledes kunde min Herre da i Gaar besvare Brevet, min Fader skrev —

Brienne. Har Deres Fader skrevet?

Lotte. Ja vist, det véd De sagtens.

Brienne. Ingenlunde.

Lotte. Men Herre Gud! vor Tjener traf Dem hjemme; han talte selv med Dem i Gaar.

Brienne. Umuligt!

Lotte (spottende). Betænk Dem bedre! Sligt kan gaa af Glemme.

Jette (afsides til Lotte). Nej, det er Uret! Vi er alt for slemme!

Lotte (afsides til Jette). O, han fortjener alt! Det er jo grueligt!

Brienne. Det hjælper lidt at spekulere paa, hvad lige fuldt jeg aldrig kan forstaa.

Lotte. Ja, én har svaret Budet; men om denne, der dristig paastod, at han hed Brienne, var ogsaa . . .

Brienne (til Jette). Hvad tror De om denne Sag?

Jette (forlegen). Jeg? — Naar De først er kommen her i Dag, det lader til, her skjules . . .

Lotte. Et Bedrag;
hvad andet?

Jette (afsides til Lotte). Lotte, tys! hvor kan du nænne!

Lotte. O, lad mig! . . . (til Brienne).
 Deres Husfolk maa De kjende;
 er det ej tænkeligt, at en af dem
 har sagt af Overgivenhed . . .

Brienne. Ja hvem?
 for én kun er mit Forhold her bekjendt:
 min Stuekammerat, en ung Student,
 en *Candidatus* Verner —

Lotte. Verner? (Langtrukket.) Naa!
 Og ham man sagtens ej tør gætte paa.

Brienne. Ih, Gud bevares, han!

Lotte (spottende). Nej, Gud bevares!
 Den Møje, mener De, kan gjerne spares! (Afsides.)
 Hans Frækhed er forfærdelig!

Brienne. Hvad skulde
 bevæge Verner til . . .

Lotte. Bevares! — Men,
 De kaldte, tror jeg, Verner Deres Ven . . .

Brienne. Det er han.

Lotte. Saa De kjender ham?

Brienne. Til fulde.

Lotte (afsides). Han skal ej dø i Synden. (Højt.) Vi har hørt,
 at Deres Ven er overvættes flygtig,
 letsindig uden Grænser . . .

Brienne. Man har ført
 Dem skammelig bag Lyset. Han er dygtig
 af Karakter og i sit Fag. Saa klog
 som flink og brav; en Ven af Sandheds Sprog;
 for varm kanske for vore Tidens Kulde;
 en Opponent mod Tyranni og Tvang;
 en . . .

Lotte. Men, for Guds Skyld, hør dog op en Gang!
 I Fald man længe hørte Dem, man skulde
 til Slutning tro, De mente, hvad De sa'e.

Brienne (forundret). Hvorledes, Frøken, jeg . . .?

Lotte (til Jette). Men du, — hvor fra
 du faar den Rolighed, hvormed du hører
 det smukke Sprog, den unge Herre fører,
 det er mig ubegribeligt — den Ros,
 han ødsler paa sig selv —

Brienne. Hvordan? De mener —?

Lotte. At den, der taler om sig selv, fortjener
 i Reglen næsten aldrig, at han tros.

Brienne (med stigende Forundring). Der taler om sig selv —?

Lotte. Du milde Gud!
 Betragt, hvor han kan se uskyldig ud!
 Begriber De da ikke, Hr. Student!
 at De og Deres Plan er os bekjendt?

Brienne. Student? og Plan? — Ja, dersom jeg forstaar
 et Ord, ja blot en Stavelse af Sagen,
 saa vil jeg hedde Hans!

Lotte. Nej, nu forgaar
 Taalmodigheden mig!

Jette. De er bedragen,
 Hr. Verner!

Brienne. Verner?

Jette. Deres Tillid skuffet.
 Det gjør mig ikkun ondt, at De er truffet
 paa Lottes overgivne Drilleri.

Lotte. Godt Ord igjen! Jeg var kun vred, fordi
 Hr. Verner spilled alt for godt sin Rolle.

Brienne (afsides). Hvorledes! Naar De mig for Verner holde,
 mon han da har —

Lotte. Men nu er det forbi;
 jeg tænker, at vi kjende nu hinanden.
 Vi vil ej spørge Dem om Grunden til
 Besøget, vi bæres med; vi vil,
 i Tillid til, at vi har truffet Manden,
 hvis Kløgt kan være os til Gavn maaske, . . .

Brienne (bukker). Jeg be'er!

Lotte. . . . Lidt nærmere ved Lys bese,
 hvad De formaar med Deres snilde Hoved.

Brienne (afsides). Mon Verner! . . . Hvilken taabelig Idé!

Lotte. De véd, min stakkels Søsters Haand er lovet
 til Hr. Brienne. At Papa har glemt
 at spørge hende først om hendes Mening,
 er i sin Orden, men i Sandhed slem.
 Thi at min Søster hader en Forening,
 hvor alt af andre forud er bestemt,
 begriber De. Gud Amor altid vredes,
 naar Kjærligheden har det saa bekvemt.

Brienne (afsides). Du Frelsens Gud, hvad hører jeg? —
 (Højt til Jette.) Hvorledes,
 min Frøken, er Partiet Dem imod?

Jette. Hvor kan det undre Dem? Hvis jeg forstod
 at kvæle mine Følelser, at glemme
 hver Ungdoms-Drøm, hvert Haab, hvis Smigerstemme
 mig ane lod en Fremtid, smykket med
 en vexelsidig, trofast Kjærlighed,

kanske jeg da med Lethed fandt mig i et ellers klogt, konventionelt Parti. Og ikke det alene — men hvorlunde jeg, uden at jeg kjender til, ja uden at jeg har set min Brudgom, skal begrunde blot Agtelsen, man fordre kan af Bruden, det er mig ubegribeligt!

Brienne. Jeg tager oprigtig Del . . . (Afsides.)
 Det lader næsten til, i mig er ingen her forlibt . . . (Højt.)
 Og jeg beklager af Hjærtet Deres Stilling.

Lotte. Se, nu vil vi blot, Hr. Verner . . .

Brienne (konfus). Verner?

Lotte. Nu, hvad gaar der af Dem?

Brienne. Intet, Frøken! Jeg forstaar — (Afsides.)
 Jeg maa nok takke Gud, om jeg tør være som Pseudonym til Stede med lidt Ære. (Højt.)
 De mener . . . ?

Lotte. For min Søster er det vigtigt at slippe for at sige Fa'er imod og gi'e Brienne Kurven. — De forstod min Mening?

Brienne (leende). Jo.

Lotte. Hvis nu jeg slutter rigtigt, er De den eneste, fra hvem vi kan med Føje vente Hjælp.

Brienne. Fra mig? Hvordan?

Lotte. De kjender jo Brienne; jeg formoder, De er hans Ven . . .

Brienne. Han er mig mer end Broder.

Lotte. Nu vel! Min Søster havde først i Sinde at lade Robert tale med ham.

Brienne. Hvem?

Lotte. Nu, Robert; det er jo en Ven af Dem.

Brienne. Naa, Robert, ham! (Afsides.)
 Her er jeg godt klemmt inde!

Jette. Ja, det er Robert, kan De nok forstaa, der har forraadt os Deres Komme.

Brienne. Naa!

Lotte. Saa vilde Jette nægte Dem Avdiens; men heldigvis beslutted jeg at sende paa Roberts Vegne Dem til Hr. Brienne.

Jette. Man hører altid mere paa en Vens end paa en fremmeds Raad. I Fald De vil, i Fald De kan og føler Kald dertil —

Brienne. I Sandhed, bedste Frøken, alt med Glæde!

Jette. Bevæg da Hr. Brienne til at træde tilbage først; han kan det. Jeg des værre tør ej betragtes som min egen Herre. Sig ham, at han og jeg er hver for gode til en Forbindelse, der er . . .

Lotte. Paa Mode; men at min Søster hader det moderne, og derfor beder om Excuse.

Brienne. Gjærne; naar blot . . .

Lotte (hurtig). Har han bestemt sig for min Søster?

Brienne (langsomt). Jeg tror, han véd det ikke selv endnu. (Afsides.) Nej, lille Verner, det var Synd, om du slap ganske fri! (Højt.)

Jeg er en daarlig Trøster; men Pligten kræver ligefrem at sige, at jeg, saa vidt jeg kjender til ham, tror, hans Attraa at besidde Dem, vil stige langt før end tabe sig ved Deres Ord. Saa underligt er Mennesket: det fristes at ønske, hvad det mærker let kan mistes. Han var ej heller værdig til at faa, min Frøken, et Klenodie som dette, i Fald han ej engang proberte paa at vinde det. Thi tænker jeg som saa, det bliver bedst, vi intet ham berette, men lade Sagen rolig fremad gaa.

Lotte (spottende). Indtil den endelig vil gaa i Staa.

Brienne. Tillader De! — Ved ligefremme Vaaben vi komme let til kort, jeg frygter for. En List, en højst uskyldig staar os aaben; ved den utvivlsom Sejeren er vor.

Lotte. En List?

Brienne. Han kjender ikke Frøken Jette; han véd ej heller, hvem af Dem er ældst. (Til Lotte.) I Fald nu De udgav Dem for den rette, blot for en Tid — er Deres Søster frelst!

Lotte. O, herligt! En guddommelig Idé!

Jette. Hvortil den fører, kan jeg ikke se.

Lotte. Ej, kjærestel! det kan et Barn begribe.
Han bringes derved i en dobbelt Knibe.
Thi sæt, han kommer, holder mig for dig,
og jeg er ej saa heldig at behage
hans Smag, saa trækker han sig smukt tilbage.
Men er jeg mod Forventning virkelig
saa heldig . . . (Standser.)

Jette. Nu da?

Brienne (ironisk). Frøkenen maaske
til den Tid har en lykkelig Idé. (Til Jette.)
I hvert Fald tror jeg, De, min Frøken, slipper,
i hvad saa sker, forbi de værste Klipper.

Jette. Ja, det er muligt; men — (Leende.)
Du milde Gud!

for min Skyld Lotte skal agere Brud
og Lynets Fare fra mit Hoved lede,
selv urørt som et følesløst Metal; —
Men, Pige, sæt, at Amor i sin Vrede
dit Hjærte smelter —

Lotte. O, hold op! Jeg skal
nok hytte mig for Kjærlighedens Fare.

Brienne (med fortsat Ironi). Jeg haaber ogsaa, Himlen vil bevare
saa stor Opofrelse . . . En anden Sag,
der bliver mere vanskelig, er denne:
naar nu Brienne kommer her i Dag —

Jette. Han kommer ikke.

Brienne. Han er her.

Lotte. Brienne?

Brienne. Ja, som jeg siger.

Lotte. Aa, hvor vil De hen!

Jette. Han er paa Landet, kommer først igjen
om nogle Dage —

Brienne. Men naar jeg nu siger —

Lotte. Vi véd det bedre —

Brienne (afsides). Underlige Piger!
Man skulde tro, til sidst var jeg nok den,
der vidste bedst, hvornaar jeg kom igjen. (Højt.)
Tillader, mine Frøkener, min Ven
imod Forventning kommen er tilbage.
De faar Besøg af ham i Dag. Vi maa
i Flugten et Par Forholdsregler tage.
Det var jo muligt, at han stødte paa
Hr. Obersten —

Lotte. Det maa forhindres.

Jette. Men,
 hvorledes kan vi hindre det, at Fader . . .

Lotte. Ej, lad kun mig! Naar blot vor lærde Ven,
 lidt før Brienne kommer til os, lader
 os bringe Bud derom . . .

Brienne. Jo, det skal ske.

Lotte. Saa instruerer jeg vor gamle Tjener,
 og Resten gi'er sig sagtens, skal du se.
 Kun er det højst nødvendigt, at jeg kjender
 en Smule til ham, har et Slags Idé
 om hans Personlighed . . . (Fører Brienne til Siden.)

Hør, véd De hvad,
 Hr. Verner, ikke sandt? Hvis Dem jeg bad,
 saa var De nok saa artig at beskrive
 mig hans Person, blot en Idé mig give.

Brienne. Ja, med Fornøjelse, saa godt jeg kan.

Lotte. Som, for Exempel, har han god Forstand?

Brienne. Aa jo!

Lotte. De tror, han løber let i Snaren?

Brienne. Fordi han ej engang kan ane Faren.

Lotte (skjødsløs). Man siger, han er smuk.

Brienne (afsides). Ja, saa! Man siger! (Højt.)
 Et Mandfolk, Frøken, men især en Kriger,
 er altid smuk, naar han er brav og kjæk.

Lotte. Saamænd! — Hvorledes ser han ud for Resten?

Brienne. Aa, meget ordentligt! Han ligner næsten
 i Højde mig; men hvad hans Ansigtstræk
 betræffer, som hans Øjne, Panden, Næsen . . .

Lotte. Saa ligner han Dem ikke?

Brienne. De har Ret;

han er desuden meget mer brunet.

Lotte. Og har vel mere Sathed i sit Væsen?

Brienne. Ja, Gud bevare's, han er mere sat.

Lotte. Men er det sandt, hvad man har sagt os, at
 han danser saa fortræffeligt?

Brienne. Ja vist;
 den Kardinaldyd har han med.

Lotte. Hvor spidst! (Gnider Panden.)
 Men hvad jeg vilde sagt . . .

Jette (nærmende sig til dem). Nu, kjære Lotte!
 Er din Examen ikke snart til Ende?

Lotte. Du ser jo selv, at absolut jeg maatte . . .

Jette. Godt nok; jeg frygter ikkun, at Brienne er mere klog, end du tror.

Brienne. Ja, maaske; og mere brav — det vil De faa at se. Han vil ej tvinge Dem til et Parti, der savner den fornødne Harmoni.

Jette. De siger, han vil ikke tvinge; Fader har ogsaa højt erklæret, at han hader og afskyr Tvang; men pas kun paa!

Brienne. Desuden min Frøken har for ringe Tillid til den højeste Instans, der kan og vil, jeg haaber, hjælpe Dem.

Jette. Til hvem?

Brienne. Til Guden for Kjærlighed.

Lotte (spottende). Ja, det er ogsaa sandt! Naar Amor vil, og han er tit galant . . .

Jette. Nej, nej! Det er en farlig Alliance!

Brienne. Han er Beskytter af de unge Hjerter.

Jette. De tager fejl; han glæder sig ved Smerter.

Brienne. Jeg stoler meget paa hans Assistance. Det er bekjendt, han tager helst Parti med Ungdom og med Skjønhed. For hans Lænker desuden ingen Magt kan os befri. I Fald som jeg min Frøken derfor tænker, da bede vi Cytheres favre Søn om Hjælp og Bistand med andægtig Bøn. Men jeg, i Fald jeg under hans Ægide tør haabe, Frøkenen mig kaarer til at være Deres Ridder og at stride for Deres Sag —

Lotte. Nu, Jette! sig, du vil. Du staar jo dèr, som om du var af Træ.

Jette. Vell! Kan De en barmhjærtig Gjerning stifte . . .

Lotte (til Brienne). Fortræffeligt! Nu falder De paa Knæ, saa slaar hun Dem til Ridder med sin Vifte.

(Brienne falder med halv komisk Anstand paa Knæ for Jette.)

Kom, Jette, kom! Vær ikke saa distrait! (Højtidelig.)

Du kaarer altsaa Hr. Studenten til din Ridder og Beskytter og tillader hans Kamp imod Brienne og mod Fader.

— Nu, kjære Jette, sig nu højt, du vil.

Cythere, Venus. Ægide, (Athenes Skjold), Beskyttelse.

Jette. Jeg vil — din Spøgefugl!

Brienne (til Jette, idet han rejser sig). Jeg ser, der sidder i Deres blonde Fletninger en blaa, fast ubemærket Sløjfe. Deres Ridder og Kavalér, min Frøken, stoler paa, at han til Deres og til Kjønnetts Ære tør under Kampen Deres Farve bære.

Jette (forvirret). O, hvad forlanger De!

Lotte. Aa, kjære Søster! det kan du godt. Hr. Verner, hvis De lyster, jeg har en Bunke gamle Sløjfer —

(Lader, som hun vil gaa ind at hente dem.)

Jette. Nej, en saa beskeden Bøn jeg nægter ej.

(Tager Sløjfen af og giver ham den.)

Hvis den har Værd som fordringsløs Erindring om et Bekjendtskab, i sig selv kun kort, da giver jeg den vist med Glæde bort.

Brienne (kysser Sløjfen og gemmer den paa Brystet). Med den jeg trodser dristig hver en Hindring! Med dette Pant paa Deres Gunst jeg gaar og hviler ikke, før jeg Maalet naar. — Kun ét endnu: besøger Dem min Ven, forinden jeg er kommen her igjen, da bliver det nok klogest, at vi dølge, at jeg har været her. Min Plan er lagt, og jeg staar inde for dens gode Følge. Det var dog underligt, om Skjønheds Magt, med Mandens Mod og Kjækhed allieret, af Amor, som jeg haaber, protegeret, ej skulde sprede disse Taagers Dunst. — Jeg iler, mine Frøkener, her fra. Snart er jeg her igjen; men indtil da jeg anbefaler mig i Deres Gunst.

(Gaar ud ad Hoveddøren, Damerne ind i Værelserne til venstre.)

Anden Akt.

(Samme Dekoration.)

Første Scene.

Robert. Lotte.

Robert. Tys, Frøken, vær forsigtig!

Lotte. Ih, hvortil?

Her inde kan vi tale, hvad vi vil.

Robert. De siger —

Lotte. At vor lystige Student, Hr. Verner, Deres Ven, har alt bæret Familien med et Besøg.

Robert. Har været hos Dem?

Lotte. Ja vist.

Robert. Nu har jeg Mage kjendt! Hvorledes har han tét sig?

Lotte. Excellent! O, han er hul! forstod at lege fremmed saa ypperligt, at kun med Magt til sidst han til et ærligt Skrifte sig bekvemmed.

Robert. Det ligner ham. I øvrigt var han vist urimelig forelsket, ikke sandt? Han er en Sværmer. Men jeg tror, iblandt det svulstige hos ham er sund Natur.

Lotte. Ja, De maa ikke tro, han gjorde Cour til Jette; tvært imod, jeg syntes næsten, han var tilbageholdende; maaske jeg havde forud en for høj Idé om hans Forlibthed.

Robert. Mener De?

Lotte. For Resten han viste sig som Mand af Verden.

Robert. Naa!

— og Jette?

Lotte. Ja, saa vidt jeg kan forstaa, har Verner gjort et varigt Indtryk paa min stakkels Søsters Hjærte. Hendes Rødme, en vis Forlegenhed, hvis Træk sig maler paa hendes Ansigt, naar om ham jeg taler, er Tegn til, at hun kjender Elskovs Sødme, men at hun ogsaa føler til dens Kvaler.

Robert. Paa Verner mærkede man intet?

Lotte. Nej.

Robert. Men naar jeg nu forsikrer Dem, at inden han kjendte Deres Søster, var han ej at tæmme, ej at bringe nogen Vej? Hvor kan jeg tro en pludselig Forsvinden af en saa stærk Passion, der hvilte paa et Ideal, han er saa nær at naa? Hvad eller mener De, det kunde hændes, at Deres Søster ikke svarer til hans Ideal? — Hun vinder ved at kjendes. Hun er jo smuk, forstandig, englemild at omgaas —

Lotte. Ja, for saa vidt har De Ret. Men — men . . . (Leende.)

Min Søster er Blondine: sæt,
hans Fantasi har drømt om en Brunette?

Robert (konfunderet). Hvad? — Tror De? — Ja, det kan jo
gjærne ligge
i noget saadant; man har hørt det før.
Hm! var han altsaa kold imod Dem, tør
og kjedelig —

Lotte. Nej, nej! det var han ikke!
Fri, ugenert, elskværdig, om De vil,
opmærksom —

Robert. Naa?

Lotte (med et Smil). Der hører mere til
Forelskelse, ja noget andet kræves —
det siger mig min Følelse, min Takt,
skjønt at forklare det er vel forgjæves.
Han var besindig, tog sig strængt i Agt
for hvert et Ord, han sagde. Naar han smilte,
da var det ikke Kjærlighed, der hvilte
paa Læberne og foran Talen ilte —
ak nej, Hr. Robert! Ironien laa
i tætte Kruser omkring Munden.

Robert (betænkelig). Saa?

Lotte. Han var ej fri for Spot, for en Manér
at skjæmte paa, man vist kun sjældent ser
hos Folk, der er forlibt og sysselsatte
med deres Hjærter dyrebare Skatte —
kort, af hans Tales Frihed blev jeg vár,
at han maaske holdt Amor lidt for Nar,
men at han selv er langt fra ikke fangen.

Robert (ryster paa Hovedet). Hm! Hm!

Lotte. I øvrigt har han os fortalt,
Brienne kommer snart, ja er her alt
maaske —

Robert. For Pokkeren, det var jo galt!

Lotte. O, vil De tro, han holder ham nok Stangen!
Han indgav os en ypperlig Idé:
at lade mig — ja ja, De vil nok le —
agere for Brienne Søster Jette.

Robert. Ha ha! Ja, det er godt — det er det rette!

Lotte. Jeg hører nogen . . . stille! — Skynd Dem, kom!
der inde kan vi tale mer derom. (De gaa ind til venstre.)

Anden Scene.

Løjtnant Brienne føres ind af en Tjener.

Brienne. Godt; hils din Frøken, at jeg venter her.

(Tjeneren gaar ind til Oberstens, Brienne kaster sig træt paa en Stol.)

Det er de samme Værelser, de samme
betydningsløse Smaating, som jeg ser.

Men Maleriet i den gamle Ramme
er taget bort; et andet pranger der,
et andet af uendelig Værdi.

Det lokker mig med hemmelig Magi,
og vil paa ny med Velbehag beskues.

O, jeg var højst forblindet før! Jeg blues
ved de forfængelige Tanker: Hun,
saa smuk og saa elskværdig, skulde skjænke
en ubekjendt sit Hjærte, skulde tænke
saa dagligdags — ja, naar jeg vidste kun . . .
— — Hun hader ikke mig, men kun mit Navn;
det er ej mig, hun ængstes for at ægte:
saa vil jeg da mit gode Navn fornægte
og løbe under fremmed Flag i Havn,
min Ret med List imod min Ven forfægte.

(Tager den blaa Sløjfe frem.)

Ved Himlen, jeg er ingen Sværmer; dog,
hver Gang jeg ser paa denne Sløjfe, dette
beskedne Pant, jeg fik af Henriette,
jeg kunde smittes af det ømme Sprog,
Gud Amors Hof har gjort til Etikette.

O, tys! jeg tror, jeg er ej rigtig klog!
en Trøst, en ualmindelig, er inde
for mig i denne Talisman: saa kort,
saa lidt er jeg bekjendt med min Veninde,
at hver Erindring kunde dufte bort,
hvis ikke Sløjfen her forstod at binde
i Flugten det bedrageriske Minde.

Men, hvis din Magt, min Talisman, er stor,
kald fra min Ungdom Minderne tilbage,
et Gjenskin af de lykkelige Dage,
da disse Pigers første Blomsterflor
aflokkede min Sjæl den første Klage.

— Hun kommer . . . tys!

(Gaar eftertænksom en Gang op og ned ad Gulvet.)

Jeg hader højt den Skik
at tage Lægemedler ind i Draaber
og ængstlig nippe til den bitre Drik.
Lad hende spotte med mig, at jeg haaber!
Langt heller Afslag i et enkelt Blik
end slig Lyksalighed, der langsomt kjøbes,
mens Hjærtet, under Omvej, tvungent røbes.

Tredje Scene.

Løjtnant Brienne. Jette.

Brienne. Jeg beder om Forladelse! jeg har ulejligen min Frøken.

Jette. O, jeg beder!
Her inde Tiden ved sin Byrde kjeder.
De viser Dem som Ven, idet De ta'er
en Del af Byrden fra os.

Brienne. Hvis jeg kunde
for al dens Tyngde Frøkenen befri!

Jette. Det blev for tung en Byrde.

Brienne. Ingenlunde.
Kun, mens den tynger Dem, ved Sympathi
den er mig tung. Der ligger Fryd der i,
at vide dem, vi elske, smertefri.

Jette (forlegen afbrydende). De glemmer at fortælle mig, min Herre,
om De har talt med Deres Ven.

Brienne. Des værre,
jeg har ej truffet ham. En Konferens,
en Underhandling med vor allierede
har gjort mig lidt konfus. Ved den Avdiens,
jeg frygter, Sagerne blev kun forcerede.

Jette. Hvad mener De? Med hvem har De da talt?

Brienne. Med Amor.

Jette (ler). Ah!

Brienne. I Grunden er det galt —
nu er det sket — han loved vel at skikke
en hurtig, virksom Hjælp —

Jette. Jeg fatter ikke . . .

Brienne. Min bedste Frøken! Amors Alliance
har gjort, jeg selv behøver Assistance.
Det er bekjendt, naar store Potentater
skal hjælpe paa de svage, mindre Stater,
da bliver det, man kalder Garanti,
forinden ret man véd det — Slaveri.
Kanske min Iver mig for vidt har ledet:
for Deres Vel, min Frøken, har jeg bedet
saa inderligt til Guden og saa tit,
at jeg ej mer kan skjelne det fra mit;
paa Deres Valg beror min egen Lykke.

Jette (forvirret). Min Herre!

Brienne. Tilgiv mig, hvis jeg kun lidt
forstaar mit Hjertes Mening at besmykke.
Jeg hader Omsvøb. Dog — af Politik

jeg skulde søge langsomt at forraade
ved Suk min Lidenskab, ved stjaalne Blik,
indtil De gættede mit Hjertes Gaade,
men — Tiden flygter; ak, med hvert Minut
min Kjærlighed mig synes mer forskudt.
Jeg dependerer blot af Deres — Naade.

Jette (med nedslagne Øjne). Har De betænkt, at den, De taler til,
i Dag for første Gang har haft den Ære
at se Dem? at, hvis Kjærlighed skal være
mer end et flygtigt, ubesindigt Spil
med Ord, den kræver Tid for ret at prøves —?

Brienne. Min bedste Frøken! kun et Blik behøves
blandt gode Mennesker; et enkelt Ord
er mere stærkt og virksomt, end De tror.
Det er ej Slethed blot, Naturen tegner
med Kains-Mærket: Dyd og Skjønhed blev
udstyret med et kraftigt Adelsbrev,
der om de fødte Rettigheder hegner.
Hvis min Begjæring synes Dem for kjæk,
jeg beder Dem betænke, jeg har bygget
paa hine ubedragelige Træk,
hvormed Naturens Mildhed Dem har smykket.

Jette. De véd jo, at Brienne, Deres Ven,
har Løfte paa min Haand.

Brienne. Jeg véd det; men — (Smilende.)
jeg tror, jeg enes sagtens med min Ven.

Jette. Men hvis min Fader nægter Dem sit Ja?

Brienne. Men, hvis nu ikke, tør jeg haabe da?

Jette. Tal ikke saa! De kjender ej min Fader.

Brienne (griber hendes Haand). O, svar mig derpaa! Hvis nu han
tillader —

Jette. Forskaan mig! De har Synd deraf — o tys!
jeg hører nogen! — Gud, det er min Fa'er!
jeg er ulykkelig, hvis han faar Nys . . .

Brienne (afsides). For Pokker, Obersten! — O, gid han var . . .
(Højt.) Han kommer ind til os?

Jette. Det gjør han vist.

Brienne. Men det er slemt; saa mærker han vor List.
Det er vel klogest, at jeg retirerer.

Jette. Men sig, hvor hen?

Brienne. Et Skjulested —

Jette. Ja, hvor?

Hr. Roberts Kabinet er tomt, jeg tror. (Ser ad.)

Brienne. Men hvis Hr. Robert kommer, jeg risikerer —

dependerer, er afhængig.

Jette. Ih nu, De kjender ham.

Brienne. Ja, det er sandt!
— Men hvem er det, der taler med iblandt? (Lytter.)
Det er min Ven!

Jette. Min Brudgom, som vi vente?

Brienne. Ja, det er ham! — Jeg syntes nok, jeg kjendte hans Røst.

Jette. Min Gud!

Brienne. Han maa ej se Dem nu —
De siger, De er syg — De maa partout —

Jette (ængstlig). Naar blot jeg turde det!

Brienne. I Deres Søster
han finder, haaber jeg, en kjærlig Trøster.

Jette. O, disse mange Omsvøb højt jeg hader!

Brienne. Men tro mig, der er intet ondt der i.
— Og ikke sandt, naar Faren er forbi,
og Krigen endes med, at Deres Fader
betragter mig som Datterens Gemal —

Jette (tøvende). Saa kan De bygge paa, jeg er nevtral.
(Gaar ind til venstre. Brienne gaar ind i Roberts Kabinet til højre og ses af og til ved Døren.)

Fjerde Scene.

Obersten. Verner i Husar-Uniform.

Obersten (nøder Verner til at gaa først ind). Ej, kjære Ven! blot
ingen Komplimenter!
Vi Landmænd er et Folk af simpelt Slags.
— Vil De nu vente her, imens jeg henter
min Datter —

Verner. Med Fornøjelse jeg venter.

Obersten. Jeg tænker ellers, at hun kommer strax.
Saa kan vi heller begge blive her
og køles af og trække Luft.

Verner. Jeg er
til Deres Tjeneste. (Afsides.)

Ja, han har Ret;
den Kunst at trække Vejret er ej let.

Obersten. Naa, sig nu selv, Hr. Løjtnant, var det ikke
en sand Genistreg, at jeg gik til Dem?
Hvad kan det hjælpe, tænkte jeg, at skikke
paa ny en tosset Tjener til hans Hjem.
Nej, du skal hente ham. Vi Militære,
vi griber an i Flanken.

Verner. Paa min Ære,
Hr. Oberst, Deres Angrebsplan var god.
Oprigtig talt, jeg tøvede just ikke,
men —

Obersten. Sig kun ligefrem, De mangled Mod.
Hvad? har jeg gættet det?

Verner (afsides). Til Punkt og Prikke. (Højt.)
Jeg ængstes ikke for et yndigt Smil;
jeg tør ej heller paastaa, at jeg skjælver
for Blikket, varmt af den vestalske Ild,
som Øjets Laag betrygger, mens det hvælver
sin Kuppel halvt der over — men jeg véd
ej ret endnu, om jeg bestemt tør bygge
paa dette Held, paa en saa sjælden Lykke.

Obersten. Ih, hvorfor ikke, kjære?

Verner. Bliv ej vred,
jeg er kanske for ligefrem; men sæt,
at jeg var ej den Brudgom, som De venter,
jeg frygter for, det kunde hændes let,
at jeg fik Afsked uden Komplimenter.

Obersten. Ih hvad, bevar's! (Afsides.)
Hvad gaar der af Krabaten?

Verner. Her er en venlig Overenskomst truffet.
Men sæt, Hr. Oberst, at De fandt Dem skuffet.

Obersten. Ej, kjære, rør ej mer ved denne Byld!

Verner. Den Tanke ængster mig; De véd, Soldaten
vil agtes, elskes for sin egen Skyld.

Obersten. Og det vil ske. Vel er det sandt, jeg ærer
det Løfte, jeg har givet Deres Fa'er;
men, at jeg andre, større Pligter har
imod mit Barn, Samvittigheden lærer.

Verner. Og hvis jeg altsaa ej var den, jeg er,
og kunde Deres Datters Hjærte vinde,
tør jeg da bygge paa mit eget Værd
og haabe, at De gav mig Deres Minde?

Obersten. Ja vist — ja vist!

Verner. Naar jeg tør tro derpaa,
jeg skal med større Lyst til Maalet gaa.

Obersten. Ens Datters Vel er ingen Børneleg.

Verner (afsides). Men den, der ikke tror ham, det er jeg!

Obersten (afsides, betænkelig). Gud véd, hvor fra han faar de
sære Griller!

Femte Scene.

De forrige. Robert fra Hoveddøren.

Robert. Hr. Obersten — (Bliver forbavset Verner vár.)
 Nu har jeg set saa galt!
 endog for Obersten Krabaten spiller
 Komédie!

Obersten. De her? (Afsides.)
 Det var fatalt?
 ved hans Nærværelse fordærvet alt.

Verner (af sides). Nu gjælder det! (Højt.)
 Med hvem har jeg den Ære —

Obersten (forestillende dem for hinanden). Hr. Robert, Informator
 hos de smaa —
 den Herre dèr er Hr. Brienne.

Robert (betonende). Naa!

Obersten. Min Datters Brudgom, som De véd —

Robert. Ja saa!

Obersten (af sides). Han maa her fra!

Verner. Det er mig kjært at lære
 en Mand at kjende, af hvis Lærdom —

Robert. Aa!

Verner. — Og af hvis brave Karakter jeg haaber
 den Hjælp, jeg trænger til. (Afsides.)
 Han staar og maaber.

Obersten (af sides). Jeg véd, han var i Stand til at formere
 den unge Herres Griller og raillere —

Verner (af sides). Det lader til, Diskursen gaar i Staa.

Obersten. Aa, lille Robert, sig mig —

Robert. Hvad behager?

Obersten. De staar nok nu paa Nippet til at gaa?

Robert. Jeg bliver.

Obersten. Saa? (Forlegen.)

Hr. Løjtnant, jeg beklager . . .
 (Til Robert.) Er mine Pigebørn der inde?

Robert. Ja,
 jeg tror det.

Obersten (til Verner). Jeg maa netop nu her fra.

Verner. Gener Dem ikke!

Robert. Jeg kan følge med
 Hr. Officeren, sig ham Besked —
 jeg tror, han trænger til en Cicerone.

Obersten. Nej Tak! (Afsides.)

Jeg mærker Spodskhed i hans Tone.
(Højt.) Det er just Dem, Hr. Ven, jeg trænger til.
— Gaa De kun ind, Hr. Løjtnant; De vil finde
ved deres Sytøj mine Børn der inde.
Jeg kommer paa Minutten.

Verner. Jeg skal træde
der ind alene —?

Obersten. Ja, i Fald De vil.
Vær De kun ugenert —

Verner. O, med Glæde! (Gaar ind til venstre.)

Robert. Det undrer mig, Hr. Oberst, at De lader
den unge Herre gaa alene.

Obersten (fortrædelig.) Ej!
Han er da stor nok til at finde Vej.

Robert. Det er ej heller derfor — men som Fader
man plejer gjerne følge med og tale —

Obersten. Ja, ser De, kjære, Tingen har en Hale.
Jeg ængstes for den første Entrevue.
Min Datter, véd De jo, er grumme bly;
naar jeg er hos, er hun det meget mere.
— Nej, véd De hvad, lad Sagen gaa sin Gang!
Ved min Nærværelse jeg maa genere
de unge Folk; De véd, jeg hader Tvang.

Robert (afsides). Aa ja — med Maade.

Obersten. Og fra nu af, Herre,
jeg endeligt maa bede Dem som Ven,
at holde Dem fra Sagen helt, om end
De tror at burde dadle. Vi forværre
den bedste Sag ved misforstaaet Iver.

Robert. Ja, De kan tro mig, helst der fra jeg bliver.
— Om denne hersens Løjtnant er for Resten
min Dom kanske partisk.

Obersten. Jeg tror det næsten.

Robert. Hvorledes synes De da om ham?

Obersten. Aa,
det er et prægtigt Menneske! Jeg kjender
blandt unge Militære meget faa,
der er saa sindige, solide —

Robert (spodsk). Saa?

Obersten. Og Officer med Liv og Sjæl. Han brænder
af Lyst, af ædel Iver for Militsen.

Robert. Nej, ser man!

Obersten. Og er stærk i Exercitsen!

Robert. Men tør jeg spørge Dem, hvordan De fandt hans Sindelag mod Deres Datter?

Obersten. Kjære!
Han er forlibt i hende.

Robert. Er det sandt?

Obersten (med Eftertryk). Forlibt —

Robert. Ja, det kan meget gjerne være.

Obersten. Forstaar De mig? han er forlibt, jeg siger.

Robert. Det er jo ej nødvendigt, at De skriger.
Jeg finder det saa rimeligt.

Obersten. Han bliver som henrykt, naar jeg taler om min Datter. De ler? Kanske De tror, jeg overdriver.

Robert. Nej, det véd Gud jeg ikke gjør. Jeg fatter, at han er ung, og hun er smuk. Man er med disse Kvaliteter let genegen til at forlibe sig, det véd enhver. Men pas dog paa, hvad Enden bli'r paa Legen.

Obersten. Hvad Enden bli'r! For den vil jeg kavere.

Robert. Vil De? Ja saa! (Afsides.)
Det er dog meget mere,
end jeg i hans Sted vilde gjort (Højt.)
Aa jo!
paa Grund af det, De nylig har berettet,
jeg vil og bør jo helst det bedste tro.

(Vil gaa ind i sit Kabinet, hvor Brienne lidt forhen har ladet sig se, og nu trykker Døren til.)

Obersten. Hvad vil De der?

Robert. Ih, slaa mig lidt til Ro.

Obersten (afsides). Jeg tror ham ikke ret; jeg var tilfreds, jeg kunde følge hen med ham et Steds.

(Robert vil igjen gaa ind i Kabinettet, men Obersten holder paa ham.)

Hvad har De for en Hast?

Robert. Ja, jeg formoder,
De vil mig ingen Ting.

Obersten. Jo vist, Hr. Ven!
Der skal saa meget kjøbes ind igjen,
som Landkort til de smaa og Bøger, Noder
til mine Døtre. — Hvis De nu vil gaa,
jeg har et langt Register oven paa,
som jeg skal gi'e Dem med.

Robert. Det kan jeg gjerne. (Afsides.)
Jeg tror min Sjæl, at Obersten vil fjærne
mig fra Familien — jo, han har Tid!

Obersten. De er saa tankefuld. Vor Smule Strid om denne Løjtnant bør dog aldrig sætte blandt ellers gode Venner Tvist og Splid.

Robert. Hvor vil De hen!

Obersten. Ja ja — jeg kan nok gætte: »Partiet«, tænkte De, »gaar over Styr.«

Robert. Ih nej!

Obersten. Men jeg — jeg holder paa min Fyr, min lille Løjtnant. Sikken Karl! forstandig, beleven, fuld af Ild og smuk og mandig!

Robert. Ja, det er godt nok; men . . .

Obersten. Med Deres Men! Det hjælper Dem til ingen Ting, Hr. Ven! Min Jette ta'r ham — skal vi slaa til Væds? Sex Flasker Rhinskvin —

Robert. Top! Jeg er tilfreds! Hvis Deres Datter vælger Hr. Brienne, saa har jeg tabt —

Obersten. Naturligvis.

Robert. Hvis ikke —

Obersten. Det er umuligt! Jeg maa bedre kjende mit Barn —

Robert (vedblivende). Hvis ikke —

Obersten. Skal min Rhinskvin ligge parat til Dem, forstaar sig. Men, min kjære, De ser for lutter Træer ingen Skov. Det er umuligt!

Robert. Det kan gjerne være. Det vil jo Tiden vise.

Obersten (afsides). Paa min Ære, den stakkels Mand er ordentlig lidt flov. Han véd, han taber. (Højt.)

Kom nu med, Fa'r min! (Drillende.) Jeg tænker, vi kan godt i Aften fejre mit Barns Forlovelse med — Deres Vin.

Robert (lidt ærgerlig). De er saa bandsat sikker paa at sejre; om jeg nu vandt?

Obersten (trækkende af med ham). Nej, det har ingen Nød!
(De gaa ud ad Hoveddøren.)

Sjette Scene.

Brienne træder forsigtigt ud af Kabinettet.

Saa, det var altsaa Robert! Naa, Guds Død! hvor han er hull! — Og Verner, hvor han spilled

med Anstand Militær. Naar Lotte blot kan spille Jettes Rolle halvt saa godt, har Verner for sig selv en Snare stillet. Dog haaber jeg, at denne Sag vil vendes til hans og min Tilfredshed, før den endes. — Man kommer . . . nej! — I Fald jeg kunde, før end jeg træffes, slippe bort fra dette Sted, jeg vilde, tror jeg, være tjent dermed. (Lytter.) Der har vi det! Nu er der en ved Døren!
(Gaar igjen ind i Roberts Værelse.)

Syvende Scene.

Lotte. Verner (komme ud fra Værelserne til venstre.)

Verner. Min bedste Frøken! lad mig ikke gaa, forinden Deres Læber har besvaret det Spørgsmaal, som min Lykke hviler paa.

Lotte. De spørger! Var jeg end saa slet bevaret mod Amors Smigrerier, kræver dog en gammel Vedtægt, at man ikke lader, som om man strax begreb det slemme Sprog.

Verner. Mit Sprog retfærdiggjøres —

Lotte. Ved min Fader, hans Bud, jeg véd det.

Verner (afsides). Gid det var saa vel!

Lotte. Men ingen Faders Vilje kan betrygge blot ved et Ord en elsket Datters Lykke. Maaske det er et meget ringe Held, min Haand kan byde Dem; men det er mit. Det er det eneste, jeg raader over. Tilgiv mig da, i Fald jeg tøver lidt, betænker mig en Smule ved et Skridt, hvorved jeg vover alt —

Verner. Nej, intet vover.

Lotte. Hvorved jeg intet vover? Nu velan! jeg tror Dem: jeg for min Part vover lidet, idet jeg fatter Tillid til en Mand, der vækker Tiltro ved sit Navn, sin Stand. Men De, min Herre!

Verner. Jeg?

Lotte. Ja, hvem kan vid'et?

Verner. Jeg véd, De er saa god som smuk.

Lotte. Saa god? Men, om nu det, som De ved »godt« forstod, var bygget paa en lidt bisar Idé?

Verner. De frygter —?

Lotte. Se, jeg tænker mig det gode i Lighed med en Klædning, der maaske kan være varm og stærk, men — ej paa Mode; og saa behager den mig ikke. Men, lad være, at den er modern: hvis den er hist for vid, et andet Steds for snæver, saa mangler den det vigtigste, man kræver, saa passer den mig ikke. — Ja, De ler! De véd ej, hvad jeg sigter til, jeg ser. Dog er det ligefrem. De kjender ikke den Brud, man har bestemt Dem. Rygtet blot, hvis tusend Tunger alt for let bestikke, fortæller, som De siger, meget godt saa vel om mig som om min yngre Søster. I Fald De efter Rygtet gaar, da maa min Søster jo den samme Andel faa i Deres Gunst, som jeg.

Verner. O nej! jeg trøster mig til — jeg véd . . .

Lotte (afbrydende ham). At vi er begge gode. Men sæt, min Søster er lidt mer paa Mode, sæt, at hun passer bedre, mere svarer til Deres Ideal — min Gud! jeg ser i denne Mulighed en Sværm af Farer! en Kilde til Fortræd, i Fald det sker.

Verner. Nej! — Skjønt jeg ikke kjender Frøken Lotte, jeg føler, at jeg ej kan blive mer end Ven for hende, kjærlig Broder — men mit Hjærte hører Dem til.

Lotte. Af en Ven en Elsker bli'r.

Verner. O, det er let at spotte, naar Læben, der raillerer, er saa smuk, at Spottens Gjengjæld kvæles i et Suk. Men tro mig, jeg har intet Valg: den blinde, forfærdelige Gud med Pil og Bue har længe, før jeg saa' Dem, tændt den Lue, der brænder i mit Bryst for Dem. At vinde i Kamp med Gudens Almagt, overgik min svage Kraft. Det Billede, han malte for min beruste Sjæl, det skjælmske Blik, den Gratie, det friske Liv, der talte fra Billedet — det har jeg henrykt fundet i Dem igjen — det har for evigt bundet min Sjæl til Dem, mit . . .

Lotte. O, min Herre, til Jeg frygter for, at Deres Fantasi har malet Dem et Billede, hvori

kun Deres Artighed har kunnet finde et Par af mine Træk. En dygtig Maler er Amor ej: han maler jo i Blinde.

Verner. Nej, det er Uret, Frøken, at De taler et saadant Sprog —

Lotte. Desuden, har da ej min Herres Fantasi fortalt Dem noget om Søster Lotte?

Verner. Jeg maa tilstaa: nej!

Lotte. Slet intet?

Verner. Nej!

Lotte. De vil ej ud med Sproget.

Verner. Men jeg forsikrer Dem —

Lotte. Det var da sært! Maaske De tror det ikke Møjen værdt at spille Deres Drømme-Fantasier paa mer end én — paa den bestemte Brud.

Verner. Ak nej! jeg holder det ej længer ud! Og De har Synd af Deres Drillerier, hvis Grund jeg fatter ej.

Lotte. Oprigtig talt, jeg frygter, at min Søster bli'r mig farlig. Jeg nægter ej, jeg har med Flid forhalt mit Svar, og troet at burde handle varlig. Man har bestemt Dem for mig; jeg er ældst; men skal jeg være ærlig, saa' jeg helst, at andre Grunde leded Deres Valg, end disse, der er gode nok, men næsten se ud som Konditioner ved et Salg. Tal med min Søster først og vælg! — For Resten, hvis alting føjer sig — (Med noget Eftertryk.)
hvis Fader giver
sit Minde —

Verner. O, det tænker jeg at faa! (Fattende sig.)
Det har jeg alt!

Lotte (afsides). Det kommer an derpaa. (Højt.)
— Saa vil nok Tiden lære, hvo der bliver ved Deres Valg den lykkelige Brud. Saa meget ser jeg, at kun én kan vinde: men om den skjælmske Gud, der gaar i Blinde, hvad eller om min Faders strænge Bud i Dag en ydmyg Brudekrans skal binde, se, derpaa venter Deres Tjenerinde!

(Nejer og gaar ind.)

Ottende Scene.

Verner alene.

Der gaar hun bort! Fordømt! hvad véd jeg nu?
 Man skulde næsten tro, hun var jaloux
 paa Søsteren! Saa meget desto bedre!
 — Hun appellerer til sin Fader? Vell!
 Han skal ej staa i Vejen for mit Held!
 — O, et saa yndigt Barn! — Nej, det maa gaa,
 hvordan det vil, jeg skal mit Ønske naa,
 til Trods for ham og for al Verdens Fædre!
 — Der kommer Obersten — nu maa der smeddes,
 før Jærnet bliver koldt.

Niende Scene.

Verner. Obersten fra Hoveddøren.

Obersten. Se der, Hr. Ven,
 der har De mig. Naa, sig mig nu, hvorledes —
 hvordan —

Verner. Hvordan?

Obersten. Hvordan gik Tiden hen
 hos mine Børn?

Verner. Jeg beder, højst behageligt.
 Jeg traf kun Deres ældste Datter.

Obersten (bøklagende). Aa! (Afsides.)
 De var alene; det var godt. (Højt.)
 Og saa?

Verner. I Fald jeg virkelig tør bygge paa
 det Haab, der smigrer mig -- et ubedrageligt,
 hvad Deres Datters Tanker angaar —

Obersten (spændt). Naa?

Verner. Saa er min Skæbne afgjort.

Obersten. Saa De mener —?
 Fortæl dog!

Verner. Deres Datter overlader
 til Dem, Hr. Oberst, til den bedste Fader,
 det endelige Ja. Hvis De forener —

Obersten (udbrydende). Ja, det véd Gud jeg gjør. Hvad? Sa'e
 hun det,
 min egen Jette? Saa jeg hørte ret,
 til mig hun overgiver Sagen?

Verner. Ja.

Obersten. Ih, det var smukt af hende! (Gnider Hænderne fornøjet.)
 Ha ha ha!

Saa gaar jo alting efter Ønske. — Hør,
 vi lade hende kalde. (Ringer; en Tjener kommer.)
 Sig til Jette,
 vi vente hende her. (Tjeneren gaar ind til venstre.)
 Se, det kan sætte
 en Mand i et fortræffeligt Humør!

Tiende Scene.

De forrige. Robert fra Hoveddøren.

Robert. Tillad mig . . .!

Obersten (oprømt). Naa, min Fa'er, hvor er det fat?
 Hvad søger De?

Robert. Aa, jeg har glemt min Hat.

Obersten. Naa, vær saa god! (Afsides.)
 Jeg maa dog først fortælle —
 jeg kan ej bare mig — (Tager Robert til Side.)
 Nu kan jeg melde
 min lærde Ven, at De har tabt.

Robert. Har tabt?

Obersten. Min Jette har sagt ja.

Robert. Sagt ja? Til denne? (Peger paa Verner.)

Obersten. Ja vist.

Robert (maliciøs). Hvad var det nu, han hed?

Obersten (forundret). Brienne.

Robert. Naa saadan! (Afsides.)
 Er nu Verner ikke skabt
 med Hestelykke næsten?

Obersten. Apropos,
 De maa gaa hen og gratulere Manden.

Robert (til Verner). Jeg gratulerer!

Verner. Tak!

Obersten (afsides) Ha ha! De to,
 de kommer op at nappes med hinanden,
 det ser jeg alt. (Robert vil igjen gaa ind i sit Kabinet.)
 Har De nu travlt igjen?

Robert. Min Hat —

Obersten. Aa hvad! Nej bliv De kun, Hr. Ven,
 og snak med Herren. Hatten skal jeg hente.

Robert. Nej, Gud bevare's —

Obersten. Ih Passiar!

Verner. Tillad,
 maa jeg kanske?

Obersten. Ih nej!

Robert. Det kan jo vente.

(De gaa alle tre hen til Roberts Kabinet og lukke Døren op; Brienne træder ud.
Almindelig Forundring.)

Ellevte Scene.

De forrige. Løjtnant Brienne.

Brienne. Jeg haaber, at man har mig undskyldt.

Obersten. Hvad?

Hvor kommer De fra her?

Verner (afsides, forbavset). Brienne! Naa!

Brienne. Jeg kommer for at hilse paa min Ven,
Hr. Robert. Deres Tjener bad mig gaa
her ind saa længe, til han kom igjen.

Obersten (til Robert). Værs'god, Hr. Robert! Det er en af
Deres.

Robert. Af mine? Hvem?

Brienne (iler hen mod ham og trykker ham til sig). Der er han jo, min
brave,

min lærde Ven, hvis Dygtighed, hvis Gave
i Undervisningsfaget —

Robert (søger lempeligt at komme løs). De skal have
saa mange Tak — men turde jeg bæres
med Deres Navn . . . ?

Brienne. Mit Navn? Du store Gud!
Mit Navn? Ser jeg da saa forandret ud?

(Lader, som han nu først opdager Verner.)

Men, ta'r jeg fejl? Min Stuekammerat!

Verner (forvirret). Du her? Hvad skaffer os den Lykke, at . . .

Brienne. Naa, Gud ske Lov, jeg ser, at du mig kjender.

Obersten (til Verner). De kjender ham?

Verner. Ja vist, vi ere Venner. (Afsides.)
O, gid han blot var langt fra Kjøbenhavn!

Obersten. Hvad hedder han?

Verner (konfus). Han der?

Obersten. Ja vist.

Verner. Hans Navn?

Brienne. Mit Navn er Henning Verner.

Obersten. Robert. Verner (de to sidste afsides med Forbavselse).
Verner?

Brienne. Ja.

Obersten. En Søn af Martin Verner?

Brienne. Jo.

Obersten. Min kjære,
saa kjender jeg jo Deres Hr. Papal

Verner (afsides). Men er han gal? Hvad kan hans Hensigt være?

Robert (ser stift paa Brienne). Saa De er virkelig . . . ?

Brienne (afsides til Robert). Sig ja!

Robert (afsides). Aha!

Nu fatter jeg! (Højt.)

Det var ej langt der fra,
at jeg aldeles ikke havde kjendt
Hr. Verner, saa forandret ser han ud. (Med Hentydning.)
Man plejer heller ikke som Student
at gaa med Knevelsbart.

Brienne (afsides). Fordømt!

Obersten. Ih Gud!

De er Student?

Brienne. Ja vist; men dels min Lyst,
og dels min Vens Exempel har bevæget
mig til at følge tidligt Ærens Røst.
Nu er jeg Officer.

Obersten. Ih, det var meget!
Ved hvilket Regiment?

Brienne. Jeg er Husar.

Verner (afsides). Det aner mig, han holder os for Nar.

Obersten. Det kan jeg lide! Altsaa Militær,
og ved Husarerne — det er det rigtige,
det er det ægte —

Robert (afsides til Verner). Hvem tror De, han er?

Verner (afsides til Robert). Ti bare! Vi maa være højst forsigtige.

Obersten. Men — hvad jeg vilde sagt — De véd da . . . ?

Brienne. Nej!

Obersten. At Hr. Brienne, Deres Ven, er blevet
i Dag forlovet med min Datter —

Brienne. Ej,
saa har den Skalk saa stille gaaet og drevet
og ikke sagt et Ord — jo, det er kjønt!

Obersten (munter). De kan betale ham med samme Mønt!

Brienne. Det er til Dels min Hensigt. Denne Dags
Begivenhed, de rige Straaler, Lykken
udbreder her, forunder mig i Skyggen

uventet Tillid til min egen Sags
forvirrede Natur.

Obersten. Hr. Ven, De mener?

Brienne. Hr. Oberst! denne skjønne Dag forener
min vakre Ven med Deres Datter. Men —
Gud véd, jeg under hjærtelig min Ven
det Held, han fremfor alle har fortjent,
og dog . . . (Standser.)

Verner (afsides). Han vil dog ej . . .! — Hvor han mig piner!

Brienne (afsides, med Hentydning til Verner). Den stakkels Djævel!
Han gjør sure Miner.

Obersten (utaalmodig). Og dog? — Endnu er jeg kun lidt
bekjendt,
med hvad De sigter til.

Brienne. Og dog kreperer
den Tanke mig, at han ved Maalet staar,
som jeg maaske — hvem véd det — aldrig naar.
Mens han med Sejerspalmer triumferer,
som Gudernes fast mageløse Gunst
har spillet ham i Haanden, jeg riskerer,
at det, jeg bygger paa, gaar op i Dunst.

Obersten (afsides). Gud véd, hvor han vil hen!

Verner (afsides). Det er forbi!

Robert (afsides til Verner). Hans Tale klinger halvt som Ironi.

Brienne (vedblivende). Mens Deres ene favre Datter spaar
min Ven den Lykke, Kvinden skjænker Manden,
mit Ønske frygtsomt ved hans Side staar —

Verner (afsides). Nu kommer det! Af Skam jeg snart forgaar!

Brienne. — Og vender sig med Haab mod Deres anden,
ej mindre favre Datter.

Obersten. Verner. Robert. Hvad? Hvorledes?

Brienne. Og venter kun paa Oberstens Erklæring.

Obersten. Men, kjære, bedste Ven . . .

Brienne. I Fald De vredes
ved min maaske for dristige Begjæring . . .

Obersten. Ih, hvorfor det? De er en vakker Mand,
kan avancere videre med Tiden,
og jeg og Deres Fader kan jo siden
betænke Deres Tarv. Men bør og kan —
sig selv, hvor kan jeg give Dem mit Minde?
De bør dog først min Datters Hjærte vinde.

Brienne. Hr. Oberst, Deres egen Datter har
voldgivet hele Sagen til sin Fader.

Obersten. Har Pigebarnet? Kjære, De tillader, jeg tvivler paa, hun kjender Dem.

Brienne. Jeg var saa kraftigt anbefalet af en anden —

Obersten (forundret). Af hvem?

Brienne. Af Robert.

Robert. Hvem? af mig!

Brienne. Ja vist.

Obersten. Hvad hører jeg? Hr. Robert, De var Manden...

Brienne. Tilgiv ham hans venskabelige List! Tilgiv ham, hvis, partisk maaske, hans Iver ham lidt for langt af pure Venskab driver. Gud véd, han mener det saa godt!

Obersten. Den Strik!

Robert. Men hør mig bare —

Obersten. Om et Øjeblik!
— Og altsaa De, Hr. Verner —

Verner (glemmende sig). Jeg?

Obersten. Jeg be'r!
Jeg talte til Hr. Verner.

Verner. Ah!

Obersten (til Brienne). De tror, min Datter ynder Dem, saa vidt jeg ser.

Brienne. Har jeg fortolket rigtig hendes Ord, da véd jeg det.

Obersten. Ja ja! Naar hun har Lyst — Partiet er jo passende og godt. Hør véd De hvad! Jeg hører hendes Røst; hun kommer ind til os. Tillad mig blot, at allerførst jeg bringer Deres Vens Affærer paa det rene. Siden, kjære, erholder Deres Frieri Avdiens.

Tolvte Scene.

De forrige. Jette. Lotte (træde ind fra Værelserne til venstre).

Obersten. Naa, kommer I en Gang!

(Forestillende Brienne for dem.)

Jeg har den Ære

at forestille jer en Kavalér,
Hr. Verner, Søn af en af mine Venner.
Han er for nylig bleven Officer.

Jette (ængstlig, afsides til Lotte). Han er forraadt!

Lotte (afsides). Fat Mod!

Obersten. Jeg tror, I kjender
den unge Herre, hvad?

Lotte. Jeg synes næsten.

Obersten. Du synes? Naa! — Og Jette?

Lotte (tager Ordet). Jette har,
saa vidt jeg véd . . .

Obersten. Ja, du kan spare Resten.
Du kan behøve siden dine Svar,
naar din Tur kommer. — Altsaa, lille Jette,
jeg hører, du har valgt —

Jette. Ak, kjære Fa'er!

Obersten. Det er mig kjært, mit Barn! Dit Valg var frit.
Jeg har ej tvunget dig, Gud være lovet!
dit eget Hjærte samt dit sunde Hoved
har vist dig Vejen, hvad der var til dit
og til vor alles bedste. — Nu velan!
da tvende vakre Mænd af god Familie
har vundet eders Hjærter, bør og kan
jeg ikke sætte mig mod eders Vilje. (Til Jette.)
Hvis det er sandt, hvorpaa han sig beraaber,
den unge Mand, der venter paa dit Ja,
at du har henvist ham til mig — saa haaber
din Fa'er, du tilstaar det.

Jette (med nedslagne Øjne). Jeg har, Papa!

Obersten (glad, afsides til Robert). Der kan De høre selv!

Robert. Ja ja, giv Tid!

Obersten (til Lotte). Og du, din lille Strik! — nu, kom kun hid!
Jeg mener det jo godt med dig — du følger
Exemplet, Jette giver dig?

Lotte. Aa jo!
og paa en Maade.

Obersten. Paa en Maade? O,
det hjælper dig til intet, at du dølger.
Vi véd, du overgiver alting til
din Fa'ers Beslutning som en lydige Datter —
det vil du jo?

Lotte (kysser hans Haand). Ja, kjære Fa'er, jeg vil!

Obersten. Og deri gjør du ret, mit Barn! Du skatter
din Faders gode Villie, hans Lyst,
at sørge for dit Vel. Des værre hændes
det tit nok, at Forældres Raad og Røst
i vore Dage sjældent kun erkjendes.

Lotte (afsides til Jette). Forstaar du Fa'er?

Jette (afsides). Ak nej!

Obersten (afsides til Robert). Det skader ikke, man giver Børn en Stump Moral.

Robert. Ja vist.

Obersten. Og præker mod de ny, moderne Skikke. Det kan de altid have godt af; ikke?

Robert. Ja, Gud!

Obersten. Nu mener jeg, man kan til sidst med nogle hjærtelige Ord til begge lidt mer højtideligt i Akten lægge. Hvad mener De?

Robert. Gjør det, Hr. Oberst!

Obersten (højt, rømmende sig). Hm! Idet jeg giver eder hen til dem, hvis Pligt det er, med eder, Børn, at dele Fryd og Bekymringer, og i det hele erstatte jer det faderlige Hjem, det højt mig glæder, Børn, at I har nyttet mit Raad og jer for Tidens Slethed hyttet. Det Baand, jeg nu højtideligt vil binde, skal altid, haaber jeg, i Styrke vindé. — Saa kom, min Jette, ræk din Haand til den, der er fra nu din Leder og din Ven.

(Tager Jettes Haand og vil forene den med Verners.)

Jette (bestyrtet). Hvorledes, kjære Fa'er —

Obersten. Hvad nu?

Verner. Tillad, Hr. Oberst, De ta'r fejl.

Obersten. Ta'r fejl? Hvormed?

Verner (pegende paa Lotte). Min Brud staar dèr, Hr. Oberst!

Obersten. Lotte? Hvad? Nej, det er Dem, der tager fejl.

Verner. Jeg véd, at den, jeg selv har valgt mig, maa jeg kjende. Den anden Dame har jeg aldrig set.

Obersten. Ih, hvad er det? De har jo talt med hende; alt er jo meget rigtig forberedt. Har hun ej givet dem sit Ja?

Verner. Ak nej! Det var jo Deres ældste Datter.

Obersten. Ej, hun er jo ogsaa ældst.

Verner. Nu, lad saa være! Men hende har jeg aldrig friet til.

Obersten. Hva — hvad behager? Aldrig friet? De vil dog ikke gaa fra Deres Udsagn, kjære? Hvad? Aldrig friet? — Jette, Barn! tal du!

Jette. Nej, Fa'er, jeg har ej set ham før end nu.

Obersten. Ih Gud bevare's! Hvad er det for Sladder! Se rigtig paa ham! Det er Hr. Brienne.

Robert (af sides). Nu gaar nok vort Inkognito i Smadder.

Jette. Det véd jeg, Fa'er! Men det er ikke denne, der har . . . (Standser).

Obersten (heftig). Der har? har hvad? Nu, Barn, tal ud!

Jette. Med hvem jeg har trolovet mig som Brud.

Obersten (forbavset). Med hvem du har . . . Med hvem for Pokker da?

(Jette tier.)

Tal, kjære! — Nu? . . . Hør, Lotte!

Lotte. Ja, Papa!

Obersten. Med hvem tror du, hun er forlovet? Svar!

Lotte (forundret). Med hvem, Papa? Det troede jeg, du vidste.

Obersten (fortrædelig). Ja vist; men svar nu ligefrem din Fa'er!

Lotte. Med Verner.

Obersten. Nej, nu maa min Taalmod briste! Hvem Pokker har da friet til dig, din Nar?

Verner. Hr. Oberst, det har jeg.

Obersten. Nej, saa min Sjæl, min Herre, om De har. De véd jo vel, min ældste Datter var for Dem bestemt. Hun er den yngre.

Verner. Det er rigtigt slemt. Jeg troede, hun var ældst.

Obersten. Men, Herre Gud! hvor kunde De . . . Aa, sikke Kvaklerier!

Verner (af sides). Nu først forstaar jeg dig, min snilde Brud!

Obersten. Og Lotte, du — kom hid! — du staar og tier — hvorfor har du ej sagt —

Lotte. Forskaan mig, Fa'er! Mig har ej nogen adspurgt om min Alder.

Obersten. Jeg vil for Gud ej være jeres Nar! Mit Løfte til Briennes Stiffa'er kalder jeg aldrig i al Evighed tilbage. Til Jette stod han Fadder; det er Jette, han mest har elsket alle sine Dage.

Brienne (afsides). Jeg gad dog rigtig vidst, om ikke dette fornøjelige Virvar snart vil endes!

Verner (afsides). Naar blot jeg turde tale!

Obersten (til Brienne). Sig mig da, Hr. Løjtnant, agter De maaske at skjændes med Deres Ven om Lotte? Han er hendes forlovede med mit bestemte Ja, som jeg paa ingen Maade nu gaar fra!

Brienne. Jeg beder om Forladelse! Min Brud, ved Deres Fadergodhed mig beskæret, er hendes Søster Jette. Det har været min Mening hele Tiden.

Obersten. Du min Gud! Det gaar for vidt — jeg holder det ej ud! Han snapper bort sin Vens, og denne hans forlovede og saa — — Men jeg, jeg binder mig til mit Ord! Den redelige Mands Parole brydes ej saa let!

(Gaar heftig op og ned ad Gulvet og bliver Robert vár, der staar og ler.)

De ler!

Jo, det er smukt! De tænker nok, De vinder det lumpne Væddemaal!

Robert. Saa vidt jeg ser, er De nok den, der vinder det endda.

Obersten. Jeg?

Robert. For De har jo allerede vundet.

Obersten. Har jeg? Hvorledes det?

Robert. Min Mund er bundet. Som De har ønsket, helst jeg bliver fra det hele Væsen.

Obersten. Men at jeg har tabt, det er jo ligefrem.

Robert. Det tror jeg knapt.

Obersten. Guds Død! Har nu Brienne ikke friet til Lotte?

Robert. Nej!

Obersten. Jo vist — og Verner atter faaet Jettes Ja; saa gaar jo Frieriet og mine Planer med min ældste Datter, som jeg har bygget paa, i Lyset.

Robert. Nej, Hr. Oberst, De er paa den gale Vej. Det er ej Verner, det er jo Brienne, som Jette gav sit Ja.

Obersten. Ih, hvilken Snak!
De hørte jo!

Robert. Men det er ikke denne,
det er den anden.

Obersten. Saa? Nej, mange Tak?
De kjender Sagen, det maa jeg bekjende.

Robert (ivrig). Men Verner er jo ikke Hr. Brienne.

Obersten. Det véd jeg nok! (Afsides.)
Nu har da Robert faaet
en Raptus. (Højt.)

Kjære Ven, hvor er det gaaet?
Jeg synes, Deres Tanker bli'r saa vilde.

Robert (ærgelig). Aa, det er ikke Møjen værdt at spille
et Ord paa denne Sag.

Obersten. Er Manden gal?

Robert. De vil jo ikke høre!

Obersten. Nu, saa tal!

Lotte (afsides til Jette). Her kommer noget underligt for Dagen!

Robert (søger at gjøre Obersten Sagen klar). Ser De, af disse Herrer
frier denne — (Peger paa Løjtnant Brienne.)

Obersten (afbrydende ham). Til Henriette; det er hele Sagen.
Og hende har jeg lovet til Brienne.

Robert (skriger). Det er jo ham, hun faar!

Obersten. Nej, hør til Manden!
Hun har jo gi'et sit Løfte til den anden.

Robert (som før). Men denne anden, det er jo Brienne!

Obersten. Uh, han er gall! (Skriger ligeledes og tramper i Gulvet.)
Nej, det er Verner!

Robert. Nej!

Nej, nej! Hr. Oberst, De forstaar mig ej!

Obersten. Aa, Pokker kan forstaa Dem!

Robert. Hør mig blot!
Det hele var et Paafund, et Komplot.

Den Herre dèr — (Peger paa Verner.)
— som kalder sig Brienne,
hans Navn er Verner.

Obersten. Hvad? Hvorledes? Han?

Lotte og Jette. Gud, er det muligt?

Robert (peger paa Løjtnant Brienne). Derimod er denne,
tror jeg, den virkelige Hr. Brienne.

Obersten (til Brienne). Hvad hører jeg! Men sig mig, er det
troligt?

Brienne. Hr. Robert taler Sandhed.
 Obersten. Men Guds Død,
 hvad har bevæget Dem —

Brienne. Nej, hør mig roligt!
 Jeg selv blev bragt til dette Skridt af Nød,
 den rene, skære Nød. Da jeg besøgte
 Hr. Obersten, bemærked jeg med Skræk,
 en anden allerede gik og spøgte
 i Huset med de kjendeligste Træk
 af min Person, mit Navn, ja selv mit Rygte.
 Til Lykke lod min overgivne Ven,
 der havde snappet alt fra mig, sin egen
 Personlighed i Stikken; og med den
 beslutted jeg at straffe ham for Legen,
 og tog den paa, at sige kun figurligt.
 Den passed mig saa godt og saa naturligt,
 og understøttede mit Frieri
 saa virksomt, skjønt jeg næsten kom for silde,
 at jeg med Grund og Føje finder i
 Forvexlingen min Lykkes sande Kilde.

Obersten. Nu fatter jeg! — Men De, Hr. Verner, hvad
 bevægede da Dem . . .

Verner. Hr. Oberst, lad
 min Kjærlighed til Deres Datter være
 mit bedste Forsvar!

Obersten. Det er godt nok, kjære!
 Men — men . . .

Brienne. Jeg haaber, Obersten betænker,
 at Amors Estafetter sjælden gaar
 den lige Landevej; at Guden slaar
 snart altid hemmeligt de gyldne Lænker
 omkring de lykkeliges Hals og Haar.
 Jeg skulde tage meget fejl, om ej
 Gud Amor paa en ubemærket Vej
 i Dag ved en Geni-Streg har beskyttet
 et Baand, der uden ham var aldrig knyttet,
 og gennem smaa, uskyldige Chikaner
 begunstiget, Hr. Oberst, Deres Planer.
 Jeg vil ej løfte Slørene, der hvile
 med tætte Folder over Gudens List;
 dog tror jeg, Obersten bemærker vist,
 at han maa stikke her et Steds og smile,
 imens han sender Kjærlighedens Pile
 mod Ligegyldighedens Antikrist.
 Jeg bøjer mig for Guden, jeg bekjender,
 at det er ham, der fører Sejren paa
 sin spændte Buestræng, hvis Pile naa,
 hvor hen endog den mægtige dem sender!

Obersten. Ja ja, ja ja!

Brienne (henvender sig til Jette). Og De, min Frøken, tør jeg haabe Glemsel for det forbigangne, og for min varme Kjærlighed Gehør?

Jette. O, lad mig fatte mig! — Vi ere fangne, det ser jeg sagtens, i vor egen List. Dog føler jeg mig let. Mig glæder mest, at jeg min Faders Villie kan føje og følge lige fuldt mit Hjertes Drift.

Verner (nærmer sig til Lotte). Hvorledes tolker jeg den dunkle Skrift, jeg skamfuld læser i min Frøkens Øje?

Lotte. Jo jo, min Herre! De begynder godt. Hvad kan jeg ikke vente mig med Tiden!

Verner. Betænk, De selv tog Del i en Komplot —

Lotte (leende). Ja, derom kan vi altid tale siden.

Obersten (der nu og da har talt med Robert og synes at have overlagt). Nu, mine Børn, hvad hjalp det, om jeg skjændte? At I har spillet mig et Puds, er sandt, og egentligt tilsammen I fortjente en Sparlag'sspræken. Men, da jeg dog vandt, og alting, som jeg forudsaa det, endte, saa — tager min Velsignelse! Bereder hinanden alt det Held, jeg ønsker eder!

(Forener de tvende Par, der omfavne hinanden; vender sig til Robert.)

Naa, lille Robert, hvem fik Ret til sidst? Jeg eller De? Hvem bli'r nu gift med Jette? Ha ha! Der kan De se!

Robert. Med Deres Gunst, paa den Manér er det vel ingen Kunst.

Obersten. Ja, Prosit! Kunst mig her og Kunst mig hist!

Robert. Ja ja, Hr. Oberst, jeg vil ikke trætte. Min Paastand taber intet af sin Vægt. Det hedder sig, at Amor har beskjermet ved en Geni-Streg Oberstens Projekt; aa Gud! hvem la'r sig binde sligt paa Ærmet? Geni-Streg? Amor? — Ja, Geni, det har han. Men, om han plejer dermed protegere en gammel Fa'er mod Datteren, er mere, end jeg har vidst. Hvad han kan faa, det ta'r han; han sætter Hjærter, hvor han kan, i Flamme. Hvad Enden bli'r derpaa, er ham det samme. — Nej, véd De hvad: lad Sagens Udfald være for Dem, for os en nyttig Fremtids-Lære. Betænk, at De har yngre Døtre, hver saa villig til »uskyldige Chikaner«

— som Hr. Brienne kalder det —, at her er Grund til Frygt for Deres andre Planer.

Obersten. Den Tid, den Sorg!

Robert. Ja, Gud skal staa os bi, naar Amor melder sig med sit Geni! Husk, hvad De selv har sagt: »Mod denne Fare kan ingen Oberst sine Børn forsvare!«

CHRISTIAN WINTHER.

(1796—1876.)

Ringens Indskrift.

(1835.)

I.

Hvo rider gennem Skoven der
i Purpurskjørt, med hvide Fjer?
Den gule Fletning bøjer lind
sig ned mod liljehvide Kind;
paa Armen har hun Falken graa
med Bjælder og med Hætte paa;
sin mælkehvide Ganger kjæk
hun styrer gennem Busk og Hæk;
med Øjet roligt, Munden stræng,
hun spejder over Skovens Eng,
mens Tanken flygtigt sværmer om
til Tidens Tegn, som gik og kom.
Det er den danske Dronning god,
Hr. Volmers kongelige Blod;
en Stjerne klar for Nor og Dan,
for Sverrigs ædle Klippeland.
Bag efter følger, Fod for Fod,
en Flok med Støj og lystigt Mod,
en Sværm, udklækket, lokket hid
ved Kongesolens Straale blid,
med broget Dragt og pragtfuldt Navn,
med Leg og Tant og lidet Gavn.

Iblandt den store Skare smukt,
som i det dunkle Løv en Frugt,
der straaler højt en Dame fin
i grønne Fløjl og snehvidt Lin.
Kun sexten Aar! — Granaten har,
fuldmoden, ej saa rødt et Ar,
som hendes friske Mund; med Kraft,

lig Druen, fuld af Ungdoms Saft,
 stolt svulmer Hofte, Skulder, Ben.
 Fra Øjets sorte Ædelsten
 der gaar et Lyn til hver en Kant,
 hvor det et Maal for Skuddet fandt;
 og hendes Lød er klar, men brun,
 paa Overlæben spirer Dun,
 lig spæde Laad, der værner om
 Mosrosens Purpurhelligdom.
 Hun har en Bue, som til Strid
 en Skjoldmø fra en svunden Tid.
 En lille, let og fiffig Hat
 er paa det ædle Hoved sat,
 der under fører Lokken Leg
 saa sort og blank, som Bjærgets Beg.
 Den fulde Barm er alt for blot, —
 det er den skønne Kirstin Thott!

Dandronning vinker med sin Haand,
 hun løser Falkens Klo af Baand,
 hun holder stil og rækker den
 fra Gang'ren til sin liden Svend:
 »Lad bede Dyr, hvo kan og vil,
 jeg har nu ingen Hu dertil!
 Byd Jomfru Kirstin til mig gaa,
 hun følge mig til Huse maa!«

Den Gangerpilt bar hende Bud;
 hun axled da sit grønne Skrud,
 og over Græs og Blomstertop
 hun fór i susende Galop,
 med Smil om Mund, med Ild paa Kind,
 med dristigt Mod og lystigt Sind;
 i Skjørtet Luftens Vinger slaa, —
 og hvo det voved, henrykt saa'
 en Fod saa spæd, en Læg saa fast
 som mejslet ud af Alabast.

Ved Fru Margrethes venstre snart
 hun standsed rask sin Gangers Fart;
 den fnysed, bøjed Halsen krum
 og stænked paa sin Bringe Skum.
 I Bøges Skygger tavs de red,
 mens Middagssolen brændte hed.
 Ung Kirstin sad saa sorgløs, glad,
 og tænkte, selv hun véd knap, hvad?
 De sexten Aar ét Foraar var,
 og hendes Himmel ren og klar,
 men Dronningen sin Tavshed brød,
 og strax en Sky paa Himlen skød.

»Jeg tænker paa, du unge Skud!
 hvor rank du voxet er og prud;
 jeg tænker paa, du unge Blod,
 hvor du er tidligt blevet moed;
 jeg tænker paa, din Sommertid
 skal vorde vel som Vaaren blid.
 En Fæstmand har jeg dig udsøgt
 med Adel, Rigdom og med Kløgt; —
 mit Riges gode Mand, Jep Mus,
 skal føre dig som Brud til Hus!«

Hun blegned ej; men Vredens Glød
 paa Hals og Kinder Purpur gød:
 »For Gud! Fru Dronning, tving mig ej,
 at vandre paa saa uret Vej!
 I vilde volde mig den Skam
 at slaa mit Blik med Blu paa ham,
 som jeg har Haand og Tro tilsagt
 af Hjærtens Vilje, ej ved Magt?
 Jeg har en Fæstmand, véd I vel,
 mer dyr og kjær end Liv og Sjæl;
 han er saa stolt, saa bold en Mand,
 forraade ham jeg aldrig kan!«

Fra Dronningen et Øjekast,
 vel sindigt, men saa koldt og hvast,
 udslukked hendes Tale brat,
 som Faklens Blus en regnfuld Nat.
 Med Ro begynder hun sit Svar,
 men hendes Sind som Havet var,
 der, let i fine Kruser lagt,
 først mumler venligt om sin Magt,
 men snart, af Stormen hulet ud,
 fremtordner barsk sin Vældes Bud.
 »Den Fæstmand skal du aldrig faa!
 Et lige Spænd i Aag bør gaa.
 Du blusser end i grønne Vaar,
 mens Sneen plettet har hans Haar.
 At hæve den ulige Pagt,
 det er min Vilje og min Agt!
 Du pukker paa dit Adelsblod?
 Jep Mus er Ridder, gjæv og god;
 han har alt i min Faders Vold
 faa't Gods og Guld og Hjælm og Skjold.
 Jeg véd det nok, at Ulv og Ørn
 kun parres vil med Galt og Bjørn,
 at Mormand kun sit Hoveds Glans
 omvinde vil med Rosenkrans;
 de trodse mig, min Kongestav,
 og Magten, som mig Himlen gav.

Ulv og Ørn, Galt og Bjørn o. s. v. (de udhævede Ord paa denne og næste Side), adelige Slægter.

Men Magten vorde skal et Baand,
 og Septret Ris og Straffevaand.
 Man binder ej den stærke Bjørn
 med Silketraad og Uldengjörn;
 man lokker ingen Ulv i Hus
 som til en Fælde liden Mus;
 snart faar man kun ved rette Træk
 med Lempe Æg i Humlesæk;
 og snart, hvad ej sig bøjer smukt,
 maa knækkes ved en mægtig Tugt!
 Saa vil og jeg den store Tot
 udspinde snart saa fint og smaat,
 det Abild vil jeg skudde kæk,
 og stemme for den vilde Bæk,
 og Bægret knuser jeg en Gang,
 saa staar jeg fast i Danevang!
 Du skall — i disse tvende Ord
 er større Trolddom, end du tror,
 naar de fra disse Læber kom,
 der lukke Magtens Helligdom!
 Og hvis din Kløgt ej skuer klart,
 hvordan er Hjærtet da forvart?
 Har du forglemt, hvor sødt og ømt
 du har i disse Arme drømt?
 Jeg fik dig som et lidet Nór,
 og paa mit Knæ du voxte stor.
 Din Barndoms Fristed var min Favn,
 og paa mit Bæger staar dit Navn
 iblandt de Navne, som især
 jeg troede mest min Naade værd.
 Du skal hos mig og i mit Bur,
 trods din ulydige Natur,
 hin Bejler se for sidste Gang
 og klynke ham hans Afskedssang;
 og ej et Ord, en Lyd, et Blik,
 du ej af mig indprentet fik,
 forraade maa den frække Trods,
 hvormed du her har talt til Os!
 Du skall!« Og vred hun Hesten gav
 et Rap, saa snart i strakte Trav
 hun naaede hurtigt til sin Borg
 med Kirstin Thott og hendes Sorg.

2.

Hvo var han vel? — En Mand han var,
 saa stolt som nogen Stamme bar,
 i Raadet sindig, gjæv og snild,
 i Kampen stærk, som Lynets Ild;
 i Fredens snilde Vaabenleg

i Sirlighed han ingen veg;
 han svang saa let sit tunge Spær,
 som Vinden spiller med en Fjer;
 hver Sømand veg ham Skib og Ror,
 hver Fisker Net og Angelsnor;
 med Sælen svømmed han om Kap,
 og rendte op den Hare rap,
 og Jægren svor ved Hund og Horn,
 at Skoven aldrig saa' tilforn
 en bedre Skytte, som til Jagt
 har Pilen over Buen lagt;
 han tæmmed Hingsten med sin Haand
 som lidet Barn med Ledebaand;
 og sad han saa blandt Mænd ved Drik,
 han tørstig ej af Laget gik;
 med mægtig Røst til Harpens Klang
 om Oldtids Kæmpeslæggt han sang.
 Og har du set en vældig Eg,
 hvis Top saa frank mod Himlen steg,
 hvor hvert et Blad var sundt og ungt,
 men Veddet fast og marmortungt,
 og rolig dog i al sin Prunk, —
 da har du set Hr. Holger Munk.

Men mellem Hovmænds Glimmertant
 en saadan Stjærnes Lys forsvandt.
 Hvad agter vel en pyntet Trop,
 ved Naadens Solglimt klækket op,
 en Mand, der skatter deres Kunst
 som Bjældeklang og Taagedunst?
 I denne Tryllekreds med Mod
 han trodsig som en fremmed stod;
 hans Øje skued skarpt og klart,
 hans Skole var af anden Art.
 Med Staal i Haand, paa højen Stavn
 han lærte Fjendens Mund sit Navn,
 og Sværdets Hvinen, Pilens Klang
 hans Øre var som Lærkesang;
 trods Tørst og Hunger, Nød og Trang
 ej standset blev hans Skolegang.
 Han ofred den de yngste Aar, —
 hans Kind blev brun, og blegt hans Haar;
 da satte han sit Spyd i Ro,
 i Fredens Ly han vilde bo.
 Den Sum, han for sin Fremtid gav,
 han vilde trække Renten af.
 Han havde nu sin Arne bygt,
 og vilde den med Blomsten smykt,
 hvis Duft og Farve ej forgaar,
 som spirer Sommer, Vinter, Vaar!

3.

Han traadte stolt i Hallen ind.
 Der stod hun, rank, med blegen Kind.
 Den bløde Arm paa Armen laa,
 mens Øjet fast mod Jorden saa',
 og ej et Blik hun voved bly
 at sende gennem Taarens Sky.
 Men Dronningen, med roligt Smil,
 lod sine Blik, i sælsom Il,
 gaa snart til ham, til hende snart,
 en Skipper paa en hurtig Fart!
 Hun vinked tavs, og han fremstod
 med aabent Blik, med kraftfuld Fod;
 hans Bryn var rynket, Panden varm,
 paa Sværdet støtted han sin Arm.
 Han vidste grandt, at Højheds Gunst
 er som en let bevæget Dunst,
 vel stundum stærk til Frugtens Drift,
 men tit en fin og listig Gift,
 der svider af den Blomstertop,
 som i dens Skjød er spiret op.
 Selv nu han aned intet godt,
 beskikket hid til Kongeslot.

Men Dronningen et andet Vink
 udsendte ved sit Øjes Blink,
 saa Pigen sitrede derved
 fra Issen og til Foden ned,
 men hæved ej sit Øjelaag, —
 et Smil kun Læben bittert drog.
 Hun talte; men fra hendes Bryst
 en anden, kun ej hendes Røst,
 fremgik, som fra en Grubes Gang
 en Bjærgmands sørgelige Sang.
 Hun talte; men det var med Nød,
 at Ordet sig en Bane brød,
 det var, som inden fra en Haand
 holdt Talens Række ved et Baand.
 Hun talte; men hvad der blev sagt,
 var som en Vise, underlagt
 en dyb, alvorlig Melodi, —
 saa sær Forvirring var deri.
 Hun stod og rørte ej et Lem,
 kun Munden aabned hun paa Klem,
 og lod sin Tale liste frem:
 »Hr. Ridder!« — ak, ved dette Ord
 en Gysen ham i Barmen fór,
 alt blev ham klart, just ham især,
 hvem før hun kaldte Hjærtenskjær.
 »Hr. Ridder! I er vel saa snild,

at give Eders Minde til,
 hvad mig min Fostermoder har
 bevist, min Fremtids Lykke var?
 I give mig min Ring, I bær,
 igjen jeg rækker Eders her.
 Beraadt med Frænder og med Gud,
 jeg vorde skal Jep Muses Brud,
 og paa den Ring, af mig han faar,
 mit Hjertes Mening udtrykt staar.
 Hr. Ridder! skilles vi saa ad
 med Fred i Sind og uden Had?«
 Hun tav; men med ét Øjekast
 fortolked hun sit Ord i Hast,
 som Lyn, uset af ham, kun ét;
 men havde han dets Rigdom set,
 han vilde øst en større Fryd,
 end tolkes kan med Ordets Lyd; —
 ak! i dets blanke Taaredaab
 laa alle Elskovshimles Haab!
 Var ej af Harm hans Sind berust,
 hans Hjærte var ej blevet knust;
 ham var hvert Ord, skjønt simpelt, klart,
 kun Draaber Gift, tilsammenspart
 og rakt ham, som en Sygedrik,
 thi ak, han saa' ej hendes Blik!
 Og Ringen, som hun meldte om,
 den Ring ham ej af Minde kom,
 de Elskovsord, der skulde staa,
 med bitter Haan han tænkte paa.
 Han Orlov tog, og drog med Sorg
 alene til sin Fædreborg.

4.

Hun fik Jep Mus. — Saa koldt og stift
 paa gult Papir, med snørklet Skrift
 i gamle Slægtebog det staar
 blandt Navne fra henrundne Aar.
 Den tørre Gransker ser derpaa,
 men koldt hans Blik derover gaa,
 han aner ej den Kummer stor,
 som gjemmes bag de simple Ord,
 den dybe, bitre Hjærtekval, —
 han agter kun paa Navn og Tal.
 For længst hun er i Graven gjemt,
 og hendes Navn og Sorg forglemt! —
 Jep Mus, han var en spinkel Mand,
 han kunde gaa, som andre kan,
 med lige Ben og Ryggen ret,
 paa Hesten sad han rank og net;

men traad i Kongehal han ind,
 saa spejled sig hans Trællesind,
 hvor han saa gik og sad og stod,
 i Hoved, Ryg og Knæ og Fod.
 Hans Vams var blaa og fløjelsblød,
 hans Brog var gul, hans Hose rød,
 og Farven af hans Kappe kort
 var Hælvtten hvid og Hælvtten sort,
 og paa de grønne Snabelsko
 der ringled Søverbjælder to.
 Saaledes udstafferet smukt
 med kroget Knæ og Ryg i Bugt
 han sejled ind foruden Støj,
 saa Kvast og Baand som Vimpler fløj.
 Det store S han ligned grandt,
 som Munkens Skrivekunst opfandt,
 smukt malet, sired rundt omkring
 med røde, blaa og gyldne Sving.
 Skjønt han i Kjolen var en Gjæk,
 var Aanden kløgtig, fin og kjæk;
 og var hans Arm ej stærk og vild,
 det bøded, han var myg og snild;
 han krøb, hvor andre oprejst gik,
 og rammed Maalet paa en Prik. —
 Saa stod han for sin ædle Brud,
 trolovet ham ved Magtens Bud,
 og kiged op med Øjne smaa
 til Himlen, som i hendes laa;
 og skjønt han saa' den taagedækt,
 stod han og logred dog saa frækt,
 ret som en lille, væver Hund
 med kjælent Smil om spidse Mund.
 Da rakte hun den Fæstemand
 en gylden Ring med bredden Rand,
 hvor stukket, som et Tryllesprog,
 en Krans af Ord sig sirligt drog;
 og mens hun bytted den med hans,
 sært tindred hendes Øjes Glans.
 Hun hviskede: »Læs!« og ivrig han,
 omdrejende den gyldne Rand,
 fik stavet sig til hvert et Ord.
 En Skjælven om hans Læbe fór,
 saa bittert smiled han derved,
 som i et Galdebær han bed;
 han blev lidt rød, saa atter bleg,
 og hendes hvasse Blik undveg;
 han saa' paa Ringens gyldne Baand,
 han vejede den i hule Haand,
 og, skjønt den brændte ham som Glød,
 han roligt den paa Fingren skød.
 Men dette tunge Troskabspant,

den Stump af Lænken, som dem bandt,
som slutter i sit ene Led
den frygtelige Evighed,
slet ingen saa', — kun han og hun,
og som forseglet var hans Mund! —
Hun fik Jep Mus, og stolt og glad
han hos sin skønne Frue sad.
Det var i Fru Margrethes Hus,
man drak det rige Bryllupskrus;
i Kongens Gaard de begge to
fik Hæderskost og Æresbo.
Saa blev det Vinter, det blev Vaar,
alt Bøgen stod med gulnet Haar,
da sprang der Blomst af Stammen alt,
men vissen den til Jorden faldt.
Jep Mus han græd; men Fru Kirstin
kun sørged med det hvide Lin.
Med stadigt Løb endnu en Gang
sig Aarets Hjul om Axen svang,
da var paa Stammen Frugt igjen,
men Mulden gjemte ogsaa den.
Jep Mus sig græmmede, som før, —
al hendes Sorg var Snip og Slør.
Thi hendes Sind blev koldt og stift,
hun hadede som Pest og Gift
den væmmelige, tvungne Pagt;
hun saa' paa ham med dyb Foragt,
og takked Gud, at hendes Blod,
med Livet, og hans Navn forlod.
I Samkvem saas hun glad og lo,
men ene var hun aldrig fro.
Med Dronningen paa Jagt hun drog
og fulgte hendes Rejsetog,
og Hestens Spring til Hornets Klang
var hende Dans og munter Sang.
Men sad hun i en enlig Vraa,
tungsindig hun mod Jorden saa',
mens Tenen standsed, Taarer flød
som Perler ned i hendes Skjød.
Hun var forladt! — forladt af ham,
som hendes første Suk fornam,
da varm, med mandigt Alvorsord
han vakte hendes Sjæl til Flor,
der end i Vaarens Blomsterskjød
sin ubevidste Slummer nød,
saa den fik Blomst og Frugt og Blad
i Livets Sommerstraalebåd;
miskjendt af ham, hvis stærke Aand
holdt hendes fast ved tusend Baand,
ved hvem den steget var fra Jord
did op, hvor Lys og Frihed bor,

som Vedbend hæver sig mod Sky
ved Egens Kraft i Egens Ly.

5.

Hvis du vil fly fra Verdens Tant,
hvor Træthed kun dit Hjærte fandt,
hvor Hverdagssladrens matte Fisk
blev daglig dækket dig paa Disk,
hvor Mistro lurder paa dit Fjed,
og Nar kun tror paa Trofasthed;
hvis du vil sky den vamle Færd,
saa fjæl dig dybt bag Skov og Træer,
gjør Egen, Bøgen til din Ven,
elsk Blomsten, der omdufter den;
en mosgroet Sten, den grønne Eng
dig vorde Bænk og Hvileseng;
en lille Fugl paa løvfuld Gren,
en mørkblaa Sø, et Straa, en Sten,
den lette Hind, som paa dig ser
med milde Blik, et Blad, en Fjer,
som sejler ned ad klare Bæk,
de røde Bær paa Hybenhæk,
den fjærne Klokkes Aftensang,
et Valdhorns længselsfulde Klang, —
men fremfor alt, den dybe Fred,
den trygge Aftenrolighed
vil styrke, læge balsamsødt
hvert Saar, som Livets Dolk har stødt.
Dér tør din Tanke sværme frit
og glemme alt, hvad du har lidt;
det smaaligt usle svinder snart,
det store Omrids bliver klart,
forsonet glemmes din Foragt,
og lutret straalder Livets Pragt!

Paa Flugt fra Minder, Hof og By
han søgte fjærnt et venligt Ly.
Det var en vældig, dunkel Skov; —
en Vandrer havde vel behov
paa travle Fod en Dag at gaa,
hvis han dens Midte vilde naa.
I Skovens Hjærte laa en Sø,
en Damvej førte til en Ø,
og paa dens grønne Underlag
med røden Mur og Kobbertag
de Munkers Stammeborg sit Spir
stak højt i Luftens blaa Safir.
Langs Søens Rand der løb en Sti
for Vandreren, som gik forbi.

Rundt om var grønt. En mægtig Hær
 af gamle Stammer, hver især
 med tusendaarig Bul og Rod
 i Krans om Søens Flade stod;
 et Pilskud knap det skarpe Blik
 igjennem tætte Vrimmel gik,
 hvor Hjorten knejste, Haren ræd
 i Krattet smutted snelt af Sted;
 hvor Droslen slog i Vaaren blid,
 og højt i skumle Vintertid
 den hæse Ravn i Flugten skreg,
 naar over nøgne Top den steg.
 Her saa' den aarle Sommerstund,
 mens Finken laa i søde Blund,
 ham vandre med sin stærke Hund,
 og standse tankefuld i Lund;
 her Vinternattens Sølvpragt
 omstraalte tit hans vilde Jagt.
 I Borg, ved Sø, i Skov og Krat,
 alene i den tavse Nat,
 om Aften ved sin Arnes Ild,
 om Morgnen ensom lænet til
 den hugne Sandstens Ørneflygt,
 hvormed hans Borgs Altan var smykt,
 ét Minde kun hans Tanke bandt,
 saa den ej Ro, ej Hvile fandt.
 Han flyede det, men kun paa Skrømt;
 hin Salighed, han havde drømt,
 var alt for dybt i Hjærtet groet
 til strax at løsnes fra sin Rod,
 og, skjønt Fantom, den var ham kjær.
 Han stred; men Kampen var for svær;
 vel var han stærk; men Draaben, sen,
 faar Bugt selv med en Kampesten.
 Hans Tanker var som Bølger blaa,
 der vexlende mod Stranden gaa;
 de lod i saligt Drømmeri
 det svundne svæve ham forbi,
 men svulmed tit med Bitterhed, —
 den var ej Mand, som ej blev vred;
 med følsom Ædelmodighed
 en sund Natur véd slet Besked: —

»Mit Suk er Synd! — Har Himlen ej
 velsignet fuldeligt min Vej?
 Den undte mig i vaagen Drøm
 at sejle rig paa Havets Strøm,
 og svandt end Boblen let i Skum, —
 Dunst — er jo hele Livets Sum!
 Og hun? — Var hendes Daad ej ret?
 Jeg, vejet, fundet blev for let.

Hvad var min Borg, min jævne Lod
 mod Hoffets Pragt og Overflod?
 Hvad Fuglens Sang i Skovens Skjød
 mod unge Junkres Smiger sød?
 Hvad var den travle Ten og Rok
 mod sladrende Veninders Flok?
 Hvad Troskab, Alvor, Kraft og Ild
 mod Dans og Pynt og Sang og Spil?
 Jeg priser ham, den unge Fant,
 der Fraisen sig saa sirligt bandt,
 at han sin Dames Hjærte vandt
 ved denne og ved anden Tant!
 En ringe Pris! — Og Himlen naa!
 Hvor højt mon da de andre staa? —
 — En Ring? — Det kom mig for, som saa
 hun talte om en Ring, hvorpaa
 der skulde skrives — ak ja! — hvad?
 Vel en Sentens saa flov og flad,
 som nogen Perlestikkers Haand
 har sat paa Gjord og Hosebaand?
 Og dog, har ikke falsk jeg hørt, —
 var hendes Stemme øm og rørt?
 Var det da Spot? en Havfrusang,
 der over hendes Læber klang,
 som skulde lokke ud min Sjæl
 paa Sorgens Hav? — Hvad var det vel?«

Men Tvivlen voxte i hans Bryst,
 ham Ringen snart var Kval, snart Trøst.
 Han saa' ej hendes sidste Blik,
 da haant han vendte sig og gik;
 thi havde han dets Fylde set,
 var ej den Smerte ham beredt;
 han vilde øst en større Fryd,
 end tolkes kan med Ordets Lyd; —
 ak, i dets blanke Taaredaab
 laa alle Elskovshimles Haab!

Men Ringen med sin Indskrift blev
 enhver hans Tankes Hjul og Drev;
 en Tryllekreds, der slutted tæt
 omkring hans Aand, et Jægernet,
 hvori den slog sin Vinge træt,
 en Kværn, som selv han drev omkring,
 lig blændet Øg, i evigt Sving.
 Hans ydre Færd var Ro, mens der
 i Barmen raste vild Begjær
 at se hin Gjenstand for sit Had,
 og læse — selv han véd ej, hvad?
 Et Trøstens Ord? — en Dødens Dom?
 fast lige kjært ham forekom.

Han glemte for det ene Savn
 hvert dyrebart og helligt Navn,
 og Liv, Død, Evighed og Gud
 var slettet af hans Hjærte ud.
 Alt stod i Mulm! — kun Ringen ej!
 Den vilde han, ad hvilken Vej
 saa Skæbnen, eller hvad man vil,
 ham naadigen forhjalp dertil,
 i Haanden holde, med sit Blik
 indsuge som en Lægedrik
 blot ét Sekund, ét Aandepust,
 og frelses — eller vorde knust!

6.

Til Lise for sin syge Sjæl
 slog Holger Munk Jep Mus ihjel.
 Hans Paaskud? Véd jeg det? Hvad Lag
 mon ligger paa saa simpel Sag?
 Hvor let kan ej en Kavalér
 faa Ram til slig en Daad, og mer?
 En Spore, stødt imod en Taa, —
 et Smil, man strax ej kan forstaa,
 et Ord, et Nysen eller Nik
 var tit som grusomt Sylestik
 i den saa kildne Æresprik!
 En har maaske en hoven Kind,
 saa Munden trækker sig lidt vind;
 en anden holder det for Spot,
 en skjæv Mund huer ham ej godt,
 han tror, det myntet er paa ham,
 i Blod han tvætte vil den Skam.

Ved Solens Lys, i Vaabendyst
 med Blik mod Blik og Bryst mod Bryst,
 i ærlig Kamp, i Ridderfærd
 de maalte deres lange Sværd.
 Hr. Mus, skjønt smidig, uforsagt,
 ej voxen var Hr. Holgers Magt;
 thi Hævn og Had og Tvivl og Harm
 fordobled Lynet i hans Arm,
 og snart hans Fjende straktes kold
 med Nakken paa sit Adelskjold.
 Hr. Holger tænkte ej paa Bod,
 ej paa det spildte Adelsblod;
 han slængte bort sit blanke Staal,
 og ilte til sin Længsels Maal,
 drog Handsken af den slagtes Haand,
 og vristed med ustyrlig Aand
 af fjerde Finger, hvor den sad

i andre rige Smykkers Rad,
 den Ring, i bitre Taarer døbt,
 for Staal og Blod saa dyrekjøbt.
 Og da han den for Øjet bar,
 forvirret, knap han saa', det var
 en Guldring med en Kobberstift,
 hvori var stukket klart i Skrift:
 »Hvad vil en Ræv i Galtens Sti?
 Hvad vil en Mus i Bjørnens Hi?
 Du Kobbernagle! art dig smukt,
 i Guld du ligger indelukt!«

Hans Arme sank; hans Øje saa'
 med Smertens Ynk paa ham, der laa;
 han faldt paa Knæ, han bad til Gud, —
 saa stod han tavs, saa brød han ud:
 — »Og tænker jeg mig rigtig om,
 kan du jo takke Gud, jeg kom!«

7.

Det Aften var; Høstsolen alt
 bag Nattens brune Tæppe faldt;
 tykt Mørke dækked Skov og Slot,
 rigt guldbrodert var Himlens blaaf.
 Paa Højen hist, hvor smalle Sti
 langs Søen slynger sig forbi,
 en Vandrer ensom stille stod,
 og støttet træt til Bøgens Rod
 sit Blik paa Egnen hvile lod;
 og hvad hans Øje henrykt saa',
 at skildre her jeg prøver paa.
 Saa tavs og mørk laa Skovens Krans,
 men Slottet stod i fulde Glans,
 og Søens sorte, slebne Glar
 hvert Vindves Straalebilled bar.
 Men Nattens dybe Stillehed brød
 en Støj fra Skovens fjærne Skjød,
 hvor blandet Raab og Latter lød,
 hvor Hestens Hov, Trompetens Larm
 fik Ekko vakt af Søvnens Arm.
 Paa Vejen, som sig drejer ned
 fra Skovens Rand mod Søens Bred,
 en pragtfuld Skare langsomt red,
 og hundred Faklers Flamme rød
 saa vidt og bredt i Straaler flød,
 og spredte med sin stærke Ild
 paa Løv og Vand sit Farvespil.
 En dejlig Dame red foran, —
 ved Siden, stolt, en kraftig Mand;

og efter dem der, Par og Par,
en Glimmerkjæde flettet var,
en Mø, en Svend, en Svend, en Mø, —
de nærmed sig den stille Sø.
Der vifted Fjer paa Hattepuld,
der flagred Baand, der blinked Guld!
Trompeten klang, og Gnisten blank
rødt sprudende i Vandet sank,
mens Fod for Fod det rige Tog
sig ud mod Borgen langsomt drog
hen over Dammens høje Sten,
afspejlt i Vandets Flade ren
som et uhyre Tusendben!
I Borgens Port de trængte ind;
da rødmed stærkt i Fakkelskin
den snævre Gaard, den høje Mur.
Og stille tav Trompet og Lur.
Men der, hvor Vindvesrækken klar
forkyndte, Borgkapellet var,
der strømmed ud en anden Klang
i Brudemessens Højtidssang.
Den bredte sig i Nattens Skjød
saa blid og sværmende og blød,
saa kvægende, som Dug og Regn,
der drysser paa en solbrændt Egn,
saa sød som Templets Virakduft,
saa varm som Julinattens Luft,
forsonende, som Engles Kvad,
naar de for Verdens Synder bad;
først svag, men svulmed snart med Magt
i alle Toners Regnbupragt,
og svæved hen saa blid og smuk
som Fromheds sidste Afskedssuk.
Saa blev der tyst, hver Flamme slukt,
og alle Borgens Øjne lukt. —
Den Vandrer svandt bag dunkle Krat.
Det var de tvendes Brudenat!

HANS CHRISTIAN ANDERSEN.

(1805—1875.)

Snedronningen.

Et Æventyr i syv Historier.

(1846.)

Første Historie,

der handler om Spejlet og Stumperne.

Se saa! nu begynde vi. Naar vi ere ved Enden af Historien, véd vi mere, end vi nu vide, for det var en ond Trolld! det var en af de allerværste, det var »Dævelen«! En Dag var han i et rigtigt godt Humør, thi han havde gjort et Spejl, der havde den Egenskab, at alt godt og smukt, som spejlede sig der i, svandt dér sammen til næsten ingen Ting, men hvad der ikke duede og tog sig ilde ud, det traadte ret frem og blev endnu værre. De dejligste Landskaber saa' ud der i som kogt Spinat, og de bedste Mennesker bleve ækle eller stode paa Hovedet uden Mave, Ansigterne bleve saa fordrejede, at de ikke vare til at kjende, og havde man en Fregne, saa kunde man være saa vis paa, at den løb ud over Næse og Mund. Det var udmærket morsomt, sagde »Dævelen«. Gik der nu en god, from Tanke gjennem et Menneske, da kom der et Grin i Spejlet, saa Trolldjævelen maatte le ad sin kunstige Opfindelse. Alle de, som gik i Trolld-Skole, for han holdt Trolld-Skole, de fortalte rundt om, at der var sket et Mirakel; nu kunde man først se, mente de, hvorledes Verden og Menneskene rigtigt saa' ud. De løb omkring med Spejlet, og til sidst var der ikke et Land eller et Menneske, uden at det havde været fordrejet der i. Nu vilde de ogsaa flyve op mod Himlen selv for at gjøre Nar ad Englene og »vor Herre.« Jo højere de fløj med Spejlet, des stærkere grinede det, de kunde næppe holde fast paa det; højere og højere fløj de, nærmere Gud og Englene; da sitrede Spejlet saa frygteligt i sit Grin, at det fór dem ud af Hænderne og styrtede ned mod Jorden, hvor det gik i hundrede Millioner, Billioner og endnu flere Stykker, og da just gjorde det megen større Ulykke

end før; thi nogle Stykker vare knap saa store som et Sandkorn, og disse fløj rundt om i den vide Verden, og hvor de kom Folk i Øjnene, der bleve de siddende, og da saa' de Mennesker alting forkert, eller havde kun Øjne for, hvad der var galt ved en Ting, thi hvert lille Spejlgrand havde beholdt samme Kræfter, som det hele Spejl havde; nogle Mennesker fik endog-saa en lille Spejlstump ind i Hjærtet, og saa var det ganske grueligt, det Hjærte blev ligesom en Klump Is. Nogle Spejlstykker vare saa store, at de bleve brugte til Rudeglas, men gennem den Rude var det ikke værd at se sine Venner; andre Stykker kom i Briller, og saa gik det daarligt, naar Folk toge de Briller paa for ret at se og være retfærdige; den onde lo, saa hans Mave revnede, og det kildrede ham saa dejligt. Men ude fløj endnu smaa Glasstumper om i Luften. Nu skulle vi høre!

Anden Historie.

En lille Dreng og en lille Pige.

Inde i den store By, hvor der ere saa mange Huse og Mennesker, saa at der ikke bliver Plads nok til, at alle Folk kunne faa en lille Have, og hvor derfor de fleste maa lade sig nøje med Blomster i Urtepotter, dèr var dog to fattige Børn, som havde en Have noget større end en Urtepotte. De vare ikke Broder og Søster, men de holdt lige saa meget af hinanden, som om de vare det. Forældrene boede lige op til hinanden; de boede paa to Tagkamre; dèr, hvor Taget fra det ene Nabo-hus stødte op til det andet, og Vandrenden gik langs med Tag-skjæggene, dèr vendte fra hvert Hus et lille Vindue ud; man behøvede kun at skræve over Renden, saa kunde man komme fra det ene Vindue til det andet.

Forældrene havde udenfor hver en stor Trækasse, og i den voxte Køkkenurter, som de brugte, og et lille Rosentræ; der var et i hver Kasse, det voxte saa velsignet. Nu fandt Forældrene paa at stille Kasserne saaledes tværs over Renden, at de næsten naede fra det ene Vindue til det andet og saa' ganske livagtig ud som to Blomster-Volde. Ærterankerne hang ned over Kasserne, og Rosentræerne skøde lange Grene, snoede sig om Vinduerne, bøjede sig imod hinanden: det var næsten som en Æreport af grønt og af Blomster. Da Kasserne vare meget høje, og Børnene vidste, at de ikke dèr maatte krybe op, saa fik de tit Lov hver at stige ud til hinanden, sidde paa deres smaa Skamler under Roserne, og dèr legede de nu saa prægtigt.

Om Vinteren var jo den Fornøjelse forbi. Vinduerne vare tit ganske tilfrosne, men saa varmede de Kobberskillinger paa Kakkellovnen, lagde den hede Skilling paa den frosne Rude, og saa blev der et dejligt Kighul, saa rundt, saa rundt; bag ved tittede et velsignet mildt Øje, ét fra hvert Vindue; det var den lille Dreng og den lille Pige. Han hed Kay, og hun hed Gerda. Om Sommeren kunde de i ét Spring komme til hin-

anden, om Vinteren maatte de først de mange Trapper ned og de mange Trapper op; ude fygede Sneen.

»Det er de hvide Bier, som sværme!« sagde den gamle Bedstemoder.

»Har de ogsaa en Bidronning?« spurgte den lille Dreng, for han vidste, at imellem de virkelige Bier er der saadan en.

»Det har de!« sagde Bedstemoderen. »Hun flyver dèr, hvor de sværme tættest! hun er størst af dem alle, og aldrig bliver hun stille paa Jorden, hun flyver op igjen i den sorte Sky. Mangen Vinternat flyver hun igjennem Byens Gader og kiger ind ad Vinduerne, og da fryse de saa underligt, ligesom med Blomster.«

»Ja, det har jeg set!« sagde begge Børnene, og saa vidste de, at det var sandt.

»Kan Snedronningen komme her ind?« spurgte den lille Pige.

»Lad hende kun komme,« sagde Drengen, »saa sætter jeg hende paa den varme Kakkelovn, og saa smelter hun.«

Men Bedstemoderen glattede hans Haar og fortalte andre Historier.

Om Aftenen, da den lille Kay var hjemme og halv afklædt, krøb han op paa Stolene ved Vinduet og tittede ud ad det lille Hul; et Par Snefnokker faldt der ude, og en af disse, den allerstørste, blev liggende paa Kanten af den ene Blomsterkasse; Snefnokken voxte mer og mer, den blev til sidst til et helt Fruentimmer, klædt i de fineste, hvide Flor, der vare som sammensatte af Millioner stjerneagtige Fnug. Hun var saa smuk og fin, men af Is, den blændende, blinkende Is, dog var hun levende; Øjnene stirrede som to klare Stjærner, men der var ingen Ro eller Hvile i dem. Hun nikkede til Vinduet og vinkede med Haanden. Den lille Dreng blev forskrækket og sprang ned af Stolen, da var det, som der udenfor fløj en stor Fugl forbi Vinduet.

Næste Dag blev det klar Frost, — og saa blev det Tø — og saa kom Foraaret, Solen skinnede, det grønne pippede frem, Svalerne byggede Rede, Vinduerne kom op, og de smaa Børn sad igjen i deres lille Have højt oppe i Tagrenden over alle Etagerne.

Roserne blomstrede den Sommer saa mageløst; den lille Pige havde lært en Salme, og i den stod der om Roser, og ved de Roser tænkte hun paa sine egne; og hun sang den for den lille Dreng, og han sang den med:

»Roserne voxer i Dale,
der faa vi Barn Jesus i Tale!«

Og de smaa holdt hinanden i Hænderne, kyssede Roserne og saa' ind i Guds klare Solskin og talte til det, som om Jesusbarnet var der. Hvor det var dejlige Sommerdage, hvor det var velsignet at være ude ved de friske Rosentræer, der aldrig syntes at ville holde op med at blomstre.

Kay og Gerda sad og saa' i Billedbogen med Dyr og Fugle, da var det — Klokken slog akkurat fem paa det store

Kirketaarn, — at Kay sagde: »Av! Det stak mig i Hjærtet! Og nu fik jeg noget ind i Øjet!«

Den lille Pige tog ham om Halsen; han plirede med Øjnene; nej, der var ikke noget at se.

»Jeg tror, det er borte!« sagde han; men borte var det ikke. Det var just saadant et af disse Glaskorn, der sprang fra Spejlet, Troldspejlet, vi huske det nok, det fæle Glas, som gjorde, at alt stort og godt, der afspejlede sig der i, blev smaat og hæsligt, men det onde og slette traadte ordentlig frem, og hver Fejl ved en Ting blev strax til at bemærke. Den stakkels Kay, han havde ogsaa faaet et Grand lige ind i Hjærtet. Det vilde snart blive lige som en Isklump. Nu gjorde det ikke ondt mere, men det var der.

»Hvorfor græder du?« spurgte han. »Saa ser du styg ud! Jeg fejler ikke noget! Fy!« raabte han lige med ét: »Den Rose der er gnavet af en Orm! Og se, den der er jo ganske skjæv! Det er i Grunden nogle ækle Roser! De ligne Kasserne, de staa il!« og saa stødte han med Foden haardt imod Kassen og rev de to Roser af.

»Kay, hvad gør du!« raabte den lille Pige; og da han saa' hendes Forskrækkelse, rev han endnu en Rose af og løb saa ind ad sit Vindue bort fra den velsignede lille Gerda.

Naar hun siden kom med Billedbogen, sagde han, at den var for Pattebørn, og fortalte Bedstemoderen Historier, kom han alle Tider med et Men — ja, kunde han komme til det, saa gik han bag efter hende, satte Briller paa og talte ligesom hun; det var ganske akkurat, og saa lo Folk ad ham. Han kunde snart tale og gaa efter alle Mennesker i hele Gaden. Alt, hvad der var aparte hos dem og ikke kjønt, det vidste Kay at gjøre bag efter, og saa sagde Folk: »Det er bestemt et udmærket Hoved, han har, den Dreng!« Men det var det Glas, han havde faaet i Øjet, det Glas, der sad i Hjærtet, og derfor var det, han drillede selv den lille Gerda, som med hele sin Sjæl holdt af ham.

Hans Lege bleve nu ganske anderledes end før, de vare saa forstandige: — en Vinterdag, som Snefnokkene fygede, kom han med et stort Brændeglas, holdt sin blaa Frakke-Flig ud og lod Snefnokkene falde paa den.

»Se nu i Glasset, Gerda!« sagde han, og hver Snefnok blev meget større og saa' ud som en prægtig Blomst eller en tikantet Stjerne; det var dejligt at se paa.

»Ser du, hvor kunstigt!« sagde Kay, »det er meget interessantere end med de virkelige Blomster! Og der er ikke en eneste Fejl ved dem, de ere ganske akkurate, naar de blot ikke smelte!«

Lidt efter kom Kay med store Handsker og sin Slæde paa Ryggen; han raabte Gerda lige ind i Ørene: »Jeg har faaet Lov at kjøre paa den store Plads, hvor de andre lege!« Og af Sted var han.

Der henne paa Pladsen bandt tit de kjækkeste Drenges deres Slæde fast ved Bondemandens Vogn, og saa kjørte de et godt

Stykke med. Det gik just lystigt. Som de bedst legede, kom der en stor Slæde; den var ganske hvidmalet, og der sad i den én, indsvøbt i en laaden hvid Pels og med hvid laaden Hue; Slæden kørte Pladsen to Gange rundt, og Kay fik gesvindt sin lille Slæde bunden fast ved den, og nu kørte han med. Det gik raskere og raskere lige ind i den næste Gade; den, som kørte, drejede Hovedet, nikkede saa venligt til Kay, det var, ligesom om de kjendte hinanden; hver Gang Kay vilde løse sin lille Slæde, nikkede Personen igjen, og saa blev Kay siddende; de kørte lige ud af Byens Port. Da begyndte Sneen saaledes at vælte ned, at den lille Dreng ikke kunde se en Haand for sig, mens han fór af Sted; da slap han hurtigt Snoren, for at komme løs fra den store Slæde, men det hjalp ikke, hans lille Kjøretøj hang fast, og det gik med Vindens Fart. Da raabte han ganske højt, men ingen hørte ham, og Sneen fygede, og Slæden fløj af Sted; imellem gav den et Spring, det var, som om han fór over Grøfter og Gjærder. Han var ganske forskrækket, han vilde læse sit Fadervor, men han kunde kun huske den store Tabel.

Snefnokkene bleve større og større, og til sidst saa' de ud som store hvide Høns; med ét sprang de til Side, den store Slæde holdt, og den Person, som kørte i den, rejste sig op; Pelsen og Huen var af bare Sne; en Dame var det, saa høj og rank, saa skinnende hvid, det var Snedronningen.

»Vi ere komne godt frem;« sagde hun, »men er det at fryse! Kryb ind i min Bjørnepels!« og hun satte ham i Slæden hos sig, slog Pelsen om ham, det var, som om han sank i en Snedrive.

»Fryser du endnu!« spurgte hun, og saa kyssede hun ham paa Panden. Uh! det var koldere end Is, det gik ham lige ind til hans Hjærte, der jo dog halv var en Isklump; det var, som om han skulde dø! — Men kun et Øjeblik, saa gjorde det just godt; han mærkede ikke mere til Kulden rundt om.

»Min Slæde! Glem ikke min Slæde!« det huskede han først paa; og den blev bundet paa én af de hvide Høns, og den fløj bag efter med Slæden paa Ryggen. Snedronningen kyssede Kay endnu en Gang, og da havde han glemt lille Gerda og Bedstemoder og dem alle der hjemme.

»Nu faar du ikke flere Kys!« sagde hun, »for saa kyssede jeg dig ihjell!«

Kay saa' paa hende; hun var saa smuk, et klogere, dejligere Ansigt kunde han ikke tænke sig, nu syntes hun ikke af Is, som den Gang hun sad uden for Vinduet og vinkede ad ham; for hans Øjne var hun fuldkommen, han følte sig slet ikke bange, han fortalte hende, at han kunde Hoved-Regning, og det med Brøk, Landenes Kvadrat-Mile og »hvor mange Indvaanere«, og hun smilte altid; da syntes han, det var dog ikke nok, hvad han vidste, og han saa' op i det store, store Luftrum, og hun fløj med ham, fløj højt op paa den sorte Sky, og Stormen susede og brusede, det var, som sang den gamle Viser. De fløj over Skove og Søer, over Have og Lande; nedent under

susede den kolde Blæst, Ulvene hylede, Sneen gnistrede, hen over den fløj de sorte skrigende Krager, men oven over skinnede Maanen saa stor og klar, og paa den saa' Kay den lange, lange Vinternat; om Dagen sov han ved Snedronningens Fødder.

Tredje Historie.

Blomster-Haven hos Konen, som kunde Trolddom.

Men hvorledes havde den lille Gerda det, da Kay ikke mere kom? Hvor var han dog? — Ingen vidste det, ingen kunde give Besked. Drengene fortalte kun, at de havde set ham binde sin lille Slæde til en prægtig stor, der kjørte ind i Gaden og ud af Byens Port. Ingen vidste, hvor han var, mange Taarer flød, den lille Gerda græd dybt og længe; — saa sagde de, at han var død, han var sjunket i Floden, der løb tæt ved Byen; o, det var ret lange, mørke Vinterdage.

Nu kom Vaaren med varmere Solskin.

»Kay er død og borte!« sagde den lille Gerda.

»Det tror jeg ikke!« sagde Solskinnet.

»Han er død og borte!« sagde hun til Svalerne.

»Det tror jeg ikke!« svarede de, og til sidst troede den lille Gerda det ikke heller.

»Jeg vil tage mine nye, røde Sko paa,« sagde hun en Morgenstund, »dem, Kay aldrig har set, og saa vil jeg gaa ned til Floden og spørge den ad!«

Og det var ganske tidligt; hun kyssede den gamle Bedstemoder, som sov, tog de røde Sko paa og gik ganske ene ud af Porten til Floden.

»Er det sandt, at du har taget min lille Legebroder? Jeg vil forære dig mine røde Sko, dersom du vil give mig ham igjen!«

Og Bølgerne, syntes hun, nikkede saa underligt; da tog hun sine røde Sko, det kjæreste, hun havde, og kastede dem begge to ud i Floden, men de faldt tæt inde ved Bredden, og de smaa Bølger bare dem strax i Land til hende, det var, lige som om Floden ikke vilde tage det kjæreste, hun havde, da den jo ikke havde den lille Kay; men hun troede nu, at hun ikke kastede Skoene langt nok ud, og saa krøb hun op i en Baad, der laa i Sivene; hun gik helt ud i den yderste Ende og kastede Skoene; men Baaden var ikke bundet fast, og ved den Bevægelse, hun gjorde, gled den fra Land; hun mærkede det og skyndte sig for at komme bort, men før hun naaede tilbage, var Baaden over en Alen ude, og nu gled den hurtigere af Sted.

Da blev den lille Gerda ganske forskrækket og gav sig til at græde, men ingen hørte hende uden Graaspurvene, og de kunde ikke bære hende i Land, men de fløj langs med Bredden og sang, ligesom for at trøste hende: »Her ere vi! Her ere vi!« Baaden drev med Strømmen; den lille Gerda sad ganske stille i de bare Strømper; hendes smaa røde Sko flød bag efter, men de kunde ikke naa Baaden, der tog stærkere Fart.

Smukt var der paa begge Bredder, dejlige Blomster, gamle Træer og Skrænter med Faar og Køer, men ikke et Menneske at se.

»Maaske bærer Floden mig hen til lille Kay,« tænkte Gerda, og saa blev hun i bedre Humør, rejste sig op og saa' i mange Timer paa de smukke, grønne Bredder; saa kom hun til en stor Kirsebær-Have, hvor der var et lille Hus med underlige røde og blaa Vinduer, for Resten Straatag og udenfor to Træ-Soldater, som skuldrede for dem, der sejlede forbi.

Gerda raabte paa dem, hun troede, at de vare levende, men de svarede naturligvis ikke; hun kom dem ganske nær, Floden drev Baaden lige ind imod Land.

Gerda raabte endnu højere, og saa kom ud af Huset en gammel, gammel Kone, der støttede sig paa en Krog-Kjæp; hun havde en stor Solhat paa, og den var bemalet med de dejligste Blomster.

»Du lille stakkels Barn!« sagde den gamle Kone; »hvorledes er du dog kommet ud paa den store, stærke Strøm, drevet langt ud i den vide Verden!« og saa gik den gamle Kone helt ud i Vandet, slog sin Krog-Kjæp fast i Baaden, trak den i Land og løftede den lille Gerda ud.

Og Gerda var glad ved at komme paa det tørre, men dog lidt bange for den fremmede, gamle Kone.

»Kom dog og fortæl mig, hvem du er, og hvorledes du kommer her!« sagde hun.

Og Gerda fortalte hende alting; og den gamle rystede med Hovedet og sagde »Hm! hm!« og da Gerda havde sagt hende alting og spurgt, om hun ikke havde set den lille Kay, sagde Konen, at han var ikke kommen forbi, men han kom nok, hun skulde bare ikke være bedrøvet, men smage hendes Kirsebær, se hendes Blomster, de vare smukkere end nogen Billedbog, de kunde hver fortælle en hel Historie. Saa tog hun Gerda ved Haanden, de gik ind i det lille Hus, og den gamle Kone lukkede Døren af.

Vinduerne sad saa højt oppe, og Glassene vare røde, blaa og gule; Daglyset skinnede saa underligt der inde med alle Kulører, men paa Bordet stode de dejligste Kirsebær, og Gerda spiste saa mange, hun vilde, for det turde hun. Og mens hun spiste, kæmmede den gamle Kone hendes Haar med en Guld-kam, og Haaret krøllede og skinnede saa dejligt gult rundt om det lille, venlige Ansigt, der var saa rundt og saa' ud som en Rose.

»Saadan en sød, lille Pige har jeg rigtig længtes efter!« sagde den gamle. »Nu skal du se, hvor vi to godt skulle komme ud af det!« og alt som hun kæmmede den lille Gerdas Haar, glemte Gerda mer og mer sin Plejebroder Kay; for den gamle Kone kunde Trolddom, men en ond Trold var hun ikke, hun troldede bare lidt for sin egen Fornøjelse, og nu vilde hun gjerne beholde den lille Gerda. Derfor gik hun ud i Haven, strakte sin Krog-Kjæp ud mod alle Rosentræerne, og, i hvor dejligt de blomstrede, sank de dog alle ned i den sorte Jord, og man kunde ikke se, hvor de havde staaet. Den gamle var

bange for, at naar Gerda saa' Roserne, skulde hun tænke paa sine egne og da huske lille Kay og saa løbe sin Vej.

Nu førte hun Gerda ud i Blomster-Haven. — Nej! hvor her var en Duft og Dejlighed! Alle de tænkelige Blomster, og det for enhver Aarstid, stode her i det prægtigste Flor; ingen Billedbog kunde være mere broget og smuk. Gerda sprang af Glæde, og legede, til Solen gik ned bag de høje Kirsebærtræer, da fik hun en dejlig Seng med røde Silkedyner, de vare stoppede med blaa Violer, og hun sov og drømte dèr saa dejligt, som nogen Dronning paa sin Bryllupsdag.

Næste Dag kunde hun lege igjen med Blomsterne i det varme Solskin, — saaledes gik mange Dage. Gerda kjendte hver Blomst, men ihvor mange der vare, syntes hun dog, at der manglede én, men hvilken vidste hun ikke. Da sidder hun en Dag og ser paa den gamle Kones Solhat med de malede Blomster, og just den smukkeste dèr var en Rose. Den gamle havde glemt at faa den af Hatten, da hun fik de andre ned i Jorden. Men saaledes er det, ikke at have Tankerne med sig! »Hvad!« sagde Gerda, »er her ingen Roser!« og sprang ind imellem Bedene, søgte og søgte, men hendes hede Taarer faldt netop dèr, hvor et Rosentræ var sjunket, og da de varme Taarer vandede Jorden, skød Træet med ét op, saa blomstrende, som da det sank, og Gerda omfavnede det, kyssede Roserne og tænkte paa de dejlige Roser hjemme, og med dem paa den lille Kay.

»O, hvor jeg er bleven sinket!« sagde den lille Pige. »Jeg skulde jo finde Kay! — Véd I ikke, hvor han er?« spurgte hun Roserne. »Tror I, at han er død og borte?«

»Død er han ikke,« sagde Roserne. »Vi have jo været i Jorden, dèr ere alle de døde, men Kay var der ikke!«

»Tak skal I have!« sagde den lille Gerda, og hun gik hen til de andre Blomster og saa' ind i deres Kalk og spurgte: »Véd I ikke, hvor lille Kay er?«

Men hver Blomst stod i Solen og drømte sit eget Æventyr eller Historie, af dem fik lille Gerda saa mange, mange, men ingen vidste noget om Kay.

Og hvad sagde da Ildliljen?

»Hører du Trommen: bum! bum! Det er kun to Toner, altid bum! bum! Hør Kvindernes Sørgesang! Hør Præsternes Raab! — I sin lange, røde Kjortel staar Hindu-Konen paa Baalet, Flammerne slaa op om hende og hendes døde Mand; men Hindu-Konen tænker paa den levende her i Kredsen, ham, hvis Øjne brænde hedere end Flammerne, ham, hvis Øjnes Ild naa mere hendes Hjærte, end de Flammer, som snart brænde hendes Legeme til Aske. Kan Hjærtets Flamme dø i Baalets Flammer?«

»Det forstaar jeg slet ikke!« sagde den lille Gerda.

»Det er mit Æventyr!« sagde Ildliljen.

Hvad siger Konvolvulus?

»Ud over den snævre Fjældvej hænger en gammel Ridderborg; det tætte Eviggrønt voxer op om de gamle, røde Mure,

Blad ved Blad, hen om Altanen, og der staar en dejlig Pige; hun bøjer sig ud over Rækværket og ser ned ad Vejen. Ingen Rose hænger friskere fra Grenene end hun; ingen Æbleblomst, naar Vinden bærer den fra Træet, er mere svævende end hun; hvor rasler den prægtige Silkekjortel! »»Kommer han dog ikke!««

»Er det Kay, du mener?« spurgte lille Gerda.

»Jeg taler kun om mit Æventyr, min Drøm,« svarede Konvolvulus.

Hvad siger den lille Sommergjæk?

»Mellem Træerne hænger i Snore det lange Bræt, det er en Gynges; to nydelige Smaapiger, — Kjolerne ere hvide som Sne, lange, grønne Silkebaand flagre fra Hattene, — sidde og gynges; Broderen, der er større end de, staar op i Gyngen, han har Armen om Snoren for at holde sig, thi i den ene Haand har han en lille Skaal, i den anden en Kridtpibe, han blæser Sæbebobler; Gyngen gaar, og Boblerne flyve med dejlige, veksellende Farver; den sidste hænger endnu ved Pibestilken og bøjer sig i Vinden; Gyngen gaar. Den lille, sorte Hund, let som Boblerne, rejser sig paa Bagbenene og vil med i Gyngen; den flyver, Hunden dumper, bjæffer og er vred; den gjækkes, Boblerne briste, — et gyngende Bræt, et springende Skumbillede er min Sang!«

»Det kan gjerne være, at det er smukt, hvad du fortæller, men du siger det saa sørgeligt og nævner slet ikke Kay. Hvad sige Hyasinterne?«

»Der var tre dejlige Søstre, saa gjennemsigtige og fine; den enes Kjortel var rød, den andens var blaa, den tredjes ganske hvid; Haand i Haand dansede de ved den stille Sø i det klare Maaneskin. De vare ikke Elverpiger, de vare Menneskebørn. Der duftede saa sødt, og Pigerne svandt i Skoven; Duften blev stærkere; — tre Ligkister, i dem laa de dejlige Piger, glede fra Skovens Tykning hen over Søen; Sankt-Hansorme fløj skinnende rundt om, som smaa svævende Lys. Sove de dansende Piger, eller ere de døde? — Blomsterduften siger, de ere Lig; Aftenklokken ringer over de døde!«

»Du gjør mig ganske bedrøvet,« sagde den lille Gerda. »Du dufter saa stærkt; jeg maa tænke paa de døde Piger! Ak, er da virkelig lille Kay død? Roserne have været nede i Jorden, og de sige nej!«

»Ding, dang!« ringede Hyasintens Klokker. »Vi ringe ikke over lille Kay, ham kjende vi ikke! Vi synge kun vor Vise, den eneste, vi kunne!«

Og Gerda gik hen til Smørblomsten, der skinnede frem imellem de glinsende, grønne Blade.

»Du er en lille, klar Sol!« sagde Gerda. »Sig mig, om du véd, hvor jeg skal finde min Legebrosder?«

Og Smørblomsten skinnede saa smukt og saa' paa Gerda igjen. Hvilken Vise kunde vel Smørblomsten synge? Den var heller ikke om Kay.

»I en lille Gaard skinnede vor Herres Sol saa varmt den første Foraarsdag; Straalerne glede ned ad Naboens hvide Væg, tæt ved groede de første gule Blomster, skinnende Guld i de varme Solstraaler; gamle Bedstemoder var ude i sin Stol, Datterdatteren, den fattige, kjønne Tjenestepige, kom hjem fra et kort Besøg; hun kyssede Bedstemoderen. Der var Guld, Hjærtets Guld i det velsignede Kys. Guld paa Munden, Guld i Grunden, Guld der oppe i Morgenstunden! Se, det er min Historie!« sagde Smørblomsten.

»Min gamle stakkels Bedstemoder!« sukkede Gerda. »Ja, hun længes vist efter mig, er bedrøvet for mig, ligesom hun var for lille Kay. Men jeg kommer snart hjem igjen, og saa bringer jeg Kay med. — Det kan ikke hjælpe, at jeg spørger Blomsterne, de kunne kun deres egen Vise, de sige mig ikke Besked!« og saa bandt hun sin lille Kjole op, for at hun kunde løbe raskere; men Pinseliljen slog hende over Benet, idet hun sprang over den; da blev hun staaende, saa' paa den lange Blomst og spurgte: »Véd du maaske noget?« og hun bøjede sig lige ned til Pinseliljen. Og hvad sagde den?

»Jeg kan se mig selv! Jeg kan se mig selv!« sagde Pinseliljen. »O, o, hvor jeg lugter! — Oppe paa det lille Kvistkammer, halv klædt paa, staar en lille Danserinde, hun staar snart paa ét Ben, snart paa to, hun sparker ad den hele Verden, hun er bare Øjenforblændelse. Hun hælder Vand af Tepotten ud paa et Stykke Tøj, hun holder, det er Snørlivet; — Renlighed er en god Ting! Den hvide Kjole hænger paa Kna-gen, den er ogsaa vasket i Tepotten og tørret paa Taget; den tager hun paa, det safransgule Tørklæde om Halsen, saa skinner Kjolen mere hvid. Benet i Vejret! Se, hvor hun knejser paa én Stilk! Jeg kan se mig selv! Jeg kan se mig selv!«

»Det bryder jeg mig slet ikke om!« sagde Gerda, »det er ikke noget at fortælle mig!« og saa løb hun til Udkanten af Haven.

Døren var lukket, men hun vrikkede i den rustne Krampe, saa den gik løs, og Døren sprang op, og saa løb den lille Gerda paa bare Fødder ud i den vide Verden. Hun saa' tre Gange tilbage, men der var ingen, som kom efter hende; til sidst kunde hun ikke løbe mere og satte sig paa en stor Sten, og da hun saa' sig rundt om, var Sommeren forbi, det var sent paa Efteraaret, det kunde man slet ikke mærke der inde i den dejlige Have, hvor der var altid Solskin og alle Aarstiders Blomster.

»Gud! hvor jeg har sinket mig!« sagde den lille Gerda: »Det er jo blevet Efteraar! Saa tør jeg ikke hvile!« og hun rejste sig for at gaa.

O, hvor hendes smaa Fødder vare ømme og trætte, og rundt om saa' det koldt og raat ud; de lange Pileblade vare ganske gule, og Taagen dryppede i Vand fra dem, et Blad faldt efter et andet, kun Slaentornen stod med Frugt, saa stram og til at rimpe Munden sammen. O, hvor det var graat og tungt i den vide Verden.

Fjerde Historie.

Prins og Prinsesse.

Gerda maatte igjen hvile sig; da hoppede der paa Sneen, lige over for hvor hun sad, en stor Krage, den havde længe siddet, set paa hende og vrikket med Hovedet; nu sagde den: »Kra! kra! — go' Da'! go' Da'!« Bedre kunde den ikke sige det, men den mente det saa godt med den lille Pige og spurgte, hvor hen hun gik saa alene ude i den vide Verden. Det Ord: alene forstod Gerda meget godt og følte ret, hvor meget der laa deri, og saa fortalte hun Kragen sit hele Liv og Levned og spurgte, om den ikke havde set Kay.

Og Kragen nikkede ganske betænksomt og sagde: »Det kunde være! Det kunde være!«

»Hvad, tror du!« raabte den lille Pige og havde nær klemmt Kragen ihjel, saaledes kyssede hun den.

»Fornuftig, fornuftig!« sagde Kragen. »Jeg tror, det kan være den lille Kay! Men nu har han vist glemt dig for Prinsessen!«

»Bor han hos en Prinsesse?« spurgte Gerda.

»Ja hør!« sagde Kragen, »men jeg har saa svært ved at tale dit Sprog. Forstaar du Kragemaal, saa skal jeg bedre fortælle!«

»Nej, det har jeg ikke lært!« sagde Gerda, »men Bedstemoder kunde det, og P-Maal kunde hun. Bare jeg havde lært det!«

»Gjør ikke noget!« sagde Kragen, »jeg skal fortælle, saa godt jeg kan, men daarligt bliver det alligevel!« og saa fortalte den, hvad den vidste.

»I det Kongerige, hvor vi nu sidde, bor en Prinsesse, der er saa uhyre klog, men hun har ogsaa læst alle Aviser, der ere til i Verden, og glemt dem igjen, saa klog er hun. Forleden sidder hun paa Tronen, og det er ikke saa morsomt endda, siger man, da kommer hun til at nynne en Vise, det var netop den: »»Hvorfor skulde jeg ikke gifte mig!«« »»Hør, det er der noget i,«« siger hun, og saa vilde hun gifte sig, men hun vilde have en Mand, der forstod at svare, naar man talte til ham, en, der ikke stod og kun saa' fornem ud, for det er saa kjedeligt. Nu lod hun alle Hofdamerne tromme sammen, og da de hørte, hvad hun vilde, bleve de saa fornøjede. »»Det kan jeg godt lide!«« sagde de, »»saadant noget tænkte jeg ogsaa forleden!«« — Du kan tro, at det er sandt hvert Ord, jeg siger!« sagde Kragen. »Jeg har en tam Kjæreste, der gaar frit om paa Slottet, og hun har fortalt mig alt!«

Det var naturligvis ogsaa en Krage, hans Kjæreste, for Krage søger Mage, og det er altid en Krage.

»Aviserne kom strax ud med en Kant af Hjærter og Prinsessens Navnetræk; man kunde læse sig til, at det stod enhver ung Mand, der saa' godt ud, frit for at komme op paa Slottet og tale med Prinsessen, og den, som talte, saa at man kunde høre, han var hjemme der, og talte bedst, ham vilde Prinsessen

tage til Mand! — Ja, ja!« sagde Kragen, »du kan tro mig, det er saa vist, som jeg sidder her, Folk strømmede til, der var en Trængsel og en Løben, men det lykkedes ikke, hverken den første eller anden Dag. De kunde alle sammen godt tale, naar de vare ude paa Gaden, men naar de kom ind ad Slotsporten og saa' Garden i Sølv, og op ad Trapperne Lakejerne i Guld og de store oplyste Sale, saa bleve de forbløffede! Og stode de foran Tronen, hvor Prinsessen sad, saa vidste de intet at sige uden det sidste Ord, hun havde sagt, og det brød hun sig ikke om at høre igjen. Det var, lige som om Folk der inde havde faaet Snustobak paa Maven og vare faldne i Dvale, indtil de kom ud paa Gaden igjen, ja, saa kunde de snakke. Der stod en Række lige fra Byens Port til Slottet. Jeg var selv inde at se det!« sagde Kragen. »De bleve baade sultne og tørstige, men fra Slottet fik de ikke engang saa meget, som et Glas lunkent Vand. Vel havde nogle af de klogeste taget Smørrebrød med, men de delte ikke med deres Nabo, de tænkte som saa: Lad ham kun se sulten ud, saa tager Prinsessen ham ikke!«

»Men Kay, lille Kay!« spurgte Gerda. »Naar kom han? Var han mellem de mange?«

»Giv Tid! Giv Tid! Nu ere vi lige ved ham! Det var den tredje Dag, da kom der en lille Person, uden Hest eller Vogn, ganske frejdig marscherende lige op til Slottet; hans Øjne skinnede som dine, han havde dejlige, lange Haar, men ellers fattige Klæder!«

»Det var Kay!« jublede Gerda. »O, saa har jeg fundet ham!« og hun klappede i Hænderne.

»Han havde en lille Ransel paa Ryggen!« sagde Kragen.

»Nej, det var vist hans Slæde!« sagde Gerda, »for med Slæden gik han bort!«

»Det kan gjerne være!« sagde Kragen, »jeg saa' ikke saa nøje til; men det véd jeg af min tamme Kjæreste, at da han kom ind ad Slotsporten og saa' Livgarden i Sølv og op ad Trappen Lakejerne i Guld, blev han ikke det bitterste forknytt, han nikkede og sagde til dem: »»Det maa være kjedeligt at staa paa Trappen, jeg gaar heller indenfor!«« Der skinnede Salene med Lys; Gehejmeraader og Excellencer gik paa bare Fødder og bare Guldfade; man kunde nok blive højtidelig! Hans Støvler knirkede saa frygtelig stærkt, men han blev dog ikke bange!«

»Det er ganske vist Kay!« sagde Gerda, »jeg véd, han havde nye Støvler, jeg har hørt dem knirke i Bedstemoders Stue!«

»Ja, knirke gjorde de!« sagde Kragen, »og frejdig gik han lige ind for Prinsessen, der sad paa en Perle saa stor som et Rokkehjul; og alle Hofdamerne med deres Piger og Pigers Piger, og alle Kavalererne med deres Tjenere, og Tjeneres Tjenere, der holde Dreng, stode opstillede rundt om; og jo nærmere de stode ved Døren, jo stoltere saa' de ud. Tjenernes Tjeners Dreng, der altid gaar i Tøfler, er næsten ikke til at se paa, saa stolt staar han i Døren!«

»Det maa være grueligt!« sagde den lille Gerda. »Og Kay har dog faaet Prinsessen?«

»Havde jeg ikke været en Krage, saa havde jeg taget hende, og det uagtet jeg er forlovet. Han skal have talt lige saa godt, som jeg taler, naar jeg taler Kragemaal, det har jeg fra min tamme Kjæreste. Han var frejdig og nydelig; han var slet ikke kommet for at fri, bare alene kommet for at høre Prinsessens Klogskab, og den fandt han god, og hun fandt ham god igjen!«

»Ja, vist! Det var Kay!« sagde Gerda, »han var saa klog, han kunde Hoved-Regning med Brøk! — O, vil du ikke føre mig ind paa Slottet!«

»Ja, det er let sagt!« sagde Kragen. »Men hvorledes gjøre vi det? Jeg skal tale derom med min tamme Kjæreste; hun kan vel raade os; thi det maa jeg sige dig, saadan en lille Pige, som du, faar aldrig Lov at komme ordentlig ind!«

»Jo, det gjør jeg!« sagde Gerda. »Naar Kay hører, jeg er her, kommer han strax ud og henter mig!«

»Vent mig ved Stenten der!« sagde Kragen, vrikkede med Hovedet og fløj bort.

Først da det var mørk Aften, kom Kragen igjen tilbage: »Ra! rar!« sagde den. »Jeg skal hilse dig fra hende mange Gange! og her er et lille Brød til dig, det tog hun i Køkkenet, der er Brød nok, og du er vist sulten! — Det er ikke muligt, at du kan komme ind paa Slottet, du har jo bare Fødder; Garden i Sølv og Lakejerne i Guld ville ikke tillade det; men græd ikke, du skal dog nok komme der op. Min Kjæreste véd en lille Bagtrappe, som fører til Sovekammeret, og hun véd, hvor hun skal tage Nøglen!«

Og de gik ind i Haven, i den store Allé, hvor det ene Blad faldt efter det andet, og da paa Slottet Lysene slukkedes, det ene efter det andet, førte Kragen lille Gerda hen til en Bagdør, der stod paa Klem.

O, hvor Gerdas Hjærte bankede af Angst og Længsel! Det var, lige som om hun skulde gjøre noget ondt, og hun vilde jo kun have at vide, om det var lille Kay; jo, det maatte være ham; hun tænkte saa levende paa hans kloge Øjne, hans lange Haar; hun kunde ordentlig se, hvorledes han smilede, som da de sad hjemme under Roserne. Han vilde vist blive glad ved at se hende, høre, hvilken lang Vej hun havde gaaet for hans Skyld, vide, hvor bedrøvet de alle hjemme havde været, da han ikke kom igjen. O, det var en Frygt og en Glæde.

Nu vare de paa Trappen; der brændte en lille Lampe paa et Skab; midt paa Gulvet stod den tamme Krage og drejede Hovedet til alle Sider og betragtede Gerda, der nejede, som Bedstemoder havde lært hende.

»Min forlovede har talt saa smukt om Dem, min lille Frøken!« sagde den tamme Krage, »Deres *Vita*, som man kalder det, er ogsaa meget rørende! — Vil De tage Lampen, saa skal jeg gaa foran. Vi gaa her den lige Vej, for dèr træffe vi ingen!«

»Jeg synes, her kommer nogen lige bag efter!« sagde Gerda, og det susede forbi hende; det var ligesom Skygger hen ad Væggen, Heste med flagrende Manker og tynde Ben, Jægerdreng, Herrer og Damer til Hest.

»Det er kun Drømmene!« sagde Kragen, »de komme og hente det høje Herskabs Tanker til Jagt; godt er det, saa kan De bedre betragte dem i Sengen. Men lad mig se, kommer De til Ære og Værdighed, at De da viser et taknemmeligt Hjærte!«

»Det er jo ikke noget at snakke om!« sagde Kragen fra Skoven.

Nu kom de ind i den første Sal, den var af rosenrødt Atlask med kunstige Blomster op ad Væggene; her susede dem allerede Drømmene forbi, men de fór saa hurtigt, at Gerda ikke fik set det høje Herskab. Den ene Sal blev prægtigere end den anden; jo, man kunde nok blive forbløffet, og nu vare de i Sovekammeret. Loftet her inde lignede en stor Palme med Blade af Glas, kostbart Glas, og midt paa Gulvet hang i en tyk Stilk af Guld to Senge, der hver saa' ud som Liljer; den ene var hvid, i den laa Prinsessen; den anden var rød, og i den var det, at Gerda skulde søge lille Kay; hun bøjede et af de røde Blade til Side, og da saa' hun en brun Nakke. — O, det var Kay! — Hun raabte ganske højt hans Navn, holdt Lampen hen til ham — Drømmene susede til Hest ind i Stuen igjen — han vaagnede, drejede Hovedet og — — det var ikke den lille Kay.

Prinsen lignede ham kun paa Nakken, — men ung og smuk var han. Og fra den hvide Lilje-Seng tittede Prinsessen ud, og spurgte, hvad det var. Da græd den lille Gerda og fortalte hele sin Historie og alt, hvad Kragerne havde gjort for hende.

»Din lille Stakkel!« sagde Prinsen og Prinsessen, og de roste Kragerne og sagde, at de vare slet ikke vrede paa dem, men de skulde dog ikke gjøre det oftere. Imidlertid skulde de have en Belønning.

»Ville I flyve frit?« spurgte Prinsessen, »eller ville I have fast Ansættelse som Hofkrager med alt, hvad der falder af i Køkkenet?«

Og begge Kragerne nejede og bade om fast Ansættelse, for de tænkte paa deres Alderdom og sagde, »det var saa godt at have noget for den gamle Mand,« som de kalde det.

Og Prinsen stod op af sin Seng og lod Gerda sove i den, og mere kunde han ikke gjøre. Hun foldede sine smaa Hænder og tænkte: »Hvor dog Mennesker og Dyr ere gode!« og saa lukkede hun sine Øjne og sov saa velsignet. Alle Drømmene kom igjen flyvende ind, og da saa' de ud som Guds Engle, og de trak en lille Slæde, og paa den sad Kay og nikkede; men det hele var kun Drømmeri, og derfor var det ogsaa borte igjen, saa snart hun vaagnede.

Næste Dag blev hun klædt op fra Top til Taa i Silke og Fløjl; hun fik Tilbud at blive paa Slottet og have gode Dage, men hun bad alene om at faa en lille Vogn med en Hest for

og et Par smaa Støvler, saa vilde hun igjen kjøre ud i den vide Verden og finde Kay.

Og hun fik baade Støvler og Muffe; hun blev saa nydeligt klædt paa, og da hun vilde af Sted, holdt ved Døren en ny Karét af purt Guld; Prinsens og Prinsessens Vaaben lyste fra den som en Stjerne; Kusk, Tjenere og Forridere, for der vare ogsaa Forridere, sad klædte i Guldkroner. Prinsen og Prinsessen hjalp hende selv i Vognen og ønskede hende al Lykke. Skovkragen, der nu var bleven gift, fulgte med de første tre Mile; den sad ved Siden af hende, for den kunde ikke taale at kjøre baglængs; den anden Krage stod i Porten og slog med Vingerne, den fulgte ikke med, thi den led af Hovedpine, siden den havde faaet fast Ansættelse og for meget at spise. Indeni var Kareten foret med Sukkerkringler, og i Sædet vare Frugter og Pebernødder.

»Farvell! farvell!« raabte Prins og Prinsesse, og lille Gerda græd, og Kragen græd; — saaledes gik de første Mile; da sagde ogsaa Kragen Farvel, og det var den tungeste Afsked; den fløj op i et Træ og slog med sine sorte Vinger, saa længe den kunde se Vognen, der straaledede som det klare Solskin.

Femte Historie.

Den lille Røverpige.

De kjørte gennem den mørke Skov, men Kareten skinnede som et Blus, det skar Røverne i Øjnene, det kunde de ikke taale.

»Det er Guld! Det er Guld!« raabte de, styrtede frem, toge fat i Hestene, sloge de smaa Jokejer, Kusken og Tjenerne ihjel, og trak nu den lille Gerda ud af Vognen.

»Hun er fed, hun er nydelig, hun er fedet med Nøddeskjærnel!« sagde den gamle Røverkælling, der havde et langt, stridt Skjæg og Øjenbryn, der hang hende ned over Øjnene. »Det er saa godt som et lille Fedelam! Naa, hvor hun skal smage!« og saa trak hun sin blanke Kniv ud, og den skinnede, saa at det var grueligt.

»Av!« sagde Kællingen lige i det samme, hun blev bidt i Øret af sin egen lille Datter, der hang paa hendes Ryg og var saa vild og uvorn, saa det var en Lyst. »Din lede Unge!« sagde Moderen og fik ikke Tid til at slagte Gerda.

»Hun skal lege med mig!« sagde den lille Røverpige. »Hun skal give mig sin Muffe, sin smukke Kjole, sove hos mig i min Seng!« og saa bed hun igjen, saa Røverkællingen sprang i Vejret og drejede sig rundt, og alle Røverne lo og sagde: »Se, hvor hun danser med sin Unge!«

»Jeg vil ind i Kareten!« sagde den lille Røverpige, og hun maatte og vilde have sin Vilje, for hun var saa forkjælet og saa stiv. Hun og Gerda sad ind i den, og saa kjørte de over Stub og Tjørn dybere ind i Skoven. Den lille Røverpige var saa stor som Gerda, men stærkere, mere bredskuldret og mørk i

Huden; Øjnene vare ganske sorte, de saa' næsten bedrøvede ud. Hun tog den lille Gerda om Livet og sagde: »De skal ikke slagte dig, saa længe jeg ikke bliver vred paa dig! Du er sagtens en Prinsesse?»

»Nej,« sagde den lille Gerda og fortalte hende alt, hvad hun havde oplevet, og hvor meget hun holdt af lille Kay.

Røverpigen saa' ganske alvorlig paa hende, nikkede lidt med Hovedet og sagde: »De skal ikke slagte dig, selv om jeg endogsaa bliver vred paa dig, saa skal jeg nok selv gjøre det!« og saa tørrede hun Gerdas Øjne og puttede saa begge sine Hænder ind i den smukke Muffe, der var saa blød og saa varm.

Nu holdt Kareten stille; de vare midt inde i Gaarden af et Røverslot; det var revnet fra øverst til nederst, Ravne og Krager fløj ud af de aabne Huller, og de store Bulbidere, der hver saa' ud til at kunne sluge et Menneske, sprang højt i Vejret, men de gøede ikke, for det var forbudt.

I den store, gamle, sodede Sal brændte midt paa Stengulvet en stor Ild. Røgen trak hen under Loftet og maatte selv se at finde ud; en stor Bryggerkjedel kogte med Suppe, og baade Harer og Kaniner vendtes paa Spid.

»Du skal sove i Nat med mig her hos alle mine Smaadyr!« sagde Røverpigen. De fik at spise og drikke og gik saa hen i et Hjørne, hvor der laa Halm og Tæpper. Ovenover sad paa Lægter og Pinde næsten hundrede Duer, der alle syntes at sove, men drejede sig dog lidt, da Smaapigerne kom.

»Det er alle sammen mine,« sagde den lille Røverpige og greb rask fat i en af de nærmeste, holdt den ved Benene og rystede den, saa at den slog med Vingerne. »Kys den!« raabte hun og baskede Gerda med den i Ansigtet. »Der sidder Skovkanailerne!« blev hun ved og viste bag en Mængde Tremmer, der var slaaet for et Hul i Muren højt oppe. »Det er Skovkanailer, de to! De flyve strax væk, har man dem ikke rigtig laaset; og her staar min gamle Kjæreste Bæ!« og hun trak ved Hornet et Rensdyr, der havde en blank Kobberring om Halsen og var bundet. »Ham maa vi ogsaa have i Klemme, ellers springer han med fra os. Hver evige Aften kildrer jeg ham paa Halsen med min skarpe Kniv, det er han saa bange for!« og den lille Pige trak en lang Kniv ud af en Sprække i Muren og lod den glide over Rensdyrets Hals; det stakkels Dyr slog ud med Benene, og Røverpigen lo og trak saa Gerda med ned i Sengen.

»Vil du have Kniven med, naar du skal sove?« spurgte Gerda og saa' lidt bange til den.

»Jeg sover altid med Kniv!« sagde den lille Røverpige. »Man véd aldrig, hvad der kan komme. Men fortæl mig nu igjen, hvad du fortalte før om lille Kay, og hvorfor du er gaaet ud i den vide Verden.« Og Gerda fortalte forfra, og Skovduerne kurrede der oppe i Buret, de andre Duer sov. Den lille Røverpige lagde sin Arm om Gerdas Hals, holdt Kniven i den anden Haand og sov, saa man kunde høre det; men Gerda kunde slet ikke lukke sine Øjne, hun vidste ikke, om hun skulde

leve eller dø. Røverne sad rundt om Ilden, sang og drak, og Røverkællingen slog Kolbøtter. O! det var ganske grueligt for den lille Pige at se paa.

Da sagde Skovduerne: »Kurre, kurre! Vi have set den lille Kay. En hvid Høne bar hans Slæde, han sad i Snedronningens Vogn, der fór lavt hen over Skoven, da vi laa i Rede; hun blæste paa os Unger, og alle døde de uden vi to; kurre! kurre!«

»Hvad sige I der oppe?« raabte Gerda. »Hvor rejste Snedronningen hen? Véd I noget derom?«

»Hun rejste sagtens til Lapland, for der er altid Sne og Is! Spørg bare Rensdyret, som staar bundet i Strikken.«

»Der er Is og Sne, der er velsignet og godt!« sagde Rensdyret; »der springer man frit om i de store, skinnende Dale! der har Snedronningen sit Sommertelt, men hendes faste Slot er oppe mod Nordpolen, paa den Ø, som kaldes Spitsberg!«

»O Kay, lille Kay!« sukede Gerda.

»Nu skal du ligge stille!« sagde Røverpigen, »ellers faar du Kniven op i Maven!«

Om Morgenens fortalte Gerda hende alt, hvad Skovduerne havde sagt, og den lille Røverpige saa' ganske alvorlig ud, men nikkede med Hovedet og sagde: »Det er det samme! det er det samme. — Véd du, hvor Lapland er?« spurgte hun Rensdyret.

»Hvo skulde bedre vide det, end jeg!« sagde Dyret, og Øjnene spillede i Hovedet paa det. »Der er jeg født og baaret, der har jeg sprunget paa Snemarken!«

»Hør!« sagde Røverpigen til Gerda, »du ser, at alle vore Mandfolk ere borte, men Mutter er her endnu, og hun bliver, men op ad Morgenstunden drikker hun af den store Flaske og tager sig saa en lille Lur ovenpaa; — saa skal jeg gjøre noget for dig!« Nu sprang hun ud af Sengen, fór hen om Halsen paa Moderen, trak hende i Mundskjægget og sagde: »Min egen søde Gedebuk, god Morgen!« Og Moderen knipsede hende under Næsen, saa den blev rød og blaa, men det var alt sammen af bare Kjærlighed.

Da saa Moderen havde drukket af sin Flaske og fik sig en lille Lur, gik Røverpigen hen til til Rensdyret og sagde: »Jeg kunde have besynderlig Lyst til endnu at kilde dig mange Gange med den skarpe Kniv, for saa er du saa morsom; men det er det samme, jeg vil løsne din Snor og hjælpe dig udenfor, at du kan løbe til Lapland, men du skal tage Benene med dig og bringe mig denne lille Pige til Snedronningens Slot, hvor hendes Legebroder er. Du har nok hørt, hvad hun fortalte, thi hun snakkede højt nok, og du lurer!«

Rensdyret sprang højt af Glæde. Røverpigen løftede lille Gerda op og havde den Forsigtighed at binde hende fast, ja endogsaa at give hende en lille Pude at sidde paa. »Det er det samme,« sagde hun, »der har du dine laadne Støvler, for det bliver koldt, men Muffen beholder jeg, den er alt for nydelig! Alligevel skal du ikke fryse. Her har du min Moders store

Bælgvanter, de naa dig lige op til Albuen; stik i! — Nu ser du ud paa Hænderne ligesom min ækle Moder!»

Og Gerda græd af Glæde.

»Jeg kan ikke lide, at du tviner!« sagde den lille Røverpige. »Nu skal du just se fornøjet ud! og dèr har du to Brød og en Skinke, saa kan du ikke sulte.« Begge Dele bleve bundne bag paa Rensdyret; den lille Røverpige aabnede Døren, lokkede alle de store Hunde ind, og saa skar hun Strikken over med sin Kniv og sagde til Rensdyret: »Løb saa! Men pas vel paa den lille Pige!«

Og Gerda strakte Hænderne med de store Bælgvanter ud mod Røverpigen og sagde Farvel, og saa fløj Rensdyret af Sted over Buske og Stubbe, gennem den store Skov, over Moser og Stepper, alt hvad det kunde. Ulvene hylede, og Ravnene skreg. »Fut! fut!« sagde det paa Himlen. Det var, ligesom om den nyste rødt.

»Det er mine gamle Nordlys!« sagde Rensdyret, »se, hvor de lyse!« og saa løb det endnu mere af Sted, Nat og Dag; Brødene bleve spist, Skinken med, og saa vare de i Lapland.

Sjette Historie.

Lappekonen og Finnekonen.

De holdt stille ved et lille Hus; det var saa ynkeligt; Taget gik ned til Jorden, og Døren var saa lav, at Familien maatte krybe paa Maven, naar den vilde ud eller ind. Her var ingen hjemme uden en gammel Lappekone, der stod og stegte Fisk ved en Tranlampe; og Rensdyret fortalte hele Gerdas Historie, men først sin egen, for det syntes, at den var meget vigtigere, og Gerda var saa forkommet af Kulde, at hun ikke kunde tale.

»Ak, I arme Stakler!« sagde Lappekonen, »da have I langt endnu at løbe! I maa af Sted over hundrede Mile ind i Finmarken, for der ligger Snedronningen paa Landet og brænder Blaalys hver evige Aften. Jeg skal skrive et Par Ord paa en tør Klipfisk, Papir har jeg ikke, den skal jeg give eder med til Finnekonen der oppe, hun kan give eder bedre Besked, end jeg!«

Og da nu Gerda var blevet varmet og havde faaet at spise og drikke, skrev Lappekonen et Par Ord paa en tør Klipfisk, bad Gerda passe vel paa den, bandt hende igjen fast paa Rensdyret, og det sprang af Sted. »Fut! fut!« sagde det oppe i Lufften, hele Natten brændte de dejligste blaa Nordlys; — og saa kom de til Finmarken og bankede paa Finnekons Skorsten, for hun havde ikke engang Dør.

Der var en Hede der inde, saa Finnekonen selv gik næsten ganske nøgen; lille var hun og ganske grumset; hun løsnede strax Klæderne paa lille Gerda, tog Bælgvanterne og Støvlerne af, for ellers havde hun faaet det for hedt, lagde Rensdyret et Stykke Is paa Hovedet og læste saa, hvad der

stod skrevet paa Klipfisken; hun læste det tre Gange, og saa kunde hun det uden ad og puttede Fisken i Mad-Gryden, for den kunde jo godt spises, og hun spildte aldrig noget.

Nu fortalte Rensdyret først sin Historie, saa den lille Gerdas, og Finnekonen plirede med de kloge Øjne, men sagde ikke noget.

»Du er saa klog,« sagde Rensdyret; »jeg véd, du kan binde alle Verdens Vinde i en Sytraad; naar Skipperen løser den ene Knude, faar han god Vind, løser han den anden, da blæser det skarpt, og løser han den tredje og fjerde, da stormer det, saa Skovene falde om. Vil du ikke give den lille Pige en Drik, saa hun kan faa tolv Mands Styrke og overvinde Snedronningen.«

»Tolv Mands Styrke,« sagde Finnekonen; »jo det vil godt forslaa!« og saa gik hun hen paa en Hylde, tog et stort, sammenrullet Skind frem, og det rullede hun op; der var skrevet underlige Bogstaver der paa, og Finnekonen læste, saa Vandet haglede ned ad hendes Pande.

Men Rensdyret bad igjen saa meget for den lille Gerda, og Gerda saa' med saa bedende Øjne, fulde af Taarer, paa Finnekonen, at denne begyndte igjen at plire med sine og trak Rensdyret hen i en Krog, hvor hun hviskede til det, medens det fik frisk Is paa Hovedet:

»Den lille Kay er rigtignok hos Snedronningen og finder alt der efter sin Lyst og Tanke og tror, det er den bedste Del af Verden, men det kommer af, at han har faaet en Glas-Splint i Hjærtet og et lille Glas-Korn i Øjet; de maa først ud, ellers bliver han aldrig til Menneske, og Snedronningen vil beholde Magten over ham!«

»Men kan du ikke give den lille Gerda noget ind, saa hun kan faa Magt over det hele?«

»Jeg kan ikke give hende større Magt, end hun allerede har! Ser du ikke, hvor stor den er? Ser du ikke, hvor Mennesker og Dyr maa tjene hende, hvorledes hun paa bare Ben er kommet saa vel frem i Verden. Hun maa ikke af os vide sin Magt, den sidder i hendes Hjærte, den sidder i, hun er et sødt, uskyldigt Barn. Kan hun ikke selv komme ind til Snedronningen og faa Glasset ud af lille Kay, saa kunne vi ikke hjælpe! To Mile her fra begynder Snedronningens Have, der hen kan du bære den lille Pige, sæt hende af ved den store Busk, der staar med røde Bær i Sneen, hold ikke lang Faddersladder og skynd dig her tilbage!« Og saa løftede Finnekonen den lille Gerda op paa Rensdyret, der løb, alt hvad det kunde.

»O, jeg fik ikke mine Støvler! Jeg fik ikke mine Bælgvanter!« raabte den lille Gerda, det mærkede hun i den sviende Kulde, men Rensdyret turde ikke standse, det løb, til det kom til den store Busk med de røde Bær; der satte det Gerda af, kyssede hende paa Munden, og der løb store, blanke Taarer ned over Dyrets Kinder, og saa løb det, alt hvad det kunde, igjen tilbage. Der stod den stakkels Gerda, uden Sko, uden Handsker, midt i det frygtelige, iskolde Finmarken.

Hun løb fremad, saa stærkt hun kunde; da kom der et helt Regiment Snefnokke; men de faldt ikke ned fra Himlen, den var ganske klar og skinnede af Nordlys; Snefnokkene løb lige hen ad Jorden, og jo nærmere de kom, des større bleve de; Gerda huskede nok, hvor store og kunstige de havde set ud, den Gang hun saa' Snefnokkene gennem Brændeglasset, men her vare de rigtignok anderledes store og frygtelige, de vare levende, de vare Snedronningens Forposter, de havde de underligste Skikkelser; nogle saa' ud som fæle, store Pindsvin, andre som hele Knuder af Slanger, der stak Hovederne frem, og andre som smaa, tykke Bjørne, paa hvem Haarene struttede, alle skinnende hvide, alle vare de levende Snefnokke.

Da bad den lille Gerda sit Fadervor, og Kulden var saa stærk, at hun kunde se sin egen Aande; som en hel Røg stod den hende ud af Munden; Aanden blev tættere og tættere, og den formede sig til smaa, klare Engle, der voxte mer og mer, naar de rørte ved Jorden; og alle havde de Hjælm paa Hovedet og Spyd og Skjold i Hænderne; de bleve flere og flere, og da Gerda havde endt sit Fadervor, var der en hel Legion om hende; de hug med deres Spyd paa de gruelige Snefnokke, saa de sprang i hundrede Stykker, og den lille Gerda gik ganske sikker og frejdig frem. Englene klappede hende paa Fødderne og paa Hænderne, og saa følte hun mindre, hvor koldt det var, og gik rask frem mod Snedronningens Slot.

Men nu skulle vi først se, hvorledes Kay har det. Han tænkte rigtignok ikke paa lille Gerda, og allermindst, at hun stod uden for Slottet.

Syvende Historie.

Hvad der skete i Snedronningens Slot, og hvad der siden skete.

Slottets Vægge vare af den flygende Sne og Vinduer og Døre af de skærende Vinde; der vare over hundrede Sale, alt ligesom Snen flygede, den største strakte sig mange Mile, alle belyste af de stærke Nordlys, og de vare saa store, saa tomme, saa isnende kolde og saa skinnende. Aldrig kom her Lystighed, ikke engang saa meget, som et lille Bjørne-Bal, hvor Stormen kunde blæse op og Isbjørnene gaa paa Bagbenene og have fine Manerer; aldrig et lille Spilleselskab med Munddask og slaa paa Labben; aldrig en lille Smule Kaffe-Kommers af de hvide Ræve-Frøkner; tomt, stort og koldt var det i Snedronningens Sale. Nordlysene blussede saa nøjagtig, at man kunde tælle til, naar de vare paa det højeste, og naar de vare paa det laveste. Midt der inde i den tomme, uendelige Snesal var der en frossen Sø: den var revnet i tusende Stykker, men hvert Stykke var saa akkurat ligt det andet, at det var et helt Kunststykke; og midt paa den sad Snedronningen, naar hun var hjemme, og saa sagde hun, at hun sad i Forstandens Spejl, og at det var det eneste og bedste i denne Verden.

Lille Kay var ganske blaa af Kulde, ja næsten sort, men han mærkede det dog ikke, for hun havde jo kysset Kuldegysset af ham, og hans Hjærte var saa godt som en Isklump. Han gik og slæbte paa nogle skarpe, flade Isstykker, som han lagde paa alle mulige Maader, for han vilde have noget ud deraf; det var, ligesom naar vi andre have smaa Træplader og lægge disse i Figurer, der kaldes det kinesiske Spil. Kay gik ogsaa og lagde Figurer, de allerkunstigste, det var Forstands-Isspillet; for hans Øjne vare Figurerne ganske udmærkede og af den allerhøjeste Vigtighed; det gjorde det Glaskorn, der sad ham i Øjet! Han lagde hele Figurer, der vare et skrevet Ord, men aldrig kunde han finde paa at lægge det Ord, som han just vilde, det Ord: Evigheden, og Snedronningen havde sagt: »Kan du udfinde mig den Figur, saa skal du være din egen Herre, og jeg forærer dig hele Verden og et Par ny Skøjter.« Men han kunde ikke.

»Nu suser jeg bort til de varme Lande!« sagde Snedronningen, »jeg vil hen og kige ned i de sorte Gryder!« — Det var de ildsprudende Bjærge, Ætna og Vesuv, som man kalder dem. — »Jeg skal hvidte dem lidt! Det hører til; det gjør godt oven paa Citroner og Vindruer!« og saa fløj Snedronningen, og Kay sad ganske ene i den mange Mile store, tomme Issal og saa' paa Isstykkerne og tænkte og tænkte, saa det knagede i ham, ganske stiv og stille sad han, man skulde tro, han var frosset ihjel.

Da var det, at den lille Gerda traadte ind i Slottet gennem den store Port, der var skærende Vinde; men hun læste en Aftenbøn, og da lagde Vindene sig, som de vilde sove, og hun traadte ind i de store, tomme, kolde Sale — da saa' hun Kay, hun kjendte ham, hun fløj ham om Halsen, holdt ham saa fast og raabte: »Kay! søde, lille Kay! saa har jeg da fundet dig!«

Men han sad ganske stille, stiv og kold; — da græd den lille Gerda hede Taarer, de faldt paa hans Bryst, de trængte ind i hans Hjærte, de optøede Isklumpen og fortærede den lille Spejlstump der inde; han saa' paa hende, og hun sang Salmen:

»Roserne voxe i Dale,
der faa vi Barn Jesus i Tale!«

Da brast Kay i Graad; han græd, saa Spejlkornet trillede ud af Øjnene, han kjendte hende og jublede: »Gerda! søde, lille Gerda! — hvor har du dog været saa længe? Og hvor har jeg været?« Og han saa' rundt om sig. »Hvor her er koldt! hvor her er tomt og stort!« og han holdt sig fast til Gerda, og hun lo og græd af Glæde; det var saa velsignet, at selv Isstykkerne dansede af Glæde rundt om, og da de vare trætte og lagde sig, laa de netop i de Bogstaver, som Snedronningen havde sagt, han skulde udfinde, saa var han sin egen Herre, og hun vilde give ham hele Verden og et Par ny Skøjter.

Og Gerda kyssede hans Kinder, og de bleve blomstrende; hun kyssede hans Øjne, og de lyste som hendes, hun kyssede

hans Hænder og Fødder, og han var sund og rask. Snedronningen maatte gjerne komme hjem: hans Fribrev stod skrevet der med skinnende Isstykker.

Og de toge hinanden i Hænderne og vandrede ud af det store Slot; de talte om Bedstemoder og om Roserne oppe paa Taget; og hvor de gik, laa Vindene ganske stille, og Solen brød frem; og da de naaede Busken med de røde Bær, stod Rensdyret der og ventede; det havde en anden ung Ren med, hvis Yver var fuldt, og den gav de smaa sin varme Mælk og kyssede dem paa Munden. Saa bare de Kay og Gerda først til Finnekonen, hvor de varmede sig op i den hede Stue og fik Besked om Hjemrejsen, saa til Lappekonen, der havde syet dem nye Klæder og gjort sin Slæde i Stand.

Og Rensdyret og den unge Ren sprang ved Siden og fulgte med lige til Landets Grænse, dèr tittede det første grønne frem, dèr toge de Afsked med Rensdyret og med Lappekonen. »Farvell!« sagde de alle sammen. Og de første smaa Fugle begyndte at kvidre, Skoven havde grønne Knopper, og ud fra den kom ridende paa en prægtig Hest, som Gerda kjendte (den havde været spændt for Guldkareten), en ung Pige med en skinnende rød Hue paa Hovedet og Pistoler foran sig; det var den lille Røverpige, som var kjed af at være hjemme og vilde nu først nord paa og siden ad en anden Kant, dersom hun ikke blev fornøjet. Hun kjendte strax Gerda, og Gerda kjendte hende, det var en Glæde.

»Du er en rar Fyr til at traske om!« sagde hun til lille Kay; »jeg gad vide, om du fortjener, man løber til Verdens Ende for din Skyld!«

Men Gerda klappede hende paa Kinden og spurgte om Prins og Prinsesse.

»De ere rejste til fremmede Lande!« sagde Røverpigen.

»Men Kragen?« spurgte den lille Gerda.

»Ja, Kragen er død!« svarede hun. »Den tamme Kjæreste er blevet Enke og gaar med en Stump sort Uldgarn om Benet; hun klager sig ynkeligt, og Vrøvl er det hele! — Men fortæl mig nu, hvorledes det er gaaet dig, og hvorledes du fik fat paa ham!«

Og Gerda og Kay fortalte begge to.

»Og Snip-snap-snurre-basselurre!« sagde Røverpigen, tog dem begge to i Hænderne og lovede, at hvis hun en Gang kom igjennem deres By, saa vilde hun komme op at besøge dem, og saa red hun ud i den vide Verden, men Kay og Gerda gik Haand i Haand, og som de gik, var det et dejligt Foraar med Blomster og Grønt; Kirkeklokkerne ringede, og de kjendte de høje Taarne, den store By, det var i den, de boede, og de gik ind i den og hen til Bedstemoders Dør, op ad Trappen, ind i Stuen, hvor alt stod paa samme Sted som før, og Uret sagde: »dik! dik!« og Viseren drejede; men idet de gik igjennem Døren, mærkede de, at de vare blevne voxne Mennesker. Roserne fra Tagrenden blomstrede ind ad de aabne Vinduer, og der stode de smaa Børnestole, og Kay og Gerda satte sig hver paa sin

og holdt hinanden i Hænderne, de havde glemmt som en tung Drøm den kolde, tomme Herlighed hos Snedronningen. Bedstemoder sad i Guds klare Solskin og læste højt af Bibelen: »Uden at I blive som Børn, komme I ikke i Guds Rigel!«

Og Kay og Gerda saa' hinanden ind i Øjet, og de forstode paa én Gang den gamle Salme:

»Roserne voxe i Dale,
der faa vi Barn Jesus i Tale!«

Der sad de begge to voxne og dog Børn, Børn i Hjærtet, og det var Sommer, den varme, velsignede Sommer.

FREDERIK PALUDAN-MÜLLER.

(1809—76.)

Abels Død.

(1854.)

I.

End lyttende til Dommen Kain stod,
forbandet og landflygtig nu i Verden:
han saa' sig om med Bæven og Forfærden,
saa ilte bort han paa en hurtig Fod.

Men Abel laa paa Marken i sit Blod,
og ham til Bistand iler nu hans Moder,
thi fra det fjærne saa' hun nys hans Broder
mod hendes Yndling løfte højt sin Haand.
Nu staar hun for ham — han opgav sin Aand:
en Sitren rystede hans unge Lemmer,
hans Hjertes dybe Stønnen hun fornemmer,
hans Blod fra Tindingens det aabne Saar
med Purpur farver rødt det gule Haar. —
»Min Abel! Søn! min Søn, sig, hvad dig hændes!
Mod Himlen som i Angst dit Øje vendes!
Dit Blod mig vidner, at du Smerte led!«
Saa raaber Eva, kastende sig ned
paa Jorden, hvor i Favn sin Søn hun tager,
der skjælvende det sidste Suk just drager.
Hun trykker dobbelt fast ham i sin Favn,
hun kalder ømt med Taarer ham ved Navn,
hun visker Blodet af hans Haar og Kinder,
med Markens Urter hun hans Saar forbinder;
men ingen Lyd opstiger fra hans Barm,
han hviler bleg og stum i hendes Arm,
og halv forfærdet, halv forundret lægger
hun nu ham ned, hvor Græsset Jorden dækker.
Da løfted højt i Vejret hun hans Haand —
men Stænglen lig, naar knækket er det Baand,
hvormed til Roden den er knyttet vorden,
saa faldt hans Haand, da hun den slap, til Jorden.

Hun ser ham ind i Øjet — intet Blik
 til Gjensvar paa sit eget dør hun fik;
 en øde Tomhed hende dør kun møder,
 som dobbelt Angst i hendes Hjærte føder.
 Nej, saadan ej hun mer ham skue vil;
 hun trykker sagtelig hans Øjne til,
 og sidder, med hans Haand imellem sine,
 stum, Blikket stift, og Skræk i hver en Mine.

Til Højen Adam gik, at holde Bøn;
 men Eva kalder: »Kom og se din Søn!
 Kom til dit Barn, som tit din Sjæl har glædet!«
 Og Adam vendte sig og kom til Stedet,
 hvor Abel udstrakt laa paa græsblød Seng.
 »Se,« siger hun, »se her min skjønne Dreng!
 Forsagt han ligger, han, som var saa modig,
 hans Læbe stum, hans Pande bleg og blodig,
 og hvid den Kind, som nylig blussed rød!« —
 »Hvad er der hændt ham?« Faderen udbrød,
 mens over Sønnen ned han dybt sig bukked.
 »Hans Broders Haand var mod ham,« Eva sukked,
 »med denne Gren hans Tinding nys han traf.
 Nu flygter Kain, ræd for Herrens Straf,
 og ej at vende hjem han mere vover.«
 Men Adam svarer: »Drengen dybt jo sover!
 En dunkel Drøm hans Sjæl nu favnet har.
 Kan ej du mindes, da han lille var,
 hvordan han styrted ned fra Palmegrenen
 og stødte Hovedet til Blods paa Stenen?
 Den Gang bedøvet laa han og som nu.
 Her vil vi vaage hos ham, jeg og du,
 og af min egen Kappe skal han dækkes,
 til af sit dybe Blund igjen han vækkes.«
 Saa spredte Adam ud det lune Skind,
 til Skjærm for Abel imod Sol og Vind;
 han dækked til hans Mund, hans Kinder hvide,
 og satte ned sig ved den anden Side,
 og greb den Haand, som var med hans i Slægt.

Saa sad de, bøjed' under Tidens Vægt.
 Thi for Forventningen kun langsomt sniger
 sig Tidens Bølge — draabevis den viger,
 for Eva tyktes den uendelig.
 Hvert Øjeblik hun drager Kappens Flig
 fra Sønnens Ansigt bort, for at erfare,
 om end ej aabnede hans Øjne vare,
 om end ej Sjælen vaagned af sit Blund —
 men kun dens lukte Porte skuer hun.
 Hvert Øjeblik hun bøjer ned sit Øre
 imod hans Bryst og Mund, for der at høre

en Klang af Livet i hans Hjertes Slag,
 et Budskab fra det i hans Aandedrag —
 men alt er stille som i Dybets Huler.
 Naar da igjen med Dækket hun ham skjuler
 og Adam spørgende paa hende ser,
 da kommer intet Svar fra Læben mer,
 hun ryster kun paa Hovedet i Smerte
 og trykker Abels Haand imod sit Hjærte;
 og Timer kom og gik paa denne Vis.
 Med ét hun raaber: »Føl! saa kold som Is!
 Omkring hans Hjærte Vinterkulden klemmer!» —
 I Lammets Klædning svøber hun hans Lemmer,
 og til en Lindring i sin egen Nød
 hun tager op hans Hoved i sit Skjød.
 Men Adam, som sin Søn ej slippe vilde,
 til Drengens Hoved flytted hen sig stille,
 og da til sidst, af Dagens Taarer mæt,
 sig ogsaa Evas Øje lukked træt,
 og hendes Pande sænked sig mod Barmen,
 da holdt han Søn og Hustru fast i Armen,
 og tavs han sad, en trofast Ven hos dem,
 da Natten og da Stjærnerne kom frem.

II.

Den næste Dag steg Solen rød i Øst,
 og Adam vækker Kvinden ved sit Bryst,
 og Eva drager bort det uldne Dække,
 for af den dybe Søvn sin Søn at vække —
 men stiv og kold og bleg endnu han laa.
 Dog hvor forandret! Læberne var blaa,
 af dunkle Ringe var hans Øjne skæmmed',
 og hvert et Træk dem forekom saa fremmed.
 Da rejste sig forfærdede de to,
 og Eva taler: »Var det Søvnens Ro,
 da vilde Freden om hans Læbe ligge,
 og Kinden blusse — nej! han sover ikke.«
 Men Adam siger: »Hvad er Drengen sket?
 Som nu har aldrig ham mit Øje set.
 Men blot hans Bryst og løs de bundne Arme,
 thi naar hans Hjærte føler Solens Varme,
 vil atter livfuldt det som fordum slaa.«
 Og blottet snart for Solen Abel laa,
 og Dagens Sol, der Tidens Gang afmaaler,
 steg højt og højere, mens stærke Straaler
 den sender til den unge Hyrde ned,
 saa Jorden om hans Leje brænder hed,
 og fra hans klamme Lemmer Dampen stiger —
 men fra hans Hjærte Kulden dog ej viger.
 Og Adam og hans Hustru kom og gik,
 men ingen Trøst af Synet mer de fik,

thi hver Gang hen til ham paa ny de vandred,
hans Aasyn tyktes dem end mer forandret. —
Saa hengled Dagen — Solen sank som Blod,
og foran Abel begge to de stod,
lig Taarepile, der sig nedad bøje.
Da løfted Adam pludselig sit Øje
og sagde til sin Hustru: »Mindes du,
hvad Herren talte? Husker du endnu
hans Ord i Haven under Aftenrøden,
at hvis vi aad af Frugten, var det Døden?»
»Og hvad er Døden?» hvisker Eva. »Jeg,«
gjensvared hende Adam, »véd det ej;
men siden den Tid vi tog Vandringsstaven,
da Herrens Vrede drev os ud af Haven,
har denne Død jeg altid baaret paa;
og over alt, hvor noget nyt jeg saa',
jeg maatte tænke: Hvis nu det var Døden?
Hvis her du endelig fik Løn for Brøden?
Se, denne Tanke kom igjen mig nær:
Hvis det var Døden, som vi skued her?
Thi ubekjendt som den er og mig Drengen,
som dér han ligger stum og bleg paa Engen.«
»Ja,« sukked Eva, »ja, det er vor Straf!
Den ubekjendte Død hans Hjærte traf,
thi ej han vaager, heller ej han sover.«
Da spredte Adam atter Dækket over
den kolde Skikkelse, og mørk i Sind
han paa sin Arm i Teltet bar ham ind.

III.

Urolig Eva dybt i Teltet sov.
Af Drømmen hensat i den mørke Skov,
hun rastløs der omkring med Kain ilte.
Han skifted Sted med Sted, og naar han hvilte,
da var det for at høre Stormens Sang,
mens over Løvet susende den klang.
Men pludselig hun ser ham ræd sig skjule,
og stige ned paa Bunden af en Hule,
hvor mørk han stod, som med sig selv i Kamp.
Hun nærmed sig — da steg en pestfyldt Damp
fra Hulen op, der Vejret hende røved,
og af sin Drøm hun vaagnede bedøvet.
Endnu paa Sjælen følte hun sig lam,
endnu hun Luften kvælende fornam,
og angst sit Blik hun om i Mørket sendte,
til atter Teltets aabne Dør hun kjendte,
hvor i det klare Stjernelys hun saa'
som Skyggen af en Skikkelse at staa.
Indgangen halvt den dækked, fremad bøjet,
som om i Teltet ind den vendte Øjet,

og, mens ej rørte sig det mindste Fnug,
 hun hørte tydelig et dæmpet Suk.
 Det fra et Hjærte kom, der, fyldt af Længsel,
 var nys brudt ud af Ensomhedens Fængsel,
 fra Nag og Anger, Skræk og Angst og Ve,
 for én Gang end sit tabte Hjem at se.
 Men Eva rejste sig fra Lejet stille,
 og sagtelig — thi ej hun skræmme vilde
 den bange Skygge — flytted hun sin Fod,
 til hun i Teltets Dør paa én Gang stod.
 Ved hendes Syn sit Hoved hurtig hæved
 den dunkle Skikkelse — den heftigt bæved,
 og vendte sig fra Teltet om igjen
 og flygted ilsomt over Marken hen.
 Men Eva, som sin førstefødte kjendte,
 nu søgte ham i Flugten at indhente.
 »Min Søn!« hun raaber, »Kain, forlad mig ej!
 Gaa ej i Skoven paa den øde Vejl!«
 Dog lig et jaget Dyr, der Spydet frygter,
 hans Mund er bunden — fremad kun han flygter,
 for Skjul at søge for sin Moders Blik.
 Da var det, som om Eva Vinger fik:
 hun følte kun den Nød, han havde fristet,
 hun følte, at sin Søn hun havde mistet,
 og før sit Skjul han fandt, hun var ham nær,
 just som i Østen gryede Dagens Skjær.
 Sin Arm hun strakte ud, for ham at fange,
 da vendte han sig om — paa én Gang bange
 og truende med knyttet Haand han stod;
 hans Blik var vildt, og et fortvivlet Mod
 om Munden og om Panden trodsigt svæved.
 Dybt i sit inderste hans Moder bæved,
 en Gysen hendes Hjærte gjennemfór,
 paa hendes Læber døde Suk og Ord,
 og Svimlens Taage hendes Øje blændte.
 Men Kain hurtig sig mod Skoven vendte,
 og om hans Fødder rasled Løvets Blad,
 før Skrækkens Nat for Eva skiltes ad,
 før mat, med Hjærtet knust, men uden Klage,
 hun ensom over Marken gik tilbage.

IV.

Fra Himlen lyste Morgensolens Skin,
 den Gang i Teltet Eva traadte ind,
 men paa sin Gang hun sky tilbage viger.
 Forpestet Luft i Møde hende stiger,
 saa hun bængstet føler sig som før,
 den Gang af Søvnens op hun vaagned ór.
 Hun standser — men nu hurtig hun sig fatter,
 og ind ad Teltets Dør hun træder atter.

Sin Husbond vækker hun — og halv med Gru
til Teltets Baggrund hun ham fører nu,
hvor fjærnt i Krogen af den dunkle Bolig,
af Skindet dækket, Abel hviler rolig.
Men Adam løfted Drengen paa sin Arm,
og bar ham ud i Luften, frisk og varm,
hvor ned paa Jorden han igjen ham lægger.
Saa løfter Dækket han — han bort det trækker,
og Evas Kind med ét nu falmer bleg.
Kvælende Dunster op fra Drengen steg,
af sorte Bylder var hans Legem plettet,
hvert Træk af Liv og Skjønhed var udslettet,
og i det stive Ansigt, gult som Ler,
var intet Spor af Sjæl at finde mer. —
»Ve!« raaber hun: »Hvad er af Abel vorden?
En Skræk og Rædsel ligger han paa Jorden,
et stinkende, et hæslig farvet Ler,
hvorpaa med Afsky kun mit Øje ser! —
Og det var ham, jeg næred ved mit Hjærte,
ham, som til Verden jeg har født med Smerte,
som i min Favn jeg krystede med Lyst,
hvis Læber diede Mælken af mit Bryst:
Imod mit eget Blod mit Blod oprøres! —
Men end af Nattens Skræk mit Blik omsløres;
det Døden er jo! Først den Abel traf,
saa faldt den over Kain med sin Straf
og trykked Rovdyrsmærket i hans Pande,
saa han sin Fødselstime maa forbande.
Thi som et Rovdyrs Blik var Kains Blik!
Den samme Vildhed, som og Dyrets fik,
den Gang af Haven ud med os det joges
og af den ubekjendte Frygt betoges.
Ja, begge mine Børn traf Dødens Haand!
Og alt er opløst! Brudt er Blodets Baand!
Og som naar Vinterstorm bortvejrer Løvet,
saa ligger al vor Lykke nu i Støvet!«

Som Strængen brister, brast og Evas Røst;
hun kasted brat sig ned til Jordens Bryst,
hvor lang Tid i sin Smerte hun laa stille.
Men Adam, som sin Hustru trøste vilde,
skjønt ingen Trøst paa Jorden mer han véd,
sig sætter tavs ved hendes Side ned,
med Panden sænket under Livets Møje.
Da løfted Eva op mod ham sit Øje,
til Randen fyldt af Taarens bitre Sø:
»O,« siger hun, »hvi skulde Abel dø?
Hvad havde han forskyldt, at Dødens Smerte
har lagt sig kold og haard omkring hans Hjærte?
Hvor var han kjærlig alt som lille Dreng,
naar han gik med mig paa den grønne Eng,

eller ved Teltet sad i Morgenstunden
 med muntre Blik og legede med Hunden!
 Hvor saa' han op til Fuglene med Lyst
 og hæved syngende med dem sin Røst,
 naar ved min Haand han vandred gennem Skoven!
 Og da han større blev og blev forvoven,
 hvor trofast var han da! Hvor fandt i ham
 en modig Hyrde da de spæde Lam!
 Saa snart fra Bjærgets Rand et Dyr sig nærmed,
 strax fløj han til, og med sin Stav dem skjærmed.
 Og stedse var han os en lydig Søn,
 og ol hvor var han brændende til Bøn!
 Hvor gjorde med sit Hjertes rene Flamme
 han tit for Herrens Aasyn os til Skamme!
 Hvor i sin Uskyld var han klog og vis!
 Altid han mindet mig om Paradis,
 thi naar jeg saa' paa ham, steg i mit Minde
 hver Engel frem, jeg havde mødt der inde —
 og det er alt forbi! Og aldrig mer
 ind i de klare Øjne jeg ham ser,
 og aldrig mer, ved Lyden af hans Stemme,
 skal jeg mit Hjertes Glædesslag fornemme.
 Ve mig, at jeg har Moderglæden kjendt!
 Kun Smerten har jeg — Glæden den er endt.«

Stum laa hun Dagen over. — Aftenen kom,
 og Adam, som paa Marken skued om,
 nu saa' fra Skoven komme Ravn og Glente,
 som han paa Skriget og paa Flugten kjendte.
 I Flok de samlede sig, og som i Leg
 de fløj i Luften rundt og sank og steg
 og slog med Vingerne, som de sig svaled,
 hvorpaa ved Abel ned de langsomt daled.
 Først satte de paa Marken sig i Kreds
 og løfted Stemmen skrigende og hæs,
 men snart han saa' dem Abel helt at skjule.
 Da sagde Adam: »Det er Skovens Fugle,
 som af den varme Damp nu drages til.
 Paa Drengen deres Sult de stille vil;
 men skjønt fra Livet bort hans Hjærte døde,
 skal han dog ikke vorde Ravnens Føde.«
 Sin Spade greb han, Abel til et Skjærm,
 og kyste bort den hele Fuglesværme,
 hvorpaa han grov en Grav, hvori han lagde
 sin unge Søn, mens han til Eva sagde:
 »Se, nu opfylder sig jo Herrens Ord:
 Af Jorden toges du, saa bliv til Jord!
 thi Støv du er, og naar dit Liv har Ende,
 til Støvet atter du tilbage vende!« —
 Og Eva ser opmærksom til ved alt;
 hver Skefuld Jord, der ned i Graven faldt,

hun følger med sit Suk og sine Taarer,
 hver Klang af Spaden hendes Hjærte saarer.
 Men den Gang dækket var den friske Grav,
 fortvivlet hun til Smerten hen sig gav,
 thi frem for hendes Sjæl, i Gravens Billed,
 Skilsmissen mellem Liv og Død sig stilled.
 Hvad Under og, at Smerten her var stor?
 Det var den første Grav paa denne Jord.
 En talløs Mængde rejste sig med Tiden;
 hvor mange Taarer slugte Graven siden!

V.

Tre Døgn fik Ende. Men forventningsfuld
 ser Eva hver Dag Morgenrødens Guld,
 naar over Teltet Lærkens Toner klinge.
 Det var, som Dagen maatte Abel bringe,
 men Dagen kom — og Abel var der ej. —
 En Uge gik — og end paa hendes Vej
 ved intet Tegn sig Sønnen gi'er til Kjende;
 endnu den samme Stilhed rundt om hende,
 og ofte som en Drøm det hende var.
 Ja, mangen Gang saa rent hun glemt sig har,
 at naar fra Marken Hjordens Stemmer løde,
 hun gik paa Marken ud, sin Søn at møde;
 og tit, naar hun en Busk paa Vejen saa',
 hun Grenene til Side monne slaa,
 ret som hun ventede, ham bag dem at finde.
 Da saas hun pludselig sig at besinde;
 hun Hovedet i Haanden hvilte lidt,
 og gik til Graven hen med tunge Skridt.
 Dér sad hun saa, mod Støvet nedad bukket:
 Tabt! — Tabt og bortel! hendes Læbe sukked.
 Tabt! lød fra hendes Hjærte det med Gru.

Men Adam til sin Hustru taler nu:
 »Foruden Maal er her din Sorg og Klage;
 fra dette Dødens Hjem vi bort vil drage,
 thi hold dig rede næste Morgengry.
 Men før i fremmed Egn vi søge Ly,
 jeg her paa Graven rejse vil et Minde,
 at Drengens Hvilested vi dog kan finde,
 i Fald vi atter gjæste dette Land.« —
 Saa sanked Markens Stene sammen han;
 de tungeste han vælted op med Staven,
 og lagde dem i Firkant omkring Graven,
 bestandig Sten ved Sten, og Lag paa Lag,
 og samled dem foroven i et Tag,
 der i en Spids løb op fra hver en Side,
 og rejst nu stod den første Pyramide.
 »Se,« sagde han til Eva, »syttten Sten!
 For hvert af Drengens Aar du finder én,

men om den ene Grav de samles alle,
 og Abels Hus vi dette Sted vil kalde.«
 Men Eva græd, den Gang hun talte dem;
 thi dobbelt levende sprang Mindet frem,
 og hvert et Aar med alle svundne Dage
 fra Støtten kom som Billede tilbage,
 og Stenen, syntes hun, fik Liv og Ord.
 Det var af Kunstens Liv det første Spor.
 Til Trøst i Nøden blev den Jorden givet,
 thi Kunsten kom med Døden ind i Livet. —

Den næste Dag til Rejsen op de stod.
 Kamelen de Pavlunet bære lod,
 og Abels hvide Hjord i Morgenstunden
 blev dreven foran dem af Hyrdehunden.
 Men imod Østen hen de Vejen tog,
 og langs den høje Flodbred frem de drog,
 hvor Eva tit stod stille, for at følge
 med mørke Blik den solbestraalte Bølge,
 der rulled ned mod den forladte Grav.
 En skyfri Himmel deres Vej omgav,
 fra Palmens Top lød Fugletoner milde,
 men hver gik tabt i sig, saa tavs og stille.
 Hvor hen i Verden deres Øjne saa',
 de skued Kain som en Flygtning gaa,
 og gik blot Tanken til den svundne Lykke,
 strax steg af Graven Abels dunkle Skygge.
 I deres Liv var der en Spaltning sket;
 i Dødens dybe Nat de havde set,
 og i et sjælløst Blik var aabenbaret
 den Fremtidslod, som var dem selv bevaret.
 Som under Dødens Byrde frem de gik,
 og naar imellem mødtes deres Blik,
 de slog det hurtigt ned, som for at dølge
 de Tanker, som de begge dog forfølge. —
 Men Middag kom, og Sletten de forlod,
 og opad gik det nu ad Bjærgets Fod,
 og hver Gang Evas Fødder bleve matte,
 op paa Kamelen Adam hende satte,
 og selv i Dyrets Nærhed han forblev,
 idet han snart det førte, snart det drev
 ad Stien frem, hvor Hjorden frygtsom tripper.
 Bestandig Vejen steg, og stejle Klipper
 med dybe Kløfter gik de uden om,
 og tit igjen til Syne Dalen kom,
 naar ved en Drejning Blikket om de vendte
 og over Stien det tilbage sendte.
 Men stedse ødere blev deres Vej,
 snart Træer og Buske mer der fandtes ej;
 dog frem endnu gik Adam ufortrøden,
 thi først da under dem laa Aftenrøden,

og over Bjærgets nøgne Klippetop
 med blege Straaler Maanens Lys steg op,
 saas af Kamelen Teltet han at læsse.
 Ved Kløftens Rand lod Faarene han græsse,
 Pavlunet under Fjældet op han slog,
 i Døren med sin Hustru Plads han tog,
 og logrende hos dem stod Hyrdehunden,
 hvem af og til han Føden stak i Munden. —
 Men Eva saa' paa Maanen og dens Skin;
 »se,« sagde hun, »hvor bleg og kold dens Kind!
 I hvide Straaler Abels Hus den klæder,
 og ser paa Vejen ned, hvor Kain træder.«
 Og Adam svared: »Døden er den lig!
 Men Herrens Ord nu har stadfæstet sig,
 den Gang med mig han Jorden og forbandet,
 thi hele Vejen har hans Ord jeg sandet:
 hvert Græs vil visne, som jeg traadte paa,
 hvert Træ forraadne, som mit Øje saa',
 hvert Dyr jeg traf, er for et andet Føden,
 hver Fugl, der fløj, kun flyver frem mod Døden.«
 »Vi« — sukked Eva — »vi har Lod med alt!
 Thi og paa os Forbandelsen jo faldt,
 og mere fattige vi nu er blevne,
 end den Gang vi af Paradis blev drevne.«
 Men begge tav — og rundt om sig de saa':
 kun sønderrevne Klipper traf de paa,
 der stod med spidse Takker, mørke, stive.
 Højt over dem hang Maanens hvide Skive,
 der skinte sparsomt ned paa Bjærgets Sti.
 En enlig Rovfugl Teltet fløj forbi
 og skrækked Hjorden med sin Vinges Susen,
 og dump fra Dybet op lod Flodens Brus.

VI.

Den anden Morgen videre de drog.
 Paa deres Vej de lette Taager jog,
 som Natten havde født paa Klippetinden;
 men snart de saa' dem føres bort af Vinden,
 mens selv ad Stien langsomt de drog op.
 Ved Middagstid de naaede Bjærgets Top,
 og Adam steg til Kuplens Rand med Møje.
 Ud over Verden kasted han sit Øje;
 som paa sin Trone Jordens Herre stod,
 med Verdens hele Rige for sin Fod,
 og atter her det Bud han troede høre:
 I Jorden underdanig eder gjøre! —
 Forventningsfuld og øde Jorden laa,
 ret som de Slægter kun den ventede paa,
 der skulde fra det første Par udspringe,
 for i den lange Kamp den at betvinge.

Til alle Kanter Adam saa' sig om;
 det endeløse fjærne mod ham kom,
 og grænseløs sin Bolig han erkjendte. —
 Men da til Nedgang nu han Foden vendte,
 til begge Sider delt han Bjærget saa';
 fra begge Sider Kløfter nedad gaa,
 som i saa snæver Krumning frem sig vinde,
 at kun en enkelt Vandrer Plads kan finde,
 og ad den ene Kløft han Vejen tog,
 Kamelen langsomt efter sig han drog,
 bag efter fulgte Eva, derpaa Hjorden,
 som Hunden nedad drev og holdt i Orden,
 saa én for én den Klippen gik forbi.
 I Bugter slynged sig den stejle Sti,
 paa deres Vandring tit de maatte hvile,
 og tusend Kilder saa' de ned at ile,
 og Bæk ved Bæk løb uden Ro og Rist,
 til i en Strøm de samledes til sidst,
 der gjennem snævre Pas sig maatte stride,
 for længer nede rolig frem at glide.
 Men stedse dybere steg Toget ned,
 paa aldrig sete Stier frem de skred,
 bestandig langs med Fjældets brede Revne;
 og Bjærgets Stene blev nu mere jævne,
 og alt som imod Dalen ned de drog,
 de vilde, nøgne Klipper Afsked tog,
 og Træer og Buske de paa ny nu mødte.
 Med større Lethed Foden frem de flytte,
 og Vejen svandt, mens Dagens Timer svandt.
 Igjen de ved en Flodbred sig befandt,
 og atter saa' de Palmetræets Krone,
 og atter Fuglesang de hørte tone,
 thi stedse nærmere de Sletten kom.
 En Stund der gik; da bøjed Stien om —
 og pludselig de saa' mod Østen borte,
 ved Dalens Ende, Paradisets Porte,
 og begge skjælv ved Synet, thi de saa'
 Keruben straalende for Haven staa,
 og i hans Haand dem Flammesværdet skrækked,
 der ned var sænket, saa det Porten dækked.
 Da sagde Adam: »Ad en uret Vej
 fra Bjærget ned i Dalen søgte jeg,
 og Stien opad maa igjen vi drage.
 Til Fjældets Top vi vende maa tilbage,
 thi dette Land jo hører Herren til.
 Kun Natten over her vi tøve vil,
 for efter Vandringen vor Fod at hvile;
 saa snart de første Morgenstraaler smile,
 begynder atter vi vor tunge Gang.« —
 Sit Telt han rejste paa den grønne Vang,

omkring det lejred Dyrene sig stille,
og alle sang i Slummer Dalens Kilde.

VII.

Endnu før Daggry Eva vaagned brat —
forsvunden Drømmen var, som denne Nat
til Paradisets Lunde hende førte,
men end dens Skjønhed hendes Hjærte rørte.
Med den i Tanken hun paa Lejet laa;
tilbage mod sit svundne Liv hun saa',
og hvad hun nys i Drømmens Syn erfared,
som klare Minder nu sig aabenbared.
Hun tænkte paa den Dag, da første Gang
for hendes Øre Livets Toner klang;
da første Gang fra Jorden hun sig hæved,
og med Forundring følte, at hun leved;
da svimlende hun sendte rundt sit Blik
og første Gang i Syne Adam fik;
da han med Jubel hende løb i Møde;
da i Forening deres Stemmer løde,
og, talende, hun første Gang erfor,
at der er Glæde, som har ingen Ord.
Hun mindedes, hvordan ved Aftentide
hun Haven helt gik rundt ved Adams Side;
hvordan de begge stod ved Kildens Rand,
og saa' sig selv afspejled' i dens Vand;
hvordan de under Træet sad fortrolig
og skued om i deres skjønne Bolig.
Hun mindedes den Røst, der til dem lød,
da Solen sank bag Løvet purpurrød,
og Hjærtets Slag hun syntes end fornemme,
da Adam hvisked: »Det er Herrens Stemme.«
Hun tænkte paa, hvordan ved Livets Træ
hun sank til Jorden og med bøjet Knæ
fornam en Fryd, som ingen anden ligned,
da Herrens Haand dem begge to velsigned —
alting saa levende for Tanken stod;
de gamle Dage deres Dyb oplod,
i hendes Øje traadte milde Taarer,
thi Mindets Glæde nu som Smerte saarer.

Men svagt i Østen lysned det igjen;
i Teltets Dør hun sagte træder hen,
og i den blege Dæmring ud hun skuer,
hvor i det fjærne Flammesværdet luer.
Mod Himlens Hvælving hendes Øje gik —
dér mødte Morgenstjærnen hendes Blik:
med mægtig Straaleglans, der rolig blinked,
mod Østen fremad hendes Sjæl den vinked.

Bevæget Eva mod dens Straaler saa';
 som dragne fremad hendes Fødder gaa
 fra Teltet ned i Dalen, langt og længer,
 mens fast ved Stjærnen hendes Øje hænger.
 Det var, som til dens Trøst hun maatte ty,
 det var, som drømte hun sin Drøm paa ny,
 som Livets Morgenskjær sig atter tændte
 og ned i hendes Hjærte Straaler sendte.
 Endnu som Maalet vinkende den stod,
 endnu til Vandring drog den hendes Fod,
 og frem i større Hast hun monne ile,
 som om hun haabed, i dens Skin at hvile.
 Da blegned den med ét — hun saa' omkring,
 og purpurrød var hele Himlens Ring;
 og da fra Himlen hun mod Jorden skued,
 da stod for Haven hun, hvor Sværdet trued.

Dybt bæved Eva — mægtigt, lig et Lyn,
 slog ned i hendes Sjæl det kjendte Syn.
 Som truffen af et Slag hun først fór sammen,
 men snart i hendes Hjærte tændtes Flammen.
 Fremad mod Haven gik hun. Fyldt af Mod
 hun kasted ned sig for Kerubens Fod,
 der holdt fra Paradisets aabne Porte
 med Flammesværdet hver en Skabning borte.
 »O« — stammed hun — »du, som blev kaldt af Gud,
 den Gang af Haven her han drev os ud;
 du, som hans Vilje og hans Naade kjender,
 skjænk i min Nød mig Trøst, som aldrig ender,
 lad mig min Glædes Bolig atter se!« —
 Da lød Kerubens Røst: »Hans Vilje ske!«
 Og opad han mod Himlen Sværdet vendte,
 der, blussende, nu som en Fakkell brændte,
 og ved den unge Morgenrødes Skin
 saa' Eva nu i Paradiset ind. —

Hvor lufted mildt det fra de køle Gange,
 hvor end hun søgte Mærket af sit Skridt!
 Hvor toned Haven rundt af Fuglesange,
 der om hver Morgenvandring minded blidt!
 Hvor saa' sin Ungdoms Blomster hun at prange!
 Hvor hæved Træerne sig rankt og frit!
 Hvor skinned Floden blank ved Himlens Gløden!
 Hvor glimred Duggen frisk i Morgenrøden!

Alt som forklaret var; ej mindste Hindring,
 naar ind hun blandt de spredte Stammer saa'.
 En Duft fra Græsset opsteg, til en Lindring
 for hver en Smerte, der kan Hjærtet naa.
 Alt var som nyt, og dog var alt Erindring,
 hvert ydre Syn et indre føde maa:

og Eva stod for Haven som fortryllet,
med Haabet for sig, men i Mindet hyllet.

Da drejed hun til højre hen sit Øje —
og over Øjets Glans sig trak et Flor:
et mægtigt Træ sig hæver mod det høje,
men Dødens Fugl kun i dets Krone bor.
I stolte Bugter sig de Grene bøje,
hvis bitre Frugt blandt mørke Blade gror.
Det dunkle Kundskabstræ hun strax gjenkjendte,
og bort med Gysen hun i Hast sig vendte.

Hun retted Øjet mod den anden Side
og søgte til sin Trøst nu Livets Træ —
dets Krone ser hun, fuld af Blomster hvide,
der alle skjærmedes af Løvets Læ.
Fra dem mod Stammen hendes Blik nedglide;
men ved sit Syn med ét hun sank i Knæ,
og som i Glæde vilde Hjærtet briste,
og af sig selv hun ikke mere vidste.

Der stod han, mere skjøn end nogen Sinde,
den unge Søn, hvem hun begræd som død —
der stod han, ikke falmet som et Minde,
nej, som et Haab, der Sorgen gjennembrød.
I Solens Guld hans gule Lokker skinne,
hans Kind i Glæde smiler rosenrød,
en himmelsk Fred omkring hans Læber svæver,
og som lykkelig han sit Øje hæver.

Han skued opad mod de fulde Grene,
og løfted, som til Tak, sin unge Haand;
da lød fra Træets Krone Toner rene,
og lyttende han stod, en salig Aand.
Men Røsten tav — han var ej mer alene;
en Engel, svøbt i Lysets Klædebon,
sig sagte nærmed og hans Skulder rørte
og ned til Floden ham ved Haanden førte.

Der saa' ham Eva gaa ved Englens Side,
med Panden lysende af stille Lyst.
I hendes Hjærte Fryd og Længsel stride,
og rørt af Synet sitrer hendes Bryst.
I Haven ind vil hendes Fødder skride;
»min Søn!« hun raaber, »Abel! hør min Røst!«
Men brat tilbage viger hun fofrærdet,
thi pludselig Keruben sænkede Sværdet.

VIII.

I Teltet Adam ej fandt Eva mer.
 Mod Dalen urofuldt hans Øje ser,
 til alle Kanter spejder rundt hans Blikke,
 til Bjærgets Sti han gaar — hun er der ikke,
 og til Pavlunet søger hjem hans Fod.
 Men Timer gik — ved Hjorden end han stod,
 og paa Kamelen hvilte han bedrøvet
 sin Arm og Pande, som af Skræk bedøvet.
 »Nu« — sukked han — »nu er mig Dagen Nat!
 Nu har endogsaa Kvinden mig forladt,
 og ensom jeg paa Jordens Kreds er vorden.« —
 Da faldt hans sorgbetyngte Blik mod Jorden,
 og ved sin Fod han skued Hunden staa.
 Med Øjet spørgende den mod ham saa',
 som til hans Sorg den vilde vide Grunden.
 Og Adam sagde: »Trofast dog er Hunden!
 Den som de andre mig forlader ej.
 Den skal mig følge paa min øde Vej,
 som Mindet og som Resten af det hele,
 og hver Dag vil mit Brød med den jeg dele.«

Sit Blik fra Jorden løfted han igjen;
 i Luften for sig mørk han stirred hen,
 men pludselig hans Kinder højt nu gløde.
 Med Jubel løb sin Hustru han i Møde,
 der gjennem Dalen skred med hurtig Gang.
 Som Engles Hilsen hendes Røst ham klang,
 et Smil om hendes Kind og Læbe svæved,
 og Øjet straalte mildt, da hun det hæved.
 »Tall!« raabte han forundret, »hvad er sket?«
 Men Eva svared: »Abel har jeg set!
 Han stod ved Træet, hvor vi Livet prised.
 Han er ej tabt! Han er i Paradiset!
 Han er i Graven ej! Han er ej død!
 Hans Øjes Straaler til mit Øje flød,
 den Gang i Haven jeg ved Navn ham kaldte!«
 Og alt med Taarer Adam hun fortalte. —
 Men Adam græd og sagde: »Gud er god!
 Det Liv, han gav, ej hjælpeløst han lod.
 Han baner Vejen fra de dunkle Grave,
 der fører ind i Paradisets Have.«

Den ottende Kunst.

(1838.)

Syv Kunster man fra gamle Dage drev,
 hvormed enhver forsøge kan sin Lykke,
 foruden først at gjøre Prøvestykke
 og tage Borgerskab og Borgerbrev,
 og frie Kunster disse syv man nævner.
 Sligt i sin Orden er; kun er det slemt,
 at blandt de syv den ottende er glemt,
 som — skjønt den hverken fordrer store Evner
 saa lidt som megen Lærdom — dog til visse
 ej burde kaldes mindre fri end disse,
 thi frit endnu den øves alle Dage;
 og denne Kunst — er Kunsten at behage.

Er det en Kunst? du spørger. — Tror du, kjære,
 at du behage kan enhver omsonst?

Sig til dig selv: »O, det er ingen Kunst,
 at vinde Hjærter og ved Hjærter Ære«,
 og se, om Livet vil det samme lære.

Nej! at behage, det er just en Kunst,
 som for de fleste selv er højst besværlig,
 og Kunstner er enhver, som vinder Gunst;
 er det ej saa, vil ej jeg være ærlig.

Man hvordan lærer man da Kunsten? Ja,
 jeg nægter ej, at dette just er Knuden;
 thi mangel en behage kan, foruden
 at gjøre selv det mindste til og fra.
 Han fødes til Behag; blot han sig viser,
 man roser og tilbeder ham — man priser
 ham selv for Dyder, som han aldrig har.
 Hver Dames Hjærte i Beslag han ta'er,
 hver Fyrste laaner naadig ham sit Øre,
 hver vil ham tjene, alle kan han røre,
 han i en Haandevending kan forføre,
 og er maaske med alt — dog kun en Nar.
 En saadan én ej Lærdom nødig har.
 Saa er der andre, som med Suk og Smerte
 sig sige maa, at ingen de behage:
 de svede Nætter, og de svede Dage,
 men svede sig dog aldrig til et Hjærte;
 de har paa Ærens Trappe næppe fodet,
 før baglængs strax de styrte ned paa Ho'det;
 de vise næppe sig, om nok saa kort,
 i noget Hus, før Værten raaber: Bort!
 Det er ulykkelige — disse Stakler,
 de hjælpes ej ved Kunst, men ved Mirakler.
 Men endnu er den tredje Sort tilbage,

Syv Kunster, de syv frie Kunster kaldtes i Middelalderen de Videnskaber, som enhver dannet maatte have studeret: Grammatik, Rhetorik Dialektik, Geometri, Arithmetik, Astronomi og Musik.

den store Mængde, som ej kommer i
den nævnte dobbelte Kategori:
Folk, som har sure og har søde Dage,
Folk, som behage, og som ej behage,
alt eftersom de Tingene vil tage;
Folk, som i Lykkens Bog har et Kapitel,
om ej paa anden Vis, saa ved en Titel;
Folk, som sig altid føle for med Hænderne,
og aldrig røre tør ved Yderenderne;
Folk, som, lig Koen, dø, mens Græsset gror,
kort — Folk, som Folk er flest paa denne Jord.
Til dem at tale har jeg her den Ære;
thi naar de vil, saa kan de Kunsten lære.

I Kinas Land, hvor alting som bekjendt
er i den bedste Orden, hvor man kjender
for alting Raad og Trøst, man ogsaa har
i Kunsten at behage Professorer.
De bo i Peking, nær ved Kejserborgen,
og over deres Døre læser man
med gylden Skrift de Ord: *King-kong-fut-se
pe-kuang-pe* — Ord, som paa dansk betyde:
Træd ind, min Ven! du vil det ej fortryde.

Til slig en Mand en Morgen kom en Yngling,
hvis Navn var Peri, med fortvivlet Blik,
med Sorgens Mærke paa de blege Kinder,
og sagde sukkende: »Giv mig et Raad!
Lær mig den Kunst, at vinde trende Hjærter,
hvis Gunst jeg mistet har, igjen tilbage.
En Ven jeg havde, en fortræfflig Digter
i højere kinesisk Poesi;
og en Patron, en Mandarin, jeg kjendte,
som mente mig det vel; og o! jeg elsked
en dejlig, ja en himmelsk Kina-Datter,
hvis smalle Øjne sade sødt paa skraa,
hvis Fod i Længde knap var fire Tommer,
hvis dunkle Haar var samlet til en Kegle,
der paa det spidse Hoved yndigt nikked —
men Ven og Elskerinde og Patron
har alle mig med Kulde Ryggen vendt,
og jeg behager dem ej mer.« (Her kvaltes
af Sorg hans Stemme, og af Smerten bøjet
sank han til Jorden ned med Graad i Øjet.)

»Nu, lad dig trøste!« sagde mildt den lærde,
idet han hæved ham fra Gulvet op.

»Jeg kjender en, hvis Kunst har fanget Sjæle,
og som dig lære skal den samme Kunst.«

Med disse Ord han drog et Dække bort,
 som delte Stuen, og for Peris Blik
 sig viste nu en siddende, en stor
 og majestætisk Menneske-Figur
 af Porcellæn, hvis Hoved, der var smykket
 med en uhyre høj og spids Terrin,
 bestandig nikked fremad og tilbage,
 som vilde det sig selv i Slummer vugge;
 med andre Ord: en stor kinesisk Dukke.

»Min unge Ven,« — Professoren nu talte —
 »betragt ærbødig denne sjældne Mand;
 thi denne Mand var, som han sidder her,
 i lang Tid Favorit hos en Minister;
 selv Kejseren ham højlig yndet har,
 og hvad det smukke Kjøn betræffer, da
 jeg ingen kjender, som var elsket mere,
 og som fortrylled Hjærterne paa flere.«

»Du spørger,« sagde Ynglingen, idet
 han til Figuren gik og slog med Stokken
 paa Dukkens Hoved, saa at hult det gjenlød:
 »Hvor er det muligt? Denne hjærneløse
 og tomme Dukke — den en Favorit,
 ej blot hos en Minister, men hos Damer?«

»Til!« — svared hin — »forsynd dig ej med Ord,
 og spot ej daarlig, hvad du ej begriber!
 Ja, det er sandt, den sjældne Mand er hul,
 og Hoved kun han viser ved at nikke;
 men denne Nikken er et Hovedfortrin,
 og just hans Hulhed er hans største Dyd.
 Ved denne Form af Bryst og Mave, ser du,
 gi'er som et Ekko Lyden han igjen,
 og samme Øjeblik, som man ham spørger,
 forkynder ogsaa han Orakelsvaret.
 Stil dig foran ham! Gjentag højt og tydeligt,
 hvad Mandarinen, hvad din Elskerinde,
 og hvad din Ven dig sagde sidste Gang,
 før bort de vendte sig i Vrede fra dig,
 og mærk dig nøje, hvad den vise svarer;
 thi ægte Visdom, Raad og Hjælp og Trøst,
 alt vil du finde samlet i hans Røst!«

»Hvert Ord, som da de sagde, vel jeg mindes,«
 gjensvared Peri, der nu rask sig vendte
 mod Dukken om, og udbrød højt og lydeligt
 med Mandarinens Røst: »Min unge Ven,
 sig mig paa Ære og Samvittighed
 din Mening om, hvad nylig her sig hændte,
 thi ej jeg nægte kan, at jeg faar Skrupler:

den Gang Soldaten jeg lod Ho'det slaa af Betleren, der gik omkring og tiggede, mon da jeg gjorde Uret eller Ret?»

»Ret!« raabte Dukken, mens den heftig nikkede, og som et Ekko, medens Halsen vrikkede, den gjentog atter Ordet: Ret — Ret — Ret. — »Jeg svared Uret,« — sukked Peri let.

Med Digterens og Vennens Stemme talte nu atter han til Dukken: »Bedste Broder, hvis Dom jeg véd er sanddru, og hvis Bifald er kjært mig over alt — o sig, hvad tykkes dig om det Digt, hvori jeg Teen priser og navnlig hæver højt den over Kaffe, det lange Digt, som jeg i Gaar dig skikkede; sig, finder du det daarligt eller godt?»

»Godt!« raabte Dukken, som nu voldsomt nikkede, og mens af Halsen frem den Lyden hikkede, den repetered atter: Godt — godt — godt. — »Jeg« — sukked Peri — »trak paa Skuld'ren blot.«

Nu tredje Gang mod Dukken han sig vendte, paatagende sin Elskerindes Røst:

»Min ømme Ven, hvem sødt min Sjæl tilbeder, hvad synes du om disse sorte Pletter, som omkring Øjet jeg med Tusch mig prikkede? Sig, finder du med denne Pynt mig skjø n?»

»Skjø n!« raabte Dukken himmelhøjt og nikkede, og medens Peri den i Munden kigede, fra Brystet toned atter: Skjø n — skjø n — skjø n. — »Jeg svared omvendt,« sukked Kinas Søn.

Den lærde smilte — Ynglingen i Tanker paa Jorden stirred. Da med ét han udbrød, idet han hæved Haand og Blik mod Dukken:

»Ja, du har Ret, du vise, hvem jeg haaned, fordi jeg ej forstod din dybe Tomhed, og ej begreb dit hule Væsens Kjærne! Ja, du har Ret! Og som i Spejlet ser jeg i dine Ord min Skæbne og dens Aarsag. Men kan min Brøde aldrig da forsones? End nikker du til mig — din Trøst jeg fatter: Du er min Lærer, jeg er din Discipel.«

Han gik; men os Historien beretter, at inden trende Dage vandt han atter tilbage sine trende tabte Hjerter. Ja, fremad gik han med utrolig Lykke, idet bestandig nikkende han gjengav enhver hans egen dyrebare Røst.

Nu er han allerede Mandarin,
har otte Paafuglfjer og sexten Koner,
af hvilke fast til Raseri han elskes.
Ja selve Kejseren ham er bevaagen,
og har ham tillagt Navnet: *Pekko-Ekko*,
paa dansk: den højst behagelige Mand.

Her ender min Fortælling, og Moralen
jeg overlader hver at drage frem.
Erindrer blot, at Kina er dens Hjem;
om os naturligvis er ikke Talen.

CARL PLOUG.

(Født 1813.)

Et Kys.

(1855.)

Et Kys en Gang er blevet Grænsen,
som skilte For- og Fremtid ad,
og Skæbnens Lov har været skrevet
paa Pigelæbens Rosenblad.

Et Kys har aabnet Mandens Stræben
den Vej, som for ham syntes lukt;
et Kys har løsnet Ørnens Vinger
og spændt dem ud til dristig Flugt.

Et Kys har med sin milde Flamme
en Gang tændt Ærens høje Bavn;
et Kys har givet Danmarks Saga
i Gjem et herligt Heltenavn.

I.

Han var en Svend saa sund og kraftig,
som nogen af den jyske Rod,
med aabne Træk og brede Skuldre,
med modig Sjæl og fyrigt Blod.

En Aandens Kriger var han vorden,
Soldat udi den sorte Hær;
men Bog og Pen han heller bytte
gad med en Hest og med et Sværd.

Ud i den vide Verden higed
han efter Ros og Æventyr,
men Armod bandt til Fædrejorden
med Lænke tung den stakkels Fyr.

Han svælgede i Hædersdrømme
og drak af Haabet mangen Rus;
men dagligt Brød han fik af Naade,
og borget var hans Glædes Krus.

En Dag med tvende Kammerater
han vandred under Voldens Løv,
og vejred Sindet ud i Solen
og pumped Lungen læns for Støv.

Paa én Gang han i Farten standsed,
og glemte, hvad han vilde sagt;
det var, som pludselig han ramtes
af en usynlig Tryllemagt.

Hinsides Gaden i et Vindve
der sad en Pige favr og fin,
halv skjult af store Gyldenlakker
og et misundeligt Gardin.

Og dette Syn det var, der fængsled
hans Blik, hans Tanke og hans Fod,
til, vakt af sine Venners Latter,
han skamfuld rødmed som et Blod.

»Hør, Poul! du mener jo, at Lykken
dig bi'er paa en fremmed Strand;
men om den hjemme fra dig følger,
det kan vi prøve nu paa Stand.

»I Fald hin unge, skjønnne Jomfru,
der bragte dig fra Samling nys,
er villig til for vore Øjne
at række dig sin Mund til Kys —

»saa skjænke vi dig Rejsepenning,
at du kan fare flux af Sted
ud i den vide, skjønnne Verden.
Det er vort Ord, det staa vi ved.«

Saa talte af de to den ene,
den anden talte med et Nik.
Et Øjeblik sig Poul betænkte,
saa vendte han sig om og gik.

2.

Alene i Dagligstuen
 Professorens Datter sad
 og nynnede paa en Vise,
 hun lærte sig uden ad.

Af sytten Sommers Fylde
 løftedes Barmens Hvælv,
 hvor rig hun var i sin Ynde,
 det anede mindst hun selv.

Thi Stempel af Sjælens Renhed
 hver Skjønhedslinje fik,
 og Hjærtensgodheden lyste
 igjennem det klare Blik.

I Hjemmets ensomme Stilhed
 hun var i sit Element,
 og kjendte den store Verden
 saa lidt, som hun selv var kjendt.

Hun kjendte den falske Pænhed
 saa lidt som dens frække Spøg,
 men fulgte en indre Stemme,
 der aldrig for hende løj.

Det banked sagte paa Døren,
 og Jomfruen lukkede op;
 forundret Ungersvenden
 hun maalte fra Taa til Top.

»Min Fader er ikke hjemme;«
 hun talte, da tavs han stod
 og søgte forgjæves efter
 sit raske Ungdomsmod.

»I vredes ej, ædle Jomfru!
 Jeg søger Jer Fader ej;
 til Eder er det alene,
 jeg styrede hid min Vej.

»Det Ærend, jeg har til Eder,
 er vistnok af sælsom Art;
 men vil I taalmodig høre,
 saa faar jeg det vel forklart.

»Jeg føler her inde Evne
 til mandig og dristig Daad;
 men til at søge min Lykke
 jeg haver saa daarlig Raad.

»Jeg længes til fremmede Lande
 at vinde et hædret Navn;
 men kæmpe maa jeg herhjemme
 daglig med Armod og Savn.

»Nu haver jeg tvende Venner,
 som sprænge kan mine Baand;
 men Vilkaaret, som de sætte,
 det ligger i Eders Haand.

»At skjænke mig Rejsepenning
 det have de lovet nys,
 i Fald blot for deres Øjne
 I skjænke mig vil — et Kys.«

Ned over Jomfruens Kinder
 en Purpuriling der fór,
 og hendes Læbe sig krused
 alt til et harmfuldt Ord.

Dog, før end hun Ordet nævned,
 løfted hun Øjet igjen,
 skulde dets Lynslag ramme
 den dristige Ungersvend.

Men ak, der stod han saa rolig,
 baade beskeden og kjæk,
 med saa ærbare Miner
 og med saa ærlige Træk.

Atter sig Jomfruens Øje
 sænked, thi Lynet var spildt;
 og med en dybere Rødme
 svared hun venlig og mildt:

»Uret har I vel sagtens,
 at I med saadan en Bøn
 op til en ærbar Kvinde
 haver Jer sneget i Løn.

»Men om Jert Aasyn ej lyver,
 saa er I ædel og god,
 derfor jeg Eders Lykke
 ej heller vil staa imod.«

Tog hun ham saa ved Haanden,
 sammen til Vindvet de gik.
 Jomfruen blussed og bæved;
 Kysset han tog og fik.

3.

Han rejste did, hvor Kampens Bulder
til Arbejd kaldte kjække Mænd,
og Hæderen stod som paa Pinde
for hvem, der vilde fange den;

did, hvor al hjemløs Kløgt og Manddom
blev samlet af den store Zar,
for Krigens Dont og Fredens Kunster
at lære Østerlands Barbar.

Her var en vid og frodig Ager,
hvor han den Rigdom kunde saa,
som ingen hjemme havde agtet,
mens den i Armods Gjemme laa.

Her modnedes i Dagens Straaler
de skjulte Evner og bar Frugt,
og hver en Drøm, hans Ungdom drømte,
hans Manddoms Kraft opfyldte smukt.

Her mangled Rum ej for hans Virken,
her Maal og Med hans Higen fandt:
paa Pultavas blodstænkte Snemark
han sine Riddersporer vandt.

Fra Slag til Slag han Zaren fulgte,
og Lykken fulgte i hans Spor;
den Ros, som rundelig han høstede,
alt vidt paa Rygtets Vinger fór.

Da spurgte han, at Krigen atter
var naaet til Danmarks Kyster hen,
da tænkte han: Nu Fædrelandet
behøver alle sine Mænd.

Og Orlov bad han sig af Zaren
og ilte til den danske Hær,
og bød Kong Frederik den fjerde
sit Snille og sit gode Sværd.

Nu, med en fremmed Æres Stempel,
var han ej mer at kimse ad;
nu var af hjemlig Glans og Hæder
til fals saa meget, som han gad.

Nu alle maatte lydt bekjende,
at stor han var i Ord som Daad;
saa meget som hans Arm i Slaget,
hans Stemme gjaldt i Kongens Raad.

Og gyldne Naadestegn i Mængde
han for sin Troskab fik i Løn,
og Adelsbrev og Skjoldemærke
blev skjænket Bedemandens Søn.

4.

Alene i Dagligstuen
Professorens Datter sad
og nynnede paa en Vise,
hun havde lært udenad.

Den Vise var om en Ridder,
der fór paa fjærne Tog,
men havde en Fæstemø hjemme,
hvis Billed med ham drog.

Omsider han kom tilbage
med Ære og med Guld
og hende fandt saa trofast,
som han var hende huld.

Og Jomfruens tavse Tanker
leged ved hendes Sang;
hun tænkte: Mon han dog ikke
kommer igjen en Gang?

Mon han endnu i det fjærne
tumler sig stærk og kjæk,
eller mon Dødens Bleghed
dækker de ædle Træk?

Det banked sagte paa Døren,
og Jomfruen lukkede op;
forundret en fornem Herre
hun maalte fra Taa til Top.

Med Guld hans Kjortel var
bræmmet,
og Ordner skjulte hans Bryst,
hans Kind af Solen var brunet,
men Øjet var kjækt og lyst.

»Min Fader er ikke hjemme,«
forvirret stammede hun;

thi han stod, som han ventede
en Hilsen af hendes Mund.

»I vredes ej, ædle Jomfru,
jeg søger Jer Fader ej,
til Eder er det alene,
jeg styrede hid min Vej.

»Det Ærend, jeg har til Eder,
er vistnok af sælsom Art;
men vil I taalmodig høre,
saa faar jeg det vel forklart.

»Sig, husker I det ej længer?
For syv Aar siden en Dag
kom her en dristig Yngling
og Jer betroede sin Sag.

»Da tog I venlig imod ham
og skjænkede ham et Kys,
der førte fra Ringheds Skygge
ham ud i Livets Lys.

»I Manden, der staar for Eder,
hin Ungersvend I ser;
nu har han af Guld og Ære
sig hentet nok og mer.

»Men hvor hen Skæbnen ham
førte
i Kampens blodige Leg,
dog Eders yndige Billed
ej af hans Tanke veg.

»Og mellem sin Ungdoms
Drømme
han ingen drømte saa skjøn
som den, at finde hos Eder
en Gang sin Manddoms Løn.

»Og hvis I ham ikke hader,
og ej Jer Frihed har tabt,
vil I da dele den Lykke,
som selv I haver skabt?«

Just fjorten Dage derefter
»Vor Frue« stod i sin Pragt;
ikkun den dybe Hvælving
trodsed Lysenes Magt;

i Professorernes Gaarde
skinned hvert Vindve klart;
de nærmeste Gader gjenlød
af Karossernes Fart;

og uden for Kirken trængtes
nysgjerrige Kvinder og Børn.
— Da ægted Ingeborg Vin-
ding
Poul Vendelbo Løvenørn.

JENS CHRISTIAN HOSTRUP.

(Født 1818.)

Gjenboerne.

Sangspil.

(1844.)

Personerne.

Klint, {	Kontubernaler.	}	Regen-	Rikke, hans Datter.
Basalt, {				sianere.
Klemme, Mediciner.				Madsen, {
Søren Torp, Theolog.				Mikkel, { hans Svende.
Hutter, Jurist.				Lars, }
Flere Regensianere.				Løjtnant v. Buddinge.
En Skomager.				To Spidsborgere.
Smidt, Kobbersmed.				En Opvarter.
Madam Smidt, hans Kone.				

Første Akt.

Et Værelse paa Traktørstedet Kristian Firtal.

Første Scene.

To Spidsborgere sidde med Snapse og Øl.

Første (drikker). Naa, det er da kjønt, at du ikke ogsaa er gaaet ind i disse hersens Maadelighedsindretninger. Der er nu Kristen Hansen, du véd — han, Ligvognskusken — han har nu i en Snes Aar hver Formiddag kommet her op og faaet sig sin Dram og sin Skive Ost, men hvad mener du? Nu har den gamle Somikkel paa én Gang faaet Samvittighed og er gaaet over til Maadeligheden.

Anden. Hvad siger du? han Kristen, der kjører med Ligvognen, det var da Satans! Men hvem har forlokket ham dertil?

Første. Aa, det er sgu den Kælling, det tør jeg bande paa, for hun er nu bleven saa grumme højbenet, siden han er kommen til at kjøre med den Fløjels.

Anden. Ja, min Kone puffer ogsaa til mig, hver Gang jeg tager mig en Sopian, men det regederer jeg inte paa, for jeg har nu selv gjort min Betænksomhed derover, og der er sgu ingen Rimelighed i den Ting. Hvad siger du?

Første. Nej, vist ikke!

Anden. Nej, ser du, jeg ræsonnerer nu som saa: naar de vil betale mig honnet, for at jeg skal drikke en Sopken mindre, saa vil jeg betænke mig derpaa; men naar de baade forlanger, at jeg skal lade være at drikke — naturligvis til Maade — for jeg drikker aldrig mere, end som at jeg kan passe Værkstedet — naar de baade forlanger det, og saa tilligemed at jeg skal betale dette hersens Kontinent, saa er det sgu en urimelig Tale.

Første. Ja vell! men tro du mig, det er inte andet — men inte mine Ord igjen — (hviskende) det er inte andet end den rene Kabale.

Anden. Kaba — hvad siger du? Jeg hørte inte rigtig.

Første. Det er Filureri, min Bro'r! For saadan sagde han, Søren Luft, Brændevinsmanden, og han véd det, for han er jo selv emplaseret i Sagen; hør, Per, sagde han, det er inte andet end den rene Kabale.

Anden. Skulde det være?

Første. Jo, sagde han, for det er natyrligvis Vintapperne, der har stukket Hovederne sammen for at trække Næringen til sig. Men naar man lever i et Land, skal man sgu ogsaa drikke Landets Produkter, og meget heller end jeg vil ligge og fedte i Vinen, vil jeg gaa ind i den totale Rungeneringsanstalt eller tage der ud paa Klampenberget og drikke Vand, for saa bliver Pengene dog i Landet. Men Død og Plage! Nu maa jeg nok af Sted.

Anden. Hvad, vil du gaa nu allerede? Hvad haster det?

Første. Jo, for jeg skulde hen og have mig en Billet til den italienske Opera.

Anden. Hvad Satan! gaar du i den italienske Opera?

Første. Ja, jeg gik der hen i Søndags, for mine Tøse er rent gaaet fra Snøvsen derover, og hør, véd du hvad, det er inte saa tosset, det er sgu ærlig sine tre Mark værd.

Anden. Saa, er det virkelig? Men kan du da forstaa, hvad de siger?

Første. Nej, det kan jeg ikke.

Anden. Er det da kanske deres Trimulanter, du løber efter?

Første. Nej, gu er det ikke nej, for det kan mine Tøse gjøre lige saa godt.

Anden. Men hvorfor gaar du da der hen?

Første. Jo, det skal jeg sige dig, det er for deres Gebærder. Aa, de Gebærder, de er Penge værd, dem skulde du bare se. Der oppe paa det kongelige Theater, der gaar de omkring ligesom andre Mennesker, og det gjør de meget natyrlig, men det er det bare Vand mod Italienerne, for, naar de først begynder, saa farer de om og skaber sig og sparkes ud med Bagbenene og river sig i Haaret, saa man kan grine sig ihjel der over. Ja, man skulde næsten forsvære, at det var rigtige, levende Mennesker, men det er netop Kunsten.

Anden. Hør, bi nu lidt, og lad os faa en Sopken til.

Første. Aa ja, lad gaa! (raaber) Lars!

Opvarter (udenfor). Høj!

Første. Hør du! lad os faa to og en halv, to rigtig krabate Skandinaver!

Anden Scene.

De forrige. Klint.

Klint (ud af Døren). Men lad mig faa det lidt snart!

Første. Naa, der har vi jo Studenten.

Anden. Hvem er det?

Første. Det er en flink lille Fyr, der somme Tider kommer her op. — Naa, god Dag, Hr. Student! Kom og sæt Dem her hos os!

Klint (sætter sig). Tak! Naa, hvorledes morer De Dem saa i skandinavisk Selskab?

Første. Aa Død og Plage! hvor det er dejligt!

Anden. Hvad, er du i det skandinaviske? Hvad gjør du dèr?

(Opvarteren bringer Mad til Klint og Øl og Brændevin til de andre.)

Første. Aa, jeg er alle Vegne, for man skal dog kunne sige, at man er med. Men det koster mig rigtignok en god Skilling mellem Aar og Dag. Ser du, for det første er jeg Skandinav, og saa er jeg i Trykkefriheden.

Anden. Naa, saa du er ogsaa deri? Hør, hvad er det egentlig for noget?

Første. Aa, det er — ja jeg véd det sgu egentlig ikke, og der er heller ikke meget ved det, men det er ogsaa grumme billigt. Og saa er jeg i Læseforeningen, og saa er jeg i Industriforeningen.

Anden. Er du ogsaa i Industriforeningen?

Første. Ja natyrlig — og saa er jeg Slesvigholstener.

Klint. Hvad, er De Slesvigholstener?

saa er jeg i Trykkefriheden, ∴ Medlem af »Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug«. saa er jeg Slesvigholstener, ∴ Medlem af »Den slesvigske Forening«.

Første. Ja, jeg er inde i dette hersens slesvigske Kommers, og det skal jo ogsaa være det fornemmeste af det alt sammen.

Anden. Hør, véd du hvad, Per, det skulde du inte.

Første. Aa sikken Snak! Hvorfor skulde jeg inte?

Anden. Nej, det skulde du inte, for du kan tro mig, med det Væsen og de Anstalter bliver du ikke anset paa højere Steder.

Første. Det bliver jeg sgu heller ikke alligevel; er du kanske anset paa højere Steder?

Anden. Aa sikke noget! Men du skal holde dig ved din Handtering og huske paa, at du kun er Øltapper.

Første (vred). Ja, men er jeg Øltapper, saa er du en gammel Svinepels, der har du min Mening.

Anden (hidsig). Hvad — er jeg en Svinepels, siger du?

Første. Ja gu er du saa! (til Klint) Ikke sandt?

Klint. Ja, den Kategori bruge vi ikke paa Regensen; vi vilde kalde ham en Filister.

Første. Ja, det er rigtigt! Nu kan du selv høre, Kristoffer, at du er en Filister.

Anden. Aa, du er lige saa meget Filister som jeg.

Første. Nej hør, Kristoffer, nu skal du bruge Ræsonlighed, for ellers faar du sgu Prygl.

Anden. Vil du give mig Prygl?

Første. Ja, det vil Død og Plage jeg (slaaer Klint paa Skulderen).

Klint (springer op). Naa, for Pokker! Vil De nu være ordentlige! er det en Manér for dannede Mennesker?

Anden. Dannede Mennesker? sagde De dannet Menneske!

Klint. Aa, lad nu være at skringe saa forbandet! Ellers bliver De kastet paa Døren.

Anden. Kastet paa Døren? Hvem vil kaste mig paa Døren?

Første. Vil ingen anden, saa vil sgu jeg.

Anden (indædt arrig). Vil du kaste mig paa Døren? Nej, du kan spare dig det. (Gaar hen imod Døren.) Dannet Menneske! Hm! Det kan De selv være — jeg er inte mere dannet Menneske end som De. Men jeg griner af jer — gjør jeg — jeg griner af jer — hæ, hæ, hæ! (Gaar.)

Første. Nej, sikken en Kjæltring! — jeg syntes, han grinte af mig.

Klint. Ja, han gjorde saamænd.

Første. Grinte han virkelig? Godt! han skal faa noget at grine af. Hm, hm! (Gaar hen til Døren.) Men er De ogsaa vis paa, at han grinte?

Klint. Ja vist er jeg vis paa det.

Første. Godt! — naa, saa han grinte? — Godt! (Gaar.)

Tredje Scene.

Klint. Skulde han være gaaet efter ham? Jeg kan dog ikke tro det. (Ser ud ad Vinduet.) Ja, Kristoffer farer rigtignok i stor Hast op ad Vimmelskaftet — og der kommer den anden — ja, jeg tænkte det nok! — han har allerede glemt sine hævn-gjerrige Planer og gaar ganske langsomt og sindigt over Torvet. O, det er dog nogle dejlige Folk! og det er et dejligt Hus, dette Kristian Firtal, Perlen for alle Ølhuse, hvor den velsignede usminkede Spidsborgerlighed har fundet et Asyl i denne polerede Verden.

Mel. Fredmans Epistel 31.

I.

Paa Knejper just ikke jeg sværmer,
 dog her kommer jævnlig jeg hen,
 naar Maanedens Midte sig nærmer
 og Pengenes Ende med den.
 For naar man ej lider at snylte
 og dog har sin Middagsmad kjær,
 saa ta'r man for sex Skilling her
 sin Grisesylte.

2.

Har jeg saa min Sult honoreret
 og bragt den til Tavshed omtrent,
 saa bliver Desserten serveret,
 og den er især excellent.
 Den finder man ej hos Ministre,
 nej, her kun man nyder komplet
 den kostbare, kostbare Ret
 af danske Filistre.

3.

Saa gjør da, I smægtende Ganer,
 paa Amagertov en Visit!
 Hver fastende Regensianer
 kan faa Rariteterne frit.
 Men tys! alt nogen jeg hører,
 saa hen til mit Bord i Galop!
 (Sætter sig. Med Hentydning til de indtrædende.)
 Jeg æder, jeg æder dem op
 med Øjne og Ører.

Vimmelskaftet, Værtshuset »Kristian Firtal« laa paa Amagertov.

Fjerde Scene.

Klint. Madsen. Løjtnant v. Buddinge.

Løjtnant. Tak skal De have! Det var en sand Fornøjelse at spise her oppe. Og Aalen havde en overmaade ren Smag. Jeg tør bande paa, den Aal er fra Stadsgraven.

Madsen. Saa?

Løjtnant. Ja, jeg kjender de Aal fra Stadsgraven, dem har jeg fisket mange Tusende af. — Men hvor er det, De fører mig hen? Jeg troede, vi skulde gaa hjem.

Madsen. Jo, jeg skal sige os — jeg vilde nu nok snakke med Dem under fire Øjne, og der inde i den anden Stue sad saa mange Kammerater.

Løjtnant. Ja, men der henne sidder jo ogsaa en.

Madsen. Aa, De ser jo, han er geskjæftiget med sin Mad. Han lurder inte.

Klint *(afsides)*. Nej, Gud bevare's! Det ser ud som en Smeddesvend og en afdanket Underofficer.

(De sætte sig ved det andet Bord.)

Madsen. Hør, Hr. Løjtnant! De er en fin Fyr og en vittig Fyr.

Løjtnant *(smigret)*. He he — jeg er ikke saa indbildsk, at —

Madsen. Aa Sludder — jo vist er De. Det siger Mester ogsaa. Og De er en Fyr, som kommer hos de store og har Forstandighed paa, hvordan man skal vende og gebærde sig blandt Menneskens Børn.

Løjtnant. Aa, De er nu altid saa galant.

Madsen. Gu er jeg ikke, Hr. Løjtnant! For jeg smasker nu aldrig paa, hvad jeg vil sige, men lader altid stryge lige fra Leveren. Saa kan De tage det, som det falder.

Løjtnant. Ja, jeg indrømmer rigtignok, at jeg har nogen Erfaring.

Madsen. Ja, naturlig — det har De Ret paa! Og det er justement derfor, at jeg har sla't en Klo i Dem, for at De skal hjælpe mig ud af denne hersens Konfession.

Løjtnant. Hvad for en Konfession? hvad mener De?

Madsen. Ih, det Vrøvl med disse Kjærlighedsbedrifter. For De har vel nok obselveret, at jeg gaar og lirker med den lille Rikke; men hun vil ikke hænge fast.

Løjtnant. Ja, det har jeg nok mærket. Jo, De er en stor Skjælm.

Madsen. Ja, for hun er det nysseligste Pigebarn, der kan stikke i to Strømpeskafter, og det siger nu Mester selv, for han siger: »Hun er den kjønneste Maskine, jeg har gjort i mine

Dage«. Men det er et stort Ord, for Mester gjør nyskelige Maskiner. Men hør, det er sandt — Løjtnanten har nok ikke set min Maskine?

Løjtnant. Naa, Deres Mesterstykke? Er den nu færdig?

Madsen. Ja, det kan De bande paa. Mesterne var nu oppe at se den i Gaar, og de sagde, at det var riælt Arbejde, og det siger Mester ogsaa. Aa, De maa komme op og se den: blankt Messingtøj med Løvefødder og Gesvejsning! Saadan noget ser man ikke hver Dag.

Løjtnant. Jeg er meget begjærlig efter at se den. Men for at komme tilbage til Rikke, har De mærket, om hun føler Gjenkjærlighed for Dem?

Madsen. Jeg har inte mærket det, og det forlanger jeg inte paa, for det giver sig immervæk, naar vi først kommer sammen. Nej, naar hun barestens vil have mig, for der er nu denne hersens Student.

Klint (afsides). Student!

Løjtnant. Ja, jeg har haft Øje med ham for Deres Skyld, og han er virkelig ikke uden Farlighed.

Madsen. Ja, han gaar immervæk og gjør sig saa behagelig, og det kan de Fruentimmer godt med; det kresserer dem. Men kraperligt er det dog alligevel, og kunde jeg barestens faa talt et Alvorsord med ham —

Løjtnant. Ja, naar De blot vil følge mit Raad!

Madsen. Har De Raad? Det var da ganske nyskelig gjort af Dem. Kom, De er min Ven (klapper ham dygtig).

Løjtnant (gnaven). Naa, naa, lad være!

Madsen. Kom med Raadet, Hr. Løjtnant. Op med det, som det er!

Løjtnant. Saa hør da! De véd jo, at vi i Aften skal til Selskab i Anledning af Hr. Smidts Geburtsdag, og at Studenten ogsaa er inviteret.

Madsen. Ja, men hør, hvorfor sidder De nu og snakker om alt det, da De selv siger, at jeg véd det? Op med Raadet!

Løjtnant. Hør nu bare! De véd, at Fruentimmerne er nogle løjerlige Mennesker.

Madsen. Ja vel.

Løjtnant. Man kan tilintetgjøre al deres Kjærlighed, al deres Interesse for en Tilbeder, naar man bare kan opnaa at gjøre ham latterlig i deres Øjne. Naar De altsaa blot kan gjøre Studenten latterlig.

Madsen. Ja, men hør, hvor kan jeg befatte mig med de Dele? Jeg kan sgu ikke gjøre Studenten mere latterlig, end som den Slags Folk gemenlig er.

Klint (afsides). Tak for den!

Løjtnant. Jo, vist kan De. Vil De nu bare høre! De skal være yderlig galant imod ham og i ét væk klinke og drikke med ham, kort sagt, arbejde paa, at han kan faa noget paa Skallen. Kan De blot bringe ham saa vidt, at han bliver sluddervorn eller dinglevorn, saa taber lille Rikke nok Appetitten.

Madsen. Kan jeg nu stole paa det?

Løjtnant. Ja, bare De kan faa ham drukken.

Madsen. Hør, véd De hvad! De Fruentimmer er dog nogle løjerlige Børster. Men jeg skal drikke ham saa lynende plakat, saa han ikke kan se sine egne Øjnestene.

Klint (afsides). Hvad kan det være for en Student? — Jeg maa have fat i dem.

Madsen. Nu rejser han sig der henne.

Klint (afsides). Nu maa man være fræk. (Lader, som han vil gaa og pludselig opdager Løjtnanten.) Ah, god Dag, Hr. Løjtnant! Det er mig en Fornøjelse at se Dem. Hvorledes har De haft det saa længe?

Løjtnant. Jo, tusend Tak! overmaade godt —

Klint. Løjtnanten kjender mig maaske ikke igjen?

Løjtnant. Jo, Gud bevare's — hvor kan De tro det? Jeg kjender Dem overmaade godt. Men — jeg tilstaar, jeg er noget distrait — jeg kan ikke ret huske, hvor fra vort Bekjendtskab egentlig skriver sig.

Klint (afsides). Det er i Grunden ikke saa underligt. (Højt.) Ja bi lidt — maaske vi kan komme paa det ved fælles Hjælp.

Mel. Og det var i Aaret atten Hundrede og syv.

I.

Hvor første Gang jeg sammen med Hr. Løjtnanten kom, det lige paa Tungen mig brænder; det — hvis jeg ikke fejler — var i et Selskab, som blev givet hos en — Mand, som jeg kjender.

Løjtnant.

Ja ganske rigtig var i Selskab det bestemt, men hvor — ja, jeg maa tilstaa — det har jeg selv forglemt.

Klint.

Mon hos Farver Krap?

Løjtnant.

Nej, dèr var det vel knap.

Klint.

Hos Etatsraad Blok?

Løjtnant.

Ja hør, dèr var det nok.

Ak ja, man bliver bedt jo saa mange Steder om, man husker ikke alle sine Venner.

2.

Klint.

De kommer meget ud?

Løjtnant.

Ja, mere end jeg vil;
 man trækkes jo i Høflighedens Lænke,
 man bliver bedt til Selskab, til Løjer og til Spil,
 saa nødes man.

Klint.

Ja, det kan jeg tænke.

Løjtnant.

Men hvor var det dog nu, jeg første Gang Dem saa'?
 Det synes jeg bestemt, jeg maa kunne komme paa.
 Hos Baron Gerard —

Klint.

Jeg aldrig været har.

Løjtnant.

Var det da maaske
 hos Grev von Silbersee?

Madsen.

Hvad kommer De til Grever?

Løjtnant.

Man tvinges jo dertil,
 man nødig sine Venner vil krænke.

3.

Madsen.

Ja Fyren dèr forstaar nok den fine Manér.

Løjtnant.

Men, kjære!

Madsen.

Gjør nu ingen Komplimenter. (Til Klint.)

De kjender ham?

Klint.

Jeg har jo den Ære.

Løjtnant.

Aa, jeg be'r!

Et nøjere Bekjendtskab jeg mig venter.
 Mit Navn har De vel glemt?

Klint.

Hvor kan De mene det?

(Afsides.) Hvad aldrig man har vidst, det man glemmer ikke let.

Løjtnant.

Deres Navn er — bi!
 jeg løber sur deri.

Klint.

Klint jeg hedder —

Løjtnant.

Ja Gud!

Madsen.

Det havde De svedt ud.

Løjtnant.

Ja, Navne let jeg glemmer, men derpaa ej De ser, vi er jo dog gamle Bekjendter.

Klint (afsides). Det Bekjendtskab blev hurtig stiftet.

Løjtnant. Ja Hr. — men hvad var det nu De hed?

Klint. Klint.

Løjtnant. Ja vist — Hr. Klint. Gud véd, hvor jeg dog kan gaa saadan i Taaget og glemme det, som jeg véd saa godt? Men, Hr. Klint, De maa undskylde mig, om jeg er lidt distrait. Ja, saadan var jeg nær kommen galt af Sted forleden Aften, da jeg var i Selskab hos Prinsen af Bamberg.

Madsen. Hvad, kommer De ogsaa til Prinsen af Bamberg?

Løjtnant. Aa ja — dog ikke ofte. Jeg var nu pyntet i min bedste Stads, men havde — forunderlig nok — glemt at tage mine Glacéhandsker paa og mærkede det slet ikke. Derfor bliver jeg højst frapperet, da Durchlaughtigheden ser paa mig med et ganske forunderligt Blik, og alle Officererne ogsaa ser paa mig med ganske forunderlige Blikke. Derpaa smiler Durchlaughtigheden, og alle Officererne smiler med. Jeg kan ikke nægte, jeg blev stødt, og siger: »Jeg kan paa min Ære ikke begribe, hvorledes nogen kan finde mig latterlig«; hvorpaa Durchlaughtigheden meget naadig klappede mig paa Skulderen og sagde: »O, Hr. Lieutenant v. Buddinge ist ein gelehrter Mann, man muss vergeben, wenn er ein wenig distrait ist«. (Til Madsen) »Aa, Hr. Løjtnant v. Buddinge er en lærd Mand, man maa tilgive, om han er en Smule distrait«. — Men jeg havde nu Hovedet opfyldt af literære Sager.

Klint. Saa?

Løjtnant. Ja, jeg skriver en Del i Bladene, navnlig i det — hvad er det nu, det hedder — det, som kommer om Aftenen — Aftenposten.

Klint (prøvende). Naa, det er det, som har Brun til Redaktør?

Løjtnant. Ja, ganske rigtig! Men Brun skriver ikke meget deri, og naar jeg faar Tid og Lyst, vil jeg overtage hele Redaktionen. Aftenposten kan ikke tabe derved.

Klint. Nej, tabe kan den saamænd ikke. Men tror De, at denne Bjørn vil aftræde Redaktionen af Aftenposten til Dem?

Løjtnant. Om han vil? Hr. Bjørn er en dygtig Mand, men tillad mig — Hr. Bjørn kjender sine Overmænd.

Klint. Maa jeg være saa fri at spørge, hvad Part af Aftenposten har Hr. Løjtnanten hidtil især viet Deres Talenter?

Løjtnant. Dem alle — af og til. Mine Kundskaber er ikke ensidige. Dog har jeg i den senere Tid især arbejdet i den strængt videnskabelige Retning. Alle mere dybtgaaende, filosofiske Artikler er af mig.

Klint. Da er dog det videnskabelige egentlig ikke Aftenpostens Hovedstyrke.

Løjtnant. Ak nej, det har De Ret i, men det er galt, og jeg har derfor ogsaa sagt til Redaktøren — hvad er det nu, han hedder? Hr. —

Klint. Birk.

Løjtnant. Ja rigtig! Jeg har sagt til ham: »Hør, Hr. Birk! der er ikke Filosofi nok i Deres Blad, og det er en væsentlig Mangel. Thi hvad er det, der for Øjeblikket bevæger Menneskeslægten? Det er den visse — den visse — Vished, at Livet nu, ikke blot for de gamle, men selv for de unge, skal være filosofisk, skal være videnskabeligt. Men hvem skal vise de unge Vejen? Det skal vi, Hr. Birk, vi de erfarne, de prøvede«. — Men Hr. Birk er nu ikke noget filosofisk Hoved.

Klint. Ja, men undskyld! Det er jo slet ikke Birk, der redigerer Aftenposten.

Løjtnant. Nej, vist ikke — hans Tid er saa godt som forbi. Men naar jeg kommer til Redaktionen, saa skal det blive noget andet. Jeg vil ofre al min Tid og Kraft, og jeg kan det, for jeg skal sige Dem, jeg er ikke længer i Tjenesten, jeg er saa at sige Invalid efter de Saar, som jeg fik i Bataillen ved Sehested.

Madsen. Aa, Hr. Løjtnant, tjen os i at komme med den Historie. (Til Klint.) Saa skal De bare høre!

Løjtnant. Ja, jeg kan gjerne fortælle, hvorledes det gik til. Da Armeen blev opstillet, blev jeg placeret paa den venstre Fløj. Jeg erindrer det ganske tydeligt; det var en klar Sommermorgen, og Generalen red langs op ad Rækken, for at se, om alting var i Orden. Da han kom hen til mig, nikkede han til mig og sagde: »Ah, der har vi jo Løjtnant v. Buddinge, ja, saa kan vi stole paa den højre Fløj.«

Klint. Men Løjtnanten sagde nylig, at De stod paa den venstre Fløj.

Løjtnant. Saa? — Ja, saa var det ogsaa den venstre.

Klint. Men Generalen sagde jo, at det var den højre.

Løjtnant. Ja vist, men han tog fejl, for jeg skal sige Dem, han var kejthaandet. Det var mærkværdigt med den Mand, for han førte Kaarden med den venstre Haand, saa —

Madsen. Hør, Løjtnant, Lars der hjemme han sla'r ogsaa med Kejten, naar han skal banke Kjelder ud. Har Løjtnanten aldrig obselveret det?

Løjtnant. Nej, jeg har ikke lagt saa nøje Mærke til

Hr. Lars. — Men det var min Historie. Fjenden var ogsaa slagfærdig, og lige over for mig stod en russisk berømt Officer, jeg husker ikke, om det var Diebitsch eller Sabalkanski, men han og jeg brændte da af Begjærlighed efter at komme i Kamp med hinanden. Signalet blev givet, og vi styrtede frem.

Madsen. Pas nu paa!

Løjtnant. Men det er sandt! jeg skulde beskrive Terrainet. Imellem os og Russerne laa en Flod, som var 4—5 Alen bred, men jeg havde øvet mine Soldater i at springe, og byder dem derfor at følge mig. Vi styrtede frem — jeg i Spidsen — jeg springer — men paa samme Tid springer den russiske Officer fra den modsatte Side, — vi stødte sammen midt i Aaen og styrtede begge i Vandet. Mine Soldater, som er i Farten, springer ogsaa, men stødte ligeledes sammen med de russiske Soldater, og saaledes Geled for Geled, indtil begge Kompagnier, baade mit og det russiske, laa i Floden oven paa deres Officerer.

Madsen. Er det ikke Satans!

Løjtnant. Ja, naar De vil tænke Dem, at ligge saadan i en Flod med to Kompagnier Soldater oven paa sig, og det oven i Kjøbet i en bidende Kulde midt i Januar Maaned.

Klint. Det forekommer mig, at Løjtnanten før sagde, at det var en Sommermorgen.

Løjtnant. Ja, saa var det en meget kold Sommer, for jeg viklede mig vel endelig løs og svømmede bort, men jeg blev syg, og mit Bryst blev saa svagt, at jeg maatte tage min Afsked, fordi jeg ikke kunde taale at kommandere.

Madsen. Det er dog en Helvedes Karl, den Løjtnant.

Løjtnant. Men det er sandt, de Herrer kjender jo ikke hinanden. Hr. Klint maa jeg præsentere Dem min Ven, Smeddemester Madsen. (Afsides.) Han er noget raa.

Madsen. Hør, lad nu være med de Fagter! For jeg er nu kun Kobbersmeddesvend, men mit Mesterstykke er rigtignok færdigt. Hør, De der, (til Klint) De maa komme op og se min Messingmaskine med Løvefødder og Gesvejsning. De kan jo lade Løjtnanten bringe Dem hen til mig.

Klint. Ja — Tak skal De have!

Løjtnant. Tør jeg da spørge, hvor man kan træffe Dem?

Klint. Aa, jeg bor paa Regensen.

Madsen. Naa, saa De er Student? Ja, man kan dog se, at der kan være honnette Folk i alle Bestillinger.

Løjtnant. Naa, det er paa Regensen? — Tør jeg spørge hvor?

Klint. Paa fjerde Gang. Naar De kommer ind ad Porten, er det den første Dør paa Deres højre Haand — hvis De ikke er kejthaandet ligesom Generalen.

Løjtnant. Ha ha ha! Nej, det er jeg ikke. Farvel, Hr. Klint! Jeg skal have den Fornøjelse at se op til Dem.

Madsen. Adjøs! Kom saa kun! De skal ikke genere Dem. (De gaa.)

Klint (medens han klæder sig paa). Det var nogle rare Venner, jeg der fik. Men Død og Plage! Nu fik jeg ikke at vide, hvad den Student hed. Det arme Menneske bliver jo rent overmandet. Aa — duer han noget, saa hytter han sig nok, og selv om han lader sig overrumple, saa vil en lille Rus aldrig misklæde den, der har en god Grund i sig. (Gaar.)

Femte Scene.

Et Værelse paa Regensen.

En Flok Regensianere i de behørige Dragter, hvoriblandt
Basalt, Klemme, Søren Torp, Hutter.

Mel. Fr. Ep. 67.

1.
Kor.
Nu saa kom, tag fat
paa en frisk Debat!
Nu er vor Generalforsamling sat.
Kom med Raad, min Bro'r,
for vor Kasses Flor!
den bliver alt for stor.
Mønten os trykker —
naa lad gaa!
saa maa i Stykker
vi den slaa.
Nu saa kom! Tag fat
paa en frisk Debat!
Forsamlingen er sat.

2.
Første.
Nu er Vrøvlen endt,
saa til Sagen!

Anden.
Nej vent!
vi først os vælge maa en Dirigent.
Alt mit Øje faldt
paa vor Vært Basalt.

Kor.
Vor gjæve Vært er valgt.

Basalt.
Før end jeg stiger
til min Plads,
skyldigst jeg siger:
Gratias! (kryber op paa Bordet.)

Første.
Ja men hør!

Kor.
Nej vent!
Nu er Vrøvlen endt;
vi har en Dirigent!

Basalt. Mine Herrer! vi er i Dag forsamlede for at raade Bod paa den Ulykke, som flere af Vækkerselskabets Medlemmer ved deres ualmindelige Søvnagtighed have bragt over vore Hoveder. Selskabets Kasse er — som De véd — ved de ideligt indstrømmende Mulkter bleven saa fed, at den truer med at revne. Vi skulle altsaa diskutere om Anvendelsen af vor Kassebeholdning, der efter Kassererens Sigende i Dag er stegen til den betydelige Sum af fjorten Rigsdaler og to Skilling. Jeg maa altsaa bede Forsamlingen ytre sig i dette Anliggende.

Klemme. Hør, lad os endelig være enige om ikke at bruge dem til Punsch! Punsch er en gruelig usund Drik, og i

den Forfatning, hvori alle Maver for Tiden befinde sig, vilde det være den skrækkeligste Fordærvelse. Min Mave kan ikke bære det, det føler jeg. Men hør — jeg synes, det trækker.

Basalt. Aa nej, vist ikke.

Klemme. Jeg vil dog for en Sikkerheds Skyld sætte Kasketten paa. — Hør, tjen mig saa bare i ikke at drikke Punsch. Vil I risikere eders Maver, saa kommer det jo ikke mig ved, men jeg maa fra mit Standpunkt aldeles raade fra det. Jeg har ikke drukket Punsch siden sidste otte og tyvende Maj, da lod jeg mig forlokke til at drikke to smaa Glas, men — jeg forsikrer jer — min Mave har været rent rebelsk siden den Tid (stiller sig foran Spejlet og ser paa sin Tunge). Det er jo dog ogsaa bedre at faa noget nyt.

Første. Ja, kunde vi hitte paa noget nyt, var det ikke saa galt.

Flere. Ja, lad os faa noget nyt!

Klemme. Hør, sæt saa under Afstemning, om vi skal have Punsch eller ikke.

Basalt. De, der vil have Punsch, række Hænderne i Vejret! (Ingen gjør det.) De, der vil have noget andet — (alle række Hænderne i Vejret). Vi skal altsaa have noget andet.

Søren Torp. Maa jeg tale?

Basalt. Tal væk! Søren Torp har Ordet.

Søren Torp. Mine Herrer! Der er to Maader, hvorpaa vi kunne anvende vor Rigdom. Enten kunne vi være ædelmodige og glæde andre, eller vi kunne være uædelmodige og glæde os selv. Ville vi være ædelmodige og glæde andre, da kunne vi enten sende Pengene til de brændte Svenskere eller til de druknede Jyder. Her indtræder et Enten—Eller, disse to Forslag forholde sig ret egentlig som Ild til Vand. Paa den ene Side kaste vi Pengene i Ilden, paa den anden Side kaste vi dem i Vandet.

Basalt. Men hvad stemmer du da for?

Søren Torp. Naar vi ville glæde andre, hvad ville vi da skabe i dem? Glæde og ikke Bedrøvelse. Men i hvem kunne vi skabe Glæden? Mon i de glade eller i de sørgende? Kun i de sørgende, ikke i de glade. I de Svenskere, som ere brændte, kunne vi ikke skabe Glæden, thi de kunne ikke glæde sig, fordi de ere brændte; i de Svenskere, som ikke ere brændte, kunne vi ikke skabe Glæden, thi de glæde sig alt, fordi de ikke ere brændte. I de Jyder, der ere druknede, kunne vi ikke skabe Glæden, thi de kunne ikke glæde sig, fordi de ere druknede; i de Jyder, der ikke ere druknede, kunne vi ikke skabe Glæden, thi de glæde sig alt, fordi de ikke ere druknede. Men

otte og tyvende Maj, Aarsdagen for Provinsialstændernes Indførelse (1831). et Enten—Eller, Søren Kierkegaards »Enten—Eller« var udkommen i 1843.

kunne vi ikke skabe Glæden i dem, da kunne vi ikke glæde dem, og naar vi ikke glæde dem med vor Gave, da bedrøve vi dem. Naar vi altsaa ere ædelmodige og glæde andre, da bedrøve vi dem, men vi ville ikke bedrøve dem, thi vi ville glæde dem. Derfor ville vi ikke være ædelmodige og glæde andre, men vi ville være uædelmodige og glæde os selv.

Basalt. Naa, er du saa færdig?

Søren Torp. Ja, vil I have mere, kan I gjerne faa det.

Basalt. Nej Tak! Er der nogen, der vil udtale sig om det sidste Forslag?

Klemme. Ja jeg er ganske enig med Søren i det Resultat, at vi skal se at glæde os. Men da vi nu har vore Maver for kjære til at drikke Punsch, og dog ikke godt kan undvære Drikkevarer, saa maa vi først se at hitte paa en anden Drik, som er sund og nærende, og som man ikke har ondt af bag efter.

Første. Jeg proponerer afbrændt Rødvin.

Klemme. Er du gal, Menneske! Afbrændt Rødvin! Det krydrede Djævelskab kan jo slaa selv en Russer ihjel — og vi med vore svage Maver. Nej, saa længe jeg har Stemme i Livet, skal jeg protestere mod saadanne Forslag.

Første. Hvad Pokker vil du da have, vi skal drikke?

Hutter *(haanlig)*. Aa, Hr. Klemme saa' nok helst, at vi sad med en Sut i Munden, eller i det højeste fyldte vore Glas med Havresuppe eller Øllebrød.

Klemme. Aa ja saamænd — eller i alt Fald noget lignende. Jeg har som Barn været i et Selskab, hvor vi i Stedet for Punsch drak Æggesøbe, og det smagte overmaade godt. Saadant noget skaffer dog aldrig Tømmermænd. Men — u! hvor her bliver varmt! Hvor er dit Thermometer?

Basalt. Jeg har ingen.

Klemme. Det er galt — det er umoralsk for et Menneske, der har sin Sundhed kjær. Og Sundheden det er Livet, og saa længe man lever, er det dog især Livet, det kommer an paa.

Hutter *(utaalmodig)*. Det forundrer mig i højeste Grad, at Dirigenten saa rolig taaler Hr. Klemmes utidige Snaksomhed. Han gaar jo aldeles uden for Sagen.

Basalt. Vil De kanske tale?

Hutter. Ja, jeg vil. *(Staar op paa en Stol.)* Danske Studenter!

Sjette Scene.

De forrige. Klint.

Klint. Se god Dag! Hvad er her paa Færde?

Basalt. Hold Mund! Her er Generalforsamling.

Klint. Godt, jeg er andægtig.

Hutter. Danske Studenter! I vide, at vi leve i en historisk Gjærings- og Omvælningsperiode; I høre, at alle Menneskestemmer klinge sammen i ét uendeligt Suk; I føle, at Jorden krymper sig under os i vulkanske Krampetrækninger; og hvis I ikke vide, høre og føle det, da ere I Dødbidere og Hospitalslemmer til Hobe (med et Blik til Klemme).

Klemme (melankolsk). Ak ja! det kan vi snart blive.

Klint. Da jeg hverken er Dødbider eller Hospitalslem, men derimod aldeles enig med den ærede Taler, vil jeg tillade mig med et Par Ord nærmere at oplyse, hvorledes det for Tiden virkelig er grumme galt fat. Jeg vil ikke tale om Kunstens Forfatning, ikke om at Musen synes at ville slaa Haanden af Digterne, hvorfor de nu begynde at digte paa anden Haand, eller om at Dansekunsten har overskrævet de øvrige Kunster, saa at Kunsten egentlig talt kun staar paa ét Ben; jeg vil ikke tale om Videnskabens Forfatning, om at Vandkuren nu helbreder alle Patienter og netop derved slaar alle Medicinere ihjel; jeg vil ikke tale om, at Theologien —

Basalt. Naa, hvorum vil du da tale, dit Vrøvlhoved?

Klint. Jeg vil tale om den Fare, der truer os, den frie Aands Brødre, Studenterne. Thi alt, hvad der ingen Begrænsning, ingen Modsætning har, maa tilintetgjøres. Men med den overhaandtagende Kultur synes vor Modsætning, Filisteriet, at maatte forsvinde af Jorden, og der i ligger vor Fare. Vel er det kun en Mulighed, men vor Ven Søren vil nemt kunne bevise os, at Muligheden i Grunden har langt mere at betyde end Virkeligheden.

Søren Torp. Ja, med Fornøjelse! Der er to Former af Tilværelsen —

Hutter. Maa jeg bede Dem være stille! Det er mig, der har Ordet, og Dirigenten passer sin Post meget slet.

Søren Torp. Hør nu blot et Øjeblik!

Hutter (arrig). Maa jeg tale? Danske Studenter! naar jeg taler om Gjæringen i Tiden, da sigter jeg ikke til Kunster og Narrestreger, ikke til Blade og Bøger; alt det bryder jeg mig ikke om, og det gjør Tiden ikke heller. Tiden har kun én Interesse — det er Politik, den har kun ét Løsen — det er Frihed. Mine Brødre! I have talt om at sende vore Penge til Sverrig eller til Jylland; — det stemmer jeg imod. Om der er brændt en Snes Svenskere, eller druknet et Dusin Jyder — det kommer ikke Tiden, ikke Historien ved; men vi skulle arbejde for Friheden og for Verdenshistorien.

Klint. Hør, mener De da, at vi skal gjøre noget verdenshistorisk med vor Kassebeholdning?

Hutter. Ja, det mener jeg. — Ilden ulmer under alle Verdens Lande, Frihedens hellige Ild, kun paa ét Sted, ved Evropas yderste Grænse, brænder den ret klar og flammende

og slukkes aldrig, om den end stundum dæmpes. I kjende Tscherkesserne, til dem ville vi sende vore Penge. Vel kunne vi ikke med vore Penge bringe Hjælp, men vi kunne gjøre en Demonstration; vel er vor Gave ringe og vil forglemmes, men vor Vilje er stor og vil paaskjønes, og det skal hedde i Historiens Aarbøger: Tscherkessernes Frihedskamp fik den første Understøttelse fra danske Studenter. (Stiger ned.)

Klint. Hvor stor er Kassebeholdningen?

Basalt. Fjorten Rigsdaler og to Skilling.

Hutter (arrig). Aa, De kan gjerne lade de to Skilling blive borte.

Klint. Nej, hør, tag dem kun med! For hvis vi kan slippe med at give fjorten Rigsdaler i Postpenge, saa vil de arme Tscherkesser dog altid faa to Skilling til at slaas for.

Hutter. Behøver jeg at gjentage, at jeg kun tilsigter en Demonstration! Det er aldeles ligegyldigt, om de saa ikke faar en Skilling.

Klint. Ja, men det er ikke mig ligegyldigt, om vi ikke faar noget. Jeg havde i det mindste meget Mod paa i Aften at faa et godt Glas Punsch. Hvad siger I om det Forslag? Skal vi lade Tscherkesserne slaas og selv drikke Punsch?

Alle (undtagen Hutter og Klemme). Ja — Punsch!

Klemme. Ja, men hør, vi blev nylig enige om ikke at drikke Punsch for ikke at spolere vore Maver.

Klint. Aa, det kommer Maverne nok ud af — de har Øvelsen.

Hutter (haanlig). Generalforsamlingen antager, hvad den nylig har forkastet. Det er ganske mærkeligt!

Klint. Kalder De det mærkeligt? Saa har De nok aldrig været paa en Studentergeneralforsamling før?

Hutter. Jo, det skulde jeg mene.

Klint. Da skulde man ikke tro det, for saadan bære vi os altid ad. Men hvor skal Stadsen staa? Det er smukt Frostvejr, skal vi gaa ud til Lars Mathisen?

Alle. Ja!

Klemme. Ja, saa faar man sig da en god Motion. Men lad os saa gaa strax, for at man kan komme i ordentlig Tid i Seng.

Klint. Aa ja! I kan komme og hente mig om et Kvarters Tid.

Alle. Ja vel! Adjø. (De gaa.)

Lars Mathisen, en bekjendt Gjæstgiver paa Frederiksberg.

Syvende Scene.

Klint. Basalt.

Klint. Naa, saa skal vi da til Sold i Aften.

Basalt. Ja, jeg kan ikke komme med, jeg har lovet min Onkel at komme hen til ham i Aften.

Klint. Naa, skal du nu hen til din Onkel igjen? Gud véd, hvor fra du paa én Gang har faaet en saa forbistret Kjærlighed til den gamle Pebersvend. Du render jo der hvert Øjeblik (tænder sin Pibe). Hvad bestiller I da?

Basalt. Aa — vi spiller Rambus.

Klint. Rambus! Aa Gud hjælpe mig! — Ja, men hør, du kan jo altid gaa til din Onkel en anden Gang. Kom nu med!

Basalt. Nej, jeg har lovet det ganske bestemt.

Klint. Aa, du er ret bleven et kjedeligt, moralsk rigtigt Menneske! Ja, saa vil jeg trøste mig med at se paa min lille nysselige Smeddedatter. (Ser ud af Vinduet.) Aa, hun er der ikke! Det var dog kjedeligt! Jeg plejer altid paa denne Tid at sige hende god Nat. Hør, har hun ikke været i Vinduet i Eftermiddag?

Basalt. Aa, hvad véd jeg det!

Klint. Dit utaknemmelige Skarn, som ikke skjønner det bitterste paa, at vi har saadan en sød lille Gjenboerske. Men saa gjør hun ogsaa Gjengjæld og skjønner heller ikke paa dig igjen. Jeg og hun er derimod blevne ganske gode Venner. Hun bliver rigtignok rød i Hovedet, naar jeg ser paa hende, men hun trækker sig ikke længer tilbage, og somme Tider har hun kiget saa polisk her over, saa jeg er bleven ganske desperat i Hovedet og har faaet det fortvivlede Indfald at løbe der over og præsentere mig som Frier. Men jeg har, Gud ske Lov, altid betænkt mig, inden jeg naaede Porten. Hvor skal du nu hen?

Basalt. Jeg vil lidt ned paa Læsestuen.

Klint. Gaa med Gud, min Dreng, og lad mig se, du forbedrer dig! (Basalt gaar.)

Ottende Scene.

Klint. Saa, nu er det blevet mørkt, og de Børster er ikke komne endnu. Det er sandt — jeg skrev en Regensvise forleden Dag, den kunde maaske bruges ved denne Lejlighed. Min Kontubernal rynkede rigtignok paa Næsen ad den og dømte den til Baal og Brand, men han er nu saa forbandet kræsen, og de andre er intet mindre end det, især naar de har faaet et Par Glas Punsch. (Henter Visen.) Se, her er den, men nu er det for mørkt til at læse den igjennem. Aa, jeg kan den vel nok udenad.

Mel. Der var en Gang en tapper Mand.

1.
I Byens Larm Regensen stod
med sine Mure skumle
og skued rolig ved sin Fod
Filisterne sig tumle.

Og vel blev den en gammel Knægt
paa tvende Hundred Vintre,
men Blodet rulled altid kjækt
og fyrigt i dens Indre.

Aa, det er jo slet ikke saa galt.

2.
Og bag dens Mure sig oplod
en Verden rig og stille,
hvor Tanken paa sin lette Fod
opsøgte Livets Kilde.

Der folded Kraften skjult sig ud
i Læ for Storme hvasse,
og Aandens Frø skød stærke
Skud
udi den lune Kasse.

Jeg synes virkelig, det er ganske kjønt; men til Basalt er nu aldrig noget godt nok.

3.
Og Aander selv fik ofte Lyst
til Gaarden ned at dale,
de fandt det der langt mere tyst

end i de høje Sale;
de banked paa Studentens Dør —
(det banker).

Aa, nu banker det — og nu kommer det allerbedste. — Det var da forbandet. — Kom ind!

Nende Scene.

Klint. En Skomager (træder ind).

Skomager. Ærbødigst god Aften!

Klint. God Aften! Hvem er det?

Skomager. Ach, jeg er en stakkels gammel Skomager.

Klint. Skomager? Hvis De vil rykke, kan det ikke nytte noget, for nu skal jeg ud.

Skomager. Ach Gud hjælpe mig! Hvad skulde jeg rykke? Nej, jeg bliver selv rykket, jeg bliver pint og plaget.

Klint. Mener De da, at jeg kan betale Deres Gjæld?

Skomager. Ach nej — jeg vil bare falde paa mine Knæ i den ærbødigste Respekt og Underdanighed og bede Herren om et Asyl, om en Tilflugt.

Klint. Tilflugt?

Skomager. Ach ja — bare en lille Smule Tilflugt for en stakkels Skomager, der bliver forfulgt og pint og plaget og flaaet og sønderreven fra øverst til nederst af graadige Ulve.

Klint. Hvem er det da, der forfølger Dem?

Skomager. Hvis Herren vil kige ud af Vinduet, da staar han vist nede i Porten endnu, thi dèr løb jeg fra ham, fordi jeg stolede paa Ungdommens Barmhjærtighed.

Klint (aabner Vinduet). Ja, der staar jo ganske rigtig en nede i Porten. Nu vender han sig — Lygteskjæret falder paa hans

Ansigt — Men hvad! det er jo Tuborg! min Ven, Digteren Tuborg.

Skomager. Ja vist — for det er netop ham, jeg løber for.

Klint. Hvad? løber De for ham? Han gjør saamænd ingen Fortræd.

Skomager. Nej, Dem gjør han ingen Fortræd, og Deres Hr. Fader og Deres Fru Moder og Deres hele Familie gjør han ingen Fortræd. Men De er en ung og ufordærvet Mand, som ikke kjender Digterne. Ach, de Digtere, de Digtere! de løber Gud straffe mig omkring som brølende Løver og opsluger meget mere, end som de kan fordøje.

Klint. Men hvad har De da at bestille med Tuborg?

Skomager. Ingen Ting, saa sandt jeg er en ærlig Skomager, men han vil absolut have noget at bestille med mig. Og det kan ikke nytte, alt det jeg protesterer og retirerer, for saa bruger han Gevalt og lader mig hverken Ro Nat eller Dag.

Klint. Saa? Men hvem er De da?

Skomager. Ja, naar jeg siger det, vil Herren ikke tro mig.

Klint. Aa jo vist vil jeg.

Skomager. Nej, De vil sgu ikke! Nej, De vil grine ad mig og spotte mig og anse mig for en forrykt Mand, der er gaaet fra sin Forstand.

Klint. Aa, det har slet ingen Nød; i vore Dage er man vant til det utrolige. Jeg skal gjøre mig Umage for at tro Dem, om De saa vil prøve paa at bilde mig ind, at De er Jerusalems Skomager.

Skomager. Ja, det er netop det, jeg er.

Klint. Hvad for noget?

Skomager. Ja, det er netop mig, der er den Person, som man kalder Jerusalems Skomager?

Klint. Nej virkelig? (afsidet) Manden er jo gal. (højt) Naa, saa De er den vidt berømte Ahasverus?

Skomager. Ja, det er mit Døbenavn — ja jeg ser nok, Herren vil ikke tro mig, men jeg forsikrer, De maa spytte mig i Ansigtet, om jeg lyver.

Klint. Nej, det har jeg dog ingen Lyst til. Men hvad har De da at bestille med Tuborg?

Skomager. Siden han er Herrens Ven, har han da ikke fortalt Herren, at han skriver paa en Stykke om mig?

Klint. Om Dem?

Skomager. Ja, om mig, om Jerusalems Skomager —

en stor Stykke, som skal traktere hele mit Liv lige fra Begyndelsen til Enden og forestilles paa det kongelige Theater.

Klint. Jo vist, jo vist!

Skomager. Herren kan tro mig, jeg har lidt meget i mine Dage; jeg er bleven mishandlet og bespottet og forhaanet og overkjørt, men dog har jeg aldrig lidt saa meget som af disse Digtere.

Klint. Digtere! Hvad gjør de da?

Skomager. Hvad de gjør? De gjør mig Fortræd, de piner og plager mig, for at jeg skal fortælle dem alt, hvad jeg har oplevet og hørt og observeret, de vil gjøre mig til Indtægt og vise mig frem som en Abekat, skjønt jeg er en gammel Mand, der gaar i mit nitten Hundrede Aar.

Først det var i det tyske Land,
 Digterne kasted paa mig deres Øje;
 ach, De vist ikke Dem tænke kan,
 hvad jeg dèr maatte friste og døje.
 Ja, der ude det underligt gaar,
 hver Mand fødes med Pennen i Haanden,
 Bønder og Damer og Skræddere faar
 hver sin Portion af Digteraanden.
 Altid de søge med spejdende Blik —
 Musen er graadig, hun trænger til Føde —
 og de fornøjed sig ret, da de fik
 fat paa den stakkels evige Jøde.
 Først de store flaaede mit Skind,
 men saa kom jeg sgu snart i Moden,
 saa skulde Jøden puttes ind
 baade i Epopeen og Oden.
 Rundt man mig jog som et Skovens Dyr
 durch gennem Vand, gennem Ild, over Bakker
 blot for at fiske et Æventyr
 til disse hersens Musenalmanakker.
 Tungt var mit Hoved, træt min Krop,
 tavs jeg mig stjal fra de tyske Riger,
 løb saa af Sted, og kom i Galop
 syg og mødig til Sjælland op.
 — Det er Gud straffe mig sandt, hvad jeg siger!

Klint. Det er dog forunderligt, men —

Skomager. Men ach hvad ventede mig der?

Først jeg standsed min flygtende Gang
 under Sorøs venlige Skove,
 og med Lyst paa den bløde Vang
 ned jeg mig lagde for ret at sove.
 Ach — mens jeg tog mig en lille Lur,

havde min Skæbne Dolken hvæset,
 Ingemann gik sig en Morgentur
 og saa' mig ligge og sove i Græsset.
 Væk var min Ro — han tog mig hjem,
 jeg maatte nære hans Drømmerier,
 jeg maatte klynke min Smerte frem
 efter hans smægtende Melodier.
 Endelig lod han mig atter gaa,
 da hans Dagbog var færdig til Trykken,
 men saa kom Andersen ovenpaa,
 og saa begyndte en Jammer, saa
 end det løber mig koldt over Ryggen.

Klint. Men hvorfor løb De da ikke fra ham?

Skomager. Ach, jeg løb jo hvert Øjeblik bort,
 styrted af Sted i Angst og Pine
 men jeg gamle kom altid til kort,
 for han kjørte med Dampmaskine.
 Tværs gjennem Tyskland mod Syd jeg fór,
 pusted en Stund i Tiberstaden,
 ach, han lugtede snart mit Spor,
 jeg maatte rende fra Middagsmaden.
 Over Havet jeg gik til Athen,
 dog han rejste bestandig efter,
 det gjorde ondt i de gamle Ben;
 men jeg samlede de sidste Kræfter,
 atter det gik, som det var smurt,
 og jeg hvilte mig efter min Flakken
 bag den store tyrkiske Port —
 Ach, det skulde jeg inte gjort,
 for der kom han og tog mig i Nakken.

Klint. Men hvorledes har da nu Tuborg faaet fat paa Dem?

Skomager. Jo, ser De! Andersen blev kjed af al den Besvær, han havde med at holde mig fast, og saa lod han mig løbe. Men — ach Gott! saa kom det allergrusommeligste.

De store Poeter — de kan saa gaa —
 hvad man for Resten paa dem vil klage,
 lidt Humanitet har de dog tilbage, —
 men Gott bevare enhver for de smaa!
 De føler ej mindste Barmhjærtighed,
 de kjender ej Dyd, men kun Dydens Navne,
 og strax de faldt som glubende Ravne
 over mig ulykkelige Due ned.
 Da Andersen slap mig — o, hvor det letted!

Ingemann havde i »Blade af Jerusalems Skomagers Lommebog« og H. C. Andersen i »Ahasverus« behandlet Sagnet om den evige Jøde.

men Tuborg er værre, det kan De tro,
 og alt hvad jeg stred, og alt hvad jeg sprætted,
 saa slap jeg dog ikke ud af hans Klo.
 Han passer immer paa som en Smed,
 for ham maa jeg altid staa paa Pinde,
 naar han gaar ud, saa ta'r han mig med
 eller lukker mig først forsigtigt inde.
 Der maa jeg da sidde i Fængselsnat,
 mens højt efter Frihed min Længsel flyver;
 men Timen, jeg vented, er kommen brat,
 nu ser jeg min Frelse, nu har jeg den fat!
 — De maa spytte mig i Ansigtet, om jeg lyver.

Klint *(af sides)*. Det er da noget forunderligt Tøjeri! *(Højt.)*
 Men — hvor skulde De da hen med Tuborg i Aften?

Skomager. Han vilde ud at spasere med mig, for vi
 skulde lave paa den fjerde Akt af hans Stykke. Og saa bag-
 efter skulde han hjem og lukke mig inde, for saa skulde han i
 Selskab og læse mig op.

Klint. Men hvad kan det hjælpe, De løber bort? Han
 faar jo strax fat paa Dem igjen.

Skomager. Han faar mig aldrig i sine Dage. For De
 véd, jeg er Skomager af Profession, og mens jeg nu har maattet
 sidde alene hjemme, har jeg syet disse her *(tager en Pakke frem)*, og
 de skal sgu nok hjælpe.

Klint. Hvad er det?

Skomager. Ikke andet, Gud straffe mig, end et Par
 Kalosker, men det er kostbare Sager, grumme kostbare Sager;
 det er dem, som man kalder Lykkens Kalosker.

Klint. Lykkens Kalosker? dem, synes mig, jeg har hørt
 tale om før.

Skomager. Ja, De har vist læst om dem hos Andersen,
 for jeg havde en Gang selv et Par, som jeg laante ham, for at
 han skulde give slip paa mig; men saa fór han omkring i dem,
 som han var gal, og videde dem saadan ud, at jeg slet ikke
 kunde bruge dem mere. Men nu har jeg lavet et Par ny, som
 er meget bedre end de forrige, og jeg har hele Dagen gaaet
 og ventet paa det gunstige Øjeblik for at tage dem i Brug.

Klint. Hvordan bruger De dem da?

Skomager. Jeg tager dem ganske simpelt væk oven paa
 Støvlerne, og naar jeg saa ønsker mig et Sted hen, vips — saa
 staar jeg i det samme Øjeblik paa det Sted, som jeg ønsker.
 Og saa er jeg oven i Kjøbet usynlig, og ingen kan se mig, saa
 længe jeg har dem paa.

Klint. Er det virkelig sandt?

Skomager. Gud straffe mig! Saa sandt jeg er en ærlig Skomager.

Klint. Hm, hm! — hør, tjen mig i at laane mig de Kalosker blot i Aften!

Skomager. Herren maa undskylde mig — det kan jeg sgu ikke.

Klint. Hvorfor kan De ikke? Tuborg skal jo i Selskab i Aften og vil altsaa ikke søge Dem før end i Morgen tidlig; derfor maa det da være tids nok for Dem at rejse bort i Aften sildig. Desuden har De jo — som De selv sagde — laant det forrige Par til Andersen, som er Deres Fjende, som har pint og plaget Dem; hvor meget snarere maa De da ikke vise den samme Velvilje mod mig, som i Dag har skjænket Dem Tilflugt i min Stue, og hvem De dog egentlig skylder Deres Frelse.

Skomager. Det gjør mig ondt, men jeg kan Gud straffe mig ikke. Med Andersen var det en anden Sag, for han tvang mig dertil, fordi han er en Digter.

Klint. Ja men jeg er ogsaa Digter.

Skomager. Gott im Himmel! — hvad siger De?

Klint. Ja, i det mindste har jeg gjort Forsøg i Digtekunsten, og i det Øjeblik, De kom, stod jeg saamænd og sang paa en Vise, som jeg selv havde lavet.

Skomager. Ach ve! Ach ve! Hvad har jeg gjort? Jeg har løbet lukt ind i Løvens Strube.

Klint. De ser, jeg har Dem i min Magt. Det er mig en let Sag at tage Kaloskerne fra Dem og alligevel beholde Dem selv hos mig og plage Dem værre end nogen anden. Men hvis De godvillig vil laane mig disse fortræffelige Tingester — blot i Aften, saa vil jeg give Dem mit Ord paa aldrig nogen Sinde i mit Liv at forstyrre Deres Ro.

Skomager. Hvad skal jeg sige? Hvad skal jeg gjøre? De er en ærlig ung Mand, De vil vise Godhed mod en gammel Skomager, De vil ikke bedrage mig.

Klint. Nej, saamænd vil jeg ej.

Skomager. Nu vel — De maa laane mine Kalosker — hører De, jeg siger: laane?

Klint. Ja, De skal faa dem igjen Klokken tolv i Aften.

Skomager. Klokken tolv — og De maa ikke bruge dem mere end én Gang.

Klint. Én Gang frem og tilbage.

Skomager. Naar Klokken slaar tolv, saa lover De at smide Kaloskerne ud af Vinduet.

Klint. Ud af Vinduet?

Skomager. Ja, ud af dette Vindue, saa skal jeg nok

passe paa dem. Vil De saa give mig Haanden derpaa? (Klint gjør det.) De har et ærligt Ansigt, De vil ikke bedrage mig.

Klint. Nej, det kan De være rolig for.

Skomager. Jeg vil tro Dem. Altsaa Klokken tolv —

Naar Klokken slaar tolv paa Regensens Ur,
da flyver jeg ud af min Fængselsmur,
langt bort fra Nordens Kulde og Nød
til Asiens frugtbare Moderskjød,
og hviler min Krop, og kvæger de arme,
forfrosne Lemmer i Solens Varme.
Tavs vandrer jeg om, og ingen mig ser,
og ingen mig piner og plager mer.
Lad Digterne lede, til de bliver gale!
Jeg sidder saa lunt i Libanons Dale,
og glæder mig over min Friheds Skat,
og slipper den aldrig. — God rolig Nat! (Gaar.)

Tiende Scene.

Klint (griber Kaloskerne). Jeg maa strax have dem paa! — Men hvad er det dog for Djævelskab? Begynder Ideerne nu at tage Frakke og Buxer paa og vandre om blandt Folk som ordentlige, virkelige Personer? — Eller var Manden gal? Jeg véd ikke — men det forekom mig, at han undertiden talte paa Vers. — Det er dog altid et Forsøg værdt. Men hvor skal jeg nu flyve hen? Jeg maa kun bruge dem én Gang. — Aa, det maa give sig af sig selv, der er ingen Tid at spille. (Vil tage dem paa.) Men hvad er nu det?

Ellevte Scene.

Klint. Regensianerne.

Mel. af Lumpacivagabundus.

I.

Kor.

Op I gjæve Sønner
af den røde Gaard!
Glædens Klokke slaar,
Soldet forestaar!
Fra de gamle Rønner,
fra Besvær og Mas
gaar til Mers og Knas
vor Sejlads.

Første.

Hen da, hvor i Ro
Glædens Druer gro!

Anden.

Vejen gaar, min Tro,
over Vesterbro.

Kor.

Lars Mathisen lønner
Møjen, vi har haft,
Sliden paa vor Kraft
med sin Saft.

2.

Kor.

Vi faa nu Betaling
i den søde Drik
for hvert Øjeblik,
som i Vrøvl forgik;
gjør da ej Forhaling,
men kom med, min Gut!
dyrt er absolut
hvert Minut.

Klint.

Vent dog lidt!

Første.

Nej Tak!
Gjør nu ingen Snak!
tag din Hat og Frak,
Pibe og Tobak!

Kor.

Adlyd vor Befaling,
lyt til Bacchi Kald!
Nu det store Skrald
fejres skal.

3.

Klint.

Nu saa kom! vi henter
Lystighed og Mod

i den røde Flod,

Gudens Hjerterblod!

Op, I fri Studenter,
op til Rankens Høst!
dér skal Ungdomslyst
fange Røst.

Kor.

Ud da, hvor i Ro
Glædens Druer gro!
Vejen gaar, min Tro,
over Vesterbro.

Lars Mathisen venter
med sin Glædesskat,
vi skal den i Nat
gribe fat.

(De gaa.)

Anden Akt.

Regensværelset fra forrige Akt. Det er mørkt.

Første Scene.

Klint (kommer ind).

Naa, saa slap jeg da hjem. Jeg kunde ikke holde det ud hos Lars Mathisen og stjal mig væk fra dem. Gud véd, hvad der var i Vejen, men Soldet vilde slet ikke gaa. Klokken er imellem ti og elleve, det er alt for tidligt at gaa i Seng, men her er koldt, og vi har ingen Lys, hvis Jesper ikke mod Sædvane har forbarmet sig og lagt Pengene ud. — Nej se, hvor der er oplyst lige overfor hos min lille Smeddedatter. Der maa vist være Selskab. Hvem der dog kunde være der! Jeg har drukket en fire, fem Glas Punsch og er følgelig ganske udmærket oplagt til at gjøre Cour. Og saa at se saadan en rigtig opbyggelig, forsoren Smeddefamilie, der endnu ikke har glemt at nyde Minuttet! (støder med Foden mod Kaloskerne) Men hvad er det, dér ligger? (bøjer sig ned og faar fat i dem) Kaloskerne! Død og Plage, dem havde jeg rent glemt, og de skal afleveres Klokken tolv. Det var den høje Tid, men nu tager jeg dem paa og flyver i Selskab. Men hvad er det for noget? Var den Skomager ikke forrykt? Eller drømmer jeg og ligger maaske døddrukken i Grøften uden for Lars Mathisen? Aa, man kan jo altid probere. Om jeg saa bliver til Aal, saa er der jo ingen, der ser det. Jeg vil rigtig gjøre mig Umage for at tro paa det, for naar Troen kan flytte Bjerge, maa den jo sagtens kunne flytte saadan en lille Klint som mig. — Saa tager jeg dem altsaa paa og rejser over Gaden (tager Kaloskerne paa).

Mel. af Rung.

I.
 Nu skuer jeg dig atter,
 min Smeddedatter!
 Mit trætte Hjærte stiler
 efter en Havn,
 nu flyver det — og hviler
 sødt i din Favn.

2.
 De klart oplyste Haller
 mig venlig kalder;
 saa kom, I sorte Vinger!
 lyd eders Ven,
 og løfter mig og bringer
 flux mig der hen!

Dekorationen forvandles til en oplyst Sal. Fra et tilstødende Værelse, hvortil
 Døren staar aaben, høres følgende

Kor.

∴ Og dette skal være Hr. Smidtses Skaal,
 Hurra! ∴
 Og Skam faa' den, som ikke
 Hr. Smidtses Skaal vil drikke!
 Hurra! Hurra!
 Den Skaal var bra'!
 Hurra!

Løjtnant (indenfor). Hr. Kobbersmeddemester Smidt leve!

(Der raabes: »Hurra! Noch einmal Hurra! Hep hep hep, Hurra!« derpaa
 klinkes der.)

Klint. Det var som Pokker! Det var da en ganske for-
 træffelig Maade at rejse paa! Og nu dukker jeg da op i en
 fremmed Familie ligesom en Aandeaabenbaring. Men man maa
 se at orientere sig. Jeg kan gennem Dørsprækken observere,
 hvorledes Selskabet ser ud. (Kiger der ind.) Der sidder aabenbart
 Manden for det hele, Hr. Smeddemester Smidt, min ærede Vært,
 hvis Skaal nylig blev drukken. Han sidder i en ivrig Passiar
 med — nej, hvem er dog det? Hans Ansigt er mig bekjendt —
 aa, det er jo min Løjtnant fra i Middags. Paa den anden Side
 sidder min Ven, Smeddesvenden med Løvefødderne. — Det er
 dog morsomt, at jeg kommer i et Hus, hvor jeg allerede er
 inde i Forholdene. Naa, saa den lille Rikke, han gaar og lirker
 med, er altsaa min smukke Gjenboerske? Men hvor er da
 Studenten, som skal drikkes paa Pelsen? Det maa være ham
 der, som vender sig og taler med et Pigebarn — ja det er jo
 hende, Rikke, der staar bag ved Bordet og formodentlig gjør
 Opvartning. Men hvad! — Basalt! Jo det er ham, min dydige
 Kontubernal, som absolut skulde hen at spille Rambus med sin
 Onkel. Men hvordan Pokker er det gaaet til, at han kommer
 til at sidde der inde? Ja, her vil blive Arbejde nok med at
 hitte Rede i alt det, men jeg har da ogsaa et godt Otium til
 Kontemplation, for jeg skal jo være usynlig. Jeg usynlig!
 (ser ned ad sig) Ha ha ha! hvis man ikke allerede var vant til Urime-
 ligheder, skulde man bande paa, at det var Løgn. Hvor skal
 jeg faa det Problem klaret? (til Publikum) Hør, Godtfolk! vil I nu
 oprigtig sige, om I kan se mig! — Med dem er der intet Ud-
 komme, de siger ikke et Muk.

Anden Scene.

Rikke og Amalie fra Sideværelset.
Klint trækker sig tilbage.

Amalie. Kom, søde Rikke! Jeg har noget at spørge dig om.

Rikke. Herre Gud, hvorfor slider du saadan i mig?

Amalie. Aa, fordi jeg er led og kjed af at snakke med de ækle Smeddesvende, og der er jo ingen andre til mig, for Studenten holder du jo fast paa. Hør, min Unge! sig mig nu rent ud af Posen, hvad du egentlig har at bestille med den Student.

Rikke. Bestille? Jeg har saamænd ingen Ting at bestille med ham.

Amalie. Nej se, hvor hellig! Ja men du skal ikke narre mig, for jeg saa' nok, hvordan han trykkede dig i Haanden.

Rikke. Hvor kan du dog finde paa saadant noget? Det er ved Gud en Skam.

Amalie. Du skal slet ikke blive forlegen for det, for det er jo en meget net Fyr. Hør, véd du hvad — han ligner i Grunden Hr. Mandrup, ham, der staar hos Davidsen.

Rikke. Aa fy! hvor kan du sige det?

Amalie. Det skulde du nødig sige Fy til, for Hr. Mandrup er ved Gud et pænt Menneske, og han er saamænd meget mere beleven end Hr. Basalt. Men du sla'r nu paa Nakken af alt, hvad der ikke er Student.

Rikke. Ja men Herre Gud! den Hr. Mandrup er saa ækel stram og friseret.

Amalie. Gud véd, hvor du har dine Øjne henne. Nej, da skulde du have set ham forleden paa Livjægerballet. Han var ikke af Gulvet fra Begyndelsen til Enden, saadan en Rift var der om ham, for han danser mageløst, og saa har han saadan nogle bitte, bitte smaa Fødder. I Gaar var jeg oppe i Butikken, da skulde du set, hvor galant han var. Han fór op og ned ad Hylderne og krammede meget mere op, end jeg havde Brug for; og tænk, han gaar i Butikken med ombøjede Mansketter paa. Ja, jeg véd saamænd mange Damer, som handler hos Davidsen bare for hans Skyld.

Rikke. Det gjør du maaske selv.

Amalie. Ja, Herre Gud — naar for Resten Varerne er gode, saa kan man jo gjerne tage den Fornøjelse med. Men det er sandt — fortæl mig saa lidt om din Student! Hvor længe er det, siden han begyndte at komme her i Huset?

Rikke. Det var den attende Januar. I Dag er det akkurat en Maaned siden.

Amalie. Nej, se en Gang, hvor akkurat du kan huske Datoen! ja det er saamænd ogsaa en vigtig Begivenhed for dig. Men — sig mig — hvorfra kjender I ham da?

Rikke. Jo, han læste Religion med os henne hos Jomfru Hansen, og det var saadant et rart Menneske, og vi holdt alle sammen saa meget af ham. Men saa havde han ikke mere Tid, og saa broderede vi en Sovepude til ham, og forærede ham den, da han skulde bort. Og vi græd saamænd alle sammen, og Trine Melpap — du kjender hende nok — hun kunde digte, og hun digtede et Vers i Adresseavisen med den Overskrift: »Ved en elsket Religionslærers Bortgang«.

Amalie. Men hvor traf du ham da igjen?

Rikke. Det var, efter at jeg var konfirmeret i Efteraaret, da sad jeg en Gang ved Vinduet, og saa faldt mine Øjne over paa Regensen. Men hvem opdager jeg? Hr. Basalt, der sidder i Vinduet og ser over paa mig. Jeg blev da umaadelig glad, og han kjendte mig strax og hilste paa mig. Men saa kom den, som bor sammen med ham —

Amalie. Hvad er det for en?

Klint (afsides). Nu skal vi høre.

Rikke. Aa, det er ogsaa en meget net Fyr, men han er rigtignok gruelig lapset.

Klint (afsides). Fy for en Ulykke!

Amalie. Aa, det gjør ingen Ting. Jeg kan i det mindste bedst lide de unge Fyre, som man kan have lidt Spænd med. Hør, Rikke! sig mig, er han forlovet?

Rikke. Hvem — Hr. Basalt!

Amalie. Nej, den anden, som bor sammen med ham.

Rikke. Nej, det tror jeg ikke. Og Hr. Basalt siger, at det er et grumme rart Menneske, og det ser han da ogsaa ud til. Men jeg tror ikke, at han bestiller meget, for han ligger i Vinduet fra Morgen til Aften.

Amalie. Men du fortalte ikke, hvordan det gik til, at Basalt kom her i Huset.

Rikke. Jo, det var en Eftermiddag, den attende Januar, da det allerede var bleven mørkt, og Fader laa paa Sofaen og sov Middagssovn; da bankede det paa Døren. Fader vaagnede og gik hen og lukkede op, og saa var det Hr. Basalt. Og han sagde til Fader, at han før havde været min Lærer, og at han havde set fra sine Vinduer, at vi boede her, og at han havde megen Godhed for sine gamle Elever, og at jeg altid havde været en af de flittigste, og at han gjerne vilde vide, hvorledes jeg havde det, og om jeg var bleven konfirmeret, og saadant noget. Saa blev Fader da meget fornøjet og bad ham sætte sig ned, og saa blev han hele den Aften, og vi spillede Skidtmads.

Amalie. Men har han saa ikke været her oftere?

Rikke. Jo, han er kommen her et Par Gange om Ugen, og saa har han læst for mig og laant mig Bøger.

Amalie. Hør, Rikke, han er forlibt i dig, det sla'r aldrig fejl.

Rikke. Aa sikke noget!

Amalie. Ja, det har du nu ingen Forstand paa, men du kan tro mig. — Aa, det maa være Knas at bo lige over for Regensen! Hør, søde Rikke! Naar I igjen skal have fremmede, saa maa I ved Gud bede ham med, der bor sammen med Basalt.

Rikke. Ja, men vi kjender ham jo slet ikke.

Amalie. Aa, hvad gjør det? Han er jo din Kjærestes Ven. Men hør — nu rejser de sig fra Bordet — vi maa nok der ind.

(De gaa ind i Sideværelset.)

Klint. Hendes Kjærestes Ven! Naa, det er altsaa min fremtidige Rolle. Jeg kan sige med Chilian: Jeg har vel rejst. Og saa finder den lille Taske oven i Kjøbet, at jeg er gruelig lapset. Herre Gud, hvor hun maa være uskyldig for at finde mig lapset! Den anden lader til at skjønne bedre paa mig, men hun synes ikke at have nogen fin Smag. Naa, der har vi nok hele Familien. (Trækker sig tilbage.)

Tredje Scene.

Smidt, Basalt, Løjtnant, Madsen, Mikkell og Lars. Siden Amalie.

Klint sætter sig paa en Stol i Baggrunden.

Smidt. Kom nu her ud, Børn, medens Fruentimmerne tager af Bordet og brygger os en ny Bolle Punsch. Naa, Student! hvad synes De om saadan et Stykke Gaasesteg! Saadan noget er De nok ikke vant til derovre paa Regensen.

Basalt. Undskyld! Vi er ikke vant til at sulte paa Regensen.

Smidt. Naa naa! Det var sgu godt ment, lad os nu ikke gaa paa Bagbenene. Men hør! Nu skal I være rigtig fornøjede, for nu er det først, vi skal til at more os.

Løjtnant. Aa Hr. Smidt! vi har saamænd moret os ganske udmærket hele Aftenen.

Smidt. Ja vel har vi det. Og det var ogsaa en Skam, hvis en Smed ikke kunde skaffe sig en morsom Aften, for det er kun dem, som arbejder, der véd, hvad Hvilen duer til, og naar man er rigtig foraset, saa skjønner man først paa, hvordan Punschen smager.

Mikkell (til Lars). Det var sgu godt sagt! Det har Mester Ret i.

Madsen. Ja, Mester har immervæk Ret.

Smidt. Naa, Hr. Løjtnant! Naar vi nu har faaet Varerne, hvad skal vi saa hitte paa at bestille?

Løjtnant. Det skal jeg nok sørge for. Jeg har selv opfundet en Leg, som er overmaade morsom, og den er netop som De, Hr. Smidt, helst vil have den, med at give Pant.

Smidt. Naa, en Panteleg — det er jo meget godt. Men hør, lad os lade være med det Kysseri, for Mutter har jeg nu kysset saa tit, og Tøserne kan jo være meget gode efter deres Beskaffenhed, men hvad mig anbelanger, saa skjætter jeg sgu ikke synderlig om Barnemad.

Løjtnant. Hør, Hr. Smidt! det er sandt — (trækker ham tilbage i Stuen, hvor de tale sammen).

Madsen. Hør, Student! naar vi faa Punschen, skal vi saa drikke et Glas sammen?

Basalt. Aa, vi har jo drukket sammen over ti Gange i Aften. (Afsides.) Han bliver jo ganske drukken.

Madsen. Ja, De har jo sat og nippet til Varerne, ligesom det var Lemenade. Men hør, véd De hvad, lad os saa en Gang drikke rent ud, saa kan det jo være en Skaal for Deres Kjæreste.

Basalt. Min Kjæreste? Jeg har ingen Kjæreste.

Madsen. Ja saa for hende, som De gjerne vilde have. — Men De kan bide Dem i Øjnene, for De faar hende sgu inte, for De er drukken, skal jeg sige os.

Basalt. Er jeg drukken? Hvad mener De med det?

Madsen. Aa Sludder! De skal slets inte kere Dem om, hvad jeg mener, for De ser nok, jeg har lidt paa Skallen. Men det er bare Gemytlighed.

Amalie (i Døren). Hr. Basalt! jeg skulde bede fra Tante, om De vilde komme og smage paa Punschen.

Basalt. Ja, med Fornøjelse! (Amalie og Basalt gaa.)

Fjerde Scene.

Smidt. Løjtnant. Madsen. Mikkell. Lars. Klint. Siden Rikke.

Madsen. Jeg vil ind efter ham.

Mikkell (holder paa ham). Men hvad er der i Vejen?

Madsen. Han skal inte have Lov til at være alene med Rikke. Vil du give los!

Mikkell. Naa, Kristen, vær nu manérlig! Madammen er jo der inde hos dem.

Lars (gaber). Var dig blot, at Mester inte mærker noget.

Madsen (væmodig). Hør, Lars, du er min Ven, og du, Mikkell, (rækker dem Haanden). Vil I huske paa, at jeg i mange Aar har

været jeres Broder og Medarbejder, og vil I saa hjælpe mig med Raad og Daad?

Mikkel. Ja, det vil vi.

Lars (strækker sig). Ja, det kan du lide paa.

Madsen. Saa kom! saa skal jeg aabenbare mit Hjærte for jer. (Trækker dem tilbage. Imidlertid er Smidt og Løjtnanten komne i Forgrunden).

Smidt. Ja, Hr. Løjtnant! jeg kan inte sige videre til de Dele, for det vil jo fornemmelig komme an paa, om De ellers har Raad til at føde Kone og Børn.

Løjtnant. Ja, mine ordinære Indtægter er som sagt ikke store, men ved literære Arbejder, ved Artikler i Bladene og videnskabelige Digterværker tjener jeg ikke saa lidt.

Smidt. Ja, men hvad kan det føre til? Naar De nu har skrevet alt, hvad De véd, hvad vil De saa leve af?

Løjtnant. Ja, jeg skal betro Dem noget, men det er en Hemmelighed. Jeg har Løfte, ganske sikkert Løfte paa et Embede paa fire Tusende Rigsdaler.

Smidt. Fire Tusend Rigsdaler! Det er et stort Embede. Ja se, det var jo strax noget andet. Men hvad er det for et Embede?

Løjtnant. Det sorterer under Toldvæsenet, og det er næsten aldeles afgjort, at jeg faar det.

Smidt. Ja, saa kan vi jo allenfals vente saa længe, til De faar det. Rikke er jo et Barn endnu og trænger sgu ikke til at giftes saa snart.

Løjtnant. Ja, men det gjør jeg, bedste Hr. Smidt! Jeg trænger til det. For det kan ikke nytte at nægte det, men jeg er ikke længer nogen blomstrende Yngling.

Rikke (i Døren). Lille Fader! jeg skulde bede, om du ogsaa vilde komme ind og smage paa Punschen.

Smidt. Hvad, er Punschen ikke færdig endnu? De Fruentimmer er dog ret nogle Snøvlepetre.

Rikke. Jo, nu koger Vandet, og vi har begyndt at blande det, men Hr. Basalt vilde gjerne have Fader paa Raad med.

(Rikke gaar.)

Løjtnant. Men Hr. Smidt! vil De da blot love mig, at jeg maa have Forrangen, hvis der optræder flere Friere, og at De ikke vil give Deres Samtykke til nogen anden, før end til mig?

Smidt. Ja, det kan jeg sagtens love Dem, for der er sgu ingen andre, der tænke paa saadant noget for det første.

Løjtnant. Mon ikke Hr. Basalt?

Smidt. Aa, hvor vil De hen? Nej, Hr. Løjtnant! vel er

De en Mand med Videnskaber og en vittig Hund — det skal ingen nægte Dem — men, De maa ikke tage det fortrydeligt op, De har ingen Menneskekundskab eller saadan hvad man skal kalde Begreb om de Dele — det har De sgu ikke.

Løjtnant. Jeg erkjender jo ogsaa, at jeg staar for min Overmand.

Smidt. Ja, ser De, Basalt har nu læst med Rikke i Skolen, og Tøsen var flittig, og nu vil han nødig have, at hendes Lærdom skal gaa i Vasken. Se, derfor taler han nu med hende og læser for hende og laaner hende Bøger, blot for at sørge for hendes Opdragelse og Levemaade, og det er sgu meget kjønt af ham — Men, Hilledød! jeg skal jo ind at smage.

Løjtnant. Lover De mig saa det, De véd nok?

Smidt. Ja vel gjør jeg det, vær De kuns rolig! (gaar ind).

Femte Scene.

Løjtnant. Madsen. Mikkell. Lars. Klint.

Løjtnant (afsides). Det lettede! Jeg tror, det bliver bedst, at han for det første ikke mærker noget til mine Rivaler; jeg maa derfor se at faa Madsen beroliget, for at han ikke skal forraade os. (Højt.) Naa, lille Madsen! hvorledes gaar det?

Madsen. Det gaar skidt, Hr. Løjtnant! Studenten vil slets inte bide paa Muskaten, og jeg har nok selv faaet en lille en paa Skallen. Men gid jeg bare kunde sla' han ihjel, saa skulde han nok holde sig i Skindet.

Løjtnant. Vær nu bare ved godt Mod! De har set, hvorledes jeg har staaet og bearbejdet Hr. Smidt, og jeg forsikrer Dem, jeg har det bedste Haab.

Mikkell. Ja, og vi har lovet ham, at vi nok skal hjælpe ham med at drikke Studenten til. Og tre Kobbersmeddesvende maa da nok kunne binde an med saadan en Studentmagersvend.

Lars (gaber). Ja, det er ligefrem.

Løjtnant. Nej, hør, mine Venner! Jeg tror ikke, det er tjenligt, at vi bliver ved paa den Maade. De maa helst forholde Dem aldeles rolige, for at Hr. Smidt ikke skal mærke noget, før end jeg har modnet ham for Sagen. Stol De bare paa mig!

Madsen. Hør, Løjtnant, De er min Ven (rækker ham Haanden).

Løjtnant. Ja, det er jeg sandelig! Vel er jeg ikke noget udmærket Menneske —

Madsen. Jo, Løjtnant! det er De, min Sjæl! ganske udmærket.

Løjtnant. Nej, det tør jeg ikke paastaa; men jeg er et godt Menneske og en uegennyttig Ven, og jeg skal blive ved

at arbejde for Dem, som jeg har begyndt. Men følg nu mit Raad! Gaa nu ind til de andre, og lad ingen mærke noget!

Madsen. Saa skal jeg altsaa slets inte drikke mere i Aften?

Løjtnant. Nej, ikke med Studenten. Men tjen mig saa i at gaa ind, for at de ikke skal mærke, at vi har Hemmeligheder. (Til Mikkel og Lars.) Vil De passe paa, at han ikke forløber sig!

Mikkel og Lars. Ja, det skal vi. Kom, Kristen!

(De gaa ind.)

Sjette Scene.

Løjtnant. Klint.

Løjtnant. Ha ha ha! Nu gaar det, som det var smurt. Jeg havde først tænkt paa at faa begge Rivalerne drukne, og det var godt anlagt, men Studenten er mig for forsigtig, og saa maa den Plan ryge i Lyset. Nu har jeg jo et Løfte at holde mig til, saa det gjælder blot om stadig at avancere i Hr. Smidts Kridthus, saa jeg kan rive Studenten af Pinden. Død og Plage! hvor jeg længe har gaaet og smægtet efter saadant et Giftermaal. Og Hr. Smidt, det er en rig Mand — ja, det er bestemt en hovedrig Mand.

Mel. Fr. S. 10.

I.
Her med Fryd jeg Rigdoms
Spor

overalt opdager;
Gaasesteg — Mahognibord —
Sølv-Lysetager.

Alting gi'r mig den Besked,
at Profiten bliver fed,
naar jeg først har funden
Vej til Kistebunden.

2.
Snart jeg holer Skatten, hvor-
efter jeg har krøbet,
og den lille Rikkemo'r,

hun gaar med i Kjøbet.
Som en mægtig Potentat
skal jeg leve delikat,
Østers og Postejer
komme, hvor jeg peger.

3.
Lad de to Rivaler se,
hvor de saa kan fiske!
Her i Huset henter de
næppe nok en Sveske.
Deres Attraa stormer vild,
men jeg er dem lidt for snild.
Jeg gaar op i Højden,
lad saa dem gaa fløjten!

Ha ha ha! (gnider sine Hænder) Saa, nu skal jeg ind og mele min Kage (gaar tæt forbi Stolen, hvor Klint sidder).

Klint. Vogt dig!

Løjtnant (forskrækket). Hvad var det? Jeg synes, der var nogen, som sagde, jeg skulde vogte mig — det var dog underligt — og der er dog slet ingen i Værelset. (Ser sig om.) Det er ængsteligt saadan at være alene i en Stue — Naa, Gud ske Lov! der kommer nogen.

Syvende Scene.

Løjtnant. Madam Smidt. Basalt. Klint.

Madam. Ja, det maa være en Glæde for Deres Moder at have saadan en stor Søn, som er bleven en lært Mand og en Gang skal være Præst eller Provst. Vi havde ogsaa en Gang en lille Søn, og Fatter vilde rigtignok have, at han skulde være Kobbersmed, men jeg synes, det var bedre, om vi gjorde ham til Præst. Men det skulde inte være, for saa kreperede han, det lille Skidt.

Basalt. Hvor gammel var han, da han døde?

Madam. Aa, han var kun sex Dage. Men hør, Hr. Løjtnant! vil De ikke gaa ind og drikke med de andre? Fatter har spurgt efter Dem.

Løjtnant. Jo, jeg siger mange Tak. (Gaar.)

Madam. Naa, men sig mig nu en Gang, hvordan bor De derovre paa Regensen?

Basalt. Jo Tak! meget godt. Hvis Madammen en Formiddag havde Lyst til med Deres Mand og Datter at drikke en Kop Kaffe ovre hos mig, saa skulde det være mig en Fornøjelse.

Madam. Ja, jeg siger Tak, det kunde saamænd være ganske morsomt. Ja men sig mig, hvordan har De det nu egentlig med Vask og Renlighed, for det er jo dog det vigtigste?

Basalt. Aa jo — naar vi ikke gjør for store Fordringer.

Madam. Ja, jeg kan begribe det. Men, hør véd De hvad! Én stor Fordel har De, og det er, at De ikke har noget at bestille med disse Tjenestepiger, for det er, rent ud sagt, noget Rak.

Basalt. Ja, vi har da Piger paa Gaarden.

Madam. Ja vist har De, men — forstaa mig — de Piger kommer og gaar. De har dem ikke hos Dem saadan altid.

Basalt. Nej, det har vi rigtignok ikke.

Madam. Ja, ser De det. Men det er noget forskrækkeligt noget med det Tyende, og de bliver saamænd være og være. Se, der er nu Ane der ude, det er saamænd en skikkelig Pige, og tro er hun, og hun mener det godt — ja hun gjør saamænd, men Nytte kan hun ikke gjøre, og saa er hun saa gruelig slem til at svare.

Basalt. Saa?

Madam. Ja, hun svarer for et godt Ord, om hun saa aldrig bliver spurgt. Se saadan kommer jeg i Gaar Eftermiddags ud i Køkkenet — det var den Gang, hun havde vasket

op — og saa ligger der en Karreklud paa Gulvet. Jeg holder nu inte meget af saadan Uordentlighed, og saa siger jeg til hende i en meget ordentlig Tone: »Hør, lille Ane,« siger jeg, »vil du inte værseartig skylle den Karreklud!« og det var sandelig mine Ord, de var ikke en Smule være; men véd De saa, hvad hun svarede?

Basalt. Nej, hvad svarede hun da?

Madam. Ingen Ting, men saa gav hun sig til at fløjte. Jeg skal ikke nægte, at jeg blev vred, og saa sagde jeg: »Ane!« sagde jeg, »vil du strax paa Øjeblikket tage Karrekluden!« sagde jeg; men Tøsen blev ved at fløjte ganske lystig, ligesom der var ingen Ting i Vejen. Nu, saa gik jeg ned og hentede Fatter, og han dundrede for hende, saa det knagede; men saa skulde De have set hende — saa blev hun saa himmelgal — u, saa gal, saa det halve kunde være nok.

Ottende Scene.

De forrige. Det øvrige Selskab.

Madam (bliver ved). Ja, tænk Dem en Gang! saa rev hun Karrekluden ud af min Haand og hængte den om Halsen paa Fatter. Men De kan tro, hun fik det ogsaa at føle — (opdager de andre) Naa, Fatter! jeg staar og fortæller Hr. Basalt om Ane. Det er ellers et meget underholdende Menneske. Men skal vi saa til at lege?

Smidt. Ja, vel skal vi det. Løjtnanten vil lære os en ganske splinterny Leg, som han selv har opfundet.

Løjtnant. Ja, uden at rose mig selv tør jeg sige, at den er ret munter. Men saa skal vi først sætte os i en Rundkreds; de unge Herrer er nok saa gode at hjælpe mig med at flytte Stole.

(Almindeligt Vrøvl med at sætte Stole. Paa højre Fløj placeres Løjtnanten mellem Smidt og hans Kone, paa venstre Basalt mellem Amalie og Rikke. Baggrunden slutes af de to Smeddesvende med Madsen i Midten. En af Selskabet tager den Stol, hvorpaa Klint sidder; han flytter til en anden, som ogsaa bliver taget.)

Løjtnant (rejser sig). Se, jeg har tænkt mig det saaledes. Først tager jeg mit Lommetørklæde (tager i Lommen) Hm — ja det er sandt, jeg vilde gjerne først tale et Ord med Hr. Basalt.

Basalt (springer op). Her er jeg.

Løjtnant (trækker ham til Side). Hr. Basalt! De kunde gjøre mig en Tjeneste.

Basalt. De vil maaske laane mit Lommetørklæde?

Løjtnant. Ja Tak! Hvis De har et rent Silketørklæde, for jeg skal sige Dem, jeg lider i denne Tid af Snue.

Basalt. Vær saa artig! (Løjtnanten stikker det i Lommen.)

Amalie (til Rikke). Ha ha ha! Saa' du, Løjtnanten maatte laane Basalts Lommetørklæde?

Løjtnant. Naa, saa kan vi da begynde. Se, nu tager jeg mit Lommetørklæde (tager Basalts Tørklæde op af Lommen) — det ærede Selskab bedes undskylde, hvis det ikke er saa ganske propert —, og saa kaster jeg det hen paa en af Dem, idet jeg siger den første Del af et sammensat Ord, saa skal den, der griber det, sige et Ord, som passer dertil, og hvis han ikke kan det, skal han give Pant.

Amalie. Har Løjtnanten virkelig selv opfundet den Leg?

Løjtnant. Ja, jeg har saamænd.

Amalie. I disse Dage?

Løjtnant. Ja, for et Øjeblik siden.

Amalie. Det var da morsomt, for jeg har saamænd leget den, da jeg var en lille Tøs.

Løjtnant. Saa, det var da mærkeligt! Ja, det kan saamænd gjerne være, at jeg en Gang i min Ungdom har haft en lignende Idé, som saa er bleven udbredt blandt Folk, for man glemmer jo saadant Narreri, naar man faar alvorligere Ting i Hovedet. Men for at gjøre en Begyndelse — nu kaster jeg Tørklædet hen paa en og siger f. Ex.: Rulle, saa skal han sige Pølse eller saadan noget, som passer dertil. Forstaar De mig?

Madam. Ja, vi forstaar det meget godt.

Smidt. Ja vel gjør vi det; begynd De kun!

Løjtnant. Det skal jeg. Madam Smidt, Kobber-

Madam. Pølse — jo De kan se, vi kan nok den Pølsesnak.

Løjtnant. Nej, forlad mig, det passede ikke; jeg sagde Kobber, saa skulde Madammen have sagt Smed.

Madam. Ja, men De sagde jo før, at jeg skulde sige Pølse.

(Smidt, Løjtnanten og Amalie sige i Munden paa hverandre deres følgende Replik, Smidt siddende, de andre staaende foran Madammen.)

Smidt. Nej, Mutter, det var slet ikke paa den Façon, for du skulde have sagt noget, der kunde rime med det første Ord.

Løjtnant. Nej, bedste Madam! De skal ikke altid sige Pølse, men De skal sige et Ord, der passer til det, som jeg siger Dem.

Amalie. Nej, Tante, det er forkert, for du skulde sige et Ord, som kunde hænge sammen med det Ord, Løjtnanten sagde.

Madam. Naa ja, saa maa vi begynde forfra.

Amalie. Nej, Tante skal værsgo give Pant.

Madam. Skal jeg det? Ja, man maa jo finde sig i det. Ja, hvad skal man nu give jer, Børn? Jo, her er et Nøgle Garn, men smusk det ikke til, for i Morgen skal jeg stoppe Fatters Sokker dermed. Naa, saa skal jeg vel. (Til Rikke) Heste-

Rikke. Kjød. (Til Smidt) Vand-

Smidt. vare. Nu, kan De se, jeg kan nok.

Løjtnant. Ha ha! det var udmærket klaret.

Smidt (til Mikkel). Bal-

Mikkel. ber.

Smidt. Ha ha ha. Ja, Mikkel, du kunde ogsaa have sagt lon, Ballon — Men nu skal du hive.

Mikkel (til Madsen). Pas paa, Kristen! Politi-

Madsen. Student.

Smidt. Ha ha ha! Politistudent! Nej, nu maa du sgu komme hit med et Pant, for det passer ikke.

Løjtnant. Nej, det er sandt. Studenten passer ikke paa Politiet, for det er Politiet, der passer paa Studenten. Ha ha ha!

Smidt. Ha ha ha! Det er ret godt. Ja, man kunde ogsaa sige, at Studenten natyrligvis ikke kan hænge ved Politiet, fordi at Politiet er efter Studenten. Ha ha ha!

Løjtnant. Ha ha ha! ja, det var meget bedre.

Madsen. Her har De min ene Ørenring, men De maa passe paa den, for jeg har Magen efter den. (Til Amalie) Peter-

Amalie. Hvitfeldstræde. (Til Løjtnant) Peber-

Løjtnant. Jomfru. Nej, det kan man nok ikke sige (roder i Lommen).

Smidt. Nej hør, lad De nu være at komme Peber paa Jomfruen, for hun kan være pebret nok i Forvejen, ha ha ha!

Løjtnant (giver Pant). Ha ha ha! det er et fortræffeligt Indfald. (Til Mikkel) Heste-

Mikkel. Sko. (Til Madam) Fløde-

Madam. Skjæg.

Smidt. Det var ret, Mutter.

Madam. Ja, nu er jeg lige saa klog som I. Pas nu paa! (Til Smidt) Silke-

Smidt. Orm — ja, naar det ikke er værre. (Til Amalie) Lamme-

Amalie. Frikassé. (Til Lars) Hylde-

Lars (griber det). Grebet!

Smidt. Ha ha ha! Hylde-Greve! Hvad Satan vil du med Greven her? Her er han sgu ikke paa sin Hylde, ha ha ha!

Løjtnant. Ha ha ha! Nej, det er kosteligt. Men De maa give Pant.

Lars. Værsgo! (Til Madsen) Messing-

Madsen. Maskine med Løvefødder og Gesvejsning. (Til Smidt) Mester-

Smidt. Stykke. (til Basalt) Prop-

Basalt (fordybet i Samtale med Rikke). Hvad behager?

Smidt. Ha ha! Studenten skal give Pant.

Basalt. Her har De Nøglen til Regensporten. (Til Madsen) Agurke-

Madsen (arrig). Det kan De selv være. (Klint tager Lommetørklædet og gaar med det i den opløftede Haand.)

Smidt. Men hvad er det, Kristen?

Madsen. Han skal ikke komme med sine Grovheder og kalde mig en Agurk, for jeg er inte mere Agurk end som han.

Smidt. Men, Kristen! han mener jo heller ikke, at du er en Agurk, men du maa huske paa, at vi leger; han sagde Agurke, og saa skulde du sige Selat.

Madsen. Det er ganske rigtig, Mester, det glemte jeg; men han har dog illigeveller inte Lov til at være grov.

Smidt. Men det har han jo heller ikke været.

Madsen. Nej, det har han inte, men han har heller inte Lov til det.

Smidt. Naa, lad os saa begynde igjen! Du skal kaste, Kristen. Hvor har du gjort af Tørklædet?

Madsen. Jeg véd sgu inte. Væk er det.

Madam. Er det ikke trillet ned under Stolen?

Madsen (ser efter det). Nej, der er sgu ingen Ting.

Løjtnant. Saa maa De vist af Vanvare have stukket det i Lommen.

Madsen. Nej, jeg bruger inte at stikke i Lommen; det er inte min Handtering.

Smidt. Men hør, Kristen! du skal sgu passe paa, hvad man giver dig. Er det en Manér at handle med Folks Tøj?

(Klint lægger Lommetørklædet i Løjtnantens Skjød.)

Amalie. Men se — Løjtnanten har jo Tørklædet.

Løjtnant. Har jeg? (opdager det).

Smidt. Hør, Løjtnant, alvorlig talt, hvad skal det ligne saadan at holde Folk for Nar? Hvorfor har De ikke sagt det strax?

Løjtnant. Jeg forsikrer Dem, jeg vidste ikke af det. Det maa være Trækvinden, som har ført det op paa mit Skjød.

Smidt. Aa sikke noget Sludder! Men lad os nu faa Ende paa den Snak, saa kan De jo begynde at kaste.

Løjtnant (afsides). Det var forbandet. (Til Mikkel) Svine-Klint (bag Madsen). Planet.

Mikkel. Naa, Kristen! hvorfor kan du inte lade mig svare?

Madsen. Du svarede jo, du sagde jo Planet.

Mikkel. Nej, det var jo dig, der sagde Planet.

Madsen. Aa Sludder, jeg sagde jo ikke et Muk.

Mikkel. Jo gu gjorde du saa.

Madsen. Nej gu gjorde jeg ej.

Smidt. Naa, Kristen! du skal sgu bie med at svare, til Turen kommer til dig. Mikkel kan nok hjælpe sig selv, han er jo stor nok til det.

Madsen. Det er godt, Mester! Mester er nok behagelig, men nu gaar jeg, saa skal jeg inte genere Selskabet.

Madam. Naa, lille Kristen, kom nu og sæt dig igjen!

Madsen. Madammen maa tjene mig i inte at blive arrig, men naar de alle sammen sidder og griner ad mig og arbejder paa at ærke mig —

Smidt. Naa, Kristen! hvad er nu det for nogle Nykker med dig? Tror du kanske, at du har Lov til at spolere vores Plasér, fordi du har lavet en Smule Mesterstykke, som en Vajsenhusdreng kan gjøre dig efter?

Madsen. Nej hør, Mester! det er sgu Løgn i Mesters Hals.

Lars og Mikkel. Naa naa, vil du se, du kan dy dig.

Løjtnant (gaar hen til ham). For Guds Skyld, vær dog endelig rolig! De forspilder Deres egen Lykke. (Højt) Da Legen synes at være gaaet i Staa, saa er det vel bedst at begynde at løse de Panter, der er indkomne.

Mel. af Du Puy.

I.

Her i vor Leg maa den gi' Pant,
som ikke rigtig har forstaaet'en.

Smidt.

Saa bli'er han gnaven — ikke sandt?
og saa kommer der Knuder paa Traaden.

Løjtnant.

Men for nu atter at løse dem,
løse vi vore Panter hjem.

Kor.

Men for nu atter o. s. v.

2.

Smidt.

Løjtnanten taler ganske sandt,
saadan vi Ende faa paa Legen.

Løjtnant.

Lad os da lystig løse Pant,
som der var ingen Ting i Vejen!
Saa er os den Plasér et Pant
paa, at Humøret ikke svandt.

Kor.

Denne Plasér er os et Pant o. s. v.

Smidt. Det er ret, Løjtnant! saadan skal det være. Men lad os saa først gaa ind og faa os et Glas af Mutters Mave-draaber!

Madam. Herre Gud! skal I nu drikke Punsch igjen? De Mandfolk er dog ret nogle Fyldebøtter. Nej hør, Fatter! lad os nu først faa den Leg færdig.

Smidt. Saa -- ja man maa være god mod sin Kone, naar der er nogen, som hører paa det. Ja vel, Mutter, saa vil vi da faste og løse Panter, men saa vil vi sgu ikke vide noget af det Kysseri, for saadan noget kan jeg ikke taale paa fastende Hjærte.

Madam. Du kan jo gjerne lade være, Fatter; men du maa tænke paa, at de unge ogsaa skal have nogen Fornøjelse.

Smidt. Værsgo! Men saa vil jeg have mig frabedt, jeg lægger sgu ingen Mund til. Saa kan I andre slikke saa meget I gider! Mutter er til Tjeneste.

Løjtnant. Saa var det vel bedst, vi begyndte. (De skyde Stolene tilbage og samle sig dels staaende, dels siddende. Lars sætter sig paa en Stol op ad Væggen og falder i Søvn.)

Amalie. Hvem vil dømme?

Løjtnant. Hvis ingen anden vil, saa vil jeg.

Amalie. Hvad skal den gjøre, som ejer dette Pant?

Løjtnant. Han skal -- han skal -- ja lad mig se! han skal holde en Tale.

Amalie. Ha ha ha! Det er Madsens Pant. Nu skal vi høre.

Smidt. Naa, kom hit, Kristen! Nu skal du op at præke. Det er nok første Gang, det arriverer dig; det er din Tiltrædelses-præken, ha ha ha!

Madsen. Nej, det sla'r fejl, for jeg kan slets ikke tjene Mester deri.

Madam. Jo, sin Dom maa man saamænd holde.

Smidt. Naa, Kristen! er der noget i Stykker? Lad mig nu se, du opper dig.

Løjtnant (afsides til Madsen). Probér dog bare paa at sige et Par Ord! De kan jo tale om den Lykke, at De har fuldendt Deres Mesterstykke, eller om Glæderne og Fornøjelserne ved Deres Profession.

Smidt. Naa, Kristen! op med dig!

Madsen. Selskabet maa slets inte ærke sig, fordi jeg inte vil snakke om Glæderne og Fornøjelserne ved min Profession og saadanne Historier, for naar man har Hovedet fuldt af Bedrøvelighed og de Dele, saa er man vildfarendes i Glædens Religioner, og naar Glæden sparker til mig, saa sparker jeg igjen. Derfor vil jeg slets inte snakke om Glæden.

Smidt. Vil du kanske snakke om Sorg og Bedrøvelse?

Madsen. Nej, det vil jeg heller ikke, Mester! for jeg vil slets inte snakke. For jeg er maliciøsk, skal jeg sige os, jeg er gal i Skralden, men jeg kan inte gjøre for det.

Løjtnant (afsides til Smidt). Han har nok en lille en
(peger paa Panden).

Smidt (afsides til Løjtnanten). Ja, det kunde nok hænde sig, men saa maa man tage ham fint. (Højt) Hør, Kristen! det er ikke rigtigt med dig; skulde det ikke være passeligst, om du gik lidt ned i Gaarden for at lufte dig?

Madsen. Jo, Mester! det bliver nok ungefær det sundeste, at jeg rubber af, for ellers tør jeg bande paa, at jeg gjør Fortræd. Men jeg vil hellere trække mig tilbage i de indre Gemakker, saa kan Løjtnanten imidlertid arbejde paa dette Giftermaalsvrøvl. Kom med, Mikkel!

(Mikkel og Madsen gaa ind i Sideværelset.)

Niende Scene.

De forrige uden Mikkel og Madsen.

Smidt. Den stakkels Fyr, han er jo rent fra det. Men hvad var det, han snakkede om Giftermaal?

Løjtnant. Ja, Gud maa vide det! Man kan jo ikke regne paa, hvad en drukken Mand siger. (Afsides til Smidt.) Han har uden Tvivl hørt noget om det Løfte, De har givet mig med Hensyn til Deres Datter. (Højt.) Men skal vi saa ikke have det næste Pant? Madammen er maaske saa god at dømme.

Amalie. Jeg har det i Haanden. — Hvad skal den da gjøre, som ejer dette Pant?

Madam. Den, der ejer dette Pant, han skal støde Peber.

Amalie. Nej, Tante, det er dog alt for frygterligt! Nej, lad os nu faa noget ordentligt.

Madam. Ja, saa skal han gaa polsk Tiggergang.

Amalie. U nej, det er saa ækelt! Saa skal man gaa og kysse dem alle sammen.

Madam. Naa ja — I kan ogsaa faa det paa en anden Manér; lad mig se — hvis det er en Herre, saa skal han bede en Dame om et Kys.

Smidt. Naa, saa skal vi dog have Slikkeri.

Amalie. Ja, men saa maa Damen da ogsaa have Lov til at sige Nej.

Madam. Ja, han skal bede pænt om det, saa kan hun jo gjøre, hvad hun vil.

Smidt. Ja, men naar det nu er en Dame, der ejer Pantet?

Madam. Ja, hvis det er en Dame, saa skal hun bede Fatter om et Kys.

Smidt. Ja, men saa vil jeg sgu ogsaa have Lov til at sige Nej.

Amalie (trækker Pantet frem). Det passer ypperligt, det er Hr. Basalts! (Afsides til Rikke) Naa, Rikke! sæt nu Munden i Lave!

Basalt (nærmer sig til Rikke). Men saa maa man da have Lov til at føre Parlamentationen hemmeligt; alle Tilhørerne maa bortfjerne sig.

Madam. Det er i sin Ordentlighed — vi andre gaa over til den anden Side af Stuen (de gjøre det).

Basalt (højt). Jeg kaster mig i Støvet for min Dames Fødder (falder paa Knæ).

Madam. Ha ha ha! se, han falder paa Knæerne, det gale Spektakel!

Basalt (afsides til Rikke, der sidder med nedslagne Øjne). Rikke, det skulde være en Spøg, men tilgiv mig — med Dem kan jeg ikke spøge. Mit Hjærte er fuldt, jeg kan ikke længer modstaa Trangen til at aabne det for Dem. Maa jeg benytte dette Spøgens Øjeblik til at udtale det alvorlige, der i saa lang Tid har været min eneste Tanke, mit eneste Haab? Det kan ikke være andet, end at De maa have mærket, hvad der nu i en Maaned, hver Dag stærkere, har draget mig til Dem.

Rikke (afsides til Basalt). Herre Gud, Hr. Basalt! hvor kan De dog nænne at gjøre Nar ad mig?

Smidt. Hun lader til at være stædig, for han kan dog ellers nok snakke for sig.

Madam. Naa, Rikke! giv dig kun strax! det er jo Synd for Mennesket.

Basalt (afsides til Rikke). Hvorfor tror De da, at jeg har lukket mine Bøger, saa snart jeg havde et Glimt af Haab om

at se Dem? Hvorfor glemte jeg alt, hvad jeg læste, for at tænke paa Dem? Hvorfor var Deres Vinduer den første Gjenstand, mine Øjne søgte om Morgen, ligesom den sidste om Aftenen?

Rikke (afsides til Basalt). Er det da virkelig Deres Alvor?

Basalt (afsides til Rikke). Har jeg nogen Sinde givet Dem Grund til at tvivle paa det? Giv mig, jeg beder Dem, et bestemt Svar; elsker De mig eller ikke?

Rikke (afsides til Basalt). Jo, det véd Gud jeg gjør, men jeg er ikke nær god nok til Dem.

Smidt. Ha ha ha! det lader til, de vil skilles ad med tørre Munde.

Basalt (afsides til Rikke). Saa løser jeg mit Pant, Pantet paa min Lykke (kysser hende).

Smidt. Naa, Student, det var nok en sur Fornøjelse. Ja, Tøsen slægter mig paa; vi skjætter ikke om Slikkeri, for vi holder os til det solide.

Amalie. Nu skal Hr. Basalt dømme. (Afsides til Rikke) Naa, Rikke, hvordan smagte det?

Rikke (afsides til Amalie). Fy, Malle! du er ret en styg Pige.

Amalie (til Basalt). Hvad skal den gjøre, som ejer dette Pant?

Basalt. Lad ham synge os en Sang!

Amalie. Det er Tantes Pant.

Madam. Naa, skal jeg til det? Ja jeg vil ikke gjøre mig kostbar, naar De bare vil være saa artige at tage til Takke. Nu skal jeg synge Dem en Sang, som De aldrig har hørt før. Det er saamænd om den Soldat, der forleden fros ihjel uden for det Krudttaarn der ude paa Kristianshavn.

Løjtnant. Ja, men det skal ikke være sandt.

Madam. Jo, saamænd er det sandt, det véd jeg bedre.

Løjtnant. Ja, men, bedste Madam! det blev befalet paa Parolen, at Soldaten ikke var frossen ihjel.

Madam. Ja, men det er dog forkert, for her kan De se, her har jeg det paa Tryk. (Tager en Vise frem) Nu skal De bare høre! (læser) »Moral for Krigere, eller en ganske ny og travrig Vise om Søren Persen, der stod paa Vagt ved et Krudttaarn, men af Mangel paa Forsigtighed og Vanvare fros ihjel; forfattet som et advarende Exempel og helliget den tapre danske Hær af L. Hansen, Underofficer ved Kongens Regiment.«

Løjtnant. Ja, bedste Madam, der ser man, at den Vise maa være gammel, for nu er der, som bekjendt, ikke noget Regiment mere, der hedder Kongens Regiment.

Madam (stødt). Nej, det véd Gud, den er ikke gammel, der kan De selv se, der staar: trykt i dette Aar.

Mel. af Krøyer.

1.

I denne Vinter har vi ha't
 en usædvanlig Frost,
 og saadan var det og den Nat,
 da Søren stod paa Post.
 Da Kulden var saa fæl — faldera!
 saa drak han sig en Pæl,
 og denne Pæl den løb ham rundt i Ho'det.

2.

Og da han havde faaet en Rus,
 og Kulden var saa stræng,
 saa sov han i sit Skilderhus,
 for der var ingen Seng.
 Der hvilte han sin Krop — faldera!
 men da han vaagned op,
 saa mærked han, at han var død og borte.

3.

O, Læser, tag dig vel i Agt,
 naar Kulden er saa fæl!
 Staa ikke ved et Krudttaarn Vagt,
 og drik dig ingen Pæl!
 Og har du dig en Rus — faldera!
 sov ej i Skilderhus!
 thi Døden kommer og ta'r dig, før du vaagner.

4.

Nu vil jeg ikke synge mer,
 thi Visen er forbi,
 og jeg er Underofficer
 ved første Kompagni
 ved Kongens Regiment — faldera!
 jeg er dig vist bekjendt,
 mit Navn er Hansen, her er Visen ude.

Løjtnant (begejstret). Maa jeg takke Madammen for Deres Sang! Jeg forsikrer Dem paa, den har henrykt, ja, den har forbavset mig. Jeg har endnu aldrig oplevet, at en Kone, der har en voxen Datter, har kunnet synge saa klart og rent.

Smidt. Ja, Mutter har en ganske kjøn Stemme, men naar hun skal op i de høje Toner, saa kniber det lidt. Nej, vi skulde have faaet Studenten til at synge for os, det var Død og Plage blevet noget andet.

Basält. Jeg forsikrer Dem paa, jeg synger meget daarligt.

Smidt. Aa, sikke noget Vrøvl! Nej, det véd vi meget

bedre. Mutter og jeg har saa tit om Aftningen lagt i Vindeverret og hørt Studenterne synge der ovre paa Regensen, og jeg siger ikke noget, men det var sgu ikke saa tosset. Mutter har nu Geni for de Dele, saa hun har lagt og lært nogle af deres Melodunter.

Madam. Ja, jeg kan saamænd huske et Par Stykker af dem. Kjender De ikke nok den: (synger) »Regensen duer til ingen Ting!« og saa var der ogsaa en anden, som har saadan nogle løjerlige Ord, men det var ellers en kjøn Tone: (synger) »En Karl med uldent Bælte, han tog en rød — han tog en rød Madam«. Men hvad der saa siden blev af den Madam, det kunde jeg ikke blive klog paa, for saa sang de i Munden paa hinanden: »Frisk Kjød og Gaaselaar, frisk Kjød og Gaaselaar!« — Men, det er sandt, Fatter! Hr. Basalt har bedt mig, om vi ikke en Gang en Formiddag vilde komme op og besøge ham paa Regensen.

Basalt. Ja, det skulde være mig kjært, hvis De f. Ex. i Morgen Formiddag med Deres Kone — og De, Jomfru Rikke, kommer vel ogsaa med? — vilde drikke et Glas Vin ovre hos mig og min Kontubernal.

Smidt. Aa ja, det kunde sgu være ret morsomt at se den røde Kasse lidt efter i Sømmene. Jeg siger Tak!

Basalt. Maaske ogsaa Jomfru Krapylus vil gjøre mig den Fornøjelse?

Amalie. Aa ja, det vil jeg saa gyselig gjerne.

Løjtnant (afsides). Nej, vil man se, om jeg bliver bedt med. Ja, saa maa man se at forpurre det hele. (Højt) Skal vi saa ikke tage fat paa det næste Pant?

Amalie. Jo, lad os det! Hvad skal den da gjøre, der ejer dette Pant?

Madam. Vil Løjtnanten ikke dømme for mig?

Løjtnant. Med Fornøjelse. (Afsides) Det maa være mit eget Pant, man maa faa Lejlighed til at brillere. (Højt) Han skal deklamere.

Amalie. Det er Løjtnanten selv.

Løjtnant. Hvad? Skal jeg deklamere? Det sætter mig virkelig i Forlegenhed, for jeg er aldeles uforberedt.

Smidt. Aa, hvad gjør det, Løjtnant? Probér De baresten, saa godt De kan! Hvad kan det skade, om det bliver skidt? Kom De kun!

Løjtnant. Ja, men saa maa jeg bede Selskabet et

»Regensen duer til ingen Ting«, s: C. Plougs Regensviser: »Regensen hedder for ingen Ting ej Gaarden ved Taarnets Fod«. »En Karl med uldent Bælte«, s: E. Tegnér's »Carl XII«: »Kung Carl, den unga hjelte, han stod i rök och dam«, hvis første Strofe slutter med: »Friskt mod, I gossar blå!«

Øjeblik at gaa ind i den anden Stue, medens jeg samler mine Tanker. Naar jeg er færdig, skal jeg nok kalde paa Dem.

Smidt. Lad os da det, saa faar vi os ogsaa et Glas med det samme (De gaa ind, Smidt sidst; idet han vil ind, siger)

Løjtnant. Hr. Smidt, maa jeg tale med Dem.

(Klint piver Lars et Slag paa Skulderen. Denne vaagner og bliver siddende paa Stolen med opspilede Øjne).

Tiende Scene.

Smidt. Løjtnant. Lars. Klint.

Smidt. Naa, Løjtnant! hvad vil De mig?

Løjtnant. Bedste Hr. Smidt! i Følge det Løfte, De har givet mig, mener jeg vel, at jeg tør betragte mig som et Medlem af Deres Familie, som Deres Svigersøn og Deres Datters forlovede. Tør jeg ikke?

Lars (rejser sig). Hvad Satan er det?

Smidt. Aa jo, saamænd tør De det.

Løjtnant. Har De ikke for fuldt Alvor givet mig Løfte paa Deres bedste Skat, Deres Kjød og Blod, Deres Rikke?

Lars (afsides). Naa, det skal Kristen faa at vide. (Lister sig ind i Sideværelset, uden at de mærker ham.)

Smidt. Naa, hvad saa?

Løjtnant. Ja, saa mener jeg, at min Stemme ogsaa maa have nogen Magt her i Huset. De har lovet at besøge Hr. Basalt i Morgen, tjen mig i at lade være!

Smidt. Aa, hvad er det for Nykker med Dem? Hvorfor skulde jeg lade være?

Løjtnant. Tjen mig bare deri! Jeg kjender Studenterne, jeg kjender den overmodige Ungdom. Hr. Basalt mener det kanske godt, i det mindste har han ikke lagt noget andet for Dagen, men Studenterne, De vil træffe der ovre paa Regensen, de foragter enhver agtbar Borger, de kalder ham Spidsborger og Filister; naar De og Deres Familie kommer der over, vil man gjøre Nar ad Dem.

Smidt. Aa, sikke noget! Der er sgu ingen, der gjør Nar ad mig, og hvad skulde de gjøre Nar ad? Nej, lad mig nu se, De gjøgler for os, og slaar de Griller af Hovedet. (Gaar ind.)

Løjtnant (siger efter ham). Jeg beder Dem, vogt Dem!

Ellevte Scene.

Løjtnant. Klint.

Klint. Vogt dig!

Løjtnant (afsides). Ingen maa mærke noget. Man maa være en Mand. (Højt) Ja, jeg vil prøve derpaa.

Smidt. Lad os saa gaa tilbage, for at han kan faa Plads til at sparke ud med Arme og Ben. (De samle sig paa den ene Side af Theatret.)

Løjtnant (deklamerer). Rosen blusser alt i Danas Have, liflig fløjter vist den sorte Stær, Drengene deres brune Nektar lave, Bier græsse stolt paa Fædres Grave, Hingsten plukker af — Hingster deres brune Nektar lave, Drengene græsse stolt paa Fædres — Fædre deres brune Drengene lave, Nektar — Bier — Drengene — Hingster (standser aandeløs).

Smidt. Hvad gaar der af Løjtnanten? Han har jo rent glemmt det.

Løjtnant. Undskyld — jeg er noget forvirret — jeg vil forsøge paa et andet Vers. (Deklamerer) Fattig Mand, som pløjer danske Lande, ryster Æbler af sit Pæretræ — ryster Pærer af sit Æble — ryster Æbler af sit Egetræ, har en kløgtig Arm, en kraftig Pande, Mælk paa Marken, Korn i sine Spande — Korn paa Mælken, Mark i — Mark paa Kornet — Mark paa Mælken, Spand — Spark paa Mælken (synker om paa en Stol).

Smidt. Men Løjtnant, dog! Hvordan gaar det? Er der noget i Stykker?

Løjtnant. Jeg kan ikke — jeg har Feber — jeg er syg.

Smidt. Hej, Mutter! spring efter nogle Kamferdraaber! Løjtnanten er syg.

Løjtnant. Nej, tusend Tak! maa jeg bare faa Lov til at komme hjem.

Smidt. Det var dog kjedeligt, at vi saa tidlig skulde skilles ad; men det maa De selv bedst forstaa. — Naa, I lange Tøse! vil I se, I kan hente Løjtnantens Tøj! (Amalie og Rikke gaa.) Naa, hvordan gaar det nu med Feberen?

Løjtnant. Aa Tak, naar jeg bare kommer ud i Luften.

Smidt. Studenten er nok saa god at følge Dem hjem.

Basalt. Ja, med Fornøjelse (henter sit Tøj).

Amalie. Her er Løjtnantens Frakke.

Rikke. Og her er hans Hat. (De klæde ham paa.)

Madam. Nu maa Løjtnanten endelig i Morgen paa fastende Hjærte tage to Lod engelsk Salt, saa faar Feberen ingen Magt med Dem. Og her er et uldent Stykke, som De skal have om Halsen (binder det paa ham).

Løjtnant. Tusend Tak! jeg gjør Dem saa megen Ulejlighed.

Smidt. Aa sikke noget! Men det er jo slemt, at vi skal skilles ad paa de Maader. God Nat, Løjtnant, god Bedring!

God Nat, Student! ja De ser os i Morgen. (Almindeligt god Nat, god Bedring o. s. v. De gaa.)

Trettende Scene.

De forrige uden Løjtnant og Basalt. Madsen, Mikkell og Lars.

Smidt. Det var da noget kjedeligt noget, nu staar den gode Punsch til ingen Nytte. — Men hvad er nu det?

Madsen (styrter ind, efterfulgt af Mikkell og Lars). Hvor er Løjtnanten? Hit med han?

Smidt. Men, Kristen, hvad er nu det for en Manér?

Lars og Mikkell (griber fat paa ham). Vær nu rolig!

Madsen. Væk med jer! Hit med Løjtnanten! Jeg vil sla' han ihjel.

Smidt (griber ham). Nej du vil ikke, Kristen.

Madsen (river sig løs). Jo jeg vil, Mester! jo gu vil jeg saa. (Farer om.) Hit med Løjtnanten — død eller levendes!

(Styrter ind i den anden Stue.)

Smidt Efter ham! (Alle ud.)

Fjortende Scene.

Klint.

Nu har jeg nok, Klokken er tolv, bring mig hjem (Dekorationen forandres til Regensværelset, som er mørkt.) Jeg er tung i Hovedet og konfus over alle disse Optøjer, jeg vil gaa i Seng og sove paa det. Men det er sandt, Jøden skulde først have sine Kalosker. (Aabner Vinduet) Gamle Ven! Tak for Laan! Lykke paa Rejsen!

Skomager (udenfor). God rolig Nat!

Tredje Akt.

Regensværelset.

Første Scene.

Klint.

Det er jo allerede højt oppe paa Dagen. Jeg har ligget og sovet og sovet, og det vilde aldrig faa Ende. — Men det er sandt, vi skal jo have Damesold i Formiddag. Basalt er formentlig gaaet ud for at drive Mønt op dertil. Naa, der har vi ham.

Anden Scene.

Klint. Basalt.

Basalt. God Morgen! Hvordan gik det saa med Soldet i Gaar Aftes?

Klint. Jo, meget godt! Men hvorledes gik det med Rambusen hos din Onkel?

Basalt. Ja, sandt at sige, var jeg ikke hos min Onkel; nej, jeg kom et andet Sted, du kan næppe gætte hvor.

Klint. Man kan jo prøve paa det. Det var — lad mig se — det var hos en Plattenslager.

Basalt. Nej, hvor kan du tro, at jeg søger Omgang med andre Plattenslagere end dig?

Klint. Ja hør, saa var han sgu Kobbersmed.

Basalt. Hvor Pokker har du faaet det at vide?

Klint. Jeg gætter mig til det.

Basalt. Ja men du kan næppe gætte, hvem jeg der var i Selskab med.

Klint. Man kan prøve paa det. Det var vel Smedden og hans Kone og Datter og diverse Smeddesvende.

Basalt. Ja, det kan man begribe *a priori*.

Klint. Ja, og Smeddesvendene hed sagtens Kristen Madsen, Mikkel og Lars.

Basalt. Men hvor Pokker har du dog faaet det at vide?

Klint. Jeg gætter mig til det. Og Niecen hed Jomfru Krapylius, og de skønne Aander hed von Buddinge og Basalt, og Tjenestepigen hed Ane.

Basalt. Naa, saa er det vel fra sidst nævnte, du har din Visdom?

Klint. Tror du, jeg gør mig gemen med saadan en forbandet Tøs, der fløjter ad Mutter og hænger Fatter Karkluden om Halsen?

Basalt. Men Menneske, hvor har du dog faaet alt det at vide?

Klint. Jeg gætter mig til det.

Basalt. Hvordan hænger det dog sammen? Jeg kan ikke begribe det. — Men hør, da du er saa superklog, saa véd du vel ogsaa, hvorfor jeg er kommen der i Huset.

Klint. Hør, højstærede! Saasom og eftersom jeg ikke er starblind, har jeg naturligvis for over en Maaned siden gjort den Opdagelse, at du gik med Frierhandskerne i Lommen.

Basalt. Har du? Det klinger lidt utroligt. I det mindste har du da hver Dag med den største Ufortrødenhed staaet ved Vinduet og kastet forelskede Blikke over til »din lille Smeddatter«.

Klint. Ja, vist har jeg det, men hvorfor? Naturligvis bare fordi det morede mig at gjøre dig jaloux.

Basalt. Virkelig? Ja, saa maa jeg tilstaa, at du spiller fortræffeligt Komedie. Men skulde du ikke foruden alt det øvrige ogsaa have faaet at vide, hvad for en Bestemmelse vi tog derovre i Gaar Aftes?

Klint. Jo, jeg véd nok, at du var paa Knæerne.

Basalt. Paa Knæerne? Hvad mener du med det?

Klint. Som jeg siger, at du var paa Knæerne, men ved en snild Metamorfose forvandlede en Panteleg til en Frierleg.

Basalt. Men det er jo Hexeri! — saa sig mig dog, Menneske, hvor har du faaet alt det at vide?

Klint. Jeg gætter mig til det.

Basalt. Aa, hvad er det for noget Snak? hvorfor kan du ikke sige mig det?

Klint. Det kan jeg ikke i Følge det nye Tavshedssystem, som du har indført her paa Knejpen i den sidste Maaned.

Basalt. Aa, du er et Vrøvlehoved. Det er mig naturligvis af stor Vigtighed at erfare, af hvem du har faaet det at vide. — Tjen mig nu bare i at sige mig det!

Klint. Tjen mig nu bare i ikke at tabe dit Humør, til Damerne kommer!

Basalt. Naa, saa det véd du ogsaa?

Klint. Ja naturligvis, jeg véd alting.

Basalt. Men det er jo til at blive gal over.

Klint. Bliv nu bare ikke arrig, men lad os høre, hvorledes du har tænkt paa at beværte dit Selskab.

Basalt. Aa, jeg véd ikke! Jeg havde tænkt paa at byde Damerne Chokolade, men skjønt jeg har været hele Gaarden rundt, har det ikke været mig muligt at opdrive mere end et eneste Par Kopper.

Klint. Det er umuligt, her maa være Kopper nok, og om de endogsaa er lidt simple, behøver de da heller ikke just at være mageløse.

Basalt. Ja men det er netop Ulykken, at de er mageløse, Overkoppen vil aldrig passe til Underkoppen, og de, som ikke er mageløse, er hankeløse paa Grund af Karlens indgroede Had til al Luxus og især til Hankekopper. Men hvad er her ved at gøre? For vi kan da ikke servere Chokoladen i Vinglas.

Klint. Nej, det kan vi næppe, for hvor skulde vi faa Vinglas fra?

Basalt. Jo, dem kan vi leje.

Klint. Kan vi det? Naa, saa du er ved Muffen? Ja, lad os saa give Damerne Kage og Likør, og Svigerpapa et Glas Vin, saa slipper man for alt Vrøvl.

Basalt. Naa ja, det bliver vel det bedste. Saa vil jeg da gaa ud og sørge for det, men saa maa du imidlertid rydde op her hjemme.

Klint. Ja, jeg maa da først rydde op i dine Affærer.

Basalt. I mine Affærer, hvad mener du med det?

Klint. Jeg mener, at naar vi faar Kobbersmedden her over, saa er det din Sag at smedde, medens Kobberet er varmt. Men for at det kan ske, maa jeg først have Rivalerne ryddet af Vejen.

Basalt. Hvilke Rivaler? Af dem har jeg ingen.

Klint. Ikke det! Jo, min bedste, du har to: den raa Kraft og den snedige Kløgt, eller med andre Ord, Smeddesvend Madsen og Løjtnant von Buddinge. Den sidste er den farligste, da han allerede hos Kobbersmedden har tillistet sig Løfte paa hans Datter.

Basalt. Men hvad er det dog for noget?

Klint. Faktum.

Basalt. Aa, det er noget Sludder! og hvor skulde du ogsaa have faaet det at vide? Hør, sig mig nu alvorlig, hvor har du faaet det fra?

Klint. Jeg har jo sagt dig, jeg gætter mig til det.

Basalt. Aa, i Dag er du rent utaalelig. (Gaar.)

Klint. Naa, Gud ske Lov! nu er der da kommet lidt Liv i Fyren. Ja, saadant et Frieri hjælper gevaltig, det er lige saa godt som en Aareladning. Jeg trænger i Grunden ogsaa til at aarelades paa den Maade, men nu maa jeg dog først bringe hans Affærer i Orden, hvortil jeg føler mig kaldet ved Skæbnens besynderlige Styrelse. Havde jeg nu blot fat paa Løjtnanten! det maa ret være en Fornøjelse, at have den Karl i sin Magt. — Naa, hvem er nu det? Det er vel Amagerkonen. (Raaber) Nej, Mutter, i Dag skal vi ingen Ting have.

Tredje Scene.

Klint. Løjtnant.

Løjtnant (stikker Hovedet ind ad Døren). Jeg gaar maaske fejl. — God Morgen, Hr. Klint! (træder ind) Jeg véd ikke, om De kender mig?

Klint. Aa jo, det er jo Løjtnant von Buddinge.

Løjtnant. Ja, De erindrer maaske, at vi i Gaar Eftermiddags stødte sammen hos Restavratør Hansen paa Amager-torv, og — jeg siger Dem det rent ud — jeg fattede strax Interesse for Dem og Tillid til Dem. — De studerer jo Medicin?

Klint. Ja, jeg gjør. (Afsides) Gud véd, hvor han vil hen?

Løjtnant. Naa, det var vel, for det er netop i et medicinsk Anliggende, jeg vil henvende mig til Dem. Det er ikke, fordi jeg ikke kjender vore ældre berømte Læger, for det gjør jeg, jeg kjender dem meget nøje, jeg kunde næsten sige intimt, baade de medicinske Professorer og Overlægerne paa Hospitalerne og —

Klint. Naa, Løjtnanten vil maaske udnævne mig til Deres Huslæge?

Løjtnant. Ja, det var netop min Mening. De kan være sikker paa et anstændigt Honorar til Nytaar.

Klint. Ja, men jeg maa gjøre Dem opmærksom paa, at jeg kun er Student. Jeg har slet ikke Lov til at praktisere.

Løjtnant. Aa hvad! vi siger det ikke til nogen.

Klint (afsides). Det er saamænd den første Patient, der betror sig til mig; men jeg er ogsaa bange for, at den Praxis ikke er synderlig indbringende.

Løjtnant. Ser De, jeg vilde med Forsæt ikke henvende mig til disse Honoratiores i Lægekunsten, skjønt de er mine Venner, for med al Respekt for deres Dygtighed, saa er de dog gamle Mænd, og ligesom alting gaar frem Dag for Dag, saa gaar Lægekunsten ogsaa. Nej, hos de yngre Læger er det, at man skal hente Svar paa Nutidens vanskelige Problemer, og det var derfor, jeg henvendte mig til Dem.

Klint. Alt for megen Ære! (Afsides.) Jeg maa dog vide, hvad han vil. (Højt.) Naa, hvad er der da i Vejen med Løjtnantens Helbred?

Løjtnant. Aa, det er et Tilfælde, et højest mærkeligt Tilfælde, som jeg havde første Gang i Gaar Aftes.

Klint. Et Tilfælde?

Løjtnant. Ja, et Tilfælde, som — jeg tilstaar — jeg ikke kan forklare mig, og som vel ikke forskrækkede mig, men dog beskjæftigede mine Tanker i den Grad, at jeg ikke har kunnet sove i Nat. Jeg var nemlig i Selskab — ja, nu skal De høre?

Klint (afsides). Ah ha!

Løjtnant.

Mel. Fr. Ep. 45.

I.

Jeg var i Selskab — hos en Baron,
dér var den fineste Konversation,
Rhinskvinen flød — han har Penge som Græs —
følgelig var jeg ret i mit Es.

Men tænk Dem en Gang!
da pludselig klang
der midt i min Lyst
en hemmelig Røst;

Vogt dig! saa lød det usynlige Ord,
vogt dig! det brølte fra Luft og fra Jord,
vogt dig! — til Marv og til Ben det mig fór.

2.

Hjem til mit Hus jeg tankefuld gik,
jeg vilde sove — ak, det slog Klik;
Sagen ej vilde blive mig klar,
her var en Gaade — hvor var der Svar?

Hvorfra mon de fór
de rædsomme Ord?
Fra hvem mon de kom,
da Stuen var tom?

Saadan jeg grubled, og naar jeg sov ind,
vogt dig! saa lød det igjen i mit Sind,
vogt dig! og saa blev min Søvn kun til Vind.

Se, det var dette Fænomen, der forskrækkede — for-
uroligede mig, og jeg maa tilstaa — jeg er ikke tilstrækkelig
inde i Lægevidenskaben for selv at kunne forklare mig det.
Det maa vel komme af Blodet — en Ophidselse, en Exaltation?

Klint. Aa ja.

Løjtnant. Jeg maa gjøre Dem opmærksom paa, at jeg
havde drukket temmelig megen Rhinskvin og Champagne.

Klint. Aa, den Rhinskvin og Champagne, De har drukket,
har ingen Skade gjort Dem. Det er uden Tvivl det pathologi-
ske Fænomen, som man kalder *Vox klintica*.

Løjtnant. *Vox klintica!* Naa ja, jeg erindrer, at jeg
har læst om det. Men jeg husker ikke, hvordan det egentlig
ytrer sig. Er det maaske nervøst?

Klint. Det er en Sjælesygdom. Vi har nylig paa Hospi-
talet haft et saadant Tilfælde.

Løjtnant. Virkelig?

Klint. Det var en Mand — en næringsdrivende, som
havde tjent sig en Sum Penge ved et lumpent Bedrageri. Hvor
han gik og stod, hørte han en Stemme, som raabte: Kjæltring!
Kjæltring! Og han paastod, at det blev raabt saa højt og
tydeligt, at det var ham ubegribeligt, at vi andre ikke mærkede
noget dertil.

Løjtnant. Ja, saadan var det ogsaa med mig.

Klint. Vi betragtede det som en Hjærnerystelse og an-
vendte alle de voldsomste og mest smertelige Midler. Han blev
skaaret og brændt og trepaneret — aa, det var skrækkeligt, saa
vi behandlede ham. Men til sidst opdagede vi, at der intet var
at gjøre for en Læge; det var et Slags Vanvid, som han kun
selv kunde kurere ved at give Pengene tilbage.

Løjtnant. Forfærdeligt! Hr. Klint, jeg forsikrer Dem,
at jeg er mig ingen Brøde bevidst. Og dog er vi alle Menne-

sker; man kan jo en enkelt Gang, hvor nødig man vil, komme til at gjøre noget, som er mindre godt. Man bliver misforstaaet, man giver en fattig Mand en Almisse, og bliver saaledes maaske den uskyldige Aarsag i, at han drikker sig ihjel.

Klint. Aa, naar De ikke har andet paa Deres Samvittighed, saa kan De være vis paa, at det hele kun har været en Drøm.

Løjtnant. Ja, det har sikkert været en Drøm. Tak skal De have, Hr. Klint, nu er jeg fuldkommen rolig. Men jeg sætter det Tilfælde — det er blot af ren videnskabelig Interesse, jeg spørger Dem derom — jeg sætter nu, at en Mand, som virkelig havde Planer for, hvorimod der fra en ensidig Moralitets Standpunkt kunde være noget at indvende, at han blev angreben af denne Sygdom, af dette Vox, og dog ikke vilde opgive sine Planer — hvad saa?

Klint. Saa vilde det uden Tvivl gaa ham, ligesom det gik vor Patient paa Hospitalet, der heller ikke vilde give sine Penge tilbage.

Løjtnant. Hvorledes gik det ham?

Klint. Ondet blev naturligvis værre og værre. Fra alle Hjørner i Værelset syntes han at høre Stemmer, som raabte: Kjæltring! Kjæltring! og det saa uafadelig, at han aldrig fik Søvn i sine Øjne. Til sidst kreperede han naturligvis.

Løjtnant. Hm! (Afsides.) Nej, den Plan kan jeg ikke opgive, bør jeg ikke opgive. (Grunder.)

Klint (afsides). Jeg har Magt til at knuse den Karl, men jeg gider ikke være Profos. (Ser ud af Vinduet.) Nej, der gaar én, som kan bruges dertil. (Højt.) Undskyld et Øjeblik! (Løber ud.)

Løjtnant. Hr. Klint! hvorfor gaar De fra mig? — Han vil maaske hente Forfriskninger. Men jeg kan ikke lide at være alene. Det er rædsomt — hvordan skal man dog blive fri for det? Denne Stemme lød til mig midt under mine stolteste Forhaabninger — skal jeg da opgive dem? Skal jeg efter et strabasiøst Liv give Slip paa alle Udsigter til en sorgfri Alderdom? Nej, det vil og det kan jeg ikke, saa vil jeg før lade Ørene skære af mig. — Hvad er det? (Lytter.) Aa, Gud ske Lov, det var ingen Ting. — Aldrig er man sikker, altid skal man gaa i denne Angest! Naa, der kommer nogen.

Fjerde Scene.

Klint. Løjtnant. Madsen.

Klint. Jeg saa' fra Vinduet vor fælles Ven, Hr. Madsen, gaa forbi og skyndte mig at faa fat paa ham.

Løjtnant. Ah, se god Dag, Hr. Madsen! Hvordan har De det? Jeg glæder mig ret ved at se Dem.

Madsen (med Værdighed). Det skulde De hellesens inte.

Løjtnant. Hvorledes? Skulde jeg ikke glæde mig ved at se Dem?

Madsen. Nej, det skulde De inte, Løjtnant, for det kunde nok hænde sig, at jeg inte vilde glæde Dem.

Løjtnant. Hvad mener De? (Afsides.) Hvad gaar der af ham! (Højt.) Hør, min kjære Ven! (Rækker ham Haanden.)

Madsen (slaar den til Side). Aa, kom nu inte med Deres Krucifix og Deres Anstalter, for De er inte min Ven — nej, for De er en Flab, det siger jeg (slaar sig for Brystet).

Løjtnant (afsides). Hr. Smidt maa have sagt ham alt. (Højt.) Men hør dog! Det maa være en Misforstaaelse.

Madsen. Du maa inte tage det fortrydeligt op, at jeg siger du til dig, din Tyveknægt! Kjender du mig — jeg er Kristen Madsen, og Kristen Madsen er min Ven, og den, der fornærmer ham, han fornærmer mig dèr (peger paa sit Øje). Og kjen- der du denne Rosenknop? (Viser den ene Næve.) Eller kunde det interessere dig at lugte til denne Tulipan? (Viser den anden.) Du skal strax faa flere Gevæxter fra det samme Drivhus.

Løjtnant. Men Herre Gud! hvem har dog bagtalt mig for Dem? Hr. Klint! prøv dog paa at tale ham til rette!

Klint (til Madsen). Hvad har Løjtnanten da gjort?

Madsen. Hvad han har gort? Han han gort det, at han er en Flab, og at han skal have paa Gummerne. Jeg skal lave Gummeplaster til ham, skal jeg sige os, og jeg leverer det gratis. Jeg skal strax tage Maal af et Par nye Fortænder til dig, din Hundestejle!

Løjtnant. Men hør! Maa jeg da ikke tale?

Madsen. Vil du inte være saa artig og vise mig den Villighed og gjøre mig den Tjeneste at holde din Kjæft! Kristen Madsen har Ordet.

Mel. En Gadevise.

I.

Du tænker at vinde din Sejer,
naar Tungen er kommen paa Gled;

∴ nej saadan inte vi leger,
for Kristen er vred som en Smed. ∴

Løjtnant.

Ak han des værre ej leger,
nej, han er vred som en Smed.

Klint.

Nu Gud ske Lov ikke han leger,
nej, han er vred som en Smed.

2.

Madsen.

Kanskesens du inte forstaar 'et,
men det er din egen Skyld;

::: du har mit Hjærte bedaaret,
og derfor skal du ha' Prygl. :::

Løjtnant.

Ak Gud, ak Gud! saadan gaar 'et,
nu vanker der vistnok Prygl.

Klint.

Ha, bravo, bravo! nu gaar 'et,
nu henter han nok sine Prygl.

3.

Løjtnant.

Men hvis De mig blot vilde høre —

Madsen.

Nej det er inte til Pas,

::: nu har vi andet at gjøre,
for nu skal vi til at sla's. :::

Løjtnant.

Man maa Retirade gjøre,
naar bare man kan faa Plads.

Klint.

Det skurrer dog lidt i mit Øre,
den Smed er noget for kras.

4.

Løjtnant (højt).

Men hør, saa sandt jeg er ærlig,
De misforstaar —

Madsen.

Ja vel!

::: men skrig dog ej saa gefærlig,
jeg sla'r dig jo bare ihjel. :::

Løjtnant.

Ak Gud, hvor han er besværlig!
han slaar mig bestemt ihjel.

Klint.

Nej, han er alt for gefærlig,
han slaar ham bestemt ihjel.

(Under Efterspillet gaar Madsen koldblodig hen i Forgrunden og trækker sin Frakke af, folder den sammen og lægger den paa en Stol. Imidlertid lister Løjtnanten sig ud af Døren med Klint ved Haanden.)

Madsen. Kom nu (vender sig). Men hvad er det? Hvor er Løjtnanten? Vi skal nok hitte han (gaar hen mod Døren).

Femte Scene.

Klint. Madsen.

Madsen. Hvor er Løjtnanten?

Klint. Han er gaaet.

Madsen. Er han gaaet? Hør, det var sgu inte honnet af Dem.

Klint. Hør mig nu bare! Jeg véd meget godt, hvor skammelig Løjtnanten har baaret sig ad imod Dem, og jeg er selv vred paa ham og vil hjælpe Dem til en Hævn over ham, som skal have Fynd og Klem.

Madsen. Vil De virkelig?

Klint. Ja vist vil jeg.

Madsen. Tør De sætte Fingeren paa Øjet og bede Fanden sla' til?

Klint. Ja vist tør jeg. Men for at vi kan tænke paa Hævn, maa De først opgive Deres forrige Giftermaalsplan. Kan De det?

Madsen (langtrukken). Aa ja!

Klint. For ser De, Rikke vil nu ikke have Dem. Og De er jo en kjøn ung Mand, som snart bliver Mester — hvad bryder De Dem om hende? Der er jo nok, der vil have Dem; De kan jo faa, hvem De vil.

Madsen. Det kan jeg ogsaa, det forstaar sig.

Klint. Ja ser De det, saa taber De jo ikke noget derved. — Men hør! har De noget imod Basalt?

Madsen. Mod Studenten! Ja vel har jeg det.

Klint. Hvad har De da imod ham?

Madsen. Hm — jeg véd sgu inte.

Klint. Har han nogen Sinde gjort Dem noget?

Madsen. Nej, inte paa de Maader.

Klint. Ja, ser De det! Det er blot Løjtnanten, der har ophidset Dem imod ham. Hvad er der da i Vejen for, at Basalt faar Rikke?

Madsen. Ja — saa faar jeg hende inte, — men saa faar Løjtnanten hende heller inte.

Klint. Ja, det er netop det, jeg mener. Det er jo den bedste Hævn over ham, man kan ønske sig.

Madsen. Ja det har De Ret paa. Han skal have hende. Hun er inte bedre end som han.

Klint. Naa, saa er vi jo enige. — Vil De nu høre. Løjtnanten véd ikke, at jeg kjender hans Kjæltringestreger, og derfor var han, da han nu løb sin Vej, gruelig bange for, at jeg skulde fatte Mistanke til ham, fordi De var saa hvas imod ham. Han bad mig derfor snarest muligt at gaa hen paa Kristian Firtal, hvor han vilde sidde og opklare Sagen for mig. Der

maa han altsaa være gaaet hen, og der skulde De saa gaa hen og hente ham.

Madsen. Ja vel!

Klint. De tager Mikkel eller Lars med.

Madsen. Ja vel!

Klint. Og saa gaar De der op og byder Løjtnanten hver sin Arm.

Madsen. Ja vel!

Klint. Og klemmer ham dygtig.

Madsen *(glad)*. Ja, det skal vi.

Klint. Og transporterer ham her op paa Regensen.

Madsen. Ja vel!

Klint. Paa Vejen bringer De ham til at gjøre Afkald paa Rikke til Fordel for Basalt. Forstaar De?

Madsen. Ja vel!

Klint. Og naar De kommer her op, saa slipper De ham ikke, før end han højt og tydeligt har udtalt denne Afstaaelse. Det sker naturligvis i al Venskabelighed.

Madsen. Ja vel! Men naar nu Løjtnanten inte vil til det?

Klint. Saa klemmer De ham.

Madsen. Det gjør vi uden Opskrift. Men hvis han saa raaber om Hjælp?

Klint. Det gjør han ikke. Som Krigsmand kan han ikke være andet bekjendt end at kunne hjælpe sig selv. Men i alt Fald, saa forfejler saadan en lille en *(giver ham et Puf)* aldrig sin Virkning.

Madsen. Nej, det har De Ret paa. Hør, Hr. Klint, De er en nysselig Fyr. Den Plan er talt saadan lige ud af mit Hjærtelav og mine indvendige Dele. Saadan skal han have det, den Hundetamp.

Klint. Naa, saa gaar De nu altsaa hen og henter ham?

Madsen. Ja vel, og vi skal nok magte ham, for hvis han vil mukke, saa vil vi hugge, og hvis han kommer med sine Trumfer og vil spille med os, saa har vi ogsaa Matadorer, for denne hersens *(viser Næven)* siger Spar-To, og denne her *(viser den anden)* er hans Broder. Nu skal han snart gjøre Bekjendtskab med hele Familien. *(Gaar.)*

Klint. Saa vidt er vi komne. Jeg har bevirket, at Løjtnanten bliver behørig afstraffet baade paa Sjæl og Legeme og timelig Velfærd. Han bør ikke slippe lettere, skjönt det rigtig nok maa være drøjt for den arme Djævel at blive trukken hele Kjøbmagergade igjennem af to fnysende Smeddesvende. End videre har jeg bevirket, at Pryglescenerne er lagt uden for Regen-

sen, hvorfor Provsten vil være mig evig taknemmelig. Resultatet bliver, at jeg i Grunden er en Helvedes Karl. — (Ser ned ad sig.) Er man nu pæn, naar Damerne kommer? Saadan en Diplomat som jeg burde dog i Grunden have en kjønnere Vest. — Jeg tror, jeg vil gaa op til Søren og laane en af ham. (Gaar.)

(En Regenskarl kommer ind og dækker Bordet.)

Sjette Scene.

Basalt. Smidt. Madam. Rikke. Amalie.

Mel. Fr. Ep. 69.

I.

Basalt (udenfor).

Vær saa artig! her er Døren,
Madam Smidt!

Madam (kommer).

Jeg takker!

Smidt (kommer).

Rikke, kom nu!

Madam.

Skynd jer, Børn!

Varmen trækker ud.

(De unge Damer komme.)

Basalt.

Her De ser min lille Bolig.

Smidt.

Den er ganske vakker,
ikke stor —

Basalt.

Men lun og rolig.

Madam.

Aa ja — Herre Gud!

Smidt.

Ja, lad os saa
da være ret fornøjet.

Basalt.

Men først jeg maa
Dem skille af med Tøjet.

Smidt.

Aa jeg takker!

Madam.

Aa jeg be'er Dem!
det er saa besværligt.

Alle.

Bare vi dog ej gene'r Dem!

Basalt.

Nej, hvor kan De tro?

2.

Basalt (til Smidt).

Maa jeg hjælpe?

Smidt.

Tak, nu gaar det,
her er Hat og Frakke.

Basalt.

Madam Smidt!

Madam.

Jo, De forstaar det.

Se til ham dog blot!

Hatten strammer — hjælp mig,

Rikke! (Basalt gjør det.)

O, jeg maa Dem takke.

Vær forsigtig — tryk den ikke!
naa, det gik jo godt.

Basalt

(til Rikke og Amalie).

Damerne maa

endnu en Smule vente,

jeg kommer saa

det øvrige at hente.

Amalie.

Aa jeg takker!

Madam.

Aa jeg be'er Dem!
det er saa besværligt.

Alle.

Bare vi dog ej gene'r Dem!

Basalt.

Nej, hvor kan De tro?

(Gaar med Ægteparrets Tøj.)

3.

Madam.

Læg din Kaabe, lille Rikke!
strax Basalt den henter.

(Til Amalie.)

Provsten, Regensprovsten, hvem Bestyrelsen af Regensen er overdragen, er en af Universitetets Professorer.

Nej, det Tørklæd klæ'r dig ikke,
det maa af.

Amalie.

Nej føj!

Skal jeg sidde med den bare
Hals hos to Studenter?

Smidt.

Naa, min Tøs, saa lad det fare!

(Basalt kommer.)

Kom med jeres Tøj!

Basalt

(til de unge Damer).

Vil De ej saa
belæsse mine Arme!

Madam.

Slæbe De maa,
saa Gud sig maa forbarme.

Amalie.

Aa jeg takker!

Madam.

Aa jeg be'er Dem!
det er saa besværligt!

Alle.

Bare vi dog ej gene'r Dem!

Basalt.

Nej, hvor kan De tro?

(Gaar med Tøjet.)

Amalie (til Rikke). U, hvor her lugter af Tobaksrøg.

Rikke (til Amalie). Det kan jeg netop saa godt lide.

Smidt. Naa ja, her er jo ganske net! her er kjønt højt
til Loftet.

Madam. Ja men se bare Gulvet, det er ved Gud ikke
propert.

Amalie. Ja men, Tante! Gulvet er jo ikke til andet end
til at træde paa.

Madam. Nej, sikke noget Pjank! Hvor har du faaet
de gale Ideer fra? Hvis du ikke begiver dem, saa vil jeg aldrig
ønske, at du maa blive gift, for saa vil du gjøre din Mand
ulykkelig — det vil du. (Basalt kommer.)

Smidt. Naa, Student, De bor jo ganske kjønt. Her kunde
blive nysseligt, naar her blev lagt nyt Gulv, og Loftet blev
hvidtet, og Væggene blev fjongsede lidt op, og der saa kom
Panel og saadant Pilleri.

Madam. Ja, og naar jeg saa maatte komme med min
Støvekost.

Basalt. Nej, jeg tilstaar, at jeg helst vil beholde den
gamle Regens, som den er, med samt sit Støv.

Smidt. Ja, Mutter, det er netop det fine af det, for det
er, fordi de er saadan nogle Støvere, ha ha ha! (Ser ud af Vinduet.)
Naa, saa det Vindve vender ud til Gaden? Men hvad er det
for en Kobbersmed, der bor? Ih — det er sgu mig selv. Det
var da morsomt! Her kan vi se vores egne Vindver. — Hej,
kom hit, Mutter! her kan vi se vores egne Vindver.

Madam. Kan vi virkelig? Nej se — ja ved Gud i
Himlen! Det var dog morsomt. Hør, kom her hen, Rikke! her
kan vi se vores egne Vindver (Rikke kommer). Se, der staar dit
Syskrin ovre i Vindvet, og Gardinerne tage sig saamænd ogsaa

godt ud fra Gaden. — Men kom dog, Amalie! vil du ikke ogsaa se vores egne Vindver?

(Hele Selskabet staar ved Vinduet. Basalt holder Rikke saa lumsk om Livet.)

Smidt. Det er sgu et kjønt Hus, men det har da ogsaa kostet Skillinger. Men hvad er det, Mutter? Det dripper jo ovre fra Tagrenden, der maa være et Hul.

Madam. Ja, jeg mærkede det nok i Gaar, da det var den gruelige Øse, for saa regnede der Skomagerdrengene ned der fra.

Smidt. Ja, det kan man forklare sig, for der bor jo en Skomager oppe paa Kvisten, ha ha! — Men hør — nu staar Satan i det, nu er sgu Fidelle kommen paa Gaden.

Madam. Gud! er hun sluppen ud? Og jeg, som formanede Ane saadan at passe paa hende. Hun finder aldrig hjem igjen — for Guds Skyld, kald dog paa hende!

Smidt. Det kan sgu inte nytte. (Lukker Vinduet op, man hører en Moppe gø, han fløjter.) Delle! Delle!

Madam (i det andet Vindue). Fi—delle, Fidelle o. s. v.

Amalie (trækker i hende, uden at det virker). Men Tante dog!

Smidt. Nu kommer Mikkell ud — se, hvor han render — nu faar han fat i hende.

Madam. Naa Gud lønne vor Herre for det! Jeg svævede i Dødsens Angst. Ja den Ane, den Ane!

Smidt. Men Død og Plage! Vi glemmer jo rent, at vi er til Gilde. Lad os nu komme hen til Bordet og prøve Varerne.

Basalt. Ja, vær saa artig! Hvis De vil tage til Takke.

Smidt. Ja gu vil vi det — Kom Børn, nu skal Dyrene fores, ha ha ha!

(De sætte sig, Smidt og hans Kone i Sofaen, Rikke og Basalt paa den ene Side, Amalie paa den anden.)

Madam. Nej, sikke dejlige Kager! Hvad har De givet for dem?

Basalt. Det har min Karl besørget. Værsgo! (byder Kage, de spise).

Smidt. Hvad har De paa Flaskerne der?

Basalt. Portvin. Vil De prøve den? (skjænker i hans Glas).

Madam. Aa, hvad er det for en dejlig Kage! Den smelter ordentlig i Munden; det er nok Fru Heibergs.

Smidt (drikker). A — saadant et Glas kan bringe Liv i Maskineriet. Det kalder man at leve højt.

Basalt. Maa jeg ikke fylde Madammens Glas?

Madam (drikker). Aa Gud, hvor det smager!

Syvende Scene.

De forrige. Klint.

Basalt. Det er min Ven og Kontubernal, Klint.

Smidt (rækker ham Haanden). God Dag, Hr. Klint! hvordan har De det?

Klint. Jo Tak! jeg har det godt.

Smidt. Ja, jeg taler saa frit til Dem, for vi kjender jo allerede hinanden af Navn og Berømmelse.

Madam. Ja, Deres Tumbernal dèr har fortalt os saa meget godt om Dem, og jeg véd endogsaa, at De faar Deres Smør og Ost fra Jylland, og at De lader vaske hos Madam Smeld i Regnegade; jo jeg kjender Dem saamænd til Bunds. Ja, Deres Tumbernal har vel ogsaa talt til Dem om os.

Klint. Ja Gud bevare's! i den sidste Maaned har han ikke talt om andet, (afsides) for han har tiet bomstille. (Højt.) Hvor maa jeg tage Plads?

Amalie (ivrig). De kan godt sidde her.

Klint. Ja Tak skal De have, men jeg maa først fylde Jomfru Smidts Glas.

Amalie (afsides). Nej se til ham! Nu skal Rikke være den bedste igjen. (Højt.) Jeg har saamænd ogsaa et tomt Glas.

Klint (skjænker i Rikkens Glas). Ja, Jomfru, jeg ser det nok; nu kommer jeg til Dem.

Amalie. Nej Tak! Onkel vil nok skjænke til mig.

Smidt. Nej gu vil jeg ej.

Amalie. Ja, saa vil Hr. Basalt.

Basalt. Ja med Fornøjelse (tager Flasken fra Klint og fylder hendes Glas).

Klint (sætter sig hos Amalie). Hvorfor maatte jeg ikke fylde Jomfruens Glas?

Amalie. Nej — hvorfor skulde Rikke have først?

Klint. Ja men Herre Gud! Hvem tænkte paa det? Men lad nu det være glemt; maa jeg klinke med Dem paa Forsoning?

Amalie. Nej, De maa ikke.

Klint. Maa jeg da ikke drikke Jomfruens Skaal?

Amalie. Nej, det véd Gud De ikke maa.

Klint. Ja saa vil jeg drikke en Skaal for Deres Kjæreste.

Amalie. Aa — det kan De selv være.

Smidt. Naa, Hr. Klint! lad De nu Jomfruen være den, hun er, og lad os to saa drikke et Glas paa nærmere Bekjendtskab!

Madam. Maa jeg være med?

Klint. Det skal være mig en stor Fornøjelse. (Klinker med Smidt, Madam og Rikke; til Amalie) Maa jeg saa ikke klinke med min Borddame?

Amalie. Jo, De skal faa Lov, naar De bare vil være artig.

Klint. Jeg forsikrer Dem, jeg skal aldrig gjøre det mere (klinker med hende).

Smidt. Naa, Hr. Klint, fortæl os nu lidt om, hvordan det gaar her paa Regensen; jeg gad nok kjende lidt til den Mekanik. Hvor sover De om Natten?

Klint. Inde i det forreste Værelse, hvor igjennem De nylig gik.

Smidt. Naa, saa det var ogsaa Deres Kammer? jeg troede, at De sov paa et stort Værelse, hvor der kunde ligge saadan et halvt Hundrede, for saadan gjør de paa de andre Kaserne. Naa, se, det var jo fint indrettet! Og saa dette Værelse her, det bruger De vel til at lære Deres Lexer.

Klint. Ja, her læse vi.

Smidt. Nej vil man se. Det gaar jo nok saa net.

Madam. Ja, havde nu vores lille Søn levet, saa kunde han ogsaa have været paa Regensen.

Smidt. Ja, det er hans egen Skyld, Mutter! Hvorfor havde han saadant et forbandet Hastværk? — Men den Vin er sgu krabat — hør, lad os faa en Skaal!

Klint. Ja, hvis den ikke allerede er drukken, saa var det vel passende nu at drikke en Skaal for de nyforlovede.

Basalt (farer over til ham, afsides). Aa hold Mund!

Madam. Hvem mener De?

Amalie. Hvem er bleven forlovet?

Klint. Ih — det véd De jo nok — Basalt.

Amalie. Basalt! (Afsides.) Aa den arme Rikke!

Madam. Er det muligt?

Basalt (afside). Ti stille, dit Bæst!

Smidt. Naa, det var ret! Jeg gratulerer. Med hvem, om jeg tør spørge?

Madam og Amalie. Ja med hvem?

Klint. Ja men Herre Gud! Det véd De jo meget godt; naturligvis med Deres Datter, Jomfru Rikke.

Basalt (afside). Aa du er jo gal!

Amalie. Hvad siger De?

Madam. Ih, du Fredsens Gud!

Smidt. Med Rikke! Se se! Det var da morsomt.

Madam. Aa Gud, det var dejligt! Det var da kjønt af Dem, Hr. Basalt! Det skal jeg aldrig glemme Dem af.

Smidt. Men er det da ogsaa en virkelig Begivenhed? Hør, Rikke, hvad siger du?

Rikke (sagte). Ja, det er, lille Fa'r!

Smidt (kopierer hende). Ja, du kunde ikke gjøre for det, men du vil aldrig gjøre det mere. — Ja, men det er dog underligt, at jeg inte vidste noget af det!

Klint. Aa — det var jo kun de to, der forlovede sig.

Smidt. Ja vist, jeg var inte med, det er ganske rigtig. Men slemt var det.

Klint. Men Basalt kunde jo dog ikke fortælle Dem det, før end det var sket.

Smidt. Ja, det har De Ret paa — men slemt var det alligevel.

Madam. Hvad, kalder du det slemt?

Smidt. Ja, jeg gjør, Mutter! Det var slemt, at jeg ikke vidste det, for saa havde jeg ikke givet Løjtnanten mit Ord.

Rikke. Aa Gud!

Basalt. Nej se! Det var dog sandt!

Amalie. Hvad hører jeg?

Madam. Har du givet Løjtnanten dit Ord? Men Fatter, hvorfor gjorde du dog det?

Smidt. Ih, fordi han bad mig om det. Løjtnanten er jo en pæn Mand, og jeg vidste jo inte noget om det Væsen med Studenten. — Men hør, Student! hvorfor vil De ogsaa absolut have Rikke? De kan jo tage Malle, hun sla'r strax til.

Amalie. Nej, maa jeg være fri.

Basalt. Ja, jeg kan ikke opgive Deres Datter.

Smidt. Ja, da faar De sgu gjøre det, for mit Ord — det bryder jeg inte. (Til Rikke.) Men hør, min Tøs! Du skal inte se surt for det, for du kan jo allenfals være fri saa længe, til Løjtnanten har faaet det Embede paa de fire Tusend.

Klint. Aa, det faar han saamænd aldrig.

Smidt. Naa ja, desto bedre, saa kan hun jo faa Lov at vente, til han faar det.

Rikke. Ja, men hvis han nu aldrig faar det, saa maa vi jo vente helt ind i Evigheden.

Smidt. Ja det forstaar sig, men det kan nu inte være andet, for, som sagt, mit Ord bryder jeg inte. Vil De bestille en Maskine hos mig til paa Fredag, saa siger jeg: »Nej, det

kan jeg inte; men paa Søndag skal den være færdig.« Og naar De saa kommer paa Søndag, saa staar Maskinen der fix og færdig. Saadan har jeg gjort mit hele Liv, og saadan vil jeg blive ved.

Klint. Men naar nu Løjtnanten giver Dem Deres Ord tilbage?

Smidt. Saa tager jeg det i mig igjen, det forstaar sig. Og hvis han inte selv vil have Maskinen, saa giver jeg den til en anden. — Kan De blot klare de Ærter med Løjtnanten, saa skal jeg inte have videre at bemærke.

Ottende Scene.

De forrige. Løjtnant.

Løjtnant (forpustet, afsides). Aa Gud ske Lov! (Højt.) God Dag, Hr. — Ah, der træffer jeg jo Bekjendtere. — God Dag, Hr. Smidt — jeg er saa forpustet — god Dag, Madam — god Dag — god Dag — god Dag, Hr. Basalt!

Smidt. God Dag, Løjtnant! kommer De ogsaa her?

Løjtnant. Ja, det samme Spørgsmaal vilde jeg gjøre Dem.

Smidt. Men det er sandt, De var jo syg i Gaar? Hvordan har De det nu?

Løjtnant. Jo Tak, nu er det lidt bedre. Jeg er blot lidt stakaandet. (Afsides til Klint.) Hr. Klint! maa jeg ikke tale et Ord med Dem?

Klint. Aa jo! (De gaa hen i Forgrunden.)

Løjtnant. Som vi havde aftalt, gik jeg hen til Restavratøren paa Amagertorv. Men tænk en Gang — ligesom jeg sætter mig ned, saa kommer denne Smeddesvend Madsen og en værdig Kammerat af ham, en vis Lars, ind ad Døren og forlanger i de plumpeste Udtryk, at jeg skal følge med dem. Jeg lader mig ellers ikke noget byde, men jeg afskyr Skandaler og anser det derfor for det klogeste at gaa med. Da vi kommer ned paa Gaden, byder de mig hver sin Arm og behandler mig i det hele taget højst uopdragent, som man da kunde vente.

Klint. De slog Dem da vel ikke?

Løjtnant. Nej, det skulde de bare have prøvet paa. Men jeg maatte bruge al min Værdighed for at holde dem i Respekt; dog skjønt dette til Dels lykkedes mig, saa er jeg ikke meget for at gaa paa Gaden ved højlys Dag med saadanne Personer, og jeg udtænkte derfor et Krigspuds for at blive af med dem. Ha ha ha! det var excellent; nu skal De bare høre.

Klint (tørt). Nej, det kunde maaske blive til en anden Gang.

Løjtnant. Naa ja, som De vil. Men — jeg kommer

maaske til Ulejlighed — jeg ser, De har Selskab. Vel er det ogsaa mine Bekjendtere, men —

Klint (kold). Aa, De kan godt blive her.

Løjtnant. Tusend Tak! men jeg er ikke paaklædt til Selskab — mit Toilet er noget derangeret ved den raa Behandling. — Skulde De ikke have et Aftrædelsesværelse?

Klint. De kan jo gaa ind i Sovekammeret.

Løjtnant. Tak! Nu kan jeg vel være sikker for, at disse Smeddesvende ikke opsøger mig her?

Klint. Ja, det kan De vist.

Løjtnant. Vil De da være saa god at undskyldte mig for Selskabet? (Gaar.)

Niende Scene.

De forrige uden Løjtnant.

Smidt. Men hør, hvorfor gik Løjtnanten?

Klint. Han kommer strax — (afsides) Nu har jeg det — (højt) og saa, hvis det ikke er Selskabet imod, synes jeg, at vi skulde gjøre lidt Løjer med ham.

Smidt. Aa ja, lad os det! Lad os gjøre nogle rigtige Løjer. Men hvad skal det nu være?

Klint. Ja, det har jeg tænkt paa. Først vil jeg nu gjemme mig —

Smidt. Aa, det kan sgu ikke nytte noget, han hitter Dem strax, for han har et fint Hoved, har han.

Klint. Men det er heller ikke gjort med det, for saa maa De, Hr. Smidt, fortælle ham, at Basalt har friet til Deres Datter, og saa se at faa ham til at give Dem Deres Ord tilbage.

Smidt. Det gjør han sgu inte.

Klint. Det kan ogsaa være det samme, for saa begynder jeg at raabe.

Smidt. Hvad? raaber De?

Klint. Ja vist gjør jeg; men Selskabet maa lade, som De ingen Ting mærker; naar Løjtnanten spørger Dem, om De har hørt noget, saa siger De Nej.

Smidt. Ha ha ha! Det er ypperligt! Den Leg har jeg sgu aldrig leget før.

Klint. Nu kryber jeg altsaa under Bordet; tillader De?
(Kryber under Bordet.)

Smidt. Sid nu stille, og lad mig tale, for at han ikke skal mærke noget.

Madam (hviskende). Der er han!

Tiende Scene.

De forrige. Løjtnant.

Smidt. Nej, Mutter! det er sgu inte den rigtige Maade at lave Bolledej paa — ha ha ha! Naa, se, der er jo Løjtnanten. — Naa, Løjtnant! kom nu og sæt Dem ned hos os!

Løjtnant. Tak skal De have.

Smidt. Vil De ikke have et Glas Vin? Værsgo!

Løjtnant. Tusend Tak! Men hvor er Hr. Klint?

Smidt. Saa' De ikke, at han gik lige forbi Dem? Han havde Hastværk, for han skulde nok hente noget.

Løjtnant. Ja, det er meget muligt, at han er gaaet mig forbi, for jeg er noget distrait; jeg har nu disse literære Sager i Hovedet.

Smidt. Ja vist — ha ha ha! — Men det er sandt, der var noget, jeg vilde fortælle Løjtnanten. Ser De, Basalt dør har friet til Rikke, og jeg véd nu ikke, hvad vi skal gjøre ved den Ting.

Løjtnant. Saa? Da behøver jeg vel ikke at erindre Hr. Smidt om, hvad De lovede mig i Gaar.

Smidt. Nej, jeg husker det jo nok, men det kunde jo være, at De havde fortrudt det, eller vilde tage det i Dem igjen.

Løjtnant. Nej, undskyld! Det kan jeg virkelig ikke.

Smidt. Naa ja — saa faar det jo være, men slemt er det.

Madam. Men Herre Gud, Hr. Løjtnant, hvorfor kan De ikke?

Løjtnant. Bedste Madam, hvor kan De forlange det?

Madam (afsides). Jeg maa tale ham til Hjærtet.

Italiensk Folkemelodi.

I.

Bedste Hr. Løjtnant!
lad Dem dog røre!
bønhør den ængstelig
bedendes Raab!

Løjtnant.

Bedste Madam! hvor
kan jeg det gjøre?

{ ::: hvor kan jeg slippe mit
eneste Haab? :::

Madam.

{ Maa det da glippe, mit
eneste Haab?

2.

Madam.

Bedste Hr. Løjtnant!

det er jo grueligt!
Hvor kan De nænne at
være saa haard?

Løjtnant.

Bedste Madam! det
er mig umuligt;

{ ::: altid sig selv jo dog
nærmest man staar. :::

Madam.

{ Alt, hvad jeg beder, dog
intet forslaar.

Klint.

Vogt dig!

3.
Løjtnant.
Ha! hvad er dette?

Smidt
(afsides til de andre).
Han la'r sig skræmme.

Løjtnant.
Raabte De?

Smidt.
Jeg? nej
ikke et Kvæk.

Løjtnant.
Hørte De?

Smidt.
Hvad?

Løjtnant.
Den
rædsomme Stemme?

Smidt.
Hvad gaar der af Dem?

Løjtnant. O
Rædsel og Skræk!

Alle.
Hvad gaar der af Dem?

Løjtnant. O

Rædsel og Skræk!

Klint.
Vogt dig!

4.
Løjtnant (afsides).
Hvad skal jeg tænke?
Ha, hvad betyder —
hvad vil det sige,
det rædsomme Raab?
Midt i min Sejer
altid det lyder,
:: skal jeg da slippe mit
skønneste Haab? ::

De andre.
Mon han vil slippe sit
eneste Haab?

Smidt (til Klint). Kom med et Brøl igjen!

Mel. fra anden Akt.

Klint.
Vogt dig!

Løjtnant.
Er her nogen?

Klint.
Vogt dig!

Løjtnant.
Er her nogen?

Klint.
Vogt dig!

Smidt. Død og Plage! Jeg tror sgu, Løjtnanten er falden i Besvimelse.

Klint (kryber frem). St! St! lad mig komme til! (slaar Løjtnanten paa Skulderen). Naa, Hr. Løjtnant!

Løjtnant. Aa — aa — jeg gi'r mig, jeg gi'r mig.

Klint. Hurra! Løjtnanten gi'r sig.

Smidt. Ja, det kan man sgu høre.

Klint. Naa, Hr. Løjtnant! saa De giver altsaa Hr. Smidt hans Ord tilbage?

Løjtnant. Aa ja — jeg maa jo gjøre det.

Klint (til de andre). Nu hører De det.

} Rikke. Aa Gud ske Lov!
} Madam. Det var dejligt!

Amalie (afsides). Hvor han er sød!

Smidt. Naa, det var jo ypperligt. Hør, Hr. Klint! (rækker ham Haanden) De er ret en fortræffelig Fyr, saadan som de unge Fyre skal være, og som jeg ogsaa er paa mine gamle Dage, saadan en rigtig Gavtyveknægt, ha ha ha!

Basalt. Ja, siden i Gaar er du rigtignok bleven en allerselvendes Karl.

Klint. Ja jeg gaar selv og undrer mig derover. Men hør! nu kan vi da drikke de forlovedes Skaal?

Smidt. Ja, og saa skal Løjtnanten sgu ogsaa have et Glas med.

Løjtnant (mat). Aa — maa jeg ikke først sidde lidt og puste.

Ellevte Scene.

De forrige. Madsen. Lars.

Madsen. Skulde den Tyve-Løjtnant inte være desenteret her op? — Naa, saa De har Selskab?

Smidt. Se der har vi jo Kristen! God Dag, Kristen!

Madsen. God Dag, Mester!

Smidt. Og se, der har vi jo ogsaa Lars.

Lars (gaber). Ja, her er jeg.

Smidt. Men hør, Kristen! Hvad har du her at bestille?

Madsen. Jo, Mester! jeg skal sige os, jeg vilde nok have denne hersens Løjtnant ved Vingebeinet. Men der sidder han jo. Kom, Lars!

Klint. Nej, nu kan det være det samme, for han har givet sit Samtykke; Basalt faar Rikke.

Madsen. Naa, saa det er klaret? Gratulerer!

Lars. Gratulerer!

Madsen. Men vi har ogsaa knubset Løjtnanten ordentlig,

han har faaet, hvad han skal ha' godt af til Paaske. Ikke sandt, Lars!

Lars (gaber). Jo!

Smidt. Men kom saa og faa nogle Glas — og Løjtnant, kom De saa med! Nu skal vi til at drikke den Skaal: (synger) Og dette skal være de forlovedes Skaal —

Tolvte Scene.

De forrige. Regensianerne fra første Akt.

Regensianerne (synge) Hurra!

Smidt. Hvad Satan! der kommer jo et helt Kompagni. Hvem er det?

Første Regensianer. Gratulanter!

Alle (til Basalt). Gratulerer — gratulerer o. s. v.

Klint. Hvor har I dog faaet det at vide?

Første. Du har jo selv sagt det til Søren, og han fór strax ned paa Læsestuen.

Basalt. Men hvad skal vi nu gjøre? Nu har vi ingen Glas til jer.

Anden. Har du blot Varerne, saa er det det samme.

Første. Ja vi tænkte derpaa og har derfor efter Bekvemmelighed forsynet os med Ølglas og Tekopper. Her skal du se!

Smidt. Kom hit, Børn, og faa i jeres Glas! (mens han skjænker i) Hør, Børn! I er unge Mennesker og I er Studenter, jeg er allerede til Aars og jeg er Kobbersmed, men jeg kan godt lide saadan nogle lystige Kanaljer som jer, og vi bor lige over for hinanden. Hør, Børn! skal vi i den Anledning slaa vores Pjalter sammen i Aften og drikke os en Bolle Punsch ovre hos mig?

Regensianerne. Tak! Tak!

Smidt. Skal vi saa drikke en Skaal for de to der? Han dér (viser paa Basalt), han er jeres Ven og Medbroder, ham kjender I, og hvad Tøsen angaar, hende vil jeg staa inde for, for hun er mit eget Arbejde. Altsaa de leve! Hurra!

Alle. Hurra! (klynke).

Søren Torp. Maa jeg tale! (staar op paa en Stol) Mine Damer og Herrer! naar man elsker, saa hader man ikke, og naar man hader, saa elsker man ikke. Dette kunde synes uimodsigeligt, men —

Klint (trækker ham ned). Du faar ikke Lov til at tale mere, Søren! for nu skal vi synge Slutningssangen.

Norsk Folkemelodi.

1.

Klint.

Paa Tankens Slot bor Studenten glad
og lever højt, som man kan vide,
han søber Nektar af Ideens Fad
og blæser saa af det solide.
Men som hans Gjenboer i Verden staar
den Flok, der rundt i Livets Mølle gaar
med Sav og Høvl,
med Gods og Vrøvl,
med lænket Fod og stækket Vinge.*)

2.

Dog stundum ud fra sit Skjul han flyr
og ser paa Gjenboernes Fagter.

Madsen.

Men da er han en gefærlig Fyr,
man ej med Næverne ham magter.

Løjtnant.

Og om man end er nok saa snild og kjæk,
gaar dog Studenten med Profitten væk.
Stor er hans Magt,
han staar i Pagt
med højere Avtoriteter.

3.

Basalt.

Men naar saa Udsigt til en Pigelil
i Gjenbovindvet er ham givet,
saa slaar Ideen ikke længer til,
saa styrter han sig ind i Livet.

Madam.

Men naar saa Pigen siger Ja dertil,

Smidt.

Og naar saa Fatter —

Madam.

Ja — og Mutter vil.

Klint.

Saa har han jo
byggt sig en Bro,
der knytter Livet til Ideen.

*) Koret gjentager af hver Strofe de tre sidste Linier.

4.

I Aften ogsaa Studenten kjæk
sig ud har vovet af sin Stue,
sit simple Liv han i simple Træk
har stillet offentlig til Skue.
Med vore Gjenboer er vi færdig her,
og vender os til vore Gjenboer der.

(Til Publikum.)

Jeg siger da:
Tak skal De ha'
for vores Gjenboskab i Aften!

MEIR GOLDSCHMIDT.

(Født 1819.)

Slaget ved Marengo.

I en liden Kjøbstad hændte det en Gang, for lang Tid siden, at Borgemesteren en Morgen, da han traadte ud af sit Hus og vilde skraa over paa den anden Side af Gaden, havde et Uheld, der var saa stort, at det nærmede sig til en Ulykke. Han skulde nemlig over Grøften — thi den Gang var der endnu ikke Rendestene i Byen, kun Grøft — og det Bræt, der ellers ud for Husets Port laa over Grøften, var denne Morgen skudt lidt til Side. Idet nu Borgemesteren, iført Knæbenklæder af gult Skind, store uldne Strømper, der naaede op over Knæerne og holdtes fast af forsvarlige Hosebaand, end videre vel saaled, tunge Sko med Spænder, for ikke at tale om den øvrige Beklædning indtil den trekantede Hat og Parykken — idet han altsaa til Trods for det usikre, vippende Bræt vilde vove sig over Grøften, gled han ud, faldt og brækkede det ene Ben. Hans Skrig bragte hurtig hans Hustru, Børn og Tjenestetyende som og Naboer og Gjenboer til Stede. Byens dygtige Feltskær, der tillige var Bartskeer, blev hentet i største Hast tillige med hans Medhjælp eller Gesell, der ogsaa var en dygtig Mand; thi han var en Tysker som hans Husbond. Efter Kaldspligt og Skyldighed gave de sig til at behandle Benet uden megen Tale, med Alvor og med den Ærbødighed og tillige Kjærlighed, som sømmer sig Folk over for deres Øvrighed, naar der er hændt samme noget menneskeligt.

Medens dette stod paa, udtalte Patientens Slægt og Venner sig om Aarsagen til Benbrudet, og en aldrende Moster dvælede ved, hvilke af Borgemesterens Forfædre der havde haft samme Ulykke — næsten som om Benbrud var arveligt. En af Husets Venner, en gammel Borger af Byen, mindedes derimod, hvilke Borgemestre forhen havde brækket Benet — omtrent som om det indtrufne var at regne lige med Sportler, Emolumenter og andre tilfældige Indtægter. Selve Byen i dens Helhed sørgede, dels af Medfølelse med Borgemesteren, dels af Frygt for, at den

Slaget ved Marengo, hvis Tilblivelsestid Forf. ikke kan bestemme, blev først trykt i »Livs-Erindringer og Resultater«, 1877, (se S. 217).

ham overgangne Ulykke betød ondt for Byen ligesom en Komet. Kun én sysselsatte sig med det indtrufne som Virkning af en haandgribelig Aarsag, og det var Byens Politibetjent og Stokkemand, undertiden ogsaa kaldet Byfogdens Dreng. Han søgte efter Gjerningsmanden og fandt ham, nemlig en Skomagerdreng, der havde løftet paa Grøftebrættet ud for Borgemesterens Port, hvilken Skomagerdreng desaarsag blev straffet paa Raadstuen med Ris. Borgemesteren hørte paa alt og lod Retten gaa sin Gang, men tilstod nogen Tid senere i dyb Hemmelighed for en af sine paalideligste Venner, at Grunden, hvorfor han havde brækket Benet, var, at en Seleknep var gaaet af, og han havde, idet han vilde skride over Grøften, ikke kunnet skræve langt nok og var faldet. At han ikke havde friet den anklagede Skomagerdreng for Ris, laa i, at hvis der ikke havde været pillet ved Brættet, saa havde han ikke haft nødig at skræve og var altsaa ikke paa farefuld Maade bleven udsat for Følgerne af at have tabt en Seleknep.

Hvorvel den Mand, hvem Borgemesteren betroede dette til, var en hæderværdig Mand og vant til at bevare, »hvad hemmeligt bør at holdes« — thi han var Embedsmand, Konsumtions-Kontrollør — kom det dog ud i Byen formedelst den Grund, at i en liden Kjøbstad er der sjælden noget Kar, som holder tæt, og fra det Øjeblik af var, uden at der blev sagt et højt Ord, Byens Befolkning delt i to Partier: Knap- og Brætpartiet, ja, det kan med Sandhed siges, at fra den Dag af blev intet Barn født i Byen, uden at det strax ved Fødselen var et Knapbarn eller et Brætbarn, og skjønt det ikke blev lært Børnene med Ord, bare de strax Nag til hinanden ligesom de Guelfer og Ghibelliner, de Montecchier og Capuletier, de Toryer og Whigger o. desl. Knappartiet var det, som følte sig overbevist om, at Knappen var uskyldig eller saa godt som uden Skyld, men Bræt og Dreng skyldige, og til dette Parti hørte foruden Byfogdens og Kæmnerens den latinske Skoles Rektor og Adjunker m. fl., medens Brætpartiet, som mente, at Knappen var skyldig og Bræt og Dreng ganske uskyldige, bestod af Folk i Byen, som de vare flest. Der er ingen Tvivl om, at begge Anskuelser kunde været forsonede i en højere Enhed, nemlig i den Sætning, at der havde været noget løst baade ved Brættet og ved Knappen — hvilket Borgemesteren alt selv havde tilkjendegivet —; men hvis nogen var fremtraadt med en saadan Mening, vilde han blevet et tredje Parti, i dødeligt Fjendskab med de to andre. Men uagtet begge Partier vare saa inderlig og fast overbeviste, hvert om sit, kom det dog, som sagt, ikke til høje Ord, og en fremmed, der havde besøgt Byen paa kort Tid, vilde været rejst bort med Lovtale over Borgemesterens lykkelige Regimente.

Saaledes stod eller laa Tilstanden hen, indtil »Iversens Avis« begyndte at bringe sælsomme Meddelelser fra Paris, først om Necker, saa om Mirabeau m. m. og endelig om en hel Omvæltning, der kaldtes Revolution. I Førstningen forholdt baade Knap- og Brætpartiet sig med lige, fælles, ubevidst eller uud-

foldet, dunkel Glæde dertil, endog f. Ex. da Bastillen var bleven stormet. Man var ligesom Tilskuer ved et Fyrværkeri eller ved et mærkværdigt Tordenvejr med fjærne Lynnedslag og Ildebrand. Hvis nogen af Parterne heraf drog Følgeslutninger for sig selv og med ny, forhøjet Bevidsthed løftede Hovedet, var det Klubben — hvor Knappartiet samledes — og især Adjunkterne. Paa Postdagen, den eneste Dag i Ugen, da man fik Ayiser, mødtes mange af Brætpartiet om Aftenen paa Postgaarden, og det er blevet opbevaret som Minde, at man her rigtignok var glad, men tillige betænkelig spurgte, hvor længe Kong Ludvig og Dronningen vilde taale det. Lige fælles Glæde foraarsagedes derimod i Klubben og paa Postgaarden, da Avisen bragte f. Ex. dette: »En meget fornem Dame har af bare Alteration over Nationalforsamlingens Dekret, som afskaffer alle Liberier og Vaabner, opgivet Aanden. I sig selv er det ogsaa tungt at se sig det eneste Fortrin berøvet, der udmærkede Folk af Stand og Familie fra borgerlige Kanaljer.«

Tilstanden i Byen begyndte først at blive synlig delt og spændt, da der stod i samme Iversens Avis: »I Valenciennes, hvor Duc de Noailles kommanderer, befalede denne Hertug for nogle Dage siden, at en ung Person, som løb ham paa Armen, skulde have Stokkeprygl, hvis Aarsag Borgerskabet satte Kokarden paa Hattene, borttog 4 Kanoner, som stode paa Torvet, og hele Militæret har slaaet sig til dem.«

Strax efter læstes i Avisen: »En Smed har foræret Nationalforsamlingen en Galge til at hænge Aristokraterne udi. Vognmandskuskene kalde deres Heste Aristokrater, og paa Restavrationerne hedder en Kalkun Aristokrat. Ogsaa hos os har man et Navn for en Kalkun.« — »Ogsaa hos os«!

Det var ved Fastelavns Tid, og der skulde holdes den Fest i Byen, som hedder »Trække Halsen af Gaasen«. Rygtet sagde, at en af Brætpartiet havde sagt et Steds, at man i Steden for en Gaas burde bruge en Kalkun, og skjønt det blev ved det blotte Rygte, forbød dog Byfogden Festens Afholdelse, fordi den gav Udseende af fæl Grusomhed mod en Gaas, og i Steden for slog man Katten af Tønden.

Men værst, ja ganske slemt og mørkt blev det i Byen, da Robespierre og Marat traadte tydelig frem i Avisen, og da man læste rent ud forskrækkelige Ting. Paa den Tid var det, at Skomageren, som det kan ses af Byens Arkiv, indgik til Amtet med Ansøgning om, at der maatte blive anstillet en Under-søgelse om de Ris, hans Søn havde faaet. Da dette ved tjenstlig Skrivelse fra Amtet til Byfogden rygtedes i Byen, blev Knappartiet lige saa forbavset som indigneret over, at sligt havde kunnet »brygges« i Byen. Man følte, at man var naaet lige saa vidt som Paris, nemlig til at have en »canaille«, og man sagde ligefrem, at der var en hemmelig Kongemorderklub i Byen.

Det kan ikke nægtes, at man var bange. Naar Skomageren med Blikkenslageren og Glarmesteren om Søndagen gik op ad Byens Gade til Postgaarden, havde hele Knappartiet en Fornemmelse, som om Byen ikke stod rigtig fast, hvilken Følelse endog deltes

af Rektor, skjønt han foruden at være en god, kirkelig Mand, tillige med sin Lærdom var Hedning, nemlig Stoiker, og havde til Valgsprog Horats's Nil admirari o: ikke lade sig anfægte.

Paa denne Tid var det ogsaa, at samtlige Akter angaaende Risene bleve af Amtet indsendte pr. Pakkepost til Kancelliet.

Hvis jeg ikke allerede i det foregaaende havde brugt Lignelsen om Torden og Lynild, og hvis jeg ikke tillige maatte erkjende, at Lignelsen ikke passer, saa vilde jeg nu sige, at som et Tordenslag kom Efterretningen om, at et ungt Fruentimmer ved Navn Charlotte Corday havde stukket Marat med en Kniv, og at han var død deraf. Nej, ikke som et Tordenslag, undtagen for den ene Del af Byen; thi for den anden Del var det med en saadan Henrykkelse og Triumf over Skomageren, at man trøstig kan sige, at mangen Kjøbstad senere er bleven illumineret for mindre Glædes Skyld; men saa var Glæden rigtig nok mere ligelig spredt.

Der var ligefrem Sorg i Byen, nemlig hos dem, der selv ellers have Sorg nok, de smaa og fattige, og Skomagerens Kone græd, til Dels formedelst tunge Anelser. Deri havde hun ogsaa Ret; thi en Ulykke kommer sjælden alene, og det varede ikke grumme længe, inden »Iversens Avis« meldte, at Robespierre var bleven erklæret »fuglefri« og først havde skudt paa sig selv og knust Underkjæven og derpaa var bleven guillotineret.

Samtidig indtraf Kancelliets Resolution: at det paa Raadstuen skulde tilkjendegives Skomageren, at det med Hensyn til Risene skulde have sit Forblivende. Enhver kan selv tænke sig, med hvilke Følelser Skomageren og hans Søn paa Raadstuen modtog denne Meddelelse af Byfogden, der var omgiven af saa godt som hele Knappartiet, medens Brætpartiet sandt at sige ganske holdt sig hjemme.

Brætpartiet var knust, eller det laa ganske dødt hen som en Hund, der med Slag og Sult er bleven oplært til at »ligge todt«.

Men efter tre Aars Forløb viste Partiaanden sig lige saa udødelig som i Dantes højt berømte Florens og »rejste Hovedet igjen«, ikke paa samme Maade som før, ikke med samme bestemte Tilknytning til Grøftebrættet og Knappen, men med nøjagtig samme Deling: samme Hus, som før havde været Knap, var endnu Knap, og omvendt. Dog var der tillige en højst mærkelig Særegenhed ved Partifjendskabet, som det nu optraadte, idet alle uden Undtagelse vare i Hjærte og Sind aldeles enige om samme Gjenstand, og kun uenige formedelst Arv. Dette lyder maaske gaadefuldt, men bliver saare let forstaaeligt, naar man erfarer, at Gjenstanden var den unge franske General Bonaparte, hvem man havde faaet Øje paa ved Toulon og strax lagt sært Mærke til, og hvem man med en Slags Jubel havde gjenkjendt ved Arcole o. fl. St. Det eneste, som var i Vejen med denne Jubel og gjorde den mere indeklemt end højroestet, var, at hvert af Partierne vilde have denne General Napoleon Bonaparte alene for sig og ikke undte Modpartiet hans Sejre. Dette er en af de maaske sjældne, men ganske vist sørgelige Omstændigheder

i Menneskenaturen, som ikke bliver mindre, fordi man tier derom, og som afgjorde denne Bys Skæbne.

Dermed gik det saaledes til. General Bonaparte var blevet Førstekonsul, og man erfarede pludselig af Avisen, at Førstekonsulen efter i al Stilhed at have samlet en Hær ved Dijon var gaaet over Alperne. At han ved denne Lejlighed efterlignede eller endog overgik Hannibal, blev med tilstrækkelig Lærdom udhævet i et Foredrag af Rektor. Det andet Parti, der ikke kjendte Hannibal og knap vidste, hvad Alperne var, skuede dog noget overordentligt og stort og ventede med bankende Hjærter paa den ugentlige Post. Den kom og bragte hin første Melding: at General Melas havde slaaet de franske. Begge Partier stode paa Postgaarden; det ene undte det andet Nederlaget, men sig selv noget bedre. Medens man endnu stod der, samlet og dog skilt, i tung, tilsyneladende ligegyldig Tavs-hed, saas paa Landevejen langt ude en Rytter, og snart kjendte man, at det var en Stafet. Det var en halvvoxen Dreng. Han forsvandt næsten i den røde Kjole med gul Krave, der var syet til en voxen Karl og hang om ham, som om han havde faaet en Kavaj den Sommerdag, da han blev Stafet. Frem af den gule Krave som af et Par umaadelige Flipper stod hans Ansigt, der var saa rødbrunt som en Æbleskive eller i det mindste som en Æbleskivepande; thi det var en hed Junidag. Han saas at blæse i Hornet; men det vilde ikke lystre ham og gav kun et Par skrattende Lyd, og imidlertid kom han farende i saa strakt Galop, som var mulig for den gamle Vognmandshest. Idet han red frem mod Mængden — og inden han efter Pligt og Skyldig-hed som Stafet afgav Brev eller Løbeseddel —, rejste han sig i Stigbøjlerne, aftog Huen og raabte med en Stemme, der af Støv og Sindsbevægelse var hæs, men dog tydelig: Førstekonsulen har vundet ved Marengo!

Da var et Raab nær ved at bryde ud af de forsamlede Mennesker. Det var nær ved, at de kunde have skreget og grædt og kastet sig i hverandres Arme. Men Brætpartiet og Knappartiet saa' paa hinanden, saa' de bekjendte Ansigter, der havde været frastødende og ubehagelige fra Arilds Tid, den ene undte ikke den anden et Udbrud af Glæde, og man tav.

Fra dette Øjeblik af, da Begejstringsraabet var blevet dræbt i Fødselen, begyndte Byen at dø. Først blev den lærde Skole nedlagt, saa blev selve Byen nedlagt, mistede sine Kjøbstad-privilegier og blev til en Landsby ligesom Slangstrup. Men Drengen, der havde redet Stafet, voxede op og blev Postmester.

Den flyvende Post.

(1866.)

I.

Fritz Bagger havde taget juridisk Examen og kom hjem paa sit Værelse med Trang til Hvile og for rastløs til at finde Ro. Alt, hvad der i hans Hoved hørte til Tænkning og Forstandighed, var slappet efter Anspændelsen; men en længe tilbageholdt Magt var vaagnet: et Maal var naaet, han stod paa Toppen, Livet laa for ham, Livet, Livet! Hvad var nu dette Liv? Han var fire og tyve Aar. Han kunde vende sig, hvor hen han vilde, lade Fantasien gaa efter alle Kompassets Streger — overalt øjnede han ude i Horisonten blidt farvede Smaaskyer og saa' intet der i uden en ubestemt Lyksalighed. Han holdt Haanden for Øjnene og søgte at forme dette ubestemte til et tydeligt Maal, og efter en lang Stunds Forløb sagde han: »Ja, og saa gifter man sig.«

»Ja, man gifter sig,« vedblev han efter en Pavse; »men med hvem?«

Hans Tanker havde nu en bestemt Retning; men Synerne for hans indre Øje havde ikke vundet i Tydelighed. Atter var Horisonten vidt omkring rosenfarvet, og imellem de farvede Lag tittede Englehoveder frem, ikke bibelske Engle, der jo hverken ere Mand eller Kvinde, men englelige Pigebørn, som han ikke kjendte, og som ikke kjendte ham. Sandheden var, at han ikke kjendte nogen, han kunde give sit Hjærte hen til, men længtes med pludselig, fireogtyveaarig Magt efter den, han kunde byde det, efter den, som var værdig til at modtage det hele, selvstændige Menneske, han havde skabt, og til Gjengjæld skjænke ham hele hin anede, forunderlige Lyksalighed, som er, som maa være i Verden, eftersom man tror saa fast derpaa.

»Aa, jeg er en Nar!« sagde han, da han pludselig blev sig bevidst, at han saadan drømte og længtes. Han søgte at tage sig noget for, tænkte paa et lille Gilde, der skulde være om Aftenen; men Stemningen kom igjen og betog ham, fordi der var Foraar i ham, fordi Livet bævede i ham som i Træer og Planter, naar Vaarsolen skinner.

Han lagde sig i Vinduet — det var en Kvistetage — og lod Vinden køle sin Pande. Men medens Vinden kølede, gav selve Gaden hans Stemning ny Næring. Dér gik det nede, det ubekjendte, for ham tilhyllet og skjult som paa en Maskerade. Hvilken Herlighed kunde ikke hin lette Jomfrufod bære! Hvilken Fantasi kunde ikke bevæge sig i Hovedet under den lille Hat, og hvilket Hjærte kunde ikke slaa under Shawlets Folder! Men al den Herlighed kunde tilhøre en anden — ak, ja, der var vist mange lykkelige der nede! — og selv om dette ikke var, selv om Skæbnen førte en sammen med en saadan Pige, der var fri, elskværdig, velopdragen, af god Famile, hvo borgede da for, at

man ikke for hendes Skyld opgav hende, den rette, den ventede, hvis Afglans havde vist sig mellem de farvede Skyer? Eller hvo borgede for, at man ikke paa anden Maade tog fejl af den valgte?

»O, Livet er et Lotteri, et grumt Lotteri; thi for hver trækkes det kun én Gang, og den hele Personlighed er Indsatsen. Ve den tabende!«

Efter nogen Tids Forløb var Fritz under disse Betragtninger blevet melankolsk, og saa lyst, smilende, bestemt Livet nys havde staaet for ham, saa taaget, hensigtsløst, pinligt stod det nu. Anden Gang strøg han sig over Panden, rystede Tankerne af sig og søgte at tage sig noget for, og anden Gang endte det med, at han gik til Vinduet og stirrede ud.

En Hvirvelvind opfyldte Gaden, slog Porte og Døre i, rystede i Vinduerne og førte Støv med sig helt op til hans høje Kvistetage. Han vilde trække sig tilbage, da saa' han i Støvskyen et lille Stykke Papir, der hvirvledes med og kom tæt til ham. Han lukkede Øjnene mod Støvet, greb paa maa og faa ud efter Papiret og fik det i Haanden. I samme Øjeblik var Hvirvelvinden faret over og Himlen atter klar. Det syntes ham skæbnesvangert; det lille Stykke Papir maatte have en Hensigt med ham, en Mening for ham; det ubekjendte, som han vel ikke bestemt havde tiltalt, men dog saa inderlig beskjæftiget sig med, kunde ikke aldeles tilfældig spille ham dette i Hænderne, og med bankende Hjærte gik han tilbage i Stuen for at læse Budskabet.

Den ene Side af Papiret var aldeles blank; paa den anden Side stod i Hjørnet til venstre det Ord »elskede«, og et Stykke nedenfor i en Spids syntes Underskriften at have været; men der var intet tilbage af den uden Bogstaverne »geb«.

»Geb, hvad betyder det?« spurgte Fritz Bagger med mørk Humor. »Havde der endda staaet Gek, saa havde jeg kunnet forstaa det, skjønt det var ugrammatikalsk. Geb, Gebrer, Algebra, Gebrüder — buh, jeg er en stor Nar.«

»Men det er det samme, hun skal have Svar!« raabte han og satte sig til at skrive et langt, glødende Kjærlighedsbrev. Da han var færdig dermed og havde gjennemlæst det, rev han det i Stykker.

»Nej,« sagde han, »har Skæbnen ment det allerringeste med at agere Postbud til mig gennem Vinduet, saa lad mig dog bære mig fornuftig ad.« — Han skrev paa et lille Stykke Papir:

»Som de gamle Nordmænd, da de droge til Island, kastede deres Højsædestøtter i Havet med den Beslutning at fæste Bo, hvor de dreve i Land, saaledes udsender jeg dette. Min Tro følger efter, og det er min Overbevisning, at hvor dette daler, der vil jeg en Gang komme og hilse dig som min udkaarne, som min — —«

»Ja, hvad skal jeg nu sætte til?« spurgte han sig selv. »Ih, som min — geb —!« tilføjede han med et Udbrud af lystig Humor, der ligesom afsluttede den hele erotiske Krise. Han

gik til Vinduet og kastede Papiret ud. Det dalede med langsom Bævren; han var allerede bange for, at det skulde gaa lige ned i Rendestenen; men saa kom en Vind og løftede det næsten helt op til ham; en ny Vind førte det bort igjen, løftede det højere og højere, hvirvlede med det, og til sidst forsvandt det for hans Blik, i bestandig Stigen, syntes ham.

»Saa blev jeg dog forlovet i Dag,« sagde han til sig selv med et vist roligt Lune og dog greben af den Følelse, at han havde forskrevet sig til det ubekjendte.

II.

Sex Aar gik hen, og Fritz Bagger havde imidlertid gjort, hvad man kalder Karriere, skjønt ikke i den erotiske Retning. Han var blevet Assessor i Kriminal- og Politiretten og blev især anerkjendt for den Skarpsindighed og Energi, hvormed han bragte Forbrydere til Bekjendelse. Selv et Menneske med fine og poetiske Følelser kan godt tilfredsstille sig selv i en saadan Virksomhed, i det mindste for en Tid; en Mand kan med det halve af sin Sjæl føre et Liv, der synes ham selv og andre helt, netop fordi det er virksomt, fordi det sysselsætter ham og fylder ham med den Bevidsthed, at han udretter noget dygtigt og godt. Der er en ungdommelig Arbejdskraft, som ikke behøver at se skarpt ud i Fremtiden efter et bestemt Følelses- eller Ærgjerrighedsmaal: selve det, ved Arbejdet at hævde sig paa en given Plads, bliver for en saadan Organisme hver Dag et Maal, en Nydelse, noget udfyldende, og man kan i en Række Aar drive Virksomheden saa energisk, at man endog slipper over den vanskelige Tid, som i hvert Døgn truer med at indfinde sig: Tiden mellem Arbejdet og Søvn, den Dæmrings- eller Tasmørketid, da den anden Halvdel af Sjælen gjerne vil vaagne.

Det være sig nu, at hans Embedsvirksomhed ikke havde levnet ham Tid og Lejlighed til at fri, eller af andre Grunde: Fritz Bagger var forblevet Ungkarl, og en Ungkarl med Kriminal- og Politirets-Assessors Gage er jo en rig Mand. Assessor Bagger kunde, naar hans Forretninger tillode ham at beskæftige sig med Livet som et personligt Anliggende, behandle det paa hin elegante, sorgløse, næsten poetiske Maade, som i de allerfleste Tilfælde er nægtet Ægtemænd, og som er en af Grundene til, at de trykke en Ungkarl i Haanden med et af Nag, Beundring og Medlidenhed blandet Suk. Kommer nu hertil, at en Ungkarl med Kriminal- og Politirets-Assessor-Gage er en Mulighed til et fordelagtigt Ægteskab, saa indses let, at Fritz Bagger var, hvad man kalder søgt, i mange Selskaber. Han kom ogsaa Selskabslivet i Møde, saa vidt Forretningerne tillode det, fór lige fra Akterne eller fra et Forhør i den sorte Kjole, ilede til en Middag eller en Soiré og morede sig ofte, hvor de fleste andre kjedede sig, fordi Samtale om hvilken som helst Ting med dannede Mennesker blev ham en Forfriskning, og fordi

han medbragte en god Appetit og et paa samvittighedsfuldt Arbejde hvilende godt Humør. Han kunde vise Interesse for alskens Smaating, fordi de i deres Betydningsløshed — ganske modsatte de Smaating, hvori han en halv Time i Forvejen med pinlig Opmærksomhed havde søgt Skyld — syntes ham at høre en Uskyldigheds- og Barnlighedsverden til, og rykkede man ham nær med alvorligere Ting, saa talte han frit, gav sig tilsyneladende ganske hen, lod hele Overfladen af sin Sjæl strømme ud, hvilket skaffede ham Venskab og Anerkjendelse hos mange, som med Tilfredshed bemærkede, at der hos en saa begavet og anset Mand dog ikke var noget generende dybt.

Sex Aar vare altsaa hengaaede paa denne Maade, da Assessor Bagger — eller, som vi hellere i Erindringen om hans Examensdag og hans Billetter med den flyvende Post ville kalde ham, Fritz Bagger, — var indbudet til et Bryllupsgilde paa Skydebanen. Selskabet var ikke meget talrigt — ikkun tredive Par —, men meget elegant. Bagger var Ven baade af Brudens og Brudgommens Familier, var som Følge deraf godt bekjendt med næsten alle tilstedeværende, følte sig ret imellem Venner samlede af en fælles, højtidsfuld Glæde, og var mere end sædvanlig vel til Mode. En ypperlig Vin, som Brudens Fader selv havde ladet hidbringe, satte den sidste fuldendte Buket paa Stemningen. Bagger var en af dem, som, skjønt Brudeparrets Skaal officielt var udbragt, fandt Lejlighed til gjennem en ny Betragtning af Kjærlighed og Ægteskab at bringe Parret sin Lykønskning, og dette gav en solid, prosaisk Mand Anledning til den vittige Bemærkning og det hjærtelige Ønske, at en saa udmærket praktisk Embedsmand som Assessor Bagger ogsaa vilde overføre sine smukke Theorier om Ægteskab i Praxis. Skaalen blev drukken med Begejstring, og i det samme rystede et stærkt Vindstød i Vinduerne, slog en af Dørene op og trængte saa langt ind i Salen, at Lysene flagrede stærkt.

Bagger var ved Vinen, Selskabet, Synet af det lykkelige Brudepar blevet sex Aar yngre. Hans Sind var rykket bort fra Kriminal- og Politiretten og befandt sig højt oppe, som paa Kvisten, med Udsigt til de farvede Smaaskyer og Englehovederne. Det pludselige Vindstød bragte ham fuldstændig tilbage i hint Øjeblik, da han udsendte sin Seddel som Nordens Helte deres Højsædestøtter, Stemningen fra hans fire og tyvende Aar kom helt over ham, underlig blandet med vemodig Tilbageskuen fra det tredivte Aar, med Ironi, Skjæmt, Lyst til at tale, give sig Luft, og han raabte, idet han rejste sig for at takke:

»Jeg er forlovet!«

»Ih! Ej! Gratulerer! Gratulerer!« lød fra alle Sider.

»Dette Vindstød, som nær havde slukt Lysene, bragte mig Budskab fra min Brud!«

»Hvad for noget? Hvad er det?« sagde Folk. Hovederne vare i Øjeblikket slet ikke indrettede paa at gætte Gaader. Kun ved den nederste, ungdommelige Ende af Bordet hørtes den Kjældermand: »Det er altsaa en Dame, der gjør Blæst.«

»Har De, Assessor Bagger, som Venedigs Doge trolovet Dem med Havet eller med Stormen?« spurgte Brudgommen skjælmisk.

»Hør ham, den lykkelige!« raabte Bagger. »Siddende paa den gyldne Tærskel til Eros' Rige har han faaet Inspirationen, den geniale Sympathi, der lader ham ane og gætte alt, hvad der hører Eros till! Ja, netop som Venedigs Doge, men ikke saa fornemt! Fra mit Kvistkammer, hvor jeg sad paa min Examensdag, har jeg, ledet af Eros paa en Maade, som det vil blive for vidtløftigt her at beskrive, givet Hvirvelvinden Kjærlighedsbrev med, og hvad Øjeblik det skal være, kan hun træde frem med mit Brev, mit Anfordringsbevis, og forlange mig hel og holden.«

»Hvem er det da?« spurgte Brudgom og Brud med den alvorligste Interesse.

»Ja, hvor véd jeg det? Kjender jeg Hvirvelvindens Veje?«

»Var Brevet underskrevet med Deres Navn?«

»Nej; men tror De ikke, jeg vil staa ved min Haandskrift?« spurgte Bagger yderst alvorlig.

Denne Alvor med Hensyn til en Forpligtelse, som ingen forstod, blev komisk, og Bagger selv følte i dette Øjeblik, at han var paa Randen af det latterlige. Han søgte at samle sig og sagde: »Er det ikke en Forpligtelse, vi alle have? Anerkjende ikke baade Bruden og Brudgommen i dette Øjeblik, at længe før de kjendte hinanden, var Forpligtelsen til Stede . . .«

»Jo, jo!« raabte Brudgommen.

. . . »Og Hvirvelvinden, Tilfældet, den ubekjendte Magt førte dem sammen, saa at Forpligtelsen blev indløst.«

»Ja, ja!«

»Lad os da«, vedblev Bagger, »drikke et Glas for Vinden, Tilfældet, det bevægelige, ubekjendte og dog styrende. Til dem af os, som endnu ere uforsørgede og under 40, bringer det vel en Gang en Brud; til dem, der ere vel forsørgede, kommer det forventede i en anden Skikkelse. Altsaa en Skaal for Vinden, der kom ind her og flagrede i Lysene, for det ubekjendte, der bringer os det ønskede, og for os selv, at vi ere beredte til, paa Anfordring at modtage det.«

»Bravo!« raabte Brudgommen og saa' paa sin Brud.

»Puh!« sagde Bagger til sig selv, da han atter satte sig, »det var endda nogenlunde godt der fra. Jeg kom i Sandhed i Vinden. Pokker skal tage mig, før jeg igjen bliver sværmerisk!«

Hvorledes Assessor Bagger kunde faldet i Søvn den Aften, delt imellem Erindring eller Længsel og Mismod over at have erindret, er vanskeligt at sige, hvis han ikke ved sin Hjemkomst havde fundet en Pakke Akter: en interessant Tyvssag. Han satte sig strax til at læse, og Dagen var ved at gry, inden han blev færdig. Hans sidste Tanke, før hans Øjelaag faldt til, var: To Aars Forbedringshus.

III.

En Maanedes Tid senere, hen imod Slutningen af September, gik to Damer paa 20 à 22 Aar i en Have, et Par Mil fra Kjøbenhavn. Skjønt Havens Gange vare ret brede, var det dog vanskeligt for Damerne at gaa ved Siden af hinanden formedelst Hindringer. Efteraaret viser sig uformeligt og kantet. Ribs- og Stikkelsbærkviste, der tidligere paa Aaret vilde have hængt i bløde Buer, stak nu stift frem og greb i Damernes Kjoler; Grene fra Blomme- og Æbletræer hang golde og knækkede og fordrede Agtpaagivenhed ogsaa opad. Den ene af Damerne hørte øjensynlig hjemme paa Stedet; det kunde ses, dels af hendes Dragt, der, skjønt elegant, var huslig, dels af, at hun gik foran og gjorde Honneurs ved at bøje Grene og Kviste til Side og holde dem, indtil den anden, mere pyntede Dame var sluppen forbi. Allerede paa Grund af Vandringens Hindringer førtes ingen af hine lette, dæmpede, fortrolige Samtaler, der ellers saa naturlig opkomme, naar yngre Damer, Bekjendte eller »Veninder«, besøge hinanden og fra Huset slippe ene ud i Have eller Skov. En opmærksom Iagttager vilde imidlertid ved at betragte begges Fysiognomi maaske være kommen paa den Tro, at selv om disse to havde været sammen paa den mest banede Vej, vilde dog ingen Fortrolighed være opkommen imellem dem, og han vilde have mistænkt Husets Dame for, at hun ved at være høflig og omhyggelig søgte at bøde paa manglende Interesse. Hun var ikke paafaldende smuk, men af en fin Natur, det viste sig i hele Skikkelsen og maaske især i den usædvanlig fint tegnede Næse; dog var det først ved at se ind i hendes Øjne, at man fik Forestilling om en Kvindelighed noget over det sædvanlige; thi dets Udtryk eller dets Indhold lod sig ikke gribe paa én Gang: der var baade Drømmeri og Bestemthed og Mulighed til en Ironi eller Skjæmt, der virker saa sælsomt, naar den kommer fra dyb Grund. Den anden Dame var borgerlig-fornem, en smuk, dannet Pige, havde vistnok ogsaa Sjæl til Husbehov, men var dog langt mindre beskæftiget med en Verden i sit eget Indre end med, hvad vi sædvanlig kalde Verden. Det var om Verden, om den københavnske Verden, at Frøken Brandt i dette Øjeblik gav Frøken Hjelm en af Grene og Kviste afbrudt Beretning, og skjønt Frøken Hjelm ikke var nonneagtig ligegyldig enten for Moder eller Begivenheder i *high life*, bragte den Maade, hvorpaa Frøken Brandt umiskjendelig lagde sin Sjæl der i, hende til at gaa saa høflig foran.

»Men De har da hørt om Emmy Ibsens Bryllup?« spurgte Frøken Brandt.

»Ja, det var jo for en Maanedes Tid siden.«

»Ja, jeg var Brudepige.«

»Saa?« sagde Frøken Hjelm med en Tone, der bødede paa Ordets Korthed.

»Det stod paa Skydebanen.«

»Naal« sagde Frøken Hjelm, igjen med saa korrekt Beto-

ning, som om hun havde lært den af »Nej«. — »Tag Dem i Agt, Frøken Brandt,« tilføjede hun, idet hun bøjede sig for en Æblegren.

»Tage mig i Agt? — aa, for den Gren!« sagde Frøken Brandt og bøjede saa nydelig og koket af for den, som om den havde været levende.

»Det var meget muntert,« vedblev hun; »ganske anderledes muntert, end Bryllupsselskaber ellers er; men det var da for en god Del Assessor Baggers Skyld.«

»Saa?«

»Ja, han var meget munter . . . jeg var hans Borddame« . . .

»Ah!«

»O, Gud, nej — tænk Dem, ved Bordet rejser han sig og erklærer, at han er forlovet!«

»Var hans Brud til Stede?«

»Nej, det skulde hun nok lade være! Véd De, hvem det var?«

»Nej, hvor skulde jeg vide det, Frøken Brandt?«

»Hvirvelvinden!«

»Hvirvelvinden?«

»Ja. Han sagde, at han som ungt Menneske i et højtideligt Øjeblik havde sendt sit Frierbrev eller sit Løfte ud med Vinden, og han ventede bestandig paa Svar; han var forpligtet, forlovet! — Av!«

»Hvad var det?« spurgte Frøken Hjelm deltagende.

Sagen var, at den unge Værtinde i dette Øjeblik havde opgivet sin høflige Omhu, og at en Stikkelsbærgren var slaaet imod Frøken Brandts Ankel.

Smerten var hurtig ovre, og de to Damer, der nu vare komne til Enden af Gangen, vendte om mod Huset, men Side om Side, og hver værgende for sig, uden at lægge Mærke til, at der var sket nogen Forandring.

»For Resten tror jeg det knapt,« vedblev Frøken Brandt; »han sagde det maaske blot for at gjøre sig vigtig; for visse Herrer ere lige saa kokette som . . . som de beskyldte os for at være.«

Frøken Hjelm sagde et tvivlende »Um!«

»Jo, det er de virkelig! Har De truffet nogen Dame saa koket som en Skuespiller?«

»Jeg kjender ingen af dem; men jeg skulde da tro, en Skuespillerinde.«

»Nej, ingen af de Skuespillerinder, jeg har truffet paa — af de bedre — er egentlig koket . . . jeg véd ikke, hvad de er; men de er komne ud over det, tror jeg.«

»Men De mener altsaa, at Assessor Bang er koket?«

»Ikke Bang — Bagger. Ja, for uagtet han nu sagde, at han havde den romantiske Forelskelse i en Fe, gjør han dog saa smaat Cour til beskedne, jordiske Damer. Han er maaske egentlig noget lapset.«

»Det er stygt af en gammel Mand.«

»Ja, men gammel er han heller ikke.«

»O,« sagde Frøken Hjelm leende, »jeg har kun kjendt én Krigsassessor, og han var gammel; derfor forestilte jeg mig vel alle Krigsassessorer som gamle.«

»Ja, men Assessor Bagger er ikke Krigsassessor; han er rigtig Assessor, Overrets- eller Kriminalassessor.«

»Hu, hvor det er alvorligt! Og han er forelsket i en Fel!«

»Ja, det er latterligt!« sagde Frøken Brandt og lo.

Under denne Samtale vare de komne til Huset, og Frøken Brandt klagede over, at noget endnu stak hende i Anklen. De gik ind i Frøken Hjelm's Værelse, og her blev en Torn opdaget og trukken ud.

»Hvor det dog er et nydeligt og hyggeligt Værelse!« sagde Frøken Brandt og saa' sig om. »Ja, naar man bor saadan, kan man sagtens bo paa Landet Sommer og Vinter. Ude hos os i Taarbæk, der blæser det ind ad Vinduer, Døre, Vægge, Loft.«

»Der maa være slemt i Hvirvelvind.«

»Ja. — Ah! Ja, det kunde være ret morsomt, naar Hvirvelvinden føg med saadanne Billetter — ikke fordi man bryder sig om dem; men interessant maa det dog være for et Øjeblik.«

»Aa, ja, maaske.«

»Ja, hvorledes tror De, en ung Pige vilde være til Mode, naar der saadan kom fra Himlen en Seddel, hvori en forpligtede sig til hende for Tid og Evighed?«

»Det er jo ikke godt at sige; men jeg tror ikke, at Sagen er saa ganske usædvanlig. En Veninde af mig fik en Gang en saadan Seddel blæst til sig, og hun forærede mig den.«

»Forærer man saadanne Ting bort? Har De Sedlen?«

»Jeg vil se efter,« sagde Frøken Hjelm, og vistnok efter længere Søgen i Sybord, Skuffer og smaa Æsker, end egentlig var nødvendigt, fandt hun den.

Frøken Brandt læste den og vogtede sig vel for at sige, at den højlig syntes hende netop at kunne ligne den, Assessoren havde omtalt.

»Og saadan en Seddel forærer man bort!« sagde hun efter en Pavse.

»Ja, vil De have den?« spurgte Frøken Hjelm pludselig ligesom efter en rask fattet Beslutning.

Frøken Brandt's første Bevægelse var at gribe hastig til; men hun standsede sig selv næsten lige saa hurtig og svarede: »Aa, ja, Tak, som Kuriositet.« — Derpaa stak hun den langsomt ind mellem Handsken og Haanden.

Da Frøken Brandt og hendes Selskab vare tagne bort, sagde Frøken Hjelm's Kusine, en smuk, middelaldrende Enke, til hende: »Hvordan er det, Ingeborg? Det synes mig, du ler med det ene Øje og græder med det andet.«

»Ja, en Sæbeboble er bristet for mig — og glimrer maaske for en anden.«

»Du véd, jeg forstaar sjælden de aandfulde Gaader; kan du ikke oversætte dine Ord?«

»Jo, jeg har i Dag mistet en Illusion, der havde varet i sex Aar.«

»I sex Aar?« sagde Kusinen med et forskende eller deltagende Blik. »Den har altsaa begyndt, da du knap var sexten Aar.«

»Nu tror du, at da jeg var i mit sextende Aar, saa' jeg et Ideal af en Mand og forelskede mig i ham, og i Dag har jeg hørt, at han er gift.«

»Jeg véd ikke, om jeg netop troede det,« svarede Kusinen og slog Øjnene ned; »men jeg vil nok tro, at du har haft et smukt Syn den Gang og baaret paa det i Tavshed — og med Tro.«

»Det var dog mere end et Syn: det var et Brev, et Kjærlighedsbrev.«

Kusinen saa' paa Ingeborg saa spørgende, saa ængstelig spørgende, at Ord ikke behøvedes. Desuden syntes Kusinen at vide, at naar Ingeborg vilde tale, saa talte hun uden Opfordring, og vilde hun tie, saa tav hun.

Ingeborg vedblev: »Det var en Gang, da jeg kørte til Byen med salig Fader. Fader skulde kun til Nørrebro, og jeg havde et Ærende ved Vestervold. Saa steg jeg af og gik ad Kjærlighedsstien. Da jeg kom til Hjørnet af Stien og Ladegaardsvæjen, slog Vinden pludselig saa stærkt imod mig, at jeg knapt kunde trække Vejret, og noget blæste ind i mit Slør og blev hængende der og slog med Vingerne ligesom en Sommerfugl. Jeg vilde jage det bort, for det blindede mit ene Øje; men det blæste tilbage igjen; saa greb jeg det og vilde lade det flyve bort over mit Hoved; men i det samme saa' jeg, at det var et beskrevet Stykke Papir, og læste det. Det var et Kjærlighedsbrev! Et Menneske skrev, at han udsendte dette, ligesom i Oldtiden de norske Udvandrere lode deres Højsædestøtter føre af Havet, og hvor det naaede hen, vilde han en Gang komme og bringe sin Tro til sin udkaarne — geb —.«

»Geb? Hvad er det?« spurgte Kusinen.

»Det er Ingeborg,« svarede Frøken Hjelm med en troskyldig Simpeltid, der viste, hvor dybt hun havde troet paa Sendelsens Alvor.

»Det var da mærkværdigt!« sagde Kusinen og tilføjede med et Smil, der syntes at spille over i det ironiske: »Og besluttede du den Gang at forblive i ugift Stand, indtil den ubekjendte Brevskriver kom og indfrie sit Løfte?«

»Det vil jeg ikke sige,« svarede Ingeborg, der lige saa hurtig kom *en garde*; »men Brevet bidrog maaske til, at jeg senere har gjort lidt strængere Fordringer, end efter Omstændighederne kunde opfyldes.«

»Naa, og nu?«

»Nu forærede jeg Frøken Brandt Brevet.«

»Forærede du det bort? Hvorfor?«

»Fordi jeg erfarede, at den Mand, der maaske eller rimeligvis skrev Brevet i sin Ungdom, har omtalt det højt og lydelig og er Assessor i en af Retterne.«

»O, jeg forstaar,« sagde Kusinen halvhøjt, »naar Idealet opdages at være en Assessor, saa —«

»Saa er det ikke idealt længer; nej. Det hele var blevet befamlet ved at blive virkeligt. Jeg vilde ud af Fristelsen til at tænke paa ham. Fri til ham, melde mig hos ham som den lykkelige Finder, kunde jeg da ikke.«

»Det forstaar jeg meget godt,« sagde Kusinen og lagde kjærlig sin Arm om Ingeborgs Liv; »men hvorfor gav du just Frøken Brandt Brevet?«

»Fordi hun kjender Assessoren og vistnok, saa vidt jeg kunde skjønne, føler noget for ham. De to kunne faa hinanden, og hvilken æventyrlig Indvielse bliver det da, naar hun paa Bryllupsdagen giver ham Brevet!«

Kusinen sagde tankefuld: »Og saadanne Hemmeligheder kan leve ved Siden af én i hele Aar, uden at man aner det!« — Pludselig tilføjede hun: »Men hvordan skal Frøken Brandt ved den Lejlighed forklare Ordet Geb?«

»O, det kommer vel ikke an paa en enkelt Stavelse — og desuden, Frøken Brandt er en kløgtig Pige,« svarede Ingeborg med et ubeskriveligt Glimt i de mørke Øjne.

IV.

En Lykke kommer sjælden alene. En Morgen fik Kriminal- og Politiretsassessor Bagger i sin Bolig paa Nørregade officiel Anmeldelse om, at han fra den 1ste i næste Maaned at regne var overflyttet i Lands-Over- samt Hof- og Stadsretten, og at han allernaadigst var udnævnt til virkelig Justitsraad, Rang 4de Klasse Nr. 3. Da han fornøjet over dette venlige Smil fra oven gik ud for at begive sig til Raad- og Domhuset, mødte han i Porten Postbudet, der leverede ham et Brev. Med Tankerne endnu fæstede paa Justitsraadstitlen og Landsoverretten brød Assessor Bagger Brevet, men blev staaende som naglet til Jorden. I Brevet stod:

Højsædestøtterne kom i Land.

— geb —

Man siger nok, at Mandens Kjærligheds- eller Forelskelsestid er indtil hans tredivte Aar, efter den Tid bliver han ærgjerrig; men det slaar ikke altid til, og med Assessor Bagger gik det i alt Fald omvendt. Hans Ærgjerrighed var, om ikke mættet, saa dog foreløbig tilfredsstillet, Evnen til Kjærlighed var endnu slet ikke brugt, og Brevet kom som Gnisten til en Krudttønde: det fór glødende gennem hver Aare, hver Nerve; den halve Sjæl, Ungdommens Sjæl, der havde sovet i ham, vaagnede med saa pludselig, revolutionær Magt, at den anden halve Sjæl, der hidtil havde regeret, kom til at ligge aldeles nedenunder, ja saa

fuldstændig, at Assessor Bagger gik forbi Raad- og Domhuset og kom ned i Raadhusstræde uden at mærke det. Først paa Vandkunsten savnede han pludselig den store Bygning med Søjlerne og med Indskriften: »Med Lov skal man Land bygge«, saa' sig forvirret omkring og vendte om.

Saa meget var han endnu i dette Øjeblik Kriminalrets-assessor, at blandt de første Tanker eller Fornemmelser, som det mysteriøse Brev vakte hos ham, ogsaa var den: Det kan være et Skjælmeri, en Mystifikation. Men i næste Sekund stod det for ham, at han aldrig til nogen levende Sjæl havde omtalt sit dristige Billede med Højsædestøtterne og endnu mindre forraadt den gaadefulde, ham saa dyrebare Stavelse — geb —. Der kunde ingen Tvivl være: det fine, duftende Papir, den spinkle Damehaandskrift og de skrevne, faa, betydningsfulde Ord vidnede om, at Sedlen, han en Gang i ungdommelig beaandet Længsel havde betroet Himlens Vinde, var naaet til en Dame, og at hun paa en eller anden Maade havde opdaget ham. Han huskede meget godt, at han en eneste Gang, fem, sex Uger tilbage, havde i et talrigt Selskab omtalt hin Begivenhed, og han tvivlede ikke om, at Historien havde bredt sig ud ligesom Bølger, naar man kaster en Sten i Vandet; men hvor i hele Byens eller Landets Kreds havde Bølgen truffet det rette Punkt? — Han saa' igjen paa Konvoluten. Den bar det københavnske Fodpostmærke; det var alt. Det viste imidlertid med nogen Sandsynlighed, at Brevskriverinden boede i København, og muligvis saa' hun i dette Øjeblik ned paa ham fra et af de mange Vinduer — thi han stod nu ved Springvandet. Der var noget ved Papiret, Haandskriften eller maaske egentlig ved det hemmelighedsfulde, tilslørede, der gjorde hende ung, smuk, aandfuld, pikant. Der var noget feagtigt, opløftende, berusende i, at hans Ungdoms Længsel og Haab havde været under en god Aands Beskyttelse, at det store ubekjendte havde taget sig af ham og beredt ham en Elskerinde, en Hustru, netop i det Øjeblik, da han blev Overretsassessor og Justitsraad. Men hvem var hun? Det var det eneste pinlige ved Historien; men dette pinlig pikante kunde ikke undgaas, naar Damen skulde blive inden for sin Sfære, omgiven af Ærbødighed og Agtelse. »Hvad vilde jeg have sagt om en Dame, et Fruentimmer, der kom ligefrem og rakte Billetten og sagde: Det er mig?« Saaledes spurgte han sig selv, idet han endelig havde fundet Raadhus-trappen og gik op.

Hvorledes det den Dag gik med Forhørene, er opbevaret i Kriminal- og Politirettens Protokoller; men der er kastet et Slør derover af Hensyn til, at en Mand kun én Gang i sit Liv bliver Justitsraad. De næstfølgende Dage skal det være gaaet bedre, uagtet det er temmelig vist, at en Hestetyv blev fri for videre Tiltale, fordi Assessoren var beskjæftiget med at rulle den Sisufussten op ad Bjærget: Hvor skal jeg søge hende, hvis hun ikke skriver igjen? Vil hun skrive igjen? Vilde hun det, hvorfor skrev hun saa ikke lidt mere strax?

En halv Snes Dage efter Brevets Modtagelse, en Aften

henved Kl. 7, sad Justitsraaden hjemme, ikke som forhen ved sit Arbejdsbord beskjæftiget med Akter, men i en Krog af Sofaen, med nedhængende Arme, fordybet i en Blanding af ængstelig Uvished og drømmeagtige Forhaabninger. Haabet opbyggede Paladser, og Tvivlen pustede dem omkuld som Kort-huse. En af Fantasierne var, at hun tilsagde ham — han vilde end ikke i Tanken bruge Formen: gav ham Stævnemøde — ved en Maskerade. Det var en Maskerade, der blev given for denne Aarsags Skyld, altsaa ingen Kasinomaskerade, men et stort, elegant Maskebal, hvor en virkelig Dame kunde begive sig hen. Klokken blev elleve, den fastsatte Tid; han ventede ængstende, trykkende fem Minutter, saa kom hun og rakte ham den fine Haand i den fineste Paillehandske — — »Brev til Justitsraaden,« sagde Jens med stærk, fynsk Akcent og med kort, soldatermæssig Melding.

Det er saa usædvanligt, at det, man længes efter, kommer netop i et af Længslens stærkeste Øjeblikke; men alligevel var Brevet fra hende, Justitsraaden kjendte Udskriften, vilde have kjendt den blandt hundrede Tusende. Brevet lød saaledes:

»Jeg bør være ligefrem imod Dem, og da vi aldrig ville mødes, kan jeg være det.«

Her standsede Justitsraaden et Øjeblik og snappede efter Vejret. Mangen en af vore tyveaarige Modeherrer, der aldrig have taget Examen, endsige ere blevne Kriminalretsassessorer, vilde under lignende Omstændigheder have sagt til sig selv: Hun skriver, at hun vil være ligefrem, det vil sige, nu vil hun have mig til at løbe med Limstangen; vi ville aldrig mødes, det vil sige, nu faar jeg hende snart at se. Men Justitsraad, Assessor Bagger troede hvert Ord som et Evangelium, og hans Knæer rystede. Han læste videre:

»Jeg er skamfuld over de faa Ord, jeg sidst tilskrev Dem; men til min Undskyldning tjener, at jeg ikkun for to Dage siden erfarede, at De er gift. Jeg har fejlet, men mere i det, man vil tillægge mig, end i det, jeg har tænkt. Min eneste Trøst er, at jeg aldrig skal blive kjendt af Dem eller nogen, og at jeg vil blive glemt, som jeg vil glemme.«

— »Saa gid dog! Men hvo kan have udspreedt den nedrige Bagtalelse! Hvad er det dog for et forfærdeligt Forræderi af en Usling eller snakkesyg Kærling, der ikke kjender mig! Og hvor kan hun tro det? Hvorledes kan det i en By som Kjøbenhavn blive uvist i fem Minutter, om en Landsoverretsassessor er gift eller ej! Eller har maaske en Assessor Bagger giftet sig — en Kammerassessor eller saadant noget? Og lever hun maaske afsides, i en stille Verden, saa at Berigtigelsen ikke let kommer til hende? Saa er der intet Solskin mere!

»Hvis hun en Gang skulde møde mig og erfare, at jeg var, er og blev ugift, og vi begge imidlertid vare blevne gamle og graa — kan man tænke sig noget tristere! Hjærtet er ved at staa stille derved! — Men sæt ogsaa, at hun i Morgen den Dag erfarer, at hun har taget fejl, saa har hun nu en Gang skrevet det og kan ikke skrive igjen: »Jeg tog fejl«; det vilde

hun ikke kunne som Kvinde, med mindre hun først hørte fra mig, erfarede, hvordan jeg længtes — og saa er jeg saa afskaaren fra hende, som om jeg boede i Maanen — mere, mere! thi jeg kan møde hende paa Gaden og berøre hendes Ærme uden at ane det — det er utaaleligt! Vor Tid har Post, Dampskibe, Jærnbaner, Telegrafer — for mig eksisterer det ikke; thi hvad nytter det alt sammen, naar man ikke véd hvor hen?»

En Tanke kom pludselig som et Meteor i Mørket: avertere. Hvor var den kjøbenhavnske Familie, til hvem ikke Adresseavisen kom? Han vilde indrykke et Avertissement — men hvordan? »Fritz Bagger er ikke gift.« — Nej, det var for tydeligt. — »F. B. er ikke gift.« — Nej, det var for utydeligt. — Da han ikke kunde finde en heldig Brug for sit eget Navn, faldt det ham ind at bruge hendes, — geb —, og hvorvel det var ham pinligt at udsætte denne, ham næsten hellige Stavelse for profane Blikke, saa trøstede det ham dog, at ikkun én, hun selv, vilde forstaa den. Endnu vaklede han; men man kan nu en Gang ikke lave en Omelette uden at slaa Æg i Stykker, og selv om Hjærtets fineste Fibre vaande sig ved den Maade, hvorpaa man maa sende en Fe Bud gjennem Adresseavisen, saa underkaster man sig dog hellere dette end at miste Feen.

Endelig, efter mangfoldige Omredaktioner standsede han ved dette: »— Geb —! Det er en Fejltagelse; han venter kun paa — geb —.« Det syntes ham at indeholde Betingelsen for et lykkeligt Udfald, og udmattet af Sindsbevægelse faldt han i Søvn paa sin Sofa.

Nogle Dage efter kom et nyt Brev med den dyrebare Haandskrift; det indeholdt:

»Godt; indfind Dem i Dag otte Dage hos Fru Knudsen for at lykønske hende til hendes Fødselsdag.«

Det var Solskin efter Uvejret, det var Haabets Regnbue, der hvævede sig fra den endnu af Taarer vaade Jord op til Himlen. »Og saa hører hun jo til det gode Selskab,« sagde Justitsraaden uden at lægge Mærke til, hvorledes han ved disse Ord forraadte for sig selv, hvilken Tvivl eller Mistro der hidtil havde ligget bag ved hans Henrykkelse. »Men,« tilføjede han, »det er altsaa mine egne Venner, der have udspreddt Rygtet om mit Giftermaal! Ja, Venner! En Hustru er en Mands eneste Ven. Det er vanvittigt, selvmordersk at være Pebersvend.«

Den fastsatte Dag kom han for tidlig, Fru Knudsen var endnu alene. Hun blev forundret over hans Lykønskingsbesøg; men da det dog var en Artighed, var Forundringen blandet med Fornøjelse, og Bagger var da heller ikke den Mand, hvem ikke en Dame med Tilfredsstillelse kunde se hos sig. Med den Aandsbevægelighed, man undertiden kan have, netop naar Hjærtet er stærkt opfyldt og betaget, gjorde han Vidundere, underholdt Fruen saa livlig, at hun ikke mærkede, hvor lang Tid han tilbragte hos hende. Da Døren endelig gik op, raabte Fruen: »O, det var jo nydeligt! Hjærtelig velkommen! Tak for sidst og for alt godt i Deres Hus! Hvorledes lever Deres Moder? — Denne fortræffelige unge Dame gjorde jeg Bekjendtskab med

i Sommer, da vi laa paa Landet, og endelig er hun saa elskværdig at holde sit Løfte og besøge mig. Justitsraad Bagger — Frøken Hjelm.«

Justitsraaden var ikke vis paa, at det var hende; men han var overbevist om, at det burde være hende. Ikke at tale om, at Ingeborg Hjelm virkelig var elskværdig og distinguée, saa var hans Hjærte nu som Fotografens Glas præpareret, havde modtaget Kollodium og optog det første Pigebillede, der kom det i Møde. Han var ganske bange for, at der skulde komme flere at vælge imellem. Selve det ubekjendtes Feglans havde i dette Øjeblik tabt sig for ham; thi hvor tindrende skjønt det end kan staa for Fantasien, har det dog ikke Magt imod den smukke, varme Virkelighed, især saa længe denne selv er ny og ubekjendt.

Han nærmede sig og talte til Frøken Hjelm med majsommelig dulgt Sindsbevægelse. Hun var venlig og ligefrem; thi det var ikke formedelst Navneligheden faldet hende ind, at Justitsraad Bagger var Assessor Bagger, og den Forestilling, hun havde dannet sig om Assessoren, svarede aldeles ikke til den unge, smukke, belevne Mand, hun nu talte med. Der var jo rigtignok noget særeget i hans Væsen, en vis Erotik, som en Dame vanskelig kan tage aldeles fejl af; men den var forenet med en saa umiskjendelig Ærbødighed eller egentlig Ærefrygt, at hun nærmest fik et Indtryk som af en poetisk, ridderlig Natur.

Der kom efterhaanden flere og flere Damer, baade gifte og ugifte; men Bagger havde næsten glemt, hvad Ærende de kunde have til ham. Endelig kom ogsaa Frøken Brandt, ledsaget af en Søster. Idet hun aabnede Døren og saa' Bagger ved Siden af Frøken Hjelm, udstødte hun et lille, et meget lille Skrig eller rettere: snappede lydelig efter Vejret og gjorde en Bevægelse, som om hun blev holdt tilbage.

»Aa, min Kjole hang fast,« sagde hun, rettede lidt paa sin Dragt og gik derpaa med smilende Ansigt hen imod Fru Knudsen og bragte sin Lykønskning.

Bagger saa' paa Uret: han havde været der i to Timer. Efter endnu blot at have vexlet et Par høflige Ord med Frøken Brandt brød han op. Hans Besøg havde i alle Maader været saa usædvanligt, gav Anledning til saa megen Kommentar, at man ikke i Korthed kunde omtale det, hvorfor hans Navn slet ikke blev berørt, efter at han var gaaet.

V.

Nu er det vel sandt, at, saaledes som man i længere Tid har set Justitsraad Bagger, har han været mest drømmende og lidende, og Folk, som ikke selv have prøvet noget lignende, eller som ikke have Fantasi til at sætte sig ind i en saadan Situation, ville maaske sige, at de kunde have baaret sig bedre ad. Men i alt Fald skal det ikke kunne siges, at han fra nu af var

upraktisk; thi inden otte Dage efter Fru Knudsens Fødselsdag havde han ikke blot erfaret, hvor Frøken Hjelm boede, men lejet sig ind i en Kro nær ved Gaarden og skaffet sig Adgang i Huset, hvilket sidste endda ikke var saa vanskeligt, efterdi Fru Hjelm var en venlig og gjæstfri Dame, og efterdi hverken hendes Datter eller Søsterdatter troede at burde indtage hende imod ham.

Saaledes hengik fire eller fem Dage, der efter Baggers Udseende at dømme vare ham meget behagelige — han skrev til sine Kolleger i Overretten, at man kun efter et saa møjsommeligt, for Helbreden saa ødelæggende Arbejde, som hans Liv i flere Aar havde været, kunde sætte Pris paa et Efteraar i Naturens Skjød — da modtog han en Dag et Brev fra den ubekjendte, af det Indhold: »Vær heldigere end sidst paa Tirsdag Middag Kl. 2 hos Fru Emmy Lund. Læg Mærke til Slaget 2.«

»Mener hun det? Er hun virkelig koket? Jeg synes dog, jeg var ganske heldig endda,« sagde Bagger til sig selv og ventede paa Tirsdagen forholdsvis med Ro; han indsaa' i Grunden slet ikke, hvorfor han egentlig skulde ulejlige sig til Byen.

Saa tidlig Tirsdag Formiddag, som det var passende, gik han over paa Gaarden og blev noget forundret over, at der ikke saas nogen Tilberedelse til en Byrejse. Ingeborg gik i sin sædvanlige Morgendragt og satte sig til at sy. Han ventede til hen imod Kl. 12, idet han beregnede, at to Timer dog vare det mindste, man maatte have til at klæde sig om og kjøre til Byen. Den lange Viser truede med at berøre den lille Viser ved Tallet 12, uden at Ingeborg syntes at bemærke det. Hun kastede kun af og til et ubemærket Blik paa ham; thi det var ikke undgaaet hende, og end ikke de andre, at han var i Spænding og Sindsbevægelse. Paa Slaget 12 — han var netop blevet ene med hende — sagde han pludselig i kort, bævende Tone: »Frøken Hjelm, De véd, at jeg er Overretsassessor.«

»Nej, det véd jeg ikke!« sagde hun næsten med Rædsel og rejste sig. »Nej, det har jeg aldrig vidst!«

»Men tillad mig, kjære Frøken, saa véd De det nu,« sagde han, forundret over, at den Titel eller det Embede gjorde saa stærk Virkning.

»Ja, nu véd jeg det,« sagde hun og holdt Haanden mod Brystet. »Hvorfor siger De mig det? Hvad skal det betyde?«

»Ikke andet, Frøken Hjelm, end, at saa kan De nok vide, at jeg ikke tror paa Hexeri.«

Lige saa meget som af Ord forstaas en Tale af den talendes Fysiognomi, og da Frøken Hjelm saa' det baade hjærtelige og aandrige eller fiffige Udtryk i Justitsraadens Ansigt, havde hun ikke den Tilbøjelighed, som hun under andre Omstændigheder vilde have følt, til hurtig at afbryde Samtalen og gaa bort. Det er ogsaa rimeligt, at hans Stilling som Overretsassessor — som den af Frøken Brandt omtalte Assessor — efter et Øjeblikks Tanke dog ikke var hende saa rædselsfuld, som man under den første Overraskelse skulde have troet. Hun svarede derfor:

»Men, Hr. Justitsraad, er der da nogen, som har beskyldt Dem for at tro paa Hexeri?«

»Nej, bedste Frøken; men jeg kan dog forsikre Dem, at i det Øjeblik, Klokken slog 12, havde jeg den Tanke, at De inden Kl. 2 kunde flyve bort i en Fugleham.«

»Da Klokken slog 12 nu, Middag? Ikke ved Midnats Tid?«

»Nej, nu for lidt siden.«

»Det er mærkværdigt. Kan De tilfredsstille min Videbegjærighed og fortælle mig, hvorfor?«

»Fordi det under almindelige Omstændigheder synes mig umuligt for en Dame at gjøre sit Toilette og kjøre to Mil paa mindre end to Timer.«

»Det er meget rigtigt, Hr. Justitsraad; men jeg agter heller ikke at kjøre to Mil i Dag.«

»Det var jo ogsaa derfor, at jeg sagde: flyve.«

»Heller ikke flyve. Og for at overbevise Dem og ganske sikkert komme af med Tro paa Trolddom, kan De jo holde ud her, indtil — hvad Klokkeslet var det?«

»Kl. 2.«

»Det er to lange Timer; men Justitsraaden kan jo bringe det Offer paa Oplysningens Alter.«

»O, jeg véd et andet Alter, jeg hellere vilde ofre de to kun alt for korte Timer paa —«

»Lad det nu blive paa Oplysningens. De lovede min Kusine og mig, at De vilde læse for os om populær Naturvidenskab og interessante Træk af Dyrenes Liv.«

»Ja, kjæreste, bedste Frøken; men jeg kan jo ikke flyve, min Vogn holder forspændt ved Kroen.«

»O, jeg be'r om Forladelse! Behagelig Rejse, Hr. Justitsraad.«

»Ja; men jeg indser ikke, hvorfor jeg skal kjøre de to Mil.«

»Enhver kjender jo bedst sine egne Anliggender.«

»Aa, ja, saamænd. Men jeg i det mindste kjender ikke mine.«

Frøken Hjelm svarede ikke herpaa, og der blev en lille Pavse.

»Jeg vilde«, vedblev Justitsraaden noget forlegen, »tage mig den store Frihed at foreslaa Dem, Frøken, at kjøre med.«

»Jeg har jo allerede sagt Justitsraaden, at jeg ikke agter mig til Byen i Dag,« svarede Frøken Hjelm koldt.

»Ja,« vedblev Justitsraaden følgende sin egen Idérække, »og saa betænkte jeg ogsaa, at saa kunde vi jo lige saa godt blive her.«

I dette Øjeblik var Bagger saa alvorlig og betaget, at Ingeborg ved at høre Ord saa inkommensurable med, hvad hun betragtede som fornuftigt, begyndte at tro ham lidt forvirret og med noget ængstelig Forsken saa' paa ham.

Ved at møde dette Blik fra disse Øjne kunde Bagger ikke længer fortsætte den Inkquisition, han havde anstillet i den Hensigt at indvikle Frøken Hjelm i Selvmodsigelser og bringe

hende til Bekjendelse. Han gik selv til Bekjendelse og raabte: »Frøken Ingeborg! Jeg beder Dem for Himlens Skyld have Barmhjærtighed med mig og sige mig, om De venter mig Kl. 2 i Dag hos Fru Lund.«

»Jeg vente Dem hos Fru Lund!« udbrød Frøken Hjelm.

»Er det da ikke Dem, der har skrevet mig til, at — —«

»Jeg har aldrig skrevet til Dem!« raabte Ingeborg og næsten rev Haanden bort, som Bagger søgte at gribe.

»For Guds Skyld, gaa ikke, Frøken — kjæreste, bedste Frøken, De maa tilgive mig, De skal vide alt!«

Og nu gav han sig til at fortælle, ikke ordnet og logisk, men tvært imod paa en Maade, der bedrøvelig viste, hvor lidet selv vore dygtigere Jurister uddannes til mundtligt Foredrag.

Men alligevel var der i hans Ord en vis, næsten vild Veltalenhed, og desuden havde Frøken Hjelm en Del Forkundskaber, der hjalp hende til at forstaa og udfylde, hvad der under Justitsraadens urolige Foredrag blev oversprunget. Endelig var det, han egentlig og ordret omtalte, skjønt i sig interessant, slet ikke Hovedsagen; medens Ordene beskjæftigede sig med Hvirvelvind og Breve, talte Stemme og Blik uvilkaarlig en sand, ærlig, ikke ganske sædvanlig Lidenskabs Sprog, og hvorvel en uvedkommende ved at høre et saadant Foredrag kunde finde det komisk, lyder det dog meget alvorligt for den, der er Gjenstanden og lytter med Sympathi.

»Ja, men, hvad saa?« spurgte endelig Ingeborg med et blidt Smil og uden at trække den Haand tilbage, som Bagger havde grebet. »Den egentlige Mening af, hvad De har fortalt mig, er, at Deres Tro er lovet til en anden, ubekjendt Dame.«

»Nej, det var ikke den egentlige Mening —«

»Men det er dog et Faktum. I det Øjeblik, De staar ved Alteret med en, kan en anden træde frem og gjøre Fordring paa Dem.«

»O, den Slags Fordring! Et Stykke Papir uden Navn bortsendt i Luften! Juridisk har det aldeles ingen Gyldighed, og moralsk har det da ingen Magt, naar jeg elsker en anden, som jeg elsker Dem, Ingeborg!«

»Ja, det véd jeg dog ikke. Der synes mig at være noget pinligt i at blive sin Ungdom og dens Løfter utro og vide med sig selv, at man har skuffet en anden.«

»De siger det saa alvorlig, Ingeborg, at De gjør mig fortvivlet. Jeg indrømmer, at der er noget . . . noget, jeg vilde ønske anderledes . . . men for Himlens Skyld, gjør det dog ikke saa alvorligt!«

Eftersom Ingeborg vidste saa god Besked, kunde hun jo ikke opfatte Sagen saa alvorlig, som hun sagde; men hun havde i Hast betænkt eller følt Alvoren fra en anden Side: Det vilde ikke gaa an for en Ægteemand med saa megen Fantasi som Bagger, bestandig at have noget ubekjendt feagtigt liggende ude i Horisonten, gjørende Krav paa ham fra hans Ungdoms Tid, og paa den anden Side var det hendes Følelse imod, endog

med Tro paa hans Tavshed, at meddele ham, at det var Frøken Brandt, der spillede Feen.

Hun sagde til ham: »De maa have Deres Brev, Deres Gjældsbevis, Deres Ægteskabsløfte tilbage.«

»Ja,« svarede han med et modløst Suk, »det er sandt nok, det burde jeg; men hvor skal jeg henvende mig? Det er jo netop den umaadelige Vanskelighed!«

»Skriv med samme Post som den forrige.«

»Hvilken?«

»Lad den Hvirvelvind, som bragte det første Brev til sin Bestemmelse, ogsaa tage sig af det, hvori De forlanger Deres Ord tilbage.«

»O, det mener De ikke. Eller hvis De mener det, saa maa jeg ærlig tilstaa, at jeg ikke er ung længer eller har faaet en anden Ungdom. Jeg har ikke Mod til at skrive noget, af Frygt for, at det skal komme til andre end til Dem.«

»Saa ser jeg nok, at jeg i Dag dog alligevel maa være Hex. Skriv, saa skal jeg besørge Brevet — betænker De Dem?«

»Nej, det tog mig blot et Øjeblik Tid at fatte den Forjættelse, der ligger i, at De vil tage Dem af mit Brev. Jeg lyder Dem blindt — men hvad skal jeg skrive?«

»Skriv: Kjære Fe, eftersom jeg bejler til Frøken Hjelm's Haand og Hjærte —«

»O, De anerkjender det! O, Ingeborg, Herrens Velsignelse over dig!« sagde Bagger og vilde rejse sig.

»— beder jeg Dem sende mig min Seddel tilbage. — Har De det?«

»Ja, Ingeborg, min usigelig elskede Ingeborg! Hvor Sproget dog er fattigt, naar Hjærtet er saa fuldt!«

»Saa Navn, Dato og Adresse. Har De det? — Efterskrift: Jeg giver Dem mit Æresord paa, at jeg hverken véd, hvem De er, eller hvorledes dette Brev skal komme til Dem. — Har De det?«

»Det kan jeg i Sandhed give. Jeg er saa blind som . . .«

»Lad saa mig tilføje Hexeformularen.«

»O, Ingeborg, du vil skrive paa samme Papir som jeg, i det Brev, hvor jeg har skrevet det!«

»Ræk mig nu Pennen. Vi maa have Brevet sendt til Poststationen inden Kl. 2.«

»Kl. 2. Hvor underligt. Der staar i det sidste Brev: Læg Mærke til Slaget 2.«

»Det vil vi,« sagde Ingeborg.

Hun skrev: »Kjære Frøken Brandt, ogsaa jeg beder Dem sende Justitsraaden Sedlen tilbage, og jeg beder Dem anføre paa den: Givet mig af Frøken Hjelm. Det er jo bedst for alle Parter, at den Spøg ikke kommer i Folkemunde. De skal med omgaaende Post faa Deres Breve tilbage.«

VI.

Det er velvillige Gemytter tilladt at tvivle om, hvad der egentlig havde været Frøken Brandts Hensigt. Maaske havde hun blot villet anstille skjælmske psykologiske Forsøg og overbevise sig om, ved hvor mange Formiddags-Gratulationer en Justitsraad og Landsoverretsassessor kunde bringes til at indfinde sig. Selve Sindsbevægelsen, hun var nær ved at forraade, da hun hos Fru Knudsen saa' Bagger ved Frøken Hjelms Side, kan have været ren Forbavselse over Tilfældets Lune: Enhver af os andre, der havde vidst Besked om Hvirvelvinden, Brevet og Ingeborgs Opgivelse deraf, vilde ogsaa være bleven forbavset ved at se hende og Brevskriveren førte sammen alligevel, og vi vilde maaske ikke med saa megen Lethed og Fuldstændighed kunne have skjult vor Overraskelse. Brevet til Bagger, hvori Frøken Brandt imod bedre Vidende omtalte ham som gift, kan have været et oprigtigt Forsøg paa at ende det hele, et i Fortrydelse og Ængstelighed hurtig grebet Middel til at lægge en uoverstigelig Hindring for hende selv; men det kan jo rigtignok ogsaa have haft det Formaal at se, hvor vidt Bagger havde fænget, og hvor megen Aand og Fantasi han havde til at give det til Kjende. Jo mere man tænker der over, desto mindre føler man sig i Stand til at give nogen af de to Udtydningsmaader absolut Fortrin. Dog vil man have lagt Mærke til, at selv Ingeborg i sin lille Skrivelse omtalte Sagen som en »Spøg«. Paa den anden Side, hvis det var Alvor, hvis hun havde »følt noget« for Justitsraad Bagger, saa lader os trøste os over det pinlige med det Faktum, at Frøken Brandt var en velopdragen Pige, og at hendes Forstand havde Herredømmet over hendes Følelser. Hun kunde med et Blik se, at Felttøget var til Ende, og derhos, at hun ved at modtage Freden *pure et simple* vel ikke beholdt nogen Erobring, men bevarede *status quo ante bellum*, hvilket oftere mellem krigsførende er blevet anset for saa respektabelt, at begge Parter officielt have sunget *Te Deum*, skjønt vistnok kun den ene Part kunde synge det af Hjærtet. Det er og maa nu blive uafgjort, hvorledes det i Virkeligheden forholdt sig; men i begge Tilfælde var en tydelig og lige Linie dragen for hende, og den fulgte hun.

Næste Dag kom Sedlen i Konvolut til Justitsraaden.

Da Bagger i Ingeborgs Nærværelse aabnede Brevet og gjensaa sin savnede Ungdomsepistel, skjælvede han som en Mand, hvem Aandeverdenen synlig gaar forbi. Men da han opdagede den tilføjede Bemærkning, raabte han i yderste Forbavselse: »Er jeg vaagen? Drømmer jeg? Hvordan er dette muligt?«

»Hvorfor skulde det ikke være muligt?« spurgte Ingeborg. »Hvem anden skulde Brevet oprindeligt være kommet til, end til — geb —?«

»—Geb—? —Geb—? Ja, hvem er —geb—?« spurgte Bagger med forvildet Blik.

»Hvem anden end Ingeborg? Er det ikke tredje, fjerde og femte Bogstav i mit Navn?«

»O!« raabte Bagger og slog sig for Panden, og idet han i

næste Øjeblik greb Ingeborgs Haand, tilføjede han med et Blik, der var dumt af Lyksalighed: »Jeg har, i Sandhed, haft mere Lykke end Forstand!«

Ingeborg svarede smilende: »Det maa den vente, der betror sin Skæbne til Vindens flyvende Post.«

Mendel Hertz.

(1883.)

Et tilfældigt Møde paa Gaden bringer mig ham i levende Erindring fra den Tid, da jeg var i en Alder af 12—15 Aar.

Han var da noget over de tredive, af Haandværk Skomager, og levede sammen med sin Moder, der gik om og handlede med brugte Dameklæder. De boede i en lav Stue i Mikkelbryggersgade, og der var naturligvis tarveligt nok hos dem. Men Fredag Aften eller Løverdags, naar deres Dagligstue — hans Værksted — var gjort i Stand, hans Værktøj lagt i en Kasse og skjult i Alkoven, det gamle Bord, der til Hverdags krøb halvrundt sammen ved Væggen, slaaet ud i Rundhed og stillet midt i Stuen og dækket med den hvide Sabbatdug, hvorpaa om Aftenen stod to skinnende, pletterte Lysestager, om Dagen en gammel kinesisk Potpurri-Krukke — saa var der i Stuen den dæmpede Højtid, som hører de gammeldags Jøder til: alt stille, mens noget ventes; man »haver anden Steds hjemme«, og selv i det midlertidige Hjem synes der ikke at være Fattigdom, men en Tilstand fra Tider, da Rigdom ikke var opfunden eller ikke blev baaren til Skue.

Men heraf følger ingenlunde, at Hverdagene eller endog Sabbaten altid gik hen uden Storm.

Naar man for første Gang kom ind og saa' Mendel sidde ved sit Arbejde, var der noget anseligt ved ham, formedelst det store Hoved, omgivet af temmelig lyst, brunt, krøllet Haar og det langlige Ansigt med de klare Øjne. Han syntes meget for betydelig til det lave, firkantede, lille Bord med Stumper af Læder, Beg og Traade. Men naar man fik ham nøjere set, var det store som en Ramme, der ikke var ganske udfyldt; snarest fandt man i Ansigtet noget usikkert, barnlig-uudviklet, med et højst godlidende og blidt Udtryk. Rejste han sig, var det ikke til hans Fordel med Hensyn til Skjønheds-Virkning, eftersom han, uden at være dværgagtig, var for lille til sit Hoved, hvortil kom, at han ikke gik godt, paa Grund af, at hans ene Ben var lidt kortere end det andet. Denne lille Fejl havde maaske været Aarsag i, at han som Barn blev sat til Skomageriet og saa i al sin senere Levetid overvejende fik brugt Hovedet (samt Armene, naturligvis). Saa vidt mig bekjendt forskede han aldrig selv i den Retning, klagede ikke, men var stadig barnlig tilfreds med Tilværelsen og sig selv. Jeg tror, at han, skjønt han aldrig sagde det ligefrem, ansaa sig for Verdens eller i det mindste Danmarks første Skomager. Men en eller anden Følelse

af den Art maa man jo have for at kunne bære det daglige Liv. Ogsaa er det muligt, at han ved fortrinsvis at se paa sit Hoved — og det er det, man ser for Spejlet — var kommen til at anse sig for en smuk Mand. Endelig kunde maaske siges, at han var langt fra at tro sig selv dum. Men hvo gjør det? Og hos ham var sligt saa dæmpet, fordi han sit hele Liv havde hørt til de fattige og smaa, kun med Ret til en ganske lille Krog.

Hans stille, jævne Tilfredshed forhindrede imidlertid slet ikke, at han jo ogsaa var overordentlig vemodig, mest i Sager, der ikke egentlig angik ham selv. Saaledes over for Moses. Mendel havde, det maa i Forbigaaende siges, tænkt meget over Religionen og var derved blevet fritænkensk. Han fandt det aldeles urimeligt, at der skulde være gaaet et Par af alt levende, af Kvæget og af Fuglene, ind i Arken. Medens han behændig lod den begede Traad glide gennem Hullerne, som Sylen havde gjort, eller udhamrede en Saal, kunde han føre strængt Bevis for, at der umulig kunde have været Føde til dem i Skibet.

»Man er jo dog ikke et Barn,« sagde han; »hvor kan Moses forlange det af ens Forstand! — Der er mange andre Ting,« vedblev han hovedrystende; »men saa længe Moder lever, og Gud lade hende leve til min Død, siger jeg ikke noget, for ikke at gjøre hende Sorg. Men hvis det blev sagt!«

Helt anderledes blev Tonen, naar han talte om Moses' Død. »Gud«, sagde han, »tog ham op paa Bjærgene Nebo, paa Grund af en Fejl, og sagde til ham: Her skal du sidde og se det forjættede Land med dine Øjne! Der ind kommer du ikke! Og saa sad Moses der og stirrede og døde af Længsel.« — Mendels blege Ansigt blev endnu blegere, som om han selv skulde dø ved det. »Men det forstaar sig,« tilføjede han for at trøste sig selv og mig, »vi er alle vor Herre en Død skyldige; det plejede min salig Fader at sige.«

Til Trods for Mendels Fritænkning var der hos ham ikke Sammenligning mulig mellem Moses og Napoleon. Han kunde knap tænke samtidig paa dem begge. Men naar Tanken dvælede ved Napoleon paa St. Helena, følte han omtrent lige saa dyb Sorg og Vemod som ved Moses paa Nebo. Dette viste sig i Særdeleshed, naar han sang sin Yndlingssang, General Bertrands Afskedssang. Saa satte han sig gjerne stille hen, med Albuerne paa Knæerne og med Hovedet mellem Hænderne, og saa' ud som en grædende, og han græd ogsaa indvendig eller var inderlig dybt rørt. Han læspede lidt, og Bogstavet l faldt ham meget vanskeligt. Han sang:

Napoleon, din Stjerne monne dadle,
men større Helt var ej paa Jorden fød,
Jeg stod hos dig i gyldne Kejsersadle,
jeg var min Kejser tro indtil min Død.

Saa dybt vemodigt var Udtrykket, at det for mig, som af ham lærte Sangen, blev forunderlig stort og skjønt, at Bertrand havde staaet i gylden Kejsersadel, og jeg er ikke blevet rigere ved senere at erfare, at det skulde være Sale. Ligeledes syntes

det saa aldeles rigtigt, naar han med det blege Ansigt og den sorgfulde Stemme, ligesom selv døende af Trofasthed, sang: »tro indtil min Død« i Steden for: »hans Død.«

Mendel følte ogsaa for anden stor Menneskeskæbne, især den sørgelige. Han kom meget sjælden i Theatret, men skete det, saa var det til en Tragedie, helst »Axel og Valborg«. Jeg havde ikke set Stykket og nok kun læst det til Skolebrug, uden dybere Sans og Forstaaelse. Det brød Mendel sig ikke om; han havde ikke paataget sig min literære Opdragelse; han var personlig sysselsat og gav sig Luft. Næsten lige som jeg en Gang kom ind ad Døren, fremsagde han, bøjet over sit Arbejde:

»O, Kjærlighed, du est
ej nogen god, uskyldig Drift; du vækker
Mistillid, Had og Frygt i Mandens Hjærte!

Men saa kommer Valborg. Før var hun en Knop, nu er hun sprungen ud:

Hvor er du bleven dejlig, dejlig, dejlig!

Men saa kommer Tragedien; de kan ikke faa hinanden for Præsten, og saa siger hun (her rejste Mendel sig i sin fulde Højde og fremsagde med saa vidt mulig kvindelig Stemme):

Lad mig endnu en Gang, for sidste Gang,
se Axel i sit skjøne Helteøje!
— Nu gaa! Nu glemmer jeg dig aldrig!

O!«

Det var uden al Tvivl komisk; men, som det staar for min Erindring, studsede noget i mig og fik Anelse om ædel Menneskesorg.

Alt saadant antog jeg den Gang for noget, der sad ganske løst paa Mendel, eller jeg tænkte slet ikke over det; han var for mig den stille, tilfredse Skomager, der morede eller adspredte sig med det sørgelige. Jeg maa da ogsaa tilføje, at jeg af ham hørte ikke blot tragisk, men lejlighedsvis lettere, gladere Poesi. Men dette fører lidt tilbage.

Mendel havde en Moster, og hun havde en Stifdatter, der for Resten ganske var som hendes egen Datter og Mendels kjødelige Søskendebarn. Hun var et Barn paa fjorten Aar, men voxede naturligtvis. Hun hed Salome; men et Pust af samme frie Tanke, som Mendel bar i sig, var ad anden Vej naaet til hendes Kreds, og man havde oversat Salome til det danske Frederikke. Mendel holdt fast paa, at hun hed og skulde hedde Salome, og kaldte hende aldrig anderledes. Det var en skjælsk lille en; men hun havde tillige Ord for at være meget sikker og paalidelig. »Hende kan man sende Verden rundt,« sagde Moderen. Hun gik i Friskolen, Karoline-Skolen, og blev godt oplært. Mendel kunde ikke ret lide denne Lærdom; i den Henseende var han gammeldags orthodox, mistænksom mod Pigebørns Lærdom ud over Husfaget. Især hendes Skrivning mishagede ham; man skulde troet, at han som en Fader var bange for de Breve, hun en Gang kunde skrive. Men hendes Syning beundrede han af ganske Hjærte. Naar han fik et

Prøvestykke, som hun havde syet, kunde han sidde og glæde sig over det med en Slags kunstnerisk Andagt, og saa kunde det hænde sig, at han brød ud i Sang:

Klip, klap, klap:
Singe, singe, sing!
Pif, paf, paf!
De nydelige Sting!

Om han havde lært Visen i Haandværket eller selv lavet den, skal jeg lade være usagt; men han sang den paa særegen blød fornøjet-kjærtegnende Maade og med et Tonefald, der længe blev i ens Øre. En Gang var jeg Vidne til, at Salome gav sig til at danse efter den; det var kun et Øjeblik, hun holdt strax op, som om det ikke var sømmeligt; men hvor hun og Sangen tog sig ud i de faa Sekunder!

Klip, klap, klap!
De nydelige Sving!

Salome voxede umærkelig op og blev atten Aar.

I det Tidsrum mødte jeg en Dag Mendel paa Gaden. Det var et overraskende Møde af den Grund, at det var høj, lys Dag, en Hverdag, da Mendel ellers aldrig forlod sit Arbejde.

Han sagde ikke god Dag, spurgte heller ikke: Hvordan har du det? eller sligt, men sagde, idet han standsede, med sit vemodfuldeste Blik fæstet paa mig: »Der kan ske meget, imens man syr et Par Støvler.«

For dog at svare noget sagde jeg: »Ja, især hvis man er længe om det.«

Han stirrede ud i Luften, gav sig til at fløjte »Napoleon, din Stjerne monne dale«, og gik fra mig uden at sige Farvel.

Der maatte være sket noget — og det var der ogsaa.

Hans Fødselsdag faldt sammen med den første Dag af Purim, Mindefesten over Haman, da man gjør sig lystig, holder Gjæstebud, gaar (gik) maskeret i Besøg hos hinanden, men ogsaa tør arbejde.

En Aften kort før Festen var Salome i Besøg i Mikkelsbryggersgade, og man talte da om, hvad Folk nu havde for med Hensyn til Morskab, og om Mendels forestaaende Fødselsdag.

Mendel sagde halv-muntert: »Jeg skal ingen Steds hen, og jeg véd udenad, hvad jeg skal have i Foræring. Af Moder faar jeg en Butterkuchen og enten to Nattrøjer eller et Silkelomme-tørklæde, og af dig faar jeg et syet Tøj.«

»Du vil jo ikke have andet!«

»Jeg vil ikke have andet? Nej, jeg vil ikke have andet.«

»Hvad er det da, du vil?«

Han kom nølende og usikkert frem med det: »Jeg har saa tit talt ilde om dit Skriveri, og det er vel stor Uret af mig . . . Du har lært noget . . . Naa, lad mig faa et lille Brev . . . Jeg har aldrig faaet noget Brev. Lad mig ogsaa en Gang se, hvordan det er at faa et Brev paa sin Geburtsdag.«

Hun klappede i Hænderne og raabte: »Saa kan du faa efter Bestilling og alligevel blive overrasket!«

»Blive overrasket?«

»Ja, for du véd jo ikke, hvad der staar i Brevet!«

»Det er ogsaa sandt! Det véd jeg ikke!«

Højtidsdagen kom, og Fodposten bragte et Brev, som han aabnede glad og spændt. Der stod:

»Gid du i Aar maa faa et Kys af den, du helst ønsker.«

Ved disse Ord brød den Ild, som vel havde ulmet længe, ud i lys Lue. Han vilde øjeblikkelig ile til hende, flyve paa Kjærlighedens Vinger. Men han skulde gjøre et Par Støvler færdig til en Kunde, som betalte godt og strax, og hvis han nu skulde pynte sig og fri, vilde maaske hele Dagen gaa med. Desuden var hun rimeligvis ikke hjemme, men paa Systuen; alt ret betænkt, var det bedst at vente det Par Dage, til Sabbaten.

Tiden gik for ham i lykkelige Drømme om Salome, om at aabne Butik og holde Svend og Dreng.

Paa Sabbaten traadte han ind ad Døren, netop som Salome og Moderen stode midt paa Gulvet i ivrig og vigtig Samtale. Hun, Salome, havde faaet et Kys af den, hun helst vilde, nemlig Isak Davidsen, der stod hos en Manufakturhandler, men nu vilde bosætte sig og indrette en Handel med alt til Syfaget henhørende.

»Saa bejler jeg til dig som Jakob til sin Rachel!« sagde Mendel Hertz med udbredte Arme.

Salome blev blodrød og veg tilbage. Moderen maalte ham forbavset fra Top til Taa og udbrød: »Frisch und gesund und meschugge!*) Mendel, er du en Mand til at gifte dig? — Og er hun ikke forlovet med Isak Davidsen? Hvad stod vi og talte om? — Hvad er det for et Papir? Du véd, jeg læser ikke Skrift.«

Mendel oplæste mekanisk: »Gid du i Aar maa faa et Kys af den, du helst ønsker.«

»Naa,« sagde Moderen formildet, »det er en anden Sag! Du gaar verstellt.***) — Det Kys faar hun nok af Isak Davidsen. — Vil du spise et Stykke Kjød og en Lageagurk?«

Uden at svare et Ord gik Mendel hjem.

»Moder,« sagde han, »du skal faa at se, at nu gaar jeg fra Forstanden, og inden Aaret er omme, vil de bringe mig paa den guten Ort.«***)

»Hvem siger saadant noget til sin Moder? — Jeg skal først! — Mendel, vær nu ingen Nar!«

Det slog ikke til nøjagtig, men omtrent, som han havde sagt. Nu har han for længe siden overstaaet det, og, som hans Fader og han selv havde sagt: Vi ere alle vor Herre en Død skyldige.

*) Fejler intet uden paa Forstanden. **) Maskeret. Du spiller en Rolle for at lykønske. ***) Kirkegaarden.

